แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2

เจ้าของ

ศิษย์แม่โจ้รุ่น 16 (พศ.2494 - พศ.2496)

บรรณาธิการ

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

เหรัญญิก และผู้ช่วยบรรณาธิการ

สมบูรณ์ จุระเสถียร ผู้แทนศิษย์แม่โจ้รุ่น 16

ที่ปรึกษา

ดร.อารีย์ ธัญกิจจานุกิจ

ผู้จัดทำ

อิทธิ รัตนากีรณวร โทร. 0-2552-0758, 086-3870808
e-mail : bay-bae@hotmail.com

ราคา 60 บาท สามารถนำไปถ่ายสำเนาลงแผ่นกระดาษได้

ไม่วางจำหน่าย ผู้สนใจติดต่อ บรรณาธิการ (ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์) หรือเหรัญญิก (สมบูรณ์ จุระเสถียร) สถานที่ติดต่อดูจากรายชื่อเรียงอักษรในเล่ม

พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2554
พิมพ์ครั้งที่ 2 สิงหาคม 2554

แม่โจ้ สิบหก ครบ หกสิบ

จากปก เป็นภาพลากเข็นสาลี่ ซึ่งปฏิบัติกันเป็นปกติของนักเรียน แม่โจ้ เมื่อ 60-70 ปีก่อน ในการขนของต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผัก ผลไม้ ใบยาสูบ ดิน ปุ๋ย ฯลฯ

สาลี่ เป็นเครื่องบรรทุกของหนัก มี 2 ล้อ ใช้ลากหรือผลักไป

บุคคลในภาพ

หน้า บุญรอด บุญบงการ หน้าล้อ พยนต์ ศรสัมฤ์

หลังล้อ แถว สินธิพงศ์ หลัง ผิว โกมลวณิช

ภาพและการระบุชื่อบุคคลในภาพได้รับความเอื้อเฟื้อ

จาก คุณสงวน จันทร์ทะเล

แม่โจ้รุ่น 25

อินทนิลเป็นสัญลักษณ์แม่โจ้ คงทน นักแล
ฉกาจแกร่งกร่ำแดดฝน ต่อสู้
บึกบึนเช่นชาวชน ลูกแม่ โจ้นา
ทุกรุ่นร่วมกำลังกู้ ชื่อก้องเกรียงไกร

อินทนิลเติบโตอยู่ได้ ทุกทิศ แหลมทอง
พันธุ์แพร่เหมือนนิรมิต แม่โจ้
ไพศาลเช่นปวงศิษย์ แยกย้าย ยืนหยัด
ทุกถิ่นไทยรัฐโอ้ อ่าองสามัคคี

อินทนิลผลิตดอกช่อนั้น รวมกัน กลีบงาม
ใบชรชุ่มคลุมตลอดพรรษ์ ร่มรื่น
ดุจดั่งโพธิ์ไทรอัน ทรงอยู่
ลูกแม่โจ้ยึดครึกครื้น อยู่ยั้ง ยืนยง

ชื่อพรรณไม้ ***"อินทนิล"*** นี้เป็นมงคลนามต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความหมายถึงความผูกพันกับมหาวิทยาลัย อินทนิลมีลักษณะของช่อดอกเกาะกันเป็นกลุ่มแน่น สีสวยสด เหมือนความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความผูกพันอยู่กับมหาวิทยาลัยของศิษย์เก่าตลอดเวลาที่ออกไปประกอบอาชีพอยู่ทุกหนทุกแห่ง ที่ได้สร้างประโยชน์ให้กับสังคมประเทศชาติเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่า 50 ปี

สารบัญ

คำนำ 8

บรรณาธิการแถลง 12

เหรัญญิกแถลง 14

ประวัติแม่โจ 18

พี่ของเรา รุ่นที่ 1-15

สุนทร สีหะเนิน[-7] 22

สกาศ พึ่งบุญ ณ อยุธยา[-11] 30

แผ้ว ดิษเลิศ[-11] 32

บรรเจิด คติการ[-11] 36

เชิดพงศ์ โสภณ[-11] 44

ฉัตรธรรม ศิกษถวรกุล[-11] 48

จาดูร กองสาร์[-11] 94

สายัณห์ เอี่ยมประชา[-14] 98

สมศักดิ์ พิชัยศิริ[-14] 101

สกล สุวรรณสิทธิ์[-14] 102

บุณลือ สมบูรณ์วงศ์[-14] 112

เจือ สุทธิวนิช[-14] 120

จันทร์แก้ว เมืองใจ[-14] 146

ไสว พงษ์เก่า[-15] 150

สันติ รัตนวิไลวรรณ[-15] 156

ประดิษฐ์ มัชฌิมา-15 158
บุญเอิญ มิลินทสูต-15 166
บุญสม ชมชื่น-15 170
บุญเลื่อน บุญเรือง-15 174
นิคม มากดี-15 176
จินดา ม่วงสุขำ-15 178

เพื่อนของเรา รุ่นที่ 16

เอนก มังตีสรรค์-16 182
อารีย์ ดีรัตน์-16 184
เหรียญชัย บิณฑวิหค-16 188
แสดง สิงหะวาระ-16 192
เสมอ ทวีวิกยการ-16 198
สุชาติ ยงใจยุธ-16 200
สำราญ ลายทอง-16 202
สวัสดิ์ ธะวิชัย-16 204
สมบูรณ์ จุระเสถียร-16 210
สนิท สมโภชน์-16 226
วีระ วัฒนกูล-16 230
วิสุทธิ วุฒิวงศ์-16 234
เลื่อน ธนะเพทย์-16 236
มนัส ศิริมัย-16 238
ไพศาล ศุภางคเสน-16 242
ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์-16 250
ประยงค์ สายประเสริฐ-16 274
ประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา-16 .. 288
บุญส่ง วรรณรัตน์-16 294
บุญธรรม สิทธิโชค-16 298
นิเวศน์ เชิงปัญญา-16 302
นิโรจน์ รัตนอุดม-16 312
ทองดี บัวงาม-16 318
โชติวุฒิ วรรณรสพากย์-16 320
ชูชาติ บุรณศิริ-16 326
ชูเกียรติ เชาวสันต์-16 328
จรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์-16 334
คิด เฉลิมวรรณ์-16 338
แม่โจ้อนุสรณ์ 2496 342

น้องของเรา รุ่นที่ 17-ปัจจุบัน

สนิท วาฤทธิ์-17 370
เผดิม สุนทราญู-17 380
ประเทือง แก้วลำพูน-17 382
กษม รัตนไชย-17 384
พัฒนา ศิริสาคร-18 388
เฉลียว แจ้งไพร-18 392
ชนินท์ ด่านพานิช-19 396
วิรัตน์ สุริยกมล-22 414
สุรพงษ์ เปรมสมิทธ์-24 422
วีระศักดิ์ จุลลเกษตร-24 424
อุดม ลดหวั่น-25 426
สงวน จันทร์ทะเล-25 430
พงศ์ศักดิ์ เดือนจันทร์ฉาย-25 434
นฤบาล เมืองบุญ-25 436
ศิริกุล ทิวาวรชัย-50 440
เดช คำวงศ์ษา-64 446

ท้ายเล่ม

รายชื่อนักศึกษาแม่โจ้รุ่น 1 - 21.. 448
ศิษย์เก่าแม่โจ้ที่ติดต่อได้ 476
พินัยกรรม 486
ใบบอกถึงลูกแม่โจ้ 488
ขอแรงหน่อยขอรับ 492
บิดเล่ม 493

คำนำ

แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ

ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 1

แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ ทำเป็นหนังสืออีเลคทรอนิค ซึ่งนิยมเรียกกันสั้นๆ ว่า “อีบุ๊ค”(ebook-electronic book) ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

1. ต้นทุนต่ำกว่าการพิมพ์เป็นเล่มหลายเท่า
2. ขาดตกบกพร่องอย่างไร ก็แก้ไข ตัดเติมได้ภายหลังโดยง่าย
3. คงทนถาวร และกระจายไปในวงกว้าง เมื่อนำเข้าสู่ระบบอินเตอร์เน็ต ทำให้แพร่หลายสู่สากล และจะถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ได้โดยอัตโนมัติ เพียงแค่ “กด-สั่ง” เท่านั้น คอมพิวเตอร์ก็ทำให้เรียบร้อย

หลังจากวันนี้ เมื่อสืบค้นข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต เข้าไปที่ “มหาวิทยาลัยแม่โจ้” อีบุ๊คเล่มนี้ ก็จะปรากฏแก่สายตาท่านได้เพียงแค่ใช้ปลายนิ้วมือเท่านั้น

การลำดับหน้าหนังสือ ยึดตามวัฒนธรรมแม่โจ้ นั่นคือ “พี่ต้องมาก่อน” จึงเรียงลำดับจากรุ่น ต่ำสิบ ไปเรื่อยๆ จนถึง รุ่น 15 เมื่อขึ้นรุ่น 16 จะมีพิเศษตรงที่ได้นำภาพขาวดำ จากหนังสือแม่โจ้ รุ่น 16 ที่พิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ.2496 มาลงไว้บางส่วน หากเปิดดูก็คงจะได้ข้อคิดหลายอย่าง เช่นที่เห็นหล่อเหลาในสมัยนั้น หกสิบปีต่อมา คือสมัยนี้ เปรียบเทียบกันแล้ว ดวงตาย่อมเห็นธรรมใช่ไหมครับ

ส่วนการลำดับชื่อในแต่ละรุ่น จะเรียงอักษรย้อนหลัง คือ ฮ ขึ้นก่อน เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ ทำให้ผู้มีชื่ออักษรท้ายๆ เช่น ฮ อ ส ได้ขึ้นหน้าคนอื่นเขาบ้าง

แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ

ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 2

หนังสืออีเล็กทรอนิคส์ แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ พิมพ์ออกเผยแพร่ครั้งแรกเมื่อต้นเดือนมิถุนายน 2554 ผ่านไปเพียง 2 เดือนเศษ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ก็ออกตามมาประหนึ่งเป็นหนังสือขายดี วางตลาดไม่กี่วันก็พิมพ์ใหม่อีกแล้ว

ความจริงไม่ได้เป็นดังที่ว่านั้น แต่เป็นเพราะการพิมพ์ครั้งแรกพบข้อผิดพลาดมากมาย เช่น ข้อความตกหล่น ชื่อผิด ที่อยู่เพี้ยน รูปภาพสลับที่ ฯลฯ ซึ่งก็เป็นเพราะ วัยและสังขาร ของผู้ทำเป็นเหตุใหญ่

หนังสือที่ออกมาเป็น ซีดีแผ่นกลมๆ เท่า “ฝ่ามือกาง” แผ่นเดียวนี้ ขอย้ำว่าต้นทุนถูกกว่าการพิมพ์เป็นเล่ม หลายสิบเท่า แต่ก็มีปัญหากับคนรุ่นอายุเกิน 70 เป็นอันมาก เพราะต้องไปอาศัยให้หลานเปิดให้อ่านในคอมพิวเตอร์ เมื่อหลานเปิดให้แล้วก็มีปัญหาอีก เพราะการอ่านหนังสือบนจอภาพ มันไม่เพลิดเพลินเหมือนอ่านบนหน้ากระดาษที่จับต้องได้ ดังนั้น จึงแนะนำให้ไปถ่ายสำเนาเป็นภาพ ขาวดำมาอ่านแล้วก็เปิดจอดูภาพสีประกอบไปด้วย ก็น่าจะได้รับความเพลิดเพลินพอประมาณ

คุณปู่คุณตา ที่อายุเกิน 70 ทั้งหลาย ลองย้อนกลับไปสมัยเราเป็นนักเรียนแม่โจ้ การสื่อสารก็อาศัยจดหมาย ถ้าเร่งด่วน ก็ใช้โทรเลข ส่วนโทรศัพท์นั้นพอรู้จักและเคยใช้กันบ้าง แต่ก็น้อยมาก ถ้าโทรภายในจังหวัดก็ต้องต่อเข้าชุมสาย พนักงานก็จะถามกลับมาว่า “ต่อไหนคะ” แล้วก็ต่อให้ ถ้าโทรข้ามจังหวัดซึ่งเรียกว่า “โทรศัพท์ทางไกล” ก็ต้องไปโทรที่ชุมสายโทรศัพท์ จะโทรจากบ้านไม่ได้ ที่กล่าวมานี้ก็เป็นไปได้กับจังหวัดใหญ่ๆ เท่านั้น จังหวัดเล็กๆ ก็ไม่มีโทรศัพท์ใช้กันเลย

กลับมาดูวันนี้ใน พ.ศ.2554 แล้วถามคนรุ่นใหม่ว่า ถ้าไม่มีโทรศัพท์จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร เขาก็คงอึ้งนึกภาพไม่ออก เพราะเขาอยู่ในยุคที่โทรศัพท์ เป็นสิ่งจำเป็นยิ่งยวดในการดำรงชีวิต

ถ้ามองความเปลี่ยนแปลงอื่นๆ นอกเหนือไปจากโทรศัพท์ก็จะพบการเปลี่ยน แปลงอย่างฉับไวอีกมากมาย เช่นการส่งข้อมูลข่าวสารทางอินเตอร์เน็ท ซึ่งสามารถส่งข้ามจังหวัด ข้ามประเทศได้ในชั่วพริบตา

ถ้าจะให้คุณปู่คุณตา ติดตามให้ “ทันโลก” ก็น่าจะเกินกำลัง แต่จะนั่งดูดายไม่ขยับเขยื้อนเสียเลย ก็ดูจะเป็นการเสียโอกาส ที่รักษาตนให้มีอายุยืนยาวถึงปูนนี้ แต่ไม่รับรู้ในความก้าวหน้า ความเปลี่ยนแปลงเสียเลย

ขยับหน่อยครับ เพื่อเพิ่มความหรรษาให้แก่ ชีวิตในปัจฉิมวัย

บรรณาธิการแถลง

วันที่นั่งเขียนต้นฉบับนี้ เป็นวันที่มีความสุขมากวันหนึ่ง หลังจากที่คร่ำเคร่ง มากจนใกล้ระดับ เคร่งเครียด พอสมควร มานานกว่า 7 เดือน ในที่สุด หนังสือ ***แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ*** ก็ “เสร็จสมบูรณ์” และ “เสร็จไพบูลย์” ตามที่เราสองคนรวมทั้งพี่น้อง เพื่อนฝูงชาวแม่โจ้ ตั้งเป้าเอาไว้

ถ้าหนังสือเล่มนี้ออกมาเมื่อประมาณ 10 ปีก่อน และได้คุณภาพขนาดนี้ ก็นับว่าใช้ไม่ได้ จริงอยู่ในช่วง 10 ปี มานี้ เทคโนโลยีต่างๆ ก้าวหน้าไปมาก แต่เป็น 10 ปีที่บรรณาธิการไม่ก้าวหน้าเลย ซ้ำร้ายยังถดถอยไปพอสมควร

อาการที่บ่งชี้ ถึงความถดถอยก็คือ รอบตัวเต็มไปด้วย ง.งู คือ **งุ่มง่าม งุนงง เงอะงะ โงกเงก** แต่ยังไม่ถึงขั้น **งันงก งี่เง่า งุ่นง่าน** นะครับ

อย่างไรเสียก็ถือว่า เริ่มเข้าสู่ระดับ **หงำเหงือก**แล้ว แต่ไม่คิดมาก เพราะถ้าคิดมาก อาจทำให้**หงุดหงิด** หรือ**เหงาหงอย** ได้ง่าย

สรุปได้ว่า คนอายุขึ้นเลข 7 แล้ว ควรจะสงบเสงี่ยม เจียมตัว อย่าอวดรู้อวดเก่ง เพราะกำลังกาย กำลังสมอง ได้ถดถอย ไปมากมายทีเดียว

การทำหนังสือเล่มนี้ จึงไม่มีการเคี่ยวเข็ญ ขู่บังคับใดๆ กับใครๆ ทั้งสิ้น ฉะนั้น บางคนน่าจะมีเรื่องลงแต่ไม่มี บางคนก็ติดนิสัย ถ้าไม่ทวงเช้าทวงเย็นก็จะไม่ได้ต้นฉบับ ซึ่งผมก็ไม่ทวง เพราะรู้สภาพของตนเองดี บางคนชื่อที่อยู่ไม่ครบ หรือตกหล่นหายไป ถ้าจะไล่หาก็คงจะได้ แต่ตนเองเข้าสู่ระยะ งุ่มง่าม เงอะงะเสียแล้ว เลยเว้นเสีย

แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ ให้ความรู้ ให้บรรยากาศ ของแม่โจ้ในอดีตไว้มากมาย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มักจะกล่าวถึงความลำบากยากแค้น เป็นส่วนใหญ่ ทั้งๆที่ แม่โจ้ให้ความรื่นรมย์ นานัปการ สงสัยว่า ผู้เขียนทั้งหลาย ประทับตาตรึงใจ ในความยากลำบากมากกว่า ความสนุกสนาน รื่นเริง นั่นเอง จึงอาจทำให้ผู้อ่านที่ไม่ใช่ศิษย์แม่โจ้อาจเข้าใจผิดคิดว่าแม่โจ้เป็นขุมนรก หรือที่ทรมานมนุษย์ อะไรทำนองนั้น

แต่ถ้าจะว่าไปแล้ว ก็เพราะความยากลำบากมิใช่หรือ ที่บ่มเพาะให้ลูกแม่โจ้ สู้งาน สู้คน สู้สิ่งแวดล้อม ได้ทุกสถานภาพ

เมื่ออ่านจบ ท่านก็จะได้ทราบ ชีวิตของคนกลุ่มหนึ่ง ที่เปิดเผยแก่น ของตนเอง ให้เพื่อนให้พี่ให้น้อง ได้รู้จัก และอาจนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตของเราได้

ในโอกาสนี้ ผมขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ที่ช่วยเขียนเรื่องมาลง รวมทั้งผู้ที่ “เขียนไม่ออก” ก็ส่งเสียงเชียร์ เพื่อกระตุ้นให้หนังสือเล่มนี้ออกมาได้

ผมคงไม่รับอาสาเป็นบรรณาธิการหนังสือต่างๆ อีก เพราะ ง.งู หลอกหลอนผมอยู่เป็นนิจ ถ้ารับทำงานประเภทนี้ต่อไปก็คงจะทำให้งานเขาเสียมากกว่าได้เป็นแน่

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

26 เมษายน 2554

เหรัญญิกแถลง

7 มิถุนายน ของทุกๆ ปีลูกแม่โจ้รุ่น 16 ที่เชียงใหม่จะไปร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่กับสมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยช่วยกันเจิมหน้าและคล้องพวงมาลัยดอกมะลิพร้อมอวยพรให้แก่น้องใหม่ ในปี 2553 รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์พร้อมเพื่อนร่วมรุ่นจากกรุงเทพฯ ได้ไปร่วมกิจกรรมด้วย หลังจากต้อนรับน้องใหม่แล้วได้ร่วมพิธีวางพวงมาลาสักการะอนุสาวรีย์อำมาตย์โทคุณพระช่วงเกษตรศิลปการและอนุสาวรีย์ศาสตราจารย์ ดร.วิภาต บุญศรีวังซ้าย เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความสำนึกในพระคุณของทั้งสองท่านที่มีต่อสถาบันการศึกษาแม่โจ้แห่งนี้ และร่วมพิธีทำบุญในวันคล้ายวันสถาปนาโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ด้วย หลังจากรับประทานอาหารร่วมกันเมื่อเสร็จพิธีแล้ว รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ ได้เสนอแนวความคิดถึงการจัดทำหนังสือ สิบหกครบหกสิบ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่กันและกัน ทุกคนเห็นชอบโดยให้ รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ เป็นบรรณาธิการและผมทำหน้าที่เหรัญญิก ช่วยรวบรวมเงินทุนเพื่อทำหนังสือดังกล่าว

ในปี 2494 มีผู้ผ่านการสอบแข่งขันและลงทะเบียนเข้าเป็นนักเรียนแม่โจ้รุ่น 16 จำนวน 109 คน ได้ลาออกไปในปีแรก จำนวน 15 คน คงเหลือเรียนจนจบจำนวน 94 คน ได้ถึงแก่กรรมไปแล้วไม่ต่ำกว่า 41 คน เพราะไม่ทราบข่าวอีกหลายคน คาดว่ายังคงมีชีวิตอยู่ประมาณ 50 คน

มีผู้ส่งเงินมาสนับสนุนการจัดทำหนังสือแม่โจ้สิบหกครบหกสิบหลายเส้นทาง คือ การโอนเงินเข้าบัญชี ส่งเงินทางธนาณัติ นำเงินใส่ซองส่งไปพร้อมจดหมาย รวมทั้งยื่นเงินสดให้กับมือ บางคนรู้สึกไม่สะดวกที่จะส่งเงินให้เหรัญญิก ก็ส่งให้ทางบรรณาธิการ บางคนส่ง 2 ครั้ง และส่งทั้ง 2ทาง ก็มี ฉะนั้นในบัญชีนี้จะรวมกันเป็นเงินคนละ 1 ยอดเท่านั้น ซึ่งมีดังนี้

รายชื่อผู้ส่งเงินสนับสนุนการทำหนังสือแม่โจ้สิบหกครบหกสิบ

ระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม 2552 ถึง 5 กรกฎาคม 2554

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ชื่อ-สกุล	รุ่นที่	จำนวนเงิน(บาท)
1	14 พย. 53	คุณคิด เฉลิมวรรณ์	16	900
2	25 พย. 53	คุณจรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์	16	900
3	7 มิย. 54	อาจารย์จันทร์แก้ว เมืองใจ	14	400
4	25 กพ. 54	ดร.เจือ สุทธิวนิช	14	500
5	26 มีค. 54	คุณเฉลิมชัย อัศวเวศน์	16	500
6	2 มิย. 54	คุณเฉลียว แจ้งไพร	18	1,000
7	17 มีค. 54	คุณชูเกียรติ เชาวสันต์	16	500
8	5 พย. 53	พ.อ.(พิเศษ)ชูชาติ บุรณศิริ	16	500
9	5 กพ. 54	คุณชูเดช พรหมปัทมะ	16	500
10	11 ธค. 53	พ.อ.(พิเศษ)โชติวุฒิ วรรณรสพากย์	16	1,500
11	11 พย. 53	คุณทองดี บัวงาม	16	500
12	22 กพ. 54	พ.ต.ท.ทัฬห์จิตต์ บุรานนท์	16	500
13	5 กพ. 54	คุณนภดล สุจริตจันทร์	16	2,000
14	28 มิย. 54	คุณนิคม มากดี	15	500
15	5 มค. 54	คุณนิโรจน์ รัตนอุดม	16	900
16	7 กพ. 54	คุณนิเวศน์ เชิงปัญญา	16	900
17	22 พย. 53	คุณบุญธรรม สิทธิโชค	16	900
18	7 มิย. 54	คุณบุญลือ สมบูรณ์วงศ์	14	400
19	23 มิย. 54	ดร.บุญเลื่อน บุญเรือง	15	500
20	9 ธค. 53	คุณบุญส่ง วรรณรัตน์	16	500
21	7 มิย. 54	ดร.บุญส่ง สรรพศรี	11	500
22	7 มิย. 54	คุณบุญสม ชมชื่น	15	500
23	31 มีค. 54	คุณประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา	16	1,000
24	13 ธค. 53	คุณประดิษฐ์ มัชฌิมา	15	1,000

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ชื่อ-สกุล	รุ่นที่	จำนวนเงิน(บาท)
25	7 มิย. 54	คุณประเทือง แก้วลำพูน	17	500
26	25 พย. 53	รศ. ประยงค์ สายประเสริฐ	16	900
27	5 มิย. 54	คุณผวนผิน ขำเพ็ง	15	400
28	5 มิย. 54	นอ.พงษ์ศักดิ์ เดือนจันทร์ฉาย	25	400
29	7 มค. 54	พลตรีพัฒนา ศิริสาคร	18	1,000
30	26 กพ. 54	รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์	16	500
31	17 ธค.53	ดร.ไพศาล ศุภางคเสน	16	950
32	9 กพ. 54	คุณมนัส ศิริมัย	16	500
33	30 มีค. 54	คุณเลื่อน ธนะแพทย์	16	2,100
34	20 มิย. 54	คุณวิรัตน์ สุริยกมล	22	500
35	24 พย. 53	คุณวิสุทธิ วุฒิวงศ์	16	1,500
36	19 พย. 53	พ.อ.วีรวัฒน์ พูนทองดี	14	500
37	14 มค. 54	คุณวีระ วัฒนกูล	16	500
38	31 มีค. 54	คุณสกล สุวรรณสิทธิ์	14	2,000
39	28 มีค. 54	รศ. สนิท วาฤทธิ์	17	900
40	5 มิย. 54	คุณสนิท สมโภชน์	16	400
41	12 ธค. 53	คุณสมบูรณ์ จุระเสถียร	16	500
42	27 พย. 53	คุณสวัสดิ์ ธะวิชัย	16	1,500
43	7 มิย. 54	คุณสายัณห์ เอี่ยมประชา	14	400
44	5 พย. 53	คุณสำราญ ลายทอง	16	500
45	26 มีค. 54	คุณสุชาติ ยงใจยุทธ	16	500
46	5 กค. 54	คุณสุรพงษ์ เปรามสมิทธ์	24	500
47	5 มค. 54	น.สพ.เสมอ ทวีวิกยการ	16	500
48	5 กค. 54	ศ.ดร.ไสว พงษ์เก่า	15	500
49	30 ตค.53	น.สพ. เหรียญชัย บิณฑะวิหค	16	500
50	17 ธค.53	คุณเอนก มังตรีสรรค์	15	900
51	5 มิย. 54	ม.ล.อัคนีศวร์ นวรัฐ	12	450
52	30 มีค. 54	คุณอารีย์ ดีรัตน์	16	900

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ชื่อ-สกุล	รุ่นที่	จำนวนเงิน(บาท)
53	11 มิย. 54	ดร.อุดม ลดหวั่น	25	500
54	27 พย. 53	คุณเอกชัย ศรีคชา	15	500
55,56	----	ไม่ปรากฏนาม 2 ราย		1,000
			รวม	**41,400.-**
57	6 กค. 54	ดร.แสดง สิงหะวาระ (ในนามประวิทย์กรุ๊ป)	16	20,000
			รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	**61,400.-**

เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจาก ดร.แสดง สิงหะวาระ ทำให้พอมีเงินเหลือจ่ายอยู่บ้าง ดังนั้นบรรณาธิการและเหรัญญิกจึงตกลงจะใช้เงินก้อนนี้ถ่ายสำเนาหนังสือจากอีบุ๊คลงบนกระดาษเย็บเล่มโดยถ่ายเป็นภาพขาวดำเพราะถ้าถ่ายเป็นภาพสีจะแพงมาก เสร็จแล้วจะมอบให้ผู้เขียนและผู้ร่วมสนับสนุนทุกท่านตามบัญชีรายชื่อที่ปรากฏอยู่นี้ พร้อมอีบุ๊ค (ซีดี 1 แผ่น)

ท่านอื่นๆ ที่ต้องการหนังสือ อาจซื้อซีดีไป 1 แผ่น ราคา 60 บาท ถ้าไม่ถนัดจะเปิดอ่านอีบุ๊คทางคอมพิวเตอร์ก็ไปจ้างร้านบริการถ่ายสำเนาทำให้ได้

ขอสรุปว่า การจัดทำหนังสือครั้งนี้ไม่ติดลบแถมมีเงินเหลืออยู่บ้างเงินเหลือทั้งหมดทั้งเงินร่วมลงขันและเงินค่าถ่ายทำเป็นเล่ม จะมอบให้ศิษย์แม่โจ้รุ่น25 เพื่อจัดทำหนังสือแบบเดียวกันนี้ แต่ดีกว่านี้ใน พ.ศ. 2555 ต่อไป

รายรับ รายจ่ายทั้งหมด เมื่อเสร็จการแล้วจะเวียนให้ผู้สนับสนุนได้ทราบต่อไป

สมบูรณ์ จุระเสถียร
ผู้แทนศิษย์แม่โจ้ รุ่น16
ในนามเหรัญญิกและผู้ช่วยบรรณาธิการ

ประวัติของแม่โจ้

ประวัติการศึกษาวิชาการเกษตรของแม่โจ้

ต้นเดือนเมษายน พ.ศ.2477 ฯพณฯเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี(สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) ร.ม.ต.กระทรวงธรรมการได้มีบัญชาให้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมภาคเหนือที่แม่โจ้ มีพื้นที่ประมาณ 900 ไร่

- พระช่วงเกษตรศิลปการ เป็นอาจารย์ใหญ่ คนแรก เริ่มเปิดเรียนเมื่อ วันที่ 7 มิถุนายน 2477
- ปีแรกมีนักเรียน 48 คน ในบำรุง 37 นอกบำรุง 11 มีครูอาจารย์ 5 คน ปี 2478 มีเพิ่มอีก 12 คนและรับนักเรียนเพิ่มเป็น 85 คน
- รับผู้สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลาเรียน 2 ปี ได้รับ ป.ป.ก.
- หลักสูตรป.ป.ก. รับนักเรียนเพียง 3 รุ่น คือปี 2477-2479 (รุ่น1 จำนวน 48 คน,รุ่น2 84,รุ่น3 99 คน ปี2478-2481 เปิดหลักสูตรมัธยมวิสามัญเกษตรกรรม (มก.)
- รับจากผู้สำเร็จมัธยมปีที่ 4 สายสามัญ เข้าเรียนต่อ 4 ปี จบแล้วจะได้รับประกาศณียบัตร ประโยคมัธยมบริบูรณ์(แผนกเกษตรกรรม) เทียบได้ชั้นมัธยม 8
- หลักสูตร มก.รับเพียง 45 คน (ในปี 2478-2481(แม่โจ้รุ่น2(มก1) จำนวน 134 คน รุ่น3(มก2) จำนวน 57 คน รุ่น 4(มก3) จำนวน 62 คน รุ่น 5(มก4) จำนวน 51 คน
- พ.ศ.2481 จัดตั้งเป็นวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แม่โจ้ หลักสูตร 2 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จชั้นมัธยม 8 สำเร็จแล้วบรรจุเป็นข้าราชการชั้นตรี อันดับ 1 อัตราเงินเดือน 80 บาท
- ปีพ.ศ.2482 วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ย้ายจากแม่โจ้ไปตั้งที่บางเขน ที่แม่โจ้จึงจัดตั้งเป็นโรงเรียนเตรียมเกษตรศาสตร์ รับผู้สำเร็จชั้นมัธยมปลาย(ม.6 สายสามัญ) หลักสูตร 2 ปี สำเร็จแล้วเข้าศึกษาต่อได้ที่วิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน โดยมีศาสตราจารย์ ดร.พนม สมิตานนท์ เป็นผู้อำนวยการ
- ปีพ.ศ.2484-2486 อาจารย์ประเทือง ประทีปเสน มารักษาการผู้อำนวยการ

โรงเรียนเตรียมเกษตรศาสตร์ เนื่องจากศาสตราจารย์ ดร.พนม สมิตานนท์ ย้ายไปกรมเกษตรและขณะเดียวกันก็เป็นอาจารย์สอนในวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนด้วย

- ปีพ.ศ. 2486-2487 วิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขนได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โรงเรียนเตรียมเกษตรศาสตร์แม่โจ้ จึงเปลี่ยนเป็นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตร 2 ปี เพื่อเตรียมเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยมีศาสตราจารย์ ดร.พนม สมิตานนท์ กลับมาเป็นผู้อำนวยการ

หลักสูตร2ปี ตั้งแต่ปี 2482-2487 จึงเป็นแม่โจ้รุ่น 6-11

- ปี2488 ได้ยุบโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเกษตรศาสตร์แม่โจ้ เนื่องจากอยู่ในภาวะสงคราม แต่พระช่วงเกษตรศิลปการ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมเกษตรเห็นว่าควรจะคงสถานศึกษาการเกษตรแม่โจ้ไว้ จึงได้จัดตั้งเป็นสถานศึกษาการเกษตรแม่โจ้ในปี 2488 กำหนดเวลาเรียน 3 ปี ใช้หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาอย่างเดิมจนถึงปี 2490 จึงมีผู้สำเร็จจากสถานศึกษาการเกษตรแม่โจ้ เพียง 2 รุ่น (แม่โจ้รุ่น 12-13)
- ปีพ.ศ. 2490-2491 งดรับนักศึกษาเพราะไม่ได้งบประมาณอุดหนุน
- ปีพ.ศ. 2492 สถานศึกษาการเกษตรแม่โจ้ได้โอนกิจการไปสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดตั้งเป็นโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ รับนักศึกษาจากผู้สำเร็จการศึกษาจากประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น(มัธยมปีที่ 6) ใช้เวลาเรียน 3 ปีได้รับประกาศนียบัตรอาชีวชั้นสูงเกษตรกรรม ศาสตราจารย์ ดร.พนม สมิตานนท์ยังคงดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการอยู่จนถึงปี 2495 ท่านได้ย้ายไปสังกัดสำนักงานอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ
- ปีพ.ศ. 2495-2496 อาจารย์ไสว ชูติวัตร มารับตำแหน่งอาจารย์ใหญ่จนถึงปีพ.ศ.2497 ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้ากองโรงเรียนเกษตรกรรมกรมอาชีวะศึกษา อาจารย์วิภาต บุญศรี วังซ้าย มาเป็นอาจารย์ใหญ่
- ปีพ.ศ. 2500 เปิดแผนกฝึกหัดครูมัธยมเกษตรกรรม(ป.ม.ก.)ซึ่งเป็นการศึกษาระดับอนุปริญญา จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัย ได้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ เป็นวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ รับผู้สำเร็จอาชีวะชั้นสูง(แผนกเกษตรกรรม) หรือ ป.ป.ก. หรือข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการเรียน

2 ปี วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ จึงมีการสอน 2 แผนก คือ อาชีวะชั้นสูง(แผนกเกษตรกรรม) และฝึกหัดครูมัธมเกษตรกรรม(ป.ม.ก.)อาจารย์วิภาต บุญศรี วังซ้าย เป็นผู้อำนวยการ

- ปีพ.ศ. 2505 เปิดแผนกเทคนิคเกษตร(ระดับอนุปริญญา)ขึ้นแทนแผนกฝึกหัดครูมัธยมเกษตรกรรม(ป.ม.ก.)ซึ่งย้ายไปขึ้นกับวิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระจังหวัดชลบุรี แผนกเทคนิคเกษตร รับจากผู้สำเร็จอาชีวะชั้นสูง(แผนกเกษตรกรรม)หลักสูตร 2ปี เช่นเดียวกัน อาจารย์วิภาต บุญศรี วังซ้าย เป็นผู้อำนวยการคนเดิม
- ปีพ.ศ. 2518 วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ขึ้นต่อทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ จึงมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัย ให้การศึกษาชั้นปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษา 2 ปี แบ่งเป็น 2 คณะ คือคณะผลิตกรรมการเกษตรและคณะธุรกิจการเกษตร รับผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรม(ปวส.เกษตร) หรือผู้สำเร็จประโยคครูมัธยมเกษตรกรรม(ป.ม.ก.)ของกระทรวงศึกษาธิการ
- ปีพ.ศ.2539 ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ให้ชื่อว่ามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ขึ้นตรงต่อทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2539

ผู้ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าสถานศึกษา ตั้งแต่ต้นถึงปัจจุบัน

1. อำมาตย์โท ผอ. พระช่วงเกษตรศิลปการ
   อาจารย์ใหญ่ พ.ศ. 2477-2481
2. อ.พนม สมิตานนท์
   อาจารย์ใหญ่ พ.ศ. 2481-2484
   ผู้อำนวยการ พ.ศ. 2486-2495
3. อ.ประเทือง ประทีปเสน
   ผู้อำนวยการ พ.ศ. 2484-2486
4. อ.ไสว ชูติวัตร
   อาจารย์ใหญ่ พ.ศ. 2495-2497
5. อ.วิภาต บุญศรีวังซ้าย
   อาจารย์ใหญ่ พ.ศ. 2497-2517

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร

5. ศาสตราจารย์ ดร.วิภาต บุญศรี วังซ้าย
   21 กรกฎาคม 2518 - 20 กรกฎาคม 2522
   21 กรกฎาคม 2522 - 20 กรกฎาคม 2526

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

6. ศาสตราจารย์ ดร.ยรรยง สิทธิชัย

21 กรกฎาคม 2526 - 04 มิถุนายน 2530

7. อ.สราญ เพิ่มพูล (รักษาการ)

พ.ศ. 2529-2530

8. อาจารย์สุรพล สงวนศรี

5 มิถุนายน 2530 - 30 เมษายน 2532

9. รองศาสตราจารย์อานนท์ เที่ยงตรง

1 พฤษภาคม 2532 - 30 เมษายน 2536

1 พฤษภาคม 2536 - 30 เมษายน 2540

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

10. ศาสตราจารย์ ดร.กำพล อดุลวิทย์ (รักษาการ)

1 พฤษภาคม 2540 - 07 กรกฎาคม 2541

11. อาจารย์สราญ เพิ่มพูล

8 กรกฎาคม 2541 - 07 กรกฎาคม 2545

12. รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงศ์พานิช

8 กรกฎาคม 2545 - 07 กรกฎาคม 2549

8 กรกฎาคม 2549 - 07 กรกฎาคม 2553

13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียน ยศราช

8 กรกฎาคม 2553 - ปัจจุบัน

ทำเนียบนายกสมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	ปีที่ดำรงตำแหน่ง
1	ศ. ดร. พนม สมิตานนท์	พ.ศ. 2490-2495
2	อาจารย์ไสว ชูติวัตร	พ.ศ. 2496
3	ศ. ดร. วิภาต บุญศรี วังซ้าย	พ.ศ. 2497-2522
4	ดร. ประพัฒน์ สิทธิสังข์	พ.ศ. 2522-2528
5	ดร. อำนวย ยศสุข	พ.ศ. 2528-2542
6	ดร. บุญเลื่อน บุญเรือง	พ.ศ 2542-2544
7	นายหลุย ทิศสกุล	พ.ศ. 2544-2546
8	นายยงยุทธ สุวภาพ	พ.ศ. 2546-2550
9	ดร. อุทัย วาสนาพันธ์พงศ์	พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน

แม่โจ้รุ่นที่ 7
ดร.สุนทร สีหะเนิน

52/123-124 ซ.45 ถ.พหลโยธิน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม.10900
โทร. 0-2561-1351

สติยั้งคิดทำให้ชีวิตอยู่รอด เนื่องจากข้าพเจ้าได้รับใบบอกจาก รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ ผู้แทนรุ่น 16 ของศิษย์เก่าแม่โจ้ ความย่อๆ ว่าปีนี้เป็นปีที่ศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น 16 จะมีอายุครบหกสิบปี ในโอกาสนี้ ท่านอาจารย์ไพบูลย์ มีความประสงค์จะจัดทำหนังสือที่ระลึกรุ่น 16 จะครบหกสิบปี ขึ้นไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์ของศิษย์เก่าแม่โจ้ กลุ่มหนึ่งที่ยังไปมาหาสู่ติดต่อสื่อสารกันอยู่ โดยมีรุ่น 16 เป็นตัวตั้งตัวตี

ข้าพเจ้าได้รับใบบอกแล้ว คิดแล้ว คิดอีกอยู่เป็นเวลานานก็นึกไม่ออกว่าจะเขียนเรื่องอะไรดี เพราะเรื่องเก่าๆ ที่เคยรู้และเคยประสบมาแต่อดีตได้ถูกละเลย ลืมเลือนไปหมดแล้ว เพราะข้าพเจ้าบัดนี้อายุอานามก็ล่วงเข้าสู่วัยชรามากๆ โดยในปีนี้(2553) อีก 2 ปีก็จะ 90 ปี แล้ว ความจำก็เสื่อมไปมากเหลืออยู่ไม่เท่าไหร่แล้ว นอนคิดนึกย้อนหลังอยู่นานก็นึกไม่ออก แต่ในที่สุดก็นึกได้ เรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับชีวิตของข้าพเจ้าแต่หนหลังย้อนหลังกลับไปประมาณ 30 ปี เกิดวิกฤติอย่างร้ายแรงกับชีวิตราชการของข้าพเจ้า ในขณะข้าพเจ้าดำรงตำแหน่ง ผอ.ภาคของกรมฯ หนึ่งอย่าให้ออกชื่อเลย อยู่ดีๆ ได้มีคำสั่งว่าเพื่อความเหมาะสม แต่งตั้งให้นายสุนทร สีหะเนิน ผอ.ภาคไปดำรงตำแหน่งระดับจังหวัด ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งแล้ว รู้สึกงงและบังเกิดความโกรธ และมีความแค้นกับผู้ออกคำสั่งดังกล่าวเป็นอันมากแต่ไม่สามารถต้านทานคำสั่งอันโหดเหี้ยมนี้ได้ ไม่พูด ไม่จาไปหลายวัน ในที่สุดก็ได้รับข่าวว่าเจ้าตัวผู้ออกคำสั่งนั้น มันจะมาเป็นประธานเปิดการประชุมอบรมที่ภาคที่ข้าพเจ้ายังไม่เดินทางย้ายไปตามคำสั่ง และต้องเข้าร่วมในการประชุมด้วย ความคิดแวบหนึ่งจึงเกิดขึ้น เพื่อระบายความแค้นและตั้งใจเด็ดเดี่ยวแล้วว่าจะต้องทำให้ได้เป็นไรเป็นกัน เพื่อระบายความแค้น ข้าพเจ้าคิดจะทำอะไรในขณะนั้นจะยังไม่บอก แต่จะขอนำท่านทั้งหลายย้อนหลังไปเมื่อประมาณ 2 ปีก่อนมีข่าวดังระดับโลกข่าวหนึ่ง

กล่าวคือ เป็นข่าวจากประเทศอิรัค ของประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน เนื้อข่าวบรรยายว่า ในขณะที่ท่านประธานาธิบดี จ๊อส ดับเบิลยู บุช กำลังให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนในโอกาสที่ได้เดินทางมาตรวจเยี่ยมหน่วยทหารอเมริกัน กำลังดำเนินการโค่นล้มระบอบ ซัดดัมอยู่ในประเทศอิรัค ในขณะที่ท่านกำลังยืน ให้สัมภาษณ์ตอบคำซักถามอยู่นั้นได้มีผู้สื่อข่าวนายหนึ่งเกิดหมั่นไส้สุดขีด จึงถอดรองเท้าข้างหนึ่งขว้างหัวท่านประธานาธิบดี แต่ท่านประธานาธิบดีก็หลบได้ด้วยความว่องไว และการตอบคำสัมภาษณ์ก็ยุติลง เจ้าหน้าที่ ร.ป.ภ. ก็ได้จับตัวผู้สื่อข่าวผู้ก่อเหตุไว้ได้ ถูกนำตัวขึ้นศาลฯ จำคุกทันทีเป็นเวลา 30 วัน ฐานพยายามทำร้ายร่างกาย ผู้ยิ่งใหญ่ และทันทีที่ศาลสั่งจำคุก จำเลยในคดีนี้ ได้มีบริษัทผลิตรองเท้าระดับโลกขอลิขสิทธิ์ จากจำเลยที่ถูกจำคุก ขอแบบรองเท้าที่ใช้ขว้างหัวประธานาธิบดี บุช ไปผลิตรองเท้าจำหน่ายทั่วโลกจำนวน 3 ล้านคู่ โดยยอมจ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้ในราคาคู่ละ 1 US ดอลล่า เป็นเงิน 3 ล้านยูเอสดอลล่ารวยไปเลย เล่ามาถึงตอนนี้ท่านคงนึกออกแล้วนะครับว่า เมื่อ 30 ปีที่แล้ว ข้าพเจ้าคิดอะไรที่จะกระทำต่อมันผู้ทำร้ายจิตใจข้าพเจ้าให้ได้รับความบอบช้ำแสนสาหัส เพื่อระบายความแค้นความจริงเรื่องที่เกิดขึ้นในประเทศอิรัคเกิดขึ้นหลังจากความคิดของข้าพเจ้า ที่จะใช้รองเท้าขว้างหัวผู้มีอำนาจถึงประมาณ 30 ปี นึกไม่ถึงว่าจะมีผู้นำมาใช้ในภายหลัง และประสบความสำเร็จ แม้เจ้าตัวจะต้องถูกรับโทษและเป็นโทษสถานเบา แต่เงินที่ได้รับจากค่าลิขสิทธิ์ผลิตรองเท้าต้นเหตุมันมากมายมหาศาลจริงๆ รวยเป็นเศรษฐีไปเลย

ข้าพเจ้าขอขยายความต่อไปว่าหลังจากข้าพเจ้า คิดการร้ายดังกล่าว และตัดสินใจเด็ดขาดแล้วว่าจะต้องทำให้ได้ เผื่อระบายความแค้น ขณะกำลังรอดีเดย์ อยู่นั้น ข้าพเจ้าได้นอนคิดทบทวนอีกหลายวัน ทบทวนกลับไปกลับมา ถึงผลได้ผลเสียของการกระทำอันเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงอาจถูกลงโทษฐานผิดวินัยอย่างร้ายแรงถึงอาจถูกไล่ออกจากราชการก็ได้ ซึ่งจะเป็นผลให้ข้าพเจ้าไม่ได้รับบำนาญ ซึ่งอุตส่าห์สั่งสมมาเป็นเวลาถึง 37 ปี ต้องละลายหายสูญไปกับความโกรธแค้นได้ ในที่สุดด้วยการคิดที่รอบคอบและมีสติยั้งคิด และเพื่อรักษาผลประโยชน์และสิ่งที่ไม่ควรเสียไป ด้วยความโกรธแค้น จึงได้ยุติความคิดนั้น และยอมรับคำสั่งดังกล่าวเดินทางไปรับตำแหน่งใหม่ในเวลาต่อมา และได้ลาออกจากราชการหลังจากไปรับตำแหน่งใหม่ได้เพียง 15 วัน เท่านั้น ข้าพเจ้าได้ลาออกจากราชการเมื่อปี 2523 ขณะเมื่ออายุได้ 56 ปี ก่อนเกษียณอายุ 4 ปี

การที่ข้าพเจ้าได้ระงับยับยั้ง ความคิด ดังกล่าวลงได้ด้วยความมีสติยั้งคิด จึงทำให้

ข้าพเจ้าสามารถอยู่รอดมาเขียนเล่าเรื่องให้น้องๆ แม่โจ้รุ่นหลังๆ ฟังเป็นการประดับสติปัญญา ถ้าบังเอิญข้าพเจ้าเกิดลุแก่อำนาจกระทำการลงไปอย่างที่คิด ข้าพเจ้าคงจะประสพเคราะห์กรรม มีอันเป็นไปแล้ว นี่เป็นอานิสงค์จากหลักธรรมที่ได้มาเตือนให้ข้าพเจ้ามีสติและยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นผลดีแก่ตัวเองและครอบครัว เกิดผลนานัปการแด่ข้าพเจ้าและครอบครับในภายหลัง จนเมื่อปี 2552 หลังจากข้าพเจ้าออกจากราชการมาแล้วถึง 29 ปี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงได้หยิบยกเอาความชอบของข้าพเจ้า ขึ้นมาพิจารณามอบปริญญาขั้นดุษฎีบัณฑิต แก่ข้าพเจ้าด้วยความชอบในฐานะผู้ค้นพบพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ105 อันเป็นต้นตอพันธุ์ของข้าวหอมมะลิไทย อันมีชื่อเสียงดังไปทั่วโลก ถ้าข้าพเจ้าทำตามความคิดอันเลวร้ายดังกล่าวข้างต้น ก็จะไม่มีโอกาสได้รับยกย่องจากสังคมให้เป็น ดุษฎีบัณฑิตย์กิติมศักดิ์เมื่ออายุได้ 87 ปี ดังนั้น คำว่าสติยั้งคิดทำให้ชีวิตอยู่รอด จึงเป็นเรื่องที่เกิดได้จริง ขอให้น้องๆ ที่ได้รับรู้ ข้อเขียนนี้ยึดถือปฏิบัติได้ เพราะพี่ได้ปฏิบัติ เป็นผลมาแล้ว ถ้าวันนั้นพี่ตัดสินใจผิด ก็คงจะไม่มีวันนี้ให้มาคุยให้น้องฟังแน่

7 ธันวาคม 2553

มารู้จักข้าวหอมมะลิกับ ดร.สุนทร สีหะเนิน กันหน่อย

“ข้าวหอมมะลิ” เป็นชื่อ ที่คนทั่วไปเรียกขานจนติดปาก แต่ชื่อที่เป็นทางการคือ “ข้าวขาวดอกมะลิ 105” เป็นข้าวสายพันธุ์หนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นสุดยอดของข้าว เป็นข้าวคุณภาพสูง หลังการหุงต้มจะมีกลิ่นหอม ข้าวคงรูป เหนียวนุ่ม น่ารับประทาน ข้าวหอมมะลิเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย มีการส่งออกไปยัง 120 ประเทศทั่วโลก เฉพาะข้าวหอมมะลิมีปริมาณส่งออกกว่าล้านตันต่อปี นำเงินตราเข้าประเทศปีละหลายหมื่นล้าน และมีปริมาณความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ ชื่อ “ข้าวขาวดอกมะลิ 105” นั้นคุณสุนทร สีหะเนิน เป็นผู้สร้างตำนานชื่อนี้ เรามาดูเรื่องราวมีความเป็นมาอย่างไร

ข้าวขาวดอกมะลิ หรือข้าวหอมมะลิ ที่เรียกขานกันทั่วไปในปัจจุบันนี้ เดิมเป็นพันธุ์ข้าวเบาพื้นเมืองที่มีปลูกกันอยู่แล้วในหมู่ที่1 ตำบลท่าทองหลาง อำเภอเมืองบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และปลูกกันมานานแล้ว ยืนยันได้ว่าเมื่อนายสุนทร สีหะเนิน ไปรับตำแหน่งพนักงานข้าวอำเภอบางคล้า เมือปี2486 ข้าวขาวดอกมะลิได้มีการปลูกเป็นปึกแผ่นแล้ว

และมีจำหน่ายแพร่หลายอยู่แล้ว ต่อมาในปี2493 ได้มีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวครั้งใหญ่ จึงได้มีการพบข้าวขาวดอกมะลิสายพันธุ์ที่ 105 โดยนายสุนทร สีหะเนิน ผู้ได้รับยกย่องภายหลังว่าเป็นผู้ค้นพบพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 และยกย่องว่าได้พัฒนาจนเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทยในปี2536

คุณสุนทร สีหะเนิน ปัจจุบัน(2552) อายุ 87 ปี เกิดในครอบครัวชาวนา อ.กันตัง จ.ตรัง เรียนจบชั้น ม.6 ในตัวจังหวัด จากนั้นไปเรียนต่อที่โรงเรียนแม่โจ้ หรือมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในปัจจุบัน สมัยนั้นโรงเรียนแม่โจ้เป็นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ของวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าเรียนเป็นรุ่นที่ 7 ในพ.ศ.2483 รุ่นเดียวกับ ศ.ระพี สาคริก

สำเร็จการศึกษาในปี 2485 จึงกลับไปอยู่ที่บ้าน จ.ตรัง เพราะอยู่ในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ระหว่างนั้นวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่งจดหมายให้มาเข้าเรียน เพราะได้รับโควตาจากโรงเรียนแม่โจ้ เพราะเรียนดี แต่สมัยนั้นบ้านยากจน จึงไม่มีเงินที่จะส่งให้เรียนได้

ต่อมาในเดือนตุลาคมของปีเดียวกัน กรมเกษตรส่งจดหมายแจ้งว่า กำลังรับสมัครผู้ที่จบจากโรงเรียนแม่โจ้เพื่อบรรจุเป็นพนักงานส่งเสริมการเกษตร จึงสมัครสอบเข้าเป็นพนักงานข้าว กรมเกษตร

วันที่ 1 ม.ค. พ.ศ.2486 กรมเกษตรบรรจุให้เป็นพนักงานข้าว อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา ได้เงินเดือน 34 บาท แต่เพราะเป็นคนปักษ์ใต้ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ข้าวของภาคกลาง จึงขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติม ไปได้หนังสือเล่มหนึ่งเขียนโดย ม.ล.ยิ่งศักดิ์ อิศรเสนา หัวหน้าสถานีทดลองรังสิต ชื่อ “มารยาแม่โพสพ” เป็นหนังสือเกี่ยวกับพันธุ์ข้าวทั่วประเทศ แต่เน้นในเขตภาคกลาง จนมีความรู้พอทำงานได้

ข้าวหอมมะลิในสมัยนั้นเป็นข้าวพันธุ์พื้นบ้านที่มีชื่อเสียงมาก แต่มีปลูกเป็นจำนวนน้อย เฉพาะในพื้นที่ ต.ท่าทองหลาง คุณสุนทรได้รับคำแนะนำให้รู้จักกับ “ขุนทิพย์” กำนันตำบลท่าทองหลาง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องข้าวหอมมะลิที่สุดในยุคนั้น ขุนทิพย์ให้ความรู้ว่า ข้าวหอมมะลิเป็นข้าวพื้นบ้านของ ต.ท่าทองหลาง เป็นที่นิยมของคหบดีที่มีชื่อเสียงจากเมืองหลวง หากมา อ.บางคล้า จะต้องมาซื้อข้าวหอมมะลิท่าทองหลาง ด้วยเป็นข้าวนาปี

ปลูกได้ครั้งเดียวต่อปี และเป็นข้าวเบา ต้องปลูกในที่นาดอนที่เป็นดินร่วนปนทรายเท่านั้น ซึ่งใน อ.บางคล้า มีเพียง ต.ท่าทองหลาง เท่านั้นที่เหมาะสมสำหรับปลูก จึงเป็นเหตุให้แม้จะได้รับความนิยมและราคาสูง แต่ไม่สามารถปลูกได้อย่างแพร่หลายออกไป หลายครั้งที่มีผู้พยายามนำพันธุ์ข้าวหอมมะลิท่าทองหลางออกไปปลูกนอกพื้นที่ แต่ไม่เคยประสบความสำเร็จ

ต่อมาในสมัยสงครามเย็น อเมริกาผู้นำโลกเสรีที่ต่อต้านการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ ต้องการใช้ไทยเป็นเกราะกำบังในการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคเอเชีย จึงมีโครงการให้ความช่วยเหลือในด้านการทหารและเศรษฐกิจ เมื่อพ.ศ.2493 โครงการด้านเศรษฐกิจนั้น มองว่า เศรษฐกิจไทยเดินได้ด้วยชาวนาซึ่งปลูกข้าวเป็นหลัก จึงเข้ามาช่วยชาวนาไทยด้วยการพัฒนา และคัดเลือกข้าวสายพันธุ์ที่ดีที่สุดให้เพาะปลูก จึงตั้งโครงการรวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมืองเพื่อปลูกคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์และประเมินผลผลิต ดำเนินโครงการในช่วงปี 2493-2510

สหรัฐส่งผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุ์พืชมาเป็นที่ปรึกษาโครงการ ฝึกอบรมนักวิชาการไทย จำนวน 30 คน จาก 36 จังหวัด โดยคุณสุนทรเป็นหนึ่งที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนั้น หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมรับมอบหมายให้วางแผนเก็บพันธุ์ข้าวที่ดีที่สุดตามทฤษฎีที่เรียนมาในเขตพื้นที่ จ.ฉะเชิงเทรา และ จ.ชลบุรี ได้ทั้งหมดจำนวน 25 สายพันธุ์ โดยไม่มีข้าวหอมมะลิอยู่ในจำนวนนั้นด้วย

แต่ระหว่างที่เฝ้าติดตามดูการเจริญเติบโตของข้าวทั้ง 25 สายพันธุ์ คุณสุนทรต้องเดินผ่านพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิทุกวัน สังเกตว่าข้าวหอมมะลิปลูกหลังพันธุ์อื่นแต่เจริญเติบโตรวดเร็วกว่าจนเก็บเกี่ยวได้ก่อน ประกอบกับเห็นว่าเป็นพันธุ์ข้าวที่มีชื่อเสียงของ อ.บางคล้า จึงเสนอเรื่องไปยังกรมเกษตร เพื่อเพิ่มข้าวหอมมะลิเป็นสายพันธุ์ที่ 26 ในการทดลอง

เมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยวจึงเข้าไปคัดรวงข้าวหอมมะลิที่ดีที่สุด จำนวน 200 รวง เป็นตัวอย่างส่งไปให้กรมเกษตรพร้อมกับ 25 สายพันธุ์ที่คัดเลือกไว้ก่อนหน้า โดยตัวอย่างข้าวหอมมะลิดังกล่าวถูกนำไปทดลองปลูกที่สถานีทดลองโคกสำโรง จ.ลพบุรี โดยใช้ข้าวนางมณเป็นข้าวหอมเช่นกัน แต่เป็นพันธุ์พื้นเมืองของรังสิต เป็นต้นแบบในการเทียบเคียง

การทดลองปลูกจะนำเมล็ดข้าวของแต่ละรวงมาปลูกเรียงกันเป็นแถวในกระบะทีละเม็ด จนครบทั้ง 200 รวง และทำรหัสหมายเลขประจำรวงตั้งแต่รวงที่ 1,2,3,...,200 มีการบำรุงอย่างดี จนถึงช่วงปลายปี 2494 ต้นข้าวโตจนให้ผลผลิตแล้ว ผลการทดลองปรากฏว่าจำนวน 199 รวงของข้าวหอมมะลิให้ผลผลิตที่ต่ำกว่าข้าวนางมณ มีเพียงรวงเดียวเท่านั้นที่ให้ผลผลิตที่สูงกว่า คือ รวงที่ 105 มีรหัสหมายเลขเป็น 4-2-105 (เลข 4 หมายถึง ท้องที่เก็บรวบรวมคือ อ.บางคล้า เลข 2 หมายถึงหมายเลขประจำพันธุ์คือพันธุ์ข้าวพันธุ์ที่ 2 และเลข 105 คือรวงที่ 105)

ในปี 2496 ได้นำข้าวรหัสสายพันธุ์ 4-2-105 ไปทดลองปลูกทั้งภาคกลาง ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าได้ผลผลิตสูง เมล็ดข้าวนุ่มมีกลิ่นหอม สามารถปรับตัวในสภาพพื้นที่ต่างๆได้ดี และในปี 2501 หลังจากทดลองปลูกติดต่อกันมา 6 ปี จึงพบว่า ข้าวหอมมะลิสายพันธุ์ 4-2-105 เหมาะที่จะปลูกในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพราะเป็นดินร่วนปนทราย ลักษณะเป็นนาน้ำฝน สิ่งที่พิเศษคือ เป็นสายพันธุ์ที่ทนแล้งมากที่สุด เหมาะจะปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สุด คณะกรรมการคัดเลือกสายพันธุ์ได้มีมติให้เป็นพันธุ์ส่งเสริมออกขยายพันธุ์ได้ ตั้งชื่อพันธุ์ข้าวว่า “ขาวดอกมะลิ 105” เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2502

แม้ผลการทดลองพบว่าข้าวขาวดอกมะลิ 105 เหมาะที่จะปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรืออีสานมากที่สุด แต่เนื่องจากช่วงนั้นชาวอีสานนิยมกินข้าวเหนียวเป็นหลัก จึงมิใช่เรื่องง่ายที่ส่งเสริมให้ปลูกข้าวขาวดอกมะลิให้เป็นที่แพร่หลายได้มาก ม.จ.จักรพันธุ์ เพ็ญศริจักรพันธุ์ อธิบดีกรมการข้าวสมัยนั้นได้มีนโยบายและมีเป้าหมายที่ต้องการขยายการเพาะปลูกข้าวขาวดอกมะลิในภาคอีสานให้มากที่สุด ผู้เกี่ยวข้อง(รวมถึงคุณสุนทร สีหะเนินต้นตำรับสายพันธุ์) จึงต้องหากลยุทธ์ในการเผยแพร่ พบว่าจังหวัดในอีสานตอนใต้ 3 จังหวัด คือ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ คนท้องถิ่นมีพื้นเพเป็นคนเขมร ไม่นิยมกินข้าวเหนียว กินข้าวเจ้ามากกว่า การส่งเสริมการปลูกข้าวขาวดอกมะลิจึงเริ่มกันที่สามจังหวัดนี้ ผลปรากฏว่าประสบความสำเร็จดีมาก โดยเฉพาะจังหวัดสุรินทร์ได้ผลผลิตข้าวขาวดอกมะลิที่มีคุณภาพสูง ต่อมาได้สำรวจพบว่าทุ่งกุลาร้องไห้ซึ่งมีเนื้อที่เป็นล้านไร่มีอาณาบริเวณติดต่อ 5 จังหวัด เป็นที่ที่มีดินรกร้างว่างเปล่า ทางราชการจึงเลือกให้เป็นแหล่งส่งเสริมปลูกข้าวขาวดอกมะลิ ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากออสเตรเลียในการปรับปรุงคุณภาพดิน(ซึ่งเป็นบริเวณที่เป็นดินเค็ม) ใช้เวลาอีกหลายปีจนสามารถขยายการปลูกข้าว

ขาวดอกมะลิ (หรือที่ช่วงหลังจะเรียกกันแต่ข้าวหอมมะลิ) ได้ทั่วทุ่งกุลาร้องไห้ จนกลายเป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่ใหญ่ที่สุด และในที่สุดภาคอีสานนั้นข้าวหอมมะลิได้รับความนิยมปลูกมากกว่าข้าวเหนียว รวมถึงมีความนิยมแพร่หลายไปทั่วประเทศในระยะต่อมา

นักปรับปรุงพันธุ์ข้าวในระยะต่อมา ยังใช้พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 เป็นพ่อแม่พันธุ์ในการผสมข้ามพันธุ์ และฉายรังสีแกมมา แล้วคัดเลือกจนได้เป็นพันธุ์ข้าวที่ดีหลายพันธุ์ รวมทั้งข้าวเจ้าพันธุ์ “กข 15” และข้าวเหนียวพันธุ์ “กข 6” ซึ่งมีเกษตรกรปลูกปีละนับล้านไร่เช่นกัน

นายสุนทร สีหะเนิน ได้ปฏิบัติราชการด้วยความก้าวหน้ามาโดยตลอด โดยตำแหน่งสุดท้าย คือ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ ได้ลาออกจากราชการในปี พ.ศ. 2523 ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ พำนักอยู่บ้านเลขที่ 52/123-124 ซอยเกษตรศาสตร์ 7 ถนนพหลโยธิน ซอย 45 เขตจตุจักร กรุงเทพมหานครฯ ปัจจุบัน (2552) แม้วัยจะล่วงเลย 87 ปีแล้ว ก็ยังมีสุขภาพแข็งแรงและยังคงได้ร่วมกิจกรรม เป็นวิทยากรและทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติมากมาย

รางวัลและเกียรติประวัติที่ได้รับ

- พ.ศ.2536 โล่เชิดชูเกียรติ จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- พ.ศ.2543 โล่เชิดชูเกียรติ จากสมาคมปรับปรุงพันธุ์ และขยายพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย เป็นผู้ทำคุณประโยชน์แก่ชาวนาไทยและประเทศชาติ
- ศิษย์เก่าดีเด่นมหาวิทยาลัยแม่โจ้
- สวทช.ประกาศให้เป็น 1 ใน 100 ผู้ทำคุณประโยชน์ให้ประเทศชาติในรอบ 100 ปี
- พ.ศ.2550 โล่ประกาศเกียรติคุณ จากกรมการข้าว ฐานะผู้มีผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาข้าวไทย
- พ.ศ.2552 : ปริญญาดุษฎีบันฑิตกิตติมศักดิ์สาขาพืชศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โล่เกียรติคุณผู้ทรงคุณค่าต่อวงการเกษตรไทย ของกระทรวงพาณิชย์

จากผู้จัดทำ

แม่โจ้รุ่นที่ 11
นายสกาศ พึ่งบุญ ณ อยุธยา

126 ซ.30 ประชานิเวศน์1
ถ.เทศบาลนิมิตเหนือ จตุจักร
กทม. 10900
โทร 0-2589-3029

เกิดกรุงเทพฯ (2 พ.ค.2470) พ่อเป็นนายทหารเรือ แม่เป็นครู ชีวิตตอนเด็กอยู่กับแม่ จนจบมัธยม 6 ร.ร.อำนวยศิลป์ธนบุรี เรียนต่อเตรียมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2487 (นับเป็นรุ่นที่ 11) จบเตรียมเรียนต่อ คณะวนศาสตร์ จังหวัดแพร่ จบแต่งงาน แล้วถูกเกณฑ์เป็นนายทหาร ยศร้อยตรี ตามพ.ร.บ.การฝึกวิชาทหาร อยู่เหล่าทหารช่าง ช.พัน 3 จังหวัดนครสวรรค์ ครบ 2 ปี กลับเข้ารับราชการกรมป่าไม้ รับราชการจนครบเกษียณ 30 กันยายน 2530 ตำแหน่ง สุดท้าย “ป่าไม้จังหวัดลพบุรี”

มีบุตร ชาย-หญิง 5 คน ภรรยาเดียว ทุกคนจบมัธยมปลาย ก็ส่งไปเรียนต่อสหรัฐอเมริกาทุกคน ต่างก็จบกลับมาทำธุรกิจเว้นคนโต - หญิง มีครอบครัว บ้านที่อเมริกาและทำงานเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัย Wisconsin

ชีวิตประจำวันก็อยู่บ้านตกแต่งสวน ต้นไม้ เลี้ยงสุนัข และเล่นกอล์ฟ ทุกจันทร์ พุธ ศุกร์ ที่สนามกองทัพบกรามอินทรา มีก๊วนประจำนอกจากนั้นก็รอวันไปสังสรรค์รุ่น เพื่อนฝูง เช่นทุก 20 ของเดือนที่พงษ์หลี (แม่โจ้) อาทิตย์ ปลายเดือน อำนวยศิลป์ที่พูนสิน และงานรุ่นที่รับแจ้ง ตลอดจนส่งเงินสมาชิกเสียชีวิตตามที่คุณสมบูรณ์ จุระเสถียร แจ้งมา ก็ขอจบเพียงเท่านี้ ขอบคุณ

สกาศ พึ่งบุญ ณ อยุธยา
1 มี.ค. 2554

แม่โจ้รุ่นที่ 11
นายแผ้ว ดิษเลิศ

1009 ซ.วาสนา รามอินทรานิเวศน์
ถ.รามอินทรา 67 กทม. 10230
โทร. 0-2510-1856, 089-482-0578

เปิดตัวเสือ กลิ่นสัก ตัวจริง ในนวนิยายเรื่อง “ร้อยป่า”จากนามปากกาของอรชร-พันธุ์ บางกอก(สมพันธุ์ ปานะถึก ศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น11) ได้สร้างปรากฏการณ์แม่โจ้ฟีเวอร์ในช่วงหลายสิบปีก่อนตราบจนปัจจุบัน งานเขียนเรื่องนี้ได้ถูกนำมาสร้างเป็นภาพยตร์ ไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง เรื่องราวต่างๆ ของเรื่อง ส่งผลให้ลูกผู้ชาย(ตัวจริง) จำนวนมากใฝ่ฝันที่จะมาเรียนต่อ ที่แม่โจ้ เพราะหลงใหลในตัวละครเอกที่ชื่อ “เสือ กลิ่นสัก” ก่อให้เกิดคำถามตามมาว่า เสือ กลิ่นสัก นั้นมีตัวตนจริงหรือไม่ ถ้าใช่แล้วบุคคลนั้นเป็นใคร หรือเป็นเพียงตัวละครสมมุติในจินตนาการของผู้ประพันธ์เท่านั้น ซึ่งในวันนี้จดหมายข่าวพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ได้นำความจริงมาตีแผ่ ให้ทุกท่านได้รับทราบกัน

แผ้ว ดิษเลิศ (ศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น 11) คือต้นแบบของเสือ กลิ่นสัก นั่นคือคำบอกเล่าจากปากของคุณเยาวภา ภรรยาคู่ชีวิตของท่าน ซึ่งเป็นผู้เปิดเผยเมื่อครั้งที่คุณเยาวภายังมีชีวิต และปรากฏทางสายตาหลายครั้งที่คุณสมพันธุ์ เจอหน้ากันมักจะเรียกคุณแผ้วว่า “เสือแผ้ว” (แต่หลายท่านไม่ทันได้คิด)

คุณแผ้ว ดิษเลิศ เป็นลูกชายคนที่ 5 ของพ่อพริงและแม่ฟุ้ง เกิดที่หมู่บ้านคลองบางกะไห ต.บางเตย อ.เมือง จ. ฉะเชิงเทรา เกิดเมื่อเดือน แปด ก่อนวันเสาร์ ปีขาล(ปีเสือ) พ.ศ.2469 นั่นคือเหตุผลของ ผู้ประพันธ์ว่าทำไมถึงตั้งชื่อตัวละครเอกว่า “เสือ กลิ่นสัก” เมื่ออายุ 6 ขวบ พ่อได้นำไปฝาก หลวงน้าเพียร (มีศักดิ์เป็นน้า) และเป็นพระสอน พระปริยัติธรรม ชีวิตในวัยเด็กของท่านจึงต้องเร่รอนติดตามหลวงน้าเพียรไปเรื่อยๆ จนกระทั่ง 10 ขวบ หลวงน้าเพียรได้นำท่านไปฝากไว้กับหลวงน้าบุญชู เจ้าอาวาสวัดนาคูโมทนามัยผู้เป็นญาติอีกรูปหนึ่ง โดยเรียนอยู่ที่นี่จนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาได้รับคัดเลือกให้ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ และพักอาศัยออยู่ที่วัดแหลมใต้ ริมแม่น้ำบางปะกง ใกล้ๆ ตัวจังหวัดฉะเชิงเทรา จวบจนสองปีต่อมาประเทศญี่ปุ่น

ได้ก่อสงครามมหาบูรพาขึ้น แล้วยกกองทัพมาตั้งอยู่ในประเทศไทย ซึ่งสมัยนั้น จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ยอมเป็นพันธมิตรและได้ออกกฎจำนวนมากเพื่อแสดงความเป็นอารยะ เช่น บังคับ ให้สวมหมวก ให้สวมรองเท้า ให้เลิกกินหมาก ให้ยกเลิกพยัญชนะที่เห็นว่า ไม่จำเป็น เป็นต้น เป็นเหตุให้นามสกุล “ดิษฐ์เลิศ” กลายเป็น “ดิษเลิศ” ตั้งแต่ปี พ.ศ.2485 แม้กระทั่งชื่อ โรงเรียนก็เปลี่ยนเป็น เบญจมรังสฤดิ์ เมื่อจบชั้น ม.6 หลวงน้าเพียรที่ได้อุปถัมภ์ค้ำชูมาตั้งแต่เล็กได้มรณภาพลง ภายหลังที่ฌาปนกิจศพหลวงน้าเพียรแล้ว จึงเข้าสอบแข่งขันเข้าเรียนที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เกษตรศาสตร์ ที่บ้านแม่โจ้ ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2487 เป็นนักเรียนแม่โจ้ รุ่น 11 (มีเพื่อนร่วมรุ่น 133 คน) นักเรียนทุกคนที่เรียนที่นี่ต้องนอนที่หอพัก และกินที่โรงอาหารตื่นนอน เวลา 06.00 น. เพื่อลงงานหลังจากรับประทานอาหารเช้าเริ่มเรียนเวลา 08.00 – 16.00 น. จากนั้นลงงานต่อถึงเวลา 18.00น. ก่อนรับประทานอาหารเย็น พักวันอาทิตย์เพียงวันเดียว เมื่อสอบไล่ปลายปีแล้ว ไม่ได้กลับบ้านเนื่องจากสงครามยังไม่เสร็จสิ้น ที่โรงเรียน มีบ้านเป็นหลังๆ คล้ายๆ นิคมสร้างตนเองให้ปลูกผักอายุสั้นขาย มีรายได้ไม่ต้องขอเงินทางบ้าน เมื่อจบแม่โจ้แล้ว จึงไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ.2489 พอขึ้นปี 2 ได้เลือกเรียนคณะวนศาสตร์ ต้องมาศึกษาอยู่ที่ จ.แพร่ ในช่วงฝึกงานภาคสนามที่ป่าสนเขา ดอยสุเทพ ดอยปุย จ.เชียงใหม่ ในปี พ.ศ.2491 ได้พบคุณเยาวภา อินทะมา ที่บ้านเชิงดอยสุเทพ จึงได้ติดต่อกันเรื่อยมาเมื่อสอบไล่ผ่านชั้นปีที่ 2 กลับไปบ้านและบวชเป็นพระเป็นเวลา 1 เดือน ก็สึกมาเพื่อเรียนต่อจนจบระดับอนุปริญญา

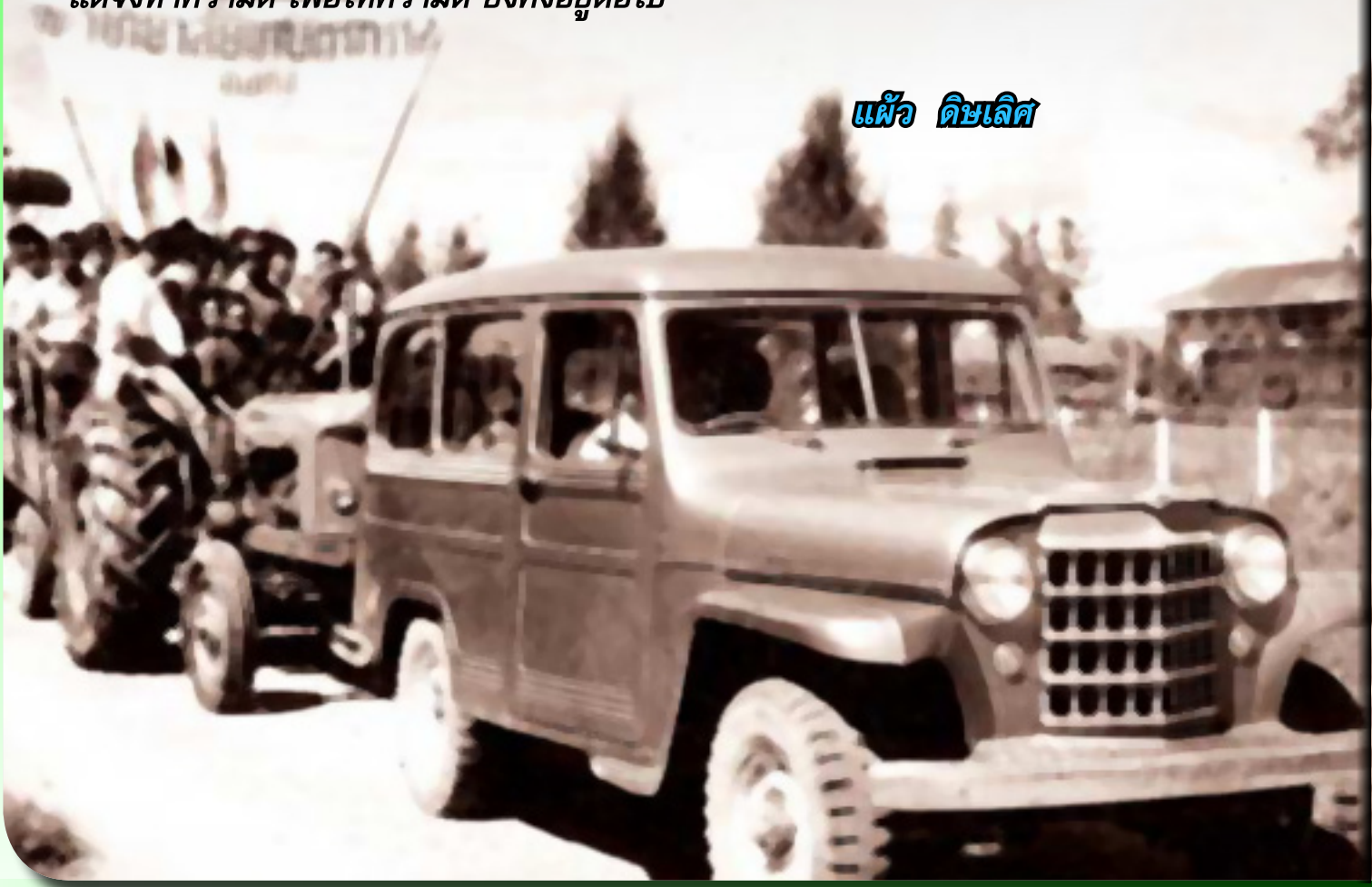
คุณแผ้วเริ่มชีวิตการทำงานในปี พ.ศ.2493 จากการเป็นลูกจ้างชั่วคราวของกองบำรุงกรมป่าไม้ ปฏิบัติงานที่สวนสนหนองแก อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ และย้ายไปเป็นหัวหน้าสวนที่คลองนางรม ริมทะเลที่อ.เกาะหลัง จ.ประจวบคีรีขันธ์ และได้แต่งงานกับคุณเยาวภา เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2493 จนปี 2496 สามารถสอบบรรจุเป็นข้าราชการสามัญชั้นตรีสำนักงานป่าไม้เขตนครสวรรค์ ป่าไม้ แขวง 46 (ลานดอกไม้) จ.กำแพงเพชร ปี 2499 ป่าไม้แขวง 23 (บ่อถ้ำ) จ.กำแพงเพชร ปี 2505 หัวหน้าหน่วยรักษาป่าน้ำดิบ จ.กำแพงเพชร ปี 2508 พนักงานป่าไม้โท หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าแม่เมาะ จ.ลำปาง ปี 2513 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่ามะขาม จ.จันทบุรี ปี 2514 ย้ายกลับมาปฏิบัติงานเดิมคือหน่วยป้องกันรักษา ป่าแม่เมาะ จ.ลำปาง ปี 2516 ผู้ช่วยป่าไม้ จ.ชัยภูมิ ปี 2523 ป่าไม้ จ.ระนอง ปี 2524 ป่าไม้ จ.สตูล และปี 2526 ป่าไม้ จ.ประจวบคีรีขันธ์ จนเกษียณอายุราชการในปี 2529

จากนั้นได้ทำงานรับใช้สังคมตลอดมาโดยเฉพาะแม่โจ้ ตำแหน่งทางสังคมล่าสุดคือ ประธานชมรมและเลขานุการศิษย์เก่าแม่โจ้-กรุงเทพฯ ซึ่งจัดให้มีการประชุมและพบปะกันทุกวันที่ 20 ของเดือน ณ ภัตตาคารพงหลี กรุงเทพฯ มิได้ขาด และจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เช่น จัดการระดมจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นต้น

ในช่วงชีวิตการรับราชการแต่ละแห่ง ได้ผ่านวิกฤติการณ์ มากมาย ดังปรากฏส่วนหนึ่งในนวนิยายเรื่อง ร้อยป่า และมีเรื่องราวอีกจำนวนมากที่ไม่ได้ปรากฏในนวนิยาย เนื่องจากต้องเกี่ยวข้องกับผู้เป็นเจ้าพ่อในท้องที่และผู้มีอิทธิพลในเครื่องแบบ ซึ่งหากกล่าวออกไปจะกระทบกระเทือนต่อวงการราชการ นี่คือจากปากคำบอกเล่าเพิ่มเติมของท่านเอง เมื่อช่วงที่เดินทางมารับโล่ในฐานะศิษย์เก่าแม่โจ้ดีเด่น ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ครั้งที่ 31 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 19 กุมภาพันธ์ 2552 ณ ศูนย์กีฬากาญจนาภิเษก รัชกาลที่9 มหาวิทยาลัยแม่โจ้

คำคมบางส่วนจากนวนิยาย เรื่องร้อยป่า ***“การทำความดี อย่าหวังผลตอบแทน แต่จงทำความดี เพื่อให้ความดี ยังคงอยู่ต่อไป”***

แผ้ว ดิษเลิศ

รับไล่ ศิษย์เก่าแม่โจ้ ดีเด่น

เปิดตัว "เสือ กลิ่นสัก" ตัวจริง

ร้อยป่า

ในนวนิยายเรื่อง "ร้อยป่า" จากนามปากกาของอรชร-พันธุ์ บางกอก (สมพันธุ์ ปานะถึก ศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น ๑๑) ได้สร้างปรากฏการณ์แม่โจ้ฟีเวอร์ในช่วงหลายสิบปีก่อนตราบจนปัจจุบัน งานเขียนเรื่องนี้ได้ถูก นำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ไม่ต่ำกว่า ๒ ครั้ง เรื่องราวต่างๆ ของ เรื่อง ส่งผลให้ลูกผู้ชาย (ตัวจริง) จำนวนมากใฝ่ฝันที่จะมาเรียนต่อ ที่แม่โจ้ เพราะหลงใหลในตัวละครเอกที่ชื่อ "เสือ กลิ่นสัก" ก่อให้เกิดคำถามตามมาว่า เสือ กลิ่นสัก นั้นมีตัวตนจริงหรือไม่ ถ้าใช่แล้วบุคคลนั้นเป็นใคร หรือเป็นเพียงตัวละครสมมุติในจินตนาการของผู้ประพันธ์เท่านั้น ซึ่งในวันนี้จดหมายข่าวพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ ได้นำความจริงมาตีแผ่ ให้ทุกท่านได้รับทราบกัน

แผ้ว ดิษเลิศ (ศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น ๑๑) คือต้นแบบของเสือ กลิ่นสัก นั่นคือคำบอกเล่าจากปากของคุณเยาวภา ภรรยาคู่ชีวิตของท่าน ซึ่งเป็นผู้เปิดเผยเมื่อครั้งที่คุณเยาวภายังมีชีวิต และปรากฏทางสายตาหลายครั้งที่คุณสมพันธุ์ เจอหน้ากันมักจะเรียกคุณแผ้วว่า "เสือแผ้ว" (แต่หลายท่านไม่ทันได้คิด)

(ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น 7 คณะ วนศาสตร์ รุ่น 13)

แม่โจ้รุ่นที่ 11
ศ.ดร. บรรเจิด คติการ

33/15 ซ.วัดบัวขวัญ ถ.งามวงศ์วาน
ต.บางเขน อ.เมือง
จ.นนทบุรี 11000
โทร. 0-2588-0379, 081-407-3290

ตอนเรียนชั้นม.4 ที่ร.ร.มหาวชิราวุธ สงขลา ครูประจำชั้น ม.4 เล่าชีวิตของนักเรียนแม่โจ้ให้ฟัง ทำให้เกิดความสนใจที่จะไปเรียนที่แม่โจ้ อาชีพส่วนใหญ่ของคนไทยเป็นอาชีพเกษตร เป็นอาชีพหลัก แต่คนส่วนใหญ่มองว่าเป็นอาชีพต่ำ แม้กระทั่งจะเข้าเรียนหนังสือ สอบเข้าเรียนอะไรไม่ได้ ก็บอกให้ไปเรียนเกษตร คนสมัยก่อนมองว่าคนทำเกษตร ทำไร่ ทำสวน เป็นอาชีพค่อนข้างต่ำ ไม่จำเป็นต้องเรียนก็ได้ ใช้ความรู้ที่ได้จากบรรพบุรุษ ปู่ ย่า ตา ยาย ก็ทำอาชีพเกษตรได้ การเกษตรขาดความสนใจเป็นเหตุให้ผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ผู้ประกอบอาชีพนี้ เช่น ชาวนา ชาวไร่ มีรายได้น้อย เป็นคนยากจน มีลูกหลานก็ไม่ให้มาเรียนเกษตร เพราะเข้าใจว่าเป็นอาชีพที่ต่ำ

แต่อาจารย์ชอบการเกษตรอยู่แล้ว อยู่บ้านก็ทำสวน ปลูกผัก ปลูกผลไม้ ใส่เรือให้แม่เอาไปขายที่ตลาด ก็เลยเลือกเรียนเพื่อมาพัฒนาอาชีพนี้

พ.ศ.2485 เรียนจบชั้น ม.6 ร.ร.มหาวชิราวุธ สงขลา ก็บอกพ่อ-แม่ และพี่ชายว่าจะไปเรียนเกษตร พี่ชายบอกว่าไปเรียนสถาบันอื่นก็ได้ พี่ชายมีทุนอยู่สมัยนั้นที่แม่โจ้ค่าเรียนถูกกว่าสถาบันอื่น พี่ชายอยากให้เข้าเรียนที่จุฬา หรือ ธรรมศาสตร์ เลยบอกพี่ว่าจะไปเรียนเกษตร ถ้าสอบคัดเลือกเข้าไม่ได้ก็จะกลับบ้านไม่เรียนต่อ

พอตัดสินใจแล้วก็นั่งรถไฟเข้ามาสอบที่ ร.ร.สวนกุหลาบ เชิงสะพานพุทธ พอผลการสอบคัดเลือกออกปรากฏว่าได้ที่ 1 ทางมหาวิทยาลัยส่งผลการสอบไปให้ที่ว่าการอำเภอเจ้าหน้าที่เอาไปติดที่กระดานดำ หน้าอำเภอเมืองสะเดา พอสอบได้แล้วก็เตรียมตัวไปรายงานตัวที่แม่โจ้ นั่งรถไฟจากสงขลามากรุงเทพ 7 บาท จากกรุงเทพ ไปเชียงใหม่ 14 บาท รวมค่ารถ 21 บาทตอนจากบ้านพี่ชายให้เงินมา 200 บาท พอลงสถานีรถไฟเชียงใหม่ต้องเดินเท้าไปแม่โจ้ ประมาณ 18 กิโลเมตร ใช้เวลาเดิน 1 ชั่วโมงกว่า สมัยนั้นยังไม่มีรถโดยสาร จะไปที่ไหนก็ต้องเดินเท้าไป

พอเดินไปถึงแม่โจ้ ผู้อำนวยการอาจารย์พนม กล่าวต้อนรับนักศึกษาและพูดว่าประตูแม่โจ้เปิดตลอด 24 ชั่วโมง เข้าออกเมื่อไหร่ก็ได้ “ถ้าใครอยู่ไม่ได้จะเตะออกไปจากแม่โจ้” เพื่อนๆ แซวว่าภาษาชั้นเอก (สมัยนั้นข้าราชการชั้นเอกที่เชียงใหม่มีอยู่ 2 คน คือ อ.พนม กับผู้ว่าเชียงใหม่) ตอนเข้าไปเรียนเป็นนักศึกษาแม่โจ้ รุ่น 5 มีเพื่อนร่วมรุ่นราวๆ 90 คน

พอไปเรียน ต้องเข้านอน 4 ทุ่ม ตื่นนอนตี 5 พอ 6 โมงเช้าลงงานไปทำสวนปลูกผัก ไปเปิดป่าตอนนั้นแม่โจ้เป็นป่าสักและต้นพลวง เพื่อทำสวนคนละ 1 ไร่ ทำสวนหลังบ้านคนละ 20 ตารางวา ใครทำมากกว่าก็ไม่ว่าผักที่ปลูกได้ต้องขายให้โรงครัวห้ามเอาไปขายข้างนอก ส่วนใหญ่เป็นผักกินใบ เช่น ผักกาดเขียวกวางตุ้ง ขาวกวางตุ้ง กะหล่ำปลี กระหล่ำดอก ฯลฯ ผักที่โรงครัวรับซื้อเพื่อเอามาทำอาหารให้นักศึกษากิน สมัยนั้นอาจารย์ขายผักได้เยอะที่สุด 120 บาท

พอไปเรียนที่แม่โจ้ก็สอบชิงทุนได้เลยบอกพี่ชายไม่ต้องส่งเงินมาให้ สมัยนั้นพี่ชายส่งมาให้เดือนละ 200บาท

เรียนอยู่แม่โจ้ 2 ปี ไม่ได้กลับบ้าน ไม่กล้ากลับเพราะกลัวไม่มีรถ เนื่องจากมีสงคราม รถไฟไม่ค่อยวิ่ง เพื่อนกลับบ้านแล้วเงินหมดระหว่างทางต้องไปขอทำงานที่โรงงานน้ำตาลทราย เพื่อนอาจารย์ชื่อนายพารณ ณ ถลาง เดินทางกลับเงินหมดพอถึง จ.ลำปาง เลยต้องแวะขอทำอยู่ 1 ปี พอได้เงินพอก็เดินทางกลับไปเรียนต่อเลยกลายเป็นรุ่นน้อง

ไปเรียนอยู่แม่โจ้สอบได้คะแนนที่ 1 ตลอด มีอยู่ครั้งหนึ่งอาจารย์เผลอหลับในห้องสอบ ครูคุมสอบ ชื่อคุณหญิง ดร.สวาท วสุวัตร เดินมาเห็นอาจารย์นั่งถือปากกาหลับอยู่

เลยถามว่า “บรรเจิด ทำข้อสอบเสร็จหรือยัง” อาจารย์ตอบว่า “ยังครับ” คุณหญิงสวาท หัวเราะ ตอนนั้นอาจารย์เป็นไข้มาลาเรียอยู่เลยเพลีย “อาจารย์ เสาวรัตจ นิตยะวัฒนะ” บอกว่าให้ขาดสอบไปเลย เดี๋ยวทำได้ไม่ดีเพราะไม่ได้ดูหนังสือจะเสียชื่อ พอผลการสอบออกมาอาจารย์ได้ที่ “1” พวกเพื่อนๆ เลยแซวว่า ขนาด “แกนอนหลับไปทำข้อสอบไปยังได้ที่ 1 แล้วเราจะไปสู้แกไหวเหรอะ เรียนอยู่แม่โจ้สอบได้ที่ 1 มาตลอดจนจบ

ตอนเรียนอยู่ปี 2 มีพยาบาลเขียนจดหมายมาให้ อาจารย์ไม่กล้าเปิดอ่านเพราะกลัวเขาเขียนมาจับ เดี๋ยวใจแตกเรียนไม่จบเลยเอาไปทิ้ง

เรียนอยู่แม่โจ้ 2 ปี เคยไปเดินเที่ยวในเมือง 2-3 ครั้งไปแต่ละครั้งต้องเดินเท้าไปเป็นระยะทาง 18 กิโลเมตร แต่ส่วนจะเดินทางลัดผ่านทุ่งนาของชาวบ้าน เขาก็จะตะโกนถาม เราบอกว่าแม่โจ้ครับ เขาก็จะไว้ใจ ถ้าไปทางลัดก็จะผ่อนระยะทางไปเกือบครึ่ง เพราะถนนโค้ง บางทีก็เดินไปไม่ถึงเมืองเชียงใหม่ แวะแค่ที่สันทรายส่วนใหญ่ไปในเมืองก็ไปเดินเล่น ดูบ้านเมือง ไม่ค่อยได้ซื้อของ

อยู่แม่โจ้มีงานกีฬาปีละครั้ง อาจารย์เป็นนักกีฬาขว้างจักร ผู้ใหญ่ถามว่า เมื่อกี้ขว้างยังไงหันไปเห็นจักรลอยไปแล้ว คนอื่นขว้างต้องหมุนตัวจนได้จังหวะ บางคนหมุนหลายรอบจนหมดแรงเลยขว้างได้ไม่ไกล ส่วนอาจารย์ไม่หมุนตัวพอได้จังหวะก็ขวางไปเลย กลับได้ไกลสุด (ชนะเลิศ) หลวงวิรวัตร โยธิน เป็นประธานกรรมการเข้ามาจับมือแล้วถามว่าขว้างยังไง

หมายเหตุบรรณาธิการ

ผมไปเยี่ยมเยือน ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด คติการ เป็นประจำเพราะสุขภาพกายของท่านถดถอย กล้ามเนื้อขาอ่อนแรง เดินเหิรลำบากต้องมีเครื่องพยุง ส่วนสุขภาพจิตยังสดใสอยู่

เมื่อผมมีใบบอก ไปยังพี่ เพื่อนและน้องว่าจะทำหนังสือ แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ ท่านก็ให้เรื่องมาลงพิมพ์ด้วยต้นฉบับเขียน ซึ่งไม่ใช่ลายมือของท่านที่ผมคุ้นเคยทราบมาว่า ท่านเล่าให้คุณลัดดา พยาบาลที่ดูแลท่านเป็นผู้เขียน เมื่ออ่านดูก็ได้ใจความครบถ้วนดีแล้ว เพียงแต่สะกดชื่อผู้เกี่ยวข้องผิดไปบ้าง ผมจึงแก้ไขเฉพาะส่วนนั้น

ขอขอบคุณ คุณลัดดา ที่ดูแลอาจารย์ได้ดีจริงๆ และก่อนจะผ่านหน้านี้ไป ผมขอแนบเรื่อง ที่ผมเขียนไว้ในหนังสือที่ระลึก 72 ปี ศ.ดร.บรรเจิด คติการ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักท่านมากยิ่งขึ้น

ภาพในงานฉลองอายุ 80 ปี ของทั้งสองเมื่อพ.ศ. 2547

แม่กับบุตรชาย ชยพล คติการ

พ่อกับบุตรสาว ดร.เบญจพร เตชะกำธร

“เหตุบังเอิญโดยแท้”

เขียนลงในหนังสือครบ 80 ปี ศ.ดร.บรรเจิด คติการ

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

ผมจบปริญญาตรีทางสัตวบาล จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ออกไปเป็นครูที่วิทยาลัยครูนครราชสีมาอยู่ 5 ปี แล้วขอลามาเรียนต่อปริญญาโท ทางพฤกษศาสตร์ การย้ายจากสัตวบาลไปพฤกษศาสตร์ ฟังดูขัดๆ ชอบกล สาเหตุนั้นมี เคยเล่าไว้หลายที่แล้ว จึงขอข้ามไป อย่างไรก็ตาม สองสาขาดังกล่าวก็อยู่ในคณะเดียวกัน คือ คณะกสิกรรมและสัตวบาล

การเรียนปริญญาโทในสมัยนั้น ต้องหาอาจารย์ที่ปรึกษาให้ได้ก่อน มหาวิทยาลัยจึงจะรับ ผมจึงเล็งไปที่ดุษฎีบัฒฑิตหนุ่มทรงชะลูด จากสหรัฐอเมริกา ใช้เวลาเจรจาอยู่ 3 เดือน โดยการเดินทางจากนครราชสีมามาพบเดือนละหน จึงเป็นอันตกลง คนรุ่นนี้อาจสงสัยว่าโทรศัพท์ติดต่อไม่ได้หรือ ทำไมต้องเดินทางมาพบด้วย อธิบายได้ว่า โทรศัพท์สมัย 40 ปีก่อนโน้น เป็นของชนส่วนน้อยและการโทรทางไกลนั้นยากยิ่ง

เรียนอย่างมุ่งมั่น เอาจริง เพราะกำหนดลามาเรียนได้เพียง 2 ปี เท่านั้น แต่พอขึ้นภาคเรียนที่ 2 อาจารย์ที่ปรึกษาก็บอกว่า จะต้องไปช่วยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพราะเขาเพิ่งเปิดและขาดแคลนอาจารย์มากๆ ผมฟังแล้วก็ตกใจ แล้วเราจะจบภายใน 2 ปีได้อย่างไร ถ้าไม่จบกลับไปก็อายเขาทั้งเมือง ขณะนั้นหน้าคงจ๋อยๆ เหลือสักสองนิ้วกระมัง อาจารย์ตบไหล่พร้อมกับปลอบว่า ไม่ต้องกังวล ท่านได้หาอาจารย์ที่ปรึกษาคนใหม่ให้ผมเรียบร้อยแล้ว

ด้วยเหตุนี้ ผมจึงได้อาจารย์ ดร.บรรเจิด คติการ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา แทน อาจารย์ ดร.สุขุม อัศเวศน์ การเรียนต้องเร่งรีบ เพราะถูกบีบบังคับด้วยเวลา รอช้าไม่ได้ ดังนั้นหัวข้อ

วิทยานิพนธ์ จึงเสร็จในช่วงปิดภาคปลาย โดยทำเรื่องการบังคับให้สับปะรดออกดอก ครั้งแรกจะไปทำที่ปากช่อง แต่ติดขัดบางประการ จึงไปทำที่ศรีราชา ซึ่งมีอาจารย์ พลทิพย์ โกมารกุล ณ นคร อาจารที่ปรึกษาของผมสมัยเรียนปริญญาตรี ดูแลอยู่ เมื่อย่างเข้าฤดูฝนก็ไถที่เตรียมดิน วิเคราะห์ดิน เสร็จเรียบร้อย

และแล้วก็ตกม้าตาย ด้วยเหตุที่หาหน่อพันธุ์สับปะรดไม่ได้ เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านขยายการปลูกมาก กว้านซื้อหน่อไปหมด เราประมาทที่ไม่จองล่วงหน้า ฉะนั้นสับปะรดจึงไม่เป็นสับปะรด

ขณะนั้นเปิดภาคต้นของปีที่ 2 แล้ว จึงพยายามพูดคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์อื่นๆ อีกหลายท่าน ที่คุยมากคืออาจารย์ระพี สาคริก อาจารย์ในแผนกพืชกรรม อาจารย์ ดร.ทวี ญาณสุคนธ์ หัวหน้าแผนกชีววิทยาที่เราศึกษาอยู่

หัวหน้าแผนกรับรู้เรื่องที่สับปะรดไม่เป็นสับปะรด จึงแนะว่าการทดลอง อิน วิโว(in vivo) มีปัจจัยที่ควบคุมได้ยากอยู่มากมาย ทำไมไม่ทำ อิน วิโตร(in vitro) ซึ่งควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ง่ายกว่า

ได้นำเรื่องนี้ไปหารือกับ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านก็เห็นดีเห็นงามด้วย และท่านได้ขอให้ อาจารย์ระพี สาคริก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพราะอาจารย์ระพี เป็นจ้าวยุทธจักร อิน วิโตร อยู่แล้ว ทั้งการเพาะเมล็ด การย้ายกล้า กล้วยไม้ ซึ่งต้องทำในขวด คือ อิน วิโตร นั่นเอง

เรื่องวิทยานิพนธ์หมดปัญหา มาถึงเรื่องการเรียน เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาคนใหม่ เป็นมือพืชสวน ไม่ใช่มือพฤกษศาสตร์ ศิษย์ก็เลยศึกษาต้นไม้กระเดียดไปทางพืชสวนมากกว่าพฤกษศาสตร์

ผลที่ตามมาก็เลยกลายพันธุ์เป็นนักพืชสวนมากกว่านักพฤกษศาสตร์ได้มาเป็นอาจารย์ในภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ความรู้และประสบการณ์ทางพืชสวนเพิ่มขึ้นอีกมากมาย จากอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์พืชสวนท่านอื่นๆ

ซงจื้อกล่าวว่า

ถ้าต้องการความสุข 3 ชั่วโมง ให้ตั้งวงดื่มสุรา

ถ้าต้องการความสุข 3 วัน ให้เดินทางท่องเที่ยว

ถ้าต้องการความสุข 3 สัปดาห์ ให้ซื้อเสื้อผ้าใหม่

ถ้าต้องการความสุข 3 เดือน ให้มีภรรยาใหม่

ถ้าต้องการความสุข 3 ปี ให้ปลูกบ้านใหม่

ถ้าต้องการความสุขตลอดชีวิต ให้ปลูกต้นไม้

ผมได้อยู่ใกล้ชิด และคลุกคลีกับต้นไม้ตลอดมา ซึ่งเป็นความสุขอย่างยิ่ง เคยถามตัวเองว่า ถ้าไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษา ชื่อ ดร.บรรเจิด คติการ เราจะมีความสุขเช่นนี้ไหมหนอ ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ อาจารย์กับผม โคจรมาบรรจบกันด้วยเหตุบังเอิญโดยแท้

แม่โจ้รุ่นที่ 11
นายเชิดพงศ์ โสภณ

12/3 ถ.พหลโยธิน 14 สามเสนใน
พญาไท กทม. 10400
โทร. 0-2278-0207

วัยรุ่น ม.จ. ขอหยิบยก บางส่วนของเสี้ยวชีวิต ในวัยต่างๆ มาเล่าสู่กันฟัง ในพื้นที่กระดาษที่ค่อนข้างจำกัด เริ่มตั้งแต่สอบผ่านเข้าประตูรั้วโรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แม่โจ้ เชียงใหม่ เมื่อตอนสายของวันที่ 16 พฤษภาคม 2487 ขณะที่สงครามโลกครั้งที่ 2 มหาเอเชียบูรพายังระอุอยู่ ขณะนั้นมีหลักสูตรการศึกษา 2 ปี ก่อนเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน กรุงเทพฯ มีความภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้รับการชุบชีวิตให้เป็นลูกผู้ชายที่แข็งแกร่ง มีมานะ อดทน รักศักดิ์ศรี สามัคคีในหมู่คณะ ยอดเยี่ยม สุดที่จะหาสถาบันอื่นใดมาเทียมทัน

ผมประทับใจอาจารย์สุภาพสตรี ที่ขอยกย่องชมเชยว่าท่านเป็นหญิงเก่ง-กล้า และแกร่ง หลังจากท่านหอบปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิตและประโยคครูมัธยม (อ.บ.ป.ม.) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านเริ่มเป็นอาจารย์สอนที่แม่โจ้ ในปีการศึกษา2487/88 เป็นอาจารย์หญิงคนแรกและคนเดียวในบรรดาอาจารย์ของแม่โจ้ หันซ้าย หันขวา หันหน้า หันหลัง หันรอบตัว มีแต่เพศชายล้วนๆ นับตั้งแต่นักเรียนจนถึงครูบาอาจารย์ ท่านเป็นสาวโสด อาศัยอยู่บ้านพักที่โรงเรียนจัดให้ตามลำพังกับแม่บ้านหญิงอีก 1 คน บรรยากาศในแม่โจ้ยามค่ำคืนปกคลุมไปด้วยความมืดมิดวังเวง จะมีแต่เพียงแสงสว่าง เทียบเท่ากับแสงหิ่งห้อย จากแสงเทียน และตะเกียงน้ำมันหมู ริบหรี่ อยู่เป็นหย่อมๆ ตามบ้านพักอาศัยยามสาย-บ่าย ขณะที่ท่านสอนหนังสือ ต้องเผชิญกับการเย้าแหย่ขายขนมจีบจากนักเรียนซึ่งอายุห่างกันไม่มากนัก ตลอดทั้งอาจารย์ชายโสดก็มีอยู่หลายคน นับว่าท่านสู้และทนต่อแรงเสียดทานในสภาพแวดล้อมตัวท่านได้ดีเยี่ยม ท่านผู้นั้นคือ อาจารย์สวาท วสุวัต ต่อมาท่านได้รับพระราชทานตราตั้งเป็นคุณหญิงสวาท รัตนวราหะ จวบจนมรณะภาพ ท่านสอนวิชาภาษาไทยให้นักเรียนอ่าน “สัปดาห์” ว่า “สับดา” ใครอ่านว่า สับปะดา คนนั้นเป็นคน สัปดน ผมจึงอ่าน “สับดา” ถูกต้องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2487 จนปัจจุบัน (67 ปี มาแล้ว) จึงขอจารึกพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย สำหรับอาจารย์พนม สมิตานนท์ ท่านเป็นผู้อำนวย

การโรงเรียน ซึ่งมีบุคลิกภาพที่นักเรียนจดจำได้มิรู้ลืม สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงเมื่อเดือนสิงหาคม 2488 ขณะที่ผมศึกษาอยู่ชั้นเตรียมปีที่ 2 ภาคแรกของการศึกษา

วัยเจริญพันธุ์ม.ก. หลังจากจบการศึกษาชั้นเตรียมปีที่ 2 ผมสอบชิงทุนได้เป็นนักเรียนทุนโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง เข้าศึกษาในคณะกสิกรรมและสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน หลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี ในปีการศึกษา 2489/90 ผมเป็นนิสิตปีที่ 1 เลขประจำตัว 425 ไปลงทะเบียนวิชาเรียนกับอาจารย์ จรัด สุนทรสิงห์ (รองคณะบดีฯ ขณะนั้น) พอเห็นชื่อผมท่านก็บอกว่าชื่อเหมือนสตรีเพศ อ่อนแอ ไม่เข้มแข็ง สมัยรัฐนิยมมีจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นผู้นำ เพศชายต้องเป็นชื่อที่บึกบึน กล้าหาญ อะไรทำนองนั้น ขอให้เปลี่ยนชื่อเสีย ผมก็เรียนตอบท่านไปว่าเป็นชื่อที่พ่อแม่ผมตั้งให้นะครับ ต่อมาผมเป็นนิสิตปีที่ 2 ก็ไปลงทะเบียนวิชาเรียนกับท่านอีก ท่านหยิบใบลงทะเบียน ของผมโยนลงบนพื้น พร้อมกับกล่าวว่า เป็นชื่อผู้หญิงให้ไปเปลี่ยนชื่อใหม่เสียมิฉะนั้นจะไม่อนุญาตให้ลงทะเบียนวิชาเรียน ผมจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อจาก “อุไร โสภณ” ศิษย์เก่าแม่โจ้ รุ่น 11 มาเป็น “เชิดพงศ์ โสภณ” นับแต่นั้นเป็นต้นมา

ชีวิตระหว่างศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1-5 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน นั้นได้ประกอบกิจกรรมหลายอย่างที่ควรจดบันทึกไว้ ณ ที่นี้ โปรดอย่ามองว่า เป็นการโอ้อวดตัวเอง เพราะมันอาจเป็นประวัติศาสตร์ ที่อนุชนรุ่นหลังที่ต้องการทราบได้ กล่าวคือ ประเพณีชิงธง ของนิสิตปีที่ 1 กับปีที่ 2 ที่บางเขนไม่เคยมีประเพณีนี้ ผมเป็นผู้ริเริ่มนำมาใช้ในปีการศึกษา 2492/93 เป็นปีแรก โดยลอกเรียนแบบจากแม่โจ้ วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ(อาจยกเลิกแล้วเพราะมีนิสิตมากขึ้น)

ชนะเลิศรักบี้มหาวิทยาลัย พ.ศ.2492 เป็นการชนะเลิศครั้งแรก ของทีมรักบี้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งสมัยนั้นมีทีมมหาวิทยาลัย แข่งขันกันอยู่ 6 ทีม ได้แก่ จุฬา-ธรรมศาสตร์-แพทย์ศาสตร์-นายร้อย-นายเรือ และเกษตร นับว่าเป็นการประกาศ ศักดาในกีฬาประเภทนี้ของเกษตรเรา นำชื่อเสียงเกียรติยศสู่มหาวิทยาลัยอย่างมาก ผมเป็นนักรักบี้คนหนึ่งใน 15 คนของทีม เล่นในตำแหน่ง “เลฟเซ็นเตอร์” เป็นกองหลังตัววิ่งทำทรัย

งานลีลาศโต้รุ่งกลางทุ่งบางเขนครั้งแรก ผมรวบรวมเพื่อนร่วมรุ่นและต่างรุ่นได้ 10 คน โดยผมเป็นประธานดำเนินการจัดงาน ลีลาศโต้รุ่งกลางทุ่งบางเขนขึ้นเป็นครั้งแรก

ในคืนวันที่ 31 ธันวาคม 2492 จนรุ่งเช้าวันที่ 1 มกราคม 2493 (เพื่อชมตลาดนัดที่บางเขน 1 ม.ค.93) ในนามองค์การนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีผู้สนใจร่วมงานเหลือคณานับ เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงขององค์การนิสิตฯ เหนือคาดคิดขอบันทึกพระคุณท่านอาจารย์ พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ (พระยศขณะนั้น คือ หม่อมเจ้า จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์) รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ท่านเมตตากรุณา ชักชวน ผมทำงานเป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยฯ เมื่อผมสำเร็จปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี ในปีการศึกษา 2493/94 โดยท่านดำริว่าจะสนับสนุนให้เรียนต่อต่างประเทศเสริมวุฒิ ให้สูงขึ้นต่อไป แต่ผมกราบทูลว่า กระหม่อมเป็นนักเรียนทุนยาสูบ ต้องไปทำงานใช้ทุน ท่าน ตอบกลับว่า ไม่มีปัญหาอะไรในเรื่องนี้ ครูจะพูดกับโรงงานยาสูบเอง นับเป็นชะตาชีวิตของ ผม ที่ไม่สามารถสนองเจตนาของท่าน

วัยฉกรรจ์ ร.ย.ส. โรงงานยาสูบฯ เรียกตัวผมให้รายงานตัวปฏิบัติงาน ตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน 2494 ทั้งๆ ที่มหาวิทยาลัยฯ ยังไม่ประกาศผลสอบ เสมือนหนึ่งจะเชื่อมั่นใน ภูมิปัญญาของผมว่าต้องสำเร็จ หลักสูตรปริญญาตรี อย่างแน่นอน อะไรทำนองนั้น ชีวิต การทำงานของผม ส่วนใหญ่อยู่ในส่วนภูมิภาค เจริญก้าวหน้ามาตามลำดับ ได้เลื่อนตำแหน่ง ทุกครั้งจากการโยกย้าย ขณะปฏิบัติงานในต่างจังหวัดประกอบภารกิจเป็นศูนย์รวมจิตใจ ของศิษย์เก่า ดังนี้

- จัดตั้ง “ชมรมศิษย์เก่าแม่โจ้เชียงราย” เมื่อ พ.ศ. 2498 และเป็นประธาน ชมรมตลอดมาถึง พ.ศ.2514 รวม 17 ปี
- จัดตั้ง “ชมรมนิสิตเก่า ม.ก. เชียงราย” พ.ศ.2500 และเป็นประธานชมรม ตลอดมา ถึง พ.ศ.2515 รวม 16 ปี
- จัดตั้ง “ชมรมศิษย์เก่าแม่โจ้ แพร่” และ “ชมรมนิสิตเก่า ม.ก. แพร่-น่าน” พ.ศ.2516 และเป็นประธานทั้ง 2 ชมรม ตลอดมา ถึง พ.ศ.2520 รวม 5 ปี

เชื่อว่าศิษย์เก่าทั้ง 2 สถาบัน ดังกล่าวสมัยนั้น เอ่ยปากถึงนายเชิดพงศ์ โสภณ ย่อม เป็นที่รู้จักถ้วนหน้ากันทุกคน ผมย้ายเข้ามาปฏิบัตงานที่ กทม. เมื่อ พ.ศ. 2520 จนเกษียณ อายุในตำแหน่งรองผู้อำนวยการยาสูบ ฝ่ายจัดหา และขนส่ง เมื่อ 30 กันยายน 2531 อย่าง สง่างามโปร่งใสไร้มลทิน รวมอายุปฏิบัติงานใน ร.ย.ส. 37 ปี 5 เดือน 12 วัน

ชีวิตครอบครัว ขอกล่าวเพียงสั้นๆ ว่าชีวิตคู่ของผมกับภรรยาอยู่ร่วมกันมาครบ 60

ปีอย่างราบรื่นในพ.ศ.2554 นี้ มีบุตรธิดา 3 คน มีหลานชาย-หญิง 6 คน และมีเหลน ชาย-หญิง 2 คน

วัย ส.ว. กทม. วัยสูงวัยหลังเกษียณ อยู่บ้านเลขที่ 12/3 พหลโยธิน 14 แขวง สามเสนใน เขตพญาไท กทม.104000 โทร.02-278-0207 กับคู่ชีวิต และลูกหลาน อย่าง ปกติสุข รอวันสุดท้ายของชีวิตที่กำลังคืบคลานมาถึงอย่างมีสติ ในบั้นปลายชีวิตได้บำเพ็ญ ประโยชน์รับใช้สังคม โดยเป็นกรรมการสมาคมกอล์ฟผู้อาวุโสแห่งประเทศไทย ในพระบรม ราชินูปถัมภ์ พ.ศ. 2544-2548 รวม 4 ปี และเป็นนักกอล์ฟทีมชาติไทย ของสมาคมฯ แข่งขันกอล์ฟอาเซียน ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพใน พ.ศ.2535 และ 2547 จำนวน 2 ครั้ง ตลอดทั้งสิงคโปร์เป็นเจ้าภาพ ในปี 2537 อีก 1 ครั้ง รวม 3 ครั้ง

ปัจฉิมลิขิต เรื่องทั้งหมดที่ขีดเขียนมานี้ มีที่มาจากการเชิญชวนของ รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ แม่โจ้รุ่น 16 เชิญชวนให้สมทบเขียนเพื่อเป็นอนุสรณ์ ของศิษย์แม่โจ้กลุ่ม หนึ่ง ซึ่งมีรุ่น 16 เป็นตัวตั้งตัวตี หากมีสิ่งที่มิบังควรประการใด โปรดให้อภัยด้วย

เชิดพงศ์ โสภณ
ม.จ.11 ม.ก.6

แม่โจ้รุ่นที่ 11
นายฉัตรธรรม ศิกษถวรกุล

97 ถ.นวเขต ต.พระปะโทน
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000
โทร. 034-257-513, 081-493-7694

เงาะป่าเพื่อนรัก (ช่วงชีวิตหนึ่งที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสมา)

"โอเลกา?" (Oleka = สบายดีหรือ?)

"กาเม" (Kame = สบายดี)

ข้าพเจ้าถูกทักทายโดยชายชาวพื้นเมืองของสหพันธรัฐมลายู (Persekutuan Tanah Melayu) คนหนึ่ง ขณะเดินขึ้นไป บนสำนักงานช่วยเหลือกิจการคนพื้นเมือง (Pejabat Hal Ehwal Orang Asli) ของเมืองเร้าบ์ (Raub เป็นเมืองระดับอำเภอของรัฐ Pahang เรียกเต็มๆว่า Daerah Raub, Daerah = อำเภอ, เขต) ชายผู้นั้นมีลักษณะผอมเกร็ง สวมเสื้อยืดคอกลมและกางเกงขาสั้นสีดำ สูงประมาณ ไม่เกิน 170 ซ.ม. ข้าพเจ้าชำเรืองมองเพียงแวบเดียวก็รู้ว่า เป็นคนพื้นเมืองเผ่าหนึ่งซึ่งในประเทศไทยเราเรียกกันว่า "เงาะป่า" และเพราะเหตุที่ข้าพเจ้าสวมเสื้อแจ็คเก็ตแขนสั้นสีน้ำเงินติดอาร์มธงชาติไทย เขาจึงปฏิสันถาร ต่อไปว่า

"ตวน โอรัง อาป๋า?" (Tuan orang apa? = ท่านเป็นคนอะไร?)

"โอรัง เซียม" (orang Siam = คนสยาม) ข้าพเจ้าตอบสวนควันไปทันที

คำทักทายครั้งแรกของเขาไม่ใช่ภาษามลายู แต่เป็นภาษาเงาะป่าเผ่า ซนอย (senoi) อันมีเชื้อสายเดียวกับเผ่าซาไก (sakai) เมื่อแยกกลุ่มไปอยู่ทางรัฐ กลันตัน และปาหัง ถูกเรียกว่าเผ่า senoi ซึ่งมีประประชากรประมาณมาณ 5,000 คน บนเทือกเขา อูลูกลันตัน (Ulu Kelnatan = ต้นแม่น้ำกลันตัน) และอยู่บนเขาเบอนอม (Benom) ของรัฐปาหัง ประมาณ 1,000 คน คำว่า " sakai" เรียกกันในรัฐเประก์ และ รัฐเคดาห์ เท่านั้น ส่วนคำปฏิสันถารต่อมาของเงาะป่าคนนั้นเป็นภาษามลายูกลาง หรือในชื่อใหม่ว่าภาษามาเลเซีย (bahasa Malaysia)

ข้าพเจ้าพบเขา ชาวเงาะป่าผู้นั้นขณะนั่งบนม้ายาวสำหรับผู้มาติดต่อของสำงานช่วย

เหลือคนพื้นเมืองของประเทศมาเลเซียสาขาประจำอำเภอเร้าบ์ ใจกลางรัฐปาหังหรืออีกนัยหนึ่งใจกลางประเทศมาเลเซีย ก็ไม่ต่างหัน เพราะอำเภอเร้าบ์ หรือเมืองเร้าบ์ตั้งอยู่กึ่งกลางแหลมมลายูจริงๆ เป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุอันมีค่านาๆชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทองคำ ***"Raub" เป็นภาษามลายู แปลว่า "เต็มกอบเต็มกำ" นั่นหมายความว่า เมื่อท่านก้มลงกำทรายในลำห้วยของเมืองเร้าบ์ขึ้นมา ท่านจะได้ทองคำที่ละเอียดประดุจเม็ดทรายเต็มกอบเต็มกำ เพราะทรายนั้นมันคือแร่ทองคำ และทองคำที่อยู่ในลำห้วยของเมืองเร้าบ์นี้ส่วนหนึ่งเคยถูกนำเข้ามาซุกซ่อนไว้ในประเทศไทยของเรา.....***

ในช่วงเวลาของสงครามโลกครั้งที่สอง กองทัพญี่ปุ่นมหามิตรของไทย ได้บุกเข้ามลายูจากสุไหง โก-ลก ของไทยยังชุมทางรถไฟสถานี ***ปาเซร์มัส*** (Pasir: ทราย, mas: ทอง = สถานีรถไฟ ทรายทอง) ของรัฐกลันตัน เข้ายึดขบวนรถไฟที่นั่น แล้วยกทัพโยธามุ่งสู่ลงใต้ไป ยังสถานีรถไฟ ***กัวลา ลีปิส*** (Kuala Lipis) ในเขตอำเภอลีปิสของรัฐปาหัง ซึ่งมีป้อมค่ายพลรบแขกกุรข่าในกองทัพของอังกฤษอยู่เต็มอัตราศึก ญี่ปุ่นเข้าโจมตีละเลงเลือดกับกองทัพอังกฤษที่นั่นจนน้ำในแม่น้ำ***ลีปิส*** กลายเป็นสายเลือด ทหารกุลข่าต้องแตกพ่ายกองทัพญี่ปุ่นเดินทัพโดยเท้า 30 ไมล์ เข้ายึดเหมืองทองคำของเมืองเร้าบ์ที่หุบเขา บูกิต โคมัน (Bukit Koman) ทำการถลุงทองคำเป็นทองแท่งส่งขึ้นรถไฟมาซุกซ่อนอยู่ตามป่าเขาลำเนาไพรในถ้ำของประเทศไทย เพื่อไว้เป็นทุนสำรองในการทำสงครามยึดเยื้อครั้งนั้น

ข้าพเจ้ามายังสำนักงานช่วยเหลือกิจการคนพื้นเมืองไม่บ่อยครั้งนัก เพราะอยู่ห่างจากสำนักงาน วัฒนธรรม เยาวชน และ การกีฬา (Pejabat Kebudayaan, Belia dan Sukan) ที่อำเภอเร้าบ์ซึ่งข้าพเจ้าประจำอยู่ 2 ก.ม. ครั้งนี้ข้าพเจ้ามาเพื่อต้องการพบหัวหน้าสำนักงาน ชื่อ เจ๊ะก์ อาบู บาการ์ บิน ซาบิดี (Cik Abu bakar bin Zabidi) เรื่องงานอันเป็นเรื่องที่ต้องทำ แต่ถึงแม้จะอยู่ห่างตัวอำเภอ 2 ก.ม. เจ๊ะก์ อาบู บาการ์ ก็ต้องขับรถไปอำเภอทุกเดือน เพื่อส่งรายงานต่อนายอำเภอที่ชื่อ ฮัจยี ญีดริส บิน ฮัจยี อาห์มิน (Hj. Nyiderisy bin Hj. Ahmin) แล้วเลยกินอาหารกลางวันที่สโมสรข้าราชการอำเภอ อันมีราคาย่อมเยาว์ ข้าพเจ้าจึงได้มีโอกาสรู้จักมักคุ้นกับเขาที่ห้องอาหารนั้นเอง

ข้าพเจ้าเคาะบังตาห้องทำงานของ อาบู บาการ์ เบาๆ รอจนได้ยินเสียงร้องเชิญ

"ซีลา มาโซะก์" (Sila masuk = เชิญเข้ามาได้) จึงผลักบังตาเดินเข้าไปในห้อง ก็เห็นบุคคลที่ข้าพเจ้าอยากพบก้มหน้าก้มตาเขียนหนังสืออยู่บนโต๊ะทำงาน

ด้วยเสียงฝีเท้าของข้าพเจ้าทำให้ อาบูบาการ์ เงยหน้าขึ้นมอง

“โอ้โฮ! วันนี้ เจ๊ะก์ศิกษะ มาถึงสำนักงาน มีอะไรให้ผมรับใช้บ้าง” อาบูบาการ์ทักทายพลางหัวเราะร่าเห็นฟันขาวเต็มปาก เป็นเชิงล้อเล่น

“ซลามัต ปากี เจ๊ะก์, อาปา คาบาร์?” (selamat pagi = อรุณสวัสดิ์, apa khabar = สบายดีหรือ?) ข้าพเจ้ากล่าวคำสวัสดีแก่เขาแล้วถามทุกข์สุขตามธรรมเนียม

“คาบาร์ ไบก์” (khabar baik = สบายดี) เขาตอบข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงพูดต่อ

“อย่าให้ถึงกับรับใช้เลย มิบังอาจ เอาเป็นว่าผมมาขอให้ช่วยเหลือมากกว่า”

“จะให้ช่วยอะไรล่ะ?” เขาถาม

“ผมต้องการจ้างลูกหาบคนพื้นเมือง เพื่อช่วยนำสำรวจรอบบริเวณเขาเบอโนม (bukit Benom) เพื่อหาพื้นที่ทำอ่างน้ำในการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก (mini hydro electric) และ โปรเจ็ก เทอรฺนักกานอิกัน (Projek Ternakkan Ikan = โครงการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด) เจ๊ะก์พอจะหาจ้างลูกหาบคนงานพื้นเมืองให้ได้ไหม?” ข้าพเจ้าพูดนำเข้าเรื่องทันที

“ต้องการจ้างสักกี่คนล่ะ?” อาบูบาการ์ ถาม

“ผมมีสิทธิ์จ้างได้แปดคนตามที่รัฐบาลของคุณอนุญาต แต่ผมจ้างไว้สี่คนแล้วเป็นคนมาเลย์สองคนและคนจีนสองคน จึงต้องการ โอรัง อัสลี (orang asli = คนพื้นเมืองจำพวกเงาะป่า) อีกสี่คนไว้ทำงานหนักและนำทาง” ข้าพเจ้าบอก

“แหม.... เจ๊ะก์ศิกษะโชคดีจังที่มาวันนี้ บังเอิญโต๊ะก์ บาเต็ง (Tuk bating = หัวหน้าเผ่า) ของพวกเผ่า senoi มาติดต่อรับข้าวสารกับเกลือที่ผมกำลังเขียนรายงานการจ่ายอยู่นี่พอดี เขานั่งอยู่บนม้านั่งหน้าห้องผมนั่นไง” อาบูบาการ์ พูดพลางก้มลงมองลอดใต้บังตาออกไปยังม้านั่งหน้าห้องก็ยังเห็นเงาะป่าคนที่ทักทายข้าพเจ้าแต่แรกนั้นนั่งอยู่ จึงเงยขึ้นพูดกับข้าพเจ้าต่อ

“แล้วเรื่องเงินค่าจ้างว่าไง วันละเท่าไร ทำงานวันละกี่ชั่วโมง บอกมาให้ละเอียด ผมจะได้เจรจาตกลงให้” อาบูบาการ์ รับเป็นสื่อกลางให้

“วันละ 10 RM (RM = ริงกิต มาเลเซีย มีค่าประมาณ 10 บาท/ริงกิต) ทำงานตั้งแต่อาทิตย์ขึ้นจนกระทั่งตกดิน หยุดวันศุกร์วันเดียว”

“แล้วจ้างนานเท่าไร กี่วัน?” อาบูบาการ์ ซัก

“จนกว่างานสำรวจจะเสร็จ” ข้าพเจ้าว่า

“โอเคล่ะห์” อาบูบาการ์ ตอบตกลง แล้วก้มตัวมองลอดบังตาห้องทำงานไปยังม้านั่งหน้าห้องอีกครั้งหนึ่งพลางตะโกนเรียก

“Tuk batin Abong anak Lehaya mari sini.” (“หัวหน้า อาโบง อานะก์ เลฮายา มาที่นี่”)

เนื่องจากเงาะป่าไม่ใช่มุสลิมจึงใช้คำว่า ‘anak’แทนคำว่า ‘bin’ นำหน้าชื่อของบิดา, bin = anak = ลูกของ..., Tuk batin = หัวหน้าเผ่า เป็นตำแหน่งที่แต่งตั้งโดยรัฐบาล)

ชายชาวพื้นเมืองเงาะป่าเผ่า senoi ผู้ซึ่งทักทายข้าพเจ้ามาแต่แรกนั้นผลักบังตาห้องเบาๆ เดินเข้ามายืนหน้าโต๊ะทำงานของอาบูบาการ์เบื้องซ้ายของข้าพเจ้าห่างกันประมาณหนึ่งเมตร ข้าพเจ้าเห็นเขาทั้งสองพูดภาษาเงาะป่ากันประมาณสิบนาที ซึ่งข้าพเจ้าฟังไม่รู้เรื่องเพราะจำภาษาเงาะป่าได้เพียงสองสามคำเท่านั้น เมื่อข้าพเจ้าพูดจากับเงาะป่าพวกนี้ก็ใช้ภาษามลายูเป็นสื่อกลาง แล้วอาบูบาการ์ก็หันมาทางข้าพเจ้า เงาะป่าคนนั้นยังคงยืนอยู่ที่เดิม

“โอเคล่ะห์ เป็นอันตกลง โต๊ะก์ บาเต็ง เป็นอันรับตกลงเป็นลูกจ้างนำสำรวจเขาเบอโนมและบริเวณโดยรอบ ด้วยตัวเขาเองและลูกบ้านอีกคนหนึ่ง โดยเขาจะให้ผู้ช่วยของเขาคือ เบอดู อนะก์ อัน (Bedu anak An) รักษาการแทนไปก่อนเผื่อต้องมาติดต่อทางสำนักงานฯ หรืออำเภอ ส่วนอีกสองคนผมแนะนำให้จ้างพวกเผ่า จากูน เพราะมีบรรพบุรุษอาศัยอยู่บนยอดเขานั้นเหมือนกัน” อาบูบาการ์ แนะนำข้าพเจ้า

“บนเขาเบอโนมมีพวกโอรังอัสลีอาศัยอยู่กี่เผ่า มีอันตรายไหม?” ข้าพเจ้าถาม

“ก็มีสองเผ่าเท่านั้น คือ ซนอย (Senoi) กับ จากูน (Jakoon) ส่วนอันตรายคงไม่มี พวกเผ่า ซนอย เองก็เป็นบรรพบุรุษญาติพี่น้องของ อาโบง ตัวผมเองก็เคยถูกทางราชการส่งขึ้นไปใช้ชีวิตอยู่บนเขานั้นสองปีเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนพื้นเมืองทั้งสองเผ่านั้นตามนโยบายของรัฐบาล ให้คัดเลือกลูกชายของหัวหน้าเผ่าที่มีแววฉลาดนำลงมาจากภูเขาให้ได้เข้ารับศึกษาที่เมืองกวนตัน (Kuntan เมืองหลวงและเมืองท่าของรัฐปาหัง) จึงได้คัดเอา อาโบง เลฮายา ลงมาเรียนจนจบสโกละห์ เมินเนง่ะห์ (sekolah menengah = โรงเรียนระดับมัธยม) ยิ่งพวกเผ่าจากูนด้วยแล้วยิ่งไม่มีอันตราย เพราะมีอารยะธรรมสูงเกือบเท่ามาเลย์ เราจึงนับถือและให้เกียรติว่าเป็น Proto Malay” อาบูบาการ์ กล่าว

จากการค้นคว้าศึกษาของข้าพเจ้าที่ เดวัน บาฮาซา ดัน ปุสตากา (Dewan Bahasa dan Pustaka = สำนักภาษาและหนังสือ) ของประเทศมาเลเซีย ได้พบว่า คนพื้นเมือง

เผ่า Jakoon ไม่ใช่เงาะป่าเผ่าหนึ่งเผ่าใด แต่เป็นมนุษย์สายพันธุ์ทาง Indo China อันหมายถึงดินแดนระหว่างอินเดียและจีน ก็ไม่ใช่ใครที่ไหน ไทย มอญ เขมร ลาว พม่า ละว้า ฯลฯนั่นแหละอพยพ (รากศัพท์เดิม Melayu แปลว่า อพยพ) เข้าไปแต่ดึกดำบรรพ์ พวกจากูนระลอกแรก เข้าไปเพื่อล่าสัตว์ จึงต้องเร่ร่อนอาศัยอยู่ตามเทือกเขาลำเนาไพร แล้วแต่ที่ไหนสัตว์ป่าชุกชุม ระลอกที่สองอพยพเข้าไปเพื่อแสวงหาแผ่นดินทำมาหากินในการเกษตรจึงต้องยึดครองพื้นที่ตั้งรกรากเป็นหลักแหล่ง แล้วงอกงามเจริญเติบโตขึ้นเป็นชุมชนระดับ อาณาจักร ราชอาณาจักร มาแต่โบราณ พวกจากูนระรอกที่สองนี้ก็ไม่ใช่ใครที่ไหน มาเลย์เองนั่นแหละ มาเลย์จึงถือว่า Jakoon คือ Proto Malay ส่วนแขกนั้นมาผสมข้ามพันธุ์เอาทีหลัง....

ข้าพเจ้าคิดย้อนหลังเรื่องประวัติศาสตร์ยุคก่อนประวัติศาสตร์เสียจนลืม “เงาะป่าเพื่อนรัก” ตกใจตื่นเอาเมื่อ อาโบง เลฮายา ปลุกให้ตื่น

“Di manakah kami berjumpa?” อาโบง โฮเลยา หันมาถามข้าพเจ้าว่า “เราจะพบกันที่ไหน?”

“Di rumah ketua kampung Ulu Dong kamnan Ramli hari Jumaat petang ” ที่บ้านหัวหน้าหมู่บ้านอูลูดง กำนัน รามลี่ วันศุกร์ตอนบ่าย.. ข้าพเจ้านัดแนะกับอาโบง เลฮายา พบกันที่บ้านกำนันรามลี่ในตอนบ่ายวันศุกร์ คนคุ้นเคยกันเพราะเขาเป็นพี่ชายของ Jamaluddin bin Tan เลขานุการของสมาคมคนหนุ่มมาเลย์ซึ่งข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษาอยู่ เคยอาศัยนอนค้างคืนบ้านเขาบ่อยๆ เมื่อต้องออกท้องที่ชนบท

แต่ก็ยังขาดคนงานชาวพื้นเมืองอีกสองคน ตามที่เจ๊ะก์ อาบูบาการ์แนะนำให้จ้างเผ่าจากูน เพราะมีบรรบุรุษอยู่บนเขาเบอโนม ข้าพเจ้าจึงออกเดินทางในวันรุ่งขึ้นซึ่งเป็นวันพุธเพื่อให้ทันวัดนัดแนะกันในวันศุกร์ ไปยังด้านตะวันออกของเชิงเขา เบอโนม ซึ่งมีหมู่บ้านชาวพื้นเมืองใหม่ของชาวพื้นเมืองเผ่าจากูนตั้งอยู่ รัฐบาลตั้งชื่อให้ว่า “Kampung Baharu Orang Asli Jakoon” แปลง่ายๆตรงตัวว่า “หมู่บ้านคนพื้นเมืองใหม่เผ่าจากูน”

ซึ่งมีแม่น้ำสุไหงเคลา (Sg. Kelau) ไหลผ่าน และเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านสุไหงเคลา (Kg. Sungai Kelau) ของคนจีนอันเคยเป็นแหล่งส่งกำลังบำรุงของกองกำลังลัทธิมาร์คอยู่ห่างจากหมู่บ้านใหม่ของคนพื้นเมืองเผ่าจากูน เพียงประมาณ 1 ก.ม.

Tuk Batin ของคนเผ่าจากูน หน้าตาเหมือนคนไทยที่สุด เขาชื่อ บูน อานะก์ บัว

(Boon anak Bua) หรือ บูน ลูกชายของ บัว เป็นคนหนุ่มวัยประมาณ 30 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมเช่นเดียวกับ อาโบง หน้าตาดีมาก เหมือนชาวกรุงเทพฯ ยุคก่อนต่างด้าวครองเมือง หวีผมเรียบแปล้ ชอบใช้ปืนลูกซองล่าสัตว์ ข้าพเจ้าขอเขาดู เป็นปืนยี่ห้อ Savage ทำในสหรัฐฯ เขาถูกแนะนำให้ข้าพเจ้ารู้จักโดยเพื่อนชาวจีนฮกเกี้ยนตนหนึ่งชื่อ Yau Moon Hoo ซึ่งมีโรงงานทำลูกชิดอยู่ในเมืองเร้าบ์ บูน อานะก์ บัว เป็นเอเย่นต์ รวบรวมลูกตาวัตถุดิบทำลูกชิดจากลูกบ้านของเขาเพื่อขายให้โรงงานทำลูกชิด ข้าพเจ้าจึงติดรถบรรทุกลูกตาวของเพื่อนชาวจีนฮกเกี้ยนคนนั้นบ่อยๆเพื่อไปศึกษาวิถีชีวิตของเผ่าจากูน จนเพื่อนมาเลย์ในเมืองเร้าบ์แซวเอาว่าข้าพเจ้าไปติดสาวจากูน บิดาของบูนเป็นหัวหน้าเผ่าอยู่บนเขาเบอโนม แต่สำหรับเขา หลังจากจบการศึกษาแล้วรัฐบาลตั้งหมู่บ้านให้ใหม่อยู่ที่เชิงเขาโดยแต่งตั้งให้เขาเป็น Tuk Batin ของหมู่บ้านซึ่งส่วนมากเป็นคนหนุ่มรุ่นใหม่ ได้ทำงานเป็นคนงานของกรมโยธา (Jabatan Kerja Raya = J.K.R.) ในตำแหน่งกรรมกร เช่น ตั้งเสาไฟฟ้า ขุดดินทำถนน วางท่อประปา ฯลฯ ต่างก็ภูมิอกภูมิใจกันนักหนาที่ได้ทำราชการ

บูน (Boon) หัวหน้าเผ่าของ Jakoon รุ่นใหม่ เป็นอันตกลงรับการจ้าง โดยตัวเขาเองกับลูกบ้านอีกคนหนึ่ง จะเป็นผู้นำสำรวจบนเขาเบอโนม และช่วยงานในการสำรวจลักษณะภูมิประเทศ (Topographic surveying) เพื่อทำแผนที่ลักษณะภูมิประเทศให้ ตาตาบะ ซัง (Tataba san) วิศวกรโยธาชาวญี่ปุ่น เสนอแก่กรมโยธา (J.K.R.) ตรวจให้ความเห็นชอบ ข้าพเจ้า ในหน้าที่วิศวกรการเกษตร (Jurutera pertanian) เป็นอันหมดหน้าที่ และต่อไปจะเป็นหน้าที่ของ ตาตาบะ ซัง วิศกรโยธา (Jurutera awam) และ เคลา แบตเตน เฮาเซ่น (Klau Batten Hausen) วิศวกรไฟฟ้า (Jurutera eletrik) ชาวเยอรมัน จะเป็นผู้รับผิดชอบต่อไป ส่วนโครงการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดก็จะส่งต่อให้กรมการประมง (Jabatan Perikanan) ดูแลต่อไป..... นั่นเป็นเพียงโครงการที่ยังมิได้เป็นรูปธรรม

ข้าพเจ้าได้ มู สวี หลิม (Moo Swee Lim) และ วิลเลียม หลิว (William Liw) เจ๊กคริสต์ ดูแลเรื่องอาหารการกิน เขาจะเข้าเมืองเร้าบ์ทุกอาทิตย์ เพื่อจ่ายกับข้าว โดยอาชีพหลักของ มู สวี หลิม เป็นพ่อค้าขายปุ๋ย เขามีร้านขายปุ๋ยอยู่ที่หมู่บ้านบูกิต โคมาน และ วิลเลียม หลิว มีร้านขายรถจักรยานยนตร์มือสอง (แต่เป็นมือแปดเสียมากกว่า) พวกชาวพื้นเมืองเงาะป่า (ซึ่งไม่ชอบให้ถูกเรียกว่าเงาะ พอใจจะให้เรียกว่าคนพื้นเมือง orang asli มากกว่า) เป็นลูกค้าประจำกันมาก ทั้งสองคนจึงต้องให้เถ้าแก่เนี้ยดูแลร้านแทน เมื่อไปช่วยข้าพเจ้าทำงาน

ข้าพเจ้าได้มาเลย์สองคนมาเป็นผู้ช่วย กามิส บิน มาห์มัน (Khmis bin mahman) วุฒิจบวิชาช่างสำรวจ (Juruukur) จากมหาวิทยาลัยเทคนิค (Universiti Teknik) ที่ถนน Gurney กัวลา ลัมเปอร์ และอีกคน คือ จัสรูล บิน ฮัมซา (Jusrul bin Hamza) แต่วุฒิช่างไฟฟ้า (Juru elektrik) จากสถานศึกษาเดียวกัน ข้าพเจ้าได้อาศัยสองคนนี้ขอยืมเครื่องมือสำรวจจากสถานศึกษานั้น นับว่าเขามีความสำคัญต่องานนี้มาก ในการส่องกล้องสำรวจข้าพเจ้าชอบใช้ Wild compass theodolite รุ่น T0 เพราะเล็กกระทัดรัด มีน้ำหนักเบาเหมาะที่จะใช้ในป่าทุรกันดาร ทั้งการวัดระยะก็ใช้สเตเดียทั้งสิ้น จึงให้ กามิสไปยืมมาให้ใช้งานนี้ และอีกอย่างเขาทั้งสองคนเป็นคนในพื้นที่ Ulu Dong บ้านใกล้กับกำนันรามลี่ และที่ทำงาน นับว่าได้ประโยชน์จากเขามาก

เมื่อวันศุกร์เวลาที่นัดหมายมาถึงเราก็มาพร้อมกันที่บ้านกำนันรามลี่ กามิส กับ จัสรูล มาถึงก่อนข้าพเจ้า พร้อมด้วยเครื่องมือสำรวจที่เขาสองคนไปหยิบยืมมา ส่วน หลิว กับ หลิม พ่อครัวยังไม่มา กำนันรามลี่ กลับจากการประชุมที่อำเภอ ตอนบ่ายมาพบเข้าก็ทักทาย

“ซลามัต ดาตัง” (selamat datang = ยินดีต้อนรับ) แล้วกล่าวต่อว่า “ซีลา ไนก์ละห์ รูมะห์ ซายา” (Sila naiklah rumah saya. = เชิญขึ้นบ้านผมซีครับ)

“เทอริมา กาเซะห์, ตีดะก์ อาปะ-อาปะ” (Terima kasih, tida apa-apa. = ขอบคุณ ไม่เป็นไร) ผมตอบเขาไป เพราะคืนนั้นกะว่าจะกางเต๊นต์นอนกับเพื่อนนักสำรวจรอให้ อาโบงกับ บูน มาก่อน คงจะกางเต๊นต์ให้

เร็วเท่าความคิด....ทันทีก็เห็น อาโบง กับ บูน ขับรถจักรยานยนตร์ตามกันมาพอดี โดยมีลูกบ้านนั่งซ้อนท้ายมาด้วยทั้งสองคัน แต่หลิมกับหลิวก็ยังไม่มา จนกระทั่ง ประมาณ 17 น. หลิวกับหลิม จึงซ้อนจักรยานยนตร์กันมาพร้อมเครื่องครัวพะรุงพะรัง อาหารเนื้อสัตว์จำพวกปลาและสัตว์ปีก ยกเว้นเนื้อสุกรที่มาเลย์เรียกว่า daging babi ไม่เอามา เพราะ Ulu Dong เป็นหมู่บ้านมาเลย์ รังเกียจหมู (babi) และ Khamis กับ Jasrul ก็เป็นมุสลิมไม่กินเนื้อสุกรด้วย

ลูกบ้านของ Boon และ Abong ช่วยกันกางเต๊นต์ ขณะหลิวกับหลิม ลงมือทำครัวที่ข้างสุเหร่าประจำหมู่บ้านซึ่งอยู่ตรงข้ามกับบ้านกำนันรามลี่ พอหลิวกับหลิมปรุงอาหารเสร็จการกางเต๊นต์ก็เสร็จพอดี อาหารเย็นมื้อนี้ หลิวและหลิม ทำต้มยำไก่ กับผัดปลากับคื่นฉ่าย และไข่ดาวอีกคนละฟอง ข้าพเจ้าขอส่วนของข้าพเจ้ายกไปบ้านกำนันรามลี่ เพื่อกินสมทบกันกับกำนันรามลี่ คุยกันถูกคอเฮฮา

กำนันรามลี่มีอดีตเป็นนักฟุตบอลล์แข้งเหล็ก มีอาชีพทำสวน มีทั้งกล้วยไข่ส่งขายสิงคโปร์ นอกนั้นยังทำสวนโกโก้ส่งโรงงานทำช๊อกกาแล็ตในเมืองเร้าบ์ ขณะที่น้องชาย Jamaludin bin Tan เป็นครูโรงเรียนแห่งชาติ และภายหลังไต่เต้าขึ้นเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหลังจากไปแสวงบุญทำพิธีฮัจ เมื่อกลับมาจึงได้เป็น Haji อันเป็นที่ยกย่องกันในสังคมอิสลาม ต้องขึ้นต้นนำหน้าชื่อว่า “Tuan” อันแปลว่า “ท่าน” ซึ่งเป็นคำยกย่องที่สูงขึ้น แทนคำว่า “Encik” ซึ่งแปลว่า “คุณ”

รุ่งขึ้นเราก็เริ่มงานสำรวจ โดยข้าพเจ้าตั้งต้นสร้าง TBM. ควบคุมความสูงขึ้นที่ถาวรวัตถุของสุเหร่าประจำหมู่บ้านนั้น โดยให้ค่าของความสูงเป็น 100 เมตร์ เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง แล้วจึงส่องกล้องเข้าวงรอบไปตามหมุดโครงการเป็นอันดับแรก Khmis เป็นคนส่องกล้อง ข้าพเจ้าจดข้อมูลลงสมุดสนาม Jasrul รับหน้าที่เป็นคนตั้งstadia rod ลูกบ้านของ Boon และ Abong เป็นคนงานแผ้วถางทาง งานนี้เราทำกัน เกือบสองเดือนจึงเสร็จ ข้าพเจ้าจะต้องส่งข้อมูลจากสมุดสนามนี้ไปให้แก่ ตาตาบะ ซัง (Tataba san) วิศวกรโยธาชาวญี่ปุ่นผู้มีหน้าที่สร้างเขื่อนร่างแผนที่และคำนวณหาความจุของอ่างน้ำเอาเอง

ปัญหามีอยู่ว่า น้ำตกจากเขา เบอโนม ในฤดูแล้ง จะตกลงมาสู่อ่างน้ำพอแก่การหมุนเทอไบน์ (turbine) ผลิตกระแสไฟ และมากพอที่จะเก็บไว้ในอ่างเพื่อโครงการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด (Projek Ternakan Ikan) หรือไม่ เพราะไม่ได้ทำการวัดน้ำทำสถิติล่วงหน้าไว้ เป็นเพียงเห็นกันว่ามีน้ำตกตลอดปีลงสู่แม่น้ำ Ulu Dong (ต้นแม่น้ำ Dong) แต่ไม่ทราบปริมาณ ถ้าน้ำตกลงอ่างตลอดปี อาจไม่เพียงพอแก่ spill way ที่จะไปหมุนเทอร์ไบน์ ผลิตกระแสไฟฟ้า ก็จะเป็นปัญหา บูน ซึ่งมีพ่อของเขาเป็นโต๊ะก์ บาเต็ง ของเผ่าจากูนอยู่บนยอดเขาเบอโนมให้ความเห็นว่าเขาจะพาคณะสำรวจของเราขึ้นไปหาข้อมูลบนยอดเขา เพราะน้ำที่ไหลลงมาจากเขาเบอโนมนั้นลงมาหลายทาง มิใช่เพียงไหลลงมายังน้ำตกอูลูดงเท่านั้น เพราะเขาเบอโนมนั้นมีลักษณะเหมือนฝาชีขนาดใหญ่ตั้งคล่อมอยู่บนพื้นที่สองอำเภอ คืออำเภอเบนตง (Daerah Bentong) และอำเภอเร้าบ์ (Daerah Raub) อย่างโดดเดี่ยวอยู่ในรัฐปาหัง ไม่เชื่อมต่อกับทิวเขาแบ่งแยกพรมแดนกับรัฐอื่น ดังเช่น เทือกเขา กูลู กาลี (Gulu Gali) อันเป็นที่ตั้งของ คาเมลอน ไฮแลนด์ เกนติ้ง ไฮแลนด์ และบูกิต เฟรเซ่อร์ เหล่านี้เป็นภูเขาที่แบ่งแยกพรมแดนของรัฐปาหังออกจาก รัฐเประก์ และรัฐสลังงอร์ทั้งสิ้น พวกไฮแลนด์ทั้งหมดเหล่านั้น ตั้งอยู่ในดินแดนของรัฐปาหัง แต่นักท่อง

เที่ยวไม่อาจขึ้นทางรัฐปาหังได้ ยกเว้นเก็นติ้งไฮแลนด์ เพราะทางชื้นชันมากและถนนแคบน่ากลัวอันตราย รถยนต์เดินสวนทางกันไม่ได้ กรมทางหลวงของรัฐ จึงกำหนดเวลาขึ้น-ลงต่างเวลากัน นักท่องเที่ยวจึงต้องไปขึ้นทางรัฐเประก์ซึ่งมีความลาดชันน้อยกว่าและสภาพถนนดีกว่ามาก แต่ถึงกระนั้นคนไทยที่ไปเที่ยว Cmelon Highland ก็ยังต้องพากันไปตายโดยอุบัติเหตุรถยนต์เมื่อไม่นานมานี้

เราทั้งหมดตกลงทำตามข้อเสนอของบูน พวกเราทั้งเก้าคนตกลงจะขึ้นไปหาข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณของน้ำบนเขาเบอโนม ยังหมู่บ้านของเผ่า Jakoon ส่วนหมู่บ้านเผ่า Senoi บรรพบุรุษของอาโบง นั้นอยู่ทางด้านตะวันตก ไม่เกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะไหลลง Ulu Dong ซึ่งอยู่ทางเหนือ มีเพียงทางเดียวที่จะขึ้นไปได้คือการเดินเท้าซึ่งคงต้องใช้เวลามาก เพราะบูนบอกว่าเป็นระยะทางประมาณ 30 ก.ม. ตามทางเดินอันคดเคี้ยววกวนไปตามทางไหลของน้ำที่ไหลมาตกยัง Ulu Dong เนื่องจากว่าเมื่อฝนตกลงมานั้นน้ำมิได้ไหลลงทางน้ำตก Ulu Dong แต่เพียงทางเดียว กระจายออกเป็นหลายสายขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศ จึงต้องเดินทางขึ้นไปยังหมู่บ้านของเผ่า Jakoon ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเพื่อผันน้ำบางสายให้มาลง Ulu Dong เท่าที่จะเป็นไปได้

เราเริ่มออกเดินทางขึ้นเขา Benom กันแต่เช้าเพื่อหลบหนีความร้อนจากดวงอาทิตย์ และทิ้งสิ่งไม่จำเป็นไว้ที่บ้านของกำนันรามลี่ เช่นเครื่องมือสำรวจอันมีราคาแพง และไม่จำเป็นต้องใช้ เป็นการทำตัวของแต่ละคนให้เบาที่สุดเท่าที่ทำได้เพื่อสะดวกแก่การเดินทางโดยการนำทางของบูน ลูกบ้านของบูนถือมีดแผ้วถางทางไปล่วงหน้า ลูกบ้านของ อาโบง แบกสัมภาระ เราดินกันจนท้องหิวเป็นการบอกเวลาว่าถึงเวลาอาหารกลางวันแล้ว บูน จึงพาเราไปนั่งใต้ร่มไม้ใหญ่ต้นหนึ่งใกล้กับลำธารอันมีน้ำไหลใสสะอาด หลิว เริ่ม ปรุงอาหาร ปลาซาดีน กระป๋อง และหุงข้าวจุดไฟด้วยกิ่งไม้แห้งแถวนั้น โดยนำเอาหินสามก้อนมาทำเชิงกราน หลิม งัดเอาเบียร์กระป๋องคาร์ลสเบิกออกมา นำไปแช่ลำธารเพื่อให้เย็น แล้วเราก็ลงมือกินข้าวด้วยมือเปล่าด้วยกันโดยปราศจากความรังเกียจต่อเผ่าพันธุ์ อาโบง เดินลงไปในลำธารเก็บผักพื้นเมืองบางชนิดมาให้แก่ทุกคนเป็นกับแกล้ม อาหารกลางวันมื้อนี้อร่อยเกินคาดเพราะความเหน็ดเหนื่อยและหิวจัด พักให้ข้าวในกระเพาะเรียงเม็ดกันชั่วครู่ แล้วเราก็เริ่มเดินทางกันต่อ

เราขึ้นถึงหมู่บ้านเผ่าจากูนกันเมื่อจวนค่ำ บูน พาไปเคารพผู้อาวุโสของหมู่บ้านรวม

ทั้งพ่อและปู่ของเขา (สังคมของคนพื้นเมืองหรือมิว่ามาเลย์ก็ตามเคร่งครัดประเพณีการให้ความเคารพต่อผู้อาวุโสมาก ยิ่งเงาะป่าเผ่า senoi บนเทือกเขา Ulu Kelantan นั่งพื้นเสมอกันยังไม่ได้)

หลังอาหารเย็นที่หลิมและหลิวช่วยกันปรุง และยังมีพิเศษที่ญาติของบูน (ซึ่งไม่ยอมลงๆจากเขาไปอยู่บนพื้นราบตามนโยบายของรัฐบาลที่จะควบคุมไม่ให้เข้าเป็นพวกของคอมมิวนิสต์เพราะบนเขาทางใต้ของภูเขาเบอโนม ซึ่งอยู่ในท้องที่ของอำเภอเบนตง มีกองกำลังติดอาวุธอยู่) นำมาสมทบ รสชาติไม่ต่างจากอาหารชนบทบ้านเรา ไก่ต้มข่าแต่ไม่มีกะทิใส่ ใส่เพียงข่าตะไคร้ใบมะกรูดบีบมะนาวด้วย ปลาน้ำจืดย่างจิ้มพริกกะเกลือป่นน้ำปลาไม่มี ก็พอไปได้

บูน พาข้าพเจ้า พร้อมด้วย กามิสไปคุยกับพ่อและปู่ของเขาบนเรือนใต้ถุนสูง ฝาไม้ขัดแตะ ใต้ถุนบ้านเลี้ยงไก่และสุนัข เหมือนกับบ้านคนไทยในชนบท ไม่ต่างอะไรกันเลย (ชาวเงาะบ้านเราทำไมถึงโทรมนักก็ไม่รู้ รัฐบาลคงเอาใจใส่ดี) พ่อของบูนอายุประมาณ 50 ปี เรียกกันในหมู่พวกเขาว่า “โต๊ะก์ บัว” ปู่ของเขาอายุ 90 ปี นับว่าแก่มาก ยังคุยพอรู้เรื่องอยู่ แต่ต้องพูดดังๆ เราถามเรื่องน้ำ พ่อของบูนบอกว่าน้ำที่จะไหลลงน้ำตกที่ Ulu Dong มีเพียงไม่กี่ลำธารนอกนั้นไหลไปลงทางอื่นกระจายกันออกไป ทำให้น้ำที่ไหลไปรวมกันที่น้ำตก Ulu Dong มีน้อย ถ้าปิดเสียบางสาย และขุดรางน้ำผันน้ำไปลงสายที่ไปน้ำตก Ulu Dong จะได้น้ำมากขึ้นอีกหลายเท่า ผมเห็นด้วยจึงมอบให้ กามีส กับ จัสรูล นำลูกบ้านของบูน และ อาโบง ทำการขุดร่องน้ำผันน้ำไปลงน้ำตก อูลูดง ในวันรุ่งขึ้น โดยขอเช่าจอบเสียมจากลูกบ้านของโต๊ะก์บัว ไปใช้งาน

ระหว่างคุยอยู่กับโต๊ะก์บัว พ่อของบูนนั้น ปู่ของบูนยังไม่พูดอะไร เอาแต่มองข้าพเจ้าอย่างพิจารณาตั้งแต่หัวจรดเท้าตลอดเวลา แล้วขัดจังหวะการสนทนาขึ้น

“Yamtuan kau orang putihkha?” (พระเจ้าแผ่นดินของเอ็งเป็นคนขาวหรือ?) ปู่ของบูนถามขึ้นโดยไม่มีปี่มีขลุ่ย หมายถึงว่าในหลวงของเราเป็นฝรั่งใช่หรือไม่

“Bukan! Orang Siam sama – sama saya. (ไม่! คนไทยเหมือนๆฉันนี่แหละ) ข้าพเจ้าปฏิเสธเสียงหลง

ปู่ของบูนเพ่งมองดูข้าพเจ้าอีกครั้ง แล้วถามขึ้นอีก

“Mengapakah muka kau serupa dengan anak dan cucu ku?” (ทำไมหน้ามึงจึงเหมือนกับหน้าลูกหลานกู) ชายชราวัย 90 ปีถามแล้วเพ่งมองดูข้าพเจ้าอีก

“Mumgkin kita pertalian kekelaurkaan sejak masa zaman dahulu kala. (เราอาจเป็นเครือญาติกันมาแต่สมัยโบราณมั๊ง) ข้าพเจ้าบอกปู่ของบูนเป็นเชิงประจบนิดๆ อย่างไม่แน่ใจนัก

“Di manakah tanah air kau? (บ้านเกิดเมืองนอนของเอ็งอยู่ที่ไหน?) ชายชราซัก

“Di utara negeri ini” (ทางเหนือของประเทศนี้) ข้าพเจ้าตอบ

“Wah!.... Datuk-datuk ku dan nenek moyang ku telah datang dari utara sama. (อ้าว!.... ปู่ย่าตายายโคตรพ่อโคตรแม่กูก็มาจาทางเหนือเหมือนกัน) ปู่ของบูนอุทานด้วยความตกใจสุดขีด

ข้าพเจ้าฟังปู่ของบูนบอกก็อยากจะค้นหาประวัติศาสตร์ของชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกต่อไปว่าเป็นมาอย่างไรแน่ จึงเริ่มเล่าประวัติศาสตร์ที่เคยเรียนมา

“Pada satu masa dahulu … Yamtuan kami bernama Ram Kam-haeng telah datang dari Siam ke Melaka dan cuba menyerang bandar itu. Datuk-datuk kita mungkin ialah askar-askar Yamtuan itu yang kemudian tidak balik tanah airnya dan mulai duduk dalam negeri ini hingga ada anak-anak dan cucu-cucu ramai”. (ณ กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว... พระเจ้าแผ่นดินของเรามีนามว่า ราม กำแหง ได้มาจากสยามยัง มละกา และพยายามโจมตีเมืองนั้น ปู่ของปู่ๆๆ ของเราอาจเป็นทหารของพระเจ้าแผ่นดินองค์นั้น ซึ่งภายหลังไม่กลับบ้านเกิด และเริ่มตั้งรกรากอยู่ในประเทศนี้ จนมีลูกมีหลานเกิดขึ้นเป็นอันมาก) ข้าพเจ้าไม่ยืนยันว่าพวก Jakoon เป็นลูกหลานเหลนของทหารของพระเจ้ารามกำแหง จึงใช้คำว่า “อาจ” ให้พวกเขาไปคิดเอาเอง.....

ชายชราคนนั้นนั่งคิดอยู่ครู่หนึ่ง แล้วกล่าวว่า

“Ku mahu menengok gambar Yamtuan kau, jika kau tidak ada gambar itu ku nak melalang cucu ku bekerja dengan kau. (กูต้องการเห็นรูปพระเจ้าแผ่นดินของมึง ถ้ามึงไม่มีรูปนั้น กูจะห้ามหลานกูทำงานกับมึง)

เกือบเดือดร้อนแล้วซี ตาเฒ่าปู่ของบูน จะไม่ให้หลานของแกทำงานด้วยถ้าไม่มีรูปในหลวงของเรามาให้แกดู แต่ก็เคราะห์ดี ข้าพเจ้ามีพระบรมฉายาลักษณ์ในหลวงของเราแขวนอยู่กับปฏิทินในห้องทำงานที่เมืองเร้าบ์ จึงไม่ถึงกับอับจน

วันนั้นเป็นวันเสาร์ รุ่งขึ้นหลิมกับหลิวคนไดคนหนึ่ง จะต้องลงจากเขากับลูกบ้านของบูนไปจ่ายตลาดในเมืองเร้าบ์ ข้าพเจ้าจึงสั่งให้ไปนำพระบรมฉายาลักษณ์ทรงฉลองพระองค์ในเครื่องแบบจอมทัพไทย ที่แขวนไว้ในห้องทำงานไปถ่ายซีล็อกมาสักสองสามภาพ เพื่อให้ปู่ของบูนดู พระบรมฉายาลักษณ์นั้นติดมากับปฏิทินของธนาคารหนึ่งที่แจกให้กับลูกค้าซึ่งข้าพเจ้านำติดตัวมาจากบ้าน ถึงแม้จะเป็นปฏิทินที่เก่าแล้วแต่ข้าพเจ้าก็ยังเก็บพระบรมฉายาลักษณ์ไว้เพื่อระลึกถึงพระองค์ท่าน เมื่อหลิวกลับมาแล้วข้าพเจ้าจึงมอบพระบรมฉายาลักษณ์นั้นให้กับโต๊ะก์บัว (หรือ Tuk Batin Bua) และปู่ของ บูน และบอกให้เก็บไว้ในที่สูงเพื่อเคารพบูชาเช่นเดียวกับเคารพบูชาวิญญาณของบรรพชน เพราะขณะนั้น คนพื้นเมืองของมาเลเซียยังนับถือวิญญาณของปู่ย่าตายายผู้ล่วงลับกันอยู่ ยังไม่ได้เป็นมุสลิม หรือ คริสต์ หรือพุทธ ไม่คิดว่าจะเป็นการจุดชนวนความคิดของคนพื้นเมืองเหล่านั้นให้เกิดเป็นเรื่องราวขึ้น

ระหว่างที่หลิว ลงจากเขาไปจ่ายตลาดและนำเอาพระบรมฉายาลักษณ์มาด้วยนั้น โต๊ะก์บัวได้ปรับทุกข์ให้ฟังว่า การใช้ชีวิตบนเขา Benom ลำบาก แต่ก็ไม่อยากลงไปอยู่บนพื้นราบเพราะอยู่บนเขาชีวิตสงบดี แต่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือไม่เพียงพอ สำนักงานช่วยเหลือคนพื้นเมืองของ เจ๊ะก์ อาบูบาการ์ ให้ข้าวสารแก่ครอบครัว เดือนละกระสอบเล็กๆ เท่านั้น พร้อมกับให้แม่ของบูนชื่อ บินตัง (Bintang = ดวงดาว) ไปลากกระสอบข้าวสารเท่ากระสอบปุ๋ยซึ่งยังมีเหลือข้าวสารอยู่ประมาณครึ่งกระสอบ มาให้ข้าพเจ้าดู ข้าพเจ้ามองเห็นที่ถุงข้าวสารซึ่งประทับอักษรเป็นภาษาอังกฤษว่า MADE IN THAILAND ก็รู้สึกภูมิใจว่าข้าวไทยของเราขายดี แม้แต่คนพื้นเมืองของมาเลเซียระดับเงาะป่าก็ยังบริโภค แต่พอเปิดถุงดูเมล็ดข้าวสาร ก็เห็นเป็นเพียงปลายข้าวหักๆ มิใช่ข้าวหอมมะลิอย่างที่คนกรุงเทพฯ กินกัน ส่วนของช่วยเหลือที่สำนักงานช่วยเหลือคนพื้นเมืองตั้งโชว์ไว้ในตู้ เช่น สบู่, ผ้าเช็ดตัว, ผงซักฟอก นั้นพวกเขาไม่ต้องการ ต้องการข้าวสารกับเกลือเท่านั้น แต่ขอให้พอเพียง ข้าพเจ้าไม่รู้นโยบายของรัฐบาลก็พลอยเห็นใจพวกคนพื้นเมืองไปด้วย เรื่องนี้หลังจากงานเสร็จลงจากเขาไปแล้ว ข้าพเจ้าได้เล่าให้ เจ๊ะก์ อาบูบาการ์ ที่สำนักงานช่วยเหลือคนพื้นเมืองฟัง ได้รับคำอธิบายว่า ตามนโยบายของรัฐบาล ต้องการจะให้คนพื้นเมืองทุกเผ่าลงจากเขามาอยู่พื้นราบ เพื่อง่ายต่อการควบคุม จึงได้จัดตั้งหมู่บ้านคนพื้นเมืองขึ้นใหม่บนพื้นราบเชิงเขา เรียกว่าหมู่บ้านคนพื้นเมืองใหม่ ตามภาษามลายู ว่า Kampung Baharu Orang Asli อย่างที่ บูน และ อาโบง เป็นหัวหน้าอยู่ และรัฐบาลก็มีนโยบายช่วยเหลือแต่คนพื้นเมืองที่ยอมลงมาอยู่บนพื้นราบเท่านั้น ไม่รวมถึงพวกที่อยู่บนภูเขา เพื่อ

เป็นการบีบพวกบนเขาให้ยอมลงมาอยู่บนพื้นราบ ข้าวสารและเกลือที่จ่ายให้ไปนั้นพอเพียงแน่สำหรับพวกที่อยู่บนพื้นราบ แต่พวกบนพื้นราบใช้กองทัพมดลำเลียงของช่วยเหลือที่จ่ายให้ขึ้นเขาไปเลี้ยงพ่อแม่ปู่ย่าตายายบนภูเขาด้วย ของช่วยเหลือจึงไม่พอสำหรับแต่ละครอบครัว ทั้งนี้เพื่อบีบให้คนพื้นเมืองบนเขาลงมาอยู่บนพื้นราบ ไม่ตกไป

เป็นกองกำลังติดอาวุธของคอมมิวนิสต์ ซึ่งขณะนั้น พวกเงาะป่าเผ่า Senoi บนเทือกเขา Ulu Kelantan กลายเป็นกองกำลังติดอาวุธของคอมมิวนิสต์เข้าเต็มตัวแล้ว ทหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจขึ้นไปได้ เพราะเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนมาก

ข้าพเจ้าจึงถึง “บางอ้อ” ทันที

หลังจากลงจากเขา บอโนม เข้าสำนักงานแล้ว หลิว ก็กลับไม่ขายจักรยานยนตร์เก่า “มือแปด” ตามเดิม ส่วนหลิม กลับไปขายปุ๋ยที่เถ้าแก่เนี้ย รักษาการแทนอยู่เช่นเคย สำหรับ Khamis ได้ข่าว จาก Jamaludin bin tan เลขานุการสมาคมเคลื่อนไหวคนหนุ่มมาเลย์ (Persatuan Gerakan Belia Melayu) ว่า สอบชิงทุนรัฐบาลได้ไปเรียนต่อที่ญี่ปุ่น และ Jasrul สมัครเข้าเป็นครูใน Maktab Pendidikan (วิทยาลัยอาชีวศึกษา) แห่งหนึ่งไปแล้ว ทั้งสองคนเป็นบัณฑิตใหม่ด้วยกันทั้งคู่ ส่วนข้าพเจ้าส่งผลงานต่อให้ Tatabasan วิศกรโยธาจากญี่ปุ่น และ Klau Batten Hausen วิศวกรไฟฟ้าชาวเยอรมัน พร้อมกับเขียนรายงานส่งกระทรวงที่ กัวลา ลัมเปอร์ เป็นอันหมดหน้าที่ของวิศวกรการเกษตรอย่างข้าพเจ้า แล้วกลับไปทำงานที่ Wisma Sri Pahang (อาคารศรีปาหัง) เมือง Kuantan รัฐปาหัง อันเป็นที่ตั้งของ Jabatan Kebudayaan, Belia dan Sukan (กรมวัฒนธรรม, เยาวชน และ การกีฬา) ผู้ส่งข้าพเจ้าไปผจญภัยอยู่ในอำเภอเร้าบ์ เช่นเดิม ข้าพเจ้าทิ้ง Raub มา โดยมิคาดคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดขึ้นตามหลังมาอีก

ขณะเขียนสารคดีนี้ ข้าพเจ้าจำได้เพียงเลือนราง ว่า ประมาน 4-5 เดือน หลังจากออกจากเมืองเร้าบ์ มาอยู่ Kuantan ทางกระทรวงที่ กัวลาลัมเปอร์ ได้เรียกเข้าเมืองหลวงเพื่อสรุปผลงาน สรุปได้ว่า ตามข้อเสนอของวิศวกรโยธาชาวญี่ปุ่นไม่อาจสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำตามโครงการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด (Projek Ternakan Ikan) ได้เพราะต้องสร้างสันเขื่อนสูง ทำให้น้ำท่วมไร่สวนของราษฎรเอกชนในพื้นที่เหนือเขื่อน แต่ก็ยังอาจสร้างเขื่อนโดยลดสันเขื่อนให้ต่ำลงเพื่อโครงการ ผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ประมาณ 100 กิโลวัต เป็นอันว่าข้าพเจ้ายังไม่ถึงกับเหนื่อยเปล่า

หลังจากการประชุมสิ้นสุดลงเมื่อเที่ยงวัน เวลาอาหารกลางวันพอดี ข้าพเจ้าก็ลงจากห้องประชุมบนตึกชั้นสามของกระทรวงฯ พร้อมกับข้าราชการมาเลย์คนอื่นๆ เบียดเสียดยัดเยียดกันทั้งหญิงชายเต็มลีฟต์ เพราะต่างหิวจัด พอลิฟต์ลงมาถึงกราวด์ฟลอร์ และเปิดประตูขณะข้าพเจ้าเดินออกเท้าแตะพื้นเท่านั้น ก็ถูกตำรวจคว้าข้อมือมับ (แต่มิใส่กุญแจมือ) ครึ่งลากครึ่งจูงออกจากประตูรั้วกระทรวง ฯ ข้ามถนนไปฝั่งตรงข้ามอันเป็นที่ตั้งของศูนย์ฝึกตำรวจ (Police Training Center) แล้วลากข้าพเจ้าเข้าไปในห้องว่างห้องหนึ่ง พอเห็นหน้ากันชัด ก็จำได้ว่าเป็น ร.ต.อ. Hj.Gamaludin bin Hj.Yusuf ตำรวจผู้บังกองเมือเร้าบ์ ที่เคยเลี้ยงเนื้อสเต๊ะ ข้าพเจ้าบ่อยๆ เพราะข้าพเจ้าเคยเขียนแปลนโรงเพาะเห็ดในไม้ยางพาราให้ (เชื้อเห็ดส่งไปให้โดยคุณชัยทรัพย์ ทรัพย์สาร รองปลัดกระทรวงเกษตรสมัยนั้น) ก็เลยสนิทสนมกัน

“นี่!... ยูเอารูปอะไรไปให้ โอรัง อัสลี่ บนเขาเบอโนม?” ตำรวจนายนั้นตะคอกถาม

“รูปอะไร?..... ?....” ข้าพเจ้างง เพราะลืมแล้ว

“อย่าทำเป็นหน้าเซ่อน่ะ” นายตำรวจนายนั้นตะคอกอีก พรางเปิดกระเป๋าแบบ เจมส์บอนด์ ออกแล้วล้วงรูปภาพแผ่นหนึ่งออกมากางบนโต๊ะ ให้เห็นกันชัดๆ

“อ๋อ!... พระบรมฉายาลักษณ์คิงภูมิพล ฯ พระเจ้าแผ่นดินของไอ... มีอะไรแปลกเรือะ?” ข้าพเจ้าย้อนถาม

“ถ้าเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ ของพระแผ่นดินของยูก็ไม่เป็นไร พระบรมฉายาลักษณ์ อากงของมาเลเซีย ก็มีอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทยถมไป” ร.ต.อ. กามาลูดีน พูดพลางหันไปคว้าโทรศัพท์บนโต๊ะต่อไปยังสถานีตำรวจเมืองเร้าบ์ สั่งการเบาๆอย่างกระซิบกระซาบอยู่ครู่หนึ่ง แล้ววางหู และหันมาทางข้าเจ้า

“Oklah!... Tidak apa-apa, pergilah ke kedai kopi minum-minum…” (โอ.เค. ละ.... ไม่เป็นไร ไม่มีอะไรแล้ว ไปร้านกาแฟดื่มอะไรกันเถอะ)

ร.ต.อ. กามาลูดีน ว่าแล้วลุกชื้นยืนลากมือข้าพเจ้าไปร้านกาแฟหน้าศูนย์ฝึกตำรวจแห่งนั้น

คำว่า “อากง ของมาเลเซีย” ที่ ร.ต.อ. กามาลูดีน กล่าวถึงนั้นมาจาก วลีว่า “Yang Dipertuan Agung” (อ่าน: ยัง ดิเปอรฺตวน อากง = ผู้ซึ่งถูกแต่งตั้งให้เป็นพระประมุขอันสูงสุด) อันหมายถึงพระราชาธิบดี ของประเทศมาเลเซีย

ดื่มชาร้อน (teh panas) กันคนละแก้ว ร.ต.อ. กามาลูดีน ก็รีบกลับเมืองเร้าบ์ อ้างว่าจะต้องรีบกลับไปดูว่าลูกน้องปล่อยผู้ต้องหาที่ถูกจับมาขังเพราะความเข้าใจผิดไปแล้วหรือเปล่า ปล่อยให้ข้าเจ้ามีปัญหาค้างคาใจอยู่ต่อไป คืนนั้นกระทรวงจัดให้ข้าเจ้านอนค้างที่หอพักของสมาคม Y.W.C.A. ถนน บริก ฟิลด์ ตลอดคืนนอนหลับๆตื่นๆ คิดว่าเกิดอะไรขึ้นที่เร้าบ์ ร.ต.อ. กามาลูดีน ถึงกับนำพระบรมฉายาลักษณ์มาให้ดูถึง กัวลา ลัมเปอร์ แล้วไม่พูดให้หายข้องใจ....

รุ่งขึ้นเช้าจึงโดยสารรถบัสไปเมืองเร้าบ์ เพื่อให้ Mr.Yong Kuan Siong รักษาการหัวหน้าสำนักงานวัฒนธรรม, เยาวชน และการกีฬา ไขข้อข้องใจให้ คิดว่าค้างสักคืนแล้วนั่งรถต่อไปยัง กรมฯ ที่เมือง Kuantan เมืองหลวงของรัฐปาหัง

ถึงเร้าบ์เมื่อประมาณ 9 นาฬิกา ลงจากรถเมล์ก็รีบเดินไปสำนักงาน ฯ เพื่อพบ Mr.Yong ทันที

“Hallo!... Apa khabar Siksa” (Siksa เป็นชื่อย่อ นามสกุลของข้าพเจ้าที่ใช้เรียกกันในมาเลเซียว่า Mr. Siksa) มิสเตอร์ย่ง ร้องทัก แล้วพูดต่อทันทีว่า.... “ไอนึกแล้วว่ายูต้องมาหาไอแน่ เพราะได้ข่าวว่า กามาลูดีนไปกัวลาลัมเปอร์เมื่อวานนี้ แล้วเล่าให้ฟังว่า.... “พวกคนพื้นเมืองเผ่าจากูนและซนอย รวมหัวกันเดินขบวนเข้าเมืองเร้าบ์ โดยชูรูปคิงของยูเดินนำหน้า บังคับให้นายอำเภอญีดริชของเมืองเร้าบ์สั่งการไปยังสำนักงานช่วยเหลือคนพื้นเมืองของ เจ๊ะก์ อาบูบาการ์ จ่ายข้าวสารและเกลือให้มากขึ้นอีกเท่าตัว มิฉะนั้นก็จะถวายฎีกาไปทูล ยัมตวน ของพวกเขา (หมายถึงในหลวงของเรา) ให้แยกเขาเบอนอมออกเป็นอีกรัฐหนึ่งต่างหากโดยส่งข้าหลวงมาปกครองแทน ไม่ขึ้นกับสหพันธรัฐมลายูอีกต่อไป (Persekutuan Tanah Melayu = สหพันธรัฐมลายู = ประเศมาเลเซีย) อีกต่อไป นายอำเภอจึงโทรศัพท์ไปสถานีตำรวจสั่ง ร.ต.อ. กามาลูดีน นำลูกน้องมาจับหัวโจกคนที่ชูรูป

คิงของยูเดินขบวนนำหน้า” มิสเตอร์ย่ง เล่าต่อไปว่า นายอำเภอญีดริช เข้าใจว่ารูปที่เงาะป่าเผ่า ซนอย แห่นำขบวนมานั้นเป็นหัวหน้าคอมมิวนิสต์บนเขาเบอโนม เขาจึงไปดู พอเห็นเข้าก็ตกใจ เพราะเป็นรูปเดียวกันกับพระบรมฉายาลักษณ์ซึ่งแขวนอยู่กับปฏิทินในห้องของข้าพเจ้า จึงไปแจ้งให้ ร.ต.อ. กามาลูดีน ทราบ

ข้าพเจ้าเข้าไป อูลูดง เพื่อพบกำนันรามลี่ ชวนกันเป็นเพื่อนไปยังหมู่บ้านใหม่ของเผ่าจากูน และเผ่าซนอย แต่กำนันรามลี่ เล่าให้ฟังว่า เรื่องนี้เขารู้หมดแล้วและว่าไป

Kampung Baharu Orang Asli ทั้งสองแห่งนั้นก็จะไม่พบใครอีกแล้ว เพราะคนพื้นเมืองทั้งสองเผ่าได้อพยพออกนอกรัฐปาหังไปทั้งหมด ทิ้งหมู่บ้านให้ร้างทั้งบนเขาและพื้นราบไปอยู่แห่งใดไม่มีใครทราบ ผมถามถึงหัวโจกที่ชูพระบรมฉายาลักษณ์นำขบวน แล้วถูกตำรวจจับว่าเป็นใคร

"ก็ตัว อาโบง อานะก์ เลฮายา หัวหน้าเผ่าซนอย นั่นแหละ ที่ถูกจับ แต่ตำรวจปล่อยตัวออกมาแล้ว จึงพาพวกอพยพหนีหายไปทั้งสองเผ่าอย่างไร้ร่องรอย" กำนันรามลี่บอก

ผมรู้สึกวาบหวิวใจขึ้นมาทันที... "นี่เราหรือเปล่าหนอที่ทำให้คนป่าเหล่านั้นต้องพลัดที่นาคาที่อยู่ และยังอาจสร้างปัญหาให้แก่ประเทศนี้ด้วย...."

เรื่องนี้รัฐบาลมาเลเซียมิได้เอาความผิดแก่ข้าพเจ้าแต่อย่างไร คงปล่อยให้เรื่องเงียบจางหายไปเหมือนคลื่นกระทบฝั่ง และไม่มีใครอยากจะเอ่ยถึงอีก ยิ่งสำหรับ Mr.Yong ด้วยแล้ว ถ้าใครแหยมเรื่องนี้ขึ้นมาเขาจะยกมือห้ามทันที.... "มันเป็นอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิด" เขายับยั้งข่าวนั้นเพื่อไม่ให้บานปลายออกไป เพราะเขารักข้าพเจ้า รัฐบาลมาเลเซีย ก็รักข้าพเจ้า.... เพราะมีเหตุผลอื่นๆที่ควรรัก..... ถ้ามีโอกาสจะเล่าให้ฟังอีก

ข้าพเจ้าต้องเขียนรายงานมาสำนักนายกฯในประเทศไทยทุกสามเดือนตามปกติ ก็ได้รายงานเรื่องนี้ให้ทราบ มิได้ปิดบัง จึงได้รับคำแนะนำจากสำนักนายกฯโดยหนังสือไปยังมาเลเซียตอนหนึ่งว่า.... "เราขอแนะนำคุณว่าอย่าได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวต่อกิจกรรมทางการเมืองของประเทศนี้แต่อย่างใดทั้งสิ้น เราอนุญาตให้คุณมาช่วยประเทศนี้พัฒนาประเทศแค่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น" หนังสือจากสำนักนายกฯดังกล่าว ลงชื่อโดย คุณอภิลาศ โอสถานนท์

เมื่อสิ้นอายุการทำงานข้าพเจ้ากลับมาบ้านไม่รู้จะทำอะไรจึงทดลองเขียนสารคดีส่งให้นิตยสารรายสัปดาห์ "จักรวาลปืน" ซึ่งมี "พนมเทียน" เป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการก็ได้รับการต้อนรับ และชักชวนให้เข้าสู่วงการวรรณกรรม

เนื่องมาจากก่อนที่จะไปใช้ชีวิตอยู่ในมาเลเซียนั้น (ราว พ.ศ. 2520) บุคคลระดับผู้ปกครองประเทศทั้งหัวหงอกหัวดำ ออกมาจีบปากจีบคอตอแหลชาวบ้านว่า กฎหมายของประเทศมาเลเซีย ห้ามประชาชนครอบครองอาวุธปืนและเครื่องกระสุนอย่างเด็ดขาด แม้

มีกระสุนปืนเพียงนัดเดียวก็มีโทษถึงประหารชีวิต เรื่องมันโกหกทั้งเพ

แท้จริง ประชาชนชาวมาเลเซียมีสิทธิครอบครองอาวุธปืนและเครื่องกระสุนระดับชาวบ้านได้เช่นเดียวกับประเทศไทย แต่มีรายละเอียดต่างกันเท่านั้น เช่น ต้องเสียภาษีประจำปี (ซึ่งทำกันในเดือนมิถุนายน พร้อมกับเอาปืนไปตรวจสภาพด้วย) ห้ามดัดแปลงอาวุธปืนให้ผิดไปจากเดิมที่ได้ระบุไว้ในใบอนุญาต (เช่นในใบอนุญาตระบุว่า ปืนลำกล้อง 4 นิ้ว จะตัดลำกล้องให้เหลือเพียง 2 นิ้ว ไม่ได้ หรือปืนยาวลำกล้อง 30 นิ้ว จะตัดให้เหลือ 20 นิ้ว ก็ย่อมไม่ได้เช่นเดียวกัน) แต่กฎหมายจุกจิกบางอย่างซึ่งในประเทศไทยถือว่าผิดมาเลเซียกลับไม่เอาเรื่อง เช่น การพกพา ในมาเลเซียไม่เคร่งครัดในเรื่องนี้นัก สะพายปืนขึ้นรถประจำทางสาธารณะก็ทำได้ เช่นในเดือนมิถุนายน มีราษฎรนำปืนทั้งสั้นยาวขึ้นรถเมล์ไปสถานีตำรวจเพื่อตรวจสภาพและเสียภาษี ก็เห็นชาวสวนชาวไร่จูงลูกเมียพร้อมสะพายปืนโดยไม่มีสิ่งใดห่อหุ้มไปขึ้นรถเมล์ประจำทาง

แต่ข้าพเจ้าเห็นด้วยในเรื่องการห้ามพกพาอาวุธปืนไปในที่สาธารณะของประเทศไทย เนื่องจากคนไทยสมัยนี้เป็นลูกผสมหลายเชื้อชาติ ไม่แยกกันให้เห็นชัดเจนเหมือนมาเลเซีย ซึ่งจีนก็เห็นชัดว่าเป็นจีน มาเลย์ ก็เห็นชัดว่าเป็นมาเลย์ อินเดียก็เห็นได้ชัดว่าเป็นอินเดีย เพราะว่าเขาไม่แต่งงานกัน โดยเหตุเพราะว่า ศาสนาบังคับ ไม่คาบลูกคาบดอก เหมือนคนที่เรียกกันว่า “คนไทย” สมัยนี้ อันเป็นเหตุให้ไร้ความสามัคคี หมั่นไส้กันง่าย อิจฉากันง่าย ขืนสะพายปืนขึ้นรถเมล์ ก็เขม่นฆ่ากันตายเท่านั้น ต่างกับคนมาเลเซียที่เขามีความสามัคคีกันแต่ละเชื้อชาติกลมเกลียวกันมาก ถ้าหากคนแต่ละเชื้อชาติ (อ: race, ม: bangsa) ในมาเลเซีย เชื้อชาติใด ไม่ว่าจะเป็น มาเลย์ จีน หรือ อินเดีย กลุ่มหนึ่งกลุ่มใดแตกแยกกันเองแล้ว ก็จะเป็นโอกาสให้กลุ่มอื่นหรือเชื้อชาติอื่น ทำลายสังคม เป็นสาเหตุให้ด้อยอำนาจในทางการเมือง จึงอาจถูกอำนาจทางการเมืองของกลุ่มที่มีความสามัคคีสูงกว่า แย่งแผ่นดิน แย่งทรัพย์สิน ทรัพย์ในดินสินในน้ำ จนไม่เหลือไว้ให้กลุ่มที่ด้อยอำนาจทางการเมือง คงต้องอยู่ในประเทศนี้อย่างพลเมืองชั้นสอง เป็นขี้ข้ารับใช้ เชื้อชาติที่มีอำนาจทางการเมืองเหนือกว่า เพราะไม่มีทรัพย์สินติดตัวแม้แต่ผืนดินเท่ากะแบะมือ..... ดังเช่นในประเทศไทย... ข้าพเจ้าขอให้ผู้มีใจเคารพความจริงในประเทศของไทยนี้ คิดและตรึกตรอง เปรียบเทียบประเทศของตนเองกับประเทศมาเลเซีย..... อันว่าประเทศซึ่งเรียกกันว่า “ประเทศไทย” ปัจจุบันนี้ ขัดแย้งกันในตัวแม้แต่ เพลงชาติ ที่ขึ้นต้นว่า “ประเทศไทย รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย” นั้นจริงหรือ? คนต่างด้าวที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย เกิดลูกเกิดหลาน ก็ได้

สิทธิเป็น “คนไทย” แม้แต่พม่าคู่ปรับเก่าที่อพยพเข้ามาขายแรงงานอยู่ในประเทศไทย มีลูกหลานเกิดในประเทศไทย ลูกหลานของคนต่างชาติเหล่านั้นก็กลายเป็น “คนไทย” ไปได้โดยกฎหมายสัญชาติ มีสิทธิเท่าเทียมคนเลือดไทยที่ปู่ย่าตายายปกป้องแผ่นดินไทยละเลงเลือดกับพม่ามาในอดีต แล้วในที่สุดลูกหลานของคนต่างชาติเหล่านั้น มิว่าจะเป็นเชื้อชาติไดก็ แย่งครอบครองแผ่นดินไทยที่ปู่ย่าตายายของคนเลือดไทยแลกมาด้วยเลือดเนื้อและชีวิตได้โดยกฎมายสัญชาติ..... สำหรับในประเทศมาเลเซียที่คนภายนอกรู้จัก ซึ่งความจริงมีชื่อว่า สหพันธรัฐมลายู ซึ่งโดยภาษาของประเทศนี้เอง ชื่อว่า Persekutuan Tanah Melayu ถ้าแปลกันอย่างภาษาชาวบ้าน ว่า สมาคมเจ้าของแผ่นดินของมาเลย์ (Persekutuan = สมาคม = สหพันธ์, Tanah = แผ่นดิน, Melayu = มาเลย์) เป็นการบ่งบอกว่า แผ่นดินนี้เป็นของคนมลายู หรือ มาเลย์ มิใช่เป็นของคนชาติอื่นได กฎหมายถือครองที่ดินปัจจุบันจึงมีข้อบัญญัติไว้ว่า.....“บุคคลซึ่งไม่ใช่ มาเลย์ จะจดทะเบียนซื้อที่ดินมิได้” นั่นหมายความว่า คนจีน, คนอินเดีย, หรือคนเชื้อชาติอื่นไดซึ่งเป็นชาวมาเลเซีย แต่ไม่ใช่มาเลย์ จะซื้อที่ดินในประเทศมาเลเซียไม่ได้ แต่ขายได้ เช่าได้ แต่ถ้าถามว่า แล้วคนจีน คนอินเดีย ฯลฯ จะเอาที่ดินที่ไหนมาขาย ตอบได้ว่า ที่ดินซึ่งคนเชื้อชาติอื่นถือครองอยู่ขณะนี้นั้น มีกันมาตั้งแต่อังกฤษ ยังมีอำนาจปกครองประเทศนี้อยู่ หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองเสร็จสิ้นลง และประเทศนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็น ประเทศมาเลเซีย หรือสหพันธรัฐมลายู จึงได้บัญญัติกฎหมายนี้ขึ้น ซึ่งในประเทศไทย ไม่มีกฎหมายดังว่านั้น เพราะผู้บัญญัติกฎหมายมิใช่เป็นคนไทย แต่เป็นคนต่างชาติที่เข้ามาอาศัยแผ่นดินเกิด (จะมีไทยบ้างก็ระดับลูกหาบที่อยู่ใต้อิทธิพลเงินตราของคนต่างด้าว คอยตามหลังแทะกระดูกที่คนต่างเชื้อชาติโยนให้กินพอประทังชีวิต) ประเทศนี้จึงมีรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีที่พูดไทยไม่ชัด..... ขอให้คนเลือดไทยผู้มีสำนึก ได้ตรึกตรอง หรือพวกท่านหิวโหยเสียจนสิ้นเรียวแรงที่จะรักชาติหวงแผ่นดินเสียแล้ว..... ทั้งนี้และทั้งนั้นมีเหตุผลสมควรที่จะต้องชี้ตราหน้าไปที่ผู้ปกครองแผ่นดินนี้ในอดีต ซึ่งเปรียบเสมือนพ่อที่ไม่รักลูกเลือดในอกของตนเอง แต่กลับเปิดประตูรับลูกบุญธรรม เข้ามาเบียดเบียนลูกของตนเองจนสิ้นไร้..... ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วนั้น นายกรัฐมนตรีของประเทศไทยที่ข้าพเจ้ารักที่สุดจึงเป็นจอมพล ป. พิบูลสงคราม !..... และเพลงที่ข้าพเจ้าชอบฟังคือเพลงของ พ.ต. บุญส่ง หักฤทธิ์ศึก.... ข้าพเจ้าเชื่อว่า คำกล่าวของข้าพเจ้าเช่นนี้ คงจะมีคนในประเทศนี้เกลียดขี้หน้าข้าพเจ้าไม่น้อย.... แต่มันก็เป็นเพียงเสียงนกเสียงกาเท่านั้น....

หลังจากออกจากงานในประเทศมาเลเซีย มาแล้ว ข้าพเจ้าก็ยังเข้าๆออกๆในประเทศ

นี้อยู่ โดยคิดถึงเพื่อนบ้าง ไปเยี่ยมเพื่อนบ้าง พานักธุรกิจไปติดต่อการค้าบ้าง ข้าราชการและนักธุรกิจชาวมาเลเซียก็มาเยี่ยมข้าพเจ้าบ้าง เคยพามาที่แม่โจ้ โดยการต้อนรับของอาจารย์ประสงค์ วรยศ กรุณาให้ยืมรถยนต์ขึ้นดอยสุเทพ บางครั้งก็พาล่องเจ้าพระยาโดยเรือในเวลาค่ำคืน เพื่อชมแสงสีของกรุงเทพฯ ด้วยการให้การต้อนรับของนักธุรกิจที่ข้าพเจ้าเคยพาไปติดต่อในมาเลเซีย เพราะข้าพเจ้าไม่มีเงินพอที่จะให้การต้อนรับได้

จนกระทั่ง ปี 2547 ทางสำนักพิมพ์ที่ข้าพเจ้าเขียนสารคดีให้ ต้องการรูปเงาะป่าเพื่อประกอบเรื่อง ข้าพเจ้าจึงขึ้นรถไฟสายใต้ กรุงเทพฯ – สุไหงโกลก เดินทางไปในเดือนเมษายน ข้ามพรมแดนเข้า รันเตา ปันยัง (Rantau panjang) ของมาเลเซียไปขึ้นรถไฟสาย Tumpat – Singepura ไปลงที่สถานี Kuala Lipis แล้วโดยสารรถเมล์ไปยังเมืองเร้าบ์ ถามข่าวถึง Mr. Yong Kuan Siong รักษาการวัฒนธรรรมอำเภอเร้าบ์ เพื่อนเก่าได้รับการบอกเล่าว่าเขาได้เลื่อนตำแหน่งเป็นที่ปรึกษา รัฐมนตรีช่วยว่าการ ของกระทรวงวัฒนธรรม เยาวชน และ การกีฬา อยู่ที่ กัวลา ลัมเปอร์ จึงโทรศัท์ไปหา ได้รับคำตอบจาก Mr. Yong ว่าให้ข้าพเจ้าเข้าไปพบเขาที่ กัวลา ลัมเปอร์ ฉะนั้นหลังจากได้รับการเลี้ยงต้อนรับจากเพื่อนคนอื่นๆในเมืองเร้าบ์แล้ว อีกหนึ่งวันต่อมาข้าเจ้าก็ขึ้นรถเมล์ไป กัวลา ลัมเปอร์ ทันที Mr. Yong มารับที่ท่ารถเมล์ และพาเข้าที่ทำงานในกระทรวง

“มาธุระอะไรล่ะ คราวนี้” มิสเตอร์ ย่ง กวน เซียง ถาม

“สำนักพิมพ์ให้มาถ่ายรูป โอรัง อัสลี่ พวกเงาะป่า” ข้าพเจ้าตอบ

“ไม่ใช่ง่ายนะ เพราะรัฐบาลกลางที่นี่ ไม่มีอำนาจอนุญาต เป็นอำนาจของรัฐบาลท้องถิ่น ยูต้องไปขออนุญาตรัฐบาลท้องถิ่น ไกลด้วย พวกเงาะที่อยู่ป่าใกล้ๆ อย่างพวกเผ่าจากูน และ ซนอย ที่เร้าบ์ ยู ก็ยุให้พวกเขาหนีเข้าป่าไปตั้งแต่ครั้งนั้นสาบสูญไปหลายปีแล้ว จะมีก็ที่อำเภอ กัว มูซัง (KUA MUSANG) ของรัฐกลันตัน ยูต้องไปขออนุญาตรัฐบาลท้องถิ่นที่นั่น” มิสเตอร์ ย่ง แนะนำ (คำว่า kua = ถ้ำ, musang = ชะมด หรือ ปักษ์ใต้เรียกว่า หมูสัง) อำเภอ กัว มูซัง (Daerah Kua Musang) เป็นอำเภอสุดท้ายทางทิศใต้สุดของรัฐกลันตัน ติดต่อกับวนอุทยานแห่งชาติของรัฐปาหัง และตั้งอยู่บนผืนแผ่นดินอันสูงสุดของรัฐกลันตัน ที่เต็มไปด้วยเทือกเขาทิวเขา จึงเป็น Ulu Kelantan (ต้นแม่น้ำกลันตัน) แม่น้ำกลันตันซึ่งไหลลงยังทะเลจีนใต้ใกล้กับอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ของไทย บนเทือกเขา Ulu Kelantan เป็นที่อยู่ของคนพื้นเมืองเงาะป่า เผ่า Senoi อันเป็นชาติพันธุ์เดียวกับเผ่า Sakai ซึ่งมีอยู่ทั่วไปตามตะเข็บชายแดน ไทย-มาเลเซีย แต่ด้อยความเจริญ เพราะรัฐบาลไม่สนใจ ประดุจมองว่าเป็นเพียงแค่สัตว์ชนิดหนึ่งจึงเคยถูกจับมานุ่งผ้าแดงและนำไปอยู่กับสัตว์ ในสวนสัตว์เขาดินกลางเมืองหลวงของกรุงสยาม จนพวกเงาะป่า

เหล่านั้นต้องตรอมใจตายไป สิ้นชีวิตอยู่ในสวนสัตว์เขาดินนั้นเอง นั่นเป็นอดีตที่บางคนอาจไม่รู้.....

“แล้วที่มามาเลเซียคราวนี้ใครเป็นนายทุนให้ล่ะ นักธุรกิจ หรือสำนักพิมพ์?” มิสเตอร์ย่ง ถามอย่างเป็นห่วงกระเป๋าของข้าพเจ้า

“ควักกระเป๋าเอง” ข้าพเจ้าตอบ

“เปลืองตายห่า!” มิสเตอร์ ย่ง อุทานสำนวนเดียวกันกับอดีตรัฐมนตรีท่านหนึ่งของไทย แล้วพูดต่อ... “เอางี้... เพื่อไม่ให้ยูต้องสิ้นเปลืองมาก ไอจะให้กระทรวงสอบสวนยูตามระเบียบว่ายูเป็น มิสเตอร์ ศิกษะ คนเดียวกันกับที่เคยมาช่วยเราพัฒนาประเทศเมื่อ 20 ปีที่แล้วหรือเปล่า แล้วไอจะทำหนังสือว่ายูมาติดตามผลงานที่ทำไว้เมื่อยี่สิบปีก่อนโน้น ให้รัฐมนตรีช่วยฯเซ็นอนุมัติ ยูก็จะได้รับความสะดวกขึ้น

หลังจากนั้นเพียงวันเดียวเป็นวันศุกร์ ทางกระทรวง วัฒนธรรม, เยาวชน และการกีฬา (Kmenterian Kebudayaan, Belia dan Sukan) ก็อินเตอเน็ตไปทั่วประเทศให้เทคแคร์และให้ความร่วมมือแก่ข้าพเจ้า ผู้มาติดตามผลงาน นอกจากนี้โดยส่วนตัวของ มร. ย่ง กวน เซียง ยังโทรศัพท์ติดต่อไปยังนักธุรกิจ ชาวจีนฮกเกี้ยนทั่วมาเลเซียให้อำนวยความสะดวก ให้ที่อยู่อาศัยเลี้ยงดูแก่ข้าพเจ้า

“ศิกษะ เช้าวันจันทร์นี้ ยูติดรถยนต์ โฟร์วีลไดรฟ์ ของ Michel choeng เพื่อนของเราไปยัง กัว มูซัง” มิสเตอร์ ย่ง ฯ บอกข้าพเจ้าขณะขับรถจาก กัวลา ลัมเปอร์ ไปเร้าบ์ เพื่อกลับบ้าน ในเย็นของวันศุกร์นั้น มิสเตอร์ ไมเคิล จง เป็นเพื่อนอีกคนหนึ่งของข้าพเจ้าในเมืองเร้าบ์ โดยการแนะนำของ มิสเตอร์ ย่ง ฯ ...

“ไมเคิล จง จะไป กัว มูซัง ทำไม?” ข้าพเจ้าถาม

“อ้าว!... ไม่รู้หรอกหรือ ไมเคิล จง มีธุรกิจโรงแรมอยู่ที่ กัว มูซัง ?” มิสเตอร์ย่งถาม

“ก็เมื่อวันอังคาร วันแรกที่มาถึงเร้าบ์ ไมเคิล เลี้ยงอาหารค่ำต้อนรับ ก็ไม่เห็นบอกนี่” ข้าพเจ้าบอก

“ก็ยูไม่ถามเขานี่” มิสเตอร์ย่งว่า

ในคืนวันศุกร์ที่ Raub ข้าพเจ้านอนพักที่โรงแรม ส่วน มร. ย่ง นอนกับลูกเมียที่บ้านของเขาหลังตลาดเมืองเร้าบ์ รุ่งขึ้นวันเสาร์จึงไปติดต่อ Mr. Michael Choeng แต่เช้า จึงได้ทราบว่า เขาจะขนของที่ใช้ในโรงแรมไปสายๆของวันนี้ (วันเสาร์) ไม่ใช่วันจันทร์

อย่างที่มิสเตอร์ ย่ง เข้าใจ ข้าพเจ้าจึงกลับมาเช็คเอ้าท์ออกจากโรงแรมเพื่อเดินทางๆไปกับไมเคิล จง (ขอบอกไว้ล่วงหน้าว่าค่าโรงแรมชั้นดี ของเมืองเร้าบ์นี้แพงสุดโหด คือ คืนละ 170 ริงกิต หรือ ประมาณ 1,700 บาท เขาใช้ชื่อโรงแรมว่า “Rest House” เมื่อข้าพเจ้ามาพัฒนาชนบทให้อำเภอเร้าบ์นั้น รัฐบาลมาเลเซีย เช่าทาวน์เฮ้าส์ให้อยู่เดือนละเพียง 100 ริงกิต (1,000 บาท)

ข้าพเจ้านั่งรถแลนด์ ครูเซ่อร์ โฟวีลด์ไดรฟ์ มากับ ไมเคิล ประมาณ สามชั่วโมงก็ถึง Kua Musang เมืองระดับอำเภอของรัฐกลันตัน อันเป็นที่ตั้งของเทือกเขา Ulu Kelantan ถิ่นที่อยู่อาศัยของเงาะป่าเผ่า Senoi เข้าพักโรงแรมของไมเคิล จง ที่ใช้ชื่อว่า “Fully Inn” เป็นโรงแรม ชั้นดีที่สุดใน กัว มูซัง เพียงโรงแรมเดียว แต่จะแพงเท่า เรสท์ เฮาส์ของเมืองเร้าบ์หรือไม่ ข้าพเจ้าไม่ทราบเพราะนอนฟรี และกินอาหารฟรีอีกต่างหาก ข้าพเจ้ารู้สึกเกรงใจ ไมเคิล เต็มที

“ไมเคิล ยูจะให้ไอพักโรงแรมของยูสักกี่คืน?” ผมถาม ไมเคิล จง ด้วยความเกรงใจ

“ยูอยากพักสักกี่วันกี่คืนก็พักไปเถอะ” เขาบอก

ข้าพเจ้า พักกินนอนอยู่กับโรงแรม Fully Inn ของไมเคิล จง รู้สึกเกรงใจ จึงตื่นแต่เช้า ออกไปหาอาหารเช้ากินเองในตลาด กัว มูซัง แต่สาวพนักงานประชาสัมพันธ์ของโรงแรมเห็น ไมเคิลตื่นขึ้นมา ยังไม่ทันถาม สาวประชาสัมพันธ์ก็ฟ้องว่า

“มิสเตอร์ ศิกษะ ออกจากโรงแรมไปแล้วแต่เช้า”

ไมเคิล จง ออกตามหาข้าพเจ้าทันที พบข้าเจ้านั่งดื่ม เตห์ พานัส (teh panas = ชาร้อน) กับ โรตี ชาไน (roti canai หมายถึงอาหารที่คนไทยเรียกว่า “โรตี” แต่ถ้าเรียกว่าโรตี เฉยๆ มาเลย์จะหมายถึงขนมปัง ดังนั้น roti = ขนมปัง, roti canai = โรตี เพราะคำว่า canai แปลว่า คลี่ออก, ขยายออก, แผ่ออก เมื่อเวลาทำ) อยู่ใน กได โกปี้ (kedai kopi = ร้านกาแฟ) เขาจึงชิงออกเงินค่าอาหารเช้าให้ เขาทำแก่ข้าพเจ้าเช่นนี้ ทำให้ข้าพเจ้าละอายเต็มที

ข้าพเจ้าไปติดต่อที่ ที่ว่าการอำเภอ กัว มูซัง โดยอ้างว่าเพื่อขออนุญาต ขึ้นไปติดตามผลงานที่หมู่บ้านเงาะป่าเผ่าซนอย บน อูลู กลันตัน ตามที่หนังสือของ

กระทรวงฯ ให้มา แต่ทางอำเภอปฏิเสธ โดยบอกว่า ทางขึ้นเขาอันตรายมาก ถ้ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจนอันตรายถึงชีวิต ทางอำเภอก็จะต้องรับผิดชอบ คงรับไม่ไหว และแนะนำว่าหนังสือที่ข้าพเจ้าถือมาเป็นหนังสือระดับกระทรวง ถ้าอยากจะขึ้นไปจริงก็ควรไปติดต่อระดับกรมที่ Kota Baharu เมืองหลวงของรัฐกลันตัน เพราะสำนักงานช่วยเหลือกิจการคนพื้นเมืองอยู่ในสังกัดกรมมหาดไทย (Jabatan Hal Ehwal dalam Negeri) เช่นเดียวกับอำเภอ ข้าพเจ้าไม่มีปัญญาจะไปถึง โกตา บาห์รู เมืองหลวงของรัฐกลันตันเพราะไกลเกือบถึงปักษ์ใต้ของไทย จึงขอเขาโทรศัพท์ไปติดต่อกระทรวงมหาดไทย ก็ไม่ได้รับอนุญาตอีก โดยอ้างว่ามีอันตรายเช่นเดียวกัน และแนะนำว่าให้ข้าพเจ้ากลับประเทศไทยไปก่อนรอให้รัฐบาลทำถนนขึ้นเขาให้ดีก่อนค่อยกลับมาขออนุญาตใหม่ เท่านั้นเองข้าพเจ้าก็สิ้นหวัง

ข้าพเจ้าเดินคอตกไปโรงแรม คิดว่าการบุกบั่นมามาเลเซีย ครั้งนี้ไร้ประโยชน์ จึงเล่าให้ ไมเคิล จง ฟัง

“ยู เงียบๆซะ... ไอจะเอายู ขึ้นเทือกเขา อูลู กลันตัน ให้ได้”

ไมเคิล จง กระซิบบอก ซึ่งข้าพเจ้าก็ยังไม่รู้วิธีของเขาว่าจะเอาข้าพเจ้าขึ้น Ulu Kelantan อันเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนได้อย่างไร

คืนวันนั้น หลังจากข้าพเจ้ารับประทานอาหารค่ำฟรีของโรงแรม Fully Inn ก็ขึ้นห้องพักนอนพักผ่อน ประมาณ ทุ่มเศษๆ ไมเคิล จง ก็โทรศัพท์ขึ้นมา

“ฮัลโล.... ศิกษะ ลงมาที่ห้องอาหารของโรงแรมหน่อย มีคนอยากรู้จักยู” เสียงเขาพูด

ผมบิดขี้เกียจลุกขึ้นจากเตียงด้วยความเกียจคร้าน พลางพูดกับตนเอง “ใครกันวะอยากรู้จักกู” พร้อมกับเปิดห้องพัก ลงบันไดไปยังห้องอาหารของโรงแรม
เมื่อเข้าไปในห้องอาหาร ก็เห็นไมเคิล จง นั่งคุยอยู่กับ ชายวัยกลางคนสองคน คนหนึ่งทั้งสูงทั้งใหญ่ผิวดำล่ำสัน ข้าพเจ้าคิดในใจว่า เจ๊กคนนี้บึกบึนแข็งแรงดี นานๆจะพบเจ๊กดำสักที ส่วนอีกคนผอมขาวสูงพอกับคนแรกที่เห็น ทั้งสองนั่งอยู่ทางเบื้องซ้ายของไมเคิล หันซ้ายให้ข้าพเจ้า

“อ้อ ศิกษะ.... ขอแนะนำให้รู้จัก มิสเตอร์ ฮง ฮง ลี” ไมเคิลพูดพร้อมกับผายมือไปทางคนผอมสูง ซึ่งนั่งอยู่ใกล้กว่า ข้าพเจ้าเอื้อมมือจากตรงข้ามโต๊ะอาหารไปจับมือเขา

“Selamat malam Mr. Hong Hong Lee” (สวัสดีกลางคืนครับ คุณ ฮง ฮง ลี)

“แล้วก็นี่ มิสเตอร์ โก๊ะ บัง ฮู (Goh Ban Hoo) ผู้ช่วยของ มิสเตอร์ ฮง ฮง ลี” ไมเคิล จง ผายมือไปทางอีกคน ข้าพเจ้าทักทายเขาเช่นเดียวกัน พร้อมกับคิดถึงนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ คนที่ชื่อ โก๊ะ จ๊ก ตง เพราะมีแซ่เดียวกัน

“คุณทั้งสองคนนี้ทำสัมปทานป่าไม้อยู่บนเทือกเขาอูลู กลันตัน ยูขึ้นไปเยี่ยมเงาะป่าเผ่า ซนอย กับเขาได้” ไมเคิล หันไปทาง โก๊ะ บัง ฮู ถามว่าจะขึ้น อูลู กลันตันเมื่อไร

“วันที่ 28 เมษายน แต่พรุ่งนี้ผมจะพา มร. ศิกษะ ไปคุยกับ โอรัง อัสลี่ รุ่นใหม่หนุ่มๆ ที่ลงมาจากเขา มาพักอยู่ที่บ้านรับรองคนพื้นเมืองท้ายตลาดนี้ก่อน เพื่อเป็นการศึกษาไว้ก่อน” โก๊ะ บัง ฮู อาสา

รุ่งขึ้นเป็นวันที่ 27 เมษายน 2547 โก๊ะ บัง ฮู นำข้าพเจ้าขึ้นรถปิ๊กอัพ โตโยต้า ไทเกอร์ ขับเคลื่อน 4 ล้อ ของเขาไปยังบ้านรับรองคนพื้นเมืองเงาะป่าที่ท้ายตลาด เป็นตึกเก่าๆชั้นเดียวแต่ครั้งอังกฤษยังปกครองแหลมมลายูอยู่ มีระเบียงนั่งเล่น เห็น เงาะป่าหนุ่มๆนั่งคุยกันอยู่ที่ระเบียงประมาณสิบคน โก๊ะ บัง ฮู เสือกหัวรถเข้าไปจอดตรงบันไดอิฐขึ้นระเบียงตึก บอกพวกชาวพื้นเมืองเงาะป่าเหล่านั้นว่า ผมต้องการรูปถ่ายไปเป็นที่ระลึกที่ประเทศไทย พวกเขาหัวเราะกันฮา พลางแลบลิ้นปลิ้นตาล้อเลียนข้าพเจ้า บางคนทำท่ายิงปืน ร้อง ว่า “ไทยแลนด์... ปังๆๆๆ เปรี้ยง ๆๆๆ...” ข้าพเจ้าเลยผสมรับมุกตลกร้อง “บึม!...” เป็นเสียงระเบิด เพราะในมาเลเซียรู้กันทั่วว่า ภาคใต้ของประเทศไทยนั้นมีแต่เสียงปืนเสียงระเบิดฆ่ากันตาย ข้าพเจ้ามองดูพวกเงาะหนุ่มๆเหล่านั้นต่างก็แต่งตัวดีเหมือนวัยรุ่นคนเมือง บางคนก็เหมือนคนจีน ผิวขาว ผมไม่หยิก นั่งร่วมเฮฮาสนิทสนมกับพวกเงาะหัวหยิก จึงถามแก้สงสัยว่าเป็นเงาะหรือเจ๊กกันแน่

“Awak orang asli atau orang Cina?” (“เธอเป็นคนพื้นเมืองหรือคนจีน?”)

“Ku memang orang asli Senoi” = “กูเป็นคนพื้นเมืองเผ่าซนอย แน่นอน” เงาะป่าหน้าเจ๊กนุ่งกางเกงยีนใส่เสื้อยืด สวมรองเท้ายาง คนนั้นบอก

ข้าพเจ้าถ่ายรูปเงาะหนุ่มๆเผ่าซนอย พวกนั้น ได้พอใจแล้ว จึงสังเกตเห็น ชายอายุประมาณ 60 ปี คนหนึ่งนั่งอยู่ท้ายสุดของม้านั่งกำลังเอนหลังอ่านหนังสือ มองเห็นเพียงว่าเป็นอักษรโรมัน อยู่ตามลำพังไม่สนใจใคร อยู่บนม้านั่งมีพนักของระเบียงนั้น ผมหยักโศรก แต่งเนื้อแต่งตัวสะอาด ใส่เสื้อแขนยาวสีน้ำเงินแก่ลายจุดสีขาว กางเกงขายาวสีน้ำตาล

แก่ รองเท้าหนังขัดมัน นาฬิกาข้อมือมองดูก็รู้ว่าราคาไม่เบา แต่มองไม่เห็นยี่ห้อ จึงเดินเมียงเข้าไปจะขอถ่ายรูป

“Bolehkah tuan bergambar dengan saya ?” (ท่านครับ.. ถ่ายรูปกับผมได้ไหมครับ) ผมถาม

“Tak boleh!” (ไม่ได้!) เสียงตะคอกใส่ แล้วย้อนถาม ข้าพเจ้า

“Awak nak ambil gambar itu untuk apa?” (เธอจะนำรูปนั้นไปเพื่ออะไร?) ชายวัย 60 ปี ลักษณะผู้ดีคนนั้นถาม

“Untuk orang-orang di dalam Siam menengoh gambar itu bahawa orang asli Senoi di dam Malaysia lebih makmur daripada orang asli Sakai di dalam Siam”. (เพื่อให้คนทั้งหลายในสยามได้พิจารณาดูรูปนั้นว่า ชาวพื้นเมืองเผ่าซนอยในมาเลเซียนั้นเจริญก้าวหน้ากว่าชาวพื้นเมืองเผ่าซาไก ในสยาม) ข้าพเจ้าบอกออกตรงๆ

“Tetapi saya bukan orang asli…. Saya orang Melayu yang adalah seorang maha guru mengajar penuntut-penuntut di universiti-universiti.” (แต่ฉันไม่ใช่คนพื้นเมือง.... ฉันเป็นคนมลายูซึ่งเป็นศาสตราจารย์สอนนิสิตนักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหลายแห่ง) ผมตกใจมาก จึงขอโทษท่านศาสตราจารย์ท่านนั้น

“Maafkan saya….tuan!” (ขอโทษครับ...ท่าน!) แล้วผมก็รีบลงบันไดจากบ้านรับรองคนพื้นเมืองนั้นโดยเร็ว ไม่เหลียวหลังกลับไปมองอีก เพราะอาย ที่เอาไก่มาปล่อยไว้ตัวเบ้อเร่อ

Koh Ban Hoo บอกข้าพเจ้าว่า ท่านศาสตราจารย์ผู้นี้มาเป็นประจำ และนอนค้างคืนกับพวกคนพื้นเมืองที่บ้านรับรองนี้ เพื่อสร้างความสนิทสนมและศึกษาประเพณีวิถีชีวิตของชาวพื้นเมือง แล้วยังไม่ต้องเสียค่าโรงแรมให้เปลืองเงินด้วย

รัฐบาลมาเลย์ทุกรัฐ ให้เกียรติ์คนพื้นเมืองมาก อุปถัมภ์ค้ำจุนอุ้มชูกันเต็มที่ ดังที่ให้ที่พักอาศัยเมื่อลงจากเขามาในเมือง โดยไม่ต้องนอนโรงแรมให้เสียเงิน

โก๊ะ บัง ฮู พาข้าพเจ้าไปซื้อของในตลาดจากร้านเพื่อนของเขา เพื่อนำไปให้ หัวหน้าเผ่าซนอย เพราะเป็นธรรมเนียมที่ผู้ไปเยี่ยมเงาะป่าจะต้องนำของกำนัลไปให้ ธรรมเนียมนี้ข้าพเจ้าก็เคยปฏิบัติมาแล้วเมื่ออยู่เมืองเร้าบ์ เจ้าของร้านเป็นคนไทยและเป็นเมียของเพื่อน โก๊ะ บัง ฮู จึงแนะนำ ให้ซื้อของราคาถูกๆ ให้เงาะป่าบนภูเขา คือ ข้าวสาร 4 กระสอบ ผ้าห่ม 4 ผืน ผ้าโสร่งปาเต๊ะ 4 ผืน นมข้น 4 โหล และข้าพเจ้าแถมให้อีก ไฟฉาย

พร้อมถ่าน 3 ก้อน 1 กระบอก เพราะเข้าใจว่า บ้านเงาะป่าบนอูลู กลันตัน กลางคืนคงมืด เสื่อกระจูด 1 ผืน ขนมเยลลี่บรรจุในกรวย ซึ่งเด็กชอบกินอีก 2 โหล มาม่า อีก 24 ซอง ก็เป็นอัน โอเค....

วันที่ 28 เมษายน 2547.... โก๊ะ บัง ฮู มารับข้าพเจ้าที่ โรงแรม Fully inn ซึ่งตั้งอยู่ที่หลังสถานีรถไฟ GUA MUSANG แต่เช้า ไมเคิล จง เจ้าของโรงแรมยังไม่ตื่น มีเพียงสาวสวยพนักงานประชาสัมพันธ์ และคนงานทำความสะอาดของโรมแรม ซึ่งกำลังทำงานกันอยู่ รถปิ๊กอัพขับเคลื่อน 4 ล้อ โตโยต้า ไทเกอร์ ของ โก๊ะ บัง ฮู บรรทุกของเต็ม เป็นพวกเครื่องไฟฟ้า เช่น หลอดไฟ ปลั๊กไฟ สายไฟ และอาหาร เช่น กุ้งสด ปลาหมึกแห้ง เครื่องชั่งน้ำหนัก รวมทั้งของกำนัลของข้าพเจ้าที่จะเอาไปให้เงาะป่าเผ่าซนอยพวกนั้นด้วย ข้าพเจ้ารีบถือโอกาสที่ ไม เคิล จง ยังไม่ตื่น หนีไปกินอาหารเช้ากับ โก๊ะ บัง ฮู อันมี โรตีชาไน ชาร้อน และ ไข่ดาวคนละสองฟอง แล้วเริ่มออกเดินทาง รถวิ่งไปตามถนนลูกรังข้ามห้วยข้ามลำธารไปบนพื้นราบแต่เป็นมุมเงยเล็กน้อยไปประมาณ 10 ก.ม. ก็ถึงเชิงเขาของเทือกเขาอันซับซ้อนของ Ulu Kelantan มองดูแล้วเป็นมุมเงยประมาณ 30 องศา โก๊ะ บัง ฮู จึงหยุดรถเพื่อเข้าเกียร์สโล เป็นโฟร์วีลไดรฟ์ ขับไต่เขาขึ้นไปประมาณ 20 ก.ม./ ช.ม. เมื่อถึงหมู่บ้านชาวพื้นเมืองเงาะป่าตรงไหนก็หยุด โก๊ะ บัง ฮู ลงเจรจาธุรกิจค้าขายของป่ากับหัวหน้าหมู่บ้าน หรือผู้ใหญ่บ้าน (ketua kampung ซึ่งรากศัพท์แปลว่า “แก่บ้าน” ตรงกับภาษาเหนือของไทยพอดี) ส่วนข้าพเจ้าถ่ายรูปและแจกขนมเยลลี่ให้เด็กๆ ที่บางคนกะล่อนน่าดู ได้แล้วรีบกลืนลงคอ แล้วจึงกลับไปต่อท้ายคิวเพื่อรับแจกอีกเป็นรอบสอง ข้าพเจ้าจำได้เลยแจกมะเหงกเสียคนละโป๊ก รถวิ่งๆ จอดๆทำกันอยู่อย่างนี้เรื่อยๆไป จนกระทั่งจวนถึง ยอดเขา ทางระยะนี้แคบหน้ากลัวมาก กว้างเพียง 3 เมตร เท่านั้น ข้างขวาเป็นหน้าผา ข้างซ้ายมองลงไปเห็นแม่น้ำลิบๆสุดสายตา น่าหวาดเสียวจริงๆ มิน่าล่ะ... รัฐบาลท้องถิ่นของสหพันธรัฐมลายู (Persekutuan Tanah Melayu) จึงไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าขึ้นมา โก๊ะ บัง ฮู หันมาบอกว่า ขึ้นถึงยอดเขาแล้ว ข้าพเจ้าเอี้ยวตัวไปดูหน้าปัดบอกระยะทางของรถ มันบอกระยะทาง 45 ก.ม. จากที่ราบเชิงเขา แต่เหนือความคาดคิดบนยอดเขานั้นปรับเรียบ ไม่เหลือต้นไม้สักต้นเดียว แต่เต็มไปด้วยอาคารบ้านเรือน ถึงแม้ว่าเป็นอาคารเตี้ยๆ ไม่มีตึกละฟ้าอย่าง กัวลา ลัมเปอร์ หรือ กรุงเทพฯ มันก็บ่งบอกถึงเทคโนโลยี อันสูง แผงโซล่าเซล มีอยู่ทุกหลังคาเรือน เสาอากาศของสถานีรับส่งโทรคมนาคม (telekom) โรงไฟฟ้า เสาอากาศโทรทัศน์ มีอยู่ทุกบ้าน ไม่กระจอกงอกง่อยเหมือนพวกเงาะระดับชาวบ้านที่เห็นผ่านมาจากเชิงเขาระดับล่าง ข้าพเจ้าใจร้อนรีบหยิบกล้องถ่ายรูป ที่

ถ่ายดะขึ้นมาจากเชิงเขา ขึ้นปรับแสงแล้วกดชัตเตอร์ “ตายห่า!” กล้องไม่ทำงาน จึงเปิดดู หมดทั้งถ่านหมดทั้งฟิล์ม เปิดดูในเป้ ก็ไม่มีทั้งฟิลมทั้งถ่าน ชวยชะมัด ข้าพเจ้าร้องให้ด้วยน้ำตาตกใน....

มันเกิดจากเมื่อเช้านี้ รีบร้อนหนีออกจากโรงแรม เพราะกลัว ไมเคิล จะตื่นขึ้นมาเลี้ยงอาหารเช้า เพราะเกรงใจเขา จึงรีบร้อนคว้าเป้มาขึ้นรถโดยมิไดเอาฟิล์มและถ่านแบตเตอรี่แห้ง AAA มาด้วย จึงลองขอยืมกล้องแคนนอน ของ โก๊ะ บัง ฮู ก็เหลือฟิล์มอยู่ในกล้องเพียงรูปเดียว

โก๊ะ บัง ฮู ขับรถมาจอดบังแดดที่ใต้ชายคาบ้านใหญ่หลังหนึ่ง เป็นบ้านไม้ยกพื้นประหนึ่งเมตรเป็นบ้านไม้ประเภทเนื้อแข็งอย่างหนึ่งซึ่งบ้านเราเรียกกันว่า “เต็งมาเลเซีย” มองดูการก่อสร้าง วิจิตรบรรจงมาก มีการเดินคิ้วที่ไม้ตีฝา ประตูบัวหน้าบ้านบานใหญ่สวยงาม ห้องน้ำลดชั้นลงมาสร้างด้วยคอนกรีตให้สีฟ้าอย่างดงาม หลังคามุงกระเบื้องสีสดใส อย่างมีศิลปะ บางบ้านก็มุงหลังคาสองสีข้าพเจ้ายกแขนซ้ายขึ้นดูนาฬิกาข้อมือ มันบอกเวลา 13: 25 น. เราใช้เวลา ประมาณ 6 ชั่วโมง จึงไต่ขึ้นถึงจุดสูงสุดของ Ulu Kelantan

ขณะข้าพเจ้า ยังคงกวาดสายตาไปทั่วอย่างตะลึงลาน อยู่กับความสวยงามของเมืองบนยอดเขา ของ อูลู กลันตัน ก็ได้ยินเสียง โก๊ะ บัง ฮู กระซิบบอกว่า โต๊ะก์บาเต็ง มาพร้อมกับเอามือชี้ไปข้างหลังข้าพเจ้า จึงหันไปมองก็เห็นชายอายุวัยเลยกลางคน ตนหนึ่งนุ่งกางเกงขาสั้นสีกากี ไม่สวมเสื้อ ปล่อยให้อกเปลือยเปล่า อย่างชาวชนบทในเมืองร้อน ข้าพเจ้าจึงเปิดประตูรถและลงจากรถเพื่อทักทายหัวหน้าเผ่าคนพื้นเมืองคนนั้น เมื่อข้าพเจ้าหันหน้าไปหาเขา เขาหยุดมองดูข้าพเจ้าในระยะห่างกันประมาณ 10 เมตร อย่างพินิจพิจารณาอยู่ชั่วครู่ ยังไม่ทันที่จะกล่าวคำใดๆ ต่อกัน เขาก็วิ่งพุ่งเข้ามาเร็วดุจลูกธนูมากอดเอวข้าพเจ้า ข้าพเจ้ายังมิได้ระวังตัว จึงเซหงายหลังล้มลงไปอย่างไม่เป็นท่าด้วยแรงปะทะของหัวหน้าเผ่าคนพื้นเมืองผู้นั้น แต่เขาก็ยังคงกอดเอวข้าพเจ้าอยู่จึงล้มลงลงไปด้วยกัน โดยที่เขาทับข้าพเจ้าอยู่บนอก หัวหน้าคนพื้นเมืองของมลายูคนนั้นตั้งหลักได้ก่อนจึงดึงมือข้าพเจ้าให้ลุกขึ้น

“Maafkan saya banyak-banyak tuan” (ขอโทษมากๆ ครับเจ้านาย)

“Tidak apa-apa Tuk batin” (ไม่เป็นไรหรอกหัวหน้า) ข้าพเจ้าว่า

“Tuan bernama Encik Siksakah?” (ท่านชื่อ เจ๊ะก์ ศิกษะใช่ไหม?)

“Ya… nama saya Siksa” (ใช่... ฉันชื่อศิกษะ)

“Tuan boleh ingat sayakah?” (เจ้านายจำผมได้ไหม?) หัวหน้าคนพื้นเมืองคนนั้นถามข้าเจ้า

“Tak boleh ,… Siapakah nama awak?” (จำไม่ได้.... เธอชื่ออะไรล่ะ?) ข้าพเจ้าถามเพราะจำชาวเงาะป่าคนนั้นไม่ได้จริงๆ ซึ่งขณะนั้นควรเรียกเขาว่า “เงาะเมือง” มากกว่า เพราะบนยอดเขานั้นกลายเป็นเมืองเล็กๆไปแล้ว

“Saya bernama Abong anak Lehaya” (ผมชื่อ อาโบง ลูกชายของ เลฮายา) ผมนึกขึ้นได้ทันที เขาคือ อาโบง เลฮายา หัวหน้าคนพื้นเมืองเผ่า ซนอย ที่หมู่บ้านคนพื้นเมืองใหม่ ที่อำเภอเร้าบ์ รัฐปาหัง ซึ่งอพยพหนีมาจากเขา เบอโนมพร้อมกับเผ่าจากูน ของ บูน อานะก์ บัว นั่นเอง แต่เขาแก่ลงจนข้าพเจ้าจำไม่ได้ เพิ่งจะนึกออก เมื่อเขาบอกชื่อ

“Wah!.... Sekarang saya teringat.” (โอ!... ทีนี้ฉันจำได้แล้ว) ทีนี้ข้าพเจ้าสวมกอดเขาบ้างและจูบเขาที่แก้มทั้งซ้ายขวา

ข้าพเจ้าถามถึงความเป็นไปของเขาหลังจากอพยพหนีข้ามรัฐมาจากเขาเบอโนม ที่เมืองเร้าบ์ เขาเล่าให้ฟังว่า...

หลังจากถูกตำรวจเมืองเร้าบ์จับเพราะความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเชิดชูพระบรมฉายาลักษณ์ของในหลวงของเราเดินนำขบวนเข้าเมืองเร้าบ์เพื่อเรียกร้องความช่วยเหลือ และเมื่อตำรวจปล่อยตัวแล้ว เขาและ บูน ลูกชายของ บัว หัวหน้าเผ่าจากูน ก็โกรธมากที่นายอำเภอเมืองเร้าบ์ไม่ช่วยเหลือแล้วยังจับตัวเข้ากรงขังของตำรวจเสียอีก จึงมาปรึกษากัน ตกลงกันว่าจะอพยพจากเขาเบอโนม ตามแต่ความต้องการของแต่ละเผ่า โต๊ะก์บัว พ่อของบูน คิดว่าจะอพยพไปรวมกับเผ่าจากูนด้วยกัน ซึ่งทำอาชีพประมงอยู่ตามชายฝั่งทะเลทิศตะวันออกของรัฐยะโฮร์ แต่ บูน เกิดความสำนึกรับผิดชอบขึ้นมาว่า เขาเป็นต้นเหตุที่ทำให้ อาโบง ถูกจับ เพราะเป็นคนให้พระบรมฉายาลักษณ์ของในหลวงของเราไปเดินนำขบวนประท้วงขอความช่วยเหลือจากนายอำเภอเมืองเร้าบ์ จึงจะขอตามไปเป็นเพื่อนตายเอาดาบหน้ากับ อาโบง ด้วย อาโบง และ เลฮายา พ่อของเขาจึงหนีมาจะรวมกับ เผ่าซนอยบน อูลู กลันตัน ซึ่งเป็นเผ่าซนอยกลุ่มใหญ่ที่สุดซึ่งเป็นเครือญาติกับ เลฮายา พ่อของเขา แต่เมื่อถึงอำเภอ กัว มูซัง แล้วก็ถูกทหาร ของรัฐกลันตัน (negeri Kelantan) สกัดไม่ให้ขึ้น เทือกเขา อูลู กลันตัน เพราะขณะนั้นพวกเผ่าซนอย บนอูลู กลันตัน เป็นกองกำลัง

ติดอาวุธของคอมมิวนิสต์ ทหารเองก็ขึ้นไปไม่ได้ เพราะเคยถูกโจมตีจนถึงต้องถอยร่นลงมาแล้ว ทางอำเภอ กัว มูซัง จึงก่อตั้งหมู่บ้านใหม่ของชาวพื้นเมือง (Kampung Baharu Orang Asli) ขึ้นที่ท้ายตลาดอำเภอ กัว มูซัง ซึ่งขณะนี้ส่วนหนึ่งอันเป็นตึกถาวรกลายเป็นบ้านรับรองของคนพื้นเมืองเผ่าซนอย ซึ่ง โก๊ะ บัง ฮู พาข้าพเจ้าไปพบพวกเผ่าซนอยหนุ่มๆ และจะถ่ายรูปศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยท่านหนึ่งเพราะเข้าใจผิดคิดว่าเป็นคนพื้นเมืองเผ่าซนอย ซึ่งตะเพิดข้าพเจ้าจนลนลานออกมาจากตึกนั้นมาเมื่อเช้าวานนี้มาหยกๆ

อาบองเล่าต่อมาว่า อีกเพียง 4 ปีต่อมา คอมมิวนิสต์ก็ล่มสลาย ทหารจึงขึ้นไปจับหัวโจกกองกำลังติดอาวุธของคอมมิวนิสต์ซึ่งก็คือหัวหน้าเผ่าซนอยคนเก่านั่นเอง ทางอำเภอ กัว มูซัง จึงให้พวกเขาอพยพขึ้นไปบน อูลู กลันตัน และแต่งตั้งให้ตัวเขาเป็นโต๊ะก็บาเต็ง (Tuk Batin) แทนคนเก่าที่ถูกทหารจับไป ส่วนพวกลูกบ้าน ทางราชการมิได้เอาโทษ

เมื่อข้าพเจ้าถามถึง บูน อานะก์ บัว ที่ตามเขามาด้วย อาโบง บอกว่า ตั้งบ้านเรือนอยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองบนยอดเขานี้ อายุประมาณ 50 ปีแล้ว แต่สุขภาพไม่ค่อยดี ขณะนี้เดินลำบากเพราะเป็นโรคข้อเข่า บูน มีอิสเตอรี (isteri = อิสตรี = ภรรยา, เมีย) เป็นกาดิส (gadis = หญิงสาว) เผ่าซนอยลูกบ้านของเขา ขณะนี้มีลูกชายและลูกสาว สองคนแล้ว เขาตกลงกับข้าพเจ้าว่า จะไปเยี่ยม บูน กันก่อน มากัน มาลั่ม (makan malam = รับประทานอาหารค่ำ)

ขณะข้าพเจ้า คุยอยู่กับ อาโบง โก๊ะ บัง ฮู ไม่อยู่ด้วย เขาขับรถไปเร่ขายสินค้าของเขาจำพวกเครื่องไฟฟ้า หรือไม่ก็แลกเปลี่ยนกับของป่า จำพวกสมุนไพร หนังสัตว์ เขาสัตว์ เขี้ยวสัตว์ สำหรับเข้ายาจีน จะกลับเอาตอนอาหารค่ำ ซึ่งเขาเตรียมกุ้งตัวโตๆขึ้นมาทำต้มยำ ส่วนข้าพเจ้ารับประทานอาหารกลางวันกับ อาโบง เป็นบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปซึ่งเมียของอาโบง ปรุงมาให้กิน ก็คือ “มาม่า” ที่ข้าเจ้านำขึ้นมาเป็นของกำนัลนั่นเอง แต่เมียของ อาโบง ได้เพิ่มผักและเนื้อหมูลงไป เพราะคนพื้นเมืองเงาะป่าไม่ใช่มุสลิม เดิมนับถือวิญญาณของบรรพบุรุษ แต่ขณะนี้หลังจากคอมมิวนิสต์ล่มสลาย หมอสอนศาสนาได้มาบน อูลู กลันตัน โดยเครื่องบินปีกหมุน มาสอนศาสนาคริสเตียน คนพื้นเมืองเผ่าซนอย บนคูลู กลันตัน จึงกลายเป็นคริสเตียนไป มีโรงสวด อยู่หลังบ้านของ อาโบง นี้เอง เลฮายา พ่อของ อาโบง ไม่ยอมเป็นตริสเตียน ยังคงนับถือผีของบรรพบุรุษ และตายไปเมื่อสองปีมา

แล้ว

หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ อาโบง ก็พาข้าพเจ้าไปเยี่ยม บูน โดยที่ข้าพเจ้าไม่ลืมที่จะคว้าเอากล้องถ่ายรูปของ โก๊ะ บัง ฮู ซึ่งเหลือฟิล์มอยู่เพียงรูปเดียวติดมือๆไปด้วย

เมื่อถึงบ้านของ บูน ซึ่งเป็นบ้านลักษณะเดียวกับบ้านของ อาโบง แต่เล็กกว่า เพราะไม่ใช่บ้านหัวหน้าเผ่า พบแต่เมียของบูน ซึ่งข้าพเจ้าแปลกใจ ที่เธอไม่มีลักณะเป็นเงาะป่า คือ ผิวขาว ผมไม่หยิก จมูกโด่ง นุ่งโสร่ง ปาเต๊ะก์ ใส่เสื้อสีฟ้าทันสมัยเหมือนคนในเมือง นับว่าเป็นคนสวยคนหนึ่ง เธอบอกว่า ขณะนี้บูนไม่อยู่ในบ้านนี้ ขอแยกตัว ไปปลูกกระท่อมเล็กๆห่างจากบ้านไประมาณ ครึ่ง กิโลเมตร เมียห้ามก็ไม่ฟัง เพราะลำบากแก่การส่งอาหารไปให้ ถามถึงลูกๆ เธอบอกว่า ไปโรงเรียน ยังไม่กลับเพราะโรงเรียนอยู่ไกล แต่ก็คงใกล้จะกลับมาแล้ว เราก็เลยให้เธอช่วยนำทางไปหาบูน

ข้าพเจ้าพบ บูน นอนอยู่ในกระท่อมเล็กๆ เล็กจริงๆ ยกพื้นจากพื้นดินสูงขึ้นไปประมาณ 1 เมตร ตีฝาด้วยไม้ไผ่ซี่เล็กๆ หน้าต่าง สามบาน มีประตูพอตัวเข้าไปได้ บันได ทำตามวิธีของพวกคนพื้นเมืองแท้ๆ คือลูกบันไดไม่ตอกตะปู แต่พันด้วยหวายแทน (ดูรูปในภาคผนวก) อาโบงตะโกนบอกมาแต่แรกเห็นกระท่อมแล้วว่า ข้าพเจ้ามาเยี่ยม เขาจึงเอามือดันประตูให้เปิดออก แต่ลุกขึ้นนั่งไม่ได้ เขาเพียงกระดกตัวขึ้นจับมือข้าพเจ้า

“Selamat petang…. Apa khabar tuan?” (สวัสดี ตอนบ่ายครับ.... เจ้านายสบายดีหรือ?) เขาพยายามยันตัวขึ้นจับมือกับข้าพเจ้า มองดูเขาแก่ทรุดโทรมลงมาก ไม่เหมือนกับเมื่อยืนกอดคอกับข้าพเจ้าและชอบล่าหมูป่าขายพ่อค้าคนจีน เมื่อสมัยอยู่เมืองเร้าบ์

“Khabar baik…. Terima kasih” (สบายดี.... ขอบใจ) ข้าพเจ้าตอบ

ข้าพเจ้าถามถึงอาการป่วยของเขา เขาบอกข้าพเจ้าว่า เขาเป็นโรคเจ็บเข่าเดินไม่ได้ กลัวว่าจะเอาโรคไปติดครอบครัว จึงปลีกตัวมาอยู่กระท่อมน้อยนี้แต่ลำพัง ข้าพเจ้าจึงอธิบายให้เขาเข้าใจ

“Tak apa-apa Boon, awak sakit lutut sahaja tidak ada penyakit. Awak patut balik ke rumah dan pergi ke rumah sakit.” (ไม่เป็นไรหรอกบูน แกเป็นเพียงเจ็บเข่าเท่านั้นไม่มีเชื้อโรค แกควรกลับบ้าน และไปโรงพยาบาล)

ข้าพเจ้าไล่เขากลับบ้านและแนะนำให้ไปโรงพยาบาล แต่ไปโรงพยาบาลคงไม่ใช่ง่ายสำหรับคนเป็นโรคข้อเข่า คงต้องพึ่งหมอสอนศาสนา ซึ่งจะมาโดยเครื่องบินปีกหมุนทุกวันอาทิตย์ของเดือนๆละครั้งเท่านั้น.... ข้าพเจ้าหวังว่าหมอสอนศาสนาคงจะนำเอายามาด้วย หรือ หอบเขาขึ้นเครื่องบินไปรักษายังโรงพยาบาลในเมืองด้วย

เมื่อกลับมาเพื่อกินอาหารค่ำ ที่บ้านของ อาโบง โก๊ะ บัง ฮู ก็มาคอยอยู่แล้ว และถามว่า ได้ถ่ายรูปไหม?

“Bolehlah…. satu gambar sahaja.” (ได้ซี ...เพียงรูปเดียว) อาโบง ชิง ตอบแทนข้าเจ้าเสียก่อน..... ก็แน่นอนละ มีฟิล์มเหลืออยู่เพียงรูปเดียวนี่ อาโบง ถ่ายรูปเสียเมื่อข้าพเจ้าจับมือกับบูน

นั่งพักคุยกันอยู่ไม่นาน อาหารเย็นก็ถูกลำเลียงออกมาจากครัว ของหมู่บ้าน ซึ่งหมู่บ้านเผ่าซนอยบน อูลู กลันคัน นี้เป็นหมู่บ้านของข้าราชการระดับปกครองคนพื้นเมืองของรัฐ จึงมีเงินเดือนด้วย บูน ก็อยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยของอาโบง เปรียบเสมือน สารวัตรกำนันเรีกว่า Penolong Tuk batin (เปินโนโลง โต๊ะ บาเต็ง = ผู้ช่วยกำนัน ซึ่งต่างกับมาเลย์ ซึ่งเรียกว่า Penolong Kamnan)

ข้าพเจ้าสังเกตดูพวกผู้หญิงเผ่าซนอยที่เรียงแถวเดินนำอาหารมานั้น บางคนก็หน้าตาไม่เหมือนเงาะป่า แต่กลับไปมีหน้าตาเหมือนเจ๊ก ผิวพรรณขาวสะอาด หรือบางคนก็เหมือนแขกอินเดียซึ่งผิวดำแต่จมูกโด่ง ทุกคนแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าอันมีหลากสีสวยงาม ทัดดอกไม้หรือเสียบดอกไม้ที่มวยผม บางคนปล่อยให้ผมสยายยาว ข้าพเจ้ามองดูโดยภาพรวมแล้วคล้ายกับการแต่งตัวของ อองซาน ซุจี นักเคลื่อนไหวทางการเมืองพม่า

ระหว่างรับประทานอาหารกันอยู่ อันมี อาโบง และลูกชายของเขา (ซึ่งมีร่างกายสูงใหญ่มาก และผมหยิกหยอยตามลักณะเงาะป่าพันธุ์แท้) พร้อมด้วย โก๊ะ บัง ฮู และข้าพเจ้า ทุกคนกินอาหารด้วยมือ และมี ชามใบใหญ่ใส่น้ำไว้ชุบมือเมื่อข้าวสุกติดมือ พร้อมกับผ้าเช็ดมือซักสะอาดคนละผืน มีช้อนกลางอยู่ในชามกับข้าวทุกชาม และจานข้าวพร้อมข้าวสุกร้อนๆคนละจาน กับข้าว มีกุ้งต้มยำ (ที่ โก๊ะ บัง ฮู นำกุ้งสดมาจากตลาดพื้นราบ) นอกนั้น เป็น ปลาน้ำจืดเหมือนปลาตะเพียน ต้มเค็ม เนื้อกวางเค็มย่าง ผักต่างๆซึ่งข้าพเจ้าไม่รู้จัก จิ้มพริกแห้งกุ้งแห้งตำกับเกลือ มีความสะอาดไม่มีที่ติ และอร่อยพอใช้ สังเกตได้

ว่าเหมือนกับข้าวชาวชนบทบ้านเราสมัยเก่าก่อน เว้นแต่ไม่เห็นมีน้ำพริกเท่านั้น คงจะใช้กุ้งแห้งโขลกกับเกลือและพริกแห้งแทน ส่วนข่าตะไคร้ใบมะกรูด มะนาว มีกินเหมือนบ้านเรา

ข้าพเจ้าถือโอกาสระหว่างรับประทานอาหารค่ำมื้อนั้นถามถึงเรื่องที่ข้าพเจ้าอยากรู้จาก อาโบงว่า ชาวพื้นเมืองเผ่า Senoi ซึ่งเป็นชาติพันธุ์เดียวกันกับเผ่า Sakai ว่าเอกลักษณ์ของเผ่าคือ ผมหยิก, ผิวดำ, สันจมูกไม่โด่ง และค่อนข้างสั้น อันเกิดจากยีนที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ แต่กลับมีบางคนบน อูลู กลันตัน นี้ไม่มีเอกลักษณ์ดังกล่าวนั้น กลับกลายเป็นว่ามีสีผิวขาวอย่างคนจีนบ้าง จมูกโด่งอย่างคนอินเดียบ้าง ลูกชายของอาโบง ซึ่งมีการศึกษาเรียนจบมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษาวิชาช่างไฟฟ้า ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมสถานีโทรคม อยู่บน อูลู กลันตัน ขณะนั้น ตอบแทนพ่อของเขาว่า “ได้เรียนวิชา Kaji Sejarah Mengenai Tanah Melayu (วิชาประวัติศาสตร์เกี่ยวกับแผ่นดินมลายู) มาว่า สมัยโน้นก่อนปู่ของปู่ของเราเกิดนั้น คนจีนได้ล่องเรือสำเภามาค้าขายที่มลายู และคนอินเดียก็เริ่มเข้ามาสถาปนาอาณาจักร ศรีวิชัย (Sriwijaya) พวกแขกและเจ๊กที่เข้ามามลายูแค่แรกเป็นชุดบุกเบิกนั้น มิได้เอาผู้หญิงมาด้วย จึงมาเอาผู้หญิงของพวกเราไปทำแม่ของลูกของพวกเขา ผู้หญิงพวกเราบางคนก็อยู่กับจีนและอินเดียได้ตลอดรอดฝั่ง บางคนก็อุ้มท้องหนีกลับบ้าน จึงมาเกิดลูกครึ่งเจ๊กบ้างครึ่งแขกบ้างสืบต่อมาหลายชั่วคน เพราะมียีนแฝงติดต่อสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้ มิใช่ผู้หญิงของเราทำชั่วนอกใจสามีไปทำ berzina (คบชู้) กับชายอื่น ข้อนี้เราคนพื้นเมืองยุคใหม่เข้าใจกันดี จึงไม่มีปัญหาในครอบครัว เรื่องนี้มิได้เกิดขึ้นเฉพาะในมลายูเท่านั้น มีเกิดในสุมาตรากับคนพื้นเมืองเผ่า Batah ซึ่งเป็นญาติของพวกเราในอดีตอีกด้วยเช่นกัน” ลูกชายของ อาโบง ชี้แจง

ข้าพเจ้าได้เคยค้นคว้าศึกษาเรื่องเกี่ยวคนพื้นเมืองในแผ่นดินมลายูมาก่อนจากสำนักภาษาและหนังสือ (Dewan Bahasa dan Pustaka) แล้วว่าก่อนที่มาเลย์จะเข้ามาในมลายูในยุคก่อนประวัติศาสตร์นั้นนั้น มีมนุษย์อาศัยอยู่ในแผ่นดินนี้ 3 ชาติพันธุ์ (อ: race, ม: bangsa) คือ

1. Negrito (เนกรีโต)
2. a) Pangan (ปังงัน)
3. b) Semang (เซมัง)
4. Sakai (ซาไก)
5. a) Senoi (เซอนอย หรือ ซนอย)

6. b) Batah (บาตะห์)
7. Jakoon (จากูน: ไม่มีการแยกเผ่า เพราะไม่ใช่ชาติพันธุ์ พวกเงาะ แต่เป็นคนชาติพันธจากดินแดนระหว่าง จีน-อินเดีย รวมทั้งชาติพันธุ์ต่างๆ ในสยาม เช่น เขมร, มอญ, ไทย, พม่า, จ้วง, ลื้อ, ละว้า ฯลฯ ค่อยๆเดินทางอพยพเข้าไปล่าสัตว์ เป็นกลุ่มแรก กลุ่มที่สองที่ตามไป คือมาเลย์เอง แต่เป็นพวกทำการปลูกพืช จึงต้องยึดแผ่นดินตั้งหลักปักฐาน มาเลย์จึงเรียก Jakoon ว่า Proto Malay)

จากการแยกแยะออกเป็น 7 เผ่า (tribe) แต่แรก แต่ภายหลัง Negrito ซึ่งตั้งชื่อโดยนักสำรวจชาวสเปน จึงถูกลบชื่อหายไป เพราะถือว่า มี ปังงัน และ เซมัง แทนอยู่แล้ว จึงเหลือ 6 เผ่า

ข้าพเจ้าค้างคืนในห้องที่จัดให้ที่บ้านของ อาโบง ในคืนนั้น ที่นอนที่เอามาต้อนรับสะอาด ผ้าปูที่นอนมีกลิ่นบอกถึงความสะอาด หมอนและมุ้งก็เช่นเดียวกัน ส่วนผ้าห่มนั้นคงสะอาดแน่ เพราะเป็นผ้าห่มใหม่ยังมีถุงพลาสติกใส่อยู่ ก็คือผ้าห่มที่ข้าพเจ้าซื้อขึ้นมาเป็นของฝากนั่นเอง ทุกอย่างไม่มีสิ่งน่ารังเกียจแต่อย่างไร แต่สำหรับ โก๊ะ บัง ฮู ไม่ทราบว่าเขาไปนอนที่ไหน หลังจากกินอาหารค่ำแล้วก็หายไป ตื่นเช้าจึงได้ทราบว่าเขาไปนอนที่โรงสวด ในห้องที่จัดไว้สำหรับมิชชั่นนารี่นอน

กลางคืนตอนดึกอากาศหนาวมาก มีฝนตกประปราย ข้าพเจ้าหลับตลอดคืน ตื่นเอาเมื่อลูกสาวอาโบงย่องเข้ามาเปิดประตูห้องจะเก็บที่นอนจึงรีบลุก โก๊ะ บังฮู ตื่นก่อนมาคอยอยู่แล้ว เขาบอกว่า อาหารเช้ามื้อนี้โรงครัวจะเลี้ยงชาร้อนกับ อูบิ เผา (ubi = หัวมัน) ประมาณ 7:00 น. จึงได้รับเชิญจากหัวหน้าแม่ครัว (ketua tukang masak) ก็ไม่ใช่ใครที่ไหน เมียของ อาโบง เองนั่นแหละ กำลังสวมโสร่งปาเต๊ะก์ที่ข้าพเจ้าซื้อขึ้นมาฝาก และคงจะแจกกันในครอบครัวของ อาโบง หมดแล้ว เพราะข้าพเจ้าเห็นลูกสาวสองคนและแม้แต่ลูกชายของอาโบงนุ่งกันคนละตัว สว่น อาโบง คงจะไม่ เพราะข้าพเจ้าเห็นเขาสวมกางเกงขายาวสีน้ำเงินอย่างที่ข้าพเจ้าสวมอยู่

Ubi ที่ โก๊ะก์ บัง ฮู บอก ทีแรกคิดว่าเป็นหัวมันฝรั่งหรือมันเทศ แต่กลับเป็นหัวมันสำปะหลังเผาไฟในกลางพื้นดินของโรงครัวนั้น พอโผล่เข้าไปในประตูโรงครัว ก็เห็นพวกเผ่าซนอย ทั้งหญิงชายนั่งบ้างยืนบ้างล้อมกองไฟกันอยู่ เมียและลูกสาวของ อาโบง กำลัง

นั่งบนม้านั่งเตี้ยๆเผาหัวมันสำปะหลังแจกอยู่ เพราะโรงครัวกลางของของพวกเขานี้ ปลูกบนพื้นดิน มีแต่เตาไฟเท่านั้นก่อด้วยอิฐยกสูงจากพื้นดิน เห็นมีอยู่สองเตา เตาหนึ่งกำลังตั้งกาน้ำขนาดใหญ่ แต่ไฟดับหมดแล้วเหลือเพียงถ่านไม้อยู่เล็กน้อย ในกาน้ำใบใหญ่นั้นคือน้ำชาที่ทุกคนถือถ้วยเข้าไปริน และมาเติมนมกระป๋องข้นตราเรือใบที่ข้าพเจ้าซื้อมาฝากนั่นเอง อาหารที่ข้าพเจ้าซื้อมาส่วนหนึ่งกลายเป็นอาหารต้อนรับข้าพเจ้าด้วย

โรงครัวนี้ กั้นฝาด้วยไม้ไผ่ขัดแตะ และมุงหลังคาด้วยสังกะสี ข้าพเจ้าถาม อาโบง ถึงวัสดุในการก่อสร้าง เขาบอกว่า รัฐบาลส่งเลื่อยโซ่ยนตร์ มาให้ตัดไม้ในป่าแปรรูปเอาเอง และ พวกวัสดุ อื่นๆ เช่นปูนซีเมนต์ ฯลฯ ส่งมาโดยเครื่องบินปีกหมุน ข้าพเจ้าจึงหมดสงสัยว่าขนวัสดุก่อสร้างขึ้นมาได้อย่างไร เพราะทางขึ้นเขาอันตรายมาก แต่รัฐบาลเขาช่วยเหลือกันจริงจัง ข้าพเจ้ายังเห็นซีเมนต์กระสอบหนึ่งเหลือใช้แข็งตัวอยู่จึงยกกันเล่นกับ โก๊ะ บัง ฮู ข้าพเจ้ายกไม่ไหวแต่ โก๊ะ บัง ฮู ยกได้สบาย แต่ที่ข้าพเจ้ายังสงสัยอีกแง่หนึ่งต่อไปอีกว่าที่รัฐบาลท้องถิ่น (รัฐบาลแห่งรัฐกลันตันที่ โกตาบาห์รู ไม่ใช่รัฐบาลกลางแห่งสหพันธรัฐที่กัวลาลัมเปอร์) กีดกันไม่ให้ข้าพเจ้าขึ้น Ulu Kelantan นั้น เพราะกลัวอันตรายในการเดินทางจะเกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้า หรือไม่ต้องการให้ข้าพเจ้าขึ้นมาเห็นเมืองของเงาะป่าเผ่า senoi อันปกปิดกันแน่ เพราะบนเมืองยอดเขานั้น มีเครื่องสื่อสารอันทันสมัยอยู่ครบครัน ถ้าเกิดมีเหตุการณ์ผิดปกติขึ้น “โทรคม” บนยอดเขาซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของลูกชาย Abong anak Lehaya เพื่อนชาวเงาะป่าของข้าพเจ้า (ข้าพเจ้าลืมถามชื่อเขาไป) ก็จะส่งข่าวไปยังรัฐบาลบนพื้นราบทันที เช่นการถูกโจมตีทางอากาศ ฯลฯ เป็นต้น และข้าพเจ้าเชื่อว่ายังมีอีกหลายอย่างนักที่ อาโบง อานะก์ เลฮายา ไม่อาจให้ข้าพเจ้าเห็นได้..... ข้าพเจ้าพลาดโอกาสที่จะนำรูปภาพมา เพราะกล้องถ่ายรูปราคาถูกๆของข้าพเจ้าทำพิษ.....

8:00 น. หลังจาก “มะกัน ปากี” (makan pagi = กินอาหารเช้า) ข้าพเจ้ากับ โก๊ะ บัง ฮู ก็พร้อมที่จะลงจาก Ulu Kelantan โก๊ะ บัง ฮู บรรทุกสมุนไพรและไม้ที่ได้รับสัมปทานเต็มรถ โดยลูกบ้านของ อาโบง ตัดไว้ให้เป็นไม้เนื้อแข็งเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 ฟุต ยาว 1 เมตร เพื่อให้บรรทุกในกะบะท้ายรถปิคอัพเสริมข้างสูงได้สองแถวพอดี อันเป็นไม้สำหรับทำเฟอร์นิเจ้อร์ ตามที่ ไมเคิล จงเคยบอกข้าพเจ้า ข้าพเจ้าบอกลา อาโบง และครอบครัว และ ขอร้องให้ โก๊ะ บัง ฮู ช่วยขับรถไปยังบ้านของบูน คนพื้นเมืองเผ่า Jakoon ที่มามีเมียเป็นเผ่า Senoi ซึ่งขณะนี้ออกจากกระท่อมส่วนตัวมาอยู่กับลูกเมียในบ้านกับครอบครัวแล้ว ตามคำแนะนำของข้าพเจ้า

“Selamat berpisah” = ขอให้จากกันด้วยความสวัสดี (บูน บอกลาข้าพเจ้า)
“Selamat tiggal” = ขอให้อยู่อย่างปลอดภัย (ข้าพเจ้ากล่าวแก่เขา)
“Selamat jalan” = ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ (เขากล่าวแก่ข้าพเจ้า)

เราจับมือประสานกันพร้อมกับภรรยาของเขา ภรรยาของเขาเรียกลูกทั้งสองคนมาให้ข้าพเจ้าจูบลา ข้าพเจ้านั่งคุกเข่าลงโอบกอดลูกทั้งสองของเขาทั้งซ้ายและขวา จูบแก้มเด็กน้อยคนละฟอด และลูกชายหญิงของเขาก็จูบตอบ จึงลุกขึ้นเดินไปขึ้นรถซึ่ง โก๊ะ บัง ฮู จอดคอยอยู่

โก๊ะ บัง ฮู ขับรถพาข้าพเจ้าผ่านบ้านของ อาโบง เลฮายา อีกครั้งหนึ่งเพื่อมุ่งไปสู่ถนนลงจากยอดเขา ก็มองเห็นครอบครัวของเขาทั้งหญิงชาย รวมทั้งลูกบ้านหญิงชายหลายคนเข้าแถวเรียงรายกันอยู่สองข้างถนน โบกมือหยอยๆ ร้องว่า “Semat berpisah.....ๆ.....ๆ.....ๆ.....ฯลฯ” จนลับตาไป

ข้าพเจ้าและ โก๊ะ บัง ฮู ถึงพื้นที่ราบเชิงเขา เมื่อเวลาเที่ยงตรง จึงรีบให้ขับรถเข้าตลาด Kua Musang เพื่อเลี้ยงอาหาร โก๊ บัง ฮู เพราะบ่นว่าหิวเต็มทน หลังจากเราสองคนรับประทานอาหารกลางวันแล้ว โก๊ะ บัง ฮู ก็นำข้าพเจ้ามาส่งที่โรงแรม Fully Inn พอลงจากรถพนักงานต้อนรับก็ถือหนังสือพิมพ์มาให้ดูพาดหัวข่าวว่า “BERBUNUH DI DALAM NEGERI THAI”..... “ฆ่ากันในประเทศไทย” ข้าพเจ้าจึงอ่านเนื้อข่าว สรุปเนื้อความได้ว่ามีการต่อสู้กันที่มัสยิด กรือเซะ ขบวนการแบ่งแยกดินแดนตาย 155 คน เจ้าหน้าของรัฐบาลไทยตาย 5 คน ข้าพเจ้าถามว่า มร. ไมเคิล จง เจ้านายของเขาได้อ่านหนังสือพิมพ์หรือยัง เธอบอกว่า ไมเคิล จง กลับไปเมืองเร้าบ์ เพื่อขนเอาเครื่องใช้สอยสำหรับโรงแรมมา กัว มูซัง คืนนั้นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ดู ก็เห็นข่าวในประเทศไทยมีเจ้าหน้าที่กำลังห่อศพกันด้วยผ้าขาว แต่จะเป็นศพของฝ่ายไหนไม่ทราบ และต่อมาก็มี นายกฯ ทักษิณ ออกมากล่าวว่าอะไรก็ไม่ทราบเพราะไม่มีเสียงให้ฟัง เห็นแต่ภาพเท่านั้น

ข้าพเจ้าเขียนจดหมายข้อความสั้นๆฝากพนักงานโรงแรมไว้ให้ ไมเคิล จง เพื่อขอบอกขอบใจเขา ที่ให้ความสะดวกและจักการทุกอย่างให้ได้พบเพื่อนเก่าเมื่อ 20 ปีมาแล้วบน Ulu Kelantan อย่างไม่คาดฝัน พร้อมกับโทรศัพท์ไปแจ้งให้ มร. ย่ง กวน เซียง ที่เมืองเร้าบ์ให้ทราบว่า รุ่งขึ้นพรุ่งนี้ จะเดินทางกลับประเทศไทย โดยรถยนต์ ปรับอากาศสาย Kua

Musang- Kotabahru เที่ยว 9.00 น.

คืนนั้น... คืน วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2547 ข้าพเจ้าไม่เป็นอันหลับนอน เสียงกริ่งโทรศัพท์เข้ามาในห้องพักของโรงแรม Fully Inn จากบุคคลที่ข้าพเจ้าไม่รู้จักหลายต่อหลายครั้งถามว่า ข้าพเจ้าจะกลับประเทศไทยวันที่ 30 เมษายน จริงหรือ โดยรถอะไร เที่ยวไหน เวลาเท่าไร ข้าพเจ้าก็บอกไปตามความจริง

เช้าวันที่ 30 เมษายน อันเป็นวันที่จะกลับบ้านเกิดเมืองมารดร ข้าพเจ้าตื่นแต่เช้าประมาณ 6.00 น. ก็เข้าห้องน้ำจัดการกับธุระส่วนตัว อาบน้ำ แต่งตัวเตรียมเดินทาง และเก็บสัมภาระใส่เป้ แล้วเดินลงมาชั้นล่างเพื่อเช็คเอ้าท์ แต่พนักงานโรงแรมไม่ยอมรับเงินค่าห้องพัก บอกว่า Mr. Michael Cheong เจ้านายของเขาสั่งไว้ไม่ให้คิดค่าห้องพัก ข้าพเจ้าจึงฝากจดหมายที่เขียนขอบคุณ ไมเคิล ไว้ที่พนักงานประชาสัมพันธ์ แล้วจึงเดินเข้าห้องอาหารไปดื่มชาร้อนกับขนมปังทาแยม 2 แผ่น ขณะที่ข้าพเจ้าดื่มชาอยู่นั้นเวลา ประมาณกว่า 7.00 น. มีรถโตโยต้าแลนด์ครูเซ่อร์ 4WD. คันหนึ่งมาจอดหน้าโรงแรม คนหนุ่มชาวจีนวัยประมาณ 25 ปี ลงมาจากรถเดินมาถามประชาสัมพันธ์ด้วยภาษาแมนดารินซึ่งข้าพเจ้าฟังไม่เข้าใจ ประชาสัมพันธ์สาวคนนั้นจึงชี้มาที่ข้าพเจ้า ชายหนุ่มคนนั้นจึงเดินมาหาข้าพเจ้าเขายกมือไหว้ แล้วถาม

“คุณฉัตรธรรม ศิกษกวรกุล ใช่ไหมครับ?” ชายหนุ่มคนนั้นถามด้วยภาษาไทยอย่างชัดเจนด้วยสำเนียงชาวกรุงเทพฯ แล้วควักนามบัตรออกมายื่นให้ข้าพเจ้าพร้อมกับพูด “ผมชื่อ เอดดี้ ธัม ครับ”ข้าพเจ้าจึงก้มลงอ่านนามบัตรของเขา เห็นชื่อและที่อยู่ในนามบัตรว่า “Eddy Tham, 33 Jalan Besar, Kua Musang 18330 , Kelantan, W. Malaysia. Tel. 09-9121992. แล้วพูดด้วยภาษาไทยอย่างชัดเจนอีกต่อไป

“Mr. Yong Kuan Siong โทรศัพท์ ขาก K.L. (กัวลา ลัมเปอร์) ให้ไปส่งที่ท่ารถบัสปรับอากาศไป Kota Bahru ครับ” แล้วควักกระเป๋านำเอาตั๋วโดยสารรถคันดังกล่าวออกมายื่นให้ข้าพเจ้ารับมาดู เห็นราคาค่าโดยสาร 15 RM. จึงรีบควักกระเป๋าสตางค์ออกมานับเงินให้เขา แต่ชายหนุ่มคนนั้นไม่รับ และบอกว่า

“เงินค่าโดยสารนี้ไม่ใช่ของผมหรอครับ แต่เป็นของสมาคมชาวจีนฮกเกี้ยนใน กัว มูซัง ให้เอาไปซื้อตั๋วให้คุณฉัตรธรรม ตามที่ มร. ย่ง กวน เซียง โทรมาจากสหพันธ์ฝากฝังไว้”

เอาอีกแล้ว ข้าพเจ้ามามาเลเซียครั้งนี้ รัฐบาลกลางที่สหะพันธ์เทค แคร์ ข้าพเจ้าเสียจนรู้สึกอาย จึงอยากจะหนีกลับบ้านเสียเร็วๆ

เมื่อ Eddy Tham กล่าวถึง Mr. Yong Kuan Siong หรือ “อาย่ง”สำหรับเพื่อนๆอย่างข้าพเจ้าขึ้นมา ก็ควรเล่าถึงชีวิตการรับราชการในประเทศมาเลเซีย ซึ่งพวกเราลูกแม่โจ้ก็ยึดอาชีพรับราชการอยู่ไม่น้อย จะต้องปูพื้นให้ทราบเสียก่อนว่า ประเทศมาเลเซียขณะนั้น ในจำนวนพลเมืองทั้งหมด 20 ล้านคนนั้น มีมาเลย์ 50%, จีน 30%, อินเดีย 10%, เชื้อชาติอื่นๆรวมทั้งไทยอีกรวมกัน 10% ในจำนวน 10% นี้ มีคนไทย 3% ฉะนั้นในจำนวนคนเลือดมาเลย์ซึ่งมีปริมาณมากกว่าเชื้อชาติอื่นนั้น จำนวนข้าราชการจึงเป็นมาเลย์มากที่สุด คือมีถึง 75% รองลงไปคือ จีน, อินเดียและ เชื้อชาติอื่นๆ ในจำนวน10% ดังกล่าวนั้น สำหรับคนไทยเท่าที่ข้าพเจ้ารู้จัก มีอยู่สองคนคือ คุณบุญเลิศ สมเจตน์ อธิบดีกรมวัฒนธรรม, เยาวชน และการกีฬาของรัฐเคดาห์ (Jabatan kebudayaan, Belia dan Sukan Kedah) และอีกคนหนึ่งคือ ศิริ สุกใส หรือในชื่อของข้าราชการมาเลย์แห่งสหพันธ์ว่า En. Siri Bin Neng bua (อ่าน: ศีรี บิน เนงบัว) ผู้เชี่ยวชาญวัฒนธรรมประจำกระทรวงของสหพันธรัฐ ซึ่งคือรัฐบาลกลางที่ กัวลา ลัมเปอร์ ดังนั้นคนที่ไม่ใช่มาเลย์ แต่เป็นคนเชื้อชาติอื่นซึ่งมีสัญชาติมาเลเซีย จะเข้ารับราชการได้นั้นต้อง “เขี้ยวลากดิน”จริงๆ และยังมีอีก มาเลย์จะต้องเป็นมือหนึ่งเสมอในวงการข้าราชการ ทั้งข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ เช่น มาเลย์ เป็นรัฐมนตรีว่าการ คนจีนเป็นรัฐมนตรีช่วย เมื่อข้าพเจ้าถูกรัฐบาลกลางหรือสหพันธ์ส่งจาก กัวลา ลัมเปอร์ ไปอยู่ที่รัฐปาหัง ณ เมืองกวนตัน และอำเภอ Raub ตามลำดับนั้น เมื่อมาถึงเมืองเร้าบ์ Tuan Hj. Mustafar เป็นหัวหน้าสำนักงานวัฒนธรรม,เยาวชนและการกีฬาอยู่ โดยมี Mr. Yong เป็นผู้ช่วย ต่อมา Tuan Hj. Mustafar เลื่อนขึ้นไปเป็นรองอธิบดี เข้ากรมฯ ไป แทนที่ทางกรมจะเลื่อน Mr. Yong ขึ้นเป็นหัวหน้าสำนักงานแทน กลับส่ง En. Wan Zalam bin Wan Jusuf ข้าราชการคนมลายูจากกรมฯ มาแทน Tuan Hj. Mustafar

Mr.Yong เพื่อนข้าพเจ้าทนอับอายขายหน้าอยู่ไม่ได้จึงขอย้ายตนเองจาก Raub ไปมาเลเซียตะวันออกที่รัฐ Sabah จึงได้รับเลื่อนตำแหน่งข้ามขั้นเป็นรองอธิบดีไปเลย เพราะสุลต่านแห่ง Sabah นั้นมีเชื้อสายเป็นคนจีน ภายหลังรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงฯ เห็นความสามารถ จึงเรียกข้าพเจ้ามาเป็นนักวิชากรที่ปรึกษา ก่อนที่ข้าพเจ้าจะเข้าไปติดตามผลงานจนพบเพื่อนเก่าชาวพื้นเมืองเงาะป่าเผ่า senoiครั้งนี้ เขาจึงเป็นผู้มีอิทธิพลในหมู่

คนจีนมาก ส่วนเพื่อนชาวจีนคนอื่นๆ เช่น Michael Choeng นั้นเป็นนักธุรกิจทั้งสิ้น และต้องพึ่งพาอาศัย Mr.Yong Kuan Siong ในการติดต่อกับทางราชการ เขาจึงสั่งคนมาเลเซียเชื้อสายจีนทั่วประเทศให้ดูแลและให้ความสนับสนุนข้าพเจ้าได้ Mr. Yong Kuan Siong เกษียณฯ เมื่อ พ.ศ. 2549

ประชากรหลักของประเทศมาเลเซียซึ่งมี มาเลย์ จีน อินเดีย สามเชื้อสายนี้ต่างต้องสามัคคีกันเหนียวแน่น เพราะถ้ากลุ่มใดแตกสามัคคีกันก็จะเสียเปรียบในทางการเมืองต่อกลุ่มอื่นๆ และเสียประโยชน์ในที่สุด ในประเทศไทยของเราล่ะครับสามัคคีกันหรือเปล่า..... เขมรคงหัวเราะก๊ากเมื่อเห็นไทยฟัดกันนัว ทั้งปิดถนน ล้อมทำเนียบ และสภา ฯลฯ อัปรีย์ จริงๆ.....

Eddy Tham คุยให้ข้าพเจ้าฟังระหว่างนั่งรถ ไปท่ารถเมล์ว่า เขาเคยอยู่กับญาติผู้ใหญ่ในกรุงเทพฯ สมัยเด็กจนวัยรุ่นและบวชที่วัด ไตรมิตรฯ แล้วถามถึงเกจิอาจารย์ อาคมขลังดังๆหลายองค์ เช่น พระอาจารย์ หลวงพ่อพูลวัดไผ่ล้อม จังหวัดนครปฐม และองค์อื่นๆซึ่งข้าพเจ้าไม่รู้จัก เพราะไม่ใช่นักเล่นพระเครื่อง

ข้าพเจ้าออกจาก Kua Musang 9.00 น. ถึง Kota Bahru เมื่อ 12.00 น. จึงนั่งแท็กซี่มา Rantau Panjang ตรงข้ามกับ สุไหง โก-ลก บ้านเรา แล้วข้ามแม่น้ำโก-ลก เข้าเขตประเทศไทย นอนที่โรงแรมทักษิณ 2 ซึ่งเคยนอนเป็นประจำสมัยทำงานอยู่กับรัฐบาลมาเลเซียเมื่อ 20 ปีก่อน ถามพนักงานโรงแรมว่าผมเข้ามาเลเซียไป 20 กว่าวัน เกิดเหตุร้ายอะไรขึ้นบ้าง? เขาบอกว่าฆ่ากันตายที่มัสยิด กรือเซะ เจ้าหน้าที่ตาย 5 นาย โจรแบ่งแยกดินแดน ตาย 140 คน ซึ่งจำนวนโจรแบ่งแยกดินแดนตายน้อยกว่าข่าวในมาเลเซีย คืนนั้นข้าพเจ้าเดินเตะฝุ่นอยู่ในตลาดสุไหง โล-ลก เพื่อหาอาหาร รับประทาน ก็เสียวหน้าแข้งอยู่เหมือนกัน เพราะเคยมีเพื่อนเป็นสัตว์แพทย์ ของกรมปศุสัตว์ ถูกระเบิดตายที่ร้านอาหารของเมืองนี้

รุ่งขึ้น วันที่ 1 พฤษภาคม 47 ผมโดยสารรถตู้จากสุไหง โก-ลก ไปหาดใหญ่ เพื่อเยี่ยมเพื่อนร่วมรุ่น คุณชิต ทัศนกุล ได้ทราบว่าเพื่อนๆ จาก มก. มาลงหลักปักฐานอยู่หาดใหญ่หลายคน จึงโทรศัพท์คุยกัน ค้างคืนบ้านคุณชิตหนึ่งคืน รุ่งเช้า คุณชิตและภรรยาขับรถไปส่งสถานีรถไฟ

ข้าพเจ้าโดยสารรถไฟสาย บัตเตอร์เวิร์ต – กรุงเทพฯ

มาถึงนครปฐม เช้าวันที่ 2 พฤษภาคม 2547.....
ด้วยความอ่อนเพลียสุดๆ.....

**** จบไม่บริบูรณ์****

ฉัตรธรรม ศิกษถวรกุล

พระราชาธิบดีแห่งมาเลเซียกำลังทรงประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ Hj. Budin bin Hj. Jusp ที่ปรึกษาอาวุโส ของสมาคมเคลื่อนไหวคนหนุ่มวัยฉกรรจ์มาเลย์

อธิบดีกรมวัฒนธรรม, เยาวชน และการกีฬา(นั่งกลางเสียบดอกไม้ที่อก) และผู้เขียน (ติดธงชาติไทย ที่กระเป๋าเสื้อเบื้องซ้าย) เปิดหลักสูตรสอนวิชาภาษาไทยให้แก่ผู้นำเยาวชนของสมาคมเคลื่อนไหวเยาวชนวัยฉกรรจ์ร่วมกัน

ทีมผู้สำรวจทำแผนที่ลักษณะภูมิประเทศเพื่อทำโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ

โรงไฟฟ้าขนาดเล็ก(100กิโลวัต) กำลังถูกสร้างขึ้น

ผู้เขียนกำลังมองดูกระแสน้ำที่ไหลเข้าหมุนเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

บูน หัวหน้าคนพื้นเมืองเผ่าจากูน ซึ่งมีรูปร่างลักษณะเหมือนคนไทยที่สุด

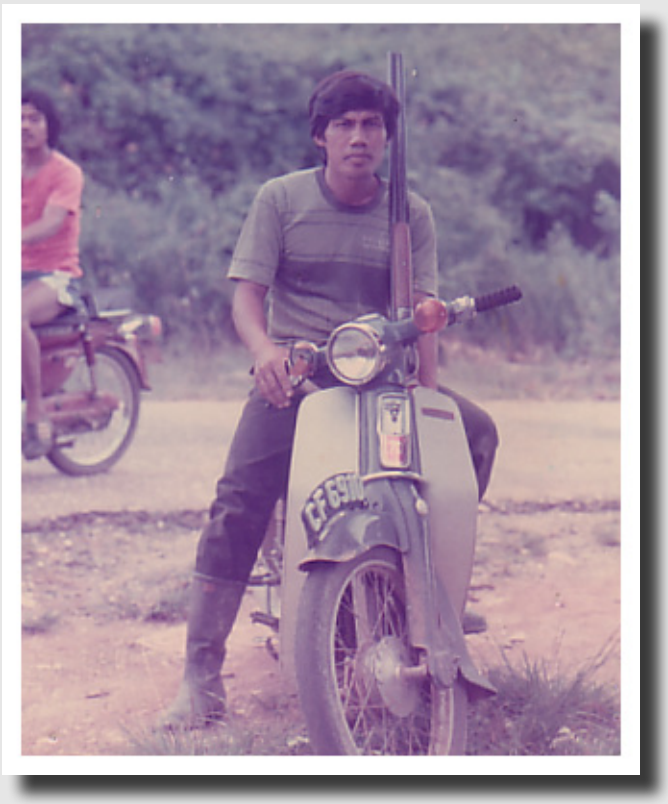
บูน ยืนเทียบความสูงกับผู้เขียน (167 ซม.) เกือบจะสูงเท่ากัน

บูนในวัยชรา หลังจากรูปที่ 6-7 ประมาณ 20 ปี เป็นโรคข้อเข่า ไม่อาจเดินได้ ผู้เขียนไปเยี่ยมบนต้นแม่น้ำกลันตัน เขาแยกตนเองจากครอบครัวมาอยู่ในกระท่อมน้อยเฉพาะตัว เพราะกลัวเอาโรคไปติดครอบครัว ด้วยความเข้าใจผิด

ที่หน้าสถานีตำรวจตำบล กำนันรามลี่ บิน ตัน(คนใส่หมวก) เรียกลูกบ้านที่สะพายปืน จะไปทำไร่ขับรถผ่านมา จึงเรียกลงมาให้ผู้เขียนถ่ายรูป เพื่อลบร้างข่าวลือที่ว่า ประเทศมาเลเซียราษฎร ไม่อาจครอบครองอาวุธปืนได้ ฝ่าฝืนมีโทษถึงประหารชีวิต

จามาลูดีน บิน ตัน น้องชายกำนันรามลี่ อาชีพเป็นครู และมีสวนยางของตนเอง ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของสมาคมเคลื่อนไหวเยาวชนวัยฉกรรจ์มาเลย์อีกด้วย

ที่ว่าการอำเภอ กัว มูซัง ของรัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย อันเป็นอำเภอใต้สุด และสูงที่สุดของรัฐคัน ติดกับวนอุธยานแห่งชาติของรัฐปาหัง เป็นแหล่งอุตสาหกรรมป่าไม้

เงาะป่าเผ่าซนอย(หรือซาไก) ระดับชาวบ้านที่เชิงเขา อูลู กลันตัน มามุงดูนักพัฒนา(ใส่หมวก) จากประเทศไทย บนเรือนฝาขัดแตะนั้นมีเงาะป่าอาวุโสนั่งอยู่ ผู้มาพัฒนาต้องนั่งที่บันได จะขึ้นไปนั่งตีเสมอไม่ได้ เพราะเงาะป่าถือซีเนียริตี้ เคร่งครัดมาก

สถานีรถไฟ กัว มูซัง ของรัฐกลันตัน อันเป็นที่ตั้งของต้นแม่น้ำกลันตัน (อูลู กลันตัน) ที่อยู่ของคนพื้นเมือง เผ่าซนอย (หรือซาไก) บนเทือกเขาอูลู กลันตัน

บ้านพักของคนพื้นเมืองเงาะป่าที่ตลาดเมืองอำเภอ กัว มูซัง จะเห็นเงาะป่าบางคนกลายพันธุ์ หน้าเหมือนคนจีน(คนที่เอามือประสานศรีษะ) ส่วนคนถัดมาทางด้านขวามือยังไม่กลายพันธุ์ หัวยังคงหยิกตามบรรพบุรุษ ส่วนคนขวาสุด ตาแก่ที่ยืนหัวหงอกขาวโพลนอยู่นั้น ไม่ใช่เงาะป่า แต่เป็นลูกของแม่โจ้คนหนึ่ง

หัวหน้าเงาะป่า เผ่าปังงันที่อำเภอเร้าบ์ รัฐปาหัง เรียกเมียลงมาให้นั่งถ่ายรูปกับนักพัฒนาจากประเทศไทย จะเห็นว่าเพาะพันธุ์ลูกเสียยั้วเยี้ยคงไม่ต่ำกว่า 10 คน เพราะอายุเพียง 12 ขวบเขาก็แต่งงานแล้ว แต่รัฐบาลก็ยังช่วยเหลือเครื่องอุปโภค บริโภค

ร้านขายปืนระดับชาวบ้าน ที่เมืองกวนตัน รัฐปาหัง ในร้านเดียวแห่งนี้รับจ้างเป็น รปภ. ให้แก่ห้างร้านทั่วไปด้วย ดังป้ายที่บอกไว้ด้านขวามือ

ขอเต๊ะหน่อย! หน้าสำนักงาน ที่ว่าการอำเภอเร้าบ์ มีมัสยิดของมุขมนตรีตั้งอยู่ จึงร้องให้เพื่อนมาเลย์ถ่ายรูปให้ เป็นการปิดท้ายรายการ...

แม่โจ้รุ่นที่ 11
นายจาดูร กองสาร์

98 หมู่บ้านเทพพนา ถ.สุขาภิบาล 3
สะพานสูง-บึงกุ่ม กทม. 10240
โทร. 0-2517-8373

เรื่องอะไร คุณศิริกุล ได้โทร.ไปหาผมว่า ขอให้ช่วยเขียน เกร็ดตำนานของแม่โจ้เท่าที่รู้เห็นในสมัยที่ผมเรียนอยู่ ก็คือช่วงปี 2487-88 ผมตอบคุณศิริกุลไปว่าผมคงเขียนไม่ได้ เขียนไม่ถูก ไม่รู้ว่าจะเอาอะไรมาเขียน เพราะ 2 ปีที่ผมอยู่ที่แม่โจ้ ผมอยู่แบบคนที่มองตัวเองเพียงวันต่อวันเสียเป็นส่วนใหญ่ จะมาเริ่มคิดถึงวันข้างหน้ากับเขาบ้าง ก็เป็นปลายปีที่ 2 เข้าไปแล้ว ชีวิตที่แม่โจ้จึงเป็นชีวิตที่ค่อนข้างเรื่อยเปื่อยธรรมดาๆ ไม่น่าจะมีอะไรมาเล่าสู่กันฟังมากนัก คุณศิริกุลก็บอกว่า เขียนไปเถอะ เอาเท่าที่รู้ที่เห็นนั่นแหละ เมื่อคุณศิริกุลรุกฆาตเข้ามาเช่นนี้ ผมก็ต้องยอม แต่ก็ขอพลิกพลิ้วสักนิด เอาเพียงเท่าที่รู้มาเล่า ส่วนเท่าที่เห็นนั้นมันก็พื้นๆ ธรรมดาๆ ไม่มีอะไรโดดเด่น พอที่จะนำมาเล่า จึงของดในส่วนนี้

ครับ..เรื่องที่จะเล่าเท่าที่ผมรู้โดยไม่ยินได้ฟังมา ก็จะเล่าเพียงเกร็ดเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งอาจไม่ใช่เรื่องที่น่าสนใจอะไรนักก็ได้จะเก็บมาเล่าตั้งแต่ยุคการเรียนการสอนวิชาการเกษตรที่พึ่งจะเริ่มตั้งต้น ก็คงตกอยู่ราวๆ พ.ศ.2460 ก่อนผมเกิดนั่นแหละครับเดาเอาว่าโรงเรียนกสิกรรมสมัยนั้น คงไม่ต่างอะไรกับละอ่อนสอนเดิน

ครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 ได้ผนวกโรงเรียนเกษตราธิการ(ซึ่งเติบโตมาจาก ร.ร.การเพาะปลูก) เข้าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ในฐานะของโรงเรียนฝึกหัดครูปฐมกสิกรหอวัง(สวนหลวง) สถานที่ตั้งของโรงเรียนหอวังครั้งนั้นก็คือบริเวณสนามกีฬาศุภชลาศัย ในปัจจุบันนี้แหละครับ

การเรียนการสอนก็มีทั้งเรียนรวมกับนักเรียนแผนกอื่นๆ เช่น วิชาครู ก็เรียนรวมกับนักเรียนฝึกหัดครูปฐม วิชาเคมีก็เรียนรวมกับนักเรียนแพทย์ปีที่1 วิชาบัญชีก็เรียนรวมกับนักเรียนรัฐประศาสน์ เช่นนี้เป็นต้น ส่วนที่แยกมาเรียนเฉพาะ ก็คือวิชากสิกรรม ในวิชากสิกรรมจำต้องใช้การฝึกปฏิบัติงานในการเพาะปลูก หรือที่กลายมาเป็นคำว่า “ลงงาน” ใน

เวลาต่อมา การฝึกปฏิบัติงานก็ย่อมมีทั้งการขุดดินดายหญ้า ทำถนน ฯลฯ อันเป็นงานปกติของการไรนาแต่จะอย่างไรก็ตาม ในครั้งนั้นงานประเภทนี้ก็ไม่ไกลไปจากลักษณะของงานกุลีจีน ตามสายตาของประชาชนในครั้งนั้น ยิ่งกว่านั้นใช่ว่านักเรียน จะต้องทำงานในระดับกุลีจีนเท่านั้น ยังมีงานเวรที่ต้องผลัดกันช่วยแม่ครัวทำความสะอาดครัว ซึ่งก็คงหมายถึงการช่วยล้างจาน ทำความสะอาดในครัว ฯลฯ อะไรทำนองนั้น ซึ่งดูๆ แล้วก็คืองานของเด็กรับใช้ในบ้านนั่นเอง เหตุเหล่านี้กระมังนักเรียนที่เรียนในแผนกอื่นๆ (และอาจรวมทั้งอาจารย์ในแผนกอื่นๆ ด้วยก็ได้) เขาจึงให้สมญานามนักเรียนเกษตรในครั้งนั้นว่าชาว Kindy..อ่านว่า “คินดี้” คงจะพอแปลเป็นไทยได้ว่า “ขี้ดิน” .... คำๆ นี้รับรองว่าไม่ใช่เป็นคำที่ผมเสกสรรปั้นขึ้นมา รุ่นพี่ ป.ป.ก.โนนวัดคนหนึ่ง เล่าให้ผมฟัง ตั้งแต่ประมาณปี 2522 โน่นแหละครับและที่ไกลไปกว่านั้น คือผู้หลัก ผู้ใหญ่ในระดับบริหารบ้านเมืองบางท่าน ยังมีความเห็นว่า การให้การศึกษาในภาคการเกษตรนี้ ยังไม่ถึงเวลาอันสมควร กสิกรของเรารู้จักงานของเขาดีอยู่แล้ว เขารู้เกษตรดีมาหลายสิบชั่วคนแล้ว..ฯลฯ...ผลคือโครงการการศึกษาทางการเกษตร แทบจะล้มหายตายจากไปจากแผ่นดินสยาม*

จากยุคหอวัง ขอข้ามพับยุคพระประโทน, บางสะพานใหญ่, ทับกวาง, โนนรัด, คอหงส์, ลัดมา แม่โจ้ เลย...ทั้งๆ ที่ไม่อยากจะลัด

ที่แม่โจ้พี่ๆ รุ่นแรกๆ ได้ฝากสมบัติชิ้นสำคัญไว้ให้พวกเราชนิดที่ลืมกันไม่ได้เลย คือ”เพลงแม่โจ้” ซึ่งปัจจุบันเรียกขานกันว่า “เพลงชาติแม่โจ้” ผมเองรับรู้เพลงนี้เป็นครั้งแรกเมื่อปี 2487 ในวันพิธีแย่งสีที่พี่ๆ รุ่น10 เขาจัดรับน้อง รุ่น11 คือรุ่นผม ฟังแล้วขนลุกมันกระทุ้งใจ ไม่ว่าจะเป็นทำนองหรือจังหวะของเพลง คล้ายๆ กับความรู้สึกส่วนตัวของผมอย่างหนึ่งที่เมื่อได้ยินเสียงเพลงมาร์ชราชนาวี ญี่ปุ่นเมื่อตอนสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยไม่ต้องรู้ภาษาญี่ปุ่นแม้แต่คำเดียว มันก็เข้าใจมันก็ซึ้งว่าเพลงนี้กำลังบอกอะไรเรา ไม่ต่างกับที่เพลงแม่โจ้บอกผมเลย

เกร็ดเล็กๆ อีกเกร็ดหนึ่งของแม่โจ้ที่อยากจะนำมาเล่า ก็เป็นเกร็ดที่อุบัติขึ้นในระหว่างช่วงเวลาของสงครามโลกครั้งที่2 นั่นแหละครับ ช่วงนั้นแม่โจ้กระหึ่มไปด้วย วลีกระทบกระเทียบเปรียบเปรยสภาพของแม่โจ้ว่า “ชาติหน้า ถ้าแม้นเกิดเป็นนก ก็จะไม่ขอบินผ่านแม่โจ้” มันเป็นวลีที่มีนัยบอกว่า ชีวิตที่แม่โจ้เป็นชีวิตที่ลำบากยากเข็ญ แม่โจ้ไม่ใช่ที่ที่น่าอยู่น่าเรียน ถ้าทำได้ควรหลีกเลี่ยง ไปให้พ้น..ฯลฯ...อะไรทำนองนี้ วลีนี้เชื่อว่ามีมา

ก่อนรุ่นผมไม่น้อยกว่า 2-3 ปี เป็นวลีที่เกิดมาจากพวกนักเรียนของเราเองนี่แหละ ไม่ใช่คนนอกคนไกลที่ไหน ..และแล้วอีกหลายปีต่อมา น้องๆ ได้เล่าให้ผมฟังว่า อ.บุญศรี วิภาต ก็ให้วาทกับศิษย์ของท่านว่า “งานหนักไม่เคยทำลายคน” และท้ายสุด ที่ผมขอนำเข้ามาโยง เรื่องด้วย คือ วลีที่ว่า “แม่โจ้คือ แดนดินถิ่นโคบาล” อันเป็นวลีที่ออกจะหอม หวลอยู่ในความรู้สึก ในจิตวิญญาณของชาวเราในปัจจุบัน มันเป็นวลีที่มีนัยบ่งบอกถึงความมุ่งมั่นในทิศทางใหม่ๆ เช่นอาจบอกถึงนัยว่าชีวิตต้องสู้ เพราะ คาวบอยคือนักต่อสู้ หรือบ่งเป็นนัยว่าธรรม ต้องชนะอธรรม เพราะวีระบุรุษของคาวบอยคือผู้กล้าหาญที่รักความยุติธรรมอันเป็นแนวคิดเดียวกับความเป็นอัศวินของยุโรป ในยุคกลาง หรือว่าเป็นเพียงสัญลักษณ์ของผู้เข้มแข็งที่รักเสรีในชีวิตกลางแจ้งเท่านั้น

เมื่อมาถึงจุดนี้ ถ้าถามผมว่า เอาเรื่องกระจุกกระจิก โบร่ำโบราณ มาโยงไยเข้ากับปัจจุบันมันจะได้อะไร ฟังแล้วไม่สร้างสรร ผมก็ยอมรับว่าผมอธิบายให้กระจ่างแจ้งจางปางไม่ได้ คงบอกได้แต่เพียงว่ามันอดคิดไม่ได้ อดคิดไม่ได้จริงๆ เพราะผมเชื่อว่ามันมีอะไรเชื่อมโยงกันอยู่ในระหว่าง 4 วลี 4 ยุค ถามตัวเองว่าไม่เคยมีความรู้สึกต่อคำว่า Kindy ซึ่งเกิดในราวๆ 2460 นั้นเล่าขานตกทอดต่อๆ กันมา กับคำร้องของเพลงที่ว่า “...คณะเราไม่ยอมให้ด้อยถอยลง เราต้องค้ำชูในสูงจรุงศรี...” ซึ่งเป็นคำร้องในเพลงที่เกิดขึ้นในปี 2478 อันห่างนานมากถึง 18 ปี จะเกิดขึ้นได้ไหม ถ้าใจไม่ประหวัดไปถึงเรื่องเก่าๆ ? หรือถามว่า “กลุ่มชาวนก” ที่ไม่คิดว่าจะบินผ่านแม่โจ้ ในชาติหน้านั้น เป็นผลมาจากการให้คุณค่า (Value judgment) ตัวเองว่าต่ำต้อยประหนึ่งกุลี ตามที่เคยมีคนอื่นประเมินไว้ โรงเรียนไม่เคยแก้ไขให้ทัดเทียมเยี่ยงเขาอื่น ใช่ไหม? และที่ อ.บุญศรี ปลุกใจว่างานหนักไม่เคยทำลายใครนั้น ไม่เพียงแต่มีนัยเชิงค้านกลุ่มชาวนกแล้ว แต่ยังน่าจะเป็นนัยที่สร้างพลังให้แก่กลุ่มคาวบอย หรือโคบาลได้ด้วยใช่ไหม?

**นักศึกษาท่านที่ประสงค์จะทราบรายละเอียดให้มากกว่านี้ ก็ลองไปค้นดูในหนังสือ “ประวัติโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม(ป.ป.ท.)” ฉบับพิมพ์เป็นที่ระลึกวันคล้ายวันเกิด อ.คุณหลวงอิงค์ 14 กันยายน 2522*

คำถามเหล่านี้ผมตอบให้กระจ่างไม่ได้จริงๆ ได้แต่รำพึงว่า ผลย่อมเกิดมาจากเหตุ แล้วผลนั้นก็กลายเป็นเหตุใหม่ ทำให้เกิดผลได้ใหม่อีกสืบเนื่องต่อกันไปเรื่อยๆ ไม่ใช่เหตุว่าอะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด" ไม่ใช่ว่า "ดวงจะกุดมันก็ต้องกุด" และท้ายสุด(สุดท้ายจริงๆ ครับ) ผมก็ตอบตัวเองไม่ได้ว่าผมกำลังเขียนเรื่องอะไร? ใครรู้ก็ช่วยบอกผมเอาบุญด้วยเถิดครับ

สวัสดีครับ

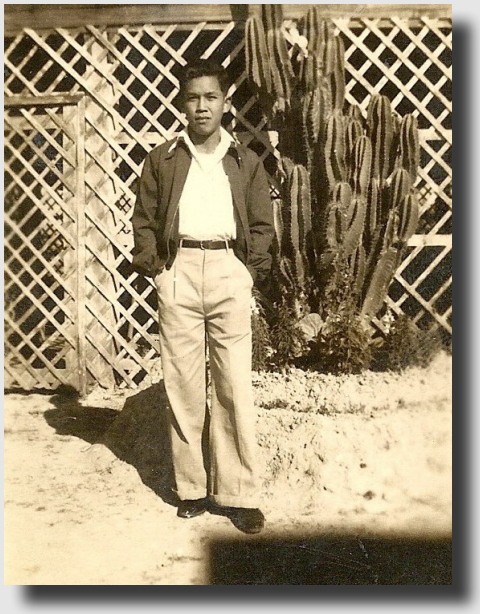
ผม จาตุร กองสาร์

แม่โจ้รุ่นที่ 14
นายสายัณห์ เอี่ยมประชา

82 หมู่ 2 ต.สันทรายน้อย
อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210
โทร. 053-4912-23, 081-724-5121

เส้นทางของชีวิตนั้น เมื่อสมัยอยู่ แม่โจ้ ปี 2492 – 2494 ปลูกผักขาย เรียนจบแม่โจ้ แล้วไปเป็นเกษตรอำเภอที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นบ้านเกิด ต่อมาก็ได้รับทุนของกระทรวงเกษตรให้ไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ระหว่างเรียนทางมหาวิทยาลัยกรุณาให้เช่าเล้าไก่เพื่อเลี้ยงไก่และรอบๆ เล้าไก่ ก็ปลูกต้นพุทรา ขยายพันธุ์ด้วยวิธีติดตาต่อกิ่งขาย จบจากมหาวิทยาลัยแล้วถูกส่งไปอยู่ศูนย์วิจัยเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ท่าพระ จังหวัดขอนแก่นเป็นเวลา 9 ปี แล้วก็ย้ายไปเป็นเกษตรจังหวัดสมุทรสาครหนึ่งปี จังหวัดตากสี่ปี จังหวัดพะเยาหนึ่งปี จังหวัดน่านแปดปี จังหวัดเชียงรายสามปี เกษียณที่เชียงรายแล้วช่วยงานโครงการพัฒนาดอยตุงของ สมเด็จย่าอีกสองปี จึงกลับไปปลูกบ้านอยู่ที่เชียงใหม่ ถ้าใครผ่านไปทางเชียงใหม่เชิญแวะ ยินดีต้อนรับเสมอ

สำหรับภาพถ่ายก็มีกิจกรรมตอนหนุ่ม ปลูกผักขาย ตอนแก่ยึดอาชีพเลี้ยงผึ้ง ส่วนอีกภาพหนึ่งนั้นอยากจะสื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เห็นว่า การรับพระราชทานปริญญาบัตรนั้นสมัยก่อนเขา หมอบเข้าเฝ้า มิใช่กึ่งเดิน กึ่งวิ่ง เหมือนสมัยนี้

สายัณห์ เอี่ยมประชา
เกษตรแม่โจ้ รุ่น 14 พ.ศ. 2494

แม่โจ้รุ่นที่ 14
ว่าที่ ร้อยตรี สมศักดิ์ พิชัยศิริ

3 ซอย 2 ถ.หลิ่งกอก ต.ช้างเผือก
อ.เมือง จ. เชียงใหม่ 50300
โทร. 053-214-173, 085-033-0399

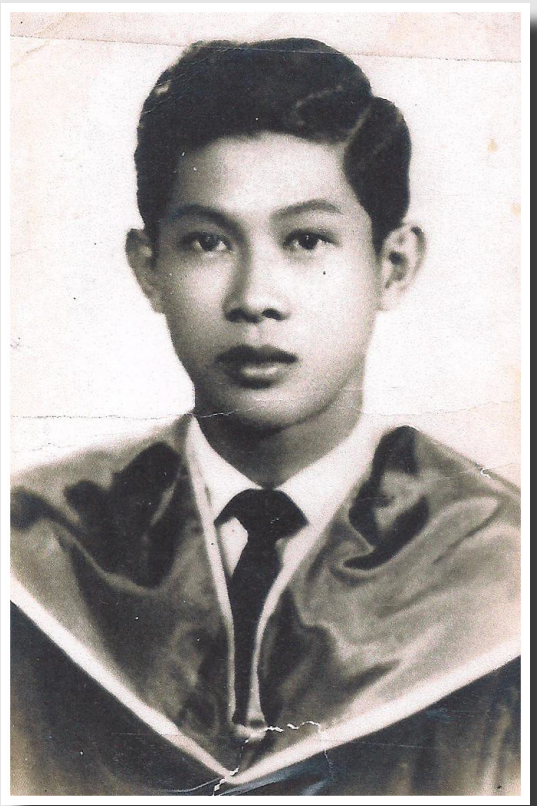
ทำงานเป็นอาจารย์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ตอนนี้เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เกษียณอายุเมื่อปี 2532 ตอนนี้อายุ 82 ปี มีลูก 2 คน ทำงานอยู่มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่

สมศักดิ์ พิชัยศิริ

แม่โจ้รุ่น14
นายสกล สุวรรณสิทธิ์

110/1 ซ.เทศบาล 27 หมู่ 4 ต.ยางเนิ้ง
อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 50140
โทร. 053-322-715

เหตุเกิดที่หมวดไร่นา ผมสกล สุวรรณสิทธิ์ พื้นเพเป็นคนจังหวัดน่าน คุณพ่อผมจบฝึกหัดครูเกษตรทับกวาง ประกอบกับคุณครูที่สอนชั้นมัธยม 4-6 จบแม่โจ้รุ่น 2 พ.ศ. 2478 คุณครูประเสริฐ วิชารักษ์ และคุณครูเอี๋ยน สายสูง แม่โจ้ รุ่น 4 พ.ศ. 2480 ผมสายเลือดเกษตรโดยแท้ วันที่ 1 เมษายน 2492 ผมมาสอบเข้าที่โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ เชียงใหม่ ซึ่งเปลี่ยนฐานะจากสถานศึกษาการเกษตรแม่โจ้เดิม โดยมีท่านอาจารย์พนม สมิตานนท์ เป็นอาจารย์ใหญ่ มีนักศึกษา 71 คน เป็นรุ่นที่ 14 และเป็นนักศึกษาอาชีวะศึกษาชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 1 (สถาบันงดรับนักศึกษา 1 รุ่น ในปี พ.ศ. 2491)

การเรียนในสถาบันการศึกษาด้านเกษตร จะมีทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย

ภาคเช้า เวลา 5.30 น. นายถา จะเคาะระฆังปลุก

เวลา 6.00 น. นักศึกษาจัดแถว พร้อมกันหน้าหออำนวยการ ท่านอาจารย์พนม ควบคุมการเช็คชื่อ มอบให้หมวดงานต่างๆ รับไปฝึกปฏิบัติงาน เช่น

หมวดสัตว์ อาจารย์สุรัตน์ มงคลไชยสิทธิ์ รับไป

หมวดพืชสวนผัก อาจารย์เลื่อน เมฆบังวัน รับไป

หมวดไม้ดอก อาจารย์กำจร บุญแปง รับไป

หมวดไร่นา อาจารย์จันทร์ขาว อรุณสิทธิ และอาจารย์กวง กันภัย รับไป

หมวดละ 10-20 คน เป็นเวลาหมวดละ 2 สัปดาห์ หมุนเวียนกันไป ช่วงปลายเดือน

มิถุนายนต่อเดือนกรกฎาคม 2492 ซึ่งเป็นต้นฤดูฝน ผมพร้อมเพื่อนๆ 12 คน อยู่หมวดไร่นา ทำนาสมัยนั้นฝึกใช้ควาย กับ จรเข้ ทำครับ (นักเรียนแม่โจ้ทุกรุ่น ทุกคนใช้เป็นหมด)

ควายใช้ไถนา ที่รุ่นพี่ๆบุกเบิกเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีควายแก่ๆ อยู่ 3-4 ตัว

จรเข้ใช้ไถนา ที่บุกเบิกใหม่ครับ จรเข้มีให้เลือกหลายขนาด

คนตัวใหญ่ ก็เลือกใช้ตัวใหญ่ให้ถนัดมือหนัก 4 lbs.

คนตัวขนาดกลาง ก็เลือกใช้ตัวเล็กลงมาหนัก 3½ lbs.

คนตัวเล็ก ก็เลือกตัวเล็กลงมาอีกหนัก 3 lbs.

จรเข้มีให้เลือกซื้อไว้เป็นสัตว์เลี้ยงประจำตัวอยู่ 2 สี คือสีเขียว กับสีทอง หาซื้อได้ที่ตลาดเล่าโจ้ว ในตัวเมืองเชียงใหม่ ทั้งควายและจรเข้ที่แม่โจ้รู้เวลาครับ พอได้ยินเสียงระฆังเลิกงาน (8.00 น.และ17.00 น.) ดังขึ้น เขาจะหยุดงานคาแอก คาไถ ทันที

เหตุจะเกิดแล้วละครับ เช้าปลายสัปดาห์ที่ 2 หลังจากเตรียมแปลงนารอจะปักดำต้นกล้าข้าว ผม (สกล) กับเพื่อน 2 คน (ไม่ขอบอกชื่อครับ) รับผิดชอบดำนาแปลงหนึ่งหรือตะปิ้งหนึ่ง ประมาณ 50-60 ตารางเมตร แถวๆประตูบางเขน ไม่ลงไปในนาครับ อยู่บนคันนา (ฝนตกพรำๆ หนาวเย็น) เฮ้ย หนาวว่ะ เสียงใครคนหนึ่งตะโกน เอายังงี้วะ (ไม่บอกชื่อ) ปั้นดินโคลนที่โคนราก แล้วโยนลงเข้าไปในแปลงนา กะให้ระยะห่างกันพอดีๆ ว่าแล้วก็ลงมือทำกันทันที จะเสร็จกันอยู่แล้ว อาจารย์....(ไม่บอกชื่อ) เดินมาจากแปลงอื่นเห็น หน้าตาท่านเขียวปั๊ด สั่นหนาวเพราะเปียกน้ำฝน (ท่านคงโกรธมาก) นี่...นี่...นี่...นี่... เธอทั้ง 3 คน ทำอะไรน่ะ เอาล่ะซี ดำ...ดำ...ดำ...นาวิธีใหม่ครับ เรอะฉันก็จะให้คะแนนเธอวิธีใหม่ ศูนย์ (อาจารย์ขู่น่ะ แต่ท่าทางเอาเรื่องแน่) ความจริงอาจารย์แม่โจ้ใจดี มีเมตตาทุกท่านอยู่แล้ว เมื่อพวกเรา 3 คน อ้อนวอนกันอยู่นาน หนาวก็หนาว ขอรับผิดจะลงไปดำใหม่ อาจารย์บอกว่า ยังไงครูต้องลงโทษพวกเธอ 3 คน โดยปราณี ให้เลือกโทษ 3 อย่าง (อาจารย์ใจดีจริงๆ) คือ

1. ตัดคะแนนความประพฤติ
2. เฆี่ยน 6 ที หน้าห้องประชุม
3. เฆี่ยน 1 โหล ที่นี่

เอายังไงดีล่ะ สั่นหนาวใหญ่เลย เราอ้อนวอนอีก ขอให้เฆี่ยนที่นี่ คนละ 6 ที นะอาจารย์ครับ ยังต่อรองอีกแน่ะ (บางประเทศโทษประหารชีวิต สารภาพผิดยังลดโทษให้จากยิง 12 นัด เหลือครึ่งหนึ่ง คือยิง 6 นัดเลยครับ) อาจารย์คิดอยู่นาน วินาทีสุดท้าย

ระฆังเลิกงานช่วย อาจารย์ใจดี มีเมตตา ไม่ฆ่าลูกศิษย์ เฆี่ยน 6 ที บนคันนา ด้วยเรียวไม้ไผ่ที่หาได้แถวนั้น ก้นลายไปให้หลาบจำ จนถึงบัดนี้ อาจารย์ครับ ที่พวกผมคิดวิธีดำนาใหม่สมัย 60 ปีก่อนโน้น สมัยนี้เป็นวิธีดำนาวิธีใหม่จริงแล้วนะครับ โปรยต้นกล้าลงในนาที่เตรียมพร้อมแล้วเลยล่ะ แต่ต้องกะระยะ ห่าง-ถี่ ให้พอดีๆ นะ ลดต้นทุนการผลิต ทั้งเวลา แรงงาน เมล็ดพันธุ์เยอะเลยครับ เวรกรรมไม่สิ้น สมัยนั้นมาลาเรียยังอาละวาด สกลจับไข้ สอบไล่ไม่ครบทุกวิชา เลย ม.ส. (ไม่สมบูรณ์) ครับ เป็นที่มาสกลฯ คน 2 รุ่น ครับ

ปี 2493 หันเหชีวิตไปฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบอาจารย์ท่านหนึ่งชื่ออาจารย์ถวิล สุริยนต์ ท่านเคยเป็นอาจารย์สอนที่แม่โจ้ ปี 2480 ท่านเล่าชีวิตนักเรียนแม่โจ้ให้นักเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จฯฟัง ให้เอาอย่างนักเรียนแม่โจ้ ถึงแม้เขาจะลำบากตรากตรำ เขาก็มีความมานะ อดทน หนักเอาเบาสู้ มีความรักสามัคคีในหมู่คณะ รู้คุณครูอาจารย์ มีเมตตาธรรม ความดีนานาประการ จนเรา(สกล) อ่อนไหว คิดถึงแม่ กลับมาหาแม่ แม่โจ้อีกครั้ง

สู่อ้อมกอดแม่โจ้ ปี 2494 เป็นรุ่นที่ 16 (อาชีวะศึกษาชั้นสูงเกษตรกรรมรุ่น 3) กับเพื่อนๆ 108 ชีวิต เพื่อให้แม่ อบรมขัดเกลาให้เข้มแข็ง เข้มข้น อดทน ถึงตรากตรำ ลำเค็ญยากเข็ญ จำทน อีก 1095 วัน ก็สำเร็จสมประสงค์ เข้าศึกษาต่อคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ.2497 พร้อมกับเพื่อนๆ คณะเกษตร,คณะเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์, คณะสัตวแพทย์ และคณะประมง อีก 20 กว่าคน

ปี พ.ศ. 2500 จบคณะวนศาสตร์ ยังไม่อยากออกไปรับราชการทหาร จึงเรียนคณะเกษตรอีก 3 ปี จบปี 2503 หลังเพื่อน 1 ปี เข้าทำงานกองการยางวัดเลียบ พร้อมสมัครงานไว้ที่โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง

วันที่ 1 กรกฎาคม 2503 กองการยางมีคำสั่งให้ไปปฏิบัติงานที่สถานีทดลองสวนยางทานโต จังหวัดยะลา และในวันเดียวกัน โรงงานยาสูบ ก็เรียกตัวให้ไปปฏิบัติงานที่สำนักงานยาสูบหนองคาย จังหวัดหนองคาย เอาล่ะซี ใต้กับอีสาน ซาไกกับลาว ตัดสินใจไปทางหมอลำครับ อยู่ฝ่าย ใบยา โรงงานยาสูบ 27 ปี

หนองคาย 2 รอบ	3 ปี
เชียงราย 2 รอบ	15 ปี
เชียงใหม่	1 ปี กับ 5 เดือน
เพชรบูรณ์	7 เดือน
แพร่ 2 รอบ	3 ปี
นครพนม	3 ปี
รองผู้อำนวยการใบยา กรุงเทพฯ	1 ปี
ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนา	6 ปี

เกษียณ ปี 2536 อายุงาน 33 ปี

อายุ 78 ปี สุขภาพแข็งแรง มีเงินใช้

ภรรยาชื่อ คุณอารีย์ สุวรรณสิทธิ์ อายุ 67 ปี

หลานตา-หลานยาย 2 คน (เป็นหญิงทั้งคู่)

หลานปู่-หลานย่า 3 คน (เป็นหญิงล้วน มีแฝด 1 คู่)

ยึดถือคติคำกลอนของท่านเจ้าคุณนรราชมานิต(ธัมมวิตักโกภิกขุ)ท่านประพันธ์ไว้ว่า

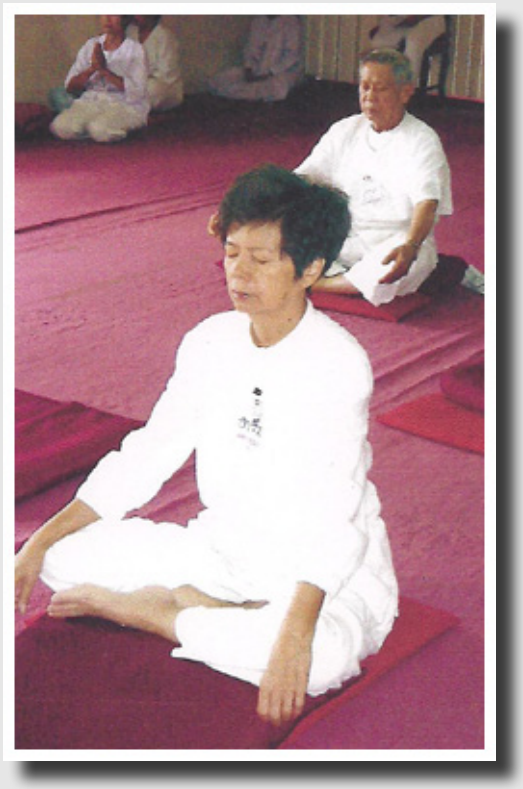
เห็นเสือหมอบ	*อย่าเชื่อ*	*ว่าเสือไหว้*
เผลอทีไร	*เสือกิน*	*สิ้นทั้งขน*
คนต้องเกรง	*เยงยำ*	*น้ำใจคน*
เขาถ่อมตน	*อย่าเหมา*	*ว่าเขากลัว*

ระลึกถึงเพื่อนๆ เสมอ

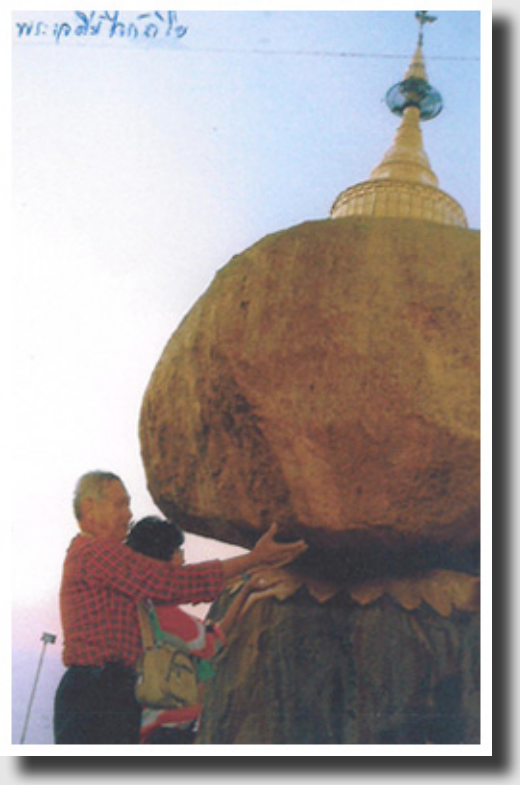
สกล สุวรรณสิทธิ์

อบรมวิปัสสนาที่บ้านคุณหลุยฯ รุ่น19

นมัสการ พระเจดีย์ อินทรแขวน ไจก์ ถิ โย เมื่อ 2551

คารวะ พี่เชิดพงศ์ โสภน รุ่น11 รองผอ. ยาสูบ
ผอ.ฝ่ายใบยา คุณณรงศ์ศักดิ์ มหาวรรณ รุ่น14

ไร่ยาสูบ เตอร์กิช ส.นาทาม นครพนม

คุณพี่ระพงศ์ ณ หนองคาย รุ่น34
คุณถนอม ชำนาณกิจ ห.สถานีใบยานาทาม นครพนม

ศิษย์ ส. บ้านจ้องรดน้ำดำหัว วันสงกรานต์ ที่บ้านเชียงใหม่

รุ่น14 เฮฮา รศ.เทพประสงค์

แถวนั่ง

สำเภาฯ, วันไชยแถ้ว, ศรีมูลฯ

แถวยืน

พอ.อุทิศ, สกล, จันทร์แก้ว, สะใภ้จันทร, สะใภ้อารีย์

แถวยืน

ศรีมูล บุญรัตน์

แถวนั่ง

อินทร์ทอง เมฆขยาย ไม่ทราบแขกใคร

แม่โจ้รุ่นที่ 14
ผศ.บุณลือ สมบูรณ์วงศ์

3/3 หมู่ 4 ถ.สันทราย-พร้าว ต.ป่าไผ่
อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210
โทร. 053-491-687, 086-9150-150

ผศ. บุญลือ สมบูรณ์วงศ์ เกิดที่ตลาดบ้านใหม่ หมู่ที่ 4 ต. บางขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เกิดเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2473 เป็นลูกชาวนา อายุ 7 ปี เรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดเทพนิมิตร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปี พ.ศ. 2492 ที่โรงเรียน เบ็ญจมราชรังสฤษ ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา อยากจะไปเชียงใหม่ จึงไปสอบชิงทุนที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทุนไปเรียนต่อที่โรงเรียนอาชีวะเกษตรกรรมแม่โจ้ อาจารย์เริ่ม เนตรศิริ เป็นอาจารย์ผู้ปกครองไปรับผู้สอบได้ที่กระทรวงศึกษาธิการ ไปเรียนที่แม่โจ้ จำนวน 96 คน เป็นนักเรียนทุนทั้งหมด รถไฟออกจากสถานีหัวลำโพง เวลา 15.00 น. ไปถึงเชียงใหม่วันรุ่งขึ้น เวลา 15.00 น. รถไฟสมัยนั้นเป็นหัวรถจักร ใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิงวิ่งไปช้าๆ “ถึงก็ช่าง ไม่ถึงก็ช่าง” หัวมีแต่ขี้เถ้าเปื้อนมอมแมม ง่วงนอนก็ขึ้นไปนอนบนชั้นเก็บของที่ประทับใจและสนุกดีมาก จบจากแม่โจ้ปี 2495 เรียนแม่โจ้ 3 ปี เป็นนักเรียนแม่โจ้รุ่น 14

การรับน้องใหม่ ครั้งนั้น ศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น 12 และ 13 ไปรับถึงหอพักซึ่งพักที่หอชาญกสิกิจ รุ่นพี่พาเดินไปที่ไซฟ่อน ประตูระบายน้ำคลองชลประทาน ระยะทางจากหอพักประมาณ 500 เมตร แล้วเดินกลับหอพัก รุ่นพี่จะเก็บอาหารการกินขนมรวมไว้แล้วแบ่งกันกิน ฉันท์พี่น้องเพื่อให้รู้จักรักสามัคคี เป็นการสอนไปในตัว เป็นที่ประทับใจครั้งแรก

ปี พ.ศ. 2495 ไปสมัครงานที่กรมประมงเป็นพนักงานประมงจัตวา เงินเดือน ๆ ละ 750 บาท ได้เข้าอบรมโครงการ F.A.O ที่แผนกทดลองเพาะเลี้ยงบางเขน หลักสูตรการ

เพาะเลี้ยงปลาเป็นเวลา 3 เดือน จบหลักสูตรต่อจากนั้น ทางกรมประมง ให้ไปประจำอยู่ที่โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ใช้บ่อปลา ของโรงเรียนขยายพันธุ์และเพาะเลี้ยงปลาหมอเทศ ทำการส่งเสริมการเลี้ยงปลาในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน สังกัดสถานีประมงกว๊านพะเยา จังหวัดเชียงราย โดยคุณดวง เตชะโกมล แม่โจ้ รุ่น 9 เป็นผู้สนับสนุน ผมจึงรักพี่ดวงมาก ปี 2497 กรมประมงขอแบ่งที่ดินจากสถานีกสิกรรมแม่โจ้ จำนวน 5 ไร่ ขุดบ่อเลี้ยงปลา เพาะพันธุ์ปลาหมอเทศ จำนวน 2 บ่อ ๆ ละ 1 ไร่ ปี 2495 คุณดวง เตชะโกมล แม่โจ้รุ่น 9 มารักษาการหัวหน้าสถานีประมงน้ำจืดแม่โจ้ เชียงใหม่ ครั้งนั้นยังไม่มีงบประมาณดำเนินงาน มีคนงาน 1 คน เวลารวบรวมลูกปลาหมอเทศต้องใช้ผ้าขาวม้าแทนอวนลาก ลูกปลาหมอเทศไว้แจกจ่ายให้เกษตรกร ตัวเองต้องเป็นคนงานลากลูกปลาไปในตัวด้วย ลูกแม่โจ้ต้องสู้

ปี พ.ศ. 2496 ได้แต่งงาน กับคุณศรีลา สัจจัง บ้านป่าเหมือด อำเภอสันทราย เชียงใหม่ มีบุตรสาว 2 คน บุตรชาย 3 คน มีหลาน 10 คน เหลน 3 คน เป็นพ่อลูกดกเหมือนปลาหมอเทศ

เมื่อออกจากแม่โจ้ จบไปแล้ว ตั้งใจจะไปเรียนนายร้อยสำรอง อยากจะเป็นผู้หมวดมันโก้ดี แต่ต้องผิดหวัง เพราะไม่มีทุนขาดการสนับสนุน จึงต้องไปสมัครงานที่กรมประมง นับว่าโชคดี สอบบรรจุเป็นพนักงานประมงจัตวา มีเงินใช้ โชคดีกรมประมงได้ให้ไปสังกัดที่สถานีประมงกว๊านพะเยา เชียงราย ไปอาศัยบ่อปลาที่โรงเรียนเกษตรกรรม แม่โจ้ ขยายพันธุ์ปลาหมอเทศ และอยู่ใกล้บ้านแฟนซึ่งรักกันมาเป็นเวลา 4 ปี ต่างคนต่างรอ จนสมหวัง ได้แต่งงานกัน เมื่อ ปี พ.ศ. 2496 จึงมีอู่ข้าวอู่น้ำ แม่ยาย มีที่ดินมีบ้าน เป็นผู้มีอันจะกินภรรยา เป็นคนขยันค้าขาย อยู่ที่ตลาดป่าเหมือด ตัวเองก็กลายเป็นคนขยันเพราะภรรยาจึงค้าถั่วดิน (ถั่วลิสง) และทำงานไปด้วย มีรายได้พอกินพอใช้ ลูกๆ ก็เป็นเด็กดีขยันเหมือนแม่เรียนจบปริญญาตรี ปริญญาโท มีงานดีๆ ทำกันทุกคน ชาติก่อนคงได้ทำกรรมดีไว้ ผลบุญจึงตามสนองชาตินี้ จึงมีใจโอบอ้อม อารีย์ ขอบทำบุญเป็นประจำ ไม่เคยลืมบุญคุณพ่อแม่ พี่ป้า น้าอา ถึงท่านจะถึงแก่กรรมไปแล้ว ได้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ท่านเป็นประจำ

ประวัติการทำงานประจำ

- เป็นพนักงานประมงตรี สถานีประมงน้ำจืด จังหวัดเชียงใหม่แล้ว เป็น

หัวหน้าสถานีประมง เชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 รวม 10 ปี

- เป็นหัวหน้าสถานีประมง หนองจะบก นครราชสีมา 1 ปี อาจารย์ประสงค์ วรยศ สมัยเป็นรองผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เพื่อนรุ่นเดียวกันขอให้ย้ายมาช่วยงานสอนวิชาประมงที่แม่โจ้
- เป็นครูโท ที่วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ และเลื่อนเป็นอาจารย์โท เป็นหัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางสัตว์ คณะผลิตกรรมการเกษตรแม่โจ้ และทำหน้าที่หัวหน้าสาขาประมงอีกตำแหน่งหนึ่งตามความรู้และความชำนาญงาน และความต้องการของแม่โจ้
- ไปศึกษาสาขา Study of breeding, Nursing and Rearing Techniques of Chinese Carp (Inland sheries) ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
- จัดทำหลักสูตรการประมง น้ำจืด รับนักศึกษาหลักสูตร 2 ปี ต่อเนื่อง เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นครั้งแรกให้แก่สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ และได้ปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้ง เพื่อความเหมาะสมยิ่งขึ้น ให้เป็นไปตามนโยบายของสถาบันฯ
- จากผลงานวิจัยและการเขียนตำราการสอน จึงได้ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางสัตว์ คณะผลิตกรรมการเกษตร และเป็นผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา
- เกษียณอายุราชการ ปี พ.ศ 2533 แล้วเป็นอาจารย์พิเศษสอนภาควิชาเทคโนโลยีการประมง และคณะวิศวกรรมอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งได้ไปศึกษาและฝึกอบรมดูงานด้านผลิตภัณฑ์อาหารและการถนอมอาหารที่มหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ UP LOS BANOS โดยทุน Asai foundation อาจารย์เทพประสงค์ วรยศ เป็นผู้ติดต่อขอทุนให้

งานพิเศษ

- เป็นกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้ ปรับปรุงเรือนพักสมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้ และบริหารงานด้านหอพัก และหาทุนให้สมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้ ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้มาโดยตลอด และให้การสนับสนุนกิจกรรมของสมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้ มาโดยตลอด
- เป็นรองสาขาสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรี

นครินบรมราชชนนี จังหวัดเชียงใหม่ บริหารงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เป็นประธานชมรมผู้สูงอายุ อำเภอสันทราย จำนวน 126 ชมรม ดูแลสมาชิก 18,900 คน จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ 126 ศูนย์ มีการออกกำลังกาย ตรวจสุขภาพ บรรยายความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ ออกไปเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ ที่ด้อยโอกาส เป็นการเอื้ออาทร เป็นอำเภอที่มีศักยภาพ มีชมรมผู้สูงอายุเป็นอันดับ 1 ของเชียงใหม่

ผลงานดีเด่น

ผลงานทางวิชาการ

- โครงการวิจัยการเลี้ยงปลาในนาข้าว และการส่งเสริมการเลี้ยงปลาในนาข้าว ในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน ได้รับผลสำเร็จเกษตรกรสนใจ และทำการเลี้ยงปลาในนาข้าวเป็นจำนวนมากเป็นที่แพร่หลาย
- โครงการวิจัยเรื่อง การเลี้ยงกุ้งก้ามกราม ในบ่อดิน ได้ผลดี เกษตรกรเลี้ยงกุ้งก้ามกรามกันอย่างแพร่หลาย
- โครงการวิจัยการเลี้ยงปลากะพงขาวในน้ำจืด ได้ผลดี
- การใช้มันเทศ หมักด้วยยีสต์ ในอาหารสุกร สามารถใช้มันที่มีราคาถูกเป็นอาหารใช้เลี้ยงสุกร โค ปลา ได้ผลดี ประหยัดค่าใช้จ่าย จากอาหารราคาแพง

ผลงานด้านพัฒนาประเทศชาติและเกียรติประวัติ

- สำเร็จหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคงแห่งชาติ รุ่นที่ 50 จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- ได้รับโล่เกียรติคุณศิษย์เก่าแม่โจ้ ดีเด่น จากเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์
- ได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ อาสาสมัครดีเด่น เสียสละเป็นประโยชน์แก่สังคม จากคณะกรรมการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม

ผลงานดังกล่าว ได้มาจากความตั้งใจ เสียสละ อุทิศตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติตลอดมา

“เสียสละ ทำงานเพื่อผู้อื่น มีความตั้งใจ มีภาวะความเป็นผู้นำ”

มีความจริงใจ รักบิดา มารดา ที่พึ่งทางใจสูงสุดทางพระพุทธศาสนา องค์สัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงสั่งสอนให้มนุษย์ละเว้นความชั่ว กระทำความดี ทำจิตใจให้ผ่องใส รักแม่โจ้ รักเพื่อนแม่โจ้ทุกคน ที่เคยร่วมทุกข์ ร่วมสุขกันมา กินข้าวกระทะเดียวกันมา 3 ปี ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาตลอดไม่เคยมีอคติ กับใคร เพื่อนที่รักที่สุด ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา คือ อาจารย์ประสงค์ วรยศ เปลี่ยนชื่อเป็นอาจารย์ เทพประสงค์ วรยศ แม่โจ้รุ่น 14 รุ่นเดียวกัน ซึ่งเป็นเพื่อนแท้

สวัสดี

ซ้ายมือบุตรชาย 3 คนบุตรสาว 2 คนรวม 5 คนขวามือบุตรชาย 3 คนของผู้เชี่ยวชาญการประมงจากสหรัฐอเมริกามาดูงานที่สถานที่ประมงแม่โจ้เมื่อปี พ.ศ. 2504 (ตำแหน่งหัวหน้าสถานี ฯ)

แม่บ้าน (ขวามือ) ตรงกลางพ่อบ้านพร้อมบุตรหลาน

ซ้ายมือรองอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เทพประสงค์ วรยศ (ประสงค์ ว. รมศ) ในงานแต่งงานหลานชาย อ. บุญลือ

“ งานหนักไม่เคยฆ่าคน “
เลี้ยงปลาในนาข้าว

จบหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง รุ่นที่ 50 ปี 2530
ที่มหาลัยป้องกันราชอาณาจักร(ซ้ายมือ)

ได้รับทุน *Aasia foundation* ศึกษาดูงานการผลิตภัณฑ์อาหารและการถนอมอาหารที่
มหาลัยวิทยาฟิลิปปินส์ UP LOS BANOS ปี 2533

เข้าห้องทดลองปฏิบัติการถนอมอาหาร
ที่ UP LOS BANOS (ซ้ายมือ ขวามือ อาจารย์)

แม่โจ้รุ่นที่ 14
ดร.เจือ สุทธิวนิช

12/1 ม.5 ต.ทุ่งขมิ้น กิ่งอำเภอนาหม่อม
จ.สงขลา 90310
โทร. 074-385-224, 081-987-4187

ขอบอกเล่าแต่เรื่องในอดีตที่ มก.บางเขนว่าพี่ได้ผ่านร้อน ผ่านหนาว พบสุข เผชิญทุกข์ และดีใจเสียใจอย่างไรมาให้ทราบเสียก่อน เช่นเรื่องการได้ทำงานระหว่างเรียน กับงานบุกเบิกก่อตั้ง วิทยุ มก. และขอบอกมาด้วยว่า สิ่งที่ช่วยทำให้พี่ให้นึกถึงเรื่องเก่าๆที่บางเขนได้มากอีกอย่างหนึ่งก็คือรายชื่อผู้ที่ส่งเรื่องมาให้น้องแล้ว พี่ยังจำเค้าหน้าของพี่ๆน้องๆในรายชื่อที่น้องแจ้งมาให้ทราบนั้นได้เกือบทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่จาดูร กองสาร์(รุ่น11) ที่ถ่ายทอดอุดมคติการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมของพวกเราเอง ด้วยอุดมคติ และกิจกรรมของ เกษตรชมรม มาให้พี่ได้ซึมซับเอาไว้จนเต็มสมอง ทำให้คิดว่าน่าจะได้เขียนเล่าเรื่องของเกษตรชมรม ไว้ด้วย แม้ว่าจะเป็นเพียงเรื่องในบางส่วนของชมรมเท่านั้นก็ตาม แล้วต่อจากนั้นจึงค่อยเขียนบอกเล่าถึงเรื่องของการเป็นชาวสวนยางในบั้นปลายของชีวิตของพี่เองในปัจจุบัน ซึ่งในปีพ.ศ.2554 นี้ พี่มีอายุย่างเข้าปีที่ 81 แล้ว พี่ขอค่อย ๆ นึกทบทวนเขียนถึงความหลังที่บางเขนเป็น เรื่องแรกไปเรื่อยๆดังนี้ครับคือ เมื่อจบจาก แม่โจ้ ปี 2495 เป็นรุ่นที่ 14 แล้วพี่ก็ไปเรียนต่อที่ มก.บางเขน ซึ่งหลักสูตรปริญญาตรีสมัยนั้นต้องเรียน 5 ปี และต้องทำวิทยานิพนธ์ด้วยคนละหนึ่งเรื่อง ระหว่างเรียนที่ บางเขน ตอนอยู่ปีหนึ่งราวๆกลางปี พี่ไปสมัครเป็นคนงานของแผนกไก่กับท่านปรมาจารย์หลวงสุวรรณฯ แบบขอทำงานนอกเวลาเรียน และวันเสาร์อาทิตย์ พี่ไปสมัครที่ห้องทำงานใน ห้องสมุดไก่ ของท่าน ท่านเงยหน้าจากโต๊ะขณะที่กำลังเขียนหนังสือ และเสยแว่นตาขึ้นมามองหน้าพี่แล้วถามว่า เธอเรียนจบมาจากไหน พี่ก็ตอบท่านไปว่าจบมาจากแม่โจ้ขอรับ ท่านพยักหน้า และถามอีกว่าเธอเรียนอยู่ชั้นปีไหน พอตอบท่านว่าอยู่ชั้นปีหนึ่งขอรับ ท่านก็บอกว่าอยู่ปีหนึ่งยังใหม่ๆอยู่ ต้องเรียนหนัก และยังไม่รู้จัก มหาวิทยาลัย ของเรา เธอไปตั้งใจเรียนให้ดีๆเสียก่อน แล้วปีหน้าค่อยมาหัดทำงาน พอขึ้นปีสองได้ใหม่ๆพี่ก็ไปสมัครกับท่านอีก ท่านจำพี่ได้ เอ้า มาอีกแล้วเรอะ พี่ค้อมหัวรับคำทักทายของท่านด้วยความเคารพ และเรียนท่านไปว่าตอนนี้กระผมอยู่ชั้นปีที่สองแล้วขอรับ ท่านถามว่าพ่อแม่อยู่ที่ไหน ชอบเลี้ยงไก่จริงๆเรอะ เหยียบขี้ไก่ให้ฝ่อนะ

เอ้า ...ไปบอก แทน เค้าว่าชั้นให้เธอไปอยู่กับประทีปที่ห้องฟัก และให้เงินเดือนเธอชั่งหนึ่ง พี่ดีใจและงงๆอยู่ในตอนแรกกับคำว่า ห้องฟัก และคำว่า ชั่งหนึ่ง

รูปที่ 1. สามปรมาจารย์เกษตรของพวกเรา
หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ
พระช่วงเกษตรศิลปการ
และหลวงอิงคศรีกสิการ

คำว่า *แทน* นั้นคือชื่อของท่านอาจารย์แทน อิงคสุวรรณ ซึ่งเป็นเลขานุการของท่าน และเป็นผู้ควบคุมดูแลงานธุรการทั้งหมดของแผนกไก่ในสมัยนั้น ส่วนคำว่า *ประทีป* ก็คือ พี่ประทีป ราชแพทยาคม เป็นรุ่นพี่ปีห้า อยู่หอ 3 ตัวพี่เองแม้จะได้อยู่หอ 4 ติดๆ กับหอ 3 แต่ก็ยังไม่คุ้นกับพี่ประทีป พี่ประทีปไม่ค่อยได้กลับมานอนที่หอเนื่องจากต้องนอนอยู่ที่ห้องเล็กๆในห้องฟัก คอยระมัดระวังดูแลตู้ฟักไข่ไฟฟ้าซึ่งเดินเครื่องอยู่ตลอด 24 ชั่วโมงทุกวัน พี่ประทีปเป็นผู้รับผิดชอบงานของห้องฟักไข่ที่สามารถฟักไข่ได้สัปดาห์ละหลายพันฟองถึงเรือนหมื่น เป็นห้องฟักไข่ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยสมัยนั้น และคำว่าชั่งหนึ่ง ก็คือ 80 บาท ที่พี่เพิ่งนึกออกตอนเข้าไปรายงานตัวกับท่านอาจารย์แทนที่ห้องธุรการ แล้วไปรายงานตัวกับพี่ประทีปที่ห้องฟักไข่ ซึ่งอยู่ใกล้ๆกัน

พี่เป็นลูกมือของพี่ประทีปได้ราวๆ 2 เดือน ก็ได้รับข่าวดีจากพี่ประทีปว่าท่านปรมาจารย์ หลวงสุวรรณ ฯ ได้เรียกตัวพี่ประทีปไปสอบถามถึงความประพฤติของพี่ที่ห้องฟัก และพี่ประทีปยืนยันรับรองกับท่านว่าพี่ตั้งใจทำงาน ช่วยแบ่งเบาภาระของพี่ประทีปได้มาก ท่านจึงสั่งขึ้นเงินเดือนให้พี่อีกเป็น 3 ชั่ง

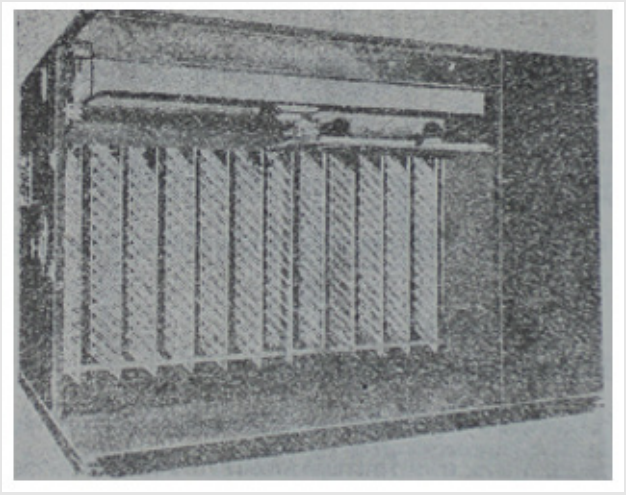

รูปที่ 2. ส่วนหนึ่งของตู้ฟักไข่ไฟฟ้าขนาดใหญ่ของห้องฟักไข่ ที่ได้เข้าทำงานในสมัยนั้น

พี่ประทีปยังถามพี่ในครั้งนั้นอย่างหัวเราะๆ ขำๆ ด้วยว่า คุณรู้มั้ยว่า ที่ท่านอธิการ คุณหลวงฯ ท่านขึ้นเงินเดือนให้คุณอีกเป็นเดือนละ 3 ชั่งนั้นน่ะ สามชั่งมันเท่ากับกี่บาท มันเท่าไรกันแน่? พี่ก็ได้แต่ยิ้มแหะๆในตอนแรก และรีบคิดเลขในใจ เอา 3 ไปคูณกับ 80 แล้วตอบพี่ประทีปไปว่า... เท่ากับ 240 บาทครับพี่ .....

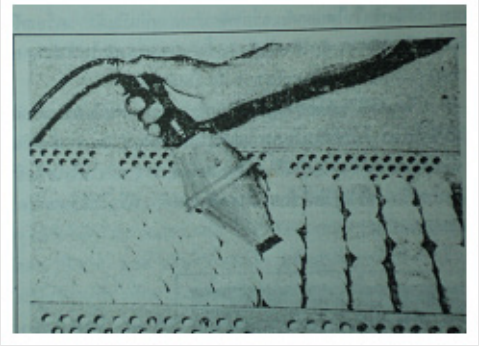
งานที่ห้องฟักในครั้งนั้นไม่ใช่งานหนักชนิดที่ต้องออกแรงออกกำลังแบบถางหญ้าขุดดิน อาจเรียกว่าเป็นงานประเภทงานเบาๆก็น่าจะได้ แต่เป็นงานที่มีปริมาณให้ต้องทำจนเสร็จค่อนข้างมากเหลือกำลัง และเมื่อถึงกำหนดเวลาที่จะต้องทำแล้วก็ต้องทำติดต่อกันไปอย่างหยุดมือไม่ได้ด้วย ยิ่งกว่านั้นก็คือ มากกว่าครึ่งของปริมาณงานดังกล่าว เป็นงานที่ต้องทำตอนกลางคืนหรือในห้องมืด อันได้แก่งาน ส่องไข่ ฟักทีละฟองอย่างพิถีพิถันคราวละหลายๆพันฟองถึงเรือนหมื่นกว่าฟองจากการนำไข่เข้าตู้ฟักแต่ละชุด ทุกสัปดาห์

เราต้องจัดไข่ฟักรุ่นใหม่ลงถาดฟักของแต่ละตู้ด้วยวิธีเรียงมันลงไปเป็นแถวๆทีละแถวโดยเอาด้านแหลมลงล่าง ด้านป้านขึ้นบน ให้แถวแรกอยู่ติดขอบถาด และให้แถวต่อมาเรียงตัวอยู่ในมุมระหว่างช่องว่างของแถวต่อแถวถ้าเป็นชุดที่จะนำเข้าฟักในตู้ฟักแบบ Buckeye ซึ่งมีราวแขวนเป็นช่องๆให้เสียบถาดไข่ฟักนี้เข้าร่องลิ้นที่ซ้อนๆกันดังที่เห็นลักษณะภายนอกอย่างในรูปที่ 3 และลักษณะการบรรจุถาดไข่จำนวนหลายสิบถาด เข้าไปอยู่ในช่องข้างในตู้ซึ่งมีกลไกให้สามารถหมุนเปลี่ยนระดับถาดได้ 3 ระดับ คือแนวนอน แนวเอียง 45 องศาข้างซ้าย และเอียง 45 องศาข้างขวา เพื่อกลับไข่ย้ายตำแหน่งไข่แดงและเชื้อลูกไก่ภายในฟองให้เปลี่ยนที่วันละ 4 ครั้ง เริ่มจากครั้งที่ 1 ตอนเช้าแนวนอน ครั้งที่ 2 ตอนเที่ยงตะแคงเอียงซ้าย ครั้งที่ 3 ตอนเย็นกลับคืนมาอยู่ในแนวนอน และครั้งที่ 4 ตอนสี่ทุ่มก่อนนอนก็หมุนมาเอียงขวาอย่างในรูป

รูปที่ 3. ลักษณะถาดไข่ภายในตู้ฟักไข่ Buck eyeขณะเอียงขวา มองจากด้านหน้าเมื่อเปิดประตูตู้ฟักออกมาแล้ว

แต่ถ้าเป็นตู้ฟักแบบ Multiplo ซึ่งเป็นตู้ที่มีขนาดใหญ่กว่าสูงกว่า ก็ต้องเรียงไข่ลงถาดในช่องตะแกรงลวดลูกคลื่นโดยเอาด้านแหลมลงล่างด้านป้านขึ้นบนเช่นเดียวกันอย่างในรูปที่ 4 เพราะช่องอากาศ(air cell)ของไข่ตามปกติจะอยู่ทางด้านป้าน ช่องอากาศจะใหญ่มากขึ้นทุกวันตามอายุของไข่ฟัก ดังรูปที่ 5.

รูปที่ 4. การส่องไข่ฟักด้วยเครื่องส่องไข่ไฟฟ้า

รูปที่ 5. การเจริญเติบโตของเชื้อลูกไก่ในฟองไข่

กิจวัตรประจำวันของการฟักไข่ที่ห้องฟักในสมัยนั้นก็คือการเอาลูกไก่ที่ฟักออกมาเป็นตัวแล้ว ออกจากถาดของ ตู้คลอด(Hatcher)ในตอนเช้าวันศุกร์ หยิบออกมาพร้อมกันทั้งสองมือให้ได้ครั้งละ 5 ตัว บรรจุลงในกล่องลูกไก่ซึ่งทำด้วยกระดาษแข็งสีน้ำตาลมีรูระบายอากาศอยู่ตอนบนของกล่องๆละ 25 ตัว แยกตามพันธุ์ส่งไปยังแผนกเลี้ยงลูกไก่อ่อนโดยจดจำนวนไว้เพื่อลงบัญชีต่อไป ทางแผนกลูกไก่อ่อนจะทำหน้าที่คัดเพศด้วยเครื่องส่องที่เป็นหลอดไฟฟ้าขนาดเล็กมากประมาณขนาดก้านธูปสอดเข้าไปทางก้นลูกไก่เพื่อดูอวัยวะเพศว่าลูกไก่ตัวนั้นเป็นตัวผู้หรือตัวเมีย ลูกไก่ที่เราฟักในครั้งนั้นซึ่งเป็นช่วงที่กำลังมีการส่งเสริมการเลี้ยงไก่กันอย่างขนานใหญ่ทั่วประเทศ ส่วนใหญ่เป็นไก่พันธุ์เล็กฮอร์นขาวซึ่งเป็นพันธุ์ไข่ดก ปริมาณไข่ที่ฟักเป็นอันดับรองลงมาก็คือไก่พันธุ์โร๊ดไอแลนด์แดง(พันธุ์เนื้อและไข่) พันธุ์อ๊อสตราลอปสีดำ(พันธุ์เนื้อ) พันธุ์บาร์พลีมัทร็อคสีเทาลายกระ(พันธุ์เนื้ออันดับรองลงมา) และพันธุ์ลูกผสมอ๊อสตร้าไวท์(อ๊อสตราลอป x เล็กฮอร์นขาว)

เราต้องบรรจุไข่ฟักที่รวบรวมไว้ตลอดสัปดาห์ (เก็บไว้ในห้องเย็นเพื่อป้องกันเชื้อในไข่เจริญก่อนกำหนด) เอามาบรรจุลงถาดตั้งแต่ตอนสายๆของวันศุกร์หลังจากที่ได้นำลูกไก่เกิดใหม่ออกมาจากตู้คลอด และส่งไปยังแผนกเลี้ยงลูกไก่อ่อนหมดแล้วตั้งแต่ตอนเช้า โดยมอบหน้าที่ให้คนงานเป็นผู้ทำการล้างถาดคลอดลูกไก่(จิกเปลือกไข่ออกมาเอง)และทำความสะอาดตู้คลอด ส่วนการลมควันสารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อโรคระบาดไก่นั้นเราเป็นคนทำ เราบรรจุถาดไข่ฟักรุ่นใหม่เข้าตู้ฟักที่ยังไม่ได้เดินเครื่องไว้ก่อนตั้งแต่ตอนเริ่มงานจัดไข่ฟักลงถาด เพราะกว่าจะเสร็จงานนี้ก็เป็นเวลาบ่ายมากแล้ว เราเปิดสวิทช์ไฟเดินเครื่องของตู้ฟักไข่รุ่นใหม่ตอนหกโมงเย็น ห้องฟักไข่สมัยนั้นมีตู้ฟักไข่ขนาดใหญ่หลายเครื่องที่มีความจุเครื่องละหลายพันฟอง จึงหมุนเวียนฟักไข่จำนวนมากๆหลายพันฟองถึงเรือนหมื่นกว่าฟองได้ทุกสัปดาห์ตลอดปี

การส่องไข่ฟัก แต่ละรุ่นจะเริ่มส่องครั้งแรกเมื่อได้ทำการฟักไปแล้ว 3 วันเพื่อคัดเอาไข่ที่ไม่มีเชื้อ และไข่ที่เชื้อตายหรือเชื้ออ่อนแอเอาออกมา แล้วรวมไข่มีเชื้อทั้งหมดมาจัดเข้าถาดฟักอีกครั้ง เพื่อประหยัดเนื้อที่ในตู้ฟักให้สามารถใช้ฟักไข่ได้เต็มอัตราอยู่ตลอดเวลา ส่องไข่ครั้งที่สองเมื่อไข่ฟักมีอายุ 5 วัน เพื่อคัดเอาไข่เชื้อตายหรือเชื้ออ่อนแอออกมา ไข่ทั้งสองชุดพวกนี้ยังไม่เสีย ไม่เน่า (มีผู้มาซื้อเหมาในราคาที่ถูกกว่าไข่ไก่สด เอาไปขายให้กับร้านทำขนมเค๊กอีกต่อหนึ่ง) ส่องไข่ครั้งที่สามเมื่อไข่ฟักมีอายุ 18 วัน เพื่อคัดเอาไข่เชื้อตายระยะนี้ออกมา เพื่อเตรียมไข่ฟักที่เชื้อแข็งแรง (ดูรูปที่ 5 ประกอบ) ใส่ถาดใหญ่นำไปเข้า ตู้คลอด(Hatcher) อีกทีหนึ่ง ไข่เชื้อตายระยะนี้ ยังพอเอาไปต้มกินได้เรียกว่า ไข่ข้าว แต่ถ้าเป็นไข่ที่เป็นตัวระยะสุดท้ายโดยครบสมบูรณ์แล้วแต่เจาะเปลือกออกมาเป็นตัวลูกไก่ไม่ได้ เรียกไข่พวกนี้ว่า ไข่ตายโคม เราเอาไปโยนลงบ่อเลี้ยงปลาสวาย ให้เป็นอาหารปลาสวายไป แต่ถ้าเอามาต้มขายอย่างพวกแม่ค้าหาบเร่ที่มีน้ำจิ้มให้ด้วย ก็มีราคาแพงกว่า ไข่ต้มธรรมดา (พวกคอทองแดง สมัยนั้นชอบกินเป็นกับแกล้มเหล้ามาก)

การทำงานที่ห้องฟักในครั้งนั้น ต้องทำรายงานผลการฟักไข่แต่ละรุ่น แต่ละพันธุ์ และต้องควบคุมอุณหภูมิของตู้ฟักให้คงที่ด้วยกรรมวิธีต่างๆ ตามปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งต้องเรียนรู้และจดจำเอา ไว้อยู่ตลอดเวลา ทำให้ไปไหนไม่ได้ ตอนกลางคืน พี่ประทีปจึงต้องนอนเฝ้าคอยระมัดระวังอยู่ในห้องฟัก พี่ได้อาศัยเงินเดือน 240 บาทนี่แหละครับ มาประคับประคองชีวิตนิสิตยากจนของตัวเองจนจบปีสาม ได้รับอนุปริญญาแล้วจึงได้รับการปรับเงินเดือนเป็น 750 บาท เมื่อเรียนจบแล้ว ได้ปริญญา กส.บ.(กสิกรรมและสัตวบาลบัณฑิต)

ไม่ใช่ปริญญา วท.บ.(เกษตรศาสตร์) อย่างสมัยนี้ พี่ได้งานทำในตำแหน่งอาจารย์ตรีที่สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มก. อัตราเงินเดือน 1,100 บาท

รูปที่ 6. รับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เรื่องที่สอง การเรียนที่บางเขนสมัยนั้นมีกิจกรรมนอกหลักสูตรหลายอย่างที่ดำเนินการโดยองค์การนิสิต และมีกิจกรรมพิเศษอีกหลายรูปแบบที่กลุ่มนิสิตดำเนินการเองในลักษณะสโมสร และชมรมต่างๆเช่น English Club สโมสรพืชสวน ชมรมนักกลอน และ เกษตรชมรม เป็นต้น

พี่ จาดูร กองสาร รุ่นพี่ปีห้าอยู่หอ 2 ซึ่งสนิทกับพี่ ประทีป เป็นคนมาเล่าให้พี่ฟังถึงเรื่องของ เกษตรชมรม ซึ่งมีแนวคิดหลักสำคัญ แบบสามสอ คือ ศ.ส.ส.(ศึกษา สร้าง ส่งเสริม) ตามที่ท่านศาสตราจารย์ทำนอง สิงคาลวนิช ได้ถ่ายทอดไว้ให้ ท่านศาสตราจารย์ทำนองเป็น บิดาแห่งการส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย เรื่องของ เกษตรชมรม นี้ พี่จาดูร กับรุ่นพี่อีก 5 - 6 คนเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งขึ้นใน มก.บางเขนของเราโดยชักชวนพวกรุ่นน้องมาร่วมกลุ่มด้วย พี่คลับคล้ายคลับคลาว่านอกจา พี่จาดูร ซึ่งเป็นแกนนำของชมรมแล้ว พี่ ๆ อีก 5 - 6 คนชุดนี้ ดูเหมือนจะได้แก่ พี่วรรณ(สุวรรณ เผ่าช่างทอง) พี่เพียร(เพียร จรรย์สืบศรี) พี่ชาคริต(ชาคริต จุลกะเสวี) พี่โชติ(โชติ สุวิปกิจ) พี่โป่(ประวิทย์ ศรลัมพ์) และ พี่แอ๊ด(พงศ์พิตร ปิยะพงศ์) ฯลฯ

รูปที่ 7–13..พี่จาดูร กับน้องมาเยี่ยมพี่ ที่บ้านสวนยางนาหม่อม สงขลา เมื่อวันที่ 26 พ.ค.2553

นอกจากจะชวนกันมาพูดคุยกันถึงเรื่องความลำบากยากจนของบรรดาเกษตรกรส่วนใหญ่ในท้องที่ต่างๆซึ่งทางราชการยังเข้าไปช่วยเหลือแนะนำ และส่งเสริมการประกอบอาชีพด้วยเทคโน- โลยีสมัยใหม่ได้ไม่ทั่วถึงแล้ว พวกพี่ๆชุดนี้เขาก็ถ่ายทอดความคิดเห็นเกี่ยวกับ มก.ของเราในสมัย นั้นว่ายังอยู่ในฐานะลำบาก ยังอยู่ในสภาพที่ทางฝ่ายนิสิตควรจะเข้าไปช่วยแบ่งเบาภาระหนักๆ ของทางมหาวิทยาลัยบ้างตามสมควร และที่พอเหมาะพอควรแก่กำลังของนิสิตที่สุดในขณะนั้นน่าจะได้แก่การเข้าไปช่วยดูแลปรับปรุงอาณาบริเวณต่างๆใน มก.ของเราเองให้เป็นที่เจริญหูเจริญตา สมกับความเป็นมหาวิทยาลัย แทนที่เหล่านิสิตจะพากันทำเป็น ไม่รู้ไม่ชี้ กับความรกรุงรังเต็มไปด้วยดงหญ้าที่ขึ้นสูงท่วมเอว ถนนดินลูกรังถมหินที่เป็นหลุมเป็นบ่อขรุขระเกือบตลอดเส้นทางตั้งแต่ประตูหนึ่งถึงประตูสองภายในเขตรั้วของมหาวิทยาลัย ทางด้านถนนงามวงศ์วาน มิหนำซ้ำยังมืดมิดในเวลากลางคืนเพราะไม่มีไฟฟ้าประจำถนน ฯลฯ

ในครั้งนั้นพวกพี่ๆชุดนี้เขาชักชวนบรรดานิสิตหลายต่อหลายคนมาช่วยกันรื้อถอนผักตบที่ขึ้นหนาแน่นเต็มคูภายในรั้วมหาวิทยาลัย และถางหญ้าบนคันคู แล้วขุดหลุมปลูกมะพร้าวไว้ให้เป็นระยะๆรอบมหาวิทยาลัย พี่ยังจำได้ว่าเมื่อถึงวันสำคัญวันนั้น มีพวกพี่ๆกลุ่มหนึ่งเขารวมกลุ่มเป็น คณะกลองยาว ตีกลอง ตีฆ้อง ตีโหม่ง ตีฉิ่ง ฉิ่งฉับ อยู่หัวแถวเดินนำขบวนพวกเราซึ่งมีทั้งบรรดา อาจารย์บางท่าน และบรรดานิสิตชาย-หญิง ที่ช่วยกันหิ้วมะพร้าวไปคนละลูกสองลูก บางคนแบกจอบ บางคนถือมีดพร้า เดินโห่ฮิ้วร้องรำทำเพลงกัน ไปช่วยกันถากหญ้าขุดหลุมปลูกมะพร้าวรอบมหาวิทยาลัยกันอย่างสนุกสนาน

คึกคักมาก ขบวนนี้ตั้งต้นกันที่บริเวณถนนหน้าแผนกไก่ซึ่งเป็นย่านชุมชนที่สำคัญอันดับหนึ่งของมหาวิทยาลัย เพราะที่ฝั่งตรงกันข้ามกับแผนกไก่เป็นร้านอาหาร และร้านจำหน่ายนมสด-ไอศกรีม ก่อนที่จะมีการตั้งร้าน Dairy Queen ขึ้นมาอีกแห่งหนึ่งที่หัวมุมถนน กลุ่มร้านอาหารและเครื่องดื่มแห่งนี้จึงเป็นที่รับแขกภายนอกของบรรดานิสิตสมัยนั้นไปด้วยในตัว พี่ยังจำได้ว่าในครั้งนั้นท่านอธิการบดี หลวงสุวรรณฯ ได้ลงมือขุดหลุมปลูกมะพร้าวต้นหนึ่งด้วยตัวของท่านเองบนคันคูใกล้ประตูสอง ทางเข้าตึกสัตวบาลในปัจจุบัน พี่คิดว่าน้องคงจะยังจำเรื่องเหล่านี้ได้

ปีต่อมา พี่จาดูร และพี่ๆคนอื่นเรียนจบ ได้ปริญญา และแยกย้ายไปทำงานกันแล้ว พี่ได้รับการมอบหมาย ฝากฝังจากพวกรุ่นพี่ ๆ ดังกล่าว ให้พี่ทำหน้าที่ประธานเกษตรชมรม คอยชวนเพื่อน ๆ รุ่นเดียวกัน และรุ่นพี่รุ่นน้องที่สนใจทั้งหญิงชายอีกหลายคนมาช่วยกันอาสาแบ่งเบาภาระของทางมหาวิทยาลัยตามรอยเท้าของบรรดาพวกพี่ๆ รุ่นพี่จาดูร

ระหว่างที่กำลังเขียนอยู่ในขณะนี้ พี่พยายามนึกถึงเค้าหน้า และชื่อของบรรดาสมาชิกเกษตรชมรม แต่ละคน ซึ่งยังนึกได้ไม่ครบ(ขออภัยด้วยครับ) ขอเริ่มจากพวกที่รูปร่างสูงใหญ่ก่อนนะครับซึ่งก็มี พี่สุขี ศรไชย พี่มงคล หาญกล้า กับพี่ๆ คนอื่นอีก 3 - 4 คน พวกรุ่นเดียวกับพี่ก็มี จรูญ สุขเกษม กับสุนันท์ ละอองศรี ส่วนรุ่นน้องต่อจากพี่ก็มี ฟัก ปัตรปกรณ์ อุรุพันธุ์ บุญประกอบ พุทธ เทียมสมบูรณ์ สมุทร มงคลกิติ อุดม เดชมณี และสุทิน นพรัตน์ ที่เป็นนักรักบี้ตัวสูงใหญ่แถวหนึ่ง พวกที่ล่ำสันรองลงมาในรุ่นพี่ก็มี จำนง พูลสวัสดิ์ อนันต์ สวัสดิพละ สมศักดิ์ พิชัยศิริ จันทร์แก้ว เมืองใจ กับวิสูตร จันทรางศุ ส่วนรุ่นน้องๆ ต่อมาก็ได้แก่ตัวน้องไพบูลย์ เอง กับน้องกระจ่าง วิสุทธารมณ์ น้องมนู โพธารส น้องสำเนา เพชรฉวี และน้องกมล(หมัดตรง) ตันติพงษ์ น้องกมลคนนี้รูปหล่อ สุภาพอ่อนโยน เรียบร้อยมาก และจบจากแม่โจ้เหมือนกัน น้องกมลเรียนคณะสหกรณ์ฯ (ถูกเพื่อนรังแก และถูกท้าชกกันด้วยหมัดลุ่นๆมือเปล่าที่หลังตึก ระหว่างที่กำลังแลกหมัดกันอยู่นั้น พี่จำได้ว่าน้องกมลชกน้องคนที่เป็นคู่ปรับด้วยหมัดตรง น้องคนนั้นตาปูด ปากแตก และทั้งๆที่ตัวใหญ่กว่าน้องกมลแต่ใจเสาะ เขายกมือขอยอมแพ้น้องกมล) สมาชิกนอกนั้นก็เป็นพวกตัวผอมๆอย่างตัวพี่เอง กับเพื่อนๆรุ่นเดียวกัน คือ สุมน ศรีสมบุญ ทักษิณ ณ สงขลา และ ธนา อิงคุทานนท์ คนที่ตัวผอมสูงโปร่งเป็นพิเศษก็มีน้อง นิรันดร์ สิงหบุตรา ซึ่งมีหน้าตาเหมือนนักมวยชื่อดังสมัยนั้นที่ตัวผอม

สูงชื่อ กิมเหว่ง ก้านยาว น้อง นิรันดร์ ก็เลยได้ชื่อเล่นว่า กิมเหว่ง อีกชื่อหนึ่งด้วย ส่วนพวกน้องๆ ที่ตัวเล็กๆ ขนาดรุ่นจิ๋วในสมัยนั้นเท่าที่ยังจำได้ก็มี น้องผ่อง เล่งอี้ น้องสุนทร นิคมรัตน์ น้องประชิต ถิรวัฒน์ น้องยงยุทธ์ ดวงรัตน์ น้องวิรุฬห์ ป้อมทอง น้องหนุ บุษปเวส น้องวารินทร์ ศิริเวช น้องมงคล ชูเชาว์ น้องมงคล แก้วบัณฑิต และ น้องเปี๊ยก ณรงค์ สุปรีดี กับ น้องสุนทราภรณ์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต ซึ่งมีไฝเม็ดใหญ่ที่ริมปากขวาบน และน้องอีกคน(นึกชื่อไม่ออก) น้องคนนี้มีผมหงอกกระจุกเล็กๆ กระจุกหนึ่งที่ขมับซ้าย เรียนคณะประมง และเป็นน้องชายของน้องสุรัตน์ มุทราสินธุ์ คนใส่แว่นตา กับน้องรูปหล่ออีกคนหนึ่งที่พี่ยังนึกชื่อไม่ออกเหมือนกัน น้องคนนี้ผิวคล้ำนิดหน่อย แต่หน้ายิ้มอยู่ตลอดเวลา ดูเหมือนจะชื่อ วิสูตร? หรือ วิชัย? นี่แหละ น้องคนนี้เป็นเพื่อนสนิทกับน้อง มาลัย ผดุงวิเชียร คนตัวเล็กๆ หน้ารูปไข่ จอมซุกซนซึ่งในสมัยนั้นวิ่งเล่นไล่ทุบหลังน้องวิสูตร? จอมแหย่เย้า ที่คอยแกล้งล้อเลียนน้องมาลัยอยู่เสมอ นอกจากนี้แล้วก็ยังมีน้องผู้หญิงอีก 4 - 5 คนคือ น้องอมรา พรหมเทพ น้องอาภรณ์ โสพรรณากร น้องศรีวัย พิกุล น้องสุดใจ โคตรรุจิน กับน้องอีกคนที่ยังจำชื่อไม่ได้ น้องคนนี้เป็นคนเชียงใหม่เหมือนกัน ผิวขาว สวย กับน้องอีกคนตัวใหญ่ชื่อเล่นชื่อ หนูใหญ่ ชื่อจริงชื่ออะไรยังนึกไม่ออก และอีกคนหนึ่งเป็นสาวปักษ์ใต้ที่เสียงดัง และผิวคล้ำ มาจากจังหวัดสงขลาชื่อน้องกานดา คติการ

พวกเรานี่แหละครับที่ได้ชวนกันอาสาไปช่วยปรับปรุงทำสนามหญ้าให้ที่เรือนพยาบาลกับที่หน้าตึกเคหศาสตร์ และที่สนามหน้าสโมสรอาจารย์ ทั้งยังได้ช่วยกัน ติดตั้งเสาไฟฟ้าริมถนนสายหลักของด้านนี้ตั้งแต่ปากทางเข้าที่ประตูหนึ่งเรื่อยมาจนถึงแผนกไก่ทางประตูสอง การไปทำกิจกรรมเหล่านี้ เราทำกันในวันเสาร์วันอาทิตย์โดยไม่มีการเช็คชื่อว่าใครมาใครขาด ใครมาหรือ ไม่มาวันใดก็สุดแต่จะสะดวก ไม่มีการต่อว่ากัน ตอนหยุดพักเที่ยงก็พากันกลับมากินอาหารที่ร้านเจ้าประจำซึ่งต่างคนต่างก็ผูกกับทางร้านโดยจ่ายค่าอาหารเป็นรายเดือน กินเสร็จแล้วก็กลับไปช่วยกันทำต่อ เลิกงานแล้วต่างคนต่างก็กลับไปหอ อาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วก็กลับมากินอาหารเย็นที่ร้านเจ้าประจำของตัวเองอย่างเดิม อาจเรียกได้ว่าพวกเรามาช่วยกันด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยความเสียสละกันจริงๆ ไม่ได้เรียกร้องสิ่งตอบแทนใดๆจากใครทั้งสิ้น

งานทำสนามหญ้าที่สโมสรอาจารย์และที่หน้าตึกเคหศาสตร์นั้น เมื่อปรับพื้นที่จนได้ ระดับดีแล้วก็มาช่วยกันปลูกหญ้านวลน้อยที่ไปขุดแซะแยกเอามาจากสนามหน้าตึก

ชีววิทยา ส่วนงานทำเสาไฟฟ้าสิบกว่าต้นแล้วเดินสายไฟและใส่โคมไฟหลอดไฟให้ด้วย เป็นงานทำเสาไฟฟ้าที่ริมถนนสายหลักในสมัยนั้นซึ่งเป็นถนนดิน ถมด้วยก้อนหินขนาดกลาง รองพื้นเอาไว้ แต่ยังไม่ได้ราดยางมะตอย(Asphalt) ถนนสายนี้อยู่ทางฝั่งทิศเหนือใกล้ถนนงามวงศ์วาน มีต้นก้ามปูขนาดใหญ่ปลูกเรียงรายตลอดเส้นทาง และทางฝั่งทิศใต้ของถนนสายเดียวกันนี้ เป็นบ้านพักของอาจารย์ชั้นผู้ใหญ่ กับเรือนแถวสองชั้นบ้านพักคนงานของบางหน่วยงาน

เรื่องการทำเสาไฟฟ้า และเดินสายไฟริมถนนตลอดเส้นทางสายหลักภายในมหาวิทยาลัยสายนี้ พี่จำได้ว่าพี่ ปรีย์รณ รุมาคม รุ่นพี่ปีห้าที่ทำงานเป็นผู้ช่วยอาจารย์ภาควิชาเกษตรวิศวกรรม เป็นคนออกแบบให้ โดยใช้เหล็กแป๊บกลมขนาดหนึ่งนิ้ว เอามาดัดให้โค้งเป็นก้านโคมไฟสำหรับติดที่ปลายเสาไม้สี่เหลี่ยม หน้า 4 x 4 นิ้ว ให้ห้อยโคมฝาครอบหลอดไฟลงมาทางด้านนอก แล้วทาสีดำผสมยากันปลวกที่โคนเสาจากพื้นดินสูงขึ้นมาหนึ่งเมตร ตอนบนถัดขึ้นไปทาสีขาวจนถึงปลายเสาที่มีไม้สี่เหลี่ยมหน้า 1.5 x 3 นิ้ว ยาว 12 นิ้ว ตีขวางไว้ด้านใน สำหรับเป็นที่ติดลูกถ้วยใส่สายไฟ และเว้นระยะช่วงเสาต่อเสาห่างกัน 40 เมตร สายไฟก็ใช้สาย main แบบหุ้มยางแข็งสีดำ

ภาควิชาเกษตรวิศวกรรมในสมัยนั้นมีท่านอาจารย์ปราณี แจ้งเจนกิจ เป็นหัวหน้าภาควิชา ท่านสนับสนุนเต็มที่ และมอบหมายให้พี่ ปรีย์รณ ช่วยเป็นธุระดูแลควบคุมงาน พี่ปรีย์รณเป็นพี่ชายของ มนตรี รุมาคม รุ่นเดียวกับพี่ และเป็นเพื่อนสนิทของพี่ประทีป พี่ปรีย์รณมาเยี่ยมพี่ประทีปในยามว่างบ่อยๆ พี่ก็เลยพลอยมีโอกาสได้รู้จักสนิทสนมกับพี่ปรีย์รณไปด้วยอีกคนหนึ่ง

การเรียนเกษตรที่ มก.สมัยนั้น นอกจากจะต้องฝึกปฏิบัติงานภาคสนามทุกเช้าตลอดทั้งปีในเรื่องการปลูกผักชนิดต่างๆ ตามฤดูกาลตอนอยู่ชั้นปีที่หนึ่ง และฝึกปฏิบัติงานวิศวกรรมทุกเช้าเกี่ยวกับงานช่างเบื้องต้นสามประเภทคือช่างไม้ ช่างเหล็ก และช่างบัดกรีตลอดทั้งปีด้วยเช่นกันตอนขึ้นปีสอง แต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานช่างไฟฟ้าทั้งไฟฟ้ากำลังและไฟฟ้าแสงสว่าง เพราะฉะนั้นพี่กับพวกรุ่นน้องๆจึงไม่มีใครรู้เรื่องในการทำเสาไฟฟ้าริมถนนนี้เลย โชคดีที่ พี่ปรีย์รณเป็นคนสั่งการ และควบคุมงานให้หมดทุกอย่างโดยมีพนักงานช่างที่ชื่อ ดวน รูปร่างสูงใหญ่ ผิวคล้ำ แต่ใจดี ยิ้มอยู่ตลอดเวลาเป็นคนช่วยทำให้ พวกเราจึงคอยเป็นลูกมือของพี่ปรีย์รณ และ พี่ดวน คนนี้ตอนยกของหนักๆ เวลาจะยกจะ

แบกอะไร พวกเราก็ ฮุยเล.. เอ้าเฮ.. ! ช่วยกันยกช่วยกันแบก หัวเราะกันคิกคักๆสนุกๆ อยู่เรื่อยทั้งที่ใน shop และที่ริมถนนตอนขุดหลุมฝังเสา กับตอนช่วยกันดึงสายไฟ ระหว่างที่พี่ดวนแกเอาบันไดพาดเสา ปีนขึ้นไปติดลูกถ้วย พวกเราช่วยกันทำ และหยอกล้อเฮฮาเล่นกันอยู่เกือบตลอดเวลาเช่นนี้ จนโดนพี่ปรีย์รณดุเอาหลายครั้ง

พี่จำได้ว่างานทำเสาไฟฟ้าริมถนนครั้งนั้น พวกเราทำกันไม่เสร็จในวันอาทิตย์ทั้งๆที่ได้ช่วย กันทำมาตั้งแต่วันเสาร์ ตั้งแต่เช้าจนเย็น แต่พี่ปรีย์รณบอกว่าพรุ่งนี้วันจันทร์พวกเราไม่ต้องมาช่วยอีกก็ได้ จะเอาคนงานวิศวฯมาช่วยทำต่อให้จนเสร็จ (เข้าใจว่าคงจะเบื่อที่จะต้องคอยเอ็ดตะโลพวกเราที่ยังทำงานประเภทนี้ไม่ถูก และมีหลายคนที่เอาแต่เล่นคอยเย้าแหย่ ล้อเล่นกับเพื่อนๆเป็นที่สนุกสนานกันอยู่เรื่อยๆ) พอถึงวันรุ่งขึ้นในครั้งนั้น พี่ปรีย์รณก็ได้พาลูกน้องจากภาควิชาเกษตรวิศวกรรมอีก 3 - 4 คนมาช่วยกันทำต่อ และยังไม่ทันถึงเที่ยงก็เสร็จเรียบร้อย

ตอนเย็นพวกเราก็มารวมกลุ่มกันที่ร้านอาหารหน้าแผนกไก่ คนที่กินข้าวเสร็จแล้วก็ยังไม่ยอมกลับหอ ยังคงจับกลุ่มคุยกันไปเรื่อยๆเพื่อรอเวลามืดค่ำที่จะมีเจ้าหน้าที่ไฟฟ้ามาคอยยกคันโยก cut out ตัวใหญ่ที่คุมกระแสไฟฟ้าถนนทั้งมหาวิทยาลัย สับเข้าขั้วแถวบนให้กระแสไฟผ่าน ตู้ cut out ตัวนี้ติดตั้งอยู่ที่มุมด้านนอกของห้องเลี้ยงลูกไก่อ่อนที่อยู่ถัดจากห้องฟักไข่ออกไปเล็กน้อย และมองเห็นได้ถนัดจากบริเวณร้านอาหาร ในวันนั้นพอเขาสับ cut out เข้าที่ปุ๊บ ไฟฟ้าริมถนนที่ช่วยกันทำมานั้นก็สว่างพรึบขึ้นมาตลอดทั้งสาย เรียกเสียงเฮกันด้วยความดีใจของพวกเราดังลั่น สนั่นหวั่นไหว รวมทั้งตัวพี่เองด้วยก็ดีใจ ปลื้มใจมากจนบอกไม่ถูก

การติดตั้งเสาไฟฟ้าริมถนนนี้ พี่ชาคริตซึ่งเรียนจบแล้ว และทำงานเป็นเลขานุการของท่านศาสตราจารย์หลวงสมานวนกิจ คณบดีคณะเกษตรสมัยนั้น เป็นคนช่วยวิ่งเต้นขออนุมัติเงินค่าวัสดุอุปกรณ์ไฟฟ้าพร้อมค่าเสาให้จากเงินงบประมาณ โดยพวกเราเป็นเพียงคนไปติดต่อสั่งซื้อวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นให้ทางร้านเขามาส่งถึงที่ แล้วให้เขาไปเก็บเงินเอาเองที่กองคลังของมหาวิทยาลัย

เรื่องที่สาม ตอนที่พี่เรียนอยู่ปีสี่ สมัยนั้นท่านศาสตราจารย์ ดร.พนม สมิตานนท์ ได้โอนมาเป็นอาจารย์ที่ มก.บางเขน ท่านได้ก่อตั้ง สำนักส่งเสริมการเกษตรและฝึกอบรม

และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโดยมีท่านรองศาสตราจารย์ พร เรศานนท์ ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ และมีอาจารย์ ดร.นิพนธ์ คันธเสวี เป็นอาจารย์อาวุโสอีกคนหนึ่ง ท่านชวนพี่ไปทำงานกับท่านที่สำนักส่งเสริมฯ สมัยแรกๆ สำนักส่งเสริมฯ ตั้งอยู่ที่ชั้นสองของหอประชุมทางด้านถนนพหลโยธิน

รูปที่ 14-16. ท่านศาสตราจารย์ ดร.พนม สมิตานนท์ ที่ มก.บางเขน

นอกจากงานสอนวิชาหลักการส่งเสริมการเกษตรและวิชาที่เกี่ยวข้องอื่นๆอีกหลายวิชาแล้ว สำนักส่งเสริมฯ มีภารกิจเกี่ยวกับการผลิตวารสาร ข่าวสารเกษตรศาสตร์ กับเอกสารเผยแพร่วิชา การเฉพาะเรื่องต่างๆ สำหรับประชาชน บริการถ่ายรูปกิจกรรมของมหาวิทยาลัย งานต้อนรับบรรดาคณะผู้มาเยี่ยมชมกิจการของมหาวิทยาลัย งานจัดนิทรรศการ งานจัดสถานที่เพื่อภารกิจพิเศษ รวมทั้งการดูแลรับผิดชอบห้องฉายภาพยนตร์ และระบบเสียงในหอประชุม ซึ่งมีส่วนเป็นจุดเริ่มต้นของ วิทยุ มก. ของพวกเรา

รูปที่ 17. หอประชุมใหญ่ของพวกเรา

ห้องฉายภาพยนตร์ของเราอยู่บนระเบียงชั้นสองของหอประชุมทางด้านหน้า มีเครื่องฉายภาพยนตร์ที่ใช้ เล็นส์ Cinemascope ขนาดใหญ่แบบโรงภาพยนตร์อาชีพอยู่ 2 เครื่อง มีจานใส่ม้วนฟิล์มหนังขนาดใหญ่เส้นผ่าศูนย์กลางราวๆหนึ่งเมตร ใส่ฟิล์มที่ต่อจากม้วนเล็กขนาด 1 ฟุตหลายๆม้วนเข้ามารวมไว้เป็นม้วนใหญ่เครื่องละม้วน พอฉายม้วนหนึ่งใกล้จะจบก็เตรียมเครื่องม้วนสองให้เปิดสวิทช์เดินเครื่องได้ทันทีที่หมดม้วนแรก

จะได้ดูหนังได้รวดเดียวจบ จอหนังCinema scopeขนาดยักษ์ ของเราก็ติดโครงเหล็กใส่ลูกล้อ เวลาไม่ใช้งานก็ช่วยกันเข็นเข้าไปเก็บข้างใน ด้านหลังเวที ต้องปีนขึ้นไปใส่ผ้าคลุมจอเสียชั้นหนึ่งก่อนที่จะปล่อยม่านชั้นในเข้ามาบัง

งานฉายภาพยนตร์เป็นงานตอนกลางคืนทุกวันพุธ บางเขนสมัยก่อนนั้นเงียบเหงาว้าเหว่มาก จึงได้มีการฉายหนังให้ดูฟรีอาทิตย์ละครั้ง หนังที่เอามาฉายให้ดูส่วนใหญ่เป็นหนังสารคดีที่ไปยืมมาจาก USIS และฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสถานทูตต่างๆ นานๆครั้งจึงจะได้มีงบพิเศษไปเช่าหนังไทย หนังเคาบอย หรือหนังสงครามที่บู๊ดุเดือดเลือดพล่านมาให้ดู ส่วนงานดูแลระบบเสียงใน หอประชุม ส่วนใหญ่เป็นเวลากลางวันเวลามีการประชุมหรือการบรรยายพิเศษนานๆครั้ง เครื่องขยายเสียงพลังสูงประจำห้องฉายหนังจึงว่างไม่ค่อยได้ใช้งาน จึงได้เรียนปรึกษาท่านอาจารย์พร ขอติดตั้งลำโพง HORN ที่ทำด้วยโลหะทนแดดทนฝน และควบคุมทิศทางของเสียงด้วยวิธีหันปากลำโพงไปทางทิศที่ต้องการท่านเห็นชอบด้วย และรับเป็นธุระขออนุมัติผู้บังคับบัญชาตามลำดับ จนถึงขั้นลงมือติดตั้งไว้ที่มุมขวาของหลังคาด้านหลังหอประชุม หันปากลำโพงเข้ามาภายใน ทางตึกชีววิทยาเมื่อเปิดเครื่องทดลองเสียง และไปลองฟังดูตามที่ต่างๆ ก็ปรากฏว่าทางด้านตะวันออกได้ยินไปถึงตึกภาควิชาเคมีอย่างชัดเจนมาก ทั้งยังผ่านตึกคณะวนศาสตร์ออกไปอีกไกลจนถึงสถานีทดลองข้าวกลางทุ่งนา ส่วนทางด้านตะวันตกก็ได้ยินมาถึงคอกแพะ ถ้าจะให้ได้ยินจนถึงหอ 1 ก็จะต้องเร่ง volume ที่เครื่องขยายเสียงขึ้นไปอีกหลายระดับ จะทำให้เสียงดังลั่นมากจนแสบแก้วหูผู้ที่อยู่ใกล้ๆ ก็เลยต้องลดระดับเสียงลงมาเพื่อให้ผู้ที่อยู่ใกล้รับฟังได้สบายๆเป็นสำคัญ แล้วพี่ก็ลงมือทำ บริการกระจายเสียงจากหอประชุม ในตอนพักเที่ยง กับตอนเย็นหลังเลิกงาน

พี่เลือกเอาเพลง PAN AMERICAN IN PARIS จากแผ่นเสียงเก่าๆเท่าที่มีในขณะนั้นเป็นเพลงนำรายการก่อนที่จะประกาศผ่านไมโครโฟนลงไปว่า ที่นี่ ...บริการกระจายเสียงจากหอประชุม... พี่ยังจำได้ว่าแผ่นเสียงแผ่นนั้นบิ่นจากขอบเข้ามาเกือบครึ่ง ซ.ม. (แผ่นเสียงสมัยก่อนทำด้วยครั่งเป็นส่วนผสมหลัก ถ้าทำหลุดมือตกลงพื้นจะแตกหัก ไม่เหมือนแผ่น CD สมัยนี้) เพราะฉะนั้นเวลาจะวางหัวเข็มลงแผ่นที่เครื่องเล่นแผ่นเสียงต้องค่อยๆบรรจงวางให้ตรงร่องเสียงให้แม่นที่สุด ไม่งั้นแผ่นเสียงจะตกร่องทำให้เป็นเสียงซ้ำๆอยู่กับที่ พอประกาศชื่อสถานีบริการเสร็จแล้วพี่ก็เปิดเพลงต่างๆจากแผ่นเสียงจนถึงเที่ยงครึ่ง แล้วก็เอาประกาศของทางมหาวิทยาลัยมาอ่านให้ฟัง อ่านประกาศเรื่องเก่าซ้ำๆ

เรื่องละสามวันแล้วเปลี่ยนเป็นประกาศเรื่องใหม่ ถ้าช่วงไหนไม่มีประกาศเรื่องใหม่ ก็เลือกเอาข่าวเด่นๆจากหนังสือพิมพ์มาอ่านแทน กำหนดเวลาประกาศข่าวนี้ก็ยืดหยุ่นได้ตามเนื้อเรื่องของข่าว จบแล้วก็เปิดเพลงให้ฟังต่อจนถึงบ่ายโมง แต่เพลงที่เปิดให้ฟังในครั้งนั้นเป็นเพลงเก่าๆที่พี่เปิดให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่า คนฟังก็จำใจต้องฟังจนเบื่อ เพราะของสำนักส่งเสริมฯเองมีแผ่นเสียงอยู่เพียงไม่กี่แผ่น ยังไม่มีงบไปซื้อแผ่นเสียงเพลงใหม่ๆ ที่มีออกมาขายอยู่เรื่อยๆ ทั้งแบบ speed 78 แบบ speed 45 แผ่นเล็ก และแบบ Long Play แผ่นใหญ่

เรื่องเพลงในบริการกระจายเสียงจากหอประชุมนี้ พี่จัดให้ช่วงแรกก่อนประกาศข่าวเป็นเพลง ไทยสากลซึ่งในสมัยนั้นส่วนใหญ่เป็นเพลงของวงสุนทราภรณ์ หลังประกาศข่าวแล้วเป็นเพลงสากลประเภท Jass บ้าง Light Music บ้าง สุดแต่จะไปหายืมมาได้จากหอต่างๆ ตั้งแต่หอ 1 ถึงหอ 9 ซึ่งเป็นหอนิสิตชาย หอ 10 เป็นหอนิสิตหญิง เรื่องไม่ค่อยมีแผ่นเสียงเพลงดีๆนี่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งในความหลังของพี่ที่ มก.บางเขน มันเป็นสิ่งเล็กๆน้อยๆ ที่คอยเตือนใจให้พี่ระลึกถึงพระคุณของท่านอาจารย์ที่เคารพอย่างสูง 2 ท่าน อยู่เสมอจนทุกวันนี้คือท่านศาสตราจารย์ ดร.สุขประชา วาจานนท์ ที่กรุณาเอาแผ่นเสียง Long Play มาให้ 3 แผ่น ท่านให้กำลังใจ และสอนพี่ถึงเรื่องรสนิยมในการฟังเพลงที่เราควรจูงใจผู้ฟังให้คล้อยไปในทางที่ดี ควรเลือกฟังแต่เพลงที่เป็นสิริมงคลทั้งในเนื้อร้องและทำนอง แล้วอีก 2-3 วันต่อมา ท่านศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา ชุติมา ก็ได้กรุณาเอาแผ่น Long Play มาให้อีก 3 แผ่น เป็นเพลงประเภท Light Music ดีๆ เพราะๆ ทั้งนั้น ท่านอุตส่าห์กรุณาเอาขึ้นมาให้ด้วยตัวของท่านเองถึงที่ห้องฉายหนัง ในขณะที่พี่กำลังเปิดเครื่องขยายเสียง ทำรายการ เสียงจากหอประชุม อยู่ตามลำพัง พี่ทั้งตกใจ และดีใจ รีบค้อมตัวก้มหัวไหว้ทำความเคารพท่าน ท่านซัก ถามถึงเรื่องของเครื่องขยายเสียง เครื่องฉายหนังขนาดใหญ่ที่ติดตั้งอย่างถาวรอยู่นั้น และเรื่องอื่นๆอีกหลายเรื่องพร้อมกับดุพี่ด้วยว่าไปเข้าเรียน lab.เคมี สายหลายครั้งแล้วนะ และที่สำคัญที่สุด ที่พี่ยังจำคำถามด้วยความเมตตาของท่านได้ไม่รู้ลืมมาตั้งแต่ครั้งนั้นจนถึงขณะนี้ก็คือ ..... เจือ แล้วนี่เธอกินข้าวกลางวันแล้วหรือยัง ?

เรื่องที่สี่ ในช่วงนั้น พี่ชายของพี่ซึ่งเป็นบรรณาธิการข่าวของสถานีวิทยุพล1. ได้มาเยี่ยมในขณะที่พี่กำลังออกอากาศเสียงจากหอประชุม อยู่ และบอกว่าทางสถานี พล1. อยาก จะได้รายการสารคดีเกษตรไปออกอากาศที่นั่นทุกวันตอนหัวค่ำ จะพอทำไหวหรือ

ไม่ ? เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ตรงกับงานเผยแพร่วิชาการเกษตรสู่ประชาชนอย่างเต็ม 100% ทีเดียว จึงได้พาไปพบกับท่านอาจารย์พร เรศานนท์ ท่านเห็นด้วย เอาด้วย จึงช่วยกันคิดจะทำในรูป แบบใดจึงจะพอเหมาะกับกำลัง เพราะ ถ้าออกอากาศทุกวันคงจะทำไม่ไหวเพราะจะต้องเตรียม script ไว้ล่วงหน้า ไม่เหมือนรายการเพลงตามคำขอ ซึ่ง hit มากในสมัยนั้น รายการเพลงมีภาระหนักอยู่ในเรื่องการหาแผ่น เสียงเพลงดีๆ ที่ออกใหม่ๆมาเปิดให้ฟัง แต่ในรายการประเภทสารคดีวิชาการเกษตรมีภาระหนักในเรื่องการทำ script ไปอ่าน และถ้าจะเอาแต่อ่าน ๆ ๆ ติดต่อกันนานกว่า 3 นาที คนฟังทั่วๆไปจะทนฟังไม่ไหว ก็จะหมุนปุ่มปรับคลื่นวิทยุเลื่อนไปฟังรายการของสถานีอื่นทันที ในที่สุดก็ตัดสินใจกันว่า ควรทำเป็นรายการสารคดีสั้นๆ สัปดาห์ละครั้งๆละ 15 นาที โดยใช้วิธีอ่านบทความวิชาการขั้นด้วยการเปิดเพลงประเภท Light Music ให้ฟังอย่างสั้นๆประมาณหนึ่งนาทีแล้วอ่านต่อ และเห็นตรงกันว่าควรจะเริ่มด้วยเรื่องกล้วยไม้ที่คนกำลังสนใจกันมาก จึงไปเรียนปรึกษาท่านศาสตราจารย์ระพี สาคริก ซึ่งในขณะนั้น ท่านกำลังทุ่มเทชีวิตจิตใจก่อตั้งสมาคมกล้วยไม้แห่งประเทศไทย และได้เขียนเรื่องต่างๆเกี่ยวกับกล้วยไม้ไว้แล้วหลายตอน ท่านอนุญาตให้เอาเรื่องกล้วยไม้ของท่านไปอ่านเผยแพร่ทาง วิทยุพล 1.ได้ ท่านสนับสนุนอย่างเต็มที่

เมื่อได้ออกอากาศไปเพียง 3-4 ครั้ง ก็ปรากฏว่ามีผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาถามปัญหาเกี่ยวกับเรื่องกล้วยไม้ เจ้าหน้าที่คุมเครื่องที่อยู่ข้างนอกห้องประกาศเป็นผู้รับโทรศัพท์และนำคำถามนั้นมาบอกพี่ตอนเปิดเพลงขั้นรายการที่ออกมานอกห้องประกาศได้ เผอิญคำถามในครั้งแรกนั้นเป็นเรื่องขั้นพื้นฐานทางเกษตรพี่จึงตอบไปในรายการได้โดยอัตโนมัติ ครั้งต่อมาก็มีผู้ฟังโทรศัพท์มาถามปัญหากล้วยไม้อีก ก็เลยได้ความคิดขึ้นมาว่าแทนที่จะอ่านบทความ วิชาการกล้วยไม้ สลับเพลงเท่านั้น พี่น่าจะแบ่งเวลาตอนท้ายรายการเป็นช่วงของการตอบปัญหาด้วย จึงได้นำเรื่องนี้กลับ มาเรียนปรึกษาท่านศาสตราจารย์ระพี ท่านก็สนับสนุนให้ไปประกาศว่าขอให้ผู้ฟังที่อยากจะถามปัญหากล้วยไม้ ให้เขียนเป็นจดหมายคำถามส่งมาที่สถานี ให้พี่รวบรวมจดหมายเหล่านั้นไปให้ท่าน แล้วท่านจะช่วยเขียนคำตอบให้พี่เอาไปอ่านออกอากาศ เพื่อผู้ฟังคนอื่นๆจะได้ทราบด้วย ปรากฏว่าวิธีนี้ได้ผลมาก มีจดหมายเข้ามาถามปัญหามากขึ้นตามลำดับ ทางสถานีพล.1 เขาก็ขยายเวลาออกอากาศให้เป็นครั้งละ 20 นาที แล้วต่อมาก็เพิ่มให้อีกเป็น 30 นาที และได้มาเรียนเชิญท่านศาสตราจารย์ระพี ไปบรรยายทาง วิทยุ พล.1 ด้วย ต่อมาทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 (บางขุนพรหม) ก็มาเรียนเชิญท่านไปออกอากาศทางทีวี.ช่อง 4 อีกเป็นรายการประจำ

ทุกสัปดาห์ พี่เข้าใจว่าน้องไพบูลย์คงจำเรื่องเหล่านี้ได้ เพราะน้องเองก็เป็นแขนขวาของท่านศาสตราจารย์ระพี และเป็นกำลังสำคัญของ สมาคมกล้วยไม้ ตั้งแต่เริ่มต้น เมื่อหลายสิบปีมาแล้วจนถึงปัจจุบัน

ต่อมา กระทรวงเกษตร ฯ ได้ก่อตั้ง สถานีวิทยุการเกษตร (ปชส.8) ขึ้น โดยขอใช้สถานีวิทยุรวมทั้งเจ้าหน้าที่เทคนิคของกรมประชาสัมพันธ์ที่ซอยอารี กทม. เป็นสถานที่ดำเนินงาน ให้ทุกกรมในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมงานด้วยหน่วย งานละอย่างน้อยหนึ่งคนโดยมี ท่านจักรฯ(ม.จ.จักรพันธุ์ เพ็ญศิริ จักรพันธุ์)ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารฯ และข้าราชการระดับอาวุโสจากหน่วยงานต่างๆ ร่วมเป็นคณะดำเนินงาน ทาง มก.ได้มอบให้ ท่านรองศาสตราจารย์ พร เรศานนท์ เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยไปร่วมงานสถานีวิทยุการเกษตรนี้ ท่านอาจารย์พรได้สั่งการให้พี่ไปช่วยงานนี้ด้วยอีกคน พี่ก็ต้องไปทุ่มเทชีวิตจิตใจให้กับสถานีวิทยุการเกษตร แห่งนี้ด้วย ทั้งในหน้าที่ผู้ดูแลการปฏิบัติงานประจำวัน และในหน้าที่หัวหน้าฝ่ายจัดรายการ แล้วต่อมาอีกระยะหนึ่งท่านอาจารย์พรก็ส่งน้อง วิจิตร อาวะกุล ไปช่วยด้วยอีกคน

ในครั้งนั้น พี่ได้ทำรายการเป็นกรณีพิเศษประเภทลำนำกลอน ชื่อรายการ อุทยานนักฝัน ร่วมกับ อนันต์ สวัสดิพละ เพื่อนรุ่นเดียวกัน ที่เคยนอนอยู่เตียงติด ๆ กันที่หอ 4 สมัยเรียนอยู่ที่ มก.บางเขน อนันต์ เขาเป็นรองหัวหน้าแผนกเผยแพร่และประกวดของกรมกสิกรรม และโดยทางส่วนตัวเขาได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานชมรมนักกลอนแห่งประเทศไทยในสมัยนั้น รายการลำนำกลอนนี้ เราใช้ดนตรีไทยจากแผ่นเสียงประเภทเดี่ยว ขลุ่ย เดี่ยวซอด้วง เดี่ยวซออู้ เดี่ยวระนาดทุ้ม และบางครั้งก็ใช้เพลงประเภท มโหรี มาเป็นเพลงประกอบการอ่านบทกลอนของเราที่ช่วยกันแต่งขึ้นมาเองบ้าง กับที่บรรดานักกลอนสมัยนั้นเขียนส่งมาร่วมรายการบ้าง เราออกอากาศรายการนี้ทุกวันจันทร์ตอนสี่ทุ่ม มีแฟนฟังและเขียนกลอนส่งมาร่วมรายการด้วยเป็นจำนวนมาก ติดอันดับ Hit ที่ยาวนานแรมปี จนกระทั่ง เมื่อท่านอาจารย์พรมาเริ่มก่อตั้ง สถานีวิทยุ มก. หลังจากที่ท่านได้ไปวิ่งเต้นขออนุมัติใช้คลื่นวิทยุได้มาแล้วคลื่นหนึ่ง คือคลื่น 1310 KC พี่ก็ต้องถอนตัวออกมาจาก สถานีวิทยุการเกษตร ด้วย และก็มาช่วยท่านบุกเบิกก่อตั้ง สถานีวิทยุ มก.ของเราเอง

.

ในช่วงเวลานั้น พี่แต่งงานกับคุณนงลักษณ์ มหพันธ์ซึ่งทำงานเป็น ผู้ช่วยท่านอาจารย์ราชัน อำไพ เลขานุการคณะเกษตร พี่จำได้ว่า ตอนไปกราบเรียนท่านอธิการบดี หลวงอิงค์ฯ ท่านถามถึงเจ้าสาวว่าเป็นใครแล้วก็ร้อง อ๋อ..เด็กลูกศิษย์อาจารย์ชวนชมคนที่ทำงานอยู่กับราชันเค้าใช่มั๊ย ? และกำชับพี่ ให้พี่ไปกราบเรียนเชิญบรรดาท่านอาจารย์ชั้นผู้ใหญ่ของทางมหาวิทยาลัยในสมัยนั้นให้ครบหมดทุกคน ท่านย้ำว่า เธอเป็นคนของมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ทุกคนเขารู้จักกันดีมาตั้งแต่สมัยที่เธอยังเป็นนิสิต รวมทั้งเจ้าสาวของเธอด้วย ...ไปบอกไปเชิญให้ครบหมดทุกคนนะ ขอให้ท่านมารดน้ำ มาอวยพรให้ จะได้เป็นสิริมงคลแก่ตัวเธอเองและครอบครัว ... แล้วพี่ก็ดีใจมากที่สุด ที่บรรดาท่านอาจารย์ชั้นผู้ใหญ่เหล่านั้น ได้กรุณามารดน้ำอวยพรวันแต่งงานให้พี่ ที่หอประชุม ของกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ถึงที่ถนนเสือป่า (เขาดินวนา) ที่กรุงเทพฯ ทั้งๆ ที่บ้านของบรรดาท่านอาจารย์ชั้นผู้ใหญ่เหล่านั้นอยู่ที่บางเขน

รูปที่ 18. ศาสตราจารย์ หลวงอิงคศรีกสิการ

รูปที่ 19. ศ หลวงอิงคศรีกสิการ

รูปที่ 20.ศาสตราจารย์ หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ

รูปที่ 21. ศาสตราจารย์ จักร โชติสาลิ

รูปที่ 22. ศาสตราจารย์ จรัด สุนทรสิงห์

รูปที่ 23. ศาสตราจารย์ เทียม คมกฤส

รูปที่ 24.ศาสตราจารย์ ชวนชม จันทรเปารยะ

รูปที่ 25. ศาสตราจารย์ ระพี สาคริก

รูปที่.18-25. ส่วนหนึ่งในพิธีหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ และประสาทพร วันมงคลสมรส ที่หอประชุมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ถนนเสือป่า กทม. เมื่อวันศุกร์ที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2505

สำหรับงานก่อตั้งสถานีวิทยุ มก.นั้น แรกเริ่มเดิมทีอันเป็นประวัติของสถานีวิทยุ มก.ก็คือ ท่านอาจารย์พรท่านได้ไปวิ่งเต้นขอยืมเครื่องส่งวิทยุสื่อสารขนาดเล็กของกองพลยานเกราะมาได้เครื่องหนึ่ง เป็นเครื่องรุ่นเก่าเหลือใช้ที่ดัดแปลงมาจากเครื่องส่งวิทยุในรถเกราะที่ปลดระวาง และมีกำลังส่งเพียง 250 วัตต์เท่านั้น ตัวเครื่องก็มีขนาดเล็กนิดเดียว แต่ได้เสริมแต่งด้วยตู้ไม้สี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ให้เป็นตู้ทึบขนาดสูงท่วมหัว กว้างประมาณหนึ่งเมตร เจาะช่องในระดับความสูงราวๆ 1.20 เมตรเพื่อทำเป็นชั้นโปร่งๆลมผ่านเข้าออกได้ สำหรับใช้เป็นที่วางตัวเครื่องส่งวิทยุขนาดเล็กๆเครื่องนั้น ข้างใต้ชั้นวางเครื่องส่งนี้เป็นชั้นวางพัดลมหงายขึ้นมา เพื่อเป่าลมระบายความร้อนระหว่างเดินเครื่องส่งให้ลอยออกไปทางช่องเปิดข้างบน ตู้เครื่องส่งวิทยุเครื่องนี้ทาสีเขียวทึบแบบทหารที่เขาเจาะรูใส่หลอดไฟสัญญาณที่แยกออกมาจากตัวเครื่องส่งกะจ้อยร่อยนั้นไว้หลายหลอด พอเปิดสวิตช์เดินเครื่อง ไฟสัญญาณเหล่านี้ก็สว่างพราว ดูคล้ายๆ กับเครื่องส่ง

วิทยุขนาดใหญ่หลายสิบกิโลวัตต์ของกรมประชาสัมพันธ์ ที่เคยได้เห็นตอนไปช่วยงานสถานีวิทยุการเกษตร

สถานที่ตั้งสถานีวิทยุ มก.สมัยแรกเริ่มตั้งอยู่ที่เรือนเขียวซึ่งแต่เดิมชั้นล่างเป็นห้องสมุด ชั้นบนเป็นสำนักงานกลางของมหาวิทยาลัย เมื่อมีการสร้างหอประชุมใหญ่ทางด้านถนนพหลโยธินเสร็จแล้ว สำนักงานกลางของมหาวิทยาลัยก็ย้ายไปอยู่ที่ชั้นล่างทางด้านหน้าของหอประชุม และห้องสมุดก็ย้ายไปขยายงานอยู่ที่ตึกหอสมุดทางบริเวณด้านหลังของตึกชีววิทยา

เราตั้งเครื่องส่งวิทยุของเราไว้ที่ห้องชั้นล่างของเรือนเขียวทางด้านที่ติดกับตึกสัตวบาล ส่วน ตัวห้องควบคุมเสียง(Control Room)และห้องประกาศ(Announcement Room)นั้น ก็กั้นห้องมุขชั้นบนด้านหน้าแบ่ง เป็นสองห้องเป็นห้องประกาศขนาดเล็กๆอยู่ข้างใน กรุด้วยแผ่นป้องกันเสียงสะท้อน(acoustlc) มีช่องกระจกหนาสองชั้นขนาดกว้างใหญ่กั้นกลาง ให้มองเห็นกันได้ระหว่างห้องประกาศกับห้อง ควบคุมเสียงซึ่งอยู่ข้างนอก ส่วนห้องใหญ่โล่งๆของชั้นบนเรือนเขียวก็ดัดแปลงให้เป็นห้องทำงานธุรการของสถานี และเป็นที่รับแขกของสถานีไปด้วยในตัว สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่วิทยุและผู้ประกาศรายการก็เป็นพวกนิสิตทั้งหมด มีทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิงจากทุกคณะในขณะนั้น และ เท่าที่จำได้ในวันนี้ก็มีน้องมงคล ชูเชาว์ น้องอนันต์ ขุมสิน น้องมงคล แก้วบัณฑิต น้องหนุ บุษปะเวส น้องวารินทร์ สิริเวช น้องชาตรี พิทักษ์ไพรวัน น้องจักรพงษ์ เจิมศิริ น้องช่วง เมืองแก้ว น้องบุญเจียด อนันต์ศิริ และน้องเริงจิต โพธิ์เจริญ ฯลฯ

เมื่อจัดเตรียมเสร็จแล้ว เราก็ทดลองเดินเครื่องส่งของเราแล้วไปสำรวจฟังเสียงวิทยุของเราเองโดยท่านอาจารย์พรเป็นคนขับรถพาพวกเราอีกสามสี่คนที่ทำงานในสำนักส่งเสริมฯด้วยกัน เช่น ธรรมนูญ เปรทสุนทร(เพื่อนรุ่นเดียวกับพี่) น้องพุม ขำเกลี้ยง กับน้องบุญธรรม จิตต์อนันต์ และดูเหมือนจะเป็นน้องจรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์ด้วย ไปช่วยกันฟังตามสถานที่ต่างๆในกรุงเทพฯจากวิทยุในรถยนต์ของท่านอาจารย์พรโดยพี่เป็นคนอยู่โยงคอยควบคุมดูแลการทดลองส่งวิทยุของเราเองอยู่ที่ สถานีที่เรือนเขียวก็ปรากฏว่าได้ยินชัดเจนเพียงบางแห่งในระยะใกล้ๆ ท่านพากันไปสำรวจฟังเสียงวิทยุ มก.ของเราหลายแห่ง หลายครั้ง เวลากลางวันบ้าง กลางคืนบ้าง ก็ปรากฏว่าได้ผลเหมือน เดิม คือในช่วงเวลาที่สถานีวิทยุอื่นๆยังเปิดกระจายเสียงอยู่ จะได้ยินเสียงวิทยุ มก ของเราอย่างชัดเจน

ก็เฉพาะแต่ในบริเวณใกล้มหาวิทยาลัยเท่านั้น ถ้าไกลออกไปแล้วจะถูกเสียงวิทยุของสถานีอื่นๆที่มีกำลังส่งสูงกว่ามากหลายกิโลวัตต์ดังแทรกรบกวน จนไม่ได้ยินเสียงวิทยุของเรา

เราเองก็อยากให้ประชาชนทั่วไปรู้จักสถานีของเรา คลื่น 1310 KC ของเรา พวกเราจึงฮึด สู้ด้วยวิธีเปิดเพลงเพราะๆให้ฟังทั้งคืน ทั้งเพลงไทย และเพลงสากล โดยอ่านข่าวสั้นจากหนังสือพิมพ์ประจำวันครั้งละ 1-2 นาทีทุกต้นชั่วโมง เราเอาพวกนิสิตชายในทีมของเราเองมาเป็นคนคุมเครื่อง และประกาศรายการภาคดึกคืนละ 2 คน เอาไมโครโฟนมาต่อเพิ่มเข้าเครื่องควบคุมเสียง และตั้งไมโครโฟนไว้ที่เครื่องควบคุมเสียงด้วย เพื่อให้คนคุมเครื่องทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศไปด้วยในตัวโดยไม่ต้องเข้าไปพูดหรืออ่านข่าวในห้องประกาศ เพื่อให้คนที่ง่วงได้นอนพักเป็นการเปลี่ยนเวรกันตามอัธยาศัย เราใช้วิธีอัดเทปประกาศรายการ และประกาศชื่อสถานีด้วย เพื่อเวลาอยู่คนเดียวก็เอาเทปม้วนที่อัดเสียงพวกผู้หญิงเอาไว้มาเปิด คนฟังก็นึกว่าพวกผู้หญิงก็มาช่วยทำงานจนดึกดื่นถึง ตีสี่ตีห้าด้วยเหมือนกัน ทำให้พวกแท็กซี่และพวกร้านข้าวต้มตลอดรุ่งเปิดวิทยุฟังเพลงจากสถานีของเรา ตอนดึกๆทั่วไปหมดเนื่องจากมีแต่สถานีของเราเพียงสถานีเดียว แม้จะมีกำลังส่งเพียง 250 วัตต์กะจ้อยร่อยก็ยังได้ยินชัดเจนเพราะสถานีอื่นเขาปิดสถานีกันหมดแล้ว ไม่มีคลื่นวิทยุของสถานีใดๆมากดทับ เราสู้กับสถานีอื่นเขาด้วยวิธีนี้ทุกคืนๆเป็นเวลาแรมเดือน ทำให้ใครต่อใครรู้จักสถานีวิทยุ มก. ของเรามากขึ้นมากขึ้นตามลำดับ

ต่อมาท่านอาจารย์พรได้ไปจ้างร้านวิชัยวิทยุและโทรทัศน์ที่ถนนบำรุงเมือง ย่านโรงเลี้ยงเด็ก แถวๆยสเส ใกล้สะพานกษัตริย์ศึก ให้สร้างเครื่องส่งวิทยุขนาดกำลังส่ง 3 กิโลวัตต์ขึ้นมาเครื่องหนึ่ง เอามาใช้แทนเครื่องเล็กที่ยืมมาจาก ยานเกราะ ทำให้สามารถเปิดรับฟังได้ทั่วกรุงเทพฯ และพื้นที่ใกล้เคียงได้ดีกว่าเดิมอีกมากมายหลายเท่า และต่อมาอีกไม่นานก็มีผู้มาขอทำสัญญาเช่าแบบเหมาเวลาออกอากาศของสถานีไปทำในเชิงธุรกิจเอกชน เริ่มที่สถานีวิทยุ มก.บางเขน เป็นอันดับแรก แล้วต่อมาก็ขยายงานไปตั้งสถานีเพิ่มเติมขึ้นอีกที่จังหวัดขอนแก่น ที่จังหวัดเชียงใหม่ และที่จังหวัดสงขลา

เรื่องที่ห้า วิถีชีวิตของพี่ที่หักเหจาก มก.บางเขนไปสู่ มอ.หาดใหญ่ ที่ปักษ์ใต้ เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มายืมตัวพี่ไปจาก มก.บางเขน ขอให้พี่ไปช่วยก่อ ตั้งคณะเกษตรขึ้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยได้ให้ชื่อคณะที่จะก่อตั้งขึ้นใหม่นี้ไว้แล้วว่า คณะทรัพยากรธรรมชาติ (Faculty of Natural Resources)

พี่ก็มาทุ่มเทชีวิตจิตใจบุกเบิกก่อตั้ง คณะนี้ในฐานะ คณบดีคนแรก จนสำเร็จเรียบร้อย แล้วพี่ก็เลยรับราชการอยู่ที่คณะนี้หลังจากหมดวาระการดำรงตำแหน่งคณบดีแล้ว จนถึงวันเกษียณอายุราชการวันที่ 30 กันยายน 2533 เมื่อพี่ตัดสินใจจะฝังรกรากอยู่ที่สงขลาแน่นอนแล้ว พี่รวบรวมเงินไปซื้อที่ทำสวนยางแปลงเล็กๆอยู่แปลงหนึ่งในปี พ.ศ.2522 แล้วลงมือปลูกยาง และปลูกกระท่อมไว้หลังหนึ่งที่ในสวนนี้เป็นที่พักระหว่างพาครอบครัวมาดูแลสวนยางในวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุดราชการอื่นๆทั้งวันตั้ง แต่เช้า และกลับบ้านพักที่มหาวิทยาลัยในตอนเย็น จนกระทั่งปี พ.ศ.2529 จึงมาปลูกบ้านหลังถาวรอยู่ในบริเวณเดียวกัน แล้วก็พาครอบครัวมาอยู่ที่บ้านหลังนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

พี่มีลูกชาย 2 คนครับ คนโตชื่อ นันทวัฒน์ (เต้ย) เกิดปี พ.ศ.2506 เรียนจบปริญญาตรี และโท สาขาพืชไร่จากคณะเกษตร มก.บางเขน เมื่อเรียนจบแล้วเขาก็ไปทำงานอยู่กับบริษัท CARGILL สาขาประเทศไทย มีสำนักงานอยู่ที่กรุงเทพฯ ทำการค้าขายผลิตพันธุ์เกษตรแบบนำเข้าและส่งออกสินค้าพวก ถั่วเหลือง ข้าวโพด มันสำปะหลัง ฯลฯ ปัจจุบันย้ายมาเป็นผู้จัดการใหญ่อยู่บริษัท BUNGE ค้าขายสินค้าระดับอินเตอร์แบบเดียวกัน แต่เป็นธุรกิจที่ใหญ่กว่าเดิม และมีเครือข่ายที่เขาต้องดูแลรับผิดชอบถึงสาขาสิงคโปร์ สาขาอินโดนีเซีย และสาขาเวียตนาม ต้องบินไปโน่นมานี่อยู่แทบทุกเดือน ลูกชายคนนี้มีครอบครัวแล้วและมีลูกชาย 2 คน เป็นหนุ่มแล้วกำลังเรียน ม.5 กับ ม.3

รูปที่ 26. ถ่ายเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2517

รูปที่ 27. ถ่ายเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2531

ส่วนลูกชายของพี่คนเล็กชื่อ ณัฐพงศ์(ต้า) เกิดปี พ.ศ. 2510 เรียนจบปริญญาตรีสาขาคุรุศาสตร์ศิลป์จากจุฬาฯ แล้วไปต่อโทที่ Missouri จบแล้วทำงานเป็นอาจารย์ที่สถาบันเทคโนโลยี เจ้าคุณทหาร ที่ลาดกระบัง กทม. ลูกคนนี้ยังครองตัวเป็นโสด เมื่อทำงานครบสิบปีแล้วก็มากราบเท้าพ่อแม่ ขออนุญาตไปบวชที่วัดธรรมกายที่เขานุ่งขาวใส่ขาวไปวัดธรรมกายทุกวันอาทิตย์ตลอดมาตั้งแต่สมัยยังเรียนที่จุฬาฯที่เขาเป็นประธาน

ชมรมพุทธศาสตร์ พี่ก็พูดไม่ออก ต้องจำใจอนุโมทนาสาธุ ยอมให้เขาบวชตามใจเขา

เมื่อปีที่แล้ว ทางวัดธรรมกายขอให้ไปช่วยดูแลการก่อตั้งสถานปฏิบัติธรรมที่จังหวัดชัยภูมิ และฝึกสอนการทำสมาธิ ให้ทั้งพระ และชาวบ้านที่นั่น เมื่อพระที่วัดนั้นปฏิบัติตามแนวธรรมกายสืบต่อได้แล้วจึงกลับมาช่วยงานวิชาการ เป็นแขนขวาของหลวงพ่อเผด็จ ทัตตะชีโว ตามเดิม

รูปที่ 28. พระภิกษุณัฐพงศ์ (สุทธิญาโณภิกขุ)

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่แล้ว โทรศัพท์มาเยี่ยมพ่อแม่ และบอกว่าตอนนี้มาช่วยควบคุมการก่อตั้งสถานปฏิบัติธรรมอยู่ที่อำเภอแม่ลาวน้อย จังหวัดเชียงราย อากาศยังคงหนาวเย็นอยู่ จะกลับมาวัดธรรมกายก่อนวันมาฆบูชาสักอาทิตย์หนึ่ง หลังวันมาฆะแล้วก็จะกลับไปช่วยงานที่แม่ลาวน้อยอีก คงจะต้องอยู่ดูแลงานที่นั่นอีกสักระยะหนึ่ง เมื่อเสร็จเรียบร้อยดีแล้วจึงค่อยกลับมาวัดธรรมกายตามเดิม ลูกชายคนเล็กของพี่คนนี้บวชมาได้ 8-9 พรรษาแล้ว คงไม่ยอมสึกตลอดชีวิตแน่ๆ ....สาธุ

พี่เอง กับคุณนงลักษณ์ ตอนนี้ก็อยู่กันตามลำพังสองคนตายายที่บ้านในสวนยางที่ติดจานดาวเทียมรับสัญญาณทีวีของวัดธรรมกายได้ ชีวิตประจำวันของตัวพี่เองก็มุ่งอยู่ที่การปล่อยวาง พยายามปลีกตัวออกมาจากเรื่องวุ่นๆในเมือง คอยถากหญ้า ขุดดินปลูกต้นไม้ ดอกไม้ชนิดที่ไม่ต้องดูแลกันอย่างพิถีพิถันมากนักรอบๆบ้านเป็นงานอดิเรกประจำวัน พี่หันมาทางโกสนมากกว่าอย่างอื่น และก็รวบรวมมาได้ 40 กว่าชนิดแล้ว ส่วนบอนสีต่างๆที่พี่เลี้ยงไว้ข้างใต้ราวหวาย และราวแคทลียาในเรือนกล้วยไม้หลังบ้านก็พอช่วยทำให้เพลิดเพลินตามประสายคนวัย 80 ได้บ้างตามสมควร

ส่วนอาชีพเสริมของพี่ในขณะนี้คือการทำสวนยางขนาดเล็กๆอยู่ที่ อำเภอนาหม่อม ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอหาดใหญ่ไปอีกราว 12 กม. พี่ลงทุนนำเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตน้ำ

ยางด้วยวิธีอัดแก๊ส Ethylene เข้าที่กลางลำต้นทุกสิบวันตามวิธี RRIMFLOW ของมาเลเซีย มาใช้ และได้ผลผลิตน้ำยางเพิ่มขึ้นจากวิธีกรีดยางแบบเดิมอีกราวสามเท่าตัว จากที่เคยกรีดได้เฉลี่ยต้นละประมาณ 200-400 c.c.มาเป็น 1–1.5 ลิตรต่อต้นต่อวันกรีด(กรีดหนึ่งวันพักหน้ายาง 2 วัน) ทางสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จ.สงขลา เขารู้ข่าวนี้เข้า เขาก็เลยมาขอความร่วมมือให้เป็นสวนยางตัวอย่างในการเพิ่มผลผลิตน้ำยางด้วยวิธีอัดแก๊สฮอร์โมนเข้าไปกระตุ้นน้ำยางวิธีนี้ แล้วพาพวกชาวบ้าน ชาวสวนยางหลายท้องที่ จากจังหวัดต่างๆในภาคใต้มาดูงานนี้ที่สวนของพี่อยู่เรื่อยๆ รวมทั้งทางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่สอนวิชายางพารา เขาก็ขอพานักศึกษามาดูงานนี้ด้วยหลายชุดแล้ว

รูปที่ 29-40 ส่วนหนึ่งของผู้มาดูงานเพิ่มผลผลิตน้ำยางวิธี RRIMFLOW ที่บ้านสวนยางนาหม่อม สงขลา

พี่ก็ยินดีต้อนรับ และคอยให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกอย่างเต็มที่ทุกราย มันทำให้นึกถึงความหลังเมื่อครั้งยังอยู่ที่สำนักส่งเสริม ฯ มก. บางเขน ที่ได้เคยทำหน้าที่ต้อนรับผู้มาเยี่ยมชมกิจการ มก.ของเราในครั้งก่อนนั้น ..... ก็เป็นความสุขอีกอย่างหนึ่งครับ ตามประสาคนที่เคยมีอาชีพสอนหนังสือในมหาวิทยาลัยมาแล้วตลอดช่วงเวลารับราชการอย่างเราๆ .....

เรื่องที่หก เรื่องสุดท้ายที่ขอฝากไว้ในหนังสือที่ระลึก แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ นี้ด้วย ก็คือพี่ขอฝากคำขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วยครับว่า เรื่องในความหลังที่พยายามนึกทบทวนความทรงจำและพยายามเขียนมาบอกเล่าไว้เหล่านี้ อาจเขียนไปอย่างผิดพลาดทั้งชื่อ และนามสกุล ของพี่ๆน้องๆที่ยังอยู่ในความทรงจำของพี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาชาว เกษตรชมรม ผู้ที่พี่นึกชื่อไม่ออกจริงๆ รวมทั้งผู้ที่พี่อาจลืมไปจนไม่ได้เอ่ยชื่อถึงทั้งรุ่นพี่ และรุ่นน้อง ซึ่งเราต่างไม่ได้พบปะกันนานมากแล้ว นับได้ถึงเกือบห้าสิบปีอย่างเช่นพี่จาดูร กองสาร์ เป็นต้น

ขออนุญาตขอบพระคุณพี่จาดูรเป็นอย่างสูงอีกครั้งไว้ ณ ที่นี้ด้วยครับ ที่กรุณาคิดถึงผมและอุตส่าห์สละเวลาไปถามหาผมถึงที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่หาดใหญ่ ทั้งๆที่รู้ว่าผมก็ได้เกษียณอายุราชการมานานแล้ว และเสี่ยงถามเอากับเจ้าหน้าที่ รปภ.ที่ประตูมหาวิทยาลัย โชคดีที่เจ้าหน้าที่ รปภ. คนนั้นยังจำผมได้ และรู้จักบ้านผมที่อำเภอนาหม่อม จึงบอกเส้นทางและเบอร์โทรศัพท์ของผมให้ เราจึงมีโอกาสได้พบกันในวัยชรา นี้

ผมไม่มีรูปถ่ายดีๆที่ถ่ายที่ร้านถ่ายรูปอยู่ในขณะเพราะไม่ได้ถ่ายรูปที่ร้านถ่ายรูปมานานหลายสิบปีแล้ว และรูปที่ถ่ายในบ้านกับพี่จาดูรวันนั้นก็เป็นรูปถ่ายครั้งล่าสุดของผมกับของคุณนงลักษณ์ จึงขอใช้วิธีครอบ(crop) เฉพาะส่วนจากรูปเหล่านั้นมาขยายเป็นรูปเดี่ยวและรูปคู่ดังนี้ครับ

รูปที่ 41. พี่จาดูร กองสาร์

รูปที่ 42. เจือ สุทธิวนิช

รูปที่ 43. เจือ และนงลักษณ์ สุทธิวนิช

สวัสดีครับ .....

เจือ สุทธิวนิช

แม่โจ้รุ่นที่ 14
นายจันทร์แก้ว เมืองใจ

109 หมู่ 4 ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
จ.เชียงใหม่ 50140
โทร. 053-321-126, 089-926-6266

ประสบการณ์จากแม่โจ้ หันทบทวนเรื่องเก่าว่าทำไมจึงเรียนแม่โจ้? นึกออกว่า เมื่อจบ ม.6 จาก P.R.C. รุ่น 91 แล้ว อยากเรียนต่อ 7-8 เพื่อจะได้เป็นนายอำเภอ จำได้ว่าเมื่อเป็นเด็กเห็น “นายอำเภอนั่งกับคุณนาย บนเต๋น” จุดที่ดีของบ้าน พ่อแนะนำว่า “ท่านเป็นนายอำเภอ” พ่อบอกว่าอยาก “ให้เรียนที่แม่โจ้” เพราะที่นั่นมีคนพอรู้จักกันมาก่อน เช่น อาจารย์เลื่อน เมษบังวัน และป้าเชื่อ ซึ่งเป็นแม่ครัวเหตุนี้จึงได้เรียนที่ “แม่โจ้”

สอบเข้าเรียนที่แม่โจ้บังเอิญได้ที่ดีพอควรประมาณที่ไม่เกิน 20 พอเปิดเรียนทางโรงเรียนให้เตรียมเครื่องมือสำคัญคือ “จอบ” จอบที่ให้ชาวบ้านช่วยทำด้ามให้ เมื่อจบแม่โจ้แล้ว นำไปใช้ที่บ้านได้อีกหลายปี คมมาก เพราะโค่นต้นตองตึงมาหลายต้น

เรียนแม่โจ้ได้ประมาณ 10 กว่าวัน อยากออกเพื่อกลับไปเรียนต่อ 7-8 อนาคตคือนายอำเภอ ซึ่งยังไม่รู้ว่า “นายอำเภอ” เรียนที่ไหนอย่างไร เหตุที่อยากออกมีประการเดียวคือ “ระดมงาน” ถางหญ้าทุกวันต่อเนื่องกันถึง 15 วันเต็ม 6 โมงเช้าถึงบ่าย 2 โมง เป็นเด็กบ้านนอกก็จริง ไม่เคยทำงานหนักอย่างนี้ เพื่อนๆ ปลอบว่า อย่าเลย อีกไม่กี่วันก็ได้เรียนแล้ว เชื่อเพื่อนสงสารเพื่อน และกำลังมีเพื่อนอีกหลายๆ ในหอเดียวกัน เพื่อนๆ บอกว่า “เรียนแม่โจ้เขาเรียนวันต่อวัน อย่าคิดเป็นปี เดี๋ยวเดียวก็จบ” เหตุและผลง่ายๆ ก็เรียนจบแม่โจ้รุ่น 14 ปี 2492-2494

แม่โจ้ให้อะไร? ถามตัวเองพบว่า แม่โจ้ให้หลายอย่าง ให้ที่อยู่อาหารแปลกๆ ให้รู้จักทำเวร ทำความสะอาดหอ ให้ทำงาน “อู้งาน” เหมางาน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ทำให้ได้ใช้ประจำวันตลอดมาจนถึงบัดนี้ ตอนแก่(ปัจจุบัน) อยู่ 2 ตายาย ก็ช่วยกันทำกับข้าว กินข้าวต้มแบบแม่โจ้ เลือกหัวไช้เถ้าแซ่เถ้าดีๆ หน่อย และเต้าหู้ยี ซึ่งเคยเกลียดมาก ทำให้ได้อยู่ง่าย กินง่ายตามที่แม่โจ้ให้มา

เพื่อนร่วมรุ่น ก็ยังติดต่อกัน ต่างรุ่นก็รู้จักกันอย่างน้อย 3 รุ่น พบกันทีไร ไม่เคยลืมเรื่องเก่าๆ เรื่องเดิมๆ เก่าๆ ทำให้เพลิดเพลินจนคิดว่าอายุ 17-18 ปี

แม่โจ้ให้อีกหลายๆ จำได้ว่าวันหนึ่งเป็นวันเสาร์ เพื่อนๆ กลับบ้านหลายคนเพื่อนคนหนึ่งชวนว่า “ไปเที่ยวดอยสุเทพกันไหม?” มันพูดภาษาพ่อขุนรามว่า “กูไม่เคยไป” ก็โต้ตอบภาษากันแบบภาษาพ่อขุนราม ตกลง เดินจากแม่โจ้ถึง – วัดดอยสุเทพฯ เริ่มกินข้าวเย็นใหม่ๆ – ถึงตีสองวันรุ่งขึ้น เหนื่อยมากแต่สนุกจนต้องถามตนเองเดี๋ยวนี้ว่า “ทำได้อย่างไร”

แม่โจ้สอนโดยการปฏิบัติ อดทน ฯลฯ จึงตอบได้ว่าทุกอย่างเราทำได้ แม่โจ้ให้หลายๆ อย่างจนลืมไม่ลง

จบแม่โจ้ตั้งใจจะทำเกษตรแบบใหม่ ฝันอย่างชาวบ้านนอก พ่อบอกว่า “ไม่มีทุนให้” จึงหันไป..สอบเป็นข้าราชการบังเอิญสอบได้ที่ 2 เขาให้ที่ 1 เลือกก่อนเพื่อนที่หนึ่ง เกิดเป็นชาวสันป่าตอง เขาจึงไปเป็น “เกษตรอำเภอ สันป่าตอง” ตนเองได้ที่ 2 เป็นผู้ช่วยเกษตรจังหวัดเชียงใหม่

ดูตำแหน่งแล้วโก้มาก ปรากฏว่าหน้าที่จริงๆ คือพิมพ์หนังสือตอบปัญหาเกษตรที่เกษตรจังหวัดเขียน เพื่อลงหนังสือพิมพ์ “คนเมือง” วันไหนไม่มีคนถาม ท่านก็ตั้งคำถามเองและตอบเอง นานๆ เข้าก็เบื่อ บังเอิญพบรุ่นพี่คนหนึ่งจบบางเขน เล่าสภาพที่บางเขนให้ฟัง เกิดอยากเรียน ทั้งๆ ที่ไม่เคยนึก จึงแอบอ่านหนังสือ หลังพิมพ์งานเสร็จ เพื่อนรุ่นเดียวกันที่สอบเข้าบางเขนได้ บอกวัน – เวลาให้ สอบเข้าบางเขนได้ (ม.ก.รุ่น 13)

จบบางเขนแล้ว สมัครเป็นอาจารย์ เพราะต้องใช้ทุนให้กระทรวงศึกษาอย่างน้อย 4 ปี เป็นอาจารย์จนเพลินเกษียณปี 2535

หวลถึงวันเก่าที่แม่โจ้ พบว่าแม่โจ้ให้คุณแก่ตัวเองหลายอย่าง ความแข็งแกร่งอดทนได้จากการทำงานจริง ปฏิบัติจริง ตอนเรียนที่แม่โจ้ เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง ตั้งแต่หลักสูตรที่เรียนและระบบการช่วยเหลือตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเป็นเพื่อน ฯลฯ เรื่องหลักสูตรที่เรียนเปลี่ยนจาก เตรียมเกษตร 2 ปี เพื่อต่อบางเขน เป็น

เกษตรกรรมชั้นสูงเรียน 3 ปี เพื่อเป็นเกษตรกร ปัจจุบันจึงรู้คุณแม่โจ้ที่ให้ทั้งความรู้และปฏิบัติได้จริง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ทำให้ขาดอาจารย์สอน เช่นเคมี ต้องเรียนด้วยตนเอง

คิดจะตอบแทนคุณแม่โจ้อย่างไร? คือคำถามที่ค้างคาใจทุกวันนี้ ทั้งตนเองและเพื่อนๆ คิดถึงเพื่อนๆ ก็บรรลุผลตามที่ตนเองตั้งใจ บางคนก้าวหน้าเป็นนักวิชาการ นักธุรกิจมีชื่อ ทำให้รู้สึกว่า “แม่โจ้” ให้หลายๆ อย่างแก่ลูกๆ สำหรับตนเองก็ให้วิชาที่ร่ำเรียนมาพออยู่ได้และช่วยเหลือสังคม ซึ่งพอจะตอบแทนคุณของ “แม่โจ้” ที่ให้มา ท้อทีไรคิดถึงแม่โจ้ทุกครั้ง คิดถึงเพื่อนๆ ที่ทำบุญคุณแก่แผ่นดิน เพราะ “แม่โจ้” แท้ๆ

ตนเองทำอะไร เพื่อตอบแทน จำได้ว่าเมื่อเป็นข้าราชการครู เคยเป็นหัวหน้าภาควิชา ตั้งคณะวิชาใหม่เป็นหัวหน้าคณะวิชาการจัดการ นำขบวนการสหกรณ์สู่ชนบท และช่วยจัดตั้งสหกรณ์หลายแห่ง สำเร็จบ้างไม่สำเร็จบ้าง ช่วยตั้งบริษัทสหประกันชีวิต เพื่อสมาชิกสหกรณ์ทุกประเภท ขณะนี้อายุมากแล้ว 28,000 วันกล่าวแล้ว ก็ยังใช้ความรู้แนะนำคนอื่นได้อยู่และจะนำความรู้แจกจ่ายชาวบ้านต่อไป เพื่อตอบแทนคุณแผ่นดินตามที่แม่โจ้สอนไว้ว่า “ความรับผิดชอบ” เธอจงจำไว้ว่า “Responsibility” แม้จะลืมอย่างอื่นเธออย่าลืมคำนี้ นี่คือคำของ พระช่วงศิลปการ ถ่ายทอดให้ครูบาอาจารย์และผู้เขียนด้วย

สรุปได้ว่า ประสพการณ์ที่ได้จากแม่โจ้ ให้ความรู้ รู้จริง ปฏิบัติได้จริง สอนให้รู้จักรับผิดชอบตนเอง และผู้อื่น บุญคุณนี่แหละคือสิ่งที่แม่โจ้ให้ และไม่ลืมคำว่า Responsibility เพื่อตนเองและเพื่อมนุษย์ ปัจจุบันอยู่ 2 ตายาย ชีวิตพออยู่ได้ ว่างๆ ก็ปลูกต้นไม้เล่น ตามที่จำได้ในเกษตร 101

จันทร์แก้ว เมืองใจ

3 ก.พ. 54

Wisdom for the world.....Maejo University

แม่โจ้รุ่นที่ 15
ศ.ดร.ไสว พงษ์เก่า

9/73 ถ.งามวงศ์วาน ซ.21 ต.บางกระสอ
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทร. 0-2589-2151

ชีวิตยังไม่สิ้นก็ดิ้นไป ผมเป็นลูกชาวนาโดยแท้ พ่อและแม่มีอาชีพหลักคือทำนาเท่านั้น พ่อเกิดในตระกูล พงษ์เก่า ส่วนแม่เกิดในตระกูล ศาสตร์เวช พ่อผมมีครอบครัวมาก่อน มีลูกสาว 2 คน ลูกชาย 1 คน และลูกบุญธรรมอีก 1 คน (ตระกูลพงษ์เก่า) แม่ผมก็มีครอบครัวมาก่อน มีลูกสาว 2 คน และลูกชาย 1 คน (ตระกูลชัยสงค์) หลังจากภรรยาของพ่อและสามีของแม่ตายไป ทั้งพ่อและแม่ก็มาแต่งงานกันใหม่ และมีลูกชาย 1 คน คือ ผม (ไสว พงษ์เก่า) และน้องสาว 1 คน แต่ได้เสียชีวิตไปตั้งแต่เป็นเด็ก พ่อผมเป็นคนดอนสาลี ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นดอนตาลเตี้ย ส่วนแม่ผมเป็นคนดอนใหญ่ซึ่งไม่ห่างไกลกันนัก ทั้งดอนใหญ่และดอนตาลเตี้ย ขึ้นอยู่กับ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี พ่อผมเคยเป็นกำนันตำบลดอนตาลเตี้ยและได้รับพระราชทานยศเป็น ขุนพงษ์ดอนสาลีจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เนื่องจากถวายม้าเทศสีขาวให้ราชการ เพื่อใช้รบในสงครามอินโดจีน เมื่อพ.ศ.2484

เมื่ออายุประมาณ 7 ขวบ ผมเกือบตายมาแล้วครั้งหนึ่ง เนื่องจากวันหนึ่งทั้งผมและเปี๊ยด(ปัจจุบัน ร.ท.พนม รักษ์พงษ์) ได้ไปเดินเล่นที่ขอบสระน้ำของวัดตาลเตี้ย ผมได้ลื่นไถลลงไปในสระน้ำและสำลักน้ำเกือบตาย เนื่องจากว่ายน้ำไม่เป็น โชคดีที่เปี๊ยดไหวพริบดีและช่วยดึงมาจากขอบสระได้ มิฉะนั้นก็คงไม่มีไสว พงษ์เก่า ในวันนี้ ขอขอบใจและขอบคุณเพื่อนเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ชีวิตสมรสระหว่างพ่อและแม่ผมไม่ราบรื่นนัก ทั้งพ่อและแม่แยกกันอยู่ ตอนเด็ก

ผมอยู่กับพ่อที่ดอนตาลเตี้ย พอพ่อตายก็ไม่ได้สมบัติอะไรแม้แต่น้อย ผมก็ไปอยู่กับแม่และพี่น้องทางแม่ที่ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี เรียนประถม 1 ถึงประถม 4 ที่โรงเรียนเทศบาล 2 (มณีวิทยา) ตั้งอยู่ในบริเวณวัดไทรอารี (ต่อมาเปลี่ยนเป็นวัดไทรอารีรักษ์) และจบประถม 4 ในปีพ.ศ.2486 จากนั้นได้เรียนมัธยม 1 ถึง มัธยม 6 ที่โรงเรียนโพธาวัฒนาเสนีและจบมัธยม 6 ในปี พ.ศ.2492 หลังจากจบม.6 ผมใฝ่ฝันอยากเรียนที่โรงเรียนจ่าทหารเรือ แต่ก็ได้เลิกล้มความคิดไปเนื่องจากครูไพโรจน์ ผาสุก ได้ย้ายจาก ร.ร.ยุพราชวิทยาลัย มาเป็นอาจารย์ใหญ่ ร.ร.โพธาวัฒนาเสนี ได้แนะนำพี่สาวผมให้ผมไปเรียนที่ ร.ร.เกษตรกรรมแม่โจ้ (ช่วงนั้นอยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และผมก็เปลี่ยนใจไปเรียนที่แม่โจ้ เพราะความโด่งดังของแม่โจ้และสาวนครพิงค์ อีกสาเหตุหนึ่งก็เพื่อหนีความจำเจและความรับผิดชอบสารพัดอย่างตั้งแต่เป็นแม่ครัวดูแลแม่ และอื่นๆ อีกสารพัด

แม่โจ้มีชื่อเสียงมากด้านการเกษตร ผมเข้าเรียนที่แม่โจ้ในปี พ.ศ.2492 และจบการศึกษาขั้นอาชีวศึกษาด้านเกษตร ในปีพ.ศ.2495 ช่วงเวลา 3 ปี ในแม่โจ้เต็มไปด้วยความสนุกสนานและทุกข์ทรมาน ความสนุกสนานคงมีเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ ซึ่งสามารถจะเข้าเมือง จ.เชียงใหม่ หรือเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ที่เราชอบ ส่วนความทุกข์ทรมานได้แก่การลงงานกลางและทำแปลงส่วนตัวตามมอบหมาย งานประจำจันทร์ถึงศุกร์ คือ

06.00-08.00 น. งานโยธาทั่วไป ถางหญ้า พรวนดิน ลอกร่องระบายน้ำ ฯลฯ
08.00-09.00 น. อาบน้ำ แต่งตัวและอาหารเช้า
09.00-12.00 น. เรียนตามหลักสูตร
12.00-13.00 น. อาหารกลางวัน
13.00-16.00 น. เรียนตามหลักสูตร
16.00-17.00 น. งานโยธาทั่วไป
17.00-18.00 น. อาหารเย็นและเข้าหอพัก

เวลาดังกล่าวเป็นกิจวัตรประจำวัน นอกเหนือจากนั้นก็ยังมีงานรับผิดชอบพิเศษ คือ แปลงปลูกผักและยาสูบ วันเสาร์และอาทิตย์ถือว่าเป็นวันพักผ่อน แต่ก็ไม่ได้พักผ่อนจริงเพราะจะต้องคอยดูแปลงปลูกพืชทั้งหลายที่รับผิดชอบ ช่วงปิดเทอมกลาง พวกบ้านไกลมักจะพักในหอและปลูกผักผลไม้เป็นการฆ่าเวลา ส่วนเวลาก่อนปิดภาคปลายจะหนักเป็นพิเศษ โดยได้รับมอบหมายให้ขุดตอไม้เนื้อที่ 50 ตารางวา ต่อ 2 คน ผมจำได้ว่าผมคู่กับประมูล ภานุเวช ในช่วงหนึ่ง ถ้าหากท่านได้พิจารณากิจการต่างๆ ที่ผมกล่าวมาแล้ว ท่านคงหนักใจและทนไม่ไหวแน่ แต่พวกเราก็สามารถผ่านหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ มา

ได้เป็นส่วนใหญ่ จะมีบ้างก็เพียงส่วนน้อยที่ทนไม่ได้และลาออกไป ผมสามารถกล่าวได้ว่าหลักสูตร อาชีวศึกษาชั้นสูงของแม่โจ้นั้นทำคนให้เป็นคนจริงๆ พวกที่เหลืออยู่ได้ก็คือหัวกะทินั่นเอง และผมก็เป็นหนึ่งในจำนวนนั้น

หลังจากจบหลักสูตรอาชีวศึกษาด้านเกษตรในปี พ.ศ.2495 ผมได้สมัครไปทำงานเป็นพนักงานไร่ ของสถานีบ่มใบยาสูบนาทาม ต.ธาตุพนม อ.ธาตุพนม จ.นครพนม 1 ปี โดยมีหน้าที่ดูแปลงทดลองของสถานีและแปลงปลูกของชาวไร่ ตลอดจนให้คำแนะนำอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาสูบ

ในช่วงปี พ.ศ.2495 ผมได้รู้จักกับ น.ส.สมนึก กาศพร้อม จากการแนะนำจาก น.ส.ทองเย็น อิ่มจิตต์ ปัจจุบันวิทยาพันธุ์ เพื่อนร่วมชั้นมัธยม 6 จากโรงเรียนโพธาวัฒนาเสนี ซึ่งทองเย็นได้ไปเรียนโรงเรียนฝึกหัดครูประถม “เพชรบุรีวิทยาลงกรณ์” ร่วมกัน เราได้ติดต่อกันนานหลายปี และต่อมาสมนึกก็ได้ไปศึกษาต่อด้านครูมัธยมในวังจันทรเกษม กระทรวงศึกษาธิการ และจบปริญญาด้านประโยคครูมัธยม (ป.ม.) จากโรงเรียนดังกล่าว

เนื่องจากสมนึกจบการศึกษาสูงกว่าตัวเอง จึงทำให้ผมต้องขวนขวายเรียนให้สูงขึ้น จึงขอลาการทำงานชั่วคราวไปสอบเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน และโชคดีที่ผมสอบได้และเข้าศึกษาในปี พ.ศ.2496-97 จึงขอลาออกจากสถานีบ่มใบยาสูบนาทามที่ จ.นครพนม หลังจากเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพียง 1 ปี ผมก็ได้ทุนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พร้อมกับสำอาง ศรีนิลทา ไปศึกษาต่อปริญญาตรีด้านเกษตรที่ University of the Philippines ในช่วงปี พ.ศ. 2498-2502 และจบปริญญาตรีด้านเกษตรในปี พ.ศ.2502 ในช่วงปี พ.ศ.2501-2502 ผมได้ติดต่อสมนึกไปศึกษาต่อปริญญาตรีด้านการศึกษาที่ Philippine Normal College โดยใช้วุฒิการศึกษา ป.ม. จากประเทศไทยไปเทียบหน่วยกิต สมนึกใช้เวลาศึกษาต่อ 1 ปี กับ 1 ภาคฤดูร้อน ก็สามารถจบปริญญาตรีด้าน Bachelor of Science in Elementary Education (BSEE)

ในช่วงเราทั้งสองจบปริญญาตรีในปี พ.ศ.2502 นั้น เราทั้งสองก็ได้แต่งงานกันที่บ้านเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงมนิลา โดยมีเอกอัครราชทูต ม.จ.รังสิยากร อาภากร (โอรสกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์)และท่านหญิง เป็นเจ้าภาพ หลังจากนั้นก็เดินทางกลับประเทศไทย ผมไปเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสมนึกไปสอนอยู่

ที่โรงเรียนการเรือน ซึ่งในปัจจุบันได้ยกฐานะเป็นสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

ในปี พ.ศ.2504 ผมได้ทุน Rockefeller Foundation ไปศึกษาต่อที่ University of Nebraska สหรัฐอเมริกา ช่วงนี้เรามีบุตรชาย 1 คน คือ สวินทร์ (หมึก) พงษ์เก่า อายุประมาณ 2 เดือน จึงต้องฝากพี่ภรรยาเลี้ยงให้ เพื่อสมนึกจะได้ไปศึกษาต่อได้ เราทั้งสองจบปริญญาโทพร้อมกันในปี พ.ศ.2506 และเดินทางมาทำงานที่ต้นสังกัดของแต่ละคน

ในปี พ.ศ.2513-15 ผมได้ทุน Colombo Plan จากความอนุเคราะห์และช่วยเหลือจาก คุณผิว พูสวัสดิ์ อธิบดีกรมวิเทศสหการในขณะนั้น ไปศึกษาต่อที่ University of Manitoba ประเทศแคนาดา เพื่อทำปริญญาเอก แต่โชคร้ายที่ผมไม่ได้ปริญญาเอกตามความคาดหวัง จึงต้องเดินทางกลับประเทศไทย

ในช่วงคาบเกี่ยวกับเวลาดังกล่าว เรามีลูกชายเพิ่มขึ้นอีก 2 คน คือ สวฤทธิ์ (ต่อมาเปลี่ยนเป็น สรวิช) และสวพงษ์ และลูกสาวสุดท้อง ดุจฤทัย อีก 1 คน

ที่ไหนมีความพยายามที่นั่นย่อมมีความสำเร็จ ความใฝ่ฝันที่จะได้ปริญญาเอกมิได้จางหายไป ในปี พ.ศ.2520-24 ผมได้เดินทางไปศึกษาต่อที่ University of Reading ประเทศสหราชอาณาจักร(อังกฤษ) โดยทุนส่วนตัว โดยมอบภาระให้ภรรยาดูแลบุตรทั้งสี่ตามลำพัง

หลังจากจบปริญญาเอก ในปี พ.ศ.2524 ผมกลับมาทำงานที่ภาควิชาพืชไร่นาตามเดิม และเกษียณอายุราชการในปี พ.ศ.2537 และมีชีวิตแบบทุกข์สุขตามอัตภาพ ที่บ้านพัก 299/257 ซ.งามวงศ์วาน 21 อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

สวินทร์จบปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยมหิดล สมรสกับ ดร.วันเพ็ญ จบปริญญาเอกด้านการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีบุตรชาย 1 คน จบปริญญาตรีด้านคอมพิวเตอร์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

สรวิชจบปริญญาโทด้านบริหารบุคคล จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สมรสแต่ไม่มีทายาท

สวพงษ์จบปริญญาตรีด้านบัญชีจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นโสด

ดร.ดุจฤทัย พงษ์เก่า-คะชิมา จบปริญญาเอกจากประเทศญี่ปุ่นสมรสกับชาวญี่ปุ่นมีบุตรชาย 2 คน

ความผูกพันระหว่างผมกับไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ ค่อนข้างลึกซึ้งคือ นอกจากผมจะเป็นแม่โจ้รุ่น 15 ซึ่งเป็นรุ่นพี่ไพบูลย์ แม่โจ้รุ่น 16 แล้ว ผมยังเคยเป็นอาจารย์สอนไพบูลย์ในวิชาหลักการผสมพันธุ์พืช เมื่อครั้งไพบูลย์ทำปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกด้วย

ไสว พงษ์เก่า

แถวนั่งจากซ้ายไปขาว

ศ.ดร.ไสว พงษ์เก่า – อาจารย์สมนึก พงษ์เก่า

แถวยืนจากซ้ายไปขาว

ดร.วันเพ็ญ พงษ์เก่า, นายบุญภัทร พงษ์เก่า, นายสวินทร์ พงษ์เก่า, นายสวพงษ์ พงษ์เก่า, นายสรวิศ พงษ์เก่า, รุจิราภรณ์ พงษ์เก่า, ดร.ดุจฤทัย พงษ์เก่า-คะชิมา, ด.ช.อศะ คะชิมา, นายทาเคชิ คะชิมา

แม่โจ้รุ่นที่ 15
นายสันติ รัตนวิไลวรรณ

51/4 ถ.ราชการดำเนิน ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด 45000
โทร. 081-739-4649

ข้าพเจ้านายสันติ รัตนวิไลวรรณ แม่โจ้รุ่น 15 ขณะนี้อายุได้ 79 ปี ออกจากแม่โจ้มาเข้าทำงานโรงงานยาสูบร้อยเอ็ด ชื่อสถานีบ่มใบยาไทรงาม 1 ตำบลขอนแก่นอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ทำงานได้ 1 ปี ก็ลาออกมาสมัครคัดเลือกเข้าเป็นข้าราชการพลเรือน ในตำแหน่ง “เกษตรอำเภอ” สอบได้บรรจุเป็นพนักงานเกษตรอำเภอกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตร บรรจุเป็นพนักงานเกษตรอำเภอเมืองร้อยเอ็ด

ในชีวิตของข้าพเจ้าแต่งงานกับนางสาวศุภรัตน์ รัตนวิไลวรรณ เมื่อปีพ.ศ. 2504 มีบุตรด้วยกัน 4 คน หญิง 1 คู่ ชาย 1 คู่ ขณะนี้จบการศึกษาปริญญาตรี 3 คน ปวส.1 คน ดำเนินชีวิตเป็นนักธุรกิจ ทั้งหมด

ส่วนข้าพเจ้านั้นจากตำแหน่งเกษตรอำเภอ เลื่อนเป็นเกษตรจังหวัดระดับ 8 โดยเป็นเกษตรจังหวัดระดับ 8 ที่จังหวัดมุกดาหาร และสมุทรปราการ

บัดนี้คู่ชีวิตป่วยด้วยโรคมะเร็งในตับได้เสียชีวิตเมื่อปี พ.ศ.2519 ขณะนี้ยังอยู่บ้านเลขที่ 51/4 ถนนราชการดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000 โทร. 081-7394-649 ยังโสดอยู่

สันติ รัตนวิไลวรรณ

แม่โจ้รุ่นที่ 15
ร้อยตรีประดิษฐ์ มัชฌิมา

274 พหลโยธิน ต.แม่ต๋ำ
อ.เมือง จ.พะเยา 56000
โทร. 054-481-489, 0-2448-0022
089-757-3721

ขอขอบคุณ คุณไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ (รศ.) ที่แจ้งข่าวเรื่องการทำหนังสือรุ่นให้พวกเราทราบ พร้อมทั้งเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้รุ่นพี่รุ่นน้องอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการทำหนังสือนี้ด้วย จึงขอถือโอกาสนี้แสดงความชื่นชมยินดีกับแม่โจ้รุ่น 16 ที่คิดจะทำหนังสือ รุ่นสิบหกครบหกสิบ ขึ้นมา เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่รุ่นและ แก่แม่โจ้เรา เพราะหากไม่มีใครทำไว้ในตอนนี้แล้ว ต่อไปอีก 30 หรือ 50 ปีข้างหน้าก็จะไม่มีใครรู้ว่าแม่โจ้ของเรารุ่นก่อนๆ เรียนและอยู่กินกันอย่างไร ลำบากแค่ไหน มีอุปสรรคและปัญหาชีวิตกันอย่างไร และทำไมแม่โจ้รุ่นก่อนๆ จึงรักกัน และภาคภูมิใจในความเป็นศิษย์เก่าแม่โจ้ยิ่งนัก

ผมเป็นศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น 15 ปีนั้น (2493) พวกเรามาด้วยกัน 127 คน จากภาคกลาง 69 คน ภาคอีสาน 24 คน ภาคเหนือ และภาคใต้ ภาคละ 17 คน และจังหวัดที่มีผู้เข้าเรียนสูงสุด คือ พระนคร มี 13 คน พวกเราที่มามีอายุแตกต่างกันค่อนข้างมาก คือ ต่ำสุด 12 ปี ได้แก่ พิชัย หงษ์หิรัญ ชาวพิจิตร (เป็นลูกชายกำนัน อายุจริงจึงตกหล่นหายไปหลายปี) และสูงสุด 22 ปี แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 17-20 ปี (เกิดปี 2473 – 76)

พวกเรารุ่น 15 เรียนหลักสูตร 3 ปี แต่เรียนจบพร้อมกันในปี 2496 เพียง 75 คนเท่านั้น ส่วนอีก 52 คนนั้นเรียนไม่จบบ้างหรือจบทีหลังบ้างด้วยสาเหตุต่างๆ กัน คือ หนีกลับในหนึ่งเดือนแรก เพราะสู้ไม่ไหว 21 คน ไม่กลับมาเรียนอีกหลังจากเรียนไปได้หนึ่งปีแล้ว 5 คน ถูกให้ออก 5 คน เรียนซ้ำชั้น เพราะไม่ได้เข้าสอบตอน

สไตรค์ ในปี 2495 หรือด้วยเหตุอื่นอีก 21 คน

ผมไม่เคยได้ยินชื่อของแม่โจ้มาก่อน เพราะเป็นนักเรียนบ้านนอก เมื่อจบ ม.6 จากหนองคายในเดือนมีนาคม ปี 2493 แล้ว ก็ตามเพื่อนเข้ากรุงเทพฯ เพื่อหาที่เรียนใหม่ต่อไป โดยชั้นแรกตั้งใจที่จะสมัครเรียนในโรงเรียนอาชีวะที่ไหนสักแห่งที่พอจะเรียนได้ เช่น รร.ฝึกหัดครูประถม เป็นต้น ส่วน รร.เตรียมอุดมฯ นั้นไม่อยู่ในหัวเลย เพราะเกรงจะสอบ ม.8 ไม่ผ่าน อย่างที่หลายๆ คนเจอมาแล้ว จึงได้ย่องไปที่กระทรวงศึกษาในบ่ายวันหนึ่ง เพื่อหาข้อมูลว่า มีการเปิดเรียนเปิดสอนอะไรที่ไหนบ้าง ก็ไปเจอประกาศการเปิดรับสมัครนักเรียนใหม่ของแม่โจ้เข้าพอดี แถมยังมีนักประชาสัมพันธ์ชั้นยอด (คุณประยูร สวนะสุจริต ข้าราชการชั้นโทของกระทรวง) ได้มาพรรณนาให้พวกเราฟังว่า แม่โจ้อยู่ที่ไหน ดีอย่างไร แต่ไม่ได้บอกว่าลำบากอย่างไร ท่านบอกว่าหากเรียนจบแล้วจะมีงานราชการรองรับทันที แถมยังบอกอีกด้วยว่าปีนี้จะมีทุนให้เรียนหลายทุนด้วย ผมก็เลยสมัครสอบเดี๋ยวนั้นเลย โชคดีสอบได้และได้ทุนด้วย ก็เลยมุ่งหน้าสู่แม่โจ้ทันที โดยไม่ทราบว่าชีวิตข้างหน้าจะเป็นอย่างไร

พวกเราส่วนหนึ่งที่ผ่านการสอบคัดเลือกที่กรุงเทพฯ ประมาณ 80 คน ได้เดินทางไปเชียงใหม่พร้อมกันโดยรถไฟในเย็นวันที่ 17 พ.ค. 93 โดยต่างคนต่างไป เพราะไม่มีใครกำกับไปเลย รู้แต่เพียงว่าเมื่อถึงสถานีปลายทางที่เชียงใหม่แล้ว จะมีคนมาคอยรับเพื่อเดินทางต่อไปแม่โจ้เท่านั้น ซึ่งครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่ผมเดินทางไกลที่สุดและลำบากที่สุด เพราะรถแน่นมาก ต้องยืนไปตลอดทาง และอากาศก็ร้อนจัดด้วย น้ำก็ไม่มีดื่ม เหนื่อยก็เหนื่อย จะยืนหลับก็ไม่กล้า เพราะกลัวจะตกรถตาย ระหว่างทางผมได้เพื่อนใหม่หนึ่งคน คือ สมนึก พุ่มพวง จากเพชรบุรี ที่ยืนมาราธอนมาด้วยกันตลอดทางอย่างทรหดอดทน เราจึงเป็นเพื่อนรักกันตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

พวกเราได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากคณะอาจารย์ที่มาคอยรอรับอยู่ที่สถานีก่อนแล้ว จากนั้นก็เดินทางสู่แม่โจ้ทันที ถึงแล้วก็ได้รับการปฐมนิเทศอย่างสั้นๆ เพื่อให้ทราบว่าพวกเราจะเข้าพักกันที่ไหน อยู่กินกันอย่างไร จะเรียนและทำงาน (ภาคสนาม) กันอย่างไร และจะต้องมีเครื่องมืออะไรบ้าง เช่น มีด จอบ และขวาน เป็นต้น เสร็จแล้วก็ถูกส่งเข้าพักตามหอพักต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดเตรียมไว้ให้ ส่วนผมถูกส่งเข้าประจำที่หออุดมศิลป์ ซึ่ง จุได้ประมาณ 20 คน ในจำนวนนี้เป็นรุ่นพี่ 7 คน และพวกเรา

รุ่นเดียวกัน 13 คน ซึ่งมีกันจากทุกภาค

หนึ่งเดือนแรกพวกเราไม่ค่อยจะได้เรียนอะไรกันนัก ส่วนใหญ่จะเป็นงานโยธาภาคสนาม คือ การขุดดิน ถากหญ้า ตัดต้นไม้ ขุดตอ และปราบสนาม ท่ามกลางแสงแดดแผดกล้าวันละ 6-7 ชม. ทำให้พวกเราอ่อนแรงไปตามๆ กัน บางคนหน้ามืดเป็นลม เพราะไม่เคยเจองานหนักอย่างนี้มาก่อน หลายคนจึงหันหน้าเข้าปรึกษากันว่าจะอยู่หรือจะไปดี ขืนอยู่ไปก็จะโง่เปล่าๆ เพราะไม่ค่อยได้เรียนหนังสือกัน ผมเองก็ถูกชวนให้กลับด้วย แต่ผมไม่กลับ เพราะได้ตั้งหน้ามาแล้ว คิดว่าหากเรายอมแพ้ครั้งนี้แล้ว เราก็จะเป็นคนแพ้ไปตลอดชีวิต จึงต้องสู้และสู้อย่างทรหดด้วย เพื่อนคนอื่นๆ ก็คงจะมีความคิดอย่างเดียวกัน จึงได้อยู่ต่อ แม้มือเราจะแตก เท้าจะบวม และหน้าจะลอกเป็นแถบๆ เพราะถูกแดดเผา พวกเราก็ไม่ยอมถอย จากนั้นอาจารย์ก็นำพวกเราเข้าเรียนภาคปกติสามัญต่อไป แต่ยังคงทำงานภาคสนามเหมือนเดิม เพียงแต่น้อยลงเท่านั้น คือ วันละ 4 ชม. (เช้า 2 ชม. เย็น 2 ชม.)

พวกเราลำบากมาก เพราะนอกจากจะทำงานในสนามวันละ 4 ชม. แล้ว ยังจะต้องเรียนอีกวันละ 6 ชม. ด้วย รวมเป็น 10 ชม. ดังนั้น พวกเราจึงรักกันมาก เพราะลำบากมาด้วยกัน กินข้าวหม้อเดียวกัน และแก้ผ้าอาบน้ำในห้วยแม่โจ้มาด้วยกัน เพราะเหตุนี้แหละพวกเราจึงแกร่ง อยู่ไหนอยู่ได้ ลำบากยากเข็ญอย่างไรพวกเราก็สู้ได้ เพราะไม่มีอะไรจะยากลำบากยิ่งไปกว่าแม่โจ้อีกแล้ว เพราะแม่โจ้มิใช่หรือ วงการเกษตรของเราจึงสามารถผลิตนักเกษตร และนักเศรษฐศาสตร์เกษตรระดับชาติและระดับโลกออกมาให้โลกเห็นได้หลายคน เช่น ศ.ดร.ระพี สาคริก นักกล้วยไม้โลก อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และรมช.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศ.ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ นักดนตรีเอก นักแต่งตำราเศรษฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์เกษตรชั้นยอดของเมืองไทย และผู้เชี่ยวชาญองค์การอาหารและเกษตร (FAO) แห่งสหประชาชาติ และ ศ.ดร.ไชยยงค์ ชูชาติ เลขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมคนแรกของไทย เป็นต้น ดังนั้น ผมจึงภูมิใจมาก ที่ได้เกิดเป็นลูกแม่โจ้ ภายใต้ร่มธง เขียว ขาว เหลือง ด้วยอีกคนหนึ่ง

ผมเรียนได้ดีพอสมควร แต่ก็มีอุปสรรคมาก เพราะเจ็บป่วยบ่อยต้องเข้าโรงพยาบาลหลายครั้ง โดยปีแรกป่วยเป็นโรคท้องร่วงอย่างรุนแรง ต้องเข้ารักษาตัวที่ รพ.สวนดอก และปีต่อมาเป็นโรคไทฟอยด์อย่างหนัก ต้องเข้ารักษาตัวที่ รพ.แมคคอมิคอยู่หลายวัน จึง

รอดชีวิตกลับมาได้ แต่ก็สิ้นเปลืองมาก และต่อมาก็ต้องเรียนซ้ำชั้นอีก เพราะผลของการสไตรค์ในปี 2494-95 ทำให้พวกเราทั้งปี 1 และ ปี 2 รวมกันราว 30 คน ไม่ได้สอบไล่ปลายปี เลยต้องเรียนซ้ำชั้นกันหัวโต แต่เพราะครูอาจารย์ (อ.ดี บัวศรี รักษาการผู้อำนวยการ อ.เลื่อน เมฆบังวัน อ.กำจร บุญแปง อ.สุรัตน์ มงคลชัยสิทธิ์ อ.ทวี เวทธรรม ฯลฯ) ท่านสงสารพวกเรา ไม่อยากให้พวกเราต้องลำบากเสียเวลาอีก จึงได้หาทางช่วยเหลือพวกเราเป็นการภายในว่า หากใครสอบกลางปีได้คะแนนสูงถึง 75% ขึ้นไปแล้ว ก็จะได้รับการเลื่อนชั้นทันที ผมและเพื่อนๆ อีก 5-6 คน จึงได้เลื่อนชั้นทันเพื่อนด้วยประการฉะนี้ เพราะสอบได้ตามเกณฑ์ ผมก็สอบได้ด้วยและได้คะแนนค่อนข้างดีด้วย คือ 89% จึงขอถือโอกาสนี้กราบคารวะและกราบขอบพระคุณต่อความเมตตาปราณี และต่อ เมตตาธรรมอันสูงส่งที่อาจารย์มีต่อพวกเราไว้ ณ ที่นี้อย่างสูงยิ่งด้วย

ผมได้รับประโยชน์จากแม่โจ้หลายอย่าง คือ

1. ได้อ่านหนังสือมากที่สุดในชีวิต เพราะมีห้องสมุดดี ทำให้อยากเห็นโลกกว้าง และอยากทำงานเพื่อรับใช้สังคม รวมทั้งอยากทำงานในองค์การสหประชาชาติด้วย และก็ได้ทำจริงๆ ทั้ง Unicef, FAO และ ILO แปลกแท้ๆ ไม่นึกว่าจะเป็นจริงได้
2. ได้เรียนรู้ชีวิตที่ยากลำบาก ทำให้อดทนสามารถสู้กับงานหนักทุกรูปแบบได้
3. ได้รู้ว่าพวกเราที่มาจากภาคต่างๆ มีรูปร่างหน้าตา ภาษา สำเนียงพูด และนิสัยใจคอแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันอย่างไร และ
4. ได้เรียนรู้เรื่องหลักและปรัชญาการสหกรณ์ไปจากที่นี่ด้วย จึงได้เรียนการสหกรณ์และทำงานสหกรณ์เรื่อยมา ซึ่งทำให้มีโอกาสได้ทำงานสหกรณ์ให้แก่องค์การระหว่างประเทศหลายแห่ง ทั้ง UN และ ICA ในโอกาสต่อมาด้วย จนกระทั่งเกษียณอายุเมื่อปี 2538 นี่เอง

พวกเรารุ่น 15 มีเก่งๆ และดีๆ กันหลายคน เช่น ฉลาด คงสมุทร (พ.อ.) นักกลอน และนักจัดทำหนังสือคนสำคัญของกองทัพบก ชาวเพชรบุรี บุญเอิญ มิลินทสูตร (รศ.ดร.) รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา ชาวเพชรบุรี ไสว พงษ์เก่า (ศ.ดร.) อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชาวราชบุรี บุญเลื่อน บุญเรือง (ดร.) รองปลัดกระทรวงเกษตรฯ ชาวอุบลฯ เฉลิม สุกปลั่ง ผอ.วิทยาลัยเกษตรกรรมหลายแห่ง ชาวธนบุรี อุรุพันธ์ บุญประกอบ รองอธิบดีกรมประมง ชาวปราจีนบุรี บำเพ็ญ ชุติมา อาจารย์ ม.แม่โจ้ คหบดี ผู้มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชาวเชียงใหม่ ผวนผิน ขำเพ็ง พ่อค้าปุ๋ยคนสำคัญ

ชาวสมุทรปราการ และวสันต์ สรรค์ประดิษฐ์ นักบุกเบิก นักส่งเสริมการเกษตร และเจ้าของร้านอาหารไทยชื่อดังในออสเตรเลีย ชาวราชบุรี ส่วนผม ประดิษฐ์ มัชฌิมา จากแดนโกสัมพี มหาสารคาม อยู่กลางๆ แถว

เมื่อเรียนจบแล้วพวกเราก็มุ่งหน้าเข้ากรุงเทพฯ เพื่อเรียนต่อหรือเพื่อหางานทำกันต่อไป โดยผมตั้งใจจะไปสมัครเข้าทำงานที่กระทรวงสหกรณ์ เพราะได้ตั้งใจไว้นานแล้ว แต่ก่อนเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ก็ได้พบอาจารย์ ทวี เวทธรรม โดยบังเอิญ ท่านถามว่าประดิษฐ์ จะไปไหนและไปทำอะไร ผมก็ได้เรียนท่านไปว่าจะไปสมัครเข้าทำงานสหกรณ์ แล้วท่านก็ถามว่าทำไมไม่คิดจะเรียนต่อเหมือนคนอื่น ผมก็ได้เรียนท่านไปอีกว่าเป็นห่วงพ่อแม่ทางบ้าน กลัวท่านจะลำบาก ท่านนิ่งคิดอยู่นิดหนึ่งแล้วก็พูดว่า “ให้ประดิษฐ์ไปสอบเข้าที่ไหนสักแห่งก่อน ถ้าได้แล้วไม่มีทุนให้บอกครู” ทำให้ผมดีใจมาก จึงได้ก้มลงกราบท่านอาจารย์เดี๋ยวนั้น และลาท่านไปด้วยความสำนึกในบุญคุณอย่างล้นพ้น แล้วก็ทำตามที่ท่านแนะนำ ปรากฏว่าผมสอบเข้าเรียนสหกรณ์ได้และได้ทุนด้วย จึงได้รีบรายงานให้ท่านทราบทันทีว่า คำแนะนำของท่านได้ผลอย่างไร นี่แหละคือน้ำใจอันประเสริฐของครูอาจารย์ ดังนั้น ผมจึงได้รักแม่โจ้เป็นชีวิตจิตใจ ที่ก้าวมาได้ถึงวันนี้ก็เพราะแม่โจ้ และเพราะคุณความดีของอาจารย์จากแม่โจ้แท้ๆ หากไปเรียนที่อื่น ชีวิตจะเป็นอย่างไรก็ไม่อาจคาดคิดได้

เมื่อเรียนจบแล้วก็ได้รับบรรจุให้เป็นอาจารย์ในคณะสหกรณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทันทีเมื่อเดือนเมษายน ปี 2500 แต่อยู่ได้เพียง 3 เดือนก็ได้รับคำสั่งให้ไปเป็นทหารที่ลพบุรี ในตำแหน่งว่าที่ร้อยตรี และต่อมาอีก 1 ปี 8 เดือนก็ถูกสั่งปลดออกจากประจำการเพื่อรับบำเหน็จก่อนถึงกำหนด เพราะถูกมองว่ามีหัวเอียงซ้าย เนื่องจากเคยร่วมสไตรค์ ที่แม่โจ้เมื่อหลายปีก่อน จากนั้นผมก็เดินทางไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย Panjab, Pakistan ด้วยทุนของ สปอ. (SEATO) เป็นเวลา 2 ปี ระหว่างปี 2502 และ 2504 จบแล้วก็กลับมาทำงานที่คณะเศรษฐศาสตร์สหกรณ์อีก ต่อมาไม่นานก็สอบทุน ก.พ. สาขาสหกรณ์ของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้ จึงเดินทางไปศึกษาต่อที่สหรัฐอเมริกาเมื่อ 20 ก.ย. 2507 โดยได้เข้าเรียนที่ Food Research Institute, Stanford University ที่รัฐ California ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของอเมริกา ใครๆ ก็อยากไป ก่อนไปอาจารย์ฝรั่งหลายคนได้เคยห้ามไว้แล้วว่าอย่าไป เพราะรู้ดีว่าผลจะออกมาอย่างไร คงจะเห็นว่าไป Stanford แล้วจะปอดแห้งนั่นเอง แต่ผมก็ไม่ฟัง จึงไปไม่ถึง

ดวงดาว เพราะพื้นความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษไม่ดีพอ แถมยังเจ็บป่วยอีกด้วยเพราะเจอศึกหนัก จึงต้องย้ายมหาวิทยาลัย และหันไปเรียนอย่างอื่นแทน ทำให้เสียเวลา จึงได้แต่หางของดอกเตอร์กลับมาเท่านั้น คือปริญญาโททางสังคมวิทยาชนบท (M.S. Rural Sociology) จาก University of Missouri ในอีก 2 ปีต่อมา เมื่อ 29 ม.ค. 2511 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำงานสหกรณ์ทั้งในและต่างประเทศในโอกาสต่อมามาก เพราะตรงกับสายงานที่ทำ จากนั้นก็ได้เดินทางไปศึกษาและดูงานด้านการเกษตร และสหกรณ์ในอเมริกา แคนนาดา และยุโรปอีกหลายประเทศ เช่น อังกฤษ สวีเดน เดนมาร์ก ฯลฯ แล้วกลับบ้านเพื่อรับใช้ชาติต่อไป

เมื่อเป็นหนุ่ม เคยคิดที่จะไม่มีครอบครัว เพราะสุขภาพไม่ดี เกรงว่าจะมีอายุสั้น ทำให้ลูกเมียลำบาก แต่แล้วก็หนีโลกไม่พ้น จึงต้องแต่ง โดยได้แต่งงานกับคุณอุไร ฟองศรี ชาวพะเยา ลูกสาวคุณพ่ออุ่น ฟองศรี ชาวสันทราย (ศิษย์เก่าเกษตรพระประโทน นครปฐม) และคุณแม่บัวเยาว์ (สิโรรส) ฟองศรี น้องสาวเจ้าชื่นสิโรรส ชาวเชียงใหม่ โดยได้แต่งงานกันที่เมือง Livingston รัฐ California เมื่อปี 2508 หลังจากที่ได้รู้จักกันมาเป็นเวลา 2 ปี มีลูกสาวด้วยกัน 2 คน คือ ปาริชาต มัชฌิมา จันทรเขตต์ (อ.บ.จุฬาฯ และ M.S.Journalism จาก Oklahoma State U.) ขณะนี้ทำงานอยู่ที่ FAO กรุงเทพฯ และพุทธชาติ มัชฌิมา (B.Sc. Physics และ B.Sc. Chemical Engineering จาก University of California at Berkeley และ Ph.D. Engineering Physics จาก University of Wisconsin, Madison, Wis.) ขณะนี้ทำงานอยู่ที่บริษัท SVTC., Silicon Valley, California.

กลับมาแล้วเมื่อปี 2511 ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าแผนกค้นคว้าและเผยแพร่ กองวิชาการและส่งเสริมสหกรณ์ สนง.ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติอยู่หลายปี ต่อมาถูกยืมตัวให้ไปเป็น Programme and Planning Officer ของ Unicef ประจำภาคเอเชียอยู่ระยะหนึ่ง แล้วถูกยืมตัวต่อให้ไปเป็นผู้อำนวยการสันนิบาติสหกรณ์แห่งประเทศไทยอยู่ 4 ปีเต็ม ระหว่างปี 2516 และ 2520 โดยเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย (ชั้นโท) เพียงคนเดียวที่เคยดำรงตำแหน่งนี้ เพราะก่อนหน้านั้นล้วนแต่เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับอธิบดีและรองอธิบดีทั้งสิ้น ดังนั้นจึงต้องทุ่มเทกายใจทำงานนี้อย่างสุดกำลังและอย่างสุดฝีมือ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ และเพื่อพิสูจน์ฝีมือด้วย ซึ่งก็ได้ผลทำให้คนรู้จักและเชื่อถือศรัทธาในกิจการสหกรณ์มากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อการขยายและพัฒนาขบวนการ

สหกรณ์ในโอกาสต่อมา เมื่อทำงานให้สันนิบาติสหกรณ์ครบ 4 ปีแล้ว ผมก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการชั้นเอกทันทีเมื่อปี 2520 หลังจากที่เพื่อนคนอื่นได้เป็นชั้นพิเศษกันเกือบหมดแล้ว ส่วนผมถึงจะได้เป็นชั้นพิเศษทีหลังเพื่อนก็ไม่เป็นไร โบราณท่านว่าช้าๆ ได้พร้า 2 เล่มงาม จึงไม่ได้ท้อถอย ยังคงมุ่งมั่นทำงานสหกรณ์ต่อไป เพราะเห็นว่าสหกรณ์เป็นของดีมีประโยชน์ สามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ได้ และมั่นใจตลอดมาว่าวันหนึ่งจะต้องพบความสำเร็จ แม้จะช้าก็ต้องอดทน เพราะเส้นทางชีวิต(วาสนา) เราจะต้องเป็นเช่นนี้ คือ ราชการงานจะช้า แต่จะเจริญก้าวหน้าในต่างแดน และต่อมาไม่นานก็ถูกยืมตัวไปเป็นผู้เชี่ยวชาญการสหกรณ์ (Co-operative Expert) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) แห่งสหประชาชาติที่ประเทศอินโดนีเซีย เป็นเวลา 5 ปี ระหว่างปี 2524 และ 2526 และ ปี2528 และ 2531 ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดในชีวิต และเป็นตำแน่งที่ผมภูมิใจที่สุดในชีวิตด้วย เพราะเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอันมีเกียรตินี้ แต่กว่าจะได้มาก็เหนื่อยแทบขาดใจ ซ้ำเมื่อได้มาแล้วยิ่งเหนื่อยหนักกว่าเดิมขึ้นไปอีก เพราะต้องพิสูจน์ฝีมือ และผลงานให้เขาเห็น ซึ่งได้ผลดีเกินคาด จึงได้รับเลือกให้เป็นผู้เชี่ยวชาญสหกรณ์ดีเด่นของ UN ในอินโดนีเซียไป (เคยได้รับเลือกให้เป็นศิษย์เก่าดีเด่นหนึ่งใน 3 คนแรก ของสมาคมศิษย์เก่า ม.ก. เมื่อ ปี 2520) ทั้งหมดทั้งปวงนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะได้ผ่านมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต ที่แม่โจ้มาแล้วนั่นเอง จึงได้ภูมิใจในความเป็นศิษย์เก่าแม่โจ้ยิ่งนัก

เมื่ออายุครบ 55 ปีในปี 2531 แล้วก็ลาออกจากราชการ เพื่อรับบำนาญ แล้วเดินทางไปรับงานใหม่ของ UN ที่ประเทศ Zimbabwe ในอาฟริกาต่อไป แต่ทำอยู่ได้ยังไม่ทันครบหนึ่งปีดี ก็ได้รับการติดต่อทาบทามจากองค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (International Co-operative Alliance-ICA) สำนักงานใหญ่เจนีวา ให้ไปทำงานให้ ICA สำนักงานภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ที่ New Delhi อินเดียต่อไป เพื่อไปช่วยพัฒนางานสหกรณ์ให้แก่ประเทศในแถบเอเชียเรา ซึ่งผมเห็นว่าดี เพราะอยู่ใกล้บ้าน และได้ทำงานให้แก่พวกเอเชียเราโดยตรง จึงได้ลาออกจากที่นั่นภายใน 1 ปี แล้วรับงานใหม่ทันที และได้ทำงานดังกล่าวติดต่อกันอยู่นานถึง 6ปีเต็ม ระหว่างปี 2533 และ 2538 จึงมีโอกาสได้ท่องไปในจักรวาลสหกรณ์อันกว้างใหญ่เกือบครึ่งโลกอีก คือ จากมองโกเลีย ถึง จีน เกาหลี ญี่ปุ่น เอเชียใต้(อินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน ฯลฯ) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และหมู่เกาะทะเลใต้(ฟิจิ ตองกา วานูตะอู และปาปัวนิวกินี) รวมทั้งได้ท่องแดนมนุษย์กินคนในปาปัวนิวกินีด้วย ถือว่าเป็นกำไรชีวิตที่หาได้ยากยิ่ง ทำให้เห็นโลกกว้าง แล้วก็เกษียณที่

อินเดียในปลายปี 2538 จากนั้นก็ไม่ได้ทำอะไรเลย นอกจากเขียนหนังสือ และช่วยสอนหนังสือที่แม่โจ้บ้าง ปลูกต้นไม้ และทำสวนบ้าง และเข้าวัดฟังธรรมบ้าง เพื่อรอถึงวันเวลาที่จะต้องจากกันเป็นครั้งสุดท้ายเท่านั้น

พวกเราแม่โจ้รักกันมาก มีอะไรก็ช่วยเหลือกันดี ไม่ว่ารุ่นพี่หรือรุ่นน้อง แม้จบออกมาแล้วหรือเกษียณแล้ว ก็ยังติดต่อและไปมาหาสู่กันอยู่เสมอ ทำให้คนอื่นสงสัยกันว่า ทำไมพวกแม่โจ้จึงได้รักกันนักหนา ซึ่งผมได้เคยกล่าวไว้ก่อนแล้วว่า เพราะเราลำบากมาด้วยกัน กินข้าวหม้อเดียวกัน และเคยแก้ผ้าอาบน้ำที่ห้วยแม่โจ้มาด้วยกัน รวมทั้งได้รับการหล่อหลอมจากครูอาจารย์ให้รักกันมาแต่ต้นด้วย นี่แหละคือจุดเด่นและจิตวิญญาณของแม่โจ้ ซึ่งพวกเราภูมิใจกันมาก และคงจะจดจำกันไปจนวันตาย

ท้ายสุดนี้ผมขอกราบคารวะต่อดวงวิญญาณของแม่โจ้ ต่อครูบาอาจารย์ของเรา ต่อศิษย์เก่าทุกท่านที่ได้จากโลกไป และขอส่งความรักและความปรารถนาดีไปยังทุกท่านและครอบครัวของท่านที่ยังมีชีวิตอยู่ พร้อมหน้า และขอให้แม่โจ้ของเราจงรุ่งเรืองยั่งยืนและสถาพรสืบไป

ร.ต. ประดิษฐ์ มัชฌิมา
อดีตผู้เชี่ยวชาญการสหกรณ์ขององค์การสหประชาชาติ

แม่โจ้รุ่นที่ 15
รศ.ดร.บุญเอิญ มิลินทสูต

29 ซ.พัฒนาการ 14 ถ.พัฒนาการ
สวนหลวง กทม. 10250
โทร. 0-2314-7683, 088-323-695

สมัยที่ผมไปเป็นนักเรียนแม่โจ้ ตอนต้นปี พ.ศ. 2493 ผมเพิ่งมีอายุได้ 16 ปี เศษๆ ค่อนข้างจะเป็นเด็กที่ด้อยประสบการณ์ในการใช้ชีวิตในสังคมอยู่มาก ในวันแรกที่เดินทางจากหัวลำโพงไปเชียงใหม่จำได้ว่า รู้สึกตื่นเต้นไปกับภาพของบ้านเมืองที่แปลกใหม่ ซึ่งผมเพิ่งเคยพบเห็นเป็นครั้งแรกในชีวิตไปตลอดทาง พอไปถึงเชียงใหม่โรงเรียนก็จัดรถมารับพวกเราเพื่อเดินทางไปยังแม่โจ้ หลังจากนั้นก็มีการจัดกลุ่มแยกกันไปอยู่หอพักต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด ผมอยู่ในกลุ่มที่จัดให้เข้าพักที่ “หอเทพนฤมิตร”

หลังจากรับประทานอาหารมื้อแรกที่โรงอาหาร รุ่นพี่ที่อยู่หอเทพฯ ก็เข้ามาทักทาย และนำรุ่นน้องไปเข้าหอ พอไปถึงหอพักก็ให้แต่ละคนเอากระเป๋า และสัมภาระที่ติดตัวมาไปวางไว้ที่เตียงนอน หลังจากนั้นพี่ ๆ ก็บอกให้น้องใหม่รีบกลับไปเบิกที่นอน หมอน มุ้ง ที่ตึกอำนวยการทันที ผมและเพื่อน ๆ ก็รีบไปเบิก แล้วก็แบกกลับมาที่หอ พอกลับขึ้นไปบนหอพักก็พบว่ากระเป๋าเดินทางของน้องใหม่ถูกรื้อค้นของต่าง ๆ ยังอยู่ครบยกเว้นของกิน ผมมีของฝากเป็นของกินจากบ้านใส่ชะลอมมาต่างหากก็หายไปทั้งชะลอม ผมโกรธมาก เพราะเข้าใจว่า มีการลักขโมยเกิดขึ้นตั้งแต่วันแรก โดยรุ่นพี่ ก็เลยออกอาการกราดเกรี้ยว ด่าดัง ๆ ไปหลายคำ ตามลักษณะของเด็กด้อยประสบการณ์

อย่างไรก็ตาม พี่ ๆ ก็มาบอกให้น้องใหม่ไปอาบน้ำที่ลำธารหลังหอ และให้รีบกลับมาพบกันที่ห้องประชุม โดยพร้อมเพรียงกัน เราก็ต้องทำตามและรีบเข้าห้องประชุมตามสั่ง พอเข้าไปในห้องประชุม ก็พบพวกรุ่นพี่ยืนอยู่พร้อมหน้า และบนโต๊ะกลางห้องก็มี

ของกินของพวกเราที่หายไปวางกองอยู่บนโต๊ะ หัวหน้าหอกล่าวต้อนรับ พร้อมกับอบรมน้องใหม่ว่า การอยู่ร่วมกันในแม่โจ้นั้นเราอยู่ร่วมกันแบบพี่น้อง แบ่งปันทุกข์สุขซึ่งกันและกัน ให้เกียรติกัน ช่วยเหลือกัน ไม่เห็นแก่ตัวหรือเห็นแก่ประโยชน์ตนเพียงอย่างเดียว ขอให้ทุกคนถือเป็นหลักในการอยู่ร่วมกันในหอของเรา และในแม่โจ้ต่อไป จากนั้นก็เชิญทุกคนร่วมรับประทานของกินบนโต๊ะ เป็นการเลี้ยงต้อนรับทุกคน

บทเรียนบทนี้เป็นประสบการณ์ เรื่องแรกที่สอนให้ผมเป็นผู้ใหญ่ขึ้น รู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นมากขึ้นและยังฝังแน่นอยู่ในความทรงจำของผมตลอดมา ยังมีบทเรียนบนอื่น ๆ อีกมากมาย ที่เกิดขึ้น และฝังอยู่ในความทรงจำตลอด 3 ปี ที่ผมใช้ชีวิตอยู่ในแม่โจ้ร่วมกับพี่ ๆ น้อง ๆ ชาวแม่โจ้ ซึ่งผมเข้าใจว่า พี่ ๆ น้อง ๆ ชาวแม่โจ้คงจะได้นำประสบการณ์ที่ประทับใจมาเล่าสู่กันฟัง ในหนังสือ “สิบหกครบหกสิบ” ที่ศิษย์แม่โจ้ รุ่น 16 มีเจตนาที่ดีที่จะรวบรวมเรื่องราวของพี่น้องชาวแม่โจ้รุ่นใกล้เคียงกัน มารวมไว้ในที่เดียวกันเพื่อเป็นอนุสรณ์ ของศิษย์แม่โจ้ ซึ่งผมขอถือโอกาสนี้ ขอชมเชยความมีน้ำใจของศิษย์แม่โจ้รุ่น 16 นับเป็นความคิดที่ดี ซึ่งผมขอยกย่องไว้ ณ ที่นี้

ตลอดระยะเวลา 3 ปี ที่ได้ใช้ชีวิตอยู่ในแม่โจ้ ผมได้รับการสั่งสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จากครูอาจารย์หลายท่านผู้มีพระคุณ จนผมมั่นใจว่า มีความรู้ และมีทักษะ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการเกษตรพอตัว สามารถที่จะไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือสามารถจะนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองได้ ผมระลึกถึงพระคุณของแม่โจ้อยู่เสมอ และขอถือโอกาสนี้ขอกราบคารวะ ครู-อาจารย์ทุกท่าน ผู้มีพระคุณอย่างสูง ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ผมมีความรู้และความอดทน สามารถสู้กับชีวิตได้อย่างดียิ่งตลอดมา

หลังจากจบหลักสูตร 3 ปี ที่แม่โจ้ ผมก็ตัดสินใจเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสามารถผ่านการสอบคัดเลือกได้เข้าเรียนในคณะกสิกรรมและสัตวบาล และขอรับทุนการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดระยะเวลาการศึกษา 5 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2496-2500 ผมจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับปริญญากสิกรรมและสัตวบาลบัณฑิต (กส.บ. (เกียรตินิยม)) ต่อจากนั้นก็สมัครเข้ารับราชการที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน จังหวัดชลบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501 ได้สอนหนังสืออยู่เพียงภาคเรียนเดียวก็สอบชิงทุนไปเรียนต่อระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยอินเดียนา สหรัฐอเมริกา ในปี

พ.ศ. 2502 และจบการศึกษา ระดับปริญญาโท สาขาวิชาพฤกษศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2504 ต่อมาในปี พ.ศ. 2514 ผมสอบชิงทุนได้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อไปศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ที่มหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา สหรัฐอเมริกา ผมเรียนจบได้รับปริญญา Ph.D. ในปี พ.ศ. 2517

ปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย โดยได้รับพระราชทานชื่อว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผมทำหน้าที่สอนในภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ ขณะเดียวกันก็ได้รับเลือกเป็นผู้บริหารในตำแหน่งต่าง ๆ เช่น เป็นรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างปี พ.ศ. 2519-2520, รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตปทุมวัน ระหว่างปี พ.ศ. 2520-2524, รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน ระหว่างปี พ.ศ. 2524-2530 หลังปี พ.ศ. 2530 ผมย้ายมาประจำที่วิทยาเขตประสานมิตร และได้รับเลือกให้เป็นคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2536-2538 ผมเกษียณอายุราชการในปี พ.ศ. 2538 หลังจากเกษียณอายุราชการ ยังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาหวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 อีกด้วย

ผมขอจบข้อเขียนเพียงเท่านี้และขอส่งความรัก ความคิดถึงและความปรารถนาดีมายังเพื่อน แม่โจ้ทุกท่าน ณ โอกาสนี้

บุญเอิญ มิลินทสูต

แม่โจ้รุ่นที่ 15
นายบุญสม ชมชื่น

221 ถ.วจี ในเขตเทศบาลเมืองหล่มสัก
อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ 67110
โทร. 056-701139, 056-701574

แม่โจ้รำลึก

โดย บุญสม ชมชื่น

จากแม่ตนคนละแม่แต่ละทิศ
สัญลักษณ์ “เขียว-ขาว-เหลือง” เรืองภิญโญ
เป็นมหาวิทยาลัยอันไพศาล
หลังคาป้องตองตึงซึ่งคุ้มกัน
ใช่โรงเรียน “กินนอน” สอนอ่อนแอ
เรียนก็หนักงานก็หน่วงทรวงระทม
อนาถตอนนอนอร่อยม่อยภวังค์
ละที่นอนผ่อนตื่นฝืนกายา
สวมม่อฮ่อมพร้อมจอบเหนื่อยหอบแล่น
เผลออาจารย์อู้งานได้กำไรชีวิต
ชำระกายสายเขม็งเร่งเข้ารียน
ค่อยยังชั่วถั่วดินโปรตีนมี
มื้อเที่ยงเย็นมิเว้นผักมักมีจัด
ยอดดาราอาหารผ่านพรั่งพรู
ตะเพียนเก่านานเก็บเหน็บด้วยหนอน
สาบเนื้อปลาหมาขี้เรื้อนเตือนถดท้อ
กวางตุ้ง,ผักบุ้ง,กะหล่ำปลี
ยามราตรีลี้ไปตัดขัดเคืองนาน
F.B.I. หน่วยยามตามราตรี
สืบเสาะเงียบเฉียบหายกับสายลม
Spirit พันผูก “ลูกแม่โจ้”
จากแถวท้าย ปลายโหล่สถาบัน
มีตำนานเรื่องเก่าเล่าน่าขัน
ฝาขัดแตะนั่นแหละกั้นกันแดดลม
ให้ธาตุแท้ “กินแล้วทำ” ยำผสม
สามปีบ่มความแกร่งแห่งชีวา
เสียงระฆังดังปลุกลุกตีห้า
ลงล้างหน้าลำเหมืองเป็นเนืองนิตย์
สู่ดินแดน Work จอบประกอบกิจ
นี่แหละศิษย์แม่โจ้โถชีวี
เอียนแสนเอียนข้าวต้มเช้าเต้าหู้ยี้
สลับที่ไชโป๊โชว์เมนู
ช่างอัตคัดนักหนาปลาและหมู
แกงส้มคู่ปลาแห้งแขยงคอ
จากนครสวรรค์สรรค์มาหนอ
ยังสู้ต่อจนจบประสบการณ์
มะเขือมีบ่อยครั้งช่างผันผ่าน
ถูกสังหารผักราบด้วยคาบคม
จับไม่ได้สักทีที่ขื่นขม
สุดจักดมมือใครมิได้การ

ชดเชยด้วยกล้วยอ้อยอร่อยลิ้น
ลักปลาจีนสิ้นทุกบ่อก่อรำคาญ
Rไม่มีที่ประกาศอนาถตรม
ถูกทวงอ้างRยังไม่มีมา
อันอาหารทานไม่จบครบห้าหมู่
ไปล่าแย้วัดวิเวกเศกเรี่ยวแรง
พงศาวดารตำนานเก่าเล่าแค่นี้
หยุดเรียนสู้สามเดือนเหมือนเคราะห์กรรม
จากกบในกะลากรมอาชีวะ
“สมัน,ธัญญะ” แกนนำรับกรรมอาน
เป็นรุ่นปู่อยู่ต่อคลอรุ่นน้อง
รุ่นสิบห้าฝ่าไฟแดงแกร่งชั้นนำ
เป็นดอกเตอร์เกร่อกรุงเกียรติสูงนัก
ผมไม่เด่นเป็นปานกลางสร้างชีวี
ได้วัคซีนกันโรคแพ้จากแม่โจ้
วัน,เดือน,ปีที่ผ่รนนานเพียงใด
ฝากความหลังฝังทรายสายน้ำห้วย
ยามเหมันต์สั่นสะทกหมกกายา
ยามวสันต์อันถนนโคลนเฉอะแฉะ
ยามคิมหันต์วันร้อนนอนรำคาญ
เห็นทองกวาวพราวพนากุมภาพันธ์
เผด็จทุกข์สามปีที่รัดรึง
ใบประกาศฯยังขาดคุณสมบัติ
ขุดตองตึงถึงมือด้านงานขุดตอ
คิดถึงหออุดมศิลป์ถิ่นเคยพัก
รุ่นสิบสี่พี่รุ่นเดียวเกี่ยวอุรา

ขโมยบ้านอาจารย์กินรสลิ้นผ่าน
ข้าวต้มกาลราตรีนี้โอชา
ค่าตัดผมต้องเชื่อลุงเจือเกศา
อีกติดค่ากล้วยฉาบเขาสาวคำแปรง
เติมข้าวตูติดกระทะเหลือจะแข็ง
เสริมด้วยแกงเขียดกบสมทบทำ
แต่ยังมีเรื่องสไตรค์ใหญ่กระหน่ำ
บ้าระห่ำรุ่นสิบห้าอย่าประจาน
ชัยชนะมหาวิทยาลัยอันไพศาล
เรียนซ้ำนานหลายปีวีรกรรม
ชื่อกึกก้องเล่าขานกันน่าขำ
เรียนต่อสำเร็จสุดขั้นดุษฎี
ยศตำแหน่งแจ้งประจักษ์สมศักดิ์ศรี
โชคยังมีลูกแม่โจ้โอ้ภูมิใจ
ภูมิคุ้มกันต้านโล้โต้คลื่นไหว
ฝังฤทัยแม่โจ้จอดตลอดมา
แม่โจ้ช่วยเย็นฉ่ำซ้ำหรรษา
อยู่ในผ้าผวยบางบางช่างหนาวนาน
มิมีแหละลาดยางบนทางผ่าน
ผสมผสานชีวิตติดตราตรึง
ย่างสู่วันสอบไล่สุดท้ายถึง
บรรลุซึ่งหลักชัยที่หมายรอ
ต้องเร่งรัดขาดงานทำการต่อ
มิเหลือหรอชาวมหาลัย,ได้ทัศนา
มิลืมเลือนเพื่อนรักรุ่นสิบห้า
อาลัยหารุ่นสิบหก,สิบเจ็ดเอย

อธิบายคำที่ใช้แต่งบทกลอนนี้

1. สายเขม็ง = เวลาสายเร่งเร้า ให้รีบอาบน้ำ แต่งตัว ไปกินข้าว และรีบเข้าห้องเรียน
2. R = ที่ป้ายประกาศอาคารอำนวยการ มีอักษร R ให้ผู้มีรายชื่อไปรับธนาณัติจากบ้าน
3. รุ่นสิบสี่รุ่นพี่รุ่นเดียว = รุ่นสิบสี่เป็นรุ่นแรกของ New Maejo ที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา เปิดทำการสอนเมื่อรุ่นที่สิบสามจบแล้ว พักหนึ่งปี

สวัสดี นะขอรับ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ผู้ร่วม Spirit ศิษย์ลูกแม่โจ้ ทุกๆ ท่าน

บุญสม ชมชื่น
(รุ่นสมัน, ธัญญะ 15)
29 พ.ย. 2553

แม่โจ้รุ่นที่ 15
ดร.บุญเลื่อน บุญเรือง

42/3 ซ.ประสานมิตร
ถ.อินทรพิทักษ์ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600
โทร. 0-2465-9662, 081-936-4449

ดร.บุญเลื่อน บุญเรือง เป็นลูกชาวนาจากผืนแผ่นดินที่ราบสูงเกิดที่จังหวังอำนาจเจริญ (จังหวัดอุบลราชธานี เดิม) มาแล้วมาเรียนหนังสือ มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จังหวัดนครราชสีมา แล้วจึงไปแม่โจ้ เชียงใหม่

ตลอดระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2493-พ.ศ. 2495) ไม่กลับไปเยี่ยมบ้านเลยทั้งเทอมปลายและเทอมกลาง

ปีที่ 1 เทอมปลายด้วยความเมตตาของอาจารย์ดี บัวศรี ให้ทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวของแผนกพืชกรรมกับอาจารย์กำจร บุญแปง ค่าจ้างวันละ 5 บาท อยู่ 2 เดือน โชคดี ตัดกางเกงขายาวได้ 1 ตัว และซื้อรองเท้าหนังสานได้อีก 1 คู่ เป็นครั้งแรก

สำหรับเทอมกลางให้งานเหมาขุดตอป่าหลังแม่โจ้และตัดฟืนส่งโรงครัวของโรงเรียน เป็นงานเล็ก งานน้อย เพราะหยุดไม่นาน โรงครัวยังเลี้ยงอาหารอยู่ งานขุดตอและตัดฟืนเป็นการพิสูจน์ ความอดทนได้เป็นอย่างดีไม่เชื่อก็ลองดู จะตัดไม้ให้ขาดแต่ละท่อนเหนื่อยและใช้เวลามาก ขนาดไหน

ปี 2496 สอบเข้ารับราชการในกรมกสิกรรม กระทรวงเกษตร(ณ ขณะนั้น) ตำแหน่ง

พนักงานกสิกรรมจัตวา ในอัตรา 60 บาท ในช่วงระยะเวลารับราชการ ก็ใช้โอกาสที่มีอยู่ศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ตราบใดที่จิตวิญญาณยังเรียกร้องและใฝ่ฝันอยู่ โดยไม่เลือก เช่นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รับราชการเรื่อยมาจนเกษียณในตำแหน่ง “รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”

คุณมาลัย บุญเรือน
ข้อคิดในการครองตน ***“เชื่อมั่น อดทด พึ่งพาตนเอง”***

ดร.บุญเลื่อน บุญเรือง

การศึกษา

ระดับปริญญาตรี ศบ. (เศรษฐศาสตร์บัณฑิต (ม.ธรรมศาสตร์)
ระดับปริญญาตรี นบ. (นิติศาสตร์บัณฑิต (ม.รามคำแหง)
ระดับปริญญาโท รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (ม.ธรรมศาสตร์)
ระดับปริญญาเอก เทคโนโลยีการเกษตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ม.ป.ช.(มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก) ชั้นสูงสุด
ม.ว.ม.(มหาวชิรมงกุฎ) ชั้นสูงสุด

งานพิเศษ

กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หลายสมัย
นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยแม่โจ้ 1 สมัย

แม่โจ้รุ่นที่ 15
นายนิคม มากดี

80 ม.11 ต.แวงน่าง
อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000

ผมนิคม มากดี แม่โจ้รุ่น 15 เป็นคนอุบลราชธานี บ้านเดิม ใกล้กับแก่งสะพือ อ.พิบูลมังษาหาร ดั้นด้นไปสอบแม่โจ้ด้วยความตั้งใจจริงๆ เพราะได้ทราบเรื่องแม่โจ้ สมัยเรียน ม. 5 จากวิทยุ จึงพยายามหาข่าวเรื่อยมา และชวนเพื่อนๆ ไปเรียนด้วยกันหลายคน บอกว่าไกลและลำบาก หลังจบม.6 เมื่อปี 2492 เข้า กทม. พร้อมคุณบุญเลื่อน บุญเรือง ทางกรมอาชีวะ ก็ส่งพวกเราที่สอบได้ขึ้นรถด่วน ไปเชียงใหม่ทั้งหมด 100 กว่าคนทุกคนมาจากทั่วประเทศ หลังจากที่พวกเรา ได้เรียนร่วมกัน กินด้วยกัน นอนด้วยกัน สปิริตที่เคยได้ยินจากวิทยุ ก็ปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น พวกเราที่มาจากทั่วประเทศได้เรียนได้ทำงานด้วยกัน รักกันเหมือนพี่น้อง หลังจากจบที่แม่โจ้ เพื่อนร่วมรุ่น 15 ก็แยกย้ายกันไปเรียนต่อ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รร.นายร้อยสำรอง และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ผมไม่ได้เรียนต่อ เนื่องจากภาวะทางครอบครัวต้องไปสมัครทำงานที่กรมกสิกรรม ได้งานทำที่กองบำรุงพันธุ์ข้าว ไปปฏิบัติงานที่สถานีทดลองข้าวสุรินทร์ อยู่ 2 ปี แล้วโอนไปเป็นพนักงานข้าวอำเภอ เกษตรอำเภอ ผู้ช่วยเกษตรจังหวัด และครั้งสุดท้ายเป็นเกษตรจังหวัดมหาสารคามอยู่ 8 ปี จึงเกษียณอายุราชการ และตั้งรกรากอยู่ที่มหาสารคามมาตลอด เพื่อนๆ และพี่ๆ น้องๆ ชาวแม่โจ้ ใครที่ผ่านแวะเยี่ยม ยินดีต้อนรับครับ บ้านพักอยู่เยื้องศาสากลางหลังใหม่ ติดถนนสายมหาสารคาม-บุรีรัมย์

หลังเรียนจบรับราชการและได้แต่งงาน มีบุตร 3 คน คนโต จบปวส ช่างยนต์ รับราชการที่สำนักงานเกษตรจังหวัด มหาสารคาม คนที่สอง เรียนจบศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รับราชการครู หัวหน้าโครงการภาษาอังกฤษ รร. สารคามพิทยาคม คนสุดท้ายเรียนจบ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) เอกพืชไร่นา จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 39 รับราชการนักวิชาการเกษตร4 โครงการห้วยสีทน จ.กาฬสินธุ์ ถึงแก่กรรม เมื่อ 21 กรกฎาคม 2531 โดยอุบัติเหตุ ตกจากที่สูง

หลังจากเกษียณอายุราชการแล้วได้ทำสวน ปลูกพืชผัก ไม้ผล เพื่อสุขภาพ ในบริเวณ

บ้านประมาณ 5 ไร่ นอกจากนั้นได้ ถือโอกาสท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ตั้งแต่เกษียณตั้งเป้าไว้ปีละ 1 ครั้ง โดยใช้ทุนจากเงินบำนาญ โดยไปทัวร์ต่างประเทศกับแม่บ้านทุกครั้งรวมทั้งสิ้น 26 ประเทศ

นิคม มากดี 20 ม.ค. 2554

แม่โจ้รุ่นที่ 15
นายจินดา ม่วงสุขำ

162/12 ม.1 ต.เก้าเลี้ยว
อ.เก้าเลี้ยว จ.นครสวรรค์ 60230

นายจินดา ม่วงสุขำ เกิดปี พ.ศ.2474 รับราชการตำแหน่งสุดท้ายและเกษียณอายุราชการในปี พ.ศ.2535 ในตำแหน่งเกษตรอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ย้อนหลังจากอดีต รู้สึกว่าเป็นโชคดีของชีวิต และมีความภาคภูมิใจ ที่ได้เข้าสู่อ้อมกอดของแม่โจ้ ซึ่งได้พร่ำสอนฝึกอบรมให้มีความมานะบากบั่นและอดทน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีประสิทธิภาพต่อความรู้ความสามารถด้านการเกษตร ทั้งแนวทางที่จะนำไปประกอบอาชีพส่วนตัว และประกอบอาชีพรับราชการในการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของประเทศ

ในระหว่างที่พำนักรับการศึกษาที่แม่โจ้ มีความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง เปรียบเสมือนเป็นลูก ร่วมกับเพื่อนร่วมรุ่น และรุ่นพี่รุ่นน้องของสถาบันแม่โจ้ อันทรงเกียรติและเก่าแก่ ประกอบกับได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกในการดำรงชีวิตของรุ่นพี่รุ่นน้อง เพื่อนร่วมรุ่นในความสามัคคีปรองดองช่วยเหลือเกื้อกูลแก่กันและกันตามเหตุอันควร เป็นผลสืบเนื่องล่วงเลยมาจนถึงปัจจุบันและอนาคต

ข้าพเจ้าได้ก้าวมาถึงตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตำแหน่งเกษตรอำเภอ ถึงแม้ว่าจะไม่สูงนัก อันเกิดสืบเนื่องจากที่ได้รับการศึกษา การฝึกปฏิบัติ การอบรมจากสถาบันแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพที่ทรงคุณค่า ที่มอบให้แก่ข้าพเจ้าโดยแท้

ขอกล่าวคำว่า โชคดีอีกครั้งของข้าพเจ้า ที่มีชีวิตยืนยาวมาถึงบัดนี้ที่ได้มีโอกาสในการมีส่วนร่วมปรากฏต่อการจัดทำหนังสืออนุสรณ์แม่โจ้ เป็นประจักษ์พยานในชีวิตที่เข้าสู่สถาบันแม่โจ้ ด้วยความภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นความทรงจำของชีวิตมิอาจลืมเลือนได้

ขอกราบเคารพคารวะท่านผู้ก่อกำเนิดสถาบันแม่โจ้ คณาจารย์ อาจารย์ และครู ที่ได้โปรดประสิทธิประสาทวิชาความรู้ด้านการเกษตรแก่ลูกแม่โจ้ทุกคน จากเดิมอดีตสู่ปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้าเป็นลำดับมา และได้ยกฐานะ เป็นมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่พึ่งสำหรับการถ่ายทอดวิชาการเกษตร ที่เจริญก้าวหน้า ฝึกปฏิบัติ แด่เยาวชน ลูกหลานเกษตรกร ที่ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษา ฝึกอบรมฝึกปฏิบัติ และเป็นที่พึ่งทางวิชาการเกษตร ผู้ประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของประเทศสืบต่อไปชั่วกาลนาน

จินดา ม่วงสุขำ

รุ่นที่ 16
แม่โจ้ สิบหก
ครบ หกสิบ

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายเอนก มังตรีสรรค์

73/3 หมู่ 11 ต.หนองหาร
อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50290
โทร. 053-498-031

แม่โจ้ เป็นสถาบันการเกษตรแห่งแรกของภาคเหนือ ซึ่งเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี รัฐมนตรีกระทรวงธรรมการ ได้มีบัญชาให้ตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมขึ้นในภาคเหนือในปี พ.ศ.2477 ที่หมู่บ้านแม่โจ้ อ.สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ห่างตัวเมืองเชียงใหม่ไปประมาณ 18 กก. ซึ่งผอ.พระช่วงเกษตรศิลปการ ได้เป็นผู้ริเริ่มขึ้นที่ทางทิศเหนือของอำเภอสันทราย มีเนื้อที่ทั้งหมด 900 ไร่ แบ่งเป็นสถานีทดลอง 450 และแม่โจ้ 450 และเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประถมขึ้นในปี พ.ศ.2477 ซึ่งคุณพระช่วงได้เป็นอาจารย์ใหญ่คนแรกของแม่โจ้

เข้าเรียนแม่โจ้ ปี 2494-2497 ออกจากแม่โจ้ไปทำธุรกิจส่วนตัว สมรสกับ น.ส.เสรณี สรรพศรี เมื่อปี พ.ศ.2501 มีลูก 3 คน ชาย 1 คน หญิง 2 คน มีหลานปู่ 2 คน ตา 3 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 2 คน

ลูกชายคนแรก ชื่อ สุทธิวัฒน์ อายุ 51 ปี เรียนมัธยมศึกษาที่ ร.ร.ปริณส์รอยแยลล์วิทยาลัย ประถม 1-4 และมัธยม 1-6 อุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะบริหารธุรกิจ เอก บ.ช.รุ่น 9 และมหาบัณฑิต ที่มหาวิทยาลัยสยาม สาขาการบริหารและการจัดการตลาด

คนที่สอง ชื่อ อัญญมณี มังตรีสรรค์ มัธยมศึกษาที่ ร.ร.พระหฤทัย และค.บ. สาขาศิลปะอุตสาหกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง

คนที่สาม ชื่อ นางทิพย์พาพร มดทองคำ มัธยมที่ร.ร. พระหฤทัย และศึกษาศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

มีหลานปู่และหลานตาทั้งหมด 5 คน คนแรก เป็นชาย ชื่อ นรต. ทินกฤต มังตรีสรรค์ นตท. รุ่น 51 นรต.รุ่น 65 ปัจจุบันกำลังศึกษาที่ ร.ร. นายร้อยตำรวจสามพราน

จังหวัด นครปฐม คนที่สองเป็นชายชื่อ ธนกฤต มังตรีสรรค์ กำลังศึกษาอยู่ ร.ร.ปริณส์รอยแยลล์วิทยาลัย คนที่สามเป็นชายชื่อ เตวิทย์ มดทองคำ กำลังศึกษาที่ ร.ร.เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ คนที่สี่ชื่อ ด.ญ.ไข่มุก ศรีพิทักษ์ กำลังศึกษาที่ร.ร.พระหฤทัย นนทบุรี คนที่ห้า ชื่อ ด.ญ.ไตรทิพย์ มดทองคำ กำลังศึกษา รร.พระรามเก้ากาญจนาภิเษก

ออกจากแม่โจ้ไปทำธุรกิจส่วนตัว ทำสวนผลไม้ ดอกไม้ และเลี้ยงสัตว์ พออยู่พอกินพอใช้ ปัจจุบันศึกษาประวัติศาสตร์ของเมืองไทย ตั้งแต่เป็นประเทศมาจนถึงปัจจุบันนี้ เข้ามาสวดมนต์ไหว้พระ

ตอนเข้ามาอยู่แม่โจ้ มีความรู้สึกภูมิใจที่สุด คือ ตอนที่ แม่โจ้ทุกคนลงทำงานในตอนเช้าโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ ทุกคนเป็นลูกแม่โจ้เหมือนกันหมด

เอนก มังตรีสรรค์
16 ก.พ. 2554

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายอารีย์ ดีรัตน์

143 ม.5 ต.หนองกอมเกาะ
อ.เมือง จ.หนองคาย 43000
โทร. 042-412577, 08-5008-4271

นนทุกข์ตนหนึ่งไปล้างเท้าให้เทวดา เทวดาลูบหัวเล่นเพราะเห็นเป็นหัวทุยน่ารัก นนทุกข์ตนนั้นได้กลับชาติมาเกิดเป็นมนุษย์จึงมีหัวล้านแดงเถือกเป็นแตงโม พันธุ์บางเบิด

นนทุกข์ตนนั้นจะเป็นตนเดียวกับบรรณาธิการหนังสือ สิบหกครบหกสิบ ที่ท่านและคณะจัดทำขึ้นโดยให้รุ่น 16 เขียนลงในหนังสือของท่านและอีก 500 บาทถ้าหนังสือได้ลงถ้าหนังสือไม่ได้ลงและตัดตอนใดตอนหนึ่งออกงดจ่าย ท่าน บ.ก หัวแตงโมได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ 5 ข้อแต่ผมไม่เอาตามท่านหรอก เอาตามมโนนึกของผมเอง ดังนี้

การเข้าเรียนในโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ไม่ลำบากยากเย็นสำหรับนักเรียนที่จบ ม.6 ภาคอีสานแต่สำหรับพวกที่ ม.7 ม.8 มาจากภาคกลางก็ลำบากหน่อย การเรียนในโรงเรียนเกษตรกรรม ก็รู้อยู่แล้ว่าเป็นงานที่หนักแต่พวกเราลูกอีสานทนได้ โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้เข้าเรียนก็ยาก ต้องไปสอบแข่งขันที่กระทรวงศึกษา นักเรียน 200 – 300 คน เอาแค่ 120 คน ในบำรุง (รัฐบาลออกค่าอาหารให้) นอกบำรุง (จ่ายค่าอาหารเอง)

ไปเรียนที่แม่โจ้ ปฏิบัติงานในสนามเมื่อมือพองจากการจับจอบก็แบกกระเป๋ากลับบ้าน ผู้ที่อดทนได้ก็เรียนต่อไป ในรุ่นนี้มีนักเรียนเข้าเรียน 120 คน แต่จบการศึกษาชั้นปีที่ 3 แค่ 62 คน แต่ละคนก็ไปประกอบอาชีพการงานทำราชการบ้าง ธุรกิจส่วนตัวบ้าง สำหรับผมได้เข้าทำงานที่กรมประมงเพื่อนบางคนก็ไปทำงานที่กรมการข้าว กรมป่าไม้และกรมปศุสัตว์ แยกกันไปตามความชอบของแต่ละบุคคล

สิ่งที่ผมภูมิใจมากที่สุดในแม่โจ้ คือความรักของแม่โจ้รุ่นพี่ที่เปรียบเสมือนความรักที่มาจากพ่อ – แม่ท้องเดียวกัน

รถยนต์ประจำทางสายมุกดาหาร – อุบลราชธานี ได้มาจอดที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งในอำเภอเมืองยโสธร (ปัจจุบันเป็นจังหวัดยโสธร) เพื่อถ่ายผู้โดยสารและผู้โดยสารได้เข้าห้องน้ำ ผมได้เดินเข้าไปที่ห้องอาหารแห่งนั้น เมื่อเดินออกมาจากห้องน้ำ เจอรุ่นพี่แม่โจ้นั่งทานอาหารอยู่ ท่านเห็นหัวเข็มขัดของผมเขียนว่า โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ท่านให้ผมนั่งลงและถามว่า ‘‘น้องจะไปไหน ‘‘ ผมตอบว่า ผมจะไปเรียนต่อแม่โจ้ชั้นปีที่ 2 ท่านบอกว่าให้ไปเอากระเป๋าลงมาจากรถ ท่านจะไปส่งที่สถานีรถไฟวารินชำราบ ซึ่งขบวนรถจะออกเวลา 19.00 น. ในขณะนั้นท่านได้สั่งอาหารมาเพิ่มพร้อมด้วยสุราแม่โขง 1 แบน และผสมเหล้ากับโซดาให้ผมดื่ม และท่านก็ถามว่าการไปเรียนแม่โจ้นั้นเป็นอย่างไรบ้าง ผมก็ระบายความทุกข์ยากลำบากต่างๆให้ท่านทราบ อาหารก็เลว งานก็หนัก ท่านบอกว่ารุ่นของท่านหนักกว่านั้นอีก ท่านให้ตั้งใจเรียนให้จบ จากนั้นท่านก็พากลับบ้านที่จังหวัดอุบลราชธานี อาบน้ำ สระผมเพราะรถโดยสารที่นั่งมาเป็นถนนลูกรัง ผมแดงเป็นฝรั่ง เสร็จแล้วท่านก็ไปส่งผมที่สถานีรถไฟพร้อมทั้งซื้อตั๋วชั้นที่ 2 อุบลราชธานี – หัวลำโพง ท่านผู้นั้นคือพี่สมมาตร ธรรมานุวงค์ ข้าราชการชั้นโท กรมการข้าว รุ่น 13 พ.ศ. 2489 (สถานศึกษาเกษตรแม่โจ้ รุ่น 2)

เมื่อผมจบการศึกษาและมีงานทำ ผมพยายามสืบหาท่านเพื่อจะไปกราบเท้าคารวะ แต่ทราบว่าท่านเสียชีวิตแล้ว ท่านที่ 2 ขณะที่ผมนั่งรถไฟจากหัวลำโพง จะไปเรียนต่อชั้นปีที่ 3 ที่แม่โจ้ เดินผ่านโต๊ะอาหารซึ่งมีท่านผู้นั้นนั่งอยู่ ท่านได้มองดูที่หัวเข็มขัดเป็นนักเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ท่านเชิญให้นั่งเป็นเพื่อนและสั่งอาหารมาเลี้ยงดู คุยกันตั้งแต่สถานีรถไฟนครสวรรค์จนถึงสถานีรถไฟลำพูนและท่านให้นามบัตรไว้ว่า นายชวน บรรณานุรักษ์ (โดยบุญ) รุ่น 2 พ.ศ. 2478 (มัธยมวิสามัญเกษตรกรรมแม่โจ้รุ่น 1) ท่านเป็นรองอัยการจังหวัดลำพูนในขณะนั้น รุ่นพี่ทั้ง 2 ที่ผมกล่าวนามมานี้ ผมยังไม่ลืมโดยเฉพาะพี่ชวน ผมก็สืบหาที่อยู่ทราบว่า ท่านยังมีชีวิตอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ถ้าผู้ใดทราบกรุณาแจ้งให้ทราบด้วย ผมจะได้ไปกราบคารวะ

พฤติกรรมที่รุ่นพี่ทั้ง 2 ได้แสดงออกและได้รับมา ทำให้ผมเห็นน้องๆแม่โจ้เข้ามาหา ผมก็ได้เลี้ยงดูอย่างอิ่มหนำสำราญ เพลง เชื่อเถิด เชื่อเถิด ออกเมื่อไหร่ได้แยกย้ายกันกลับ แม่บ้านของผมบอกว่า เชื่อเถิด เชื่อเถิด เหล้าบ่หมด บ่เมือ (ไม่กลับ) เป็นความจริงทุกประการ ดังนั้นเมื่อผมมารับราชการที่จังหวัดหนองคายในปีพ.ศ. 2514 ตำแหน่ง

ประมงจังหวัด ผมได้ไปกราบคารวะรุ่นพี่ รุ่น 14 (พี่สมนึก ทาดี) ผู้ช่วยเกษตรจังหวัดในขณะนั้นพอรู้ว่าลูกแม่โจ้ได้มาเป็นประมงจังหวัดหนองคาย ก็ขับรถตระเวนเรียกแม่โจ้ที่อยู่หนองคายซึ่งมีประมาณ 15 คน มาเลี้ยงต้อนรับที่ภัตตาคารแห่งหนึ่ง ผมและแม่บ้านตื้นตันใจมากและคิดตั้งชมรมศิษย์เก่าแม่โจ้ขึ้นที่จังหวัดหนองคายและเรียนเชิญ พี่บุณณะ ศรีขจร รุ่น 2 พ.ศ.2478 (มัธยมวิสามัญเกษตรกรรม รุ่นที่ 1) ในขณะนั้นเป็นผู้จัดการไร่ยาสูบหนองคาย เป็นประธานชมรม โดยผมรับหน้าที่เป็นเลขานุการชมรม ได้ผลัดเปลี่ยนกันเป็นประธานชมรมของแต่ละปีและชมรมก็เจริญเติบโตมาตราบเท่าทุกวันนี้

ดังนั้น ลูกแม่โจ้ของเราจะอยู่ที่ไหนแดนใด ก็ยังมีความรักความ ผูกพันกันอยู่เสมอ โดยเฉพาะรุ่น16 ซึ่งจัดทำหนังสือ รำลึกถึงผู้ที่อยู่และจากไป ซึ่งแสดงถึงความรักความผูกพันที่มีต่อกันและรุ่นนี้ก็หร่อยหรอลงไป ตามที่ บ.ก. บอกไว้และที่ยังมีชีวิตอยู่ก็เป็นพ่อหม้ายกันจำนวนมากเพราะภรรยาได้เสียชีวิตไปก่อนหน้า ทำให้เพื่อนธรรม (บุญธรรม สิทธิโชค) เป็นพ่อหม้ายป้ายดำ เพื่อนแดง(ดร. แสดง สิงหะวาระ) เพื่อนหนิด(สนิท สมโภชน์) อารีย์ ดีรัตน์ เป็นพ่อหม้ายป้ายแดงเพราะภรรยาพึ่งเสียชีวิต แต่พวกเราก็ยังรักกันเหมือนเดิม

ทุกวันที่ 5 ของเดือน เราจะพบกันที่ห้องอาหารบัว ข้างกรมทหารราบที่ 11 บางเขน เร็วๆนี้ได้ขึ้นไปเชียงใหม่เพื่อจะไปเยี่ยมเพื่อนและขอบคุณที่เพื่อนช่วยกรุณาบริจาคเงินในงานพระราชทานเพลิงศพภรรยา ที่ร้านอาหารลานนาพาเลส ถนนช้างคลาน ในวันที่ 26 กุมภา 54 ที่ผ่านมา วันเสาร์ปลายเดือนเจอชาวเกษตรอาวุโสจำนวนมาก วันที่ 27 กุมภา 54 ก่อนที่ผมจะเดินทางกลับได้โทรศัพท์ไปหาเพื่อนเวศ (นิเวศน์ เชิงปัญญา) อดีตเกษตรจังหวัด หลายจังหวัดในภาคเหนือ คุณนายสมบูรณ์ รับโทรศัพท์บอกว่าคุณนิเวศน์ไปทำบุญสืบชะตาที่วัดกู่เต้า ผมก็ตามไปหาเพื่อนอยากทำบุญสืบชะตา แต่ไปไม่เจอถามพระที่วัดบอกว่าไม่มีใครมาทำบุญสืบชะตาในวันนี้ ผมก็เลยโทรศัพท์เข้ามือเพื่อนเวศ ท่านบอกว่ามาสืบชะตาที่วัดสองเต้าติดๆกับวัดกู่เต้า โถ บ่า วอก ฮาจะไปบอกคุณนายสมบูรณ์ เมื่อคุณนายสมบูรณ์ฮู้ชะตาคิงต่อบ่ติดแน่ บ่าเฮย

อารีย์ ดีรัตน์

นายประเสวิฐ กาญจนดุน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้แจกหนังสือรุ่น

ขบวนแห่ แข่งฟุตบอลล์ ระหว่าง แม่โจ้กับตำรวจพลร่ม ที่โรงเรียนยุพราช เชียงใหม่ มีคุณนวลสวาท ลังกาพิน นางงามหลายตำแหน่ง เป็นผู้เขี่ยฟุตบอลล์

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายสัตวแพทย์เหรียญชัย บิณฑวิหค

285/33 ประชานิเวศน์ 3 ส่วน 3
ถ.งามวงศ์วาน อ.เมือง จ.นนทบุรี
โทร. 0-2589-1008

ประวัติของผม นายสัตวแพทย์เหรียญชัย บิณฑวิหคเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาแม่โจ้แล้ว ผมได้ไปศึกษาต่อที่คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี 1 และปี 2 พอขึ้นปี 3 ผมก็ย้ายไปเรียนคณะสัตวแพทยศาสตร์ จนเรียนครบ 4 ปี ผมสำเร็จการศึกษาและได้รับปริญญาสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากนั้นผมเข้ารับราชการที่กรมปศุสัตว์ รับตำแหน่งหัวหน้าสถานีตรวจโรคสัตว์จังหวัดลำปาง และเชียงใหม่ ปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ปศุสัตว์เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่และปศุสัตว์เขต 7 จังหวัดนครปฐม หลังจากนั้นผมดำรงตำแหน่งเลขานุการกรมปศุสัตว์ ผู้อำนวยการกองสัตวรักษ์และผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่จนเกษียณอายุราชการ หลังจากนั้น ผมได้ใช้เวลาว่างหลังเกษียณของผมพัฒนาพื้นที่ในไร่ที่จังหวัดอุทัยธานี จนปัจจุบันกลายเป็นสวนป่าสักทองหนึ่งในไม่กี่แห่งในจังหวัดอุทัยธานี

ปีพ.ศ.2522 ผมได้พบกับภรรยาของผมครั้งแรกที่จังหวัดลำปาง ผมแต่งงานกับภรรยาของผมเมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2524 และครองชีวิตสมรสกันมาจนปัจจุบัน ภรรยาของผม รองศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง ดร.อนงค์ บิณฑวิหค ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผมมีบุตรสาว 2 คน คนแรกชื่อ แพทย์หญิงวิภาดา บิณฑวิหค จบการศึกษาจากคณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นแพทย์ประจำโรงพยาบาลชลประทานในสังกัดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศึกษาต่อด้านสูตินารีเวชศาสตร์ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และคนที่สองชื่อ น.ส.เมธาวี บิณฑวิหค ปัจจุบันกำลังศึกษาที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 5

ย้อนกลับไปคิดถึงแม่โจ้นั้น ผมได้รับประสบการณ์อันล้ำค่าจากที่นี่มากมาย ผมได้นำความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวไปใช้ในการทำงานและพัฒนาความสามารถ อันส่งผลให้ผมมีความเจริญก้าวหน้าด้านการงานดังที่ผมได้กล่าวไป และที่สำคัญแม่โจ้ ได้ปลูกฝังให้ผมเป็นคนรักธรรมชาติ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้ผมอยากจะสร้างสวนป่าสักทองขึ้น

ข้อคิดในการดำเนินชีวิตของผม ผมดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในคุณธรรมและความยุติธรรม

คติประจำใจของผมคือ *“อย่านอนตื่นสาย อย่าอายทำกิน อย่าหมิ่นเงินน้อย อย่าคอยแต่วาสนา”*

การได้มีโอกาสกลับมาเขียนข้อความลงหนังสือลูกแม่โจ้”สิบหกครบหกสิบ” ทำให้ผมได้ย้อนคิดถึงอดีตในวันวานของผม ผมรู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสรวมรุ่นในครั้งนี้ และผมขอแสดงความคิดถึงเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้องแม่โจ้ทุกคน

ครอบครัวบิณฑวิหค

ด้วยรักและคิดถึง

ขอให้เพื่อน พี่ น้องทุกคนสุขภาพแข็งแรง

นายสัตวแพทย์เหรียญชัย บิณฑวิหค

แม่โจ้รุ่นที่ 16
ดร. แสดง สิงหะวาระ

26/98 หมู่บ้านธนากรวิลล่า 1
ถ.เทอดพระเกียรติ
ต.วัดชะลอ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130
โทร.0-2883-8574, 08-4700-1856

ครอบครัวผมมีภรรยาและบุตรชาย 2 คน

บันทึกลูกแม่โจ้ รุ่น 16 แสดง สิงหะวาระ คือชื่อที่คุณพ่อคุณแม่ตั้งให้ ท่านทั้งสองเป็นชาวจังหวัดนครพนม แต่คุณพ่อย้ายไปจังหวัดโน้นจังหวัดนี้อยู่เรื่อย เพราะเป็นข้าราชการ ผมก็ตะรอนตามไปเรื่อย แต่สุดท้ายก็ไปจบมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.6) ที่จังหวัดนครพนม ดินแดนที่ผมชอบมาก เพราะอยู่ติดกับลำน้ำโขง ตรงข้าม อ.เมืองนครพนม คือเมืองท่าแขก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผมว่านครพนมเป็นเมืองสวยงามมากในสายตาของผม

เมื่อจบชั้น ม.6 เพื่อนๆที่จบมาพร้อมกันมีความตั้งใจที่จะไปเรียนต่อที่แม่โจ้ เพราะนึกคิดเอาเองว่าเชียงใหม่มีสาวสวยมาก อยากจะเห็นสาวสวยมากกว่าที่จะไปเรียนแม่โจ้เสียอีก บุคคลที่มาเรียนแม่โจ้ด้วยกันก็มี 1. บงการ ณ นครพนม 2. ขจัด มังคละคีรี 3. ประนิตย์ ณ นครพนม 4. ปรีชา ทุมแต้ม 5. อารีย์ ดีรัตน์ 6. ชุมพล แสนโคตร 7. โยธิน วดีศิริศักดิ์ และ 8. แสดง สิงหะวาระ

สถานศึกษาแห่งนี้ได้เปลี่ยนชื่อสถาบันมานับ 10 ครั้งเห็นจะได้ เริ่มตั้งแต่เป็น

โรงเรียนฝึกหัดครูประโยคประถมกสิกรรม(ปปก) ภาคเหนือ(แม่โจ้) ในปี พ.ศ.2477 ปีผมเกิดพอดี และในปี พ.ศ.2486 ได้เป็นโรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในรุ่นที่ผมเข้าศึกษานั้น ได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ในปี พ.ศ.2491 ขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการ ใช้เวลาเรียน 3 ปี (เทียบเท่าผู้ที่จบ ม.8 สมัยก่อน) และผมกับเพื่อนๆได้จบการศึกษาในปี พ.ศ.2496 ต่างคนก็ต่างแยกย้ายกันกลับภูมิลำเนาของตน หลายคนเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์(บางเขน)

พวกเราในรุ่น 15 และ 16 ที่เชียงใหม่ ร่วมรับประทานอาหาร

พูดถึงเรื่องต่างๆที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียนที่แม่โจ้ 3 ปี เป็น 3 ปี ที่สนุกมากสำหรับผม ผมทำได้ทุกอย่าง และอดทนมาก(ไม่ใช่อวดตัวเองนะเพื่อน) เริ่มตั้งแต่ลงงานตอนเช้าในหน้าหนาวก็หนาวเหน็บเลย ตอนแรกผมมีรองเท้ายางรถยนต์ใช้ได้ทนทานมาก แต่ตอนหลังมันก็ขาด เพราะใส่ทุกวัน ผมต้องเดินเท้าเปล่าไปลอกท้องร่องในถนนหลายสายในบริเวณแม่โจ้ ตอนหลังนี้(เรียนตรงๆเลย)พื้นเท้าผมหนามาก หนาจนหนามมัยลาภไม่สามารถแทงทะลุฝ่าเท้าผมไปได้ ถ้าไม่เข้าในเวียง(ในเมือง)ผมก็มีรองเท้าสำรองไว้ใส่เหมือนกัน เพียงแต่ว่าเวลาลงงานตอนเช้าและตอนบ่ายผมไม่ชอบใส่รองเท้าเท่านั้นเอง ในเรื่องลงงานนี้ในหน้าฝนจะเกณฑ์นักศึกษาให้ไปปักดำทำนาโดยใช้จอบของคุณนั้นแหละทำเป็นไถ เวลาคุณขุดดิน น้ำในนาจะแตกกระจาย ทำให้คุณเปียกทั้งตัวเลย จากนั้นคนงานเขาจะเอากล้าข้าวมาให้พวกเราปลูก เนื่องจากดินแถวๆหลังหอต่างๆเป็นดินทราย เมื่อปักดำเสร็จต้องรีบซ่อมด้วยเพราะต้นกล้าปักดำในดินทรายมันลอยตัวขึ้นมาเอง

งานที่ผมชอบอีกอย่างก็คือได้ปลูกแปลงผักคนละแปลง ผมจะเลือกปลูกมะเขือเทศแทน เพราะเมื่อตอนลูกจวนจะสุกผมก็เด็ดมากินเสีย เรียกว่ากินแทนผลไม้ก็แล้วกัน อร่อยสุดๆ ผมเคยปลูกตั้งโอ่ไว้ในแปลงเพาะกล้ายาสูบของอาจารย์ทวี เวทะธรรม มันโตเร็วมาก เพราะยังมีปุ๋ยเหลืออยู่และหญ้าก็ไม่มี และแล้วก็ขายเข้าโรงครัว ผมได้เงินมา 700 บาท เลยเข้าไปในเวียง ซื้อนาฬิกา Mido หนึ่งเรือน ภูมิใจมากครับ ผมเคยใฝ่ฝันอยากเป็นพ่อเลี้ยงเตาบ่มใบยา อุตส่าห์ไปเฝ้าโรงบ่มใบยาทั้งคืน และผมทำงานนี้จนจบรายการตั้งแต่เขาคัดใบยา เสียบไม้ตามเกรดของใบยา จนกระทั่งเอาใบยาออกจากเตา

พูดถึงเรื่องการเรียน ตอนเข้าไปอยู่ปี 1 ใหม่ๆดูหนังสือไม่รู้เรื่องเลย เพราะลงงานทั้งเช้าและบ่าย ต้องนั่งหลับในห้องเรียนเพราะความอ่อนเพลีย กิจกรรมอย่างอื่นของพวกเราถ้าเป็นหน้าปลูกแตงโม ตอนดึกๆก็ไปขโมยแตงโมมากินกัน บางคนก็ไปขโมยขึ้นมะละกอที่สถานีทดลองแม่โจ้อยู่ใกล้ๆกันมากินก็มี และคนที่มีเงินมากหน่อยก็ไปกินกล้วยฉาบกันและบ้านที่ไปกันมากก็คือบ้านคุณคำแปงสาวสวยแห่งแม่โจ้ก็ว่าได้

ในด้านการศึกษาเล่าเรียนนั้น เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นวิชาท่องทั้งนั้น จึงไม่มีใครตกหรอก นอกจากไม่เอาไหนจริงๆ ผมจำได้ว่าอาจารย์ชิน ศรียาภัย ท่านสอนวิชาดิน ทราบแต่ว่าดินคือ “เทหวัตถุที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติซึ่งมีส่วนผสมของแร่ธาตุต่างๆที่สลายตัวเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยกับอินทรียวัตถุที่เปื่อยผุพัง” ทั้งเทอมสอนได้แค่หน้าเดียว เพราะตอนนั้นสันติบาลเขาหาว่านักศึกษาแม่โจ้นิยมคอมมิวนิสต์ จนถึงขนาดสั่งปิดเรียนเลยทีเดียว

ผมนึกดูแล้วอยู่แม่โจ้ 3 ปีนี่ธรรมชาติหรือสัญชาตญาณได้สอนให้ผมอดทน ดังคำ Slogan ที่บอกว่า “งานหนักไม่เคยฆ่าคน” ทำให้เรามีความทะเยอทะยานในการพัฒนาตัวเราเองขึ้นเรื่อยๆเมื่อเราออกมาทำงานแล้ว

ผมเองเมื่อจบการศึกษาแล้วก็เข้าทำงานที่กรมการข้าว สมัยนั้นกรมนี้ตั้งอยู่ที่ถนนราชดำริในปัจจุบัน ซึ่งตอนนั้นเป็นวังเก่าของเจ้านายองค์ไหนผมไม่ทราบ ผมประจำอยู่หน่วยปราบศัตรูพืช มีรุ่นพี่หลายคนทำงานอยู่กรมนี้และหน่วยงานนี้ หน่วยปราบศัตรูพืชเป็นหน่วยงานตั้งอยู่ในส่วนกลาง และเจ้าหน้าที่จะตระเวนไปตามจังหวัดต่างๆที่รายงานเข้ามาว่ามีศัตรูพืชระบาด หน่วยงานนี้เจ้าหน้าที่ค่อยมีเงินใช้มากหน่อย เพราะต้องไปพักแรมในต่างจังหวัด ได้เบี้ยเลี้ยงเยอะ ส่วนผม เขาให้ไปปราบหนูที่มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์(บางเขน) เพราะในสมัยนั้นหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจท่านเป็นอธิการบดีของมหาวิทยาลัยและท่านเลี้ยงไก่ไว้จำนวนมากในมหาวิทยาลัย คอกไก่จะมีหนูมากินเศษรำข้าวและอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่จำนวนมาก ผมมีหน้าที่กำจัดหนูภายในรั้วมหาวิทยาลัยทั้งหมด

ผมทำงานที่นี่ได้เป็นลูกจ้างชั่วคราวมีเงินเดือนๆละ 600 บาท โดนหักภาษีแล้วเหลือเงิน 500 กว่าบาท เรียกว่าไส้แห้ง กว่าจะได้รับเงินเดือนเดือนใหม่ ต้องเชื่ออาหารเช้าในกรมกิน ผมและเพื่อน คือคุณผวนผิน ขำเพ็ง เห็นท่าไม่ดีเลยลาออกเสียเลย และได้ไปทำงานให้บริษัทฝรั่งที่เขาจำหน่ายปุ๋ยและยาฆ่าแมลง ตอนนี้รู้สึกว่ากระเพาะค่อยมีอาหารเต็มหน่อย

ในขณะทำงานซึ่งส่วนมากจะต้องเดินทางไปต่างจังหวัด ผมจะนำเอา sheet วิชาต่างๆที่เรียนอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในคณะเศรษฐศาสตร์ไปอ่านด้วยในตอนกลางคืน แม่โจ้รุ่นผมมีมาเรียนกันที่นี่เยอะ เพราะตอนนั้นเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ผมใช้เวลาเรียนอยู่ถึง 7-8 ปี จึงได้ปริญญาตรี

ผมย้ายงานไปอยู่หลายบริษัท ซึ่งเป็นบริษัทค้าปุ๋ยเคมี และยาปราบศัตรูพืชของฝรั่งเขา ผมเองด้อยในเรื่องภาษาอังกฤษทำให้ผมคิดตลอดเวลาว่าจะต้องไปเรียนต่างประเทศให้ได้ เพื่อจะได้ฝึกฝนภาษาอังกฤษ และเถียงกับฝรั่งมันได้

Home coming day ที่มากันทั่วประเทศ
ที่ใส่หมวกปีกใบใหญ่ คือท่าน ดร.อำนวย ยศสุข นายกสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้

ในปี ค.ศ.1970 ผมได้ไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกา โดยไปเรียนภาษาอังกฤษที่เขาเรียกว่า Intensive course นั่นแหละ เนื่องจากผมมีพี่สาวที่เขาอยู่ที่นั่นอยู่แล้ว ผมไปอาศัยเขาอยู่แล้วก็ยังไม่อยากเรียนปริญญาโทต่อในตอนนั้น และเพื่อเป็นการต่อ visa ไปในตัว ผมเข้าเรียนปริญญาตรีทางด้าน Business ที่มหาวิทยาลัย Southern Methodist University ที่เมือง Dallas, Texas เป็นการเรียนแบบผู้ใหญ่ และเรียนตอนเย็น ผมเรียนแค่ 2 ปี ก็จบได้ BBA ผมจบมหาวิทยาลัยที่นั่น เมื่อจะเรียนต่อโทหรือเอกผมก็ไม่ต้องสอบ Toeft อีกแล้ว ในปี ค.ศ.1974 ผมตัดสินใจเรียนปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเล็กๆไม่ใหญ่นัก ชื่อ Central State University ที่รัฐ Oklahoma ผมยังไปเจอคุณบุญเอิญและภรรยา เขาไปเรียนปริญญาเอกที่รัฐนี้เหมือนกัน แต่เป็นมหาวิทยาลัยที่ใหญ่กว่ามาก ผมเรียนแค่ปีเดียวก็จบและได้ MBA กลับบ้าน

กลับมาบ้านผมต้องทำงานให้บริษัทค้าปุ๋ยและยาฆ่าแมลงเช่นเคย เพราะมีความชำนาญอยู่แล้ว ทั้งๆที่ผมเน้นการเรียนไปทางด้าน marketing, nance และ stock market เป็นหลัก ผมได้ concept ในการทำงานให้ได้รับความสำเร็จ นอกจากสินค้าของเราต้องมีคุณภาพดีแล้ว ในด้านการตลาด เราจะต้องเข้าหาหัวหน้ากลุ่มเกษตรกร หรือกำนันผู้ใหญ่บ้านให้เขาเชื่อถือสินค้าของเราก่อน โดยการจัดประชุมเลี้ยงอาหารบรรยายทางวิชาการและทำแปลงสาธิตให้เขาดู ลำดับต่อมาจะต้องเข้าหาเกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด เพราะเขาเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมเกษตรกรอยู่แล้ว ซึ่งผมก็โชคดี เพราะเกษตรอำเภอเกษตรจังหวัดสมัยก่อนนั้นเป็นพวกเราชาวแม่โจ้ทั้งนั้น ผมต้องทำงานหนักเพื่อให้ Brand หรือ Logo ของเราติดอยู่ในความทรงจำของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่รัฐตลอดกาล

แวะเยี่ยมสวนส้มธนาธรที่ อ.ฝาง ในขณะที่ทำงานให้บริษัทปุ๋ยเรือใบไวกิ้ง

ในระยะต่อมา ผมได้ทำโครงการหลายโครงการให้กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เช่น โครงการปลูกป่า และบำรุงรักษาเป็นเวลา 3 ปี โครงการทดลองปุ๋ยกับพืชต่างๆเช่น มันฝรั่ง พืชผักต่างๆ และสวนผลไม้ โดยเฉพาะลำไย เพื่อหาอัตราการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้อง ระยะเวลาในการใส่ปุ๋ย และสูตรปุ๋ยตัวไหนที่เหมาะสมกับลำไย ซึ่งโครงการเหล่านี้เป็นไปด้วยดี นอกจากนั้นยังช่วยสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัยเรื่อยมาจนปัจจุบันก็ยังช่วยสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัยแม่โจ้มาตลอด

จากการที่ผมพบความสำเร็จในการทำให้ Brand และ Logo เป็นที่เชื่อถือของเกษตรกรไทยทั่วประเทศรวมทั้งภาครัฐ เช่น มหาวิทยาลัย และหน่วยงานของรัฐหลายแห่ง เช่น สหกรณ์การเกษตร, ธกส. เป็นต้น ทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้จึงได้มอบปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ให้แก่ผมในปี 2537 โดยท่าน ดร.อำนวย ยศสุข และสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ให้การสนับสนุน ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างสูงที่ได้รับปริญญาดังกล่าว และจะรักษาไว้เพื่อเป็นเกียรติต่อวงศ์ตระกูลสืบไป

แสดง สิงหะวาระ
6 มกราคม 2554

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายสัตวแพทย์เสมอ ทวีวิกยการ

145/1 คอนโดพระยาภิรมย์ 9 ซ.ตากสิน 22
ถ.ตากสิน บุคคโล ธนบุรี
กรุงเทพฯ 10600
โทร. 0-2476-3686, 081-804-4934

นายเสมอ ทวีวิกยการ เกิด 6 กุมภาพันธ์ 2477 เป็นชาวอุทัยธานี เมื่อจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนอุทัยทวีเวท แล้วได้ไปศึกษาต่อที่ โรงเรียนเกษตรกรรม แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ หลักสูตร 3 ปี และแล้ว ได้มาสอบเข้าเรียนต่อที่คณะกสิกรรมและสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น KU 14 เรียนอยู่ได้ 2 ปี ได้ย้ายคณะไปเรียนคณะสัตวแพทยศาสตร์ ซึ่งได้ย้ายสังกัดมาขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ถนนอังรี ดูนังต์ จนจบตามหลักสูตร 6 ปี ได้รับพระราชทานปริญญาสัตวแพทย์ศาสตร์บัณฑิต เมื่อ พ.ศ.2503 และได้เข้ารับราชการในกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็น ตำแหน่งนายสัตวแพทย์ ทำงานด้านวิชาการสัตวแพทย์ ทำหน้าที่ผลิตวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ ที่อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา 24 ปี จนเงินเดือนเต็มขั้นระดับ 7 และได้ขอย้ายออกเป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานปศุสัตว์ เป็นปศุสัตว์ จังหวัดหลายจังหวัด เช่น นครปฐม พิจิตร ชลบุรี สกลนคร และสุดท้ายเป็นปศุสัตว์เขตหลายเขต จนเกษียณอายุราชการปี 2538 ในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานปศุสัตว์ ระดับ 9 มีอายุราชการ 35 ปี ได้ทวีคูณ 5 ปี และได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์สูงสุด คือ ป.ช.

ชีวิตครอบครัว ได้สมรสกับสัตวแพทย์หญิง วจี ทวีวิกยการ (วโรทัย) ถึงแก่กรรม ปี 2524 มีบุตร –ธิดา 2 คน ได้แก่

1. นายแพทย์ สุพันธ์ ทวีวิกยการ จบคณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ ปัจจุบันทำงานส่วนตัว
2. นางสาววรรณวิมล ทวีวิกยการ จบปริญญาโท คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปัจจุบันรับราชการ กรมประมง กระทรวงเกษตรฯ

ได้สมรสใหม่กับ พล.ร.ต. หญิงเฉลา ทวีวิกยการ(คำชื่น) มีธิดา 1 คน ได้แก่ 1. แพทย์หญิงภันทิลา ทวีวิกยการ จบคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นแพทย์ใช้ทุน กระทรวงสาธารณสุข

คติประจำใจในการทำงานและดำรงชีวิตประจำวัน ยังถือหลัก จงพอใจในสิ่งที่เป็นอยู่และมีอยู่ ชีวิตจะไม่เครียด และใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนา คือ เว้นทำความชั่ว จงทำความดี และทำจิตใจให้ผ่องแผ้วบริสุทธิ์ การดำรงชีพนั้นใช้หลักธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย ไม่ว่าคนหรือสัตว์ โดยธรรมชาติต้องการ “กิน ขี้ ปี้ นอน” พอสู่วัยทอง ฮอร์โมนลดลง สังขารถดถอย ก็ถือหลักทำให้ร่างกาย “กินดี ขี้ได้ หลับสบาย ไร้กังวล” จงออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอทุกวัน

จงอย่าดิ้นรนหาความสุข จงอยู่อย่างปราศจากความทุกข์กาย ทุกข์ใจ ก็เพียงพอแล้ว ใช้หลัก อริยสัจ 4 ใช้สติ เมื่อมีทุกข์ หาเหตุแห่งทุกข์ หาทางดับทุกข์ และหาข้อปฏิบัติไม่ให้เกิดทุกข์ สำหรับผู้อาวุโสควรปล่อยวางเสียบ้าง อะไรที่มันเกิดขึ้นแล้วมันก็จะผ่านพ้นไปด้วยกาลเวลา ทุกสิ่งทุกอย่างมันไม่จีรังยั่งยืน ให้พยายามปิดหู ปิดตา ปิดปากเสียบ้าง จิตใจจะได้สบาย จงอย่าปิดจมูก จะถูกงดบำนาญ

โชคดีเพื่อน(กินหา)ยาก....

เสมอ ทวีวิกยการ

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายสุชาติ ยงใจยุธ

101/1 หมู่ 7 ต.ฟ้าฮ่าม
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
โทร. 053-010-171, 086-9210-010
email : noanae@hotmail.com

เกิดเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2474 จบการศึกษาเมื่อปี 2494 ศิษย์แม่โจ้รุ่นที่16 หลังจากจบการศึกษา ก็ได้เปลี่ยนงานไปหลายที่จนนับไม่ถ้วน สรุปครั้งสุดท้าย คือ สำนักงานกรมพัฒนาที่ดิน เขต 6 จ.เชียงใหม่ จนกระทั่งเกษียณ ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ

ด้านชีวิตครอบครัว สมรสกับสมพิศ สุริยะ มีบุตรและธิดาด้วยกัน 5 คน

1. นายชัยพงษ์ ยงใจยุธ มีบุตร 2 คน
2. น.ส.ชลาพร ยงใจยุธ มีบุตร 1 คน
3. นางชุลีพรรณ วงศานันท์ มีบุตร 1 คน
4. นายชาติพงษ์ ยงใจยุธ
5. น.ส.ชวนพิศ ยงใจยุธ

วันรับปริญญาหลานชายคนโต

รูปถ่ายครอบครัว วันงานศพภรรยา

ภรรยาได้เสียชีวิตเมื่อปี 2552 ปัจจุบันสุขภาพร่างกายไม่ค่อยสมบูรณ์ แข็งแรงนัก เพราะอายุก็ล่วงเลยมาถึง 80 ปีแล้ว มีโรคประจำตัวคือ เส้นเลือดในสมองตีบ ความดันโลหิตสูง หลอดลมอักเสบ เก๊าท์ ทำให้เดินไม่สะดวก อยู่ที่บ้านเดินได้ระยะใกล้ๆ แต่ถ้าออกไปข้างนอกต้องใช้รถเข็นช่วย เนื่องจากไม่ได้ออกไปไหน สาเหตุจากสุขภาพร่างกายจึงไม่ได้ติดต่อกับผู้ใดเลย เพื่อนๆที่ยังคิดถึง ติดต่อมาได้ตามที่อยู่ด้านบน

สุชาติ ยงใจยุธ

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายสำราญ ลายทอง

76 ถนนเทศบาล 4
อ.เมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทร. 044-513-196
email : picnin@hotmail.com

เสี้ยวหนึ่งของชีวิต....นายสำราญ ลายทอง เดิมชื่อ ราน ลายทอง จากจังหวัดสุรินทร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2494 มุ่งมั่นมายังแม่โจ้ แม้ว่าการเดินทางจากสุรินทร์มาเชียงใหม่ในสมัยนั้นจะทุลักทุเลเพราะต้องเดินทางโดยรถไฟหลายต่อและต้องรอนแรมเป็นเวลาถึง 4 วัน 4 คืน แต่ด้วยใจรักในสถาบัน ผมจึงอดทนและต่อสู้เพื่อจะมาเรียนที่นี่ให้ได้ ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่เรียนอยู่ ณ สถาบันแห่งนี้ ผมได้พักอยู่กับเพื่อนๆ จำนวนมากที่หอพยาบาล หอศรีเกษตร และหออุดมศิลป์ ตามลำดับ ได้เรียน ได้กินได้เล่น ได้เที่ยวและร่วมกิจกรรมทุกอย่างทำให้เกิดความสนิทสนมรักใคร่กลมเกลียวกันและมีความสุขมาก จนบัดนี้ก็ยังไม่จางหายไปจากความทรงจำ หลังจากจบการศึกษาแล้วผมไม่ได้เรียนต่อจึงสมัครเข้ารับราชการที่กรมการข้าวเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2497 แล้วขอย้ายไปปฏิบัติงานที่สถานีทดลองข้าวสุรินทร์ หลังจากนั้นจึงขอย้ายไปเป็นพนักงานข้าวอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามลำดับ ทำงานอยู่ที่อำเภอนี้เป็นเวลา 11 ปี

จนกระทั่งในปี พ.ศ.2500 จึงได้พบรักและแต่งงานกับนางล้วนจิตต์ ลายทอง (ใจหนึ่ง) เรามีบุตรสาวด้วยกัน 3 คน คนแรกคือ นางจารุณี แนวทอง จบปริญญาตรี รับราชการตำแหน่งครูชำนาญการ มีบุตร 1 คน คนกลาง นางสุขใจ จินดาพล จบปริญญาตรี (แม่โจ้รุ่น 49) และจบรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง รับราชการตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ สมรสกับนายกิตติกร จินดาพล(แม่โจ้รุ่น 49) มีบุตร 2 คน และคาดว่าหนึ่งในสองจะเป็นศิษย์แม่โจ้รุ่นล่าสุดด้วย นับว่าครอบครัวนี้เป็นแม่โจ้พันธุ์แท้ คนสุดท้อง นางนิลวรรณ ลายทอง จบพยาบาลและผดุงครรภ์และวิทยาศาสตร์บัณฑิต รับราชการตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ มีบุตร 2 คน

ปี พ.ศ. 2509 ผมได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยพนักงานข้าวจังหวัดสุรินทร์และในปี พ.ศ.2511 ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเกษตรจังหวัดสุรินทร์ จนกระทั่งถึงเดือนเมษายน 2535 ได้พิจารณาตัวเองว่าแก่แล้วสู้งานต่อไปไม่ไหว จึงขอลาออกจากราชการ รวมเวลารับราชการ 38 ปี บวกกับวันทวีคูณอีกรวมเป็น 48 ปี

ทุกวันนี้ ผมใช้ชีวิตอยู่อย่างสมถะ ออกกำลังกายตอนเช้า ว่าง ๆก็รดน้ำต้นไม้ เพาะต้นไม้ขายเล็กๆน้อยๆ ทุกวันพระผมจะไปทำบุญที่วัดนอกจากจะอุทิศส่วนกุศลให้พ่อแม่พี่น้องที่ล่วงลับแล้วยังอุทิศส่วนกุศลให้ เพื่อนที่เสียชีวิตแล้ว คืออุดม พรหมขัติแก้ว, บัวลี บุญประกอบ, ดวงดี ยอดเมือง อีกด้วย ในตอนเย็นของทุกๆวันผมจะไปปฏิบัติธรรมที่วัดใกล้บ้าน หลังจาก ลูก หลาน ที่มารับประทานอาหารเย็นร่วมกันและแยกย้ายกันกลับบ้านแล้ว ผมมีความสุขกับชีวิต และมีความอบอุ่นกับลูกหลานเสมอ

ถึงแม้ว่าผมจะได้จากแม่โจ้มาร่วม 60 ปี แล้วก็ตามแต่จิตใจก็ยังคงคิดถึงแม่โจ้อยู่เสมอ คิดถึงเพื่อนที่เคยกินเคยนอนด้วยกัน เคยหยอกล้อกันเป็นที่สนุกสนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนที่ใกล้ชิดสนิทสนม เช่น มีรัฐ บุญประเสริฐ, วิจิตร ไชยเพิ่ม, พิทักษ์ สามัง, วิสุทธิ์ วุฒิวงศ์ ฯลฯ ผมขอขอบพระคุณสถานศึกษาและครูบาอาจารย์ทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทำให้ผมมีอาชีพและมีชีวิตที่ดี ขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้ความรัก ความคิดถึงและความมีไมตรีจิตต่อกันเสมอมา

สำราญ ลายทอง

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายสวัสดิ์ ธะวิชัย

9 ถนนพระนอนเหนือ ตำบลในเรือง
อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ 54000
โทร. 054-523046, 089-429-7402

เล่าขานโดย สวัสดิ์ ธะวิชัย(แม่โจ้รุ่นที่ 16) หนุ่มร่างเล็กชาวจังหวัดแพร่ผู้มีหัวใจที่แข็งแกร่ง แบบชายชาติทหาร

เมื่อต้นเดือนตุลาคม พ.ศ.2553 ผมได้รับใบบอกถึงลูกแม่โจ้ เรื่องทำหนังสือสิบหกครบหกสิบจากคุณไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ เพื่อนร่วมรุ่นแม่โจ้ รุ่น16 ซึ่งจากกันไปนับแต่เดือนมีนาคม 2497 ก็เป็นเวลาที่ไม่ได้พบกันเป็นเวลาร่วม 56 ปี มาแล้ว ผมรู้สึกดีใจมากที่ได้รับข่าวนี้จากเพื่อน ก่อนหน้านี้ที่ผมขึ้นไปเชียงใหม่ไปทำบุญงานศพ คุณดวงดี และคุณสัญญา ก็ได้พูดคุยกันกับเพื่อนสมบรูณ์ จุระเสถียร และคุยกันถึงพวกเราที่เคยร่วมเรียนในวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้สมัยนั้น พ.ศ.2494-2496 เมื่อสำเร็จแล้วก็จากกันไปคนละทิศละทาง บางคนก็ไปประกอบอาชีพส่วนตัว บางคนก็ไปเรียนต่อ บางคนก็ไปรับราชการ แต่ละคนแยกย้ายกันไป จนกระทั่งอายุถึง 60 ปี ก็เกษียณอายุราชการ ไม่ได้พบกันบ่อยครั้ง บางคนไม่เคยพบปะกันเลย เมื่อไพบูลย์คิดได้ และจะจัดทำหนังสือสิบหกครบหกสิบ ผมก็เห็นดีด้วย และยินดีสนับสนุน และเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553 ผมได้ส่งเงิน ไปให้สมบรูณ์ จุระเสถียร 500 บาท เพื่อรวบรวมจัดทำหนังสือ สิบหกครบหกสิบ ตามที่คุณไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ ได้บอกมา

นายสวัสดิ์ ธะวิชัย เกิดที่บ้านพระนอนเหนือ ต.ในเรือน อ.เมือง แพร่ เกิดวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นบุตรคนสุดท้องของ คุณพ่อปั๋น ธะวิชัย คุณแม่เป็ง ธะวิชัย ข้าพเจ้า นายสวัสดิ์ ธะวิชัย ได้เข้าเรียนในสถาบันแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2494 แม่โจ้ในสมัยนั้นมีนามว่า “วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่” (ปัจจุบันนี้ได้ขยับขยายเจริญขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแม่โจ้) ผมยังจำได้ว่า เมื่อเดือนเมษายน 2494 ผม

ไปสมัครเข้าเรียนเป็นนักเรียนแม่โจ้ที่วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ และสอบคัดเลือกที่โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ และทราบผลการสอบเข้าเรียนได้ในเดือนพฤษภาคม 2494 และได้เริ่มเข้ารายงานตัวเป็นนักเรียนแม่โจ้ ในเดือนพฤษภาคม ตอนปลายเดือน เข้าเรียนชั้นปีที่1 พักที่เรือน (หอ)พักอุดมศิลป์ และในหอพักนี้ได้พักกับรุ่นพี่ปีที่ 3 และปีที่ 2 รวมประมาณ 30-40 คน เรียนในปีแรกนี้ ต้องเสียค่าอาหารเดือนละ 120 บาท(นอกทุน) ให้ทางโรงเรียน ในปีต่อมา พ.ศ.2495 ได้เรียนปีที่ 2 ปีนี้ไม่ได้เสียค่าอาหาร เพราะได้รับทุนเรียน(ในทุน)จากผลการเรียนปีที่ 1 สอบได้คะแนนดี ทางโรงเรียนพิจารณาให้ทุนเรียน โดยไม่ต้องจ่ายค่าอาหารตั้งแต่ปีที่ 2 และปีที่ 3 (พ.ศ. 2495-2496) ในปีที่ 2 นี้พักอยู่ที่หอพักใกล้เรือนพักคนไข้ (เรือนพยาบาล) ในปีที่ 3 ได้

กิจกรรมฝึกงาน ที่ วิทยาลัยเกษตรแม่โจ้ ปีพ.ศ. 2494

จากซ้ายไปขวา : ฝนมั่งคั่ง(รุ่น 15) วสันตน์ เพ็ชรบูรณิน(รุ่น 16) อุดม พรมขัติแก้ว(รุ่น 16) สวัสดิ์ ธะวิชัย(รุ่น 16) ธีระ พันธ์ปัญญา(รุ่น 16)

พักที่หอพักสโมสร ใกล้สนามฟุตบอล (เก่า) ตลอดระยะเวลา 3 ปี ที่ใช้ชีวิตเป็นนักเรียนแม่โจ้ ได้ตั้งใจเรียนและฝึกปฏิบัติงานตามที่อาจารย์ได้สั่งสอนอบรมและฝึกงาน จำได้ว่าอาจารย์ใหญ่คือ อาจารย์ดี บัวศรี(รักษาการ) รองลงมาก็อาจารย์เลื่อน เมฆบังวัน อาจารย์กำจร บุญแปง อาจารย์สุรัตน์ มงคลไชยสิทธิ์ อาจารย์บุญเลิศ อาจารย์เริ่ม เนตรศิริ และอาจารย์ศรีฉันท์ อาจารย์ชิน ศรียาไพร อาจารย์ทวี เวทะธรรม อาจารย์เปลื้อง อุไรพงษ์ อาจารย์สุขเลิศ สุขใจ อาจารย์อุดม อาจารย์ชาญ เชี่ยวศิลป์ อาจารย์

เสาวลักษณ์ และอาจารย์อีกหลายท่านที่จำไม่ได้(อายุมากขึ้น)

นอกจากเรียนในวิชาหลักสูตร ของวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้แล้ว พวกเรายังได้เรียนวิชารักษาดินแดน(วิชาทหาร) โดยมีนายทหารและนายสิบจากค่ายกาวิละ เชียงใหม่ มาสอนและฝึกอาวุธให้ ในชั่วโมงบ่ายของปลายสัปดาห์ ผมได้เรียนวิชารักษาดินแดน จนสอบได้ชั้นปีที่ 3 ปีสุดท้ายนี้ ยังได้ไปออกฝึกภาคสนาม และปฏิบัติจริงในท้องที่อำเภอสันกำแพงและพักค้างคืนอยู่หลายคืน และผลการฝึกเรียนรักษาดินแดน ทำให้ได้รับผลการเรียนสำเร็จชั้นปีที่ 3 และไม่ต้องไปถูกเกณฑ์ทหารเกณฑ์ประจำปี 2497 ได้รับใบทหารกองหนุนว่าที่ยศสิบโททหารบก และแล้วเดือนกุมภาพันธ์ 2497 พวกเราก็สำเร็จการศึกษาปีที่ 3 ตอนที่เรียนจบปีที่ 3 อาจารย์ดี ได้ย้ายไปที่อื่น ระยะหลังนี้อาจารย์ไสว ชูติวัตร ได้มารักษาการณ์อาจารย์ใหญ่ และภายหลังก็ย้ายไปรับราชการที่อื่น ต่อมาอาจารย์ ดร.วิภาต บุญศรีวังซ้าย ก็ได้กลับมาเป็นผู้อำนวยการหรือครูใหญ่ และได้เป็นผู้เซ็นต์ใบประกาศนียบัตรสำเร็จการศึกษาปีที่ 3 ให้พวกเรา แต่ท่านไม่ได้มาสอนพวกเรา (2494-2496)

ชีวิตหลังสำเร็จการศึกษาที่แม่โจ้

หลังจากที่ข้าพเจ้าได้สำเร็จการศึกษาแล้ว ในเดือนพฤษภาคม 2497 ก็ได้ไปสอบเป็นพนักงานข้าวที่กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สอบบรรจุเป็นข้าราชการตำแหน่งพนักงานข้าวจัตวา อันดับ 2 เงินเดือน 600 บาท ปฏิบัติงานที่อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ตั้งแต่ พ.ศ2497-2510 (ชั้นจัตวา-ชั้นตรี) ต่อมาได้ปฏิบัติงานในจังหวัดแพร่ ที่อำเภอเมือง อำเภอเด่นไชย อำเภอลอง อำเภอสอง อำเภอเมืองแพร่ และเกษียณอายุ ที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2535 ได้มาพักผ่อนเป็นข้าราชการบำนาญนับเป็นเวลาถึงปัจจุบันนี้ รับเงินบำนาญมา เป็นเวลา 18 ปีเศษ สุขภาพก็ยังแข็งแรงดีอยู่ แต่ก็มีโรคประจำตัว คือเบาหวาน และวิงเวียนศรีษะ แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคเส้นเลือดตีบในสมอง ได้ไปรักษาตัวและพบแพทย์ที่โรงพยาบาลแพร่ และคลีนิคพิเศษศรีพัฒน์ โรงพยาบาลมหาราช นครเชียงใหม่ เป็นประจำ

ชีวิตแต่งงาน

ในปี พ.ศ. 2502 ได้แต่งงานกับนางสาวสมคิด จรรยางาม ครูน้อยประจำโรงเรียนนารีรัตน์ จังหวัดแพร่

เดือนมีนาคม 2503 ก็มีบุตรชายคนแรก ชื่อ นายวรชาติ ธะวิชัย เรียนสำเร็จมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะนิติศาสตร์ อาชีพธุรกิจส่วนตัว

เดือนกรกฎาคม 2504 มีบุตรชายคนที่ 2 ชื่อนายศักย์เกษม ธะวิชัย เรียนสำเร็จโรงเรียนป่าไม้แพร่ และปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม รับราชการกรมป่าไม้ จังหวัดตาก

เดือนกุมภาพันธ์ 2506 มีบุตรฝาแฝดชาย คนโตชื่อนายปรีดา ธะวิชัย สำเร็จการศึกษามัธยมปีที่ 6 โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่ เป็นพนักงานจ้างเทศบาลเมืองแพร่

แฝดคนเล็ก ชื่อ นายปราโมทย์ ธะวิชัย เรียนสำเร็จเทคนิคการไฟฟ้าอีเลคทรอนิคส์ วิทยาลัยศรีปทุม ได้ปฏิบัติงานเป็นพนักงานบริษัทโทรทัศน์ช่อง 5 กองทัพบก(เสียชีวิตเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2554 ด้วยโรคไต)

ในปี พ.ศ.2541 คุณครูสมคิด ธะวิชัย ภรรยาได้เสียชีวิตวันที่ 25 ตุลาคม 2541(เมื่ออายุ 63 ปี) ปัจจุบันนายสวัสดิ์ ธะวิชัย ข้าราชการบำนาญ อายุ 78 ปีเศษ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พักอยู่ที่บ้านของตัวเองในจังหวัดแพร่

คติประจำตัว อฺตตาหิ อฺตตาโน นาโถ “ตนเป็นที่พึ่งของตน” และ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

ผมเป็นคนจังหวัดแพร่มาแต่กำเนิด และบิดามารดาเป็นคนแพร่ (พื้นเมือง) มาแต่สมัยปู่ย่าตายาย จึงใคร่ขอแนะนำจังหวัดแพร่ โดยสังเขป

จังหวัดแพร่ เป็นจังหวัดหนึ่งในแปดจังหวัด ภาคเหนือตอนบน สันนิฐานว่าก่อตั้งมานานนับพันปีแล้ว ในนาม “พลรัฐ นคร” แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น “เวียงโกศัย” หมายถึง “ผ้าแพร” ในสมัยที่ขอมเข้าปกครองล้านนา ในสมัยสุโขทัยเรียกว่า “เมืองแพล” แล้วเปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น “เมืองแป้” หมายถึงเมืองแห่งชัยชนะ จากเมืองแห่ง “ผ้าแพร” “เมืองแพล” “เมืองแป้” ก็ได้กลายมาเป็น “เมืองแพร่” ในปัจจุบันนี้ ชาวแพร่มีอาชีพ การเกษตร การเลี้ยงสัตว์ ทำยาสูบ ทำป่าไม้ และอื่นๆ

จังหวัดแพร่ ตั้งอยู่บริเวณที่ราบริมฝั่งแม่น้ำยม ในอ้อมกอดของขุนเขา รอบสี่ทิศ มีอาณาเขต รวมประมาณ 6538 ตารางกิโลเมตร มีพลเมืองประมาณ 4 แสนคนเศษ ประกอบด้วย 8 อำเภอ คือ 1.อำเภอเมืองแพร่ 2.อำเภอสูงเม่น 3. อำเภอเด่นชัย 4.อำเภอลอง 5. อำเภอวังชิ้น 6. อำเภอสอง 7. อำเภอร้องกวาง 8.อำเภอหนองม่วงไข่

อาณาเขตติดต่อใกล้เคียงของจังหวัดแพร่

ทิศเหนือ ติดต่อจังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง

ทิศตะวันตก ติดต่อจังหวัดลำปาง

ทิศตะวันออก ติดต่อ จังหวัดน่าน และจังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศใต้ ติดต่อ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุตรดิตถ์

จังหวัดแพร่ เป็นจังหวัดเก่าแก่และมีถาวรวัตถุมากมาย และชาวแพร่มีศิลปวัฒนธรรม อันดีงาม นับถือศาสนาพุทธ เป็นส่วนมาก ศาสนาอื่นๆ มีบ้างเล็กน้อย ปูชนียสถาน สำคัญของจังหวัดแพร่ ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่เคารพนับถือของชาวแพร่ เช่น

1. พระธาตุช่อแฮ พระธาตุจอมแจ้ง พระธาตุดอยเล็ง
2. พระพุทธโกศัย ศิริมหาศากยมุนี ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร
3. พระธาตุพระลอ อยู่ที่อำเภอสอง
4. ถ้ำผานางคอย อยู่ที่อำเภอร้องกวาง

วัดเก่าแก่ที่เคารพนับถือของชาวจังหวัดแพร่ คือ วัดหลวง ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ วัดศรีชุม วัดพระนอน วัดหัวข่วง วัดร่องซ้อ วัดพระร่วง วัดสวรรคนิเวศ วัดชัยมงคล วัดเชตวัน และยังมีวัดอื่นๆ อีก หลายวัด

คำขวัญของจังหวัดแพร่ ที่แพร่หลาย และประจำจังหวัดแพร่คือ
“หม้อห้อมไม้สัก ถิ่นรักพระลอ ช่อแฮศรีเมือง ลือเลื่องแพะเมืองผี คนแพร่นี้ใจงาม”

จากนายสวัสดิ์ ธะวิชัย แม่โจ้รุ่น 16 เกิดวันที่ 17 มิถุนายน 2475

อดีตรับราชการที่กรมการข้าว และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อดีตเป็นสมาชิก เทศบาลเมืองแพร่ (พ.ศ. 2539-2542) ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกษียณอายุเมื่อ วัน

ที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2535 เกษียณมาได้ 18 ปีเศษ

ผมยินดีและร่วมกิจกรรมของพวกเราศิษย์เก่าแม่โจ้ทุกท่าน

รับราชการพนักงานข้าว(แต่พ.ศ. 2497) อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รับราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร อำเภอเด่นไชย อำเภอสอง อำเภอลอง, อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

1 ต.ค.2535 ข้าราชการบำนาญ กรมส่งเสริมการเกษตร

พ.ศ.2539-พ.ศ.2542(ข้าราชการบำนาญ) เป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายสมบูรณ์ จุระเสถียร

171 หมู่ 2 ต.ต้นเปา
อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 50130
โทร. 053-338-626, 087-303-7740

นายสมบูรณ์ จุระเสถียร เกิดวันที่ 24 สิงหาคม 2476 ที่ ต.สีลม อ.บางรักจ.พระนคร(กรุงเทพฯ) พ่อแม่ชื่อ นายจีบ-นางสังเวียน เป็นลูกคนโตในจำนวนพี่น้อง 5 คน นับถือศาสนาพุทธ สมรสกับ จ.ส.อ.หญิงศรีเวียง จุระเสถียร(ศิริเลิศ)ข้าราชการทหารกรมการรักษาดินแดน มีบุตร 2 คน คือ

1.พ.ต.สุรเชษฐ์ จุระเสถียร จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย จ.ป.ร. ปัจจุบันเป็นวิศวกรบริษัท ป.ต.ท.สำรวจและผลิตปิโตเลียจำกัด(มหาชน)มีบุตรสาว 1 คนปัจจุบันศึกษาอยู่คณะธุรกิจการบิน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2.นางจุฑามาศ จุระเสถียร จบการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบัน เป็นนักธุรกิจ มีบุตรชาย 1 คน กำลังศึกษาโรงเรียนพายัพเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ จังหวัดเชียงใหม่

นายสมบูรณ์ จุระเสถียร เรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญบางรัก พอดีเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 บ้านที่อยู่และร้านค้าถูกระเบิดทำลายเรียบในขณะที่อพยพหลบภัยไปอยู่ในสวนคลองบางกอกน้อย ธนบุรี ต่อมาไม่นานพ่อถึงแก่กรรม ต้องย้ายที่อยู่แล

เรียนต่อมัธยมศึกษาที่โรงเรียนดำเนินศึกษา แล้วมาจบอาชีวะศึกษาที่โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ไม่ได้ศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพราะฐานะยากจน

3 ปีที่แม่โจ้ นายสมบูรณ์ จุระเสถียร เด็กผิวขาวผอมที่สุดในรุ่น มีเพื่อนตัวเตี้ยที่สุดชอบมาเรียก ไอ้ผอม รุ่นพี่ปีสอง หลายคนเป็นห่วง ต่างก็ให้กำลังใจและคอยดูแลเอาใจใส่สั่งสอนให้สู้ให้เข้มแข็ง แนะนำการทำตัวให้เข้าสังคมของลูกแม่โจ้ ทำให้ตัวเรามีความรักและเคารพรุ่นพี่ทุกคนและทุกรุ่น เมื่อมีรุ่นน้องก็จะคอยให้คำแนะนำในทางที่ถูกที่ควรแก่รุ่นน้องเหมือนกับที่รุ่นพี่ได้สร้างตัวเรามา ความรักความเข้าใจเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน ๆ ความเคารพในรุ่นพี่ซึ่งให้กำลังใจและความรักเป็นห่วงรุ่นน้อง สร้างความอบอุ่นและซาบซึ้งคิดว่าจะไม่มีที่ไหนเหมือนที่แม่โจ้อีกแล้ว

หลักสูตรการศึกษาของแม่โจ้ในระยะนั้น เป็นหลักสูตรต่อเนื่องมาจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเกษตรศาสตร์แม่โจ้ ภาควิชาต่างๆที่ท่านอาจารย์สอนอยู่เป็นพื้นฐานที่ทำให้ผู้ที่จบ ปวช.แม่โจ้สามารถเอ็นทรานซ์เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทุกคน อาจารย์พนม สมิตานนท์ ได้ให้โอวาทก่อนที่ท่านจะย้ายจากอาจารย์ใหญ่โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ไปศึกษาและดูงานที่สหรัฐอเมริกาและย้ายไปสังกัดสำนักงานอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ท่านได้กล่าวตอนท้ายว่า “ไม่มีงานอะไรที่ลูกแม่โจ้จะทำไม่ได้” ผมจำไว้ด้วยความรู้สึกว่าต้องทำอย่างที่ท่านได้ว่าไว้ ผมไม่เคยทำให้ผู้บังคับบัญชาผิดหวังเมื่อได้รับมอบหมายไม่ว่ากิจการใดๆ ซึ่งสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงานให้ผมด้วยดีตลอดมา

ผมเกิดในแหล่งของผู้ดีมีเงินในกรุงเทพฯ บรรพบุรุษของผมนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิค การเกษตรไม่เคยรู้เรื่องเลย วัวควายก็ไม่เคยเห็นมาพบเห็นที่แม่โจ้ยังกลัวไม่กล้าเข้าใกล้ แต่กรุงเทพฯสมัยเมื่อผมเด็กๆมีม้ามีรถม้าสี่ล้อบ้าง สามล้อบ้างวิ่งบรรทุกของจากริมแม่น้ำเจ้าพระยามาส่งที่ตลาดสดบางรัก เทียวไปเทียวมาตลอดทั้งวัน ผมมาเรียนเกษตรแม่โจ้จึงเหมือนนุ่งผ้าขาว ทำอะไรไม่เป็นสักอย่าง ก็มีรุ่นพี่นี่แหละพาเดินทดลองความอดทน สอนให้เป็นผู้เป็นคนเป็นลูกผู้ชายกล้าคิดกล้าทำ สอนให้รักหมู่รักคณะรักสถาบันให้มีความกตัญญูกตเวทีต่อครูบาอาจารย์ผู้อบรมสั่งสอนให้มีความรู้มีความสามารถ

ครูบาอาจารย์แต่ละท่านมีเมตตาอบรมสั่งสอนทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติทำให้ผมตั้งใจเรียนและตั้งใจ ทำงาน ไม่เคยกลัวงานหนักงานขุดตอเปิดป่าด้วยจอบและขวาน เก็บตอรวมกอง ขุดเปิดหน้าดินด้วยจอบ ชุดทำ คัน นา ตลอดจนใช้แรงงานควายในการไถดะไถแป ทดน้ำเข้านา ทำดินให้เป็นตม เพาะกล้าข้าวและดำนา ดูแลเก็บวัชพืชจนเก็บเกี่ยวข้าว ได้ทำทุกปี เมื่อเลิกเรียนเลิกงานแต่ละวันก็ปลูกผัก และยังนำผักต่างๆของตัวเองและรวบรวมจากเพื่อนๆบรรจุใส่เข่ง นำขึ้นรถโดยสารสายแม่โจ้ไปส่งในเวียงทุกๆวันหยุดเสาร์หรืออาทิตย์ จุดที่ขายผักได้แก่โรงครัวของวิทยาลัยพยาบาลแมคคอร์มิคโรงเรียนดาราวิทยาลัย โรงเรียนเรยินาเซรี โรงเรียนการช่างสตรีเชียงใหม่ ที่เหลือส่งเข้าตลาดต้นลำไย ทำให้มีรายได้พิเศษไม่ต้องขอเงินทางบ้านใช้ ฤดูยาสูบก็ปลูกยาสูบส่งเตาบ่มของอาจารย์ทวี เวทะธรรม ในช่วงฤดูฝนของทุกๆปี ผมและอารีย์ ดีรัตน์ จะนำเบ็ดไปวางริมหนองน้ำหลังหมู่บ้านแม่โจ้ หลังจากกินข้าวเย็นแล้ว ตอนดึกหลังจากไฟฟ้าดับ ก็จะหิ้วตะเกียงรั้ว ข้องใส่ปลาและกระป๋องเหยื่อ ออกไปปลดปลาที่ติดเบ็ดแล้วเปลี่ยนเหยื่อใหม่ได้ปลาดุกปลาไหลกลับมาส่วนหนึ่ง ตอนตีสี่จะออกไปเก็บปลาและเก็บเบ็ดอีกครั้งหนึ่ง ได้ปลาคืนละหลายๆกิโลนำขายให้โรงครัวแม่โจ้ ปิดเทอมปลายแต่ละปีมีเวลา 2 เดือนกว่าไม่เคยกลับบ้าน จึงออกไปหางานทำ ปลายปีหนึ่งไปรับจ้างพ่น ดี.ดี.ที ทั่วทุกบ้านบริเวณหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ลำห้วยในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ของหน่วยปราบมาเลเรีย ปลายปีสองไปรับจ้างจัดและดูแลสวนบริเวณที่ทำการของเหมืองผาแตก อำเภอดอยสะเก็ด พอเรียนจบปีสามต้องเข้ากรุงเทพฯเพื่อหางานทำ ท่านอาจารย์วิภาต บุญศรี วังซ้าย เดินทางมารับตำแหน่งอาจารย์ใหญ่แทนอาจารย์ไสว ชูติวัติซึ่งย้ายไปดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองอาชีวะศึกษา ผมถูกเรียกให้ไปพบท่านอาจารย์วิภาต บุญศรี วังซ้าย บนห้องทำงานบอกว่าผู้

ปกครองนิคมสร้างตนเองพระพุทธบาทจังหวัดสระบุรี ฝากข่าวมาว่าให้ผมรีบเดินทางไปรายงานตัวเข้าทำงานได้ทันที และทุกกรมในกระทรวงเกษตรก็ต้องการผู้ที่จบแม่โจ้เข้าทำงานเป็นจำนวนมาก ทางนิคมจัดที่ดินให้คนละ 30 ไร่ แต่ต้องบุกเบิกป่าเอาเอง งานหนักหน่อย ท่านว่า “งานหนักไม่เคยฆ่าคน” ผมลงไปสมัครเข้าทำงานที่นิคมสร้างตนเองพระพุทธบาทไม่ทัน จึงไปสมัครตามกรมต่างๆ

กรมการข้าวประกาศให้รายงานตัวเข้าทำงานเป็นอันดับแรก ผมกับสวัสดิ์ ไชยมัติ ถูกส่งไปเข้ารับการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในเรื่องการทำงานวิจัยการปรับปรุงพันธุ์ ข้าว เรื่องดิน เรื่องปุ๋ยที่กองวิชาการเกษตรภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดพันธุ์ข้าว ผสมปุ๋ยเคมีในสูตรต่าง ๆ บรรจุใส่ถุงใส่กระสอบ เขียนชื่อผู้รับถึงสถานีทดลองข้าวทั่วประเทศ ทำงานอยู่เกือบ6 เดือนได้รับความรู้ในเรื่องข้าว ดินและปุ๋ย อย่างมาก กรมการข้าวยังไม่ประกาศสอบเป็นข้าราชการประจำ พอดีพี่ไกรศรี แสงแจ่ม แม่โจ้รุ่น 12 จบปริญญาตรีกสิกรรมและสัตวบาลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาจากสถานีทดลองข้าวสันป่าตอง บอกว่าทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวมาเป็นปีแล้วยังไม่ได้บรรจุเป็นข้าราชการประจำเหมือนกัน และได้ชักชวนกันไปสมัครเข้ารับราชการกรมปศุสัตว์ ซึ่งเปิดรับสมัครวันสุดท้ายพอดี ไม่กี่วันประกาศผลสอบ ผมกับพี่ไกรศรี แสงแจ่มได้รับการบรรจุที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ห้วยแก้วเชียงใหม่ ส่วนสวัสดิ์ ไชยมัติ ไปอยู่สถานีพืชอาหารสัตว์มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

ผมเริ่มรับราชการกรมปศุสัตว์ในปี 2497 ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมดูแลด้านการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ ม้า แพะ แกะ รวมทั้งงานปลูกพืช และเบ็ดเตล็ดทั่วไปที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่(แม่หยวก) ในสมัยนั้น การเลี้ยงสัตว์ของสถานีฯก็ยังไม่มีอะไรดีไปกว่าของชาวบ้าน เช้าขึ้นขี่ม้าไล่ต้อนสัตว์ไปเลี้ยงในทุ่งนาของหมู่บ้าน เย็นลงก็ไล่ต้อนไปกินน้ำแล้วกลับเข้าคอก วันแล้ววันเล่า ผมอยากให้งานมันดีกว่าที่เป็นอยู่ ได้นำเรื่องเสนอหัวหน้าสถานีฯ ให้ปรับปรุงพันธุ์โคให้เป็นโคนม จะได้ส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงโคนม การปรับปรุงพันธุ์โคนมได้รับความเห็นชอบ แต่การส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงโคนมบอกว่าเป็นไปได้ยาก งานเปิดป่าเพื่อทำแปลงหญ้าจำนวน 600 ไร่ ที่แม่หยวกจึงเริ่มขึ้นโดยใช้แรงงานชั่วคราวสมัยนั้นเรียกว่า แรงงานพิเศษ จำนวน 200 คน ทำการขุดตอ เปิดป่า สุมเผา และปลูกหญ้า ในขณะเดียวกันแม่โคที่มีอยู่บางตัวเป็นลูกผสมโคนมพันธุ์เจอร์ซี่ บางตัวเป็นลูกผสมแอร์ชาย ได้นำมารีดนมแล้วบรรจุขวดส่งขายให้ผู้บริโภค

ประจำวัน ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการในจังหวัดพาหนะที่ส่งนมคือรถจักรยานสองล้อซึ่งได้มาโดยแลกกับม้า

ในปี 2498 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้มอบแม่โคพันธุ์บราวสวิสต์ จำนวน 30 ตัวและพ่อพันธุ์เดียวกันจำนวน 4 ตัว นำไปเลี้ยงที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ ผมได้รับมอบหน้าที่ให้ควบคุมการเลี้ยง และเริ่มต้นส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในเชียงใหม่ตั้งแต่นั้นมา ผมอยู่ในฐานะที่ต้องจ่ายงานให้แก่คนงานทุกคนเป็นประจำวัน และควบคุมใกล้ชิดกับคนงานด้วย คนงานทุกคนจึงเรียกผมว่าหัวหน้า ซึ่งเป็นที่ขัดหูแก่ผู้ร่วมงานบางคน ถึงกับต่อว่าแต่ความจริงผมก็ปฏิบัติงานตรงกับหน้าที่ คือหัวหน้าคนงาน เพราะทุกคนจะเรียกหัวหน้าสถานีฯว่า อาจารย์ ต่อมามีตำแหน่งหัวหน้าคนงาน ผมก็ยังถูกหัวหน้าคนงานเรียกว่าหัวหน้าอยู่เช่นเดิม จากการที่ถูกต่อว่า พร้อมทั้งดูหมิ่นดูแคลน ทำให้ผมมีความคิดว่าถ้าพยายามทำดีและพัฒนาตนเองไปเลื่อยๆ สักวันหนึ่งคงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าสถานีฯที่ใดที่หนึ่งก็ได้ นั่นเป็นความใฝ่ฝันที่เริ่มก่อขึ้นในจิตใจแล้ว

ผมเอ็นทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ถึง 2 ครั้ง แต่ก็มีเหตุจำเป็นไม่ได้ศึกษาต่อ ครั้งที่ 3 ผู้บังคับบัญชา คือนายรัตนะ อุณยะวงศ์ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ขอออกค่าใช้จ่ายส่วนตัวให้ผมขออนุมัติลาไปศึกษาที่ประเทศฟิลิปปินส์ โดยติดต่อมหาวิทยาลัยให้เรียบร้อยแล้ว แต่ก็มีเหตุจำเป็นทำให้หมดโอกาสเช่นเดียวกัน แต่ด้วยใจรักและอยากรู้อยากเห็น อยากเป็น จึงหมั่นค้นคว้าอ่านตำรา พร้อมทั้งทำการทดลองไปด้วย

ในปี2500 ผมได้แปลและเรียบเรียงเรื่องราวของ คิงร๊านซ์ จากนิตยสาร ไลฟ์ ซึ่งเป็นเรื่องราวของการก่อร่างสร้างตัวของ ริชาร์ด คิง ที่ทำฟาร์มเลี้ยงโคในรัฐเท็กซัสสหรัฐอเมริกา จนเป็นฟาร์มเลี้ยงโคที่ใหญ่มาก และต่อมาได้ปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อพันธุ์ใหม่ขึ้นที่ คิงร๊านซ์ โดยมีสายเลือดโคพันธุ์ ซ๊อตฮอร์น 5/8 และมีสายเลือดโคพันธุ์อเมริกันบราห์มัน 3/8 แล้วขึ้นทะเบียนชื่อพันธุ์ ซานต้าเกอร์ทรูดีส เรื่องที่เขียนได้รับการเห็นชอบให้ตีพิมพ์ในหนังสือ กสิกร สัตวแพทย์สาส์น และวารสารแม่โจ้ ทั้งนี้ด้วยเจตนาที่จะเผยแพร่และส่งเสริมให้มีการผลิตโคเนื้อพันธุ์ใหม่ให้เกิดขึ้นในบ้านเราบ้าง ในระยะนั้นมีผู้ไม่เห็นด้วยบอกว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะทำในบ้านเรา อย่าไปเพ้อฝันเคยเห็นมาแล้วหรือ คิงร๊านซ์ ไปเอาเรื่องของเขามาเขียน ผมจึงใฝ่ฝันว่าสักวันหนึ่งผมคงมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการสร้าง

โคเนื้อพันธุ์ใหม่ขึ้นมาบ้างและจะต้องไปเห็น คิงร๊านช์ ให้ได้

ในปี 2501 ผมได้รับการเลื่อนขั้นเป็นนายสัตวบาลตรี และย้ายไปเป็นผู้ช่วยฝ่ายเลี้ยงสัตว์ สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์พัทลุง จึงได้มีส่วนช่วยพัฒนาสถานีฯพัทลุง ทั้งด้านโคนม สุกร แพะนม แกะ เป็ดพันธ์ไข่ ไก่พันธุ์ไข่และไก่พันธุ์เนื้อ รวมทั้งกระบือ ดีขึ้นเรื่อยๆตามลำดับ ในปี 2505 ผมสอบคัดเลือกได้เลื่อนระดับเป็น นายสัตวบาลโท ผู้บังคับบัญชาเห็นผลงานและต้องการช่วยให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงย้ายให้ผมกลับมาอยู่ที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ โดยก่อนจะย้ายกลับให้ไปศึกษาดูงานการผลิตสัตว์ที่ประเทศไต้หวัน เวียดนามใต้และฮ่องกง เป็นเวลา 2 เดือน ผมกลับมาอยู่สถานีฯเชียงใหม่ ในตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าสถานีฯ แต่คนงานและชาวบ้านก็ยังเรียกผมว่า หัวหน้า และเรียกหัวหน้าสถานีฯว่า อาจารย์ เช่นเดิม

ปี 2506 รัฐบาลสหพันธรัฐเยอรมันตะวันตก ได้ให้ความช่วยเหลือ กรมปศุสัตว์ ในโครงการโคนม ไทย – เยอรมัน ที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ ผมจึงมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญชาวเยอรมัน ในด้านพืชอาหารสัตว์และมีโอกาสได้รับทุนจากรัฐบาลเยอรมัน ให้ไปประชุมสัมมนา การทดลองค้นคว้าทางด้านพืชที่คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเบอร์ลิน เป็นเวลา 10 วัน แล้วเดินทางต่อไปฝึกอบรมและปฏิบัติงานในด้านการจัดการฟาร์มโคนม การผลิตพืชอาหารสัตว์ การจัดการทุ่งหญ้า การถนอมอาหารสัตว์ การใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทุ่นแรง งานวิจัยสัตว์ปีก กระต่ายพันธุ์ขนและ มิ๊งก์ งานทดสอบลูกหลานโคนมและสุกร ทั้งนี้ต้องเดินทางย้ายไปปฏิบัติในหลายสถาบันวิจัยและในหลายเมืองเป็นเวลา 3 เดือน ก่อนเดินทางกลับได้รับ CERTIFICATE แล้วกลับไปปฏิบัติงานที่สถานีฯเชียงใหม่ตามเดิม

ในปี 2518 ผมสอบเลื่อนชั้นเป็นชั้นเอกได้ จึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ยะลา ความใฝ่ฝันในการเป็นหัวหน้าสถานีฯก็กลายเป็นความจริงจนได้ ผมจึงพยายามและตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด ได้พัฒนาสถานีฯยะลาจนเป็นที่พอใจของทุกฝ่ายและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกำลังพลของ ก.อ.สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุดร่วมกับ น.ป.ค.ปัตตานี ตั้งแต่ 1 พ.ย. 2519-1 ก.ย. 2522 ออกไปสร้างทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ในเขตที่มีเหตุการณ์รุนแรงและชักชวนแกนนำ ข.จ.ก.พาพวกพ้องเข้าไปอบรมการเลี้ยงโคที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ยะลา เป็นการแก้ไขในเหตุการณ์ไม่สงบได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนั้นยังได้

ไปสร้างแปลงหญ้าพระราชทานบริเวณพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เพื่อแจกจ่ายพันธุ์หญ้าและพืชตระกูลถั่วแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคและแพะพื้นเมือง อีกประการหนึ่งเป็นการทดลองปลูกหญ้าในพื้นที่ที่เป็นทรายจัด ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการปรับปรุงดินบ้านทอน ซึ่งเป็นดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตั้งแต่ตำบลบ้านทอนจังหวัดนราธิวาส จนถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อปลูกหญ้าพระราชทานได้รับผลสำเร็จ จึงติดต่อขอที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ตำบลโคกกระดูกหมู อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส 450 ไร่ พร้อมทำเรื่องของบประมาณจัดตั้งเป็นสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์นราธิวาสสำเร็จมาจนทุกวันนี้ และยังได้ติดต่อขอที่ดินอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานีจำนวน 470 ไร่ ตั้งเป็นสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ปัตตานี ได้เช่นเดียวกัน ต่อมาก็ได้ติดต่อขอพื้นที่ที่อำเภอเทพาจังหวัดสงขลา จำนวน 4,000 กว่าไร่ จัดตั้งเป็นสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์สงขลา สำเร็จเช่นเดียวกัน จึงทำให้สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ยะลามีสถานีเครือข่ายและผลงานจนได้รับการปรับเป็นศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ยะลา

ในปี 2521ผมได้มีโอกาสถวายรายงานต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติพระบรมราชินีนารถ เนื่องในวโรกาสเสด็จเยี่ยมสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์นราธิวาส ซึ่งดำเนินการตามพระราชดำริ โดยรับสั่งให้ปรับปรุงดินบ้านทอน (เป็นดินประเภทหนึ่งซึ่งมีเนื้อทรายจัด) ให้เป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ผมก็พยายามทำให้สำเร็จได้ส่วนหนึ่ง พระองค์ท่านได้รับสั่งถึงการปรับปรุงดิน และใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์ของประเทศออสเตรเลียว่าพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพแห้งแล้ง เขาปรับปรุงหญ้าพื้นเมืองโดยหว่านพืชตระกูลถั่วลงไปให้ทั่ว และเลี้ยงสัตว์โดยใช้พื้นที่ต่อตัวสัตว์ค่อนข้างมาก เกษตรกรของเขาก็ใช้พื้นที่แห้งแล้งเลี้ยงสัตว์ได้ผลเท่าที่ควร ขอให้ไปดูมา เหมือนคำประกาศิต ทำให้ผมใฝ่ฝันอยากไปประเทศออสเตรเลีย แต่ก็ยังไม่มีโอกาสสักที

ปี 2522 ผมได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ตาก ซึ่งผมเคยใฝ่ฝันว่าจะมาเป็นเพราะอยู่ใกล้บ้าน มีพื้นที่มากพอที่จะขยายงานได้ งบประมาณที่ได้รับแต่ละปีมากพอที่จะพัฒนางานให้ดีขึ้นได้ บุคลากรที่มีอยู่ก็มีประสิทธิภาพและให้ความร่วมมืออย่างดี การพัฒนาสถานีฯจึงได้ดำเนินการเป็นผลดีมาโดยลำดับ

ในปี 2526 กรมปศุสัตว์ได้ย้ายโคลูกผสมชาร์โลเล่ส์จากสถานีฯปากช่องไปไว้ที่สถานีฯตาก เพื่อปรับปรุงสถานีฯปากช่องให้เป็นสถานีฯโคนมต่อไป ผมเริ่มมองเห็นแนวทางการ

ปรับปรุงพันธุ์หรือการสร้างพันธุ์โคเนื้อพันธุ์ใหม่ขึ้นมาทันที เพราะเคยฝันใฝ่เอาไว้ เมื่อนำโครงการเสนอกรมฯว่าสถานีฯตากจะสร้างโคเนื้อพันธุ์ชาร์เบรย์ ให้มีสายเลือดโคชาร์โลเล่ส์ 5/8 และมีเลือดโคบราห์มัน 3/8 เหมือนโคพันธุ์ซานต้าเกอร์ทรูดีส พันธ์แบรงกัส พันธุ์ซิมบรา หรือพันธุ์บราฟอร์ด กรมปศุสัตว์ก็ได้อนุมัติทันที โดยคัดเลือกแม่โคพันธุ์อเมริกันบราห์มันพันธุ์แท้จำนวน 100 แม่เข้าโครงการวิจัยการสร้างโคเนื้อพันธุ์ชาร์เบรย์ ส่วนพ่อพันธุ์ชาร์โลเล่ส์ และพ่อพันธุ์อเมริกันบราห์มันใช้น้ำเชื้อ โดยผสมเทียมใช้เวลาดำเนินการไม่ต่ำกว่า 15 ปี

สถานีฯตากยังมีแม่โคลูกผสมบราห์มันกับโคสายเลือดต่างๆอยู่อีก 326 แม่ ผมเห็นว่าถ้าจะ Upgrade ให้เป็นโคพันธุ์บราห์มันก็ไม่น่าจะได้เป็นโคบราห์มันเกรด A ได้ง่ายนัก จึงขออนุมัติกรมปศุสัตว์นำโค 326 แม่ดังกล่าวทำการวิจัยปรับปรุงเป็นโคเนื้อพันธุ์ตาก โดยดำเนินการในแนวทางเดียวกับการสร้างโคพันธุ์ชาร์เบรย์ และได้รับการอนุมัติจาก อธิบดีกรมปศุสัตว์ (ดร.วิฑูรย์ กำเนิดเพ็ชร) แม่โจ้รุ่น 13 ทำให้งานปรับปรุงพันธุ์โคของสถานีฯตากเป็นไปได้ง่ายขึ้นและจะมีผลงานออกมาในระยะเวลาใกล้เคียงกัน โคที่เกิดจากงานวิจัยของทั้ง 2 โครงการจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันที่แม่โคชั่วที่ 1 ของสายพันธุ์ตากเป็นโคลูกผสมบราห์มันกับโคสายพันธุ์อื่นๆบ้าง ผมปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีฯตากจนถึงปี 2536 จนเกษียณอายุรวมเวลานานติดต่อกันถึง 14 ปี จากนั้นมีผู้อำนวยการสถานีฯตากมาดำเนินการต่ออีก 2 ท่าน ในปี 2546 โครงการสร้างโคเนื้อพันธุ์ตากได้รับรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้นดีเยี่ยมจากสภาวิจัยแห่งชาติ และได้เผยแพร่ผลงานในงานโคเนื้อแห่งชาติ 2546 ที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ตาก โคพันธุ์ตากที่ได้มีเกณฑ์มาตรฐานและลักษณะที่สำคัญคือ ขนมีสีครีม น้ำตาลอ่อน น้ำหนักแรกเกิด 29 – 32 กก. น้ำหนักหย่านม 170 ถึง 200 กก. อัตราการเจริญเติบโตต่อวันเมื่อขุน 1.100 ถึง 1.400 กรัม/วัน/ตัว เกรดคุณภาพเนื้อดีถึง ดีมาก น้ำหนักโตเต็มที่ เพศผู้ 900 – 1.100 กก. เพศเมีย 600 – 800 กก. เป็นโคเนื้อที่โตเร็ว เลี้ยงง่าย ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนของประเทศไทย และให้เนื้อคุณภาพดี สนองความต้องการของตลาดเนื้อโคชั้นสูงได้

ในปี 2535 กรมปศุสัตว์แต่งตั้งให้ผมเป็นกรรมการไปคัดเลือกโคพันธุ์อเมริกันบราห์มัน จำนวน 800 แม่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ในรัฐเท็กซัส หลุยส์เซียน่า และฟลอริด้า เพื่อจัดซื้อมาเลี้ยงขยายพันธุ์ในสถานีฯต่างๆ ผมมีโอกาสได้ไปเห็น คิงร๊านช์ อยู่ที่รัฐเท็กซัส ตามที่เคยฝันใฝ่เอาไว้

ในปี 2536 ผมมีโอกาสไปศึกษาดูงานและจัดซื้อพ่อโคพันธุ์ออสเตรเลี่ยนบราห์มัน เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคของจังหวัดพะเยา ที่ประเทศออสเตรเรียและนิวซีแลนด์ ซึ่งทำให้ผมมีโอกาสเดินทางไปเห็นสภาพพื้นที่ตามที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งให้ไปดู ก็นับว่าความฝันใฝ่ของผมได้เป็นความจริงทุกประการแล้ว

ผลงานทางวิชาการ ผมก็ได้ริเริ่ม ผลักดันและมอบหมาย ให้นักวิชาการพนักงานและเจ้าหน้าที่สัตวบาล ทำการศึกษาวิจัยค้นคว้างานทางด้านปศุสัตว์ตลอดมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรของสถานีฯ เพื่อศึกษาให้ครบวงจรและเป็นรูปธรรม เพื่อให้นิสิตนักศึกษาจากสถาบันต่างๆ เข้าศึกษาปัญหาพิเศษ ทั้งนี้ได้มีนักศึกษาจากแม่โจ้เข้าศึกษาปัญหาพิเศษปีละหลายๆคนโดยได้ดำเนินการร่วมกันตั้งแต่ปี 2529 ตลอดมา มีผลงานทางวิชาการซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติหลายเรื่อง เป็นผลให้สถานีฯ ได้ก้าวหน้าปรับระดับเป็นศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ตากด้วย

นอกจากงานประจำที่ปฏิบัติตามหน้าที่อยู่ที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ตากเป็นเวลานานติดต่อกันถึง 14 ปี จนเกษียณอายุ ขอย้อนกลับไป ยังมีงานพิเศษตามคำสั่ง กอ.รมน.ติดต่อกันหลายฉบับ ให้ปฏิบัติหน้าที่คณะทำงานโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงบริเวณพื้นที่สองข้างทางหลวง หมายเลข 1090 สายแม่สอด-อุ้มผาง จังหวัดตาก ตั้งแต่ 1 ต.ค. 2523 – 30 ก.ย. 2527 และปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบำรุงพันธุ์สัตว์ กองอำนวยการโครงการพัฒนาเฉพาะพื้นที่อำเภอพบพระ จังหวัดตากตั้งแต่ 1 ต.ค. 2530 – 30 ก.ย. 2534 และเป็นพระมหากรุณาธิคุณได้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการที่ปรึกษา พอ.สว.จังหวัดตากที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งตามหนังสือ ตก. 003/13740 ลว. 1 ก.ย. 2526

ยังได้รับมอบหมายจากกรมปศุสัตว์ ให้หาที่ดินเพื่อจัดตั้งสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ในจังหวัดภาคเหนือหลายสถานี จึงได้ติดต่อสืบหาและได้รับความร่วมมือจาก นิเวศน์ เชิงปัญญา และวิจิตร ไชยเพิ่ม เพื่อนรุ่น 16 ด้วยกันซึ่งเป็นเกษตรจังหวัดแพร่และหัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดแพร่ ช่วยจนเป็นผลสำเร็จ ปัจจุบันคือสถานีวิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์แพร่และได้ติดต่อหาที่จัดตั้ง สถานีวิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์พะเยาและสถานีวิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์นครสวรรค์ ก็เป็นผลงานอีกส่วนหนึ่งที่มีความตั้งใจทำให้แก่ทางราชการ รวมเวลาที่รับราชการอยู่ที่กรมปศุสัตว์ 39 ปี มีเวลาราชการทวีคูณให้อีก 20 ปี รวม

59 ปี เป็นความภาคภูมิใจที่ผมซึ่งเป็นลูกแม่โจ้คนหนึ่งทำได้ตามที่ท่านศาสตราจารย์ ดร.พนม สมิตานนท์และท่านศาสตราจารย์ ดร.วิภาต บุญศรี วังซ้าย ได้ให้โอวาทไว้ว่า “ไม่มีงานอะไรที่ลูกแม่โจ้จะทำไม่ได้” และ “งานหนักไม่เคยฆ่าคน”

การที่ผมนำประสบการณ์บางอย่างในการรับราชการมาเขียน ก็เพื่อสะท้อนให้เห็นมุมหนึ่งของความสำเร็จในการปฏิบัติราชการ กว่าจะก้าวหน้าขึ้นมาถึงแต่ละจุด ต้องฟันฝ่าอุปสรรคและใช้ความพยายามจนถึงที่สุด บางคนมีความก้าวหนาในการรับราชการดีขึ้นตามลำดับ แต่ก็มีอีกมากที่ไม่ประสบความสำเร็จในการรับราชการ ทั้งนี้ผมเชื่อว่าอยู่ที่การกระทำและผลของการกระทำไม่เหมือนกัน ผู้ที่เข้ามารับราชการจะต้องมีใจรักงาน มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ มีความตั้งใจ พยายามและพัฒนาให้งานดีขึ้นต่อๆไปจนประสบความสำเร็จ การที่จะก้าวขึ้นในระดับหัวหน้าหรือผู้บริหาร จะต้องมีบุญบารมีช่วยเกื้อหนุนด้วย บุญบารมีเกิดขึ้นได้ก็ด้วยคุณงามความดีที่ตัวเองถือปฏิบัติอยู่เป็นประจำด้วยความจริงใจ ประกอบกับการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ทำให้เกิดความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน และได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาสร้างความนิยมชมชอบจากบุคคลทั่วไป เป็นผลให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมความคิด จะกระทำสิ่งใดก็ง่าย ความสำเร็จของงานจึงเกิดขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำมีความก้าวหน้าตามลำดับ ทั้งนี้ทั้งนั้นการที่บางคนจะเริ่มกระทำได้ก็ต้องมีแรงบันดาลใจให้กระทำ ความใฝ่ฝันก็เป็นแรงบันดาลใจให้ผมกระทำ และได้รับความสำเร็จเป็นที่พอใจแก่ตนเองและแก่ครอบครัวเช่นเดียวกันซึ่งก็นับว่าเป็นความฝันอันสูงสุด.

ในระยะเวลาที่รับราชการ 39 ปี ผมยังโชคดีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกระยะ 4 ปีในวันที่ 5 ธันวาคม โดยประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา

พ.ศ. 2508 เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
พ.ศ. 2511 เบญจมาภรณ์ช้างเผือก
พ.ศ. 2515 จัตุรถาภรณ์ มงกุฎไทย
พ.ศ. 2519 จัตุรถาภรณ์ ช้างเผือก
พ.ศ. 2522 ตริตราภรณ์ มงกุฎไทย
พ.ศ. 2522 เหรียญจักรพรรดิมาลา
พ.ศ. 2525 ตริตราภรณ์ ช้างเผือก
พ.ศ. 2529 ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
พ.ศ. 2532 ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก

พ.ศ. 2532 เหรียญพิทักษ์เสรีชน

หลังจากเกษียณอายุราชการแล้วได้กลับมาอยู่กับครอบครัวที่จังหวัดเชียงใหม่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมเท่าที่จะทำได้ ปัจจุบันอาสาสมัครทำงานให้ชมรมเกษตรอาวุโส ในหน้าที่เหรัญญิก ชมรมเกษตรอาวุโสมีอายุได้ 29 แล้ว มีสมาชิก 160-170 คน มีเงินทุนสำรองรวม 548,663.08 บาท มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือสงเคราะห์สมาชิกทั้งสามีและภรรยา เมื่อคนใดคนหนึ่งเสียชีวิตไป มีการพบปะสังสรรค์กันเป็นประจำเดือนละ 1 ครั้งเท่าที่สมาชิกท่านใดมีเวลาว่าง และร่วมกันทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้สมาชิกฯที่จากไปแล้วปีละครั้ง ชมรมเกษตรอาวุโสได้ถูกริเริ่มจัดตั้งโดยท่านอาจารย์วิภาต บุญศรี วังซ้าย มีรุ่นพี่ตั้งแต่รุ่น 1-5 ให้ความร่วมมือกัน ผู้ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกจะมีอายุระหว่าง 55-70 ปี ไม่จำกัดเพศและอยู่ที่ไหนก็เป็นสมาชิกได้ งานอดิเรกของครอบครัวคือ ปลูกหน้าวัวตัดดอกขายในเนื้อที่ 400 ตารางเมตร ผลกำไรก็คือ ความสุขกาย สบายใจ ได้บริหารร่างกาย ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีสมาธิ

นายสมบูรณ์ จุระเสถียร

ABILENE

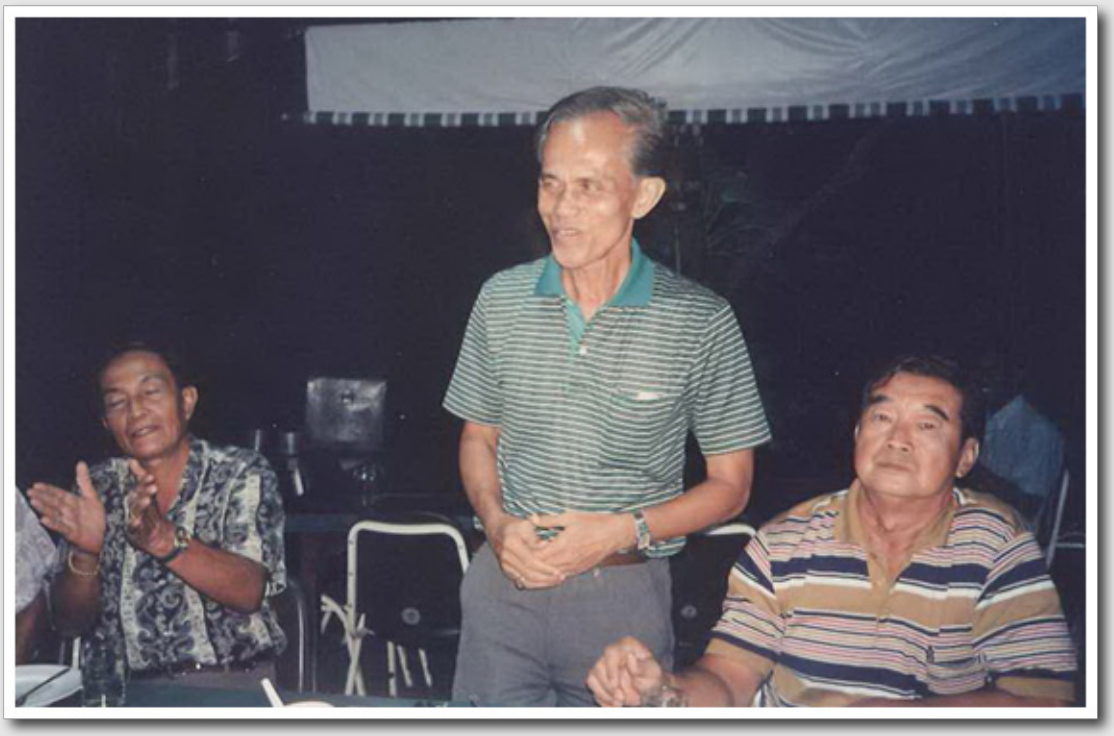

รุ่น 31-35

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายสนิท สมโภชน์

312 ซอยอินทามระ 47 ถ.สุทธิสาร
เขตดินแดง กรุงเทพ 10310
โทร.0-2275-8331, 081-561-2195

ข้าพเจ้าไปเรียนแม่โจ้ 3 ปี (พ.ศ.2494-2497) ซึ่งก็มีทั้งสุขและทุกข์เป็นธรรมดา ซึ่งก็ได้อดทนพยายามเรียนจนจบหลักสูตร 3 ปี ผู้ที่ผ่านแม่โจ้ทุกคนรู้ดี พวกเรานักเรียนแม่โจ้มาจากทุกภาคของประเทศ ภาษาพูดจึงไม่เหมือนกัน คนภาคเหนือก็พูดภาษาเหนือ ทุกคนพูดภาษาถิ่นของตนเองจึงมีเรื่องขำๆ ที่พอจำได้มาเล่าสู่กันฟัง คือวันนั้นเป็นวันหยุด ข้าพเจ้าพร้อมเพื่อนๆ 4-5 คนไปเที่ยว อ.สันทราย ขากลับพากันเดินกลับ(เงินหมดหรือไม่มีเงินจำไม่ได้) เดินคุยกันไปเรื่อยๆ จนพบร่มไม้ข้างทาง เราพากันหยุดพักร้อนระหว่างพักก็มีชายวัยกลางคนหาบของอะไรมาจำไม่ได้มาพักคุยด้วย คุยกันไปคุยกันมาก็มีเพื่อนเราคนหนึ่งจำชื่อได้ว่า คุณสังเวียน บำรุงศรี(จำชื่อได้แม่นเพราะเป็นพระเอกของเรื่อง) ได้เอ่ยปากถามชายวัยกลางคนว่า “พ่ออุ๊ยๆ คิงมีลูกสาวก๊อ” ชายวัยกลางคนลุกขึ้นยืนแล้วชี้หน้าพรางกล่าวว่า “คิงอย่าอู้จะอี้ ฮาบ่อชอบ” พวกเรา 3-4 คนก็มองหน้ากันไม่รู้จะพูดอะไรจำได้ว่า คุณสังเวียน เป็นชาวนครสวรรค์ เรื่องนี้เกิดขึ้นตอนอยู่ชั้นปี 1 ใหม่ๆ รู้ภาษาเหนือปูๆ ปลาๆ เรื่องก็จบลงได้เมื่อพวก เราขอโทษพ่ออุ๊ย

เมื่อสอบเสร็จปี 3 ก็เข้ากรุงเทพฯ ไปสมัครงานที่กรมการข้าวประตูน้ำ (กรมการข้าวจัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2496) มีการสอบสัมภาษณ์อย่างเดียว ข้าพเจ้าถูกจัดให้ไปอยู่แผนกช่วยทำนาด้วยเครื่องจักร กองวิศวกรรม ไปอยู่กับอาจารย์สุขเลิศ สุขใจ ซึ่งขอโอนจากอาจารย์แม่โจ้มาเป็นหัวหน้าแผนกช่วยการทำนาด้วยเครื่องจักร โลกมันกลมจริงๆ ปฏิบัติงานอยู่กองวิศวกรรมประมาณสิบกว่าปี ระหว่างปฏิบัติงานอยู่กองวิศวกรรม กอ.รมน.(กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน) ได้มีหนังสือขอยืมตัวข้าพเจ้าไปช่วยราชการที่ กอ.รมน. ประมาณ 6 ปี ระหว่างช่วยงานอยู่ กอ.รมน. ข้าพเจ้าทำเรื่องขอโอนไปรับราชการที่กรมส่งเสริมการเกษตร โดยบรรจุข้าพเจ้าตำแหน่ง เกษตรอำเภอบ้านโป่ง จ.ราชบุรี ข้าพเจ้าจึงขอลาออกจาก กอ.รมน. ไปรับราชการตำแหน่ง เกษตรอำเภอบ้านโป่ง จ.ราชบุรี ต่อมากรมส่งเสริมการเกษตร มีคำสั่งให้ข้าพเจ้าไปดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยป้องกัน และกำจัด

ศัตรูพืชที่1 จ.นครปฐม ประมาณ 10 ปี โดยตำแหน่งครั้งสุดท้ายดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่ 2 จังหวัดสุพรรณบุรี จนเกษียณอายุราชการในปี พ.ศ. 2536

สนิท สมโภชน์

ภาพการไปศึกษาและดูงานภาคใต้ร่วมกัน อดีตอธิบดี และอดีตข้าราชการกรมวิชาการเกษตร

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายวีระ วัฒนกูล

44/4-5 ซ.รามอินทรา39 ม.4
แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กทม. 10220
โทร. 0-2521-2706

แม่โจ้รำลึก พ.ศ. 2491 จบ ม.6(สมัยก่อน) ที่โรงเรียนประจำจังหวัดสุราษธานีตั้งใจจะสอบ Entrance ไปแม่โจ้ แต่ทั้งพ่อ-แม่และพี่สาวทั้ง 3 คนไม่เห็นด้วย นายทุนไม่อนุมัติจึงต้องเรียน ม.7-8 ที่กรุงเทพฯ สอบผ่านแค่ ม.7 ไม่ผ่าน ม.8 คงได้แต่ “เหรียญช้างสามเศียรของกรมพละศึกษา” จากการชนะเลิศกีฬาบาสเก็ตบอล นักเรียนรุ่นกลางให้โรงเรียนวัฒนศิลป์วิทยาประตูน้ำ-มักกะสัน ใจไม่อยู่กรุงเทพฯ ซะแล้ว เผ่นตามคำเรียกร้องของหัวใจดีกว่า สอบได้ทุนจึงเผ่นไปเป็นลูกแม่โจ้จนได้ในปีพ.ศ. 2494 แม้จะช้าไป 2 ปีก็ตาม

เป็นลูกแม่โจ้คนหนึ่งที่ไม่ค่อยได้ทำงานภาคปฏิบัติมากนัก ที่จำได้ว่าเป็นงานหนัก เป็นงานแรกที่ทดสอบความอดทน คือให้จับคู่กับเพื่อนอีก 1 คน คือ จรินทร์ นาคศิริ(เพื่อนผู้ล่วงลับไปแล้ว) ทำการปรับพื้นที่จากป่าแพะจนกลายเป็นที่ทำนาได้เนื้อที่ 1 งานโดยมีแต่มีด ขวาน และจอบ เสียมเท่านั้น และทำ “แปลงขนาด” สำหรับปลูกผักของแต่ละคนผลคือ มือแตกกัน

ทุกคนชัวร์ ส่วนงานที่ต้องอดนอนเฝ้าเตาบ่มใบยาสูบ และเล้าไก่นั้น ไม่เคยต้องทำ เพราะเป็นนักกีฬาตลอด 3 ปี ซึ่งผลของการแข่งขันกีฬา มีแปลกๆ ดี กล่าวคือ

ปีที่1 เล่นเฉพาะบาสเก็ตบอล ประหลาดดีที่ผลการแข่งขันได้ที่บ๊วยคู่กับโรงเรียนมงฟอร์ดวิทยา(คือเสมอกัน และอยู่ตำแหน่งสุดท้ายด้วยกัน) ฮ่าๆๆ

ปีที่2 คงเล่นเฉพาะบาสเก็ตบอลอีก ปีนี้ปรับทีมและเล่นเข้าขากันดีขึ้น จนได้เข้าชิงชนะเลิศกับโรงเรียนยุพราชวิทยาเจ้าของสนาม ผลคือไม่ชนะคงได้แค่รองชนะเลิศ

ปีที่3 ปีสุดท้าย มีพิเศษ คือร่วมเล่นฟุตบอลเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งปรากฏผลว่าบาสเกตบอล เข้าชิงชนะเลิศกับโรงเรียนยุพราชฯ อีก ผลชนะเลิศเป็นครั้งแรก สำหรับฟุตบอลเป็นปีแรกที่อนุญาตให้ใส่ stud เล่นได้ และเข้าชิงชนะเลิศ ผลแม่โจ้ ชนะเลิศ โดยตนเองเล่นในตำแหน่งแบ็คซ้ายตลอดจนกระทั่ง ถึงตอนเรียนคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กทม.

ความสัมพันธ์ทางใจกับแม่โจ้นั้นเหลือคณานับ แม่สอนให้สู้งานอดทน ไม่กลัวความยากลำบาก และให้ความรู้พื้นฐานอย่างดีเยี่ยมที่พวกลูกของแม่ย่อมทราบ และซึ้งกันดีอยู่แล้ว สุดที่จะบรรยาย จึงขอแสดงความคิดคำนึงถึงในมุมการกีฬา เมื่อ 60 ปีก่อน อันเป็นเกล็ดเล็กๆ น้อยๆ แทน

จากแม่โจ้ สู่วนศาสตร์ K.U. บางเขน กรุงเทพฯ และรับราชการกรมป่าไม้ จนเกษียณอายุราชการ ผ่านงานหลายด้าน ทั้งป่าไม้แขวง ป่าไม้อำเภอ ป่าไม้จังหวัด ฯลฯ ทั้งฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหาร มากมายพอสมควรในท้องที่ ตั้งแต่จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก จังหวัดขอนแก่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ จังสุโขทัย และจังหวัดตาก อันเป็นจังหวัดที่ได้ปฏิบัติสุดท้าย คือ เกษียณที่สำนักงานป่าไม้เขตตาก ปีพ.ศ. 2537 ด้วยดี

มีทั้งด้านปราบปรามจับไม้พะยุงที่จังหวัดสุรินทร์ ปีพ.ศ.2518 เป็นข่าวดังทั่วประเทศ ผู้กระทำผิดถูกลงโทษจำคุกถึง 5 ปี เป็นการเสี่ยงอันตรายพอดู ส่วนด้านวิชาการที่ประทับใจที่สุดและภูมิใจมากที่ได้อาศัยพื้นฐานจากแม่โจ้มาช่วย คือ ขณะดำรงตำแหน่งป่าไม้จังหวัดมหาสารคาม กรมป่าไม้ได้ให้ ทำการปลูกป่ายูคาลิปตัส ในโครงการปลูกป่าฟื้น

ชุมชน สำหรับหมู่บ้าน (village woodlot) ที่อำเภอโกสุมพิสัย ได้ผลดีมาก แม้จะเป็นดินปนทราย ผ่านการทำไร่มันสำปะหลังมาเป็นเวลานาน จนเป็นตัวอย่าง และที่ศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่นๆ และจากต่างประเทศที่ทำโครงการนี้ ซึ่งความจริงก็เป็นความรู้ พื้นฐานจากการเป็นลูกแม่โจ้ มานั่นเอง กล่าวง่ายๆ คือ ใช้ปุ๋ยรองก้นหลุมเพื่อดึงราก และใช้ปุ๋ยคอกใส่รอบโคนต้น ป้องกันไม่ให้ดินทรายรัดโคนต้นไงล่ะ ง่ายๆ สำหรับลูกแม่โจ้ใช่บ่ล่ะ? (ได้ทราบ “ต่อมาว่า” การปลูกป่าของกรมป่าไม้ ก็ใช้ปุ๋ยดึงรากกันแล้ว) ด้วยใจรักด้านธรรมชาติ และต้นไม้ จึงดำรงชีวิตในวัยชรา อยู่กับต้นไม้เกือบเต็มพื้นที่ทั้งลงดิน ทั้งไม้กระถาง เพลิดเพลินและได้ออกกำลังกายขณะนี้อายุ เกือบ 80 ปี แล้วก็ยังพอออกไปเสวนากับพรรคพวกเพื่อนฝูงได้ตามสมควร จนกว่าจะถึงเวลานั้นที่ต้องพบกันทุกชีวิต ทำให้แม่โจ้เจริญและทรงคุณค่ายิ่งๆ ขึ้นไป ตลอดกาลนาน

ก่อนจบให้สวยๆ ก็ขอสรุปชีวิตเกี่ยวกับครอบครัวให้เพื่อนพ้องน้องพี่ทราบซะหน่อยว่าไม่สิ้นชาติพันธุ์ของลูกผู้ชายสุดท้องของพ่อแม่ (พี่สาว 3 คน) ในตระกูล “วัฒนกูล” โดยได้สมรสกับคุณมานี พันธุ์ปัญญา ล้ำหน้าเพื่อนฝูงตั้งแต่วันที่ 7 พฤษภาคม 2503 ที่ อ.พะเยา จ.เชียงราย (ซึ่งปัจจุบันเป็นอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา) ขณะรับราชการที่สำนักงานป่าไม้เขตปราจีนบุรี มีผู้สืบสันดาน 4 คน คือ

1. ปี 2504 ได้ลูกชาย 1 คน ที่จ.ปราจีนบุรี ชื่อ นิรันดร์ (เบิ้ม) สมรสกับ น.ส.โชติรส ได้หลานสาว 1คน(บุศย์)เรียนต่างประเทศ
2. ปี 2506 ได้ลูกชายอีก 1 คน ที่จ.ขอนแก่น ชื่อ ธนัช (แกรนด์) สมรสกับ น.ส.สุทธิรักษ์ ได้หลานชาย 2 คน ขณะนี้คนโตชื่อ Sian เล่นGolf อายุย่าง 18 ปีเป็นแชมป์ของ ก.ก.ท.พร้อมกับเรียนระดับมหาวิทยาลัย ที่จังหวัดปทุมธานี (ได้รับทุนเรียนฟรี) คนเล็กชื่อ Singha เล่นกีฬาเทนนิสอายุ 16 ปี ปีหน้าเข้ามหาวิทยาลัย (ได้รับทุนเรียนฟรี) เช่นเดียวกัน
3. ปี 2508 ได้ลูกชายอีก 1 คน ชื่อ เดชะ (เก่ง)มาอยู่ที่กรุงเทพฯ ยังโสด แต่คงไม่นานก็จะมีชีวิตคู่แต้ๆ ทุกคนกำลังลุ้นอยู่
4. ปี2511 ได้ลูกสาว สุดท้องที่อุบลราชธานี ชื่อวีรนุช (ก้อย) 1 คน จึงปิดอู่ สมรสแล้วกับนายพรศักดิ์ สุริยะวงศ์ ได้หลานตาผู้หญิง 1 คน ชื่อเจ้ามด ขณะนี้เรียนอยู่ ป.3 พำนักอยู่ที่จังหวัดตาก

ลูกชายทั้ง 3 คน ประกอบอาชีพอิสสระด้านธุรกิจและสื่อโทรทัศน์ อยู่ในกทม. ส่วนลูกสาว – ลูกเขย อยู่ที่จังหวัดตาก ทุกคนซำบายดี

วีระ – มานี วัฒนกูล

17 มิ.ย.2554

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายวิสุทธิ วุฒิวงศ์

312 ซ.อินทามระ47 ถ.สุทธิสาร
เขตดินแดง กรุงเทพ 10310
โทร. 02-363-5532, 081-413-1332

แม่โจ้คลินิค 129 ถนนสายเชียงใหม่-พร้าว
หมู่9 ตรงข้ามมหาวิทยาลัยแม่โจ้
อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50290
โทร. 02-363-5532, 081-413-1332

สถานะภาพครอบครัว ภรรยา นางบุญมา วุฒิวงศ์ (ข้าราชการบำนาญ)
มีบุตร 2 คน

1. นายสู่บุญ วุฒิวงศ์ น.บ.(จุฬาฯ),เนติบัณฑิตไทย, ประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษชั้นสูง (Georgetown U.) M.C.L. (George Washington U.), L.L.M.(AWARD) Tulane U, บ.ย.ส.(รุ่นที่ 8), ป.ป.ร.(รุ่นที่ 9), ว.ป.อ. (รุ่นปี 2549) รัฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้(2550) ตำแหน่งราชการปัจจุบัน : อธิบดีผู้พิพากษาภาค 3 ศาลยุติธรรม นครราชสีมา

แพทย์หญิง เวียงจันทร์ วุฒิวงศ์(สะใภ้) วทบ., ท.บ., น.บ.
มีบุตร 2 คน นายแพทย์วิทวัส – นศพ. จรัสพงษ์ วุฒิวงศ์ คณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. พลตรี ทรงบุญ วุฒิวงศ์ ต.ท. รุ่น 16, จปร.รุ่น 27 รร.เสธ.ทหารรุ่น 38 พ.ศ. 2539, ว.ป.อ.(รุ่นปี 2553) กองบัญชาการกองทัพไทย

แพทย์หญิง จุฑาวดี วุฒิวงศ์ (สะใภ้) พ.บ.(เกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง) คณะแพทย์ศาสตร์ ม.มหิดล

วิสุทธิ วุฒิวงศ์

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายเลื่อน ธนะเพทย์

๓๖ ม.๖ ถ.ฮ่องลี่ ต.รอบเวียง
อ.เมือง จ.เชียงราย ๕๗๐๐๐
โทร. ๐๕๓-๖๐๐-๙๓๓, ๐๘๔-๖๑๑-๑๕๓๐
โทรสาร ๐๕๓-๖๐๐-๙๓๐
Email.thanpate@hotmail.com

เรียกกันเล่นๆ ว่ารุ่น “ตุ๊กแกตกแทงค์ อีแร้งจับหลังคา ฟ้าผ่าหอระฆัง”

เกิดเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๔๗๗ (ตรงกับวันก่อตั้งโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้) ณ.บ้านสวนตาล ต.เวียง อ.เมือง จ.น่าน ปัจจุบันอายุ ๗๖ ปี มีแม่บ้านชื่อ นางประคองศรี ธนะเพทย์ อายุ ๗๔ ปี อดีตข้าราชการครู มีบุตรธิดา ๓ คน ดังนี้

๑. นายธีระ ธนะเพทย์ จบการศึกษาปริญญาตรี รับราชการพนักงานรัฐวิสาหกิจ ตำแหน่ง พนักงานช่าง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงราย

๒. นางนงลักษณ์ อติเปรมินทร์ จบการศึกษาปริญญาตรี รับราชการพนักงานรัฐวิสาหกิจ ตำแหน่งนักบัญชี การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยา จังหวัดพะเยา

๓. นางรสนันท์ มานะสุข จบการศึกษาปริญญาโท อยู่โรงเรียนเอกชน ในตำแหน่งอาจารย์ฝ่ายปกครองโรงเรียนพณิชยการเชียงราย จังหวัดเชียงราย

พ.ศ.๒๔๙๓ สมัครสอบเข้าเรียนแม่โจ้ได้ทุนเข้าเรียน พฤษภาคม รายงานตัวเบิก เสื่อที่นอน หมอน มุ้ง จากเจ้าหน้าที่ชื่อนายสม แล้วเข้าที่พัก หอศรีเกษตร ๖ มิ.ย. มีการรับน้องใหม่กันอึกทึกครึกโครมด้วยประเพณีต้อนรับแม่โจ้ เวลาตี ๐๔.๐๐ น.ตกใจตื่นนอน มีเพื่อนศรีบุญโย ตกใจกระโดดหน้าต่าง นำเอามาเล่ากันทีหลังหัวเราะกันใหญ่เพื่อนคนนี้ขยันปลูกผักขาย แม้กระทั่งเผาถ่านขายมีอยู่วันหนึ่งนำถ่านไปขายให้คุณนายบุญมีแม่บ้านอาจารย์พนม สมิตานนท์ ท่านซื้อไว้ ๑ กระสอบ พอตื่นเช้ามาถ่านมอดเป็นขี้เถ้าหมดเลย เพราะถ่านยังไม่สุกได้ที่จึงมอดไหม้กลายเป็นขี้เถ้าดังกล่าวครับ ปัจจุบันคุณศรีบุญโยได้เสียชีวิตแล้วครับ รักกันจริงพี่น้องสถาบันแม่โจ้ เพลง เขียว-ขาว-เหลือง คือ สีสวรรค์ฯ กับเพลง ?โอ้ แม่โจ้ของเราแต่ก่อน เป็นป่าดงดอนไร้ความงามตาฯ ยังก้องในหูจนทุกวันนี้ เพื่อนเอย

รำลึกความหลัง ชีวิตนักศึกษาแม่โจ้ ๓ ปี ซาบซึ้งใจยังมีเพื่อนรักกัน มีกีฬาตื่นเต้น ฟุตบอลแม่โจ้-พลร่ม แข่งกันชนะ ๑-๐ มีชูชาติ บูรณศิริ(จอบ) ทำหน้าที่ผู้รักษาประตู และมีเพื่อนๆอีกหลายคนยังจำชื่อได้เกือบหมดทุกคกคน เพื่อนร่วมรุ่นกัน เหนือ-กลาง-ใต้-อีสาน ๖ มิ.ย.ของทุกปี ควรไปพบกันบ้างถ้ายังมีกำลังไปได้หาเพื่อนรัก ทั้งหลาย

ตี ห้าฯ ระฆังปลุกลงงานขานชื่อ ลงงานเช้า (ลุงถา) ผู้ตีระฆังปลุก เวลา ๐๘.๐๐ น. กินข้าว เวลา ๐๙.๐๐ น.เข้าเรียน ห้องเรียนนั้นกระดานมีแผงไม้ไผ่กั้น มุงสังกะสี เวลา ๑๖.๓๐ น.ลงงานอีก ตอนเย็นหลังอาหารจะเดินไปตลาดแม่โจ้ บ้างก็ไปเที่ยวหมู่บ้านแม่โจ้ ก็พอมีสาวๆสวยๆให้หยอกล้อกันตามประสาหนุ่มสาวกินกล้วยฉาบ แข่งฟุตบอลระหว่างหอกินกล้วยฉาบ สี่ทุ่มไฟฟ้าดับจุดตะเกียงดูหนังสือไม่มีทีวีให้ดู

ปีที่สาม สุดท้ายจำได้ว่าไปฝึกภาคสนาม รด.ที่บ้านแม่ออนใต้-เหนือ อ.สันกำแพง ๑๕ วัน เดือนมีนาคม กลับถึงแม่โจ้เงียบปิดเทอม พบปะชาวบ้านเอาไก่มาแลกเสื้อผ้า,จอบคู่ชีพ แล้วเราก็เตรียมตัวกลับบ้าน ไปหางานทำ บ้างก็ไปสอบเรียนต่อกันแยกย้ายกัน พ.ศ. ๒๔๙๖ อายุ ๑๙ ปี ข้าพเจ้าไปหางานทำเริ่มเข้ารับราชการ ตลอดระยะเวลา เริ่มตั้งแต่ครูจัตวา ร.ร.เกษตรกรรม จ.น่าน-กรมอาชีวศึกษา ๑ ปีเศษ แล้วลาออกไปเรียนต่อ เริ่มที่กระทรวงศึกษาธิการ จบที่กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ตำแหน่งพัฒนากรตรี,พัฒนาการอำเภอ,พัฒนานิเทศน์ และพัฒนาการจังหวัด ว่ายเวียนในกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ๓๔ ปี จนเกษียณอายุ ๖๐ ปี ในตำแหน่งพัฒนาการจังหวัดพะเยา พ.ศ.๒๕๓๗ ตั้งแต่เกษียณมาก็ไม่ได้หยุดงานคงช่วยงานด้านสังคมของเชียงรายจนถึงปัจจุบัน ก.พ.ได้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานจริยธรรมจังหวัดเชียงราย ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๕๓ และยังช่วยงานสังคมด้านอื่นๆอยู่ จึงขอต้อนรับพรรคพวกทุกท่านถ้าไปเชียงราย มีชุมนุมศิษย์เก่าแม่โจ้อย่างเข้มแข็งนะครับ อย่าลืมไปเชียงรายเรียกใช้ “ชุมนุมฯ” ได้เลยครับโดยเฉพาะเพื่อนฝูงเรา

ขอจบเรื่องเล่าเพียงเท่านี้ก่อนนะครับ ความจริงคนแก่มีเรื่องเล่าความหลังมากมาย เอาพอจำกันได้ก็แล้วกัน และขอขอบคุณท่านอาจารย์ไพบูลย์ และผู้ร่วมคิดริเริ่มเรื่องนี้

นายเลื่อน ธนะเพทย์

๒๖ มี.ค.๕๔

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายมนัส ศิริมัย

๖๒๓ ซ.ลาดพร้าว ๖๔ (เกตุนุติ)
ถ.ลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง
เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐
โทร. ๐-๒๕๓๙-๘๘๒๕

ชีวประวัติ บ้านเกิด บ้านสะพานแดง ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นลูกทะเลขนานแท้ เพราะใต้ถุนบ้านมีน้ำทะเลเต็มไปหมด มีกุ้ง หอย ปู ปลา เยอะแยะให้จับกิน (ไม่ใช่ชาวเล)

เรียนหนังสือ ชั้นประถมและมัธยม ที่โรงเรียนประจำจังหวัด จากนั้นเข้ากรุงเทพพร้อมเพื่อนหลายคน สมัครไปเรียนต่อที่แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓

จบปี พ.ศ. ๒๔๙๖ สมัครเข้ารับราชการกรมประมง ปีพ.ศ. ๒๔๙๗ สำนักงานกรมประมงเป็นตึกใหญ่ รวมกับกรมกสิกรรม อยู่หน้าโรงไฟฟ้าวัดเลียบ ถนนจักรเพชร(ปัจจุบันตึกหลังนี้ได้เปลี่ยนมาเป็นตึกศาลรัฐธรรมนูญ) เริ่มแรกเป็นพนักงานประมงจัตวา ในแผนกสัตว์น้ำอื่นๆ(สัตว์น้ำที่ไม่ใช่ปลา) มีนายเชิดชาย อำมาตยกุล เป็นหัวหน้าแผนก มีนายทวนไทย บำราศอรินทร์พ่าย เป็นหัวหน้ากอง (กองสำรวจและค้นคว้า) มีนายบุญ อินทรัมพรรย์ เป็นอธิบดี(กรมประมง) งานในหน้าที่ เป็นพนักงานออกสำรวจ เก็บข้อมูลสถิติ แหล่งสัตว์น้ำ แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำพวก กุ้ง ปู และหอย ในประทศไทยในเบื้องต้น บริเวณอ่าวไทยตอนบน แถบจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ และสุราษฎร์ธานี มีงานทดลองเพาะเลี้ยงหอยนางรม หอยแมลงภู่ หอยแครง กุ้ง และปูทะเล เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

ตำแหน่งหน้าที่การงานได้เปลี่ยนและเลื่อนระดับขึ้นมาตามลำดับ จากชั้น จัตวา ตรี โท เอก และพิเศษ และเป็นผู้บริหารระดับสูงในส่วนภูมิภาคตำแหน่ง ประมงจังหวัด เริ่มที่ประมงจังหวัดนนทบุรี ระหว่าง ปีพ.ศ. ๒๕๑๙ – ๒๕๒๖

ประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่าง ปีพ.ศ. ๒๕๒๖ – ๒๕๓๑ และ
ประมงจังหวัดลพบุรี ระหว่าง ปีพ.ศ. ๒๕๓๑ – ๒๕๓๕
เกษียณอายุราชการ ปีพ.ศ. ๒๕๓๕

ชีวิตส่วนตัว สมรสปีพ.ศ. ๒๕๐๗ (เมื่ออายุ ๓๒ ปี) กับนางพรรณี ศิริมัย มีบุตรธิดา รวม ๓ คน คือ

๑. นายพัฒนะ ศิริมัย จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบอาชีพ รับราชการ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. นางสาวกรุณา ศิริมัย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ประกอบอาชีพ เป็นพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเทพธารินทร์ (โรงพยาบาลเอกชน)

๓. นางกมลพร สุทธิรัตน์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อักษรศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว สรุปมีลูก 3 แล้วก็มีหลานอีก ๕ คน (หลานตา ๒ คน และหลานปู่ ๓ คน) เป็นหญิงทั้งหมด น่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง

หลังเกษียณอายุราชการ ทำงานเป็นลูกจ้างภรรยา อยู่ที่บ้าน รับเงินเดือนค่าจ้างอัตรา 450.-บาท ทำงานซ่อมดูแลรักษาบ้าน งานทำสวนหย่อมไม้ประดับ และงานแลดูลูกหลาน มีความสุขตามอัตภาพ อนิจจัง – ทุกขัง – อนัตตา สังขาร ไม่เที่ยง ถ้าไม่ไหวก็ขอลา

มนัส ศิริมัย

นายมนัส ศิริมัย พร้อมภรรยา ที่พระตำหนักสมเด็จย่า ดอยตุง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙

การเที่ยวหลังเกษียณ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่อุทธยานแห่งชาติเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

จากซ้าย คนที่ ๑ มนัส ศิริมัย แม่โจ้ รุ่น ๑๖

คนที่ ๓ ธีรวัจน์ ธีรกสิกร์ แม่โจ้ รุ่น ๑๖

คนที่ ๕ ดิเรก ไรปิ่น แม่โจ้ รุ่น ๑๖

แม่โจ้รุ่นที่ 16
ดร.ไพศาล ศุภางคเสน

71/54 ซ.ปิ่นประภาคม ถ.ติวานนท์
อ.เมือง นนทบุรี 11000

องค์ที่ ๑ สู่แม่โจ้ พวกเรารุ่น ๑๖ เข้าเรียนที่โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ระหว่างปีการศึกษา ๒๔๙๔ – ๒๔๙๗ ... ขณะนั้นมีนักเรียนรุ่นพี่เราอยู่แล้ว ๒ รุ่น คือ รุ่นที่ ๑๔ และ ๑๕ แต่ถ้านับรุ่นที่เป็นโรงเรียนเกษตรกรรมฯ รุ่นเราเป็นรุ่นที่ ๓ โดยมีรุ่นที่ ๑๔ และ ๑๕ เป็นรุ่นที่ ๑ และ ๒ และมีรุ่นน้องคือรุ่นที่ ๔ และ ๕ หรือจะเรียกว่ารุ่น ๑๗ และ ๑๘ ... ทั้ง ๕ รุ่นนี้ จะมีความคุ้นเคยและใกล้ชิดกันมากกว่ารุ่นอื่นโดยรุ่น ๑๖ จะเป็นรุ่นที่เชื่อมต่อระหว่าง ๕ รุ่นดังกล่าว

แม่โจ้ รับนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ ๖ โดยสอบแข่งขัน รุ่น ๑๖ มีนักเรียนทั้งหมด ๑๒๐ คน เป็นนักเรียนทุน ๘๐ คน และ นอกทุน ๔๐ คน นักเรียนทุนจะได้รับค่าอาหารเดือนละ ๑๒๐ บาท ส่วนค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยเฉพาะค่าเครื่องนอน ซึ่งประกอบด้วย เสื่อ ที่นอนขนาดเล็ก (ที่นอนลิง) หมอน และ มุ้ง ทุกคนต้องเสียค่าเครื่องนอนปีละ ๑๐๐ บาท ผ้าห่มหาเอาเอง

หลังจากกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศรายชื่อผู้สอบที่ได้รับทุนและไม่ได้รับทุน พร้อมกำหนดการเดินทางและชำระค่าโดยสารรถไฟครึ่งราคาชั้นที่ ๓ คนละ ๙๙ บาท ซึ่งเป็นการเดินทางที่ดีที่สุดในสมัยนั้นจากกรุงเทพฯ ไป เชียงใหม่ โดยขบวนรถไฟด่วนออกสถานีหัวลำโพงเวลา ๑๘:๐๕ น. และจะถึงเชียงใหม่ประมาณ ๑๔:๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น การเดินทางนี้มีรุ่นพี่คือรุ่น ๑๔ และ ๑๕ ร่วมเดินทางรถไฟขบวนเดียวกันมาต้อนรับดูแลความประพฤติโดยพวกเราไม่รู้ตัว เรื่องนี้มีรุ่นพี่ รุ่น ๑๔ คนหนึ่งที่มาพูดคุยกับพวกเราบางคนพร้อมให้กำลังใจกับพวกเรา ตั้งแต่แรกพบโดยคิดไม่ถึงว่าเป็นนักเรียนแม่โจ้ แม้เมื่อมาอยู่บางเขนด้วยกันก็เป็นพี่ที่ดีที่สุดของเรา ซึ่งผมคิดว่าพวกเรารู้จักพี่ใหญ่ของเราคนนี้ดีที่สุดคือ พี่เจือ สุทธิวนิช

องค์ที่ ๒ ที่แม่โจ้ ถึงสถานีรถไฟเชียงใหม่แล้ว ต้องเดินทางต่อโดยรถยนต์โดยสาร

เพราะแม่โจ้อยู่ห่างจากเชียงใหม่ ๑๘ กิโลเมตร ตามถนนเชียงใหม่ – พร้าว (สายเก่า) ซึ่งระยะ ๙ กิโลเมตรแรก เป็นถนนลาดยาง ๒ ช่องทางถึงอำเภอสันทราย จากอำเภอสันทรายอีก ๙ กิโลเมตร เป็นถนนหินบดอัดเวลารถวิ่งฝุ่นตลบ สะพานข้ามห้วยหรือร่องน้ำบนถนนสายนี้เป็นสะพานไม้ขนาดกว้างพอดีกับรถโดยสาร เวลารถวิ่งผ่านจะสั่นน่ากลัวพัง รถที่วิ่งผ่านสะพานเหล่านี้ต้องวิ่งให้เร็ว และให้ล้อตรงกับไม้กระดานที่เป็นทางวิ่ง

ถึงแม่โจ้แล้วแยกย้ายกันเข้าหอพัก รุ่นพี่จะแนะนำให้ไปเบิกเครื่องนอนที่หออำนวยการ ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควรกว่าจะเบิกเครื่องนอนได้ครบทุกคน ได้เครื่องนอนกลับมาถึงหอที่พักจะพบว่ากระเป๋าใส่เสื้อผ้าจะผิดจากที่เคย และ พวกขนม หรือ ของที่รับประทานได้จะอันตรธานหายไปหมด บทเรียนแรกที่ทดสอบความหนักแน่นและเอื้อเฟื้อของพวกเรา หรือ รับน้องใหม่วันแรกถึงแม่โจ้ของรุ่นพี่

สภาพหอพักแม่โจ้ขณะนั้น เป็นเรือนไม้ใต้ถุนสูงมีมุขหน้าหอเพื่อใช้เป็นที่ทบทวนการเรียน ใต้ถุนตีไม้ลูกกรงทะแยงมุมเป็นรูปขนมเปียกปูน เพื่อใช้เก็บอาวุธประจำกาย คือจอบ และ เสื้อผ้าที่สกปรก (ชุดลงงาน) หลังคาหอมุงด้วยใบตองตึง (ใบพลวง) ฝาทำจากไม้ฟาก (ไม้ไผ่สับเป็นริ้วเล็กๆ แต่ยังติดกันเป็นแผ่น) หน้าต่างบุด้วนเสื่อลำแพน (ไม้ไผ่สานลายขัด) แต่ละหอจุได้ประมาณ ๔๐ คน โดยตั้งเตียงสองแถว ปลายเท้าชนกัน ไม่มีไฟฟ้า ต้องใช้ตะเกียงโป๊ะประจำกาย แม่โจ้มีไฟฟ้าใช้เมื่อรุ่น ๑๖ เรียนเทอมสุดท้ายก่อนจบการศึกษา

หอพักในขณะนั้นมีทั้งหมด ๘ หอ เป็นหอที่อยู่ใกล้หออำนวยการ และ “สระเกษตรสนาน” คือ หอเทอดกสิกร หอพยาบาล อยู่ฝั่งเหนือห้วยแม่โจ้ หอผดุงศิลป์ และ หอเทพนฤมิตร อยู่ฝั่งใต้ของห้วยแม่โจ้ โดยใช้ห้วยแม่โจ้เป็นห้องน้ำและที่ซักเสื้อผ้า อีกกลุ่มหนึ่งอยู่ทางใต้ของหอกลุ่มแรก โดยมีหอศรีเกษตร (ซึ่งหลังจากแม่โจ้มีวิกฤติฟ้าผ่าหอระฆัง ตีบอกเวลาลงงาน เลิกงาน ประชุม และ อื่นๆ) หอนี้ได้ชื่อว่า “วังปารุสก์” ที่ได้ชื่อ

เช่นนี้เพราะนักเรียนส่วนหนึ่งเห็นด้วยกับการบริหารโรงเรียน ถูกจัดให้มาอยู่หอนี้ ซึ่งล้อการเมืองในสมัยนั้นว่า วังปารุสก์ คือฝ่ายรัฐบาล หอที่อยู่ตรงข้ามหอศรีเกษตร คือ หอสหศิลป์ นี่ก็หอนักเรียนกระทรวง เพราะพวกเรียนดี ความประพฤติดี (ต่อหน้า) ถูก

จัดให้มาอยู่หอนี้ ถัดเข้าไปประมาณ ๒๕๐ เมตร คือ หอวัฒนศิลป์ หอสุดท้ายซึ่งอยู่ติดสนามฟุตบอล คือ หอสโมสร ซึ่งเป็นหอบัญชาการกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “พิธีต้อนรับน้องใหม่” และ “การชิงธง” ทั้ง ๔ หอกลุ่มหลังนี้ใช้ห้องน้ำจากเหมืองไส้ไก่ ของโครงการชลประทานเหมืองแม่แฝก ซึ่งอยู่ห่างจากแม่โจ้ ๓ กิโลเมตร

หลังจากพักและทำความคุ้นเคยกับสถานที่ประมาณ ๒ – ๓ วัน มีการประชุมชี้แจงนักเรียนใหม่ว่าจะต้องประพฤติปฏิบัติอย่างไรในการเรียนที่แม่โจ้ งานแรกที่ได้รับเพื่อทดสอบความเป็นเกษตรกรของพวกเราคือ “งานระดม” ซึ่งจะต้องลงปฏิบัติงานแต่ละวัน ๓ ช่วงเวลา คือ เวลา ๐๖:๐๐ – ๐๘:๐๐ น. เวลา ๑๐:๐๐ – ๑๒:๐๐ น. และ เวลา ๑๔:๐๐ - ๑๖:๓๐ น. ซึ่งเป็นงานเปิดพื้นที่ใหม่ ตบแต่งขอบถนน และลำเหมืองไส้ไก่ ซึ่งเปรียบเสมือนเส้นเลือดของแม่โจ้ในการเพาะปลูก และ อุปโภคอื่นๆ ใช้เวลา ๒ สัปดาห์ โดยไม่มีการเรียนภาคทฤษฎีใดๆ หลังจากงานระดม คือ งานประจำวันซึ่งแบ่งเป็น ๒ ช่วง โดยช่วงเช้าเวลา ๐๖:๐๐ – ๐๘:๐๐ น. และภาคบ่าย เวลา ๑๕:๓๐ - ๑๗:๐๐ น.

ช่วงงานระดม ๒ สัปดาห์แรก เราต้องขาดเพื่อนซึ่งยังไม่ทันรู้จักชื่อและจำหน้าไม่ได้ประมาณ ๑๐ คน เพราะสู้งานไม่ไหว งานที่แม่โจ้ถ้าไม่เคยจับจอบจับเสียมมาก่อน ก็ค่อนข้างจะหนักหนาอยู่ แต่หลังจากเทอมแรกผ่านไปแล้วก็พอจะรู้จักเทคนิคการจับจอบอย่างไรที่มือจะไม่พองน้ำ หรือ มือแตก กว่ามือจะด้าน (บริเวณโคนนิ้วมือทุกนิ้วทั้งสองข้างจะแข็งเป็นไต) ก็ผ่านปีแรกไปแล้ว ทุกปีในฤดูหนาวผิวหนังที่ฝ่ามือจะลอกเป็นแผ่น

นอกจากงานระดมและงานประจำวันดังกล่าวแล้ว ปีที่ ๑ ต้องทำแปลงขนาด ๕ แปลง พื้นที่ ๒๐ ตารางเมตร ซึ่งปลูกพืชตามคำสั่งของครูผู้ควบคุม ปี ๒ และ ปี ๓ ต้องทำแปลงอาชีพ ๔๐๐ ตารางเมตร (๑ งาน) ซึ่งปลูกพืชตามฤดูกาลตามที่ต้องการ พร้อมทั้งลงงานตามหมวดต่างๆ เช่น พืชไร่ พืชนา (ข้าว) เลี้ยงสัตว์ (น้ำ และ บก) ไม้ดอก ไม้ประดับ ยาสูบ และ อื่นๆ โดยจะเปลี่ยนหมวดทุกเดือน ยกเว้นยาสูบ ซึ่งจะอยู่ประจำทั้งปี เพราะต้องเริ่มตั้งแต่การเตรียมแปลงกล้า การถอนกล้า และ การจ่ายกล้า การปลูกดูแลรักษา การตีราคาใบยาสูบตามคุณภาพใบยา (Grading) การบ่ม (Curing)

หลังสอบไล่ปลายปีแต่ละปีก่อนกลับบ้าน ทุกคนต้องมีงานพิเศษเปิดพื้นที่คนละ ๔๐๐ ตารางเมตร (๑ งาน) โดยต้องขุดตอปรับพื้นที่ และ หากเป็นพื้นที่ต่ำใช้ทำนา ต้องทำคันนา

ให้เสร็จภายใน ๒ สัปดาห์ ซึ่งเป็นงานภาคปฏิบัติที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง การเรียนภาคทฤษฎี เริ่มจาก เวลา ๐๙:๐๐ – ๑๒:๐๐ น. และ เวลา ๑๓:๐๐ - ๑๕:๐๐ น. โดยมีวิชาเกษตร การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และ วิชาสามัญทั่วไป ส่วนภาษาอังกฤษจะเน้นทางด้านการเกษตร

การเรียนภาคทฤษฎีใช้เกณฑ์ร้อยละ ๕๐ คะแนน ถือว่าสอบผ่าน ส่วนการปฏิบัติงานจะสอบผ่านร้อยละ ๘๐ หากต่ำกว่านั้นจะต้องใช้งานปลายปีเป็นชั่วโมงตามที่ครูผู้ควบคุมจะกำหนด เวลาเรียนวันจันทร์ – ศุกร์ ส่วน วันเสาร์ ทำความสะอาดหอ และบริเวณรอบๆ วันอาทิตย์หยุด ซึ่งเป็นวันที่จะเข้าเวียงเพื่อไปตัดผม และ หาอาหารที่อร่อยกว่าอาหารจากโรงครัว บางคน (ส่วนน้อย) ไปฟังปาฐกถาของท่านปัญญานันทะ ที่พุทธสถาน อยู่ในบริเวณวัดอุปคุต เชิงสะพานเนาวรัตน์ (เก่า) ซึ่งขณะนั้นท่านจำพรรษาอยู่ที่วัดอุโมงค์

การหย่อนใจของพวกเราที่ค่อนข้างจะบ่อย คือ การไปเชียร์ฟุตบอลของแม่โจ้ นอกจากนั้นก็ไปเที่ยวงานประจำปีของโรงเรียนที่มีชื่อ หรือ สอนแบบโรงเรียนฝรั่ง เช่น ดาราวิทยาลัย, เรยีนา, มงฟอร์ต แต่งานที่ใหญ่ที่สุดขณะนั้น คือ “งานฤดูหนาว” ซึ่งจะมีการออกร้าน และ การแสดงต่างๆ ที่สนามโรงเรียนยุพราช การไปเชียร์ฟุตบอลก็จะเหมารถยนต์โดยสาร ไป – กลับ ส่วนงานอื่นๆ นั้น ขาไปอาศัยรถขนสินค้าที่ผ่านหน้าโรงเรียน ขากลับเดินกลับให้มาทันลงงานเช้า ๐๖:๐๐ น.

องค์ที่ ๓ ลาแม่โจ้ ก่อนที่จะลาจากแม่โจ้ หลังจาก “ลำบากยากเข็นก็เพราะเอ็นของเรา ตากแดดตากลมก็เพราะนมสองเต้า” ... “หากเป็นนกจะไม่บินผ่านแม่โจ้” ... ซึ่งเป็นสโลแกนมาจากรุ่นพี่ๆ แล้ว จำเป็นต้องเอ่ยนามผู้มีพระคุณที่อบรมสั่งสอนพวกเราให้ กล้า และ แกร่ง ต่อไปไว้ดังนี้ อาจารย์พนม สมิตานนท์(อาจารย์ใหญ่) อาจารย์ดี บัวศรี(รองอาจารย์ใหญ่), อาจารย์กำจร บุญแปง(สอนวิชาพืชกรรม และ การขยายพันธุ์พืช), อาจารย์สุรัตน์ มงคลไชยสิทธิ์(สอนวิชาการเลี้ยงสัตว์), อาจารย์เปลื้อง อุไรพงษ์(สอนวิชาการจัดการไร่นา), อาจารย์เกษม พุ่มพวง(สอนวิชาภาษาไทย), อาจารย์บุญเลิศ อินทะพันธุ์(สอนวิชาภาษาอังกฤษ), อาจารย์อุดม(ขออภัยจำนามสกุลไม่ได้ สอนวิชาบัญชีไร่นา), อาจารย์สุขเลิศ สุขใจ(สอนวิชาเครื่องยนต์การ เกษตร), อาจารย์ทวี เวทะธรรม(สอนวิชายาสูบ และกลับมาทำปริญญาตรีต่อพร้อมกับรุ่น ๑๖) อาจารย์อีก ๔

ท่าน(ซึ่งจำไม่ได้ว่าสอนวิชาอะไรบ้าง) คือ อาจารย์เลื่อน เมฆบังวัน, อาจารย์เริ่ม เนตรศิริ, อาจารย์ชาญ เชี่ยวศิลป์ และอาจารย์เติบ ปรกแก้ว ส่วนอาจารย์เสาวรัช นิตยะวรรณธนะ สอนวิชาเคมีให้เป็นพิเศษ ขณะท่านไปเป็นผู้ฝึกสอนทีมฟุตบอลที่แม่โจ้ ซึ่งแต่ละท่านที่กล่าวนามมานี้ บางท่านคงจะจากพวกเราไปแล้วตามกาลเวลา แต่ต้องกราบขอบพระคุณท่านไว้ให้ปรากฏ

องค์ที่ ๔ มุ่งบางเขน หลังจากจบการเรียนจากแม่โจ้แล้ว ก็แยกย้ายกัน บางคนก็เข้าทำงานตามกรมกองต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตร เช่น กรมกสิกรรม กรมป่าไม้ กรมประมง และ กรมการข้าว (สมัยแรกซึ่งสถาปนาขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ ปีเดียวกับที่พวกเราจบจากแม่โจ้) เป็นต้น

ส่วนอีกพวกหนึ่ง ซึ่งมีทั้งรุ่น ๑๕ รุ่น ๑๖ และ รุ่นเตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รุ่นต่างๆ มาสอบเข้ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ซึ่งในขณะนั้นมีอยู่ ๔ คณะ คือ คณะประมง คณะสหกรณ์ คณะวนศาสตร์ คณะกสิกรรมและสัตวบาล (คณะเกษตร) และเมื่อพวกเราขึ้นปีที่ ๒ มีคณะสัตวแพทย์ ซึ่งพวกเรา ๓ คน ได้โอนจากคณะกสิกรรมและสัตวบาล ไปเรียนคณะสัตวแพทย์ของเกษตรเป็นรุ่นแรก มีรายนามตามคณะต่างๆ ดังนี้

คณะประมง

ลิขิต นุกูลรักษ์ (รุ่น ๑๕)

คณะสหกรณ์

เอกชัย(ประทวน) ศรีคชา (รุ่น ๑๕)
คิด(สมคิด) เฉลิมวรรณ์ (รุ่น ๑๖)
นภดล สุจริตจันทร์ (รุ่น ๑๖)
อุดม พรหมชัติแก้ว (รุ่น ๑๖)
ตรีรัตน์ พรหมศิริ (รุ่น ๑๖)

คณะวนศาสตร์

จรินทร์ นาคศิริ (รุ่น ๑๖)
ชุมพล แสนโคตร (รุ่น ๑๖)
บงการ ณ นครพนม (รุ่น ๑๖)
ปรีชา อบอาย (รุ่น ๑๖)
วีระ วัฒนกุล (รุ่น ๑๖)

คณะกสิกรรมและสัตวบาล

ธงชัย มากศิริ (รุ่น ๑๕ ย้ายไปคณะสัตวแพทย์และย้ายกลับมาคณะกสิกรรม)
เชาว์ เชื้อหอม (รุ่น ๑๕)
พุฒ เทียมสมบูรณ์ (รุ่น ๑๕)

สมาน กตัญญู (รุ่น ๑๕)
ไพศาล สมทรัพย์ (รุ่น ๑๕)
ประชา วิสูตรโยธิน (รุ่น ๑๖)
ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ (รุ่น ๑๖)
วิชัย ชมจุรัย (รุ่น ๑๖)
วิสูตร ปัตรประกร (รุ่น ๑๖)
ไสว พงษ์เก่า (รุ่น ๑๕)
เฉลิม อัศเวศน์ (รุ่น ๑๖)
ไพฑูรย์ นาคะลักษณ์ (รุ่น ๑๖)
ไพศาล ศุภางคเสน (รุ่น ๑๖)
วิชัย วรรธโนทัย (รุ่น ๑๖)
สมมิตร สุทธิธรรม (รุ่น ๑๖)

คณะสัตวแพทย์

เสมอ ทวีวิกยการ (รุ่น ๑๖)
เหรียญชัย (เหรียญ) บิณฑวิหค (รุ่น ๑๖)

นอกจากรุ่น ๑๕ และ รุ่น ๑๖ ที่มาเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แล้ว ยังมีรุ่นพี่ที่จบจากเตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งเข้ารับราชการแล้ว มาเรียนร่วมกับรุ่น ๑๖ อีก ๖ คน คือ ทิพย์ ทองเนื้อแปด, บุญช่วย อิ่มอก, พงศ์วุฒิ กลั่นเจริญ, ภุชงค์ เขียวมรกต, เสถียร กองพรม และ ทวี เวทะธรรม

ดังนั้น พวกรุ่น ๑๕ และ รุ่น ๑๖ รวมทั้งผู้ที่จบจากเตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มาเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ทั้งหมด ๓๔ คน ซึ่งนับว่าพวกเราที่จบจากแม่โจ้ มาเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้มากที่สุด เพราะหลังจากนี้รุ่นน้องเรา ๒ – ๓ รุ่น สอบเข้าได้น้อยลงในแต่ละรุ่น

การเรียนของพวกเราที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะเน้นหนักทางภาคทฤษฎี ทั้งด้านการเกษตร และ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ซึ่งก็ทำให้เราด้อยกว่าพวกที่จบจากเตรียมอุดมศึกษา จนมีคำกล่าวให้พวกเรามีมานะมากขึ้นว่า “เป็นนักเรียนนายสิบ จะสู้นักเรียนนายร้อยได้หรือ?) จากการฝึกปรือของพวกเรา ก็ทำให้พวกเราทำได้อย่างเพลงเชียร์ว่า “แม่โจ้ อยู่ที่ใดชัยต้องมี ...”
โดยผลการเรียนของพวกเราบางคน ซึ่งไม่ได้รับทุนการศึกษาเล่าเรียนจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีละประมาณ ๑๐ ทุน เมื่อสอบเข้าชั้นปีที่ ๑ แต่พอขึ้นชั้นปีที่ ๒ พวกเรา ๒ – ๓ คน ก็สอดแทรกจากพวกที่เคยได้รับทุนแล้วทุนหลุด (สอบตกบางวิชา) เข้ารับทุนแทนและไม่เคยหลุดทุนทำให้รุ่น ๑๖ ที่จบจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับ “เกียรตินิยมอันดับ ๒” เท่าที่จำได้มี ปรีชา อบอาย (วนศาสตร์) และ ไพศาล ศุภางค

เสน (กสิกรรมและสัตวบาล)

บันทึกความหลังนี้คงจะไม่สมบูรณ์ หากไม่ได้นำรายนามรุ่นพี่ (รุ่น ๑๔) ที่สอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ได้ก่อนรุ่น ๑๕ และ รุ่น ๑๖ อีก ๔ คน คือ ทวี หอมชง, เจือ สุทธิวณิช, จรูญ สุขเกษม และ สันหจิตร ฐาปนะดิลก

สุดท้าย ผิดพลาด ตกหล่น ขออภัยด้วย เพราะนานมากจนไม่แน่ใจว่าจะจำได้ถูกต้องทั้งหมด

ไพศาล ศุภางคเสน
"หนึ่งในรุ่น ๑๖"

"ศุภางคเสน"
(จากซ้ายไปขวา)

กันภัย ไพศาล พันภัย สายฝน สุรางค์ ศุภัททิยะ

EJO UNIVERSITY
The Home of Cowboys

แม่โจ้รุ่นที่ 16
รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

49/47 ซ.ท่านผู้หญิงพหลฯ ถ.งามวงศ์วาน
เขตจตุจักร กทม. 10900
โทร. 0-2579-0391, 081-585-5000

ขอบคุณแม่โจ้ที่ชุบชีวิตผม เมื่อเรียนอยู่ชั้น ม.6 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย บ้านเกิด พ่อชี้แนะว่าให้เลือกเรียนวิชาชีพ ที่ทำได้โดยไม่ต้องรับจ้างใคร พ่อบอกว่า พ่อเป็นทหารปืนใหญ่ สามารถคำนวณได้แม่นยำ ว่ากระสุนวิถีโค้งนั้น จะตกที่จุดใด ถ้าพลาดเป้าก็คำนวณปรับองศาปืนได้รวดเร็วมาก เพราะพ่อเก่งคำนวณ แต่เมื่อเลิกอาชีพทหารแล้ว ก็ไม่มีใครจ้างไปสอนยิงปืนใหญ่

รองศาสตราจารย์ ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์
และ
อาจารย์สมถวิล(สัมปัตตะวนิช) ไพรีพ่ายฤทธิ์

พ่ออยากให้เรียนหมอ แต่พ่อก็ส่งเสียไม่ไหว เพราะพ่อรับราชการอยู่ถึงอายุ 36 ปี ก็ลาออก เบี้ยหวัดบำนาญจึงน้อยนิด ประกอบกับพ่อมีลูกหลายคน จึงต้องกระเบียดกระเสียรอย่างยิ่ง

เมื่อมีรุ่นพี่ ๆ มาชี้แนะให้เรียนเกษตรที่แม่โจ้ ก็มองเห็นอนาคตอันสดใสของอาชีพเกษตรกรรม ประกอบกับแม่ถนัดเพาะชำต้นหมากรากไม้อยู่แล้ว ตัวเราเองก็ชอบเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เต็มบริเวณบ้าน

เรียนเกษตรที่แม่โจ้ ไม่เสียค่าเล่าเรียน ไม่เสียค่าหอพัก และถ้าทำคะแนนดี ๆ ก็ไม่เสียค่าอาหาร คือกินฟรี อยู่ฟรี นั่นเอง ใช้เวลา 3 ปี ก็ออกไปประกอบอาชีพได้

พ่อตกลงให้เรียนแม่โจ้ ญาติพี่น้อง รู้ข่าวก็อ้ำอึ้งกัน เพราะรู้จักแม่โจ้เพียงเป็นโรงเรียนเกษตรกรรม อยู่ที่เชียงใหม่ บางคนก็ค่อนแคะว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ทำไมต้องไปร่ำเรียนให้เสียเงิน เสียเวลา ดูชาวนาชาวสวนเขาไม่เห็นต้องไปเข้าโรงเรียนที่ไหน เขาก็ทำได้ เมื่อเขาว่ามาเราก็ฟัง ฟังแล้วก็งง ๆ อยู่ ตอบเขาไม่ได้

เมื่อเข้าไปอยู่ในรั้วแม่โจ้ ได้รู้ได้เห็นทั้งจากอาจารย์ และสิ่งแวดล้อม ทำให้อยากเรียนเกษตรระดับปริญญา แต่เมื่อนึกถึงค่าใช้จ่ายก็ระงับความคิดเสีย เพราะคิดไปก็ฟุ้งซ่านเปล่า ๆ

จนกระทั่งเย็นวันหนึ่ง ได้เดินไปที่บริเวณต้นตาล ริมห้วยแม่โจ้ใกล้หอพัก เห็นพี่สายัณห์ เอี่ยมประชา ซึ่งเป็นพี่ปี 3 กำลังขุดดินทำแปลงอยู่ใกล้ ๆ ต้นตาล ก็เข้าไปทักทาย จึงได้ข้อมูลมาว่า พี่จะปลูกผักขาย ที่เลือกบริเวณนี้เพราะ เห็นค้างคาวฝูงใหญ่เกาะอาศัยอยู่บนต้นตาล ฉะนั้น ปลูกพืชบริเวณนี้ย่อมงอกงามดี เพราะมีมูลค้างคาวเป็นอาหารอันโอชะ

พี่สายัณห์เล่าว่า ไม่มีใครส่งเสียให้เรียน จึงต้องหาเงินเรียนเอง ฟังแล้วก็เก็บไปคิดและติดตาม แนวทางหาเงินของพี่สายัณห์มาตลอด นอกจากพี่สายัณห์ ก็มีคนอื่นทำเหมือนกัน แต่ไม่เด่นชัดนัก ตัวเราเองก็อยากจะทำ แต่สู้ไม่ไหว งานของโรงเรียนก็หนักแปล้อยู่แล้ว

จากนั้นก็วาดฝันตามประสาวัยรุ่นว่า จบแม่โจ้เราจะไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน แล้วหางานทำ เพราะที่บางเขนการเรียนไม่ต้องทำงานหนักเหมือนแม่โจ้ อาจารย์ที่จบบางเขนเล่าให้ฟังถึงบรรยากาศ ในมหาวิทยาลัย ก็พอจะเห็นช่องทางทำมาหากินได้

เมื่อจบแม่โจ้ ก็ไปสมัครเข้าเรียนที่บางเขน เมื่อสอบติด จึงเจรจากับพ่อ ขอเพิ่มการส่งเสียอีก 1 ปี เพราะเชื่อว่าจะหางานทำได้ ภายในเวลาไม่เกิน 1 ปี พ่อดีใจและ

ตกลง มารู้ภายหลังว่า พ่อก็ย่ำแย่ เพราะที่บางเขน ต้องเสียทั้งค่าอาหาร ที่พักและค่าเล่าเรียน

ผมได้งานเมื่อเทอมต้นปี 2 เป็นงานรีดนมแพะและเลี้ยงหมู แพะต้องรีดนมทุก 12 ชั่วโมง เขารีดเวลาตี 5 กับ 5 โมงเย็น ฉะนั้น เราก็ไปนอนที่ข้างคอกแพะ ตีสี่ครึ่งตื่น เข้าทำงานในโรงรีดนมเวลาตี 5 ได้เลย ส่วนการเลี้ยงหมูนั้น ถ้ามีหมูคลอดกลางคืน ก็คอยดูแล ส่วนกลางวันเราเรียนหนังสือ อาจารย์ท่านก็มาดูแลเอง แต่การตอนลูกหมูยกให้เรารับผิดชอบทั้งหมด

เมื่อเรียนอยู่ชั้นปีที่ 4 ของหลักสูตร 5 ปี ภาควิชาสัตวบาลได้สร้าง ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ขึ้นที่ทางเข้าประตู 2 ถนนงามวงศ์วาน ซึ่งขณะนี้เปลี่ยนชื่อเป็นประตู 3 ร้านอาหารชื่อว่า แดรี่ ควีน (Dairy Queen) มีอาจารย์พลทิพย์ โกมาลกุล ณ นคร เป็นผู้ดูแล เปิดขายตั้งแต่เช้า จนถึง 2 ทุ่ม โดยจ้างคนมาขายตั้งแต่เปิดร้านตอนเช้า ถึง 4 โมงเย็น หลังจากนั้น อาจารย์พลทิพย์ให้ผมเป็นคนขาย ซึ่งเวลาไปทับซ้อนกับการรีดนมแพะ เวลา 5 โมงเย็น อาจารย์พลทิพย์จึงให้งดงานช่วงเย็นที่คอกแพะ แต่ไม่ลดค่าจ้าง ดังนั้น ในช่วงปี 4-5 จึงทำงานได้ค่าจ้างทั้งสองแห่ง เปลี่ยนฐานะเดิม ยากไร้ เป็น ยากจน แล้วขึ้นมาเป็นผู้พอมีพอกิน สุขสบายพอประมาณ

เมื่อเป็น ผู้พอมีพอกินก็ริอ่าน “เล่นการเมือง” เวทีการเมืองที่บางเขน เปิดกว้างมาก อาจารย์ยอมรับในวิถีทางประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยให้นิสิตรับผิดชอบกันเองในการบริหารกิจการนิสิต การปกครองนิสิต ดังนั้น จึงไม่มีอาจารย์ฝ่ายปกครอง

การบริหารกิจการเลียนแบบการปกครองประเทศ คือมีอำนาจ สามฝ่าย

1. สภานิสิต เทียบได้กับฝ่ายนิติบัญญัติ
2. องค์การนิสิต เทียบได้กับฝ่ายบริหาร
3. สภานิสิตอาวุโส เทียบได้กับ ฝ่ายตุลาการ

การเลือกตั้งประธานสภานิสิต และนายกองค์การนิสิต ใช้เสียงนิสิตทั้งมหาวิทยาลัย ส่วนการเลือกตั้งประธานสภานิสิตอาวุโส ใช้เสียงของนิสิตปีที่ 4 และ 5 ภาษาปากเรียกตำแหน่งนี้ว่า “ประธานซีเนีย” และเรียกสภานี้ว่า “สภาซีเนีย”

ผมริอ่านเล่นการเมือง โดยเสนอตัวเป็นประธานสภานิสิต และได้รับเลือกดังใจหวัง

การเมืองในบางเขนช่วงนั้น มีสิ่งมหัศจรรย์แต่ไม่แปลกประหลาดเกิดขึ้น คือ ในปี 2501 องค์กรทั้ง 3 คือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ล้วนมีหัวหน้าเป็นศิษย์แม่โจ้ทั้งสิ้น คือ

1. ประธานนิสิตอาวุโส(ตุลาการ) นายปรีชา อบอาย จากคณะวนศาสตร์ แม่โจ้รุ่น 16

2. นายกองค์การนิสิต (บริหาร) นายประทวน ศรีคชา จากคณะสหกรณ์และเศรษฐศาสตร์ แม่โจ้รุ่น 15

3. ประธานสภานิสิต (นิติบัญญัติ) นายไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ จากคณะกสิกรรมและสัตวบาล แม่โจ้ รุ่น 16

ที่ว่ามหัศจรรย์ ก็คือ เรา 3 คน ไม่ได้วางแผน ไม่ได้ผนึกกำลังเป็นทีม ทุกอย่างเป็นไปตามธรรมชาติของวัยรุ่นวัยเรียน ในระดับอุดมศึกษาอย่างแท้จริง

ที่ว่าไม่แปลก น่าจะเป็นเพราะว่า แม่โจ้ฝึกให้เราเข้มแข็ง อดทนสู้งาน นอบน้อมถ่อมตน ไม่ยโสโอหังจึง “เข้าตา” นิสิตทั้งมหาวิทยาลัย

ขอออกจากเรื่องการเมืองมาสู่เรื่องการเรียนและอาชีพ เมื่อเรียนอยู่ปีที่ 4 ก็เริ่มมั่นใจว่า เราสามารถเรียนจบได้ปริญญาแน่ๆ ดังนั้น จึงหาช่องทางทำมาหากิน อาจารย์ชวนให้ทำงานในมหาวิทยาลัย ซึ่งอนาคตดูสดใส มีโอกาสไปศึกษาต่อต่างประเทศ อาจแบก “ด็อกเตอร์” กลับมาก็เป็นได้ แต่เป้าหมายของเราไม่ใช่อยู่ที่คุณวุฒิที่สูงขึ้น เพราะการจบปริญญาตรีก็เหนือความมุ่งหวังอยู่แล้ว อีกเหตุผลหนึ่งที่คิดอยู่เสมอตั้งแต่เป็นเด็กว่า คนต่างจังหวัดถูกเอารัดเอาเปรียบ จากคนในกรุง ในทุก ๆ เรื่อง เช่น คนในกรุงไปต่างจังหวัด ก็ให้เจ้าถิ่น คือคนต่างจังหวัด เลี้ยงดู ปูเสื่อ เสร็จสรรพ ในทางกลับกัน เมื่อคนต่างจังหวัดเข้ากรุง คนกรุงก็บอกว่า “เศรษฐีบ้านนอกมาแล้ว”
ก็ถือโอกาสให้บ้านนอกเป็นเจ้ามืออีก สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ประสบด้วยตนเองแต่ผู้ใหญ่เขาพูดๆ กัน เราได้ยินมาก็เก็บมาคิด

คนกรุงจะตั้งสมญานามให้คนต่างจังหวัดในเชิงดูหมิ่น ดูแคลน เป็นเรื่องตลกขบขันที่คนต่างจังหวัดไม่สามารถจะร่วมอารมณ์ได้ เช่น เรียกคนโคราช หรือคนจังหวัด

นครราชสีมาว่า “หมูโคราช” ซึ่งแสดงถึงความโง่เง่า เซ่อเซอะ ให้เขาหลอก ให้เขาต้มตุ๋นได้ เราเป็นเด็กอยู่ก็สงสัยว่า คนบ้านเราโง่เง่าเต่าตุ่นมากกระนั้นหรือ แต่ปรากฏว่าคนท้องถิ่นอื่นก็ประสบเช่นเดียวกัน

เรื่องหมูโคราชนี้ เมื่อไปเรียนที่บางเขน อาจารย์บรรยายเรื่องพันธุ์หมู จึงได้ทราบว่า เป็นชื่อหมูพันธุ์หนึ่ง เรียกชื่อว่า “หมูราด” เป็นหมูขนสีดำ ตัวเล็ก หลังแอ่น แข็งแรง อดทน แต่เจริญเติบโตช้า ลักษณะเด่นเป็นที่นิยมของตลาดก็คือ เป็นหมูที่มีมันเป็นสีขาวอมเหลือง น่ารับประทานมากกว่ามันสีขาวล้วนของหมูพันธุ์อื่นๆ

ผมเคยเห็นหมูราดที่เลี้ยงปล่อยตามลานบ้านทั่ว ๆ ไป แต่ไม่เคยสังเกตเรื่อง มันเหลือง มันขาว หลังจากทราบข้อมูลแล้วลองไปเสาะหาใกล้ ๆ บ้านตามที่เคยพบ ก็ปรากฏว่าสาบสูญไปหมดแล้ว ผู้คนหันมาเลี้ยงหมูพันธุ์ต่างประเทศกันหมด เพราะโตเร็ว ขายได้ราคา

ความด้อยโอกาสของคนต่างจังหวัดนั้นมีอีกมากมายนานัปการ นอกจากด้อยโอกาสแล้ว ยังถูกเอาเปรียบอีก ตัวอย่างเช่น ค่ากระแสไฟฟ้า ในขณะที่คนกรุงจ่าย ยูนิตละ 50 สตางค์ คนโคราชต้องจ่าย 1 บาท ย้อนไปไล่มาก็พบความเหลื่อมล้ำไปเสียทุกอย่าง

ประสบการณ์เหล่านี้ ทำให้มุ่งมั่นตั้งแต่เรียนมัธยมปลายว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็จะกลับมาทำงานรับใช้บ้านเกิด

ที่เล่ามาเสียยืดยาวก็เพื่อจะบอกว่า เมื่อใกล้เรียนจบปริญญาแล้ว ก็มองลู่ทางที่จะกลับไปทำงานที่บ้านเกิด งานในสมัยนั้นก็คือ ราชการ ไม่มีงานรัฐวิสาหกิจ ไม่มีงานองค์กรอิสระ ไม่มีงานบริษัทเอกชนใด ๆ ทั้งสิ้น คำถามต่อมาคือ ทำราชการอะไรที่ไม่ต้องโยกย้าย สามารถอยู่ในที่เดิมได้ตั้งแต่บรรจุเข้ารับราชการจนเกษียณอายุ เมื่อเรียงไปไล่มาก็มาลงที่ อาชีพครู เพราะเห็นครูส่วนใหญ่ในโคราชเป็นดังว่านี้

ต้นปี พ.ศ.2502 จบการศึกษาเป็นบัณฑิตหนุ่ม ที่ภาคภูมิใจในความสำเร็จเกินเป้าหมายของตนเองเป็นที่สุด เดินทางมุ่งสู่กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เพื่อสมัครไปเป็นครูที่โคราช จะบรรจุลงที่ไหนก็ไม่ว่ากัน เมื่อไปถึงก็แจ้งว่าจะสมัครไปเป็นครู

ที่โคราช มีอัตราว่างที่ใดบ้าง เจ้าหน้าที่ดูเอกสารผลการศึกษาแล้วถามกลับมาว่า “คุณอยากไปที่ไหน” ฟังแล้วก็งง ๆ เขาจึงชี้แนะว่า “เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน คุณไปที่โคราชก่อน เพื่อเลือกว่าอยากอยู่ที่ไหน แล้วมาบอก จะบรรจุให้ตามที่อยากได้” เดินออกจากกระทรวงแบบงง ๆ เพราะการสมัครงานครั้งแรกก็พบความง่ายดายเหลือเชื่อ

ไปโคราช 2 วัน ก็ได้คำตอบ กลับมาแจ้งกระทรวงว่า ขอไปอยู่โรงเรียนฝึกหัดครูนครราชสีมา ซึ่งขณะนั้นเพิ่งได้เลื่อนฐานะเป็นวิทยาลัยครูนครราชสีมา เมื่อเจ้าหน้าที่ทราบความประสงค์ก็ให้เขียนใบสมัคร พร้อมจัดทำหนังสือส่งตัวให้ไปรายงานตัวที่โคราชทันที

คนสมัครงานสมัยนี้ (พ.ศ.2554) อ่านแล้วอิจฉาผมไหมนี่? สมัยนั้นบุคลากรบางสาขาขาดแคลนมาก ผู้จ้างแทบจะกราบเรียนเชิญ ให้ไปทำงานกันทีเดียว

กลับไปทำงานที่บ้านเกิด เป็นฝันที่เป็นจริงเพียงช่วงเดียว คือ เพียง 9 ปีเท่านั้น ก็มีคำสั่งให้ไปช่วยราชการที่จังหวัดมหาสารคาม เพราะกระทรวงศึกษาธิการไปเปิดวิทยาเขตใหม่ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่นั่น ทุกอย่างเร่งด่วน กะทันหัน ตั้งหลักไม่ทัน นักศึกษาที่คัดหัวกะทิจากวิทยาลัยครูทั่วประเทศก็พร้อมแล้ว หัวหน้าสถานศึกษาก็ขอร้องให้ไปช่วยงาน สัก 1 ปี ก็ยังดี จึงรับปาก และเดินทางไปที่มหาสารคาม ในขณะเดียวกันเพื่อความมั่นใจว่า เมื่อครบ 1 ปี แล้วจะได้กลับบ้าน จึงเดินทางไปพบอธิบดีกรมการฝึกหัดครู ที่กรุงเทพฯ เพื่อชี้แจงเหตุผลว่า เหตุใดจึงขออยู่โคราช แต่น่าเสียดายที่โอกาสไม่เปิด ได้พบเพียงข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ที่มีวี่แววจะก้าวหน้าในราชการของกรมนี้ และมีแนวโน้มจะได้เป็นอธิบดีคนต่อไป จึงชี้แจงให้ท่านทราบว่าต้องการพบอธิบดีด้วยเรื่องอันใด

ท่านชี้แจงว่า “อธิบดีก็คงรับปากคุณไม่ได้หรอกว่า จะให้คุณทำงานอยู่โคราชจนเกษียณอายุ เพราะข้าราชการนั้น เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปทำงานที่ไหนก็ต้องไป จะมาต่อรองอย่างนั้นอย่างนี้ ก็ไม่ใช่ข้าราชการซิ! ” และแล้วก็ไม่ยอมให้เราเข้าพบอธิบดี

ออกจากถนนราชดำเนินนอก นั่งรถเมล์ กลับบ้าน คิดทบทวนว่า เมื่อมีย้ายครั้งที่ 1 ได้ ก็ย่อมมีครั้งที่ 2 ได้ อย่ากระนั้นเลย เปลี่ยนงานดีกว่า คือเปลี่ยนไปทำงานที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แม้ไม่ได้อยู่โคราช แต่ระยะทางจากบางเขนถึงโคราชก็ไม่ห่าง

ไกล ถนนมิตรภาพก็นั่งรถไปมาได้สะดวก ไม่ต้องอาศัยรถไฟเหมือนสมัยเราเรียนอยู่

เกษตร บางเขน จะรับหรือไม่ ไม่น่ามีปัญหา เพราะได้แสดงฝีมือไว้ ในขณะเรียนปริญญาตรี (สัตวบาล) และปริญญาโท(พฤกษศาสตร์) ฝีมือที่ว่านี้ไม่ใช่ผลการเรียน แต่เป็นเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวและไม่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน เป็นที่ประจักษ์ของประชาคมมากพอสมควร และตนเองก็เคยได้รับการชักชวนให้ทำงานในมหาวิทยาลัย ทั้งตอนที่เรียนปริญญาตรีและปริญญาโทมาก่อนแล้ว

ปัญหาหลักจึงอยู่ที่ว่า จะขอโอนจากกรมการฝึกหัดครูมาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้อย่างไร เพราะเป็นการโอนข้ามกระทรวง

ผลสุดท้ายก็มีการยืมตัวมาช่วยราชการที่เกษตรบางเขน เมื่อ พ.ศ. 2512 และโอนมาสังกัดมหาวิทยาลัย พ.ศ.2513 อยู่ที่นี่จนเกษียณอายุราชการ ใน พ.ศ. 2538 เคยรับตำแหน่งบริหารเป็นหัวหน้าภาควิชาพืชสวน เป็นรองอธิการบดี เพื่อปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี ณ วิทยาเขตกำแพงแสน มีตำแหน่งทางวิชาการเป็น รองศาสตราจารย์

ชีวิตครอบครัว สมรสกับอาจารย์สมถวิล สัมปัตตะวนิช บุตรีนายแพทย์ขุนสุทรรศนามัย มีบุตร 4 คน เป็นหญิง ชาย หญิง และหญิง ตามลำดับ

ลูกออกเรือนหมดทั้ง 4 คน ทุกคนรวมทั้งเขย-สะใภ้ จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง ไม่สร้างปัญหาให้ครอบครัวและสังคม มีหลานปู่ 2 คน เป็นหญิงทั้งคู่ มีหลานตา 4 คน เป็นหญิง 2 ชาย 2

ทุกวันนี้ในวัย 70 กว่า ใกล้ 80 ไม่ทำงานหาเงิน เพราะเงินบำนาญสองคนผัวเมียก็เพียงพอแล้ว นอกจากนี้ลูก ๆ ยังหยิบยื่นให้อีก จึงไม่มีปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น

มีงานบริการสังคมโดยไม่มีค่าจ้างอยู่ 2 งาน คือ เป็นกรรมการมูลนิธิมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำหน้าที่หลักในการพิจารณาให้ทุนอุดหนุนการศึกษาแก่ผู้ขาดแคลน อีกงานหนึ่งคือ อาสาสมัครอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เข้าไปฟื้นฟูบูรณะกล้วยไม้ในป่า ที่ทรุดโทรมลงเพราะสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป โดยจับที่กล้วยไม้สกุลหวายแดงเป็นตัวนำร่อง

และเริ่มกล้วยไม้สกุลช้างในปี 2554 นี้ งานเหล่านี้ไม่มีค่าจ้าง เป็นงานอาสาสมัคร แต่ผลตอบแทนที่ได้ยิ่งใหญ่กว่าค่าจ้างมากมายนัก เพราะได้รับความอิ่มเอิบ ความภาคภูมิใจในผลงานที่ประเมินค่ามิได้

การไม่อยู่นิ่งเฉยเป็นตาแก่เฝ้าบ้าน ทำให้สุขภาพจิตสดใส ลดอารมณ์เศร้าหมอง ส่วนสุขภาพกายนั้น ออกกำลังกายเป็นประจำ โดยปฏิบัติตามพระราชกระแสที่ว่า “การออกกำลังกายนั้น น้อยเกินไปก็เฉา มากเกินไปก็ช้ำ”

ฟื้นฟูกล้วยไม้หวายแดง ที่ผากล้วยไม้
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ครอบครัวไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

ประกอบด้วย

สามีและภรรยา รวม 2 คน

บุตรชาย 1 หญิง 3 รวม 4 คน

บุตรเขย 3 สะใภ้ 1 รวม 4 คน

หลานชาย 2 หญิง 4 รวม 6 คน

ถ่ายเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ 2551

*หมายเหตุ..... เพราะเป็นแม่โจ้รุ่น 16 จึงรวมได้ 16 คน

ฉลองวันแม่ เมื่อเดือนสิงหาคม 2553
ประกอบไปด้วย
แม่ ลูกชาย ลูกสาว และลูกเขย

ฉลองวันเกิด ปุ่ - ตา

นายธวัชชัย ศรีเพ็ญ
น.ส.ผุสดี ไพรีพ่ายฤทธิ์
ด.ญ.วิศิษฏา(ม่าเหมี่ยว) ศรีเพ็ญ

นายพิรุณ ไพรีพ่ายฤทธิ์
นางสุวารี รุ่งเสรีชัย
น.ส.สโรชา(เฟิน) ไพรีพ่ายฤทธิ์
ด.ญ.สราลี(เพื้องฟ้า) ไพรีพ่ายฤทธิ์

หลานทั้ง 6 คน ถ่ายเมื่อ พ.ศ.2553

ครอบครัวที่ 3 (พ่อวี แม่อ้อย)

นายทวีศักดิ์ รุจิรพิสิฐ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผาณิต(ไพรีพ่ายฤทธิ์) รุจิรพิสิฐ
ด.ช.ธนกฤต(เอิร์ธ) รุจิรพิสิฐ
ด.ญ.ศิรดา(ไอซ์) รุจิรพิสิฐ

นายรัฐวัฒน์ อัศวศิริวิลาศ
นางผณินทร (ไพรีพ่ายฤทธิ์) อัศวศิริวิลาศ
ด.ช.ภคภาส(ข้าวโอ๊ต) อัศวศิริวิลาศ

ครอบครัวที่4 (พ่ออู๊ด-แม่เอื้อย)

กิจกรรมเมื่อสูงวัย

บนเรือสำราญ ล่องแม่โขงจากจีนสู่ไทย

เจิมรับขวัญน้องใหม่แม่โจ้ 7 มีนาคม 2551

"ผู้เฒ่า" ทั้ง5 รับน้องที่แม่โจ้ 7 มิ.ย. 2551

มอบบาตรน้ำมนต์อันศักดิ์สิทธิ์

ให้มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อ 7 มิถุนายน 2551

“เรียนแม่โจ้ แต่ไม่รู้จักอาจารย์พนม”

เป็นบทความลงในหนังสือ 100 ปี ศ.พนม สมิตานนท์

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

ผมไปเรียนที่แม่โจ้ เมื่อ พ.ศ.2494 นับเป็นแม่โจ้ รุ่น 16 ขณะนั้นอาจารย์พนม สมิตานนท์ ไปศึกษาต่อต่างประเทศ จึงไม่รู้จักกัน แต่ผมคุ้นเคยกับครอบครัวของท่าน เพราะผมมีเพื่อนร่วมรุ่น ชื่อจรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์ เป็นลูกพี่ชายของภรรยาท่าน ผมจึงสนิทสนมกับน้าบุญมีและคุ้นเคยกับลูกสาวคนโตของท่านที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น รวมทั้งลูกสาวคนเล็ก ที่ยังเป็นเด็กกะโปโลอยู่

ผมมาเห็นตัวจริง เสียงจริง ของอาจารย์พนม เมื่อเข้ามาเรียนที่เกษตรบางเขน ใน 3 ปีต่อมา

มาถึงวันนี้ ผมเป็นผู้เฒ่า จึงต้องขอเล่าความหลังในเรื่องราวของแม่โจ้ ที่หัวหน้าสถานศึกษาไม่อยู่ มีเฉพาะผู้รักษาราชการแทนเท่านั้น เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ เคยนำมาวิเคราะห์เมื่อมีวัยวุฒิสูงขึ้น ก็สรุปได้ว่า ในขณะนั้นถ้า อาจารย์พนม สมิตานนท์ อยู่ในประเทศไทยเหตุการณ์ร้ายๆ จะไม่เกิดขึ้น .....เหตุการณ์ที่ว่าเป็นดังนี้ครับ

โดยปกติ การเรียนที่แม่โจ้ จะต้องถูกปลุกเวลาตีห้าครึ่ง ด้วยเสียงระฆังที่ดังกังวานไปถึงตลาดและหมู่บ้าน แล้วก็จะเริ่ม “ลงงาน” ตั้งแต่หกถึงแปดนาฬิกา เสร็จจากลงงานก็รีบอาบน้ำแต่งตัวเข้าโรงอาหารทันที เพราะต้องเร่งรีบเพื่อเข้าชั้นเรียนเวลาเก้าโมงเช้าถึงบ่ายสามโมงเย็น จากนั้น ก็กลับหอ เปลี่ยนเป็นชุดลงงานอีกครั้ง เพื่อลงงานเวลาบ่ายสี่โมง ถึงห้าโมงครึ่ง “ชุดลงงาน” ชุดยอดนิยม คือ เสื้อม่อฮ่อม กางเกงขาสั้น หรือกางเกงม่อฮ่อม ซึ่งเป็นแบบกางเกงชาวเล หรือกางเกงขาก๊วย แต่ขาสั้นแค่ครึ่งน่อง ไม่สวมรองเท้า เว้นแต่ต้องบุกป่า ขุดตอ ก็สวมเป็นรองเท้าทำจากยางนอกรถยนต์ครับ ส่วนอาหารเย็นจะเริ่มเวลาหกโมง หลังจากนั้นก็กลับหอทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน หรือเถลไถล ออกไปตลาดแม่โจ้ รวมทั้งเข้าไปเที่ยวเตร่ในหมู่บ้านด้วย นี่คือกิจวัตร ของเด็กแม่โจ้

การลงงาน ก็คือการปฏิบัติงานภาคสนาม ทั้งการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำนา บ่มใบยาสูบ ปรับพื้นที่ ขุดตอไม้ ฯลฯ เชียงใหม่ในสมัยนั้น ผักสด เช่นกระหล่ำปลี

กระหล่ำดอก

กระหล่ำปม และดอกไม้สวยๆ เช่นลิ้นมังกร ผีเสื้อ ฟ็อกซ์ ฮอลลีฮ็อก ไม่มีที่อื่นใดทัดเทียมแม่โจ้ ถ้าใครเก็บดอกลิ้นมังกรไปฝากสาวๆ ในเวียง รับรองได้ว่า “เป็นต่อ” เพราะมีแห่งเดียวในประเทศไทย สวยบาดใจสาวๆ ไม่แพ้กุหลาบแต่ความแปลกใหม่นั้น กุหลาบยอมชิดซ้าย

ระบบชลประทานของแม่โจ้นั้นดีเยี่ยม มาตั้งแต่สมัยผมเรียนที่นั่นอยู่แล้ว คลองส่งน้ำเข้ามาในพื้นที่เป็นคลองลอย คือระดับน้ำสูงกว่าระดับพื้นดิน ดังนั้นจึงไม่มีการสูบน้ำเข้าแปลง เพราะใช้แรงโน้มถ่วงของโลกเท่านั้น จะบังคับให้น้ำไหลไปในทิศทางใดก็ย่อมได้

ผมพักอยู่ที่หอ เทอดกสิกร เป็นอาคารชั้นเดียวใต้ถุนสูง หลังคามุงด้วยตองตึง ฝาเป็นไม้ไผ่ขัดแตะ พื้นกระดาน ไม่มีการกั้นห้อง จะนอน 2 แถว หันศีรษะเข้าฝา ปลายเท้าอยู่ช่องทางเดินตรงกลาง หลังหอติดลำห้วยแม่โจ้ มีต้นสักขนาดใหญ่ ขึ้นอยู่ริมห้วยด้วย หน้าหอเป็นที่ราบบริเวณกว้างปลูกผักไว้เต็ม และให้น้ำโดยการไขน้ำให้ไหลเข้าไประหว่างแปลงผัก น้ำก็จะซึมเข้าไปในแปลงผักเอง ไม่ต้องตักน้ำรด ถ้าทำเป็นแปลงใหญ่ไม่มีการยกร่อง ก็จะใช้วิธีไขน้ำเข้าท่วมแปลงเลย ซึ่งวิธีการให้น้ำแบบนี้ จะชุ่มฉ่ำดีมาก อาจให้น้ำวันเว้นวัน หรือเว้นสองวัน ก็ยังได้ถ้าอากาศไม่แห้งมากนัก

ผมพาชมแม่โจ้เมื่อ 60 ปีก่อนยาวเกินไป จึงขอเล่าสิ่งที่ตั้งใจจะเล่าเสียที.....
ตื่นๆ ตื่นเดี๋ยวนี้ แต่งชุดลงงานแล้วไปเข้าแถวหน้าหอ เสียงปลุกนั้นเป็นเสียงรุ่นพี่ปี 2 ดูเวลาจากนาฬิกาในหอ ปรากฏว่าเพิ่งตีสี่เท่านั้น มีอะไรเกิดขึ้นหรือ? แต่จะมัวโอ้เอ้เจ้าปัญหา ก็เสี่ยงกับการโดนดุเปล่าๆ จึงรีบแต่งชุดลงงาน พร้อมกับจอบคู่ชีพ ไปเข้าแถวหน้าหอตามคำสั่ง

พี่บอกว่า วันนี้ไม่ต้องลงงาน ให้เดินแถวเป็นระเบียบไปรวมกันที่หน้าเสาธง น้องปี 1 ก็แบกจอบแล้วออกเดินเรียงสอง ผ่านแปลงผักหน้าหอทั้งสองฟาก ซึ่งขณะนั้นปลูกมะเขือยาวไว้เต็ม ผลอวบอ้วนน่ารับประทาน แต่พวกผมเห็นแล้วอยากอ้วก เพราะโรงครัว จัดเมนูมะเขือยาวมา 7 วัน ติดต่อกัน บางวันมะเขือยาวทั้งมื้อกลางวันและมื้อเย็น

เมื่อเดินไปสักพักหนึ่ง ก็ถูกสั่งให้หยุด ให้แถวขวา ขวาหันแถวซ้าย ซ้ายหัน นั่นคือสองแถวอยู่บนถนนหันหลังชนกัน เบื้องหน้าเป็นแปลงมะเขือยาว ทั้งสองฟาก พี่สั่งว่าให้เดินเรียงหน้ากระดานเข้าไปในแปลงมะเขือ แล้วถากออกให้หมด ทุกคน เฮ! ดีใจ กุลีกุจอถากถางทันทีโดยไม่ลังเลใจ เรื่องนี้ฟังแล้วอย่าได้ตำหนิเลย เพราะเมนูมะเขือยาว หลอกหลอน มา 7 วัน แล้ว อย่างไรก็ตามผลของวีรเวรกรรมนี้คือ ข้อหา ทำลายทรัพย์สินของทางราชการ ก็เถียงไม่ขึ้นเช่นกัน

วันนั้น ไม่มีการลงงาน ไม่มีการเรียน ข่าวเข้าไปในเวียงว่า “แม่โจ้ สไตรท์” มีการประกาศให้เข้าเรียน มีการให้ไปรายงานตัว ในที่สุดก็ประกาศว่า ผู้ที่ไม่ไปรายงานตัว จะถูกคัดชื่อออก เหตุการณ์ทั้งหมดนี้ เกิดในช่วงต้นภาคปลาย คือต้นเดือนพฤศจิกายน 2494 ขอไขความตรงนี้อีกนิดว่า แม่โจ้เป็นสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการแห่งแรก ที่จัดการเรียนเป็น 2 ภาคการศึกษา แทนที่จะเป็นสามภาคดังที่ดำเนินการอยู่ทั่วๆ ไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งขณะนั้น สังกัดกระทรวงเกษตราธิการ ก็จัดเช่นเดียวกันมาถึงวันนี้ ทั่วประเทศ ตั้งแต่อนุบาล ถึงอุดมศึกษา จัดเป็นสองภาคการศึกษาโดยทั่วกัน

เหตุการณ์ในแม่โจ้ สงบลง ภายในเดือนพฤศจิกายน นั่นเอง แต่ยังไม่ยุติเพราะมีส่วนหนึ่ง ถูกคัดชื่อออก พวกนี้จึงเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ไปตั้งศูนย์อำนวยการอยู่ที่วัดชนะสงคราม ใกล้ๆ บางลำพู หรือจะว่าใกล้ๆ สนามหลวงก็ได้ เมื่อข่าวแพร่ออกไป ก็มีผู้มาสนับสนุน ส่วนใหญ่ให้เงิน บางคนให้หนังสือ เงินนั้นก็เป็นค่าอาหารโดยซื้อวัตถุดิบจากตลาดยอดบางลำพูมาปรุงกันเอง พร้อมด้วยข้าวก้นบาตร ก็พออยู่กันได้ ส่วนหนังสือนั้น มีคนให้มามากจริงๆ ผู้ให้ก็คือนิสิต นักศึกษา ในกรุงเทพฯ นั้นแหละ ได้มาก็กองไว้ไม่มีใครสนใจอ่าน

หนังสือเหล่านี้ สร้างปัญหาให้พวกเราในภายหลัง เพราะเมื่อเลิกรากันไปแล้ว ก็โดนข้อหาฝักใฝ่ในลัทธิคอมมูนิสท์ ข้อกล่าวหานี้มีวัตถุพยานชัดเจน คือหนังสือเหล่านั้น ที่เจ้าหน้าที่ไปตรวจค้น หลังจากพวกเราสลายตัวกันไปแล้ว ปรากฏว่าเป็นหนังสือปลุกระดมทั้งสิ้น

ขอโทษผู้ให้ด้วย ที่อุตสาห์นำไปให้แล้วไม่อ่าน ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ ที่ลบพวกเราออกจากบัญชีดำแล้ว หลังจากเกิดเหตุไม่กี่ปี

ขอกลับมาเล่า ขณะที่อยู่วัดชนะสงครามต่อ ผมเองได้ปลีกเวลากลับไปพบพ่อแม่ที่นครราชสีมา ถ้าเป็นสมัยนี้ก็ไม่ต้องไป กดโทรศัพท์ก็ถึงแล้ว พ่อฟังเรื่องจากปากลูกแล้วก็เห็นด้วย ซึ่งมาคิดตอนหลังว่า ท่านคงไม่เห็นด้วยหรอก แต่ถ้าไม่ยอมรับ พ่อลูกคงขัดแย้งกัน แล้วจะกู่กลับไหมนี่? อีกมุมหนึ่งเมื่อเราได้เป็นพ่อคน จึงรู้ซึ้งว่า วิสัยพ่อย่อมเข้าข้างลูกไว้ก่อน เป็นเรื่องธรรมดา

พ่อเขียนจดหมายให้ถือลงมากรุงเทพฯ เป็นจดหมายถึง หลวงเชิดวุฒากาศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทำนองว่าเด็กพวกนี้ยังเยาว์วัย จึงวู่วาม แต่มิได้คิดร้ายต่อโรงเรียน ต่อครูอาจารย์ ขอให้กลับเข้าเรียนตามเดิมเถิด

พ่อส่งให้อ่านก่อนจะผนึกซอง ผมก็สงสัย จึงถามว่า ท่านรัฐมนตรีเขาจะฟังพ่อหรือ? ถามอย่างนี้พ่อชักฉุน บอกว่าก็ลองดู เพื่อนกันขอกันแค่นี้ไม่ได้ก็ให้มันรู้ไป อ๋อ! เขาเป็นเพื่อนกันมาสมัยเรียนอยู่โรงเรียนนายร้อย จปร.ครับ พ่อกำชับว่าให้นำจดหมายไปให้ที่บ้าน และอย่าให้หนังสือพิมพ์รู้ บ้านท่านอยู่ฝั่งธนบุรี แถวซอยสวนพลู

รุ่งขึ้นผมนั่งรถไฟเข้ากรุงเทพฯ สู่สำนักวัดชนะสงคราม แล้วรวมพรรคพวกให้นำจดหมายไปพบรัฐมนตรีที่บ้าน และให้เข้าพบดังประสงค์ ท่านไม่ได้รับปากอะไร เพียงแต่ถามสารทุกข์สุกดิบ อยู่อย่างไร กินอย่างไร เท่านั้น

ในที่สุด แม่โจ้ก็ประกาศให้ผู้ที่ถูกคัดชื่อออก ไปรายงานตัวเข้าเรียน ด้วยเหตุผลหลายประการ อันเป็นความเมตตาของผู้ใหญ่ต่อเด็ก ส่วนจดหมายของพ่อผมก็อาจจะเป็นแรงผลักดันเล็กๆ ก็ได้ เมื่อกลับไปแล้ว ก็ต้องเรียนซ้ำชั้น แต่ทางอาจารย์ก็กรุณาเปิดช่องให้ ถ้าใครสอบได้คะแนนดี จะได้เลื่อนชั้นกลางปี ฉะนั้นผมจึงเรียนแม่โจ้ปีที่ 1 หนึ่งปีครึ่ง ปีที่ 2 ครึ่งปี และปีที่ 3 หนึ่งปี

ผมได้บทเรียนมากมายมหาศาล จากเหตุการณ์ครั้งนี้ สมมติว่าไม่ได้กลับไปเรียนอีก ชีวิตวันนี้จะเป็นอย่างไร จะได้สักครึ่งหนึ่งของที่เป็นอยู่หรือไม่

ขอขอบคุณแม่โจ้ ที่หล่อหลอมผมให้เป็นผม ดังทุกวันนี้

ขอขอบคุณ บทเรียนที่ได้จากความขัดแย้ง จนเกิดเหตุบานปลายใหญ่โต ซึ่งประเด็นอยู่ที่ “ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์” ซึ่งผมจดจำและนำมาปฏิบัติ คือ

ให้เกียรติผู้ที่เป็นผู้นำ หรือผู้อาวุโสในกลุ่มนั้นๆ เช่น หัวหน้าอยู่ในกลุ่มลูกน้อง ครูอยู่ในกลุ่มศิษย์ รุ่นพี่อยู่ในกลุ่มรุ่นน้อง อย่าไปตำหนิหรือดูแคลนเขา เด็ดขาด แม้ว่าเขาจะเป็นลูกน้องเรา เป็นลูกศิษย์เราก็ตาม เพราะเขาก็มีตัวตน มีศักดิ์ศรี ที่ลูกน้องเขา ลูกศิษย์เขา รุ่นน้องเขา ยำเกรง และศรัทธาอยู่ เช่นเดียวกับเรา

บทสรุปของเรื่องนี้ อยู่ที่ข้อสมมติว่า ถ้าอาจารย์พนม สมิตานนท์ อยู่ที่แม่โจ้ ขณะที่ผมเรียนอยู่ที่นั่น เหตุการณ์ร้ายๆ เช่นนี้จะไม่เกิดขึ้น ที่กล้ายืนยัน เพราะเมื่อมาเรียนที่บางเขน ผมได้เห็นฝีมือท่าน ทั้งด้านการงาน ด้านสังคม และความผูกพันของผู้คนในที่ทำงาน รวมทั้งชีวิตครอบครัว ท่านไม่เป็นรองใครครับ

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

“แม่โจ้ชวนชิม”

บทความจากหนังสือที่ระลึก 60 ปี ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ พ.ศ.2538

วันนี้มีน้ำพริก เป็นข้อความสั้นๆ ปรากฏบนกระดานที่โรงอาหารของเช้าวันหนึ่ง เมื่อ 40 กว่าปีมาแล้ว(พ.ศ.2494) ทำให้เกิดข้อกังขาของนักศึกษาน้องใหม่ว่า มันหมายความว่าอะไรกัน ถึงมีการแจ้งรายการอาหารล่วงหน้า ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน น่าจะเป็นโอกาสพิเศษอะไรสักอย่างกระมัง

ความสงสัยนี้เกิดขึ้นไม่นาน รุ่นพี่ที่นั่งร่วมวงอาหารกลางวันให้อรรถาธิบายว่า อาหารมื้อเย็นวันนี้จะมีน้ำพริก อาจจะเป็นน้ำพริกหนุ่ม น้ำพริกอ่อง น้ำพริกปลาร้า น้ำพริกตาแดง ฯลฯ ก็ได้ ถ้าอยากรู้ รายละเอียดต้องหาข่าวจากโรงครัวเอาเอง

พี่ตอบให้ฟังดังนี้แล้วก็ยังไม่หายข้องใจ แต่ก็ไม่กล้าเซ้าซี้ถามซอกแซกอีก ทั้งๆ ที่อยากรู้ว่า ก็เมื่อเวลามีผัด มีต้ม มีแกง ไม่เห็นเขียนขึ้นกระดาน แต่พอมีน้ำพริกทำไมต้องแจ้งล่วงหน้า มีอะไรพิเศษหรือ

เย็นวันนั้น บนโต๊ะอาหารพบว่ามีน้ำพริกอ่อง 1 ถ้วย กับแกงจืดอีก 1 ชาม (เท่านั้น) รุ่นพี่หลายคนถือผักเข้ามาด้วย เป็นกะหล่ำปลีบ้าง กะหล่ำดอกบ้าง แตง ถั่ว มะเขือ ผักบุ้ง ผักกาด และผักอื่นๆ ตามแต่ใครจะหาอะไรมาได้ หรือชอบอะไรก็หาติดมือมา โดยโรงครัวจะจัดเข่งไว้ใส่เศษผัก เพราะพวกเรากินผักกันแบบคุณภาพสุดๆ เช่น กะหล่ำปลี ใบนอกๆ แม้จะขาวก็ลอกทิ้ง ไส้ในสุดก็ไม่ชอบ จะเลือกเอาเฉพาะใบกลางๆ ซึ่งอ่อนและกรอบเท่านั้น ก็ไม่น่าแปลกใจอะไรเพราะผักพวกนี้เราปลูกกันเอง

นั่งแกะใบกะหล่ำจิ้มน้ำพริกอ่องก็มองดูกระดานหน้าโรงอาหาร ข้อความ วันนี้มีน้ำพริก ยังปรากฏอยู่ ถ้าจะเติมคำให้สมบูรณ์ ต้องเติมว่า โปรดหาผักมาเอง

อาหารยอดนิยมของครัวแม่โจ้อีกอย่างหนึ่งคือ แกงแค ซึ่งเป็นแกงผักรวม รับประทานมื้อแรกๆ ก็ได้รสชาติพอสมควร แต่พอบ่อยเข้าๆ ยายโบ๋ แม่ครัวใหญ่ก็ถูกเหน็บแนม แต่แกก็เฉย ไม่รู้แกเติมอะไรมาให้เรากินเป็นการแก้แค้นบ้าง....ไม่เป็นไร

หายกัน!

เรื่องเหน็บแนมแม่ครัวนั้นมีอีกมาก เช่น เรียกแกงหน่อไม้ดองว่า แกงฝาโรงครัว เพราะฝาโรงครัวเป็นไม้ไผ่ขัดแตะ และหน่อไม้ดองเขาฝานเป็นชิ้นบางๆ แบบไม้ไผ่ขัดแตะ บังเอิญหน่อไม้มันแก่ ก็เลยโวยวายว่า ยายโบ๋ เอาฝาโรงครัวมาแกงให้กิน

นอกจากนี้ยังมีผัดไม้กวาด คือ ผัดดอกกุยช่าย ปลาหุ้มเกราะ คือ ปลาทูเค็มชุบแป้งทอด เป็นต้น

โรงครัวของนักเรียนประจำในสมัยนั้น ขาดความรู้เรื่องโภชนาการ หรืออาจจะรู้แต่ทรัพยากรจำกัด จึงทำให้คุณค่าทางอาหารด้อยไป ที่เห็นได้ชัดคือ โปรตีนต่ำ ส่งผลให้เด็กวัยรุ่นที่อยู่ประจำขาดโอกาสในการพัฒนาทางโครงสร้างของร่างกายและสมอง แต่ก็ชดเชยในด้านการออกกำลังกาย และอากาศบริสุทธิ์ ซึ่งถ้าได้ครบทุกอย่างก็วิเศษยิ่ง

มีอาหารอย่างหนึ่งที่เสาะหามากินด้วยความคะนอง เรียกกันว่า ปูไต่ถัง อาหารจานนี้หากินได้ในฤดูทำนา จัดเป็นอาหารเช้าเลิศรส วิธีการก็ไม่ยาก เพราะตอนเช้าต้อง “ลงงาน” ทุกวันอยู่แล้ว เช้าวันไหนเป็นเวรลงนา ก็ถือโอกาสจับลูกปูตัวขนาดนิ้วมือใส่กระเป๋าเสื้อม่อฮ่อมเอาไว้ เมื่อถึงเวลาอาหารเช้า ซึ่งก็เป็นข้าวต้มทุกวัน เราก็เอาชามมาใบหนึ่ง เอาปูที่ล้างน้ำแล้วใส่ชาม เทน้ำปลาลงไป ปูก็จะตะกายหนีมาไต่อยู่ที่ปากชาม ที่แหละ ปูไต่ถัง..”ขออโหสิด้วย เจ้าปูตัวน้อยๆ ทั้งหลาย ที่เจ้าต้องเข้าไปจบชีวิตในปากของพวกข้า...อำมหิตแท้ๆ”

ผมมีโอกาสเข้าไปช่วยกำกับดูแลโรงครัวแม่โจ้อยู่ระยะหนึ่ง ด้วยเหตุผลทางการเมือง จึงได้จัดอาหารให้มีสีสัน และหวือหวาแบบวัยรุ่น เช่นมื้อเช้าเปลี่ยนจากข้าวต้มกับปลาหุ้มเกราะ เป็นข้าวต้มหมูใส่ไข่ บางเช้าขยับขึ้นไปขนมปังไข่ดาวก็เคยมี

วันไหนมีแกง ก็ไม่ต้องตะโกนหาผ้าขาวม้า เพื่อจะผลัดลงไปงมหาชิ้นเนื้อในน้ำแกง

หลายคนหลงชื่นชมกับฝีมือของผมในช่วงนั้นอยู่ โปรดทราบความจริงไว้ด้วยว่า มันเป็นเพียงพฤติกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกเท่านั้น และที่ทำเพราะช่วงนั้นสอบเสร็จ ส่วนหนึ่งกลับบ้านกัน จำนวนปากลดน้อยลง แต่เงินค่าอาหารคงที่ คุณภาพย่อมดีขึ้น ก็เท่านั้นเอง

พูดถึงครัวแม่โจ้ ต้องนึกถึง ยายพุฒ ผมไม่แน่ใจว่ายายพุฒเป็นคนงานของแม่โจ้หรือเปล่า แต่แกมีฝีมือในการฆ่าและชำแหละหมู แกจะคุยว่า ส่วนอร่อยของหมูคือเลือด ทุกครั้งที่ฆ่าแกจะดื่มเลือดหมูสดๆ แกบอกว่าเลือดหมูที่อร่อยจะต้องแทงให้เลือดตกในชายโครง(ช่องอก) เพราะถ้าแทงคอให้ไหลออกมาเลือดจะปนกับเสลดและน้ำลายหมูด้วย ทำให้รสชาติของเลือดสดๆ เสียไป และไม่สะอาด

ตี 5 ของวันหนึ่ง ผมไปดูยายพุฒฆ่าหมูที่โรงครัว มีดประจำกายของแกลับเสียขาววับและคมปลาบหมูถูกมัดนอนตะแคงอยู่ แกชี้จุดที่จะแทง ซึ่งอยู่ระหว่างซี่โครง แกอธิบายว่า ถ้าแทงตรงจุดนี้ มีดจะทะลุเข้าหัวใจ แล้วเลือดจะตกอยู่ในชายโครงทั้งหมด พูดจบก็ยื่นมีดให้ผม ผมจรดมีดตรงจุดที่ชี้ นับหนึ่ง สอง สาม มือเริ่มสั่น..ยายพุฒคว้ามีดไปจากมือผม ด่าโขมงโฉงเฉงว่า “ป้าโท้ะ! ม็อกอี้ยังเยียะบ่อได้ ต้ามีเมียจะเยียะจ้างก่อ?”

เมื่อขูดขนเสร็จ ก็ผ่าซากทางด้านท้อง พอเปิดซี่โครง ยายพุฒก็ใช้กระบวยจ้วงลงไปตักเลือดขึ้นมาดื่ม พอหมดแล้วก็จ้วงตักใหม่ยื่นให้ผม

ถึงบทนี้ถ้าไม่ยอมแสดงก็คงโดนยายพุฒประจานทั่วตลาด เลือดสดนั้นอุ่นและเค็มปะแล่มๆ เรียกว่า รสชาติไม่เลวทีเดียว (อ้วก!)

แม่โจ้สอนให้เราสู้งาน สู้คน และสู้ชีวิต ซึ่งไม่ทราบว่าจะหาได้ในสถานศึกษาอื่นใดหรือไม่

ผมเป็นผู้เป็นคนดังที่เห็นทุกวันนี้ แม่โจ้เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยหล่อหลอม ถ้าไม่เคยผ่านแม่โจ้ ก็อาจถูกเบียดตกเวทีไปนานแล้ว

ผมภูมิใจที่ได้เป็นลูกแม่โจ้

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

บทปิดท้ายของ ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

ขอฝากถ้อยคำอันเป็นมงคลไว้ด้วยครับ

ถ้อยคำที่ขอฝากไว้นี้ รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ ได้กล่าวไว้ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อไปบรรยายในการสัมมนากรรมการตัดสินกล้วยไม้ งานพืชสวนโลก เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งผู้จัดงานแสดงและประกวด ได้ขอข้อความตอนนี้ไปเผยแพร่ ในงานดังกล่าว พร้อมกันนั้น ศาสตราจารย์ พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ ได้กรุณาแปลเป็นภาษาอังกฤษให้ด้วย

จึงขอเก็บไว้ในหนังสือเล่มนี้ เพื่อประโยชน์ของคนรุ่นหลังต่อไป

มนุษย์ กับ กล้วยไม้

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ บรรยาย
พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ แปล

วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตในโลกนี้ เริ่มขึ้นมานานแล้ว
จากสิ่งมีชีวิตเล็กๆ ที่มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น
ได้มีวิวัฒนาการมาโดยตลอดจนกระทั่ง
มีความหลากหลาย มากมายในโลกปัจจุบัน
สุดยอดของวิวัฒนาการทางสัตว์ ซึ่งเหนือสัตว์ทั้งปวง
ทั้งรูปร่าง หน้าตา และความเฉลียวฉลาด คือ มนุษย์
สุดยอดของวิวัฒนาการทางพืช ในด้านความสวยงาม
ความมีหลายรูปแบบ มีกลวิธีในการดำรงชีวิต
และการสืบพันธ์ที่แยบยลไม่มีพืชใดทัดเทียม กล้วยไม้
เมื่อสุดยอดของพืช และสุดยอดของสัตว์มาประสานกัน
สิ่งที่ดีงาม สิ่งที่น่าอภิรมย์ สิ่งที่ให้ความสุข ความปีติ
ย่อมเกิดขึ้นในโลกนี้

Life on this planet has evolved since time immemorial.
From minute organism invisible to the naked eye
They have evolved until
There are innumerable varieties in the world today.
Incomparable in the evolution of animals, superior to all other animals
In terms of appearance and intellect is man
Incomparable in the evolution of plants in terms of beauty.
Variety of forms, and intriguing ways of sustaining life and
Propagation, the orchid has no rival.
When the nonpareil of the plant kingdom, and the ultimate in the animal kingdom
Join together, that which is delightful and exquisite, bringing happiness and joy
Will naturally come into this world

แม่โจ้รุ่นที่ 16
รศ.ประยงค์ สายประเสริฐ

31/1 ซ.สหกรณ์นิคม 3 หมู่ที่ 5
ต.หนองหาร อ.สันทราย
จ.เชียงใหม่ 50290
โทร. 053-498-043, 081-472-0882

ความฝันที่เป็น....จริง คนเราที่เกิดมาทุกคนย่อมต้องมีความฝันเป็นของตนเอง แต่ความฝันของแต่ละบุคคลจะเป็นจริงหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ อีกหลายประการ เช่นจะต้องมีความมุ่งมั่น มีความเพียรพยายาม มีความอดทน มีแผน รวมทั้งจะต้องมีการนำแผนมาปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและที่สำคัญจะต้องมีดวงชะตาเป็นส่วนประกอบด้วย

ผมและคุณชูชาติ บุรณศิริ จบ ม. 6 จาก โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพฯ เดิมตั้งใจว่าจะสอบเข้าเรียน ม.7 – 8 ต่อที่โรงเรียนเดิม (สมัครสอบไว้แล้วแต่ยังไม่ได้ไปสอบ) ประมาณกลางเดือนเมษายน 2494 จะเป็นด้วยชะตาชีวิตที่ถูกกำหนดไว้แล้วหรืออย่างไรก็สุดที่จะดาคเดาได้ ผมและคุณชูชาติ บุรณศิริ ได้เดินเข้าไปในบริเวณกระทรวงศึกษาธิการ มีประกาศรับสมัครสอบเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งวันนั้นเป็นวันสุดท้ายของการประกาศรับสมัคร คุณชูชาติ และผมได้ยื่นใบสมัครกับเจ้าหน้าที่ ส่วนผมสมัครเป็นคนสุดท้ายแล้วเขาก็ปิดรับสมัครสอบทันที เนื่องจากเป็นเวลา 16.30 น. สถานที่สอบคือ โรงเรียนพาณิชยการพระนคร ผมและเพื่อนได้เข้าสอบ เมื่อถึงวันประกาศผลสอบ ปรากฏว่า ผมสอบได้ (ในบำรุง) คุณชูชาติก็สอบได้ จึงไปรายงานตัว เมื่อถึงวันนัดหมายเราทั้งสองคน พร้อมกระเป๋าเดินทางก็ออกเดินทางโดยรถไฟจากสถานีกรุงเทพฯ เมื่อเวลา 16.00 น. พร้อมกับเพื่อนๆ ที่สอบได้จากจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้สู่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดินทางรู้สึกตื่นเต้นมากเพราะไม่เคยจากบ้านเป็นระยะเวลานานๆ และเดินทางไกลเช่นนี้มาก่อนในวันรุ่งขึ้น เวลาประมาณ 16.00 น. ขบวนรถไฟก็เข้าจอดที่สถานีรถไฟจังหวัดเชียงใหม่ ทางโรงเรียนได้จ้างเหมารถยนต์ให้มารับนักศึกษาใหม่ที่สถานีรถไฟ พร้อมกับนักศึกษารุ่นพี่จำนวนหนึ่งมารอรับด้วย เพื่อเดินทางกลับไปยังโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ที่ตั้งอยู่ที่อำเภอสันทรายต่อไป

ความฝันที่ 1 เมื่อเดินทางมาถึงโรงเรียนรถยนต์มาจอดส่งพวกเราที่บริเวณหน้าโรงอาหารมีรุ่นพี่จากหอพักต่างๆ มายืนรอรับนักศึกษาใหม่(มีประมาณ 120 คน) และพาพวกเราไปส่งตามหอพักต่างๆ ผม ชูชาติ และศรีบุญโญ จันทรานนท์ ได้ถูกจัดให้เข้าพักที่หอชาญกสิกิจ ซึ่งเป็นหอพักไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูงพื้นเป็นดิน ต่อมาภายหลังได้มีเพื่อนชื่อ ม.ล.พร้อมศักดิ์ สนิทวงศ์ และธาดา ดาระสวัสดิ์ ได้มาเข้าพักเพิ่มอีก 2 คน ได้พบกับรุ่นพี่ปีที่ 2 และปีที่ 3 อีกหลายคน หัวหน้าหอพักเป็นรุ่นพี่ปี 3 ชื่อคุณวัน ไชยแก้ว หอพักทุกหอจะมีนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 อาศัยอยู่ร่วมกัน

ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมก่อนเปิดเทอม รุ่นพี่ที่หอพักได้พาพวกเราทั้ง 5 คน ซึ่งเป็นน้องใหม่เดินทางโดยรถโดยสารประจำทางเข้าไปในตัวเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อแนะนำให้รู้จักสถานที่ต่างๆ พร้อมทั้งซื้อเสื้อผ้าชุดทำงาน หมวก จอบ เสียม มีดพร้า ขวาน และบัวรดน้ำ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานในภาคสนาม และตะเกียงเพื่อใช้เป็นแสงสว่างในยามค่ำคืน เพราะขณะนั้นยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ระหว่างปิดเทอมก่อนเปิดภาคเรียนประมาณ 2 เดือนนักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางกลับภูมิลำเนา บริเวณถนน แปลงปลูกพืช บริเวณรอบๆ หอพัก คลองส่งน้ำสายต่างๆ จะมีหญ้าและวัชพืชต่างๆ ขึ้นรกรุงรังไปหมด เมื่อเปิดภาคเรียนในเดือนมิถุนายนประมาณ 1 เดือน จึงยังไม่มีการเรียนการสอน นักศึกษาทั้งชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ทุกคนจะต้องปฏิบัติงานภาคสนามตลอดทั้งวันรู้สึกเหน็ดเหนื่อยมาก ระหว่างที่อยู่หอพักมีรุ่นพี่ปี 2 คนหนึ่งมาพูดคุยด้วยมองผมซึ่งมีรูปร่างผอมและตัวเล็กได้บอกว่าที่นี่งานหนักมากจะทนไหวหรือ ซึ่งผมก็ไม่ค่อยแน่ใจในตนเองเหมือนกันว่าจะทนงานหนักได้หรือไม่ จึงตอบเขาไปว่า ผมต้องขอทดลองดูก่อน

ในช่วงระยะเวลา 1 เดือนที่ต้องทำงานหนักตลอดทั้งวันนี้ ดูเหมือนจะเป็นการทดสอบความทรหดอดทนและความแข็งแกร่งของร่างกายว่าเราจะอยู่เรียนที่นี่ได้ต่อไปหรือไม่ ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีเพื่อนๆ จากหอพักต่างๆ ประมาณ 30 คนได้ทยอยเดินทางกลับบ้าน เพราะไม่สามารถทนกับงานหนักได้ ฉะนั้นการมาเรียนหนังสือที่นี่จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น การเรียน การทำงาน การกินอยู่หลับนอน การอ่านหนังสือ การทบทวนบทเรียนในยามค่ำคืนเพราะต้องจุดตะเกียงรั้ว ต้องนั่งอ่านหนังสือภายในมุ้ง การติดต่อสัมพันธ์กับรุ่นพี่และเพื่อนร่วมรุ่น

นักศึกษาทุกคนจะต้องตื่นนอนตั้งแต่เวลาตี 5.30 น. ทำภารกิจส่วนตัวและเดินทางไปทำงานตามหมวดต่างๆ เวลา 6.00 น. เช่น หมวดนา หมวดยาสูบ หมวดพืชไร่ หมวดสุกร ประมง ขุดบ่อปลา ขุดตอไม้ ฯลฯ จนถึงเวลา 8.00 น. กลับหอพักทำภารกิจส่วนตัว เปลี่ยนเสื้อผ้า ไปรับประทานอาหารเช้า และเรียน 4 ชั่วโมง ปฏิบัติงาน 4 ชั่วโมง เข้าเรียนเวลา 9–11 .00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน 12.00 น. เข้าเรียน เลิกเรียนเวลา 14.00 น. 14.30–16.30 น. ลงงานภาคบ่าย ระหว่างเรียนในชั้นปีที่ 1 ประมาณเดือนสิงหาคม ผมป่วยเป็นไข้มาลาเรียลงกระเพาะมีอาการหนักมากทางห้องพยาบาลของโรงเรียนได้จัดส่งตัวไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลสวนดอก แพทย์ได้ให้การรักษาโดยฉีดยาที่สะโพกด้านซ้ายและขวาสลับกันทุกๆ 4 ชั่วโมงใช้ยาไปประมาณ 40 เข็มนอนอยู่ที่โรงพยาบาลประมาณ 10 วัน เกือบเอาชีวิตไม่รอด

ระหว่างเริ่มเรียนในชั้นปีที่ 1 ในระยะแรกก็ได้รับฟังข่าวจากรุ่นพี่ปีที่ 2 และ 3 มาคุยให้ฟังว่า มีพี่ๆ หลายคนสอบเข้าศึกษาต่อในคณะต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขนได้ ซึ่งสามารถจุดประกายความฝันของผมว่าสักวันหนึ่งหลังจากเรียนที่แม่โจ้จบแล้วก็อยากจะสอบเข้าเรียนต่อที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ได้เหมือนอย่างรุ่นพี่บ้าง ความฝันนี้อยู่ในใจของผมตลอดเวลา และคิดอยู่เสมอว่าถ้าเราเพียงแต่ฝันเฉยๆ ความฝันนั้นคงจะไม่มีทางเป็นจริงได้ ผมจะต้องมีความมุ่งมั่นมีการวางแผน และเตรียมการลงมือปฏิบัติตามแผนที่เรากำหนดไว้ในใจเพื่อให้ประสบผลสำเร็จให้จงได้

ในที่สุดผมก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีความสุขกับการเรียน การทำงาน การทำกิจกรรมต่างๆ มีความรักใคร่ สามัคคี เอื้อเฟื้อ

เผื่อแผ่ซึ่งกันและกันสามารถดำรงชีวิตภายในสังคมแม่โจ้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูบาอาจารย์ กับรุ่นพี่และเพื่อนได้อย่างเหมาะสมและมีความฝันว่าจะต้องเรียนให้สำเร็จ เมื่อจบจากแม่โจ้แล้วปี 2497 ผมสอบเข้ารับราชการที่กรมการข้าว ซึ่งเป็นกรมที่ตั้งขึ้นใหม่ และถูกส่งตัวไปรับราชการที่สำนักงานข้าวจังหวัดปราจีนบุรีเป็นระยะเวลาเกือบ 1 ปี ระหว่างที่ทำงานอยู่นั้นผมเริ่มมีความคิดที่จะไปสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อที่คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน จึงเริ่มค้นหาข้อมูลต่างๆ เช่น ว่าเขาจะเปิดรับสมัครเมื่อใด จะต้องสอบวิชาอะไรบ้าง เช่น วิชาความรู้ทั่วไป วิชาเลขคณิต วิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทย และสอบสัมภาษณ์ แต่ละวิชาคะแนนเต็มเท่าใด ตามหลักสูตร ม.8 ของกระทรวงศึกษาธิการ ผมเริ่มซื้อหนังสือ ตำราตามวิชาต่างๆ ดังกล่าว มาได้จนครบ ภายหลังจากเลิกงานประจำวัน ทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วทุกคืนตั้งแต่เวลา 21.00 – 24.00 น. ผมจะอ่านหนังสือและหัดทำแบบฝึกหัดในรายวิชาต่างๆ โดยใช้เวลาเตรียมตัวสอบประมาณ 6 เดือน จึงสามารถสอบเข้าศึกษาต่อได้ดีใจมากที่สุดที่สมหวัง

ความฝันที่ 2 เมื่อสอบเข้าเรียนได้แล้วก็มีความฝันว่าจะต้องเรียนให้จบหลักสูตรให้ได้ผู้ที่สอบเข้าได้เป็นนักเรียนที่มาจากสายอาชีวะจากแม่โจ้ 2 คน คือผมและประเวทย์ อาชวสมิต และมาจากโรงเรียนพาณิชยการพระนคร อีก 3 คน นักศึกษาส่วนใหญ่จบมาจากสายวิทย์และอักษร ผู้ที่สอบเข้าเรียนได้ในลำดับที่ 1 – 10 จะได้รับทุนเรียนดี ทุนละ 5,000 บาท เป็นเวลา 5 ปี โดยมีเงื่อนไขว่าในระหว่างเรียนจะต้องไม่เคยสอบตกในวิชาใด ๆ เลย แต่ถ้าสอบตกก็จะถูกตัดทุนดังกล่าวทันที

การเรียนในระยะแรก ๆ ในชั้นปีที่ 1 มีปัญหามากเพราะยังปรับตัวไม่ได้ในเรื่องระบบและวิธีการสอนและการเรียน ความรู้พื้นฐาน สายสามัญ ซึ่งเรียนมาน้อยกว่า

นักศึกษาที่จบ ม.8 เพื่อให้เรียนทันเพื่อน ๆ ในชั้นจึงต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมาก เช่น ตั้งใจฟังคำบรรยาย ของอาจารย์ในชั้นเรียน ทบทวนบทเรียนวิชาต่างๆ ในเวลากลางคืน สอบถามจากเพื่อน ๆ ในชั้น ติวกับเพื่อน ๆ ระหว่างที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 เห็นภาพถ่ายของรุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษาและเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.9 ในหนังสือของคณะฯ ผมได้ตัดภาพนั้นไว้แล้วนำไปใส่กรอบตั้งไว้บนโต๊ะที่อ่านหนังสือทำให้เกิดแรงบันดาลใจว่าสักวันหนึ่งในอนาคตเราจะต้องเป็นดังภาพนี้ให้ได้ ในระหว่างที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีรุ่นพี่ในคณะบางคนเขาสำเร็จการศึกษา 2 ปริญญาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งขณะนั้นยังเป็นมหาวิทยาลัยเปิดเมื่อเห็นตัวอย่างจากรุ่นพี่ เราก็อยากเป็นเช่นนั้นบ้างจึงไปสมัครเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ควบคู่กันไปด้วย การเรียนที่ธรรมศาสตร์ ผู้สมัครเข้าเรียนจะต้องสอบผ่านชั้นปีที่ 2 ของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และชั้นปีที่ 2 ของทุกคณะ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยรับเข้าศึกษาต่อในชั้นปีที่ 3 ได้เลย มีเพื่อนจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หลายคนไปศึกษาต่อด้วย เนื่องจากในขณะนั้นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ฉะนั้นการศึกษาต่อที่นี่จึงค่อนข้างอิสระคือ ใครจะมาฟังคำบรรยายหรือไม่มาก็ได้ เมื่อถึงกำหนดเวลาสอบก็ไปสมัครสอบ การเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา ในชั้นปีที่ 3 มี 11 วิชา และในชั้นปีที่ 4 ก็มี 11 วิชา และการฝึกงานตามสถานสงเคราะห์ต่างๆ เนื่องจากเป็นการศึกษาใน 2 มหาวิทยาลัยพร้อมกันจึงต้องมีการวางแผนการเรียนและการสอบที่ดี ฉะนั้นในภาคการศึกษาที่ 1 ผมจึงสมัครสอบเพียง 6 วิชา และสอบได้ 5 วิชา และสมัครสอบในภาคการศึกษาที่ 2 อีก 6 วิชา สอบได้ 5 วิชา รวมเป็นสอบได้ 10 วิชา จาก 11 วิชา ทำให้มีกำลังใจเป็นอย่างมาก ส่วนเพื่อนๆ อีกหลายคนสมัครสอบแต่ละภาคทั้ง 11 วิชา สอบได้เพียง 1-2 วิชา เลยท้อถอยเรียนไม่จบไปหลายคน

ส่วนการเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็ผ่านไปด้วยดีในทุกวิชา และได้รับทุนเรียนดีของคณะทุนละ 5,000 บาทในชั้นปีที่ 4 และ 5 และเรียนสำเร็จตามหลักสูตร สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในที่สุดดีใจมากที่ทำได้สำเร็จตามความฝัน

ความฝันที่ 3 จากความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ในที่สุดผมก็สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีที่ 2 จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดีใจมากที่ทำได้สำเร็จตามที่ฝันไว้

เมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในปี 2503 แล้ว ผมได้ไปสมัครสอบคัดเลือกเข้ารับราชการในกรมสหกรณ์ที่ดิน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ มีตำแหน่งที่จะบรรจุได้เพียง 11 อัตรา แต่มีผู้สมัครสอบทั้งหมด 18 คน ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนกันมา ความที่กลัวว่าจะสอบไม่ได้จึงต้องมีการเตรียมตัวให้มีความพร้อม ในการสอบอย่างสูงสุด เมื่อทางกรมฯ ประกาศผลการสอบคัดเลือก ผมสอบได้ที่ 2 จึงได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในกรมสหกรณ์ที่ดิน ที่จังหวัดขอนแก่น แต่ทางกรมฯ มีคำสั่งให้ปฏิบัติงานในกรมฯ ไปช่วยปฏิบัติงานที่สหกรณ์นิคมบ้านไร่ จังหวัดสมุทรสาคร ดีใจมากที่ทำได้สำเร็จ ระหว่างที่ปฏิบัติงานอยู่ที่กรมประมาณ 1 ปีเศษ ก็มีความฝันว่าอยากจะเรียนต่อในระดับปริญญาโท ที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในขณะนั้นมีความคิดที่จะเปลี่ยนงานโดยขอโอนไปรับราชการที่กองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ทางอธิบดีไม่ยอมให้โอน และบอกว่าถ้าจะไปต้องลาออกสถานเดียว ทำให้ต้องคิดหนักว่าจะตัดสินใจทำงานที่เดิมหรือจะลาออกไปดี ภายหลังจากพิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างรอบด้านและในที่สุดผมก็มีการตัดสินใจครั้งสำคัญต่ออนาคต คือขอลาออกจากกรมสหกรณ์ที่ดิน โดยมีเพื่อนๆหลายคนทักท้วงว่าเป็นข้าราชการอยู่ดีๆ ทำไมถึงลาออกไปเป็นลูกจ้างชั่วคราว แต่ผมก็ไม่ได้หวั่นไหวและคิดว่าชีวิตและอนาคตของเราเป็นผู้กำหนดเองว่าเราได้ตัดสินใจถูกต้องแล้ว

ความฝันที่ 4 ส่วนผมภายหลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่แล้ว พ.ศ.2497 เข้ารับราชการที่กรมการข้าว กระทรวงเกษตร ประมาณ 8 เดือน จึงได้ศึกษาต่อจนจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ดังนี้

- ปริญญาตรี เศรษฐศาสตร์สหกรณ์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ บางเขน

- ปริญญาตรี สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท M.S. (Agricultural Economics) Michigan State University U.S.A.

Cert. Research Method in Social Scienec
East WestCenter University of Hawaii U.S.A.
Cert. Land Reform and Rural Development
Land Reform Training Center
Taiwan Republic of China

มิถุนายน 2509 ผมได้เข้าพิธีสมรสกับนางสาววณี (สกุลเดิมมฤคทัต) จบปริญญาตรีสาขาเศรษฐศาสตร์และบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ M.S. Resource Development จาก Michigan State University สหรัฐอเมริกา รับราชการเป็นอาจารย์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร สถาบันเทคโนโลยีเกษตรแม่โจ้ ผมมีบุตรสาว 1 คน ชื่อนางสาววรรณัย สายประเสริฐ ปริญญาตรีบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ MBA Oklahoma city University สหรัฐอเมริกา ขณะนี้กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาเอกที่ Oklahoma State University สหรัฐอเมริกา คาดว่าจะจบการศึกษาภายในเดือนพฤษภาคม 2554 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ณ สถานที่ทำงานแห่งใหม่ กองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผมเป็นลูกจ้างชั่วคราวอยู่ประมาณ 1 ปีเศษ ก็ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการในตำแหน่งเศรษฐกรตรี ความคิดที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโทยังมีอยู่ตลอดเวลา ชีวิตการทำงานที่นี่เริ่มพลิกผันที่กองนี้มีโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา AID (Aqency For International Development) ชื่อโครงการพัฒนาไร่นาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปฏิบัติงานใน 9 จังหวัด มีศูนย์กลางในการปฏิบัติงานอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น โดยทางกองได้คัดเลือกให้ผมไปร่วมปฏิบัติงาน กับผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาโครงการชาวอเมริกันชื่อ Mr. Bruce O' cole โดยต้องร่วมเดินทางไปปฏิบัติงานกับผู้เชี่ยวชาญกับเจ้าหน้าที่ของกองซึ่งปฏิบัติงานประจำอยู่ใน 9 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดระยะเวลา 1 ปี ที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้รับประสบการณ์ในการปฏิบัติ

งานกับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ดังกล่าว และได้รับฟังการสนทนาภาษาอังกฤษ ในที่สุดทางผู้อำนวยการกอง คุณชูวงษ์ ถนอมกุลบุตร (ศิษย์เก่าแม่โจ้) ได้พิจารณาให้ผมได้รับทุน AID เพื่อไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ณ สหรัฐอเมริกา ทางกองได้เรียกตัวผมให้เข้ามาทดสอบภาษาอังกฤษที่สมาคมนักเรียนเก่าอเมริกัน AUA และได้เข้าเรียนภาษา Intensive Course เป็นเวลา 6 เดือน สอบได้ตามหลักสูตรและกลับไปปฏิบัติงานที่กองในระหว่าง AID ทำการติดต่อกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ผลปรากฏว่าทาง Michigan State University รับผมเข้าศึกษาต่อ ในระดับปริญญาโท และรอคอยเวลาเพื่อที่จะออกเดินทาง

ความฝันที่ 5 ในที่สุดก็ถึงกำหนดวันเดินทางไปสหรัฐอเมริการู้สึกตื่นเต้นและดีใจมาก เมื่อเดินทางถึง Washington D.C. ในช่วงปลายเดือนกันยายน 2510 เพื่อรายงานตัวที่กระทรวงเกษตรสหรัฐ และเข้ารับการปฐมนิเทศประมาณ 1 สัปดาห์ จึงออกเดินทางต่อไปยังเมือง East Lansing ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของ Michigan State University เพื่อรายงานตัวและเข้ารับการทดสอบภาษาอังกฤษอีกครั้งในวันรุ่งขึ้นที่ศูนย์ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัย นักศึกษาต่างชาติทุกคนจะต้องเข้ารับการทดสอบภาษาอังกฤษก่อนเข้าศึกษาต่อถ้าได้รับคะแนนต่ำทางมหาวิทยาลัยจะต้องให้เรียนภาษาอย่างเดียวเป็นเวลา 1 เทอม (10 สัปดาห์) และต้องสอบให้ผ่านเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยถ้ายังสอบไม่ผ่านก็ต้องเรียนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะสอบผ่านถึงจะมีสิทธิไปเรียนในวิชาปริญญาโท บังเอิญผมโชคดีได้เรียนภาษาอังกฤษเพียงวันละ 1 ชั่วโมงเท่านั้น และได้ลงทะเบียนเรียนวิชาในหลักสูตรปริญญาโทอีก 2 วิชา ทำให้สามารถประหยัดเวลาเรียนไปได้มาก

การเดินทางมาศึกษาต่อที่นี่ผมจะต้องทำการปรับตัวเป็นอย่างมากเพื่อให้สามารถอยู่เรียนได้ในเรื่องต่างๆ เช่นสภาพดินฟ้าอากาศ ซึ่งหนาวเย็นมาก อุณหภูมิ -20 °C ในฤดูหนาว การใช้ชีวิตประจำวัน สังคม ภาษา ระบบและวิธีการเรียนเป็น Quarter System (ระยะเวลาสั้นเพียง 10 สัปดาห์เท่านั้น) ก็จะต้องทำการสอบไล่แล้ว ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากสำหรับนักเรียนต่างชาติ ซึ่งแตกต่างกับมหาวิทยาลัยที่มีการสอนในระบบ Semester System ซึ่งมีเวลาเรียนถึง 18 สัปดาห์ซึ่งการปรับตัวสามารถทำได้ง่ายกว่า การเรียนในชั้นโดยการฟังคำบรรยายอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ เกือบทุกวิชาอาจารย์จะมี Assign Reading ให้นักศึกษาไปค้นคว้าตำราอ่านประกอบจากห้องสมุด อีกเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ได้รับความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นักศึกษาต่างชาติทุกคนมักจะมีปัญหาในเรื่องนี้ เพราะอ่านหนังสือได้ช้ากว่านักศึกษาอเมริกัน ผมเองจึงต้องใช้เวลาอย่างเต็มประสิทธิภาพ ต้องอดทน และใช้ความพยายามอย่างสูง ยอมรับว่าเรียนหนักมากที่สุดในชีวิตของการเป็นนักศึกษา ซึ่งมีแรงกดดันรอบด้านเป็นอย่างมาก ต้องพยายามปลุกเร้าตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีกำลังใจที่เข้มแข็ง เพราะถ้าเรียนไม่จบ กลับบ้านจะดูหน้าใครได้จึงต้องทุ่มเททั้งแรงกาย แรงใจ สติปัญญา อย่างเต็มที่ และสุดกำลังเพื่อความสำเร็จ ในที่สุดก็เรียนสำเร็จภายในกำหนดเวลา รู้สึกภาคภูมิใจและดีใจมากที่ทำได้สำเร็จ และเดินทางกลับประเทศไทยโดยแวะเที่ยวตามประเทศต่างๆ อีกหลายประเทศเช่น อังกฤษ, เนเธอร์แลนด์, ฝรั่งเศส, สวิสเซอร์แลนด์, อิตาลี

การเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศครั้งนี้ นอกจากสำเร็จการศึกษาแล้วยังได้รับความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ อย่างมากมาย ได้รับรู้การดำรงชีวิต ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิถีชีวิต การทำงาน ความรู้สึกนึกคิดของชาวอเมริกัน ระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ทางเจ้าของทุนได้ส่งผมเดินทางไปเข้าร่วม Communication Seminar กับนักศึกษาต่างชาติที่ University of Pittsburgh มลรัฐ Pensylvania และพักอาศัยอยู่กับเจ้าของฟาร์มโคนมชาวอเมริกันในช่วงเทศกาลคริสต์มาศ และได้เข้าร่วมพิธีในโบสถ์ของชุมชน ได้เห็นโลกกว้างขึ้น นับได้ว่าเป็นประสบการณ์ที่สำคัญครั้งหนึ่งในชีวิต

เมื่อเดินทางกลับจากต่างประเทศเมื่อปี 2512 แล้วก็ยังคงปฏิบัติงานอยู่ที่กองเศรษฐกิจการเกษตรตามเดิมอีก 3-4 ปี อยู่มาวันหนึ่งท่านอาจารย์ ดร.ไชยยงค์ ชูชาติ (ศิษย์เก่าแม่โจ้) ซึ่งเคยเป็นอาจารย์สอนหนังสือผมอยู่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ท่านได้โอนมารับราชการอยู่ที่กรมพัฒนาที่ดิน ขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิบดีกรม

พัฒนาที่ดิน ได้ติดต่อผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อขอรับโอนผมให้ไปปฏิบัติงานที่กองนโยบายที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ในตำแหน่งเศรษฐกรโท จึงต้องมีการย้ายที่ทำงานใหม่อีกครั้งหนึ่ง ระหว่างที่ปฏิบัติงานอยู่ที่กรมนี้ ท่านอาจารย์ ดร.ไชยยงค์ ชูชาติ ได้เสนอชื่อผมและคุณประเจียด บัวศรี เพื่อขอรับทุน East-West Center University & Hawaii ไปฝึกอบรมในหลักสูตร Research Method in Social Science เป็นเวลา 2 เดือน ก่อนออกเดินทาง กรมฯ ได้มีการประกาศรับสมัครสอบอัตราว่างในตำแหน่งเศรษฐกรเอก ซึ่งมีเพียง 1 อัตรา ซึ่งมีผู้สนใจสมัครสอบประมาณ 20 คน ผมยังจำได้ดีในวันสอบข้อเขียนวันแรก ท่านประธานกรรมการสอบ ดร.ไชยยงค์ ชูชาติ ได้เข้ามาตรวจความเรียบร้อยภายในห้องสอบผู้เข้าสอบทุกคนล้วนเป็นลูกศิษย์ของท่านที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานที่กองนโยบายที่ดินมาก่อนผม เป็นเวลานานหลายปี ส่วนผม คุณทิม คุ้มสอน และคุณประเจียด บัวศรี ได้โอนย้ายจาก กองเศรษฐกิจการเกษตร มาปฏิบัติงานภายหลังเพียง 2 ปี เท่านั้น จึงไม่ได้หวังอะไรมากนัก ท่านกล่าวว่า การสอบครั้งนี้ไม่มี senior และ junior ใครสอบได้ที่ 1 ก็ได้รับการบรรจุในตำแหน่งนี้ไปเลย ระหว่างที่อบรมอยู่ที่ Hawaii เป็นเวลา 2 เดือน ก่อนเดินทางกลับประเทศ มีผู้ส่งข่าวไปให้ทราบว่าผมสอบได้ที่ 1 ก็รู้สึกดีใจมากที่ได้รับการบรรจุในตำแหน่ง เศรษฐกรเอก ที่กองนโยบายที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ต่อมาอีกไม่นานนักได้มีการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นมาใหม่ คือสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผู้ที่ได้รับการคาดหมายให้มาดำรงตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ดิน คือ อาจารย์ ดร.ไชยยงค์ ชูชาติ ท่านชักชวนผมให้ไปทำงานที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินด้วยโดยจะให้ไปดำรงตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา และในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ปี 2518 วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้จังหวัดเชียงใหม่ ก็ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีตำแหน่งอาจารย์ว่าง ต้องการรับสมัครบุคคลเพื่อเข้ามาเป็นอาจารย์ ผมจึงเดินทางมาสมัครที่คณะธุรกิจการเกษตร ในขณะนั้น ปี พ.ศ. 2520 ผศ.สนิท วาฤทธิ์ ดำรงตำแหน่งเป็นคณบดีผมได้รับการบรรจุให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ที่ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร จึงได้โอนย้ายมาปฏิบัติราชการที่แม่โจ้ ตั้งแต่ เดือนมิถุนายน 2520 จึงเป็นการย้ายสถานที่ทำงานอีกครั้งหนึ่งมีความรู้สึกว่าได้กลับมาบ้านเก่าอีกครั้ง ระหว่างที่ปฏิบัติงานที่สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

- อาจารย์ระดับ 7
- หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร
- รองคณบดีคณะธุรกิจการเกษตร
- รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา สมัย ศ.ดร.สุรพล สงวนศรี เป็นอธิการบดี
- กรรมการสภาสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ (Popular Vote) 3 วาระติดต่อกัน เป็นเวลา 6 ปี
- กรรมการวิชาการสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

ศึกษาดูงานและเข้าร่วมฝึกอบรมหลักสูตร Land Reformand and Rural Development ที่ประเทศ Taiwan เป็นเวลา 2 เดือน ส่วนงานที่สำคัญและภาคภูมิใจคือโครงการขอความช่วยเหลือทางวิชาการ TCP (Technical Cooperation Program) จากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ 2 โครงการ คือ

1. โครงการ Small Farmer Group Marketing in Northern Thailand มีผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ 2 ท่าน ร่วมปฏิบัติงานด้วย คือ Prof. Dr. N.R Dcomampo ชาวฟิลลิปปินส์ และ Mr. D.N.S.K Thangarajah ชาวศรีลังกา ทำการฝึกอบรม และร่วมปฏิบัติงานกับเกษตรกรใน จังหวัดเชียงใหม่, ลำปาง , พะเยา และเชียงราย ได้รับความช่วยเหลือในด้านโสตทัศณูปกรณ์ รถยนต์ Nissan (ตู้) อาจารย์ผู้ร่วมเข้าในโครงการจำนวน 3 คน เดินทางไปศึกษาดูงานในด้านการตลาด ณ ประเทศฟิลิปปินส์และสาธารณรัฐเกาหลี

2. โครงการ Aqricnltrual Co-operetive Support to Biulding and Training in The North of Thailand ผู้เชี่ยวชาญ Mr. Larsen ชาวออสเตรเลีย อาจารย์ผู้ร่วมงานในโครงการ จำนวน 5 คน เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศออสเตรเลีย

ความฝันที่ 6 เมื่อครบวาระจากการเป็นผู้บริหารของสถาบันฯ ก็กลับมาเป็นอาจารย์สอนหนังสือ ทำงานวิจัยและเขียนตำราเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยวิธีพิเศษในตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จากทบวงมหาวิทยาลัยและเกษียณอายุราชการ เมื่อปี พ.ศ. 2538 ในตำแหน่งรองศาสตราจารย์ระดับ 9 หลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว ก็ยังทำหน้าที่อาจารย์พิเศษสอนหนังสือในระดับปริญญาตรีและโทและเป็นกรรมการปัญหาพิเศษของนักศึกษาปริญญาโทสาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์จนถึงปี พ.ศ. 2554

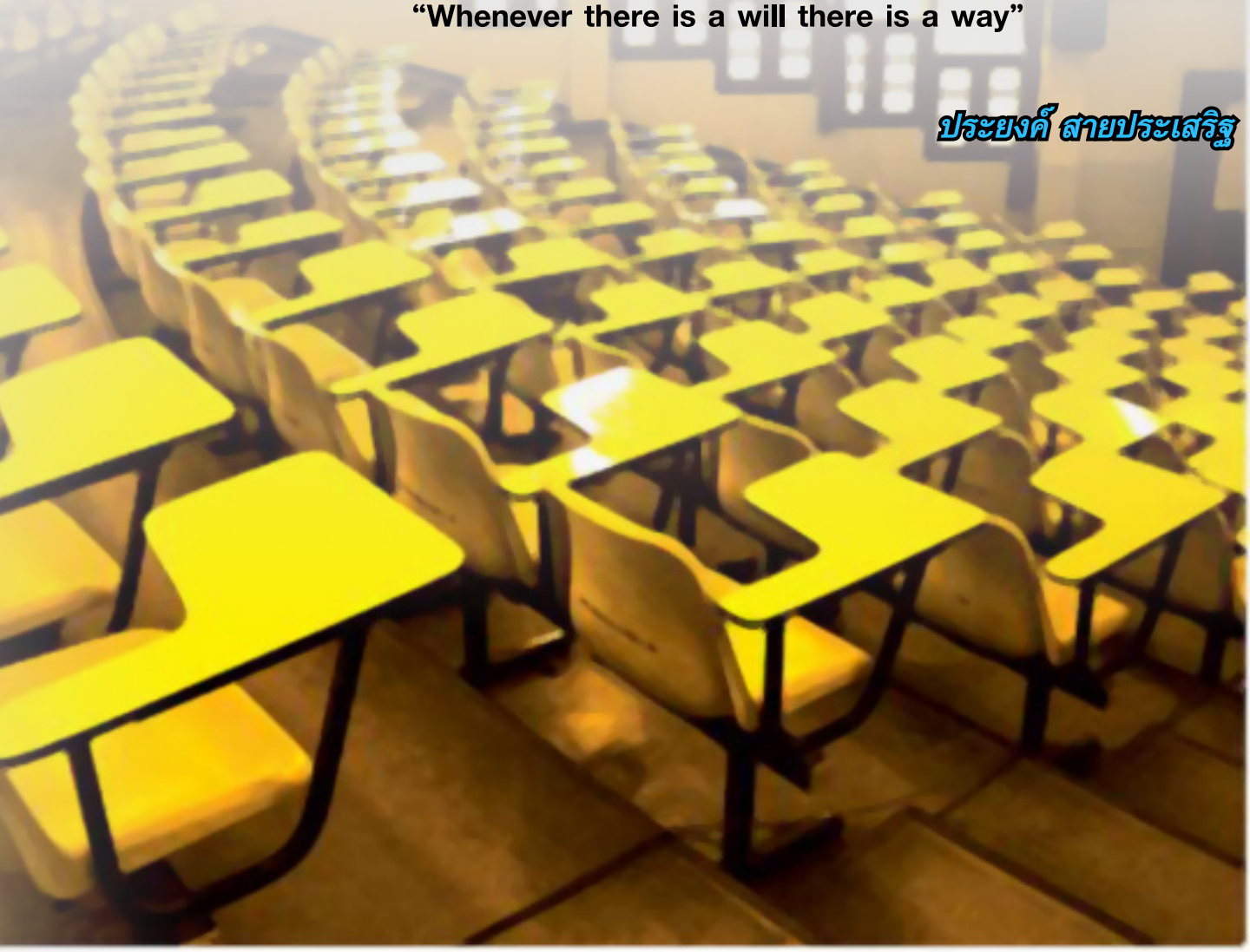
ในการดำเนินชีวิตของบุคคลทุกคนย่อมจะมีทั้งปัญหา อุปสรรค มีสุข มีทุกข์ ดีใจและเสียใจ ระคนกันยามใดที่มีปัญหา อุปสรรค หรือมีความทุกข์ก็จะต้องมีสติ มีความอดทน มีกำลัง

ใจที่เข็มแข็ง และมีความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหา และอุปสรรคต่างๆเหล่านั้น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ พยายามเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส เพราะปัญหาทุกปัญหาย่อมมีทางออกเสมอ

ที่สุดนี้ ผมต้องขอขอบคุณ คณาจารย์ผู้ประสิทธิ ประสาทวิชา ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ ที่โรงเรียนเกษตรกรรม แม่โจ้ เชียงใหม่ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ Michigan State University สหรัฐอเมริกา ผู้บังคับบัญชาจากหลายๆ หน่วยงานที่ผมเคยรับราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณชูวงษ์ ถนอมกุลบุตร, ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ท่านอาจารย์ ดร.ไชยยงค์ ชูชาติ รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บิดา มารดา ญาติ และเพื่อนๆ ที่มีส่วนเสริมสร้างให้ผมประสบความสำเร็จ ทั้งในชีวิตการรับราชการ สังคม และครอบครัว ชีวิตผมได้เดินทางมาไกลจนเกินกว่าที่ฝันไว้แล้ว

“Whenever there is a will there is a way”

ประยงค์ สายประเสริฐ

แม่โจ้รุ่น16

นายประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา

158/21 ถ.ศรีมารัตน์ ซ.12
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
โทร 043-347-938

หนุ่มน้อยหน้ามนคนเมืองเหนือ (เพชรบูรณ์ภาคเหนือตอนล่าง) นามว่า นายประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประจำจังหวัดชาย เพชรวิทยาคม ในปีพ.ศ. 2494 แล้วก็ได้ทิ้งบ้านเกิดเมืองนอน มุ่งหน้าเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงอันศิวิไลซ์(civilize)ของประเทศไทย เพื่อหวังที่จะสอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นโดย ได้ไปพักอาศัยอยู่กับนายทหารยศพันเอกผู้อารีที่สี่แยกบ้านแขก ฝั่งธนบุรี

อันดับแรกได้ทดสอบความรู้ตนเองโดยสมัครสอบเพื่อเข้าเรียนโรงเรียนนายร้อยทหารบก ซึ่งช่วงนั้นเป็นการสอบรวมกันแล้วแยกไปเรียนนายร้อยทหารบก นายเรืออากาศ และนายร้อยตำรวจแต่เมื่อประกาศผลการสอบปรากฏว่าไม่มีชื่อนักเรียนบ้านนอกที่ไปสมัครสอบด้วยกันสักคน จากนั้นก็หันไปสมัครสอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์เพราะขาดหลักฐานบางอย่างและจะต้องเอาไปมอบให้ในวันหลัง อันดับต่อมาเพื่อนชวนไปสมัครสอบเข้าเรียนโรงเรียนเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่(ไปตามเพื่อน)ซึ่งรับสมัครที่กระทรวงศึกษาธิการ ก่อนหน้านี้ไม่เคยได้ยินชื่อโรงเรียนแม่โจ้มาก่อนเลย สถานที่สอบอยู่ที่โรงเรียนพาณิชยการกรุงเทพ อยู่ตรงไหนไม่เคยรู้ ก่อนถึงวันสอบหนึ่งวันได้ไปหาเพื่อนที่พักอยู่ที่ท่าเตียน ชวนให้เพื่อนพาไปดูสถานที่ๆ จะสอบในวันรุ่งขึ้น แต่เพื่อนบอกว่าไม่ต้องไปหรอก พรุ่งนี้เช้าก่อน 8 โมงให้ไปหาเขาที่บ้านพักท่าเตียน แล้วไปพร้อมกัน ตกลงเอาตามเพื่อนว่า แต่วันรุ่งขึ้นเมื่อเราไปหาเพื่อนที่ท่าเตียน ปรากฏว่าเขาไปแล้วทำไงวะกู ! มีคนบอกว่าโรงเรียนพาณิชยการกรุงเทพ อยู่แถวๆ กระทรวงศึกษาธิการ ก็ต้องเสี่ยงนั่งสามล้อไปแถว กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งไม่ใช่ใกล้ แต่ก็ต้องทำ สามล้อก็ไม่รู้ว่าอยู่ตรงไหน ไปลงย่านนั้นกะจะถามคนแถวนั้นก็พอดีมีเด็กผู้ชายคนหนึ่งแต่งชุดนักเรียนถือ

กระเป๋าหนังสือเดินเข้ามาหา ถามว่าโรงเรียนพาณิชยการกรุงเทพอยู่ที่ไหน โถคุณ! ผมก็เด็กบ้านนอกเพิ่งเข้ามากรุงเทพฯ ครั้งแรกเหมือนกันจะไปรู้ได้ไง ต่างก็ไม่รู้เหมือนกันจึงเดินไปด้วยกันได้ และถามไปเรื่อยๆจนใกล้จะถึงจึงมีคนชี้ให้ดู รีบเดินเข้าห้องสอบ สงสัยจะเป็น 2 คนสุดท้าย เพราะเขานั่งกันเต็มห้องแล้ว หวุดหวิดจะเสียโอกาส เพราะใกล้ 9:15 น. เต็มที่ ถ้าช้าอีกนิดคงไม่ได้เป็นศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น16 แน่

วันที่จะเอาเอกสารไปมอบให้โรงเรียนเตรียมอุดมฯ ได้ไปดู ผลการสอบเข้าโรงเรียนแม่โจ้ ก็ปรากฏว่ามีชื่ออยู่ลำดับที่ 66 (ถ้าจำไม่ผิด) จึงตัดสินใจมอบตัวไปเรียนที่โรงเรียนแม่โจ้โดยได้รับทุนค่าอาหารเดือนละ 120 บาท เป็นอันว่าไม่ได้ไปสอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมฯ

พูดถึงการเดินทางไปโรงเรียนแม่โจ้ ก็สนุกสนาน เพราะยังไม่ได้รับเงินสนับสนุนจาก มก.(แม่กู)จึงเดินทางพร้อมคณะไม่ได้ รอเงินจนสุดทนก็กลับไปบ้านที่เพชรบูรณ์ รู้ว่าทางบ้านเอาเงินฝากเพื่อนไปให้เรา แต่ไม่รู้ว่าเพื่อนหายไปไหน (เพื่อนที่สอบเข้าแม่โจ้ด้วยกันแต่ไม่ติด) เราจึงต้องเดินทางไปเชียงใหม่หลังคนอื่น ในลักษณะสิงห์เดี่ยวและเป็นครั้งแรกของเราด้วยที่ไปเชียงใหม่ รถด่วนถึงเชียงใหม่ก็เย็นแล้วรถที่จะไปแม่โจ้หมดแล้ว คงมีไปเพียงครึ่งทาง คือ ถึงอำเภอสันทรายก็ต้องไปละวะ นั่งรถไปถึงอำเภอสันทราย ก็ต้องเดินเท้าต่อไปอีก จากสันทรายถึงโรงเรียนแม่โจ้ก็ประมาณ 9 กม. โดยหิ้วกระเป๋าเสื้อผ้ากับชะลอมผลไม้อีกด้วยตามสูตรการเดินทางของคนบ้านนอก

เดินไปเรื่อยๆ เหนื่อยก็หยุดกินผลไม้ในชะลอม เดินต่อไปๆ ตะวันก็คล้อยต่ำลงทุกที เหลือบมองไปเห็นป้ายชื่อถนนบางเขนสงสัยว่าจะใช่จึงเลี้ยวเข้าไป พบคนถีบจักรยานออกมาก็ถามได้รับคำตอบว่า อีกกิโลเศษๆ ก็จะถึง ใจก็ชื้นขึ้นมาบ้างไม่นานก็ถึงอาคารหลังหนึ่งเก่าๆ อยู่ข้างๆ สนามกีฬา ภายหลังรู้ว่าเป็นหอพัก หอสโมสร เห็นคนเล่นบาสเกตบอลอยู่จึงแวะเข้าไปแนะนำตัวว่าเป็นนักเรียนใหม่ พี่คนหนึ่งพาขึ้นไปบนหอพัก และหยิบเสื่อหมอนมาโยนให้บอกว่า เอานอนไปก่อน พรุ่งนี้ค่อยไปเบิก (ถ้าจำไม่ผิดดูเหมือนจะชื่อ พี่ชาญ ลีนะวัค) ก็เป็นสิ่งประทับใจอยู่ จนเดี๋ยวนี้ ขอบคุณนะครับพี่

เรียนอยู่ที่แม่โจ้ 3 ปี ด้วยความสนุกสนาน และได้ประสบการณ์ชีวิตมากมาย แม่โจ้ให้อะไรต่ออะไรในชีวิตหลายอย่าง รวมทั้งความอดทนเข้มแข็ง เรียนอยู่ที่แม่โจ้ไม่มี

อะไรหนักใจ จะว่าไม่มีเลยก็ไม่ถูก เพราะวิชาเคมี ที่เรียนจนจบจากแม่โจ้ออกไปแล้วก็ไม่รู้อะไรเลย คงเป็นเพราะเราเรียนไม่เอาไหนไม่ใช่เป็นเพราะอาจารย์สอนไม่ดี เพราะเพื่อนๆ หลายคนเขาก็เก่งๆ กัน

ก่อนที่จะจบจากแม่โจ้มีคนคุ้นเคยกันถามว่าจะไปเรียนต่ออะไร ตอนนั้น ตอบเขาไปว่า ไม่เรียนแล้ว จะไปทำงานกรมการข้าว แต่ถ้าเรียนก็จะเรียนป่าไม้ เขาบอกว่าถ้าเรียนป่าไม้ก็ขี้เมาแหงเลย (ก็เป็นจริงอย่างที่เขาว่า) เหตุที่ เลือกเรียนป่าไม้ ทั้งที่ไม่เคยรู้มาก่อนว่าเรียนป่าไม้เขาเรียนกันที่ไหน ยังไง จบแล้วเขาทำงานกันร่ำรวยมากมายแค่ไหน และติดคุกติดตะรางไปเพราะความอยากรวยๆ กันกี่ราย ที่เลือกจะเรียนป่าไม้ก็เพราะคิดว่ามีการออกฝึกงานในป่าด้วย การเรียนภาคทฤษฎีคงจะไม่หนักหนาสาหัส(คิดว่าเลี่ยงวิชาเคมี) แต่เอาเข้าจริงๆ ก็ไม่เหมือนที่คิด คือ หนักทั้งทฤษฎี ทั้งภาคปฏิบัติก่อนที่จะไปสมัครสอบเข้าเรียนคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน ก็ไม่รู้จักที่จะไปกวดวิชาหรือเรียนพิเศษอะไรกะเขาเลยถึงเวลาก็ไปสมัคร ซึ่งนับได้ว่า เป็นวนศาสตร์รุ่นที่ 20 และเป็นรุ่นแรกที่เรียนที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน (ก่อนหน้านั้นเรียนกันที่จังหวัดแพร่) สอบเข้าได้ลำดับที่ 37 ในจำนวนที่รับรุ่นนี้ 50 คน ปีแรกก็เจอวิชาเคมีเข้าจนได้ เป็นวิชาเต็มปีเสียด้วย ก็เรียนไปอย่างไม่ค่อยสบายใจนัก หลังจากสอบปลายปีแล้วคิดว่าวิชานี้น่าจะตกแต่เมื่อประกาศผลการสอบก็ยังดีที่เกือบตก มีอีกวิชาหนึ่งคือ วิชาพฤกษศาสตร์ เต็มปีอีกเหมือนกัน เรียนทฤษฎีไม่สู้หนักใจแต่หนักใจในห้องปฏิบัติการ เวลาตัดยอดไม้อ่อนๆ (cross section)ด้วยใบ มีดโกน เพื่อติดบนแผ่นSlide เพื่อส่องกล้อง อาจารย์บอกว่าให้บางที่สุด ไม่มีคำว่าบางเกินไป เราตัดที่ไรมันเละทุกที ไม่รู้เป็นไง หลังจากสอบปลายปีคิดว่าวิชานี้คงพอจะผ่าน แต่ปรากฏว่าเกือบจะผ่าน ถ้าจำไม่ผิดดูเหมือนจะได้ 58% กว่า (จะผ่านก็ต้อง 60%) สรุปว่าวิชาที่คิดว่าจะตกไม่ตก วิชาที่คิดว่าจะผ่านไม่ผ่าน อยู่ปี 3 จึงต้องลงทะเบียนเรียนใหม่กับรุ่นน้อง และไม่เสียแรงที่เรียนซ้ำ เพราะสอบได้ถึง 82% คะแนนเฉลี่ยสำหรับอนุปริญญาก็ไม่เลวนัก ได้ 80%เศษๆซึ่งก็มีสิทธิ์เรียนต่อปริญญาได้ แต่ก็ต้องยุติการเรียนที่บางเขนเพียง 3 ปี เนื่องจากวนศาสตร์ปีแรกที่บางเขน รับเข้าเรียนต่อปริญญาจำนวนจำกัดต้องสอบแข่งขันกันเราสอบสู้เพื่อนๆ พี่ๆ ไม่ได้ เพราะเราสู้ด้วยลำแข้งอันเป็นสันดานของเราจริงๆ

ระยะนั้นระเบียบกระทรวงกลาโหม กำหนดว่าผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัย ออกไปต้องเข้ารับราชการทหาร ไม่น้อยกว่า 6 เดือนเรียกว่าไปเป็นนายร้อยเกณฑ์ สำหรับเรา กับ

เพื่อนอีกกว่า 10 คน เมื่อจบอนุปริญญาแล้วได้รับยกเว้นไม่ต้องไปเป็นทหารประจำการ เพียงแต่ฝึกอบรมวิชาทหารเพิ่มเติม 1เดือนแล้วก็ปลดเป็นทหารกองหนุน เราแจ้งขอให้ปลดที่มณฑลทหารบกจังหวัดพิษณุโลก เพราะหวังว่าจะได้ไปทำงานที่สำนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก และก็ทราบต่อมาว่าได้ปลดเป็นกองหนุนในตำแหน่ง ช่างฟัน สังกัดเหล่าเสนารักษ์ ประหลาดใจว่า จบป่าไม้ไปปลดที่ช่างฟันได้ไง ตอนไปฝึกรัชตะพล 07ที่จังหวัดพิษณุโลก เมื่อต้นปี 2508 เจอตู้เครื่องมือทันตแพทย์ ปรากฏว่าไม่รู้จักชื่อเครื่องมือสักอย่าง

เมื่อฝึกอบรมวิชาทหารเพิ่มเติมเสร็จ กรมป่าไม้ก็ส่งรถไปรับมาบรรจุเป็นลูกจ้างประจำในตำแหน่งพนักงานบำรุงป่าอยู่ที่กรมป่าไม้ไม่นาน ก็ถูกส่งไปประจำสำนักงานป่าไม้เขตตาก พร้อมกับเพื่อนแม่โจ้รุ่นเดียวกัน(ยรรยง ชินะโชติ) ฝึกฝนวิทยายุทธอยู่ที่เขตไม่ถึง 2 เดือน เจ้านายเห็นว่าพอจะส่งไปผจญภัยได้แล้วจึงส่งไปทำหน้าที่ป่าไม้แขวงท้องที่อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย นับว่าเป็นป่าไม้แขวงรุ่นสุดท้าย เพราะต่อมาเปลี่ยนเป็นหน่วยป้องกันรักษาป่า ก่อนออกมาเป็นป่าไม้แขวงเจ้านายก็อบรมอีก โดยเฉพาะเรื่องการใช้จ่ายเงินกับเรื่องผู้หญิงเพราะท่านกลัวว่าจะพาให้ทำเรื่องทุจริตขณะที่ทำหน้าที่ป่าไม้แขวงอยู่ในท้องที่ๆ เต็มไปด้วยไม้สักและไม้กระยาเลยในป่าธรรมชาติ อยู่ไม่นานก็รู้ว่าพื้นที่นี้ มีพ่อค้าไม้เถื่อนมากมาย พ่อค้าไม้เถื่อนจากจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่อยู่ติดกับอำเภอศรีสัชชนาลัย มีทั้งประเภทที่มีสีและไม่มีสี ที่มีสีก็มีทั้งสีกากีนวล สีกากีเขียว เคยมีขาใหญ่จากจังหวัดอุตรดิตถ์มาชวนให้ร่วมมือด้วย เพียงแต่เอาหูไปนาเอาตาไปไร่เสียเท่านั้น แล้วเมื่อถึงเวลาเขาก็จะจัดส่วยมามอบให้ ก็จะอยู่กินไปได้สบายๆ(เขาบอกยังงั้น) ส่วนเราถือตัวว่าเป็นข้าแผ่นดินหนุ่มผู้หยิ่งจองหอง จึงตอบเขาไปว่า ราชการเขาจ้างเดือนละ 750 บาทนั้นก็เพียงพอกับความเป็นอยู่ตามอัตภาพแล้วจึงไม่ยอมขายตัวและบอกเขาว่า จะห้ามไม่ให้คุณทำ(มาขโมย) ก็คงห้ามไม่ได้ คุณลักเอาไปได้ก็เอาไป ผมเจอจับได้ผมก็จับอย่างงี้เรียกว่ารับราชการไทยไม่เป็น หรือเขาเรียกว่า โง่ ซึ่งเราก็ยอมรับ เพราะสันดานเรามันเป็นคนยังงั้น และยังแอบภูมิใจน้อยๆ ในความโง่ของตัวเองด้วย บางครั้งมีคนชุดเขียวเข้าไปฝึกยิงปืนกันในป่าที่เรารับผิดชอบ และติดประกาศว่าเขตฝึกซ้อมยิงปืนอาจเป็นอันตรายห้ามเข้า รถราชการวิ่งเข้าวิ่งออกหลายครั้งก็มีไม้สักท่อน บางครั้งก็เป็นไม้สักแปรรูปใส่รถออกมา ลำพังเรา 2-3 คน ทำอะไรไม่ได้ เราก็รายงานเจ้านายขอกำลังจากป่าไม้เขต ป่าไม้จังหวัดมาช่วยดูแล ก็แก้ปัญหาไปได้บ้าง ทำงานเป็นลูกจ้างกรมป่าไม้อยู่ 2 ปีเศษ จึงได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งพนักงานป่าไม้ตรี

ประจำกองโครงการ จากนั้นก็ก้มหน้า ก้มตาทำงานไปตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งไม่มีอะไรโลดโผน หลายครั้งที่เจ้านายเห็นความตั้งใจทำงาน และขึ้นเงินเดือนให้ 2 ขั้น ก็พอเป็นกำลังใจเล็กๆน้อยๆ ทำงานวนเวียนอยู่ในกรมป่าไม้ราว 4-5 ปี ลองขอทุน COLOMBO ผลตอบรับมาให้ไปฝึกอบรมและดูงานที่ประเทศฟิลิปปินส์ 1ปี คือที่ School of Forestry ใน U. of the Philippines ไปถึงตอนแรกจึงรู้ว่าภาษาอังกฤษที่คิดว่าเรารู้งูๆปลาๆ นั้นมันหายไปสิ้นแล้ว อ้าปากไม่ค่อยจะขึ้น ความจริง การฝึกอบรมที่เขาจัดโครงการให้ก็คือการเข้าฟังบรรยายร่วมกับนักศึกษาของเขานั่นเอง แต่เป็นการลงทะเบียนเรียนโดยไม่เอาหน่วยกิต และมีรายการให้ไปดูงานที่เมืองบาเกียวระหว่างปิดภาคด้วย รุ่นพี่(วนศาสตร์)คนหนึ่งที่ไปเรียนอยู่ที่นั่น ได้แนะนำชักชวนให้ขอเปลี่ยนโครงการโดยขอเรียนเอาหน่วยกิตช่วง Summer ก็เรียนด้วยแล้วขอลาเรียนต่อโดยใช้ทุนส่วนตัวอีก 1 ปี คุยอยู่กับรุ่นพี่หลายวันจึงขอเปลี่ยนโครงการตามคำแนะนำของพี่เขา เรียนอยู่ 2 ปี ตามกฎของมหาวิทยาลัยก็ได้รับปริญญาตรีกลับมา

เมื่อกลับมาจากฟิลิปปินส์ก็ทำงานไปตามความรู้ที่พอมีอยู่ในกรมป่าไม้ ช่วงหนึ่งที่ถูกขอตัวไปช่วยอยู่ฝ่ายป้องกันรักษาป่าในกรมป่าไม้ คุณอาทร ตัณฑวุฒโฑ ซึ่งอยู่กองวิจัยผลิตผลป่าไม้ และรับผิดชอบโครงการที่ร่วมอยู่กับศูนย์วิจัยเกษตรท่าพระ ชวนไปทำงานด้วย และว่าจะให้ไปทำงานที่สายงานป่าไม้ศูนย์วิจัยเกษตรท่าพระ ตำบลท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น จึงตัดสินใจไปทำงานอยู่ที่นั่น 1 ปี ผลงานคงจะโดนใจฝรั่งที่เป็นเจ้าหน้าที่ของ Kentucky Team จึงได้รับการสนับสนุนให้สอบชิงทุน AID ของ USOM ซึ่งผลออกมาก็ได้รับทุนไปเรียนต่อปริญญาโท ด้านป่าไม้ ปีครึ่ง เขาต่อทุนให้อีก 6 เดือน (ตามธรรมเนียมคนไทย) เป็น 2 ปี ที่มหาวิทยาลัย Kentucky ไม่มีเปิดสอนด้านป่าไม้ เขาจึงให้ไปเรียนที่ U of Georgia ซึ่งตั้งอยู่ที่ เมือง Athens รัฐ Georgia จริงๆแล้วเรียนปีครึ่งก็น่าจะจบ แต่ Advisor เห็นว่าได้ทุน 2 ปี ก็เลยให้เรียนอะไรๆ เพิ่มไปอีก ทั้งเกี่ยวบ้างไม่เกี่ยวบ้าง บางวิชาก็เกือบจะสอบตกอย่างเช่น วิชา Law of Forest Products เราบอก Advisor ว่าจะให้เรียนไปทำไม กฎหมายเมืองนี้ไม่เหมือนเมืองไทย และมันก็เรียนยาก เพราะเรียนกฎหมายไทยก็ยังยากพอแล้วเดี๋ยวจะสอบตก Advisor บอกว่าไม่ยากหรอกเรียนไปเถอะ ก็เลยเรียนผลออกมาปรากฏว่า เกือบตก เรียนอยู่ที่นั่นเกือน 2 ปี เหลือทุนอีก 1 เดือน ไม่สนใจแล้ว กลับเมืองไทยดีกว่า โดยแบกเอาดีกรีมา 2 M คือMFR (Master of Forest Resources) กับ MB (Making Baby) อีกอย่าง เพราะได้ลูกสาวเป็น American Citizen มาด้วยคนหนึ่งส่วนแม่ของลูกสาวก็คือ คุณวีณา ฯ ซึ่งหลังจาก

ดูความประพฤติกันมากว่า 8 ปี ก็ได้หมั้นกันมาก่อนแล้วตั้งแต่อยู่เมืองไทย หลังจากเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมที่ Kentucky ได้เดือนเศษ ได้ขออนุญาตเจ้าของทุนไปแต่งงานที่เมือง Chicago รัฐ Illinois เรียนจบแล้ว Advisor ถามว่าอยากอยู่ต่อไหม ก็ตอบไปว่าไม่อยู่แล้ว กลับคืนแผ่นดินไทยดีกว่า กลับมารายงานตัวเสร็จกรมป่าไม้บรรจุให้ไปทำงานที่สำนักงานป่าไม้เขตขอนแก่น แล้วก็ย้ายไปอุดรธานีบ้าง เพชรบุรีบ้าง นครศรีธรรมราชบ้าง ท้ายที่สุดก็ย้ายกลับมาสำนักงานป่าไม้เขตขอนแก่นอีก เพราะเมียสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น อยู่เขตขอนแก่น จนปลดเกษียณอายุราชการในปี 2536 ขณะนี้ยังมีชีวิตเป็นราษฎรเต็มขั้นพำนักอยู่ที่จังหวัดขอนแก่นกับภรรยาสุดที่รัก ลูกชายและหลานสาวปู่ 1 คนรวม 4 คน สำหรับลูกสาว หลังจากเขาไปใช้สิทธิ์ American Citizen ไปเรียนหนังสือที่ USA (หลังสอบม. 4 ขึ้นม.5 ได้ที่โรงเรียนสาธิต มข.) โดยเรียนต่อระดับ 11-12 ใน High School ที่รัฐ California แล้วก็เรียนต่อในมหาวิทยาลัยจนจบปริญญาโททางการตลาด และขอพ่อแม่ทำงานอยู่ที่นั่น จนพบกับชายไทย ที่ถูกใจจึงแต่งงาน(ที่เมืองไทย)แล้วกลับไปทำงานอยู่ที่ California จนปัจจุบันและมีหลานตา 2 สาวน่ารักกับ 1 หนุ่มน้อยๆรูปหล่อ

ประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา

จากซ้าย..บน วีณา อิศรางกูร ณ อยุธยา (ภรรยา)
ประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา
ชนาภา อิศรางกูร ณ อยุธยา (หลานปู่)
ล่าง ปรเมศวร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุตร)
ลดา เลิศสุวรรณรัตน์ (หลานตา)
ลัคนา อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุตรี)

จากซ้าย.. โสภณ เลิศสุวรรณรัตน์ (บุตรเขย)
ลดา เลิศสุวรรณรัตน์ (หลานตา)
นิชา เลิศสุวรรณรัตน์ (หลานตา)
จอมพล เลิศสุวรรณรัตน์ (หลานตา)
ลัคนา อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุตรี)

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายบุญส่ง วรรณรัตน์

542 ม.14 ต.บ้านต๋อม
อ.เมือง จ.พะเยา 56000
โทร.054-480-053

เรียนจบจากแม่โจ้ เมื่ออายุ 20 ปี ไปสมัครทำงานเป็นลูกจ้างที่กรมการข้าวเมื่อปี 2494 แล้วสอบเป็นข้าราชการพนักงานข้าวจัตวา กองวิทยาการ กรมการข้าว กรุงเทพฯ ต่อมาย้ายเป็นพนักงานจัตวา แผนกข้าวจังหวัดลำปางได้ 5 ปี แล้วย้ายมารับราชการที่อำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย ในตำแหน่งพนักงานข้าวอำเภอจัตวา พนักงานข้าวอำเภอตรี และเกษตรอำเภอโท ตามลำดับ

รับราชการที่อำเภอพะเยา

- ปี 2518-2529 ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเกษตรจังหวัดเชียงราย
- ปี 2529-2537 ย้ายไปดำรงตำแหน่งเกษตร จังหวัดตาก จนเกษียณอายุราชการ
- 25 ม.ค. 2532 รับพระราชทานปริญญาตรี “สส.บ.” จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- 17 ธ.ค. 2532 รับเข็มเครื่องหมาย พอ.สว. จากสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ณ ตำหนักเขื่อนภูมิพล อ.สามเงา จ.ตาก

เกษตรจังหวัดตาก

ปัจจุบันอยู่กับภรรยา ลูกสาว 1 คน ลูกเขย 1 คน และหลาน 2 คน

แม่โจ้สอนให้ลูกศิษย์ทุกคนมีความขยัน อดทน ทำงานหนัก ประหยัด มีความคิดริเริ่มที่ดี

บุญส่ง วรรณรัตน์

รับเข็มเครื่องหมาย พอ.สว. ณ ตำหนักเขื่อนภูมิพล อ.สามเงา จ.ตาก จากสมเด็จพระบรมราชชนนีศรีสังวาลย์

รับพระราชทานปริญญาตรี "สส.บ." จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

ผู้ช่วยเกษตรจังหวัดเชียงราย

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายบุญธรรม สิทธิโชค

25/14 ซ.ศรีพาเพลิน ถ.บางกอกน้อย-ตลิ่งชัน
บางขุนนนท์ กทม. 10700
โทร 0-2424-5395

เมื่อประมาณกลางๆ เดือนตุลาคม 2553 อยู่ๆ ก็ได้รับจดหมายจาก ท่าน รศ.ไพบูย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ จ่าหน้าซองถึงผม คุณบุญธรรม สิทธิโชค (รุ่นที่ 60)ดูๆ แล้วชักมึนๆ และเมื่อเปิดดูข้างในก็พบข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมว่า (อ่านหน้านี้ก่อน) ผมอ่านดูก็เห็นตัวอย่างหน้าซอง ซึ่งท่านได้ให้คำอธิบายตามประสาครูบาอาจารย์ ของท่านว่า 1. คำนำหน้านาม 2. ชื่อ-นามสกุล 3. แม่โจ้รุ่น.....ผมก็เลยไม่รู้ว่าท่านได้ up grade ผมจากรุ่น 16 ให้เป็น 60 ได้อย่างไร? หรือท่านจะมุ่งมั่นอยู่กับการทำหนังสือ “สิบหกครบหกสิบ” มากไป เลยคิดถึงแต่เรื่อง 60/60 ยังแจ๋วอยู่ตลอดเวลา และนอกจากนี้ในใบบอกถึงลูกแม่โจ้ของท่านยังได้บอกว่าเราน่าจะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่กันและกันในหมู่เพื่อนฝูงที่เคยร่วมทุกข์ เสพสุข มาด้วยกัน อันนี้ผมยอมรับเพราะผมเคยร่วมทุกข์ ในการขุดตอ ขุดบ่อปลา ลอกลำเหมือง เอาจอบทำนาแทนไถ และกินข้าวต้มมื้อเช้า กับเต้าหู้ยี้สีแดงสดใส ถั่วลิสงคั่ว ผงปลาไส้ตันทอด และปลาทูใส่เกราะ มาด้วยกัน แต่ผมขอคัดค้านในการเสพสุข เพราะในระยะหลังๆ เราเสพสุขท่านแอบไปเสพของท่านคนเดียว พอของมันเก่าแก่ใกล้หมดอายุ ท่านมักจะโยนมาให้ผม พร้อมทั้งสำทับอีกว่า “เฮ้ยไอ้ธรรมอันนี้ของดีนะโว้ย! ถึงแม้จะเก่าจะแก่ไปหน่อยก็ตาม เอ็งเอาไปใช้คอยระวังให้ดีก็แล้วกันเดี๋ยวจะหาว่าเพื่อนไม่เตือน”

เอาละกลับมาเข้าเรื่องกันเสียที ตามใบบอกให้ตัวอย่างไว้ว่า ออกจาก แม่โจ้แล้วไปทำอะไร เรียนต่อหรือไม่? “ผมเรียนต่อครับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน” ได้คู่ครองเมื่อใด? “จำปีไม่ได้ครับ” มีลูกกี่คน? “มีสามคนครับ” เรียนอะไร? ทำงานที่ไหน? มีหลานมีเหลนกี่คน? ข้อนี้เห็นจะต้องเรียงลำดับดังนี้ครับ

1.คนที่หนึ่ง จบปริญญาตรี บริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำงานที่ Impact เมืองทองธานี มีหลาน 3 คน

2. คนที่สอง จบปริญญาตรี สังคมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจบ

ปริญญาโท Nida เป็นอาจารย์อยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม ยังไม่มีหลาน

3.คนที่สาม จบปริญญาตรี และโท นิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนายตำรวจอยู่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ประจำสนามบินสุวรรณภูมิ ยังโสด

เมื่อออกจากแม่โจ้ไปแล้ว มีชีวิตผ่านร้อน ผ่านหนาว ผ่านฝน (อันนี้ผมเติมให้) พบสุข เผชิญทุกข์ มาร้อยแปด มีดีใจ มีเสียใจ สมหวังและผิดหวัง..โอ๊ย! มีร้อยแปดพันเก้าครับ เพราะผมเป็นคนประเภทที่ว่า “ถ้าใครรักก็รักบ้าง ถ้าใครชังก็ชังตอบ” แต่ผมคิดอ่านไม่รอบคอบเหมือนสุดสาครในเรื่องพระอภัยมณี เพราะผมไม่มีโยคีคอยสอน จึงทำให้ชีวิตรับราชการ ลุ่มๆ ดอนๆ เรื่อยมา แต่ผมก็เกษียณราชการได้ในตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด(ระดับ 8) โดยไม่มีมลทินด่างพร้อย

สำหรับข้อคิด และคติดีๆ ผมได้ยึดถือตามมงคลชีวิต ของท่านสมเด็จพระพุฒาจารย์โตพรหมรังสี ที่ว่า “ยศและลาภ หาบไปไม่ได้แน่ มีเพียงแต่ ต้นทุนบุญกุศล ทรัพย์สมบัติทิ้งไว้ให้ปวงชน แม้ร่างตน เขาก็เอาไปเผาไฟ เมื่อเจ้ามามือะไรมาด้วยเจ้า เจ้าจะเอาแต่สุขสนุกไฉน เจ้ามามือเปล่า เจ้าจะเอาอะไร เจ้าก็ไปมือเปล่าเหมือนเจ้ามา”

รักใครชอบใครบอกมาเลย เอาล่ะ จะบอกให้ก็ได้เนื่องด้วยในปัจจุบันเป็นพ่อหม้าย (กำพร้าเมียมาหลายปีแล้ว) แต่เนื้อคงจะไม่หอมเท่าไร เพราะแก่ ผมว่ามันออกจะเหม็นเขียวนะ แต่ก็ยังแอบไปชอบเด็กรุ่นลูกอยู่คนหนึ่ง ก็เลยต้องร้องเพลง “ซ่อนไว้บอกใครมิได้ เพราะว่าหัวใจฉันไปแอบรักเธอ มั่นใจไม่ให้ใฝ่เพ้อ กลับคิดถึงเธอ คิดถึงมากทุกวัน ซ่อนไว้บอกไปกลัวเศร้า เขาไม่รักเราปวดร้าวชีวัน มั่นใจว่าไม่ผูกพันกัน สิทธิเธอนั้น ย่อมมีสิทธิ์เหนือใคร เธอรักใครชอบใครมิได้ขัดขวาง กีดทางขวางเธอมิได้ ทั้งชีวิตจิตใจ ฉันมีแต่ให้...ให้เธอ” ใครร้องเพลงนี้เป็นช่วยร้องปลอบใจคนแก่หน่อยและแล้ว เด็กสาวรุ่นลูก ก็แต่งงานไปเรียบร้อย คนแก่กำพร้าเมีย ก็ไปรดน้ำอวยพรให้แต่ในใจ ได้แต่คร่ำครวญว่า

เสียดายสายสวาทโอ้อาวรณ์

รักพี่มีโทษกรณ์ กับน้อง
จำจากพรากพลัดสมร เสมอชีพเรียมเอย
เสียนุชดุจทรวงต้อง แตกฟ้าผ่าสลาย

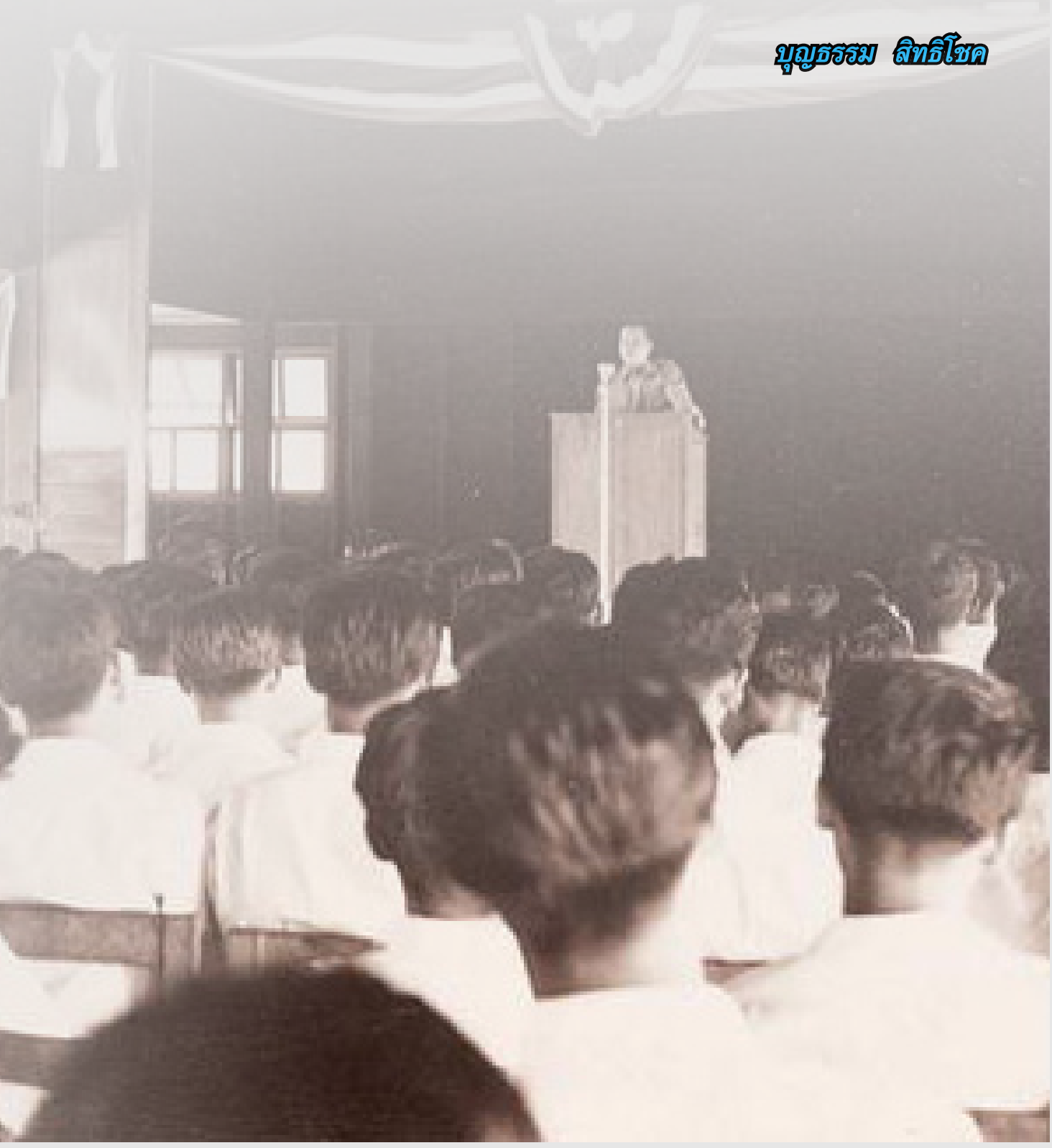
เกลียดใครชังใคร เก็บไว้ในใจคนเดียว เอ้า เก็บก็เก็บ และอาจารย์ไพบูลย์ ท่านยังบอกอีกว่า “ไม่อยากให้เขียนเป็นฟอร์มเดียวกัน” เอ้า! ก็เขียนไปแล้วนี้หว่า ต่อไปเอาเป็นว่าอยากเขียนอะไรก็ได้ตามใจท่าน ผมก็อยากจะเขียนเรื่อง “กว่าจะมาเป็นชมรมแม่โจ้บางบัว” เอาละขึ้นต้นเลยก็แล้วกัน

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว หนุ่มน้อยนายหนึ่งรับปริญญาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สอบเข้ารับราชการได้ที่กองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร ถนนราชดำเนิน ตึกกระทรวงเกษตรในสมัยนั้น มีกรมการข้าว อยู่ชั้น 1 กรมประมงอยู่ชั้น 3 กรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ชั้น 5 (ตึกหลัง) เด็กแม่โจ้ที่เห็นๆ หน้ากันและกินข้าวกลางวันด้วยกัน และพูดคุยกันตามประสาแม่โจ้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนสิ้นเดือน ก็จะมีพรรคพวกมาประชุมกรม เสร็จแล้วก็จะแวะมากินข้าวกลางวันกัน หลายคน ก็เลยได้ความคิดว่า เราน่าจะมีวันนัดกินข้าวกันเป็นประจำน่าจะดี ก็เลยนัดครั้งแรกในวันที่ 4 มกราคม 2515 ที่ร้าน “ธัญญวัฒน์” สี่แยกจักรพรรดิพงษ์ (นางเลิ้ง) และก็ได้มีการประงานไปยังเพื่อนๆ ที่อยู่กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้...ฯลฯ และมีการพบปะกันเป็นประจำเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน นับๆ ดูก็ได้ร่วม 40 ปีมาแล้ว แรกๆ วิจิตรเขารับผิดชอบดำเนินการ ต่อมาก็เป็นผม แล้วก็คุณชาย วัชร เสถียร (รุ่น 17) ซึ่งได้มอบให้รุ่นน้อง คุณประจักษ์ เขจรนันท์ เป็นผู้ประสานงานแทน และภายหลังกรมต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ส่วนใหญ่ก็พากันย้ายมาอยู่แถวๆ เกษตรบางเขนกันหมดชมรมของเราก็เลยย้ายจากร้าน “ธัญญรัตน์” มาอยู่ร้าน “จิตต์โภชนา” ลาดพร้าว นัยว่ามันอยู่ใกล้บางเขน และใกล้สถานีขนส่งสายเหนือ สะดวกแก่เพื่อนๆ ที่เดินทางมากรมและกลับบ้านจะได้แวะมาร่วมสังสรรค์ด้วย โดย นิโรจน์ รัตนอุดม เป็นประธานชมรม และก็กินกันต่อๆ มาทุกวันที่ 5 ของเดือน จนร้าน “จิตต์โภชนา” เจ๊ง ก็เลยย้ายมาอยู่ “สวนอาหารบางบัว” ในปัจจุบันก่อนจบเรื่องผมมาคิดได้ว่า รุ่น 16 ของเรา เคยทำหนังสือ “แม่โจ้อนุสรณ์” หรือ “อนุสรณ์แม่โจ้” ซึ่งผมก็จำไม่ได้แล้ว ไว้เล่มหนึ่ง มีคณะกรรมการดำเนินการอยู่ 8 ท่านประกอบด้วย

1. อุดม พรหมขัติแก้ว
2. ยรรยง ชินะโชติ
3. วิเชียร ตุ้มปี่สุวรรณ
4. อรุณ รุดดิษฐ์
5. วัชรินทร์ ณ ลำปาง
6. ไพฑูรย์ นาคลักษณ์
7. สุภิญญา แป้นนมยา
8. บุญธรรม สิทธิโชค

คณะกรรมการชุดนี้ จากโลกไปแล้ว 5 ท่าน คงเหลือ วิเชียร, อรุณ และผม สำหรับวิเชียร และอรุณ ท่านไม่ค่อยจะปรากฏตัวในสังคมเลย คงมีแต่ผม ซึ่งคงจะพยายามไปพบกับพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกวันที่ 5 ของเดือน จนกว่า..จนกว่าจะถึงวันหนึ่ง วันซึ่งสังขารจะไปไม่ไหว หรือวันซึ่งวาระแห่งการสูญสิ้นมาถึงมิวันใด ก็วันหนึ่ง ซึ่งรออยู่ข้างหน้า...สำหรับวันนี้ จบแล้วครับ....สวัสดี

บุญธรรม สิทธิโชค

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายนิเวศน์ เชิงปัญญา

14 ซ.เจดีย์ปล่อง แขวงศรีวิชัย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทร 053-217-891, 085-037-2803

แม่โจ้คือแม่ที่สอง ที่ได้ให้กำเนิดเกิดมามีชีวิตมีอาชีพเลี้ยงตัวเองให้มีความสุขความเจริญรุ่งเรืองมั่นคงตลอดมา แม้จะมีปัญหาอุปสรรคบ้าง ตามกระบวนการของมนุษย์โลก เริ่มต้นชีวิตขึ้นรถไฟออกจากลำปาง 07.30 น. ลอดถ้ำขุนตาลถึงสถานีรถไฟเชียงใหม่เวลา 11.30 น. นั่งรถสามล้อมาต่อรถยนต์โดยสารใช้ถ่าน จากตลาดต้นลำไย ถึงตลาดแม่โจ้ เข้าสู่หออำนวยการเรือนไม้สองชั้น รายงานตัว เบิกที่นอน หมอนมุ้ง ข้ามสะพานไม้สี่แผ่นพาดข้ามห้วยเข้าสู่หอศรีเกษตรเรือนไม้สองชั้น พร้อมด้วยจอบ เสียม มีดอีโต้ และบัวรดน้ำ นั่นคืออุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง ฉี่ใส่ไหปิดฝาไว้ใช้ครึ่งกระป๋องนมผสมน้ำ 1 บัวครึ่งปี๊บ รดผักงามดี ผักกาดเขียวก้านกลม 45-50 วัน ตัดส่งขายเข้าโรงครัว เรื่องนี้ยกให้ พี่สายันห์ เอี่ยมประชา รุ่นพี่ปี 3 อยู่หอเทอดกสิกร ปลูกผักขายได้เงินเป็นกอบเป็นกำ

จบแม่โจ้ปี 3 ไปสมัครทำงานไร่ยาสูบประจำสถานีบ่มใบยา แม่เล็น อ.สันกำแพง ได้ 3 เดือน ไปสมัครทำงานกรมการข้าวซึ่งเปิดใหม่ ตั้งอยู่เป็นบ้านใหญ่สองชั้น มีบริเวณกว้าง ย้ายมาประจำแผนกข้าว จังหวัดลำปาง มีคุณใหญ่ศิริยราช เป็นหัวหน้า และคุณประสิทธิ์ ปัณณวลี เป็นผู้ช่วยทั้งสองท่าน เป็นศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่นอาวุโส

ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานข้าวอำเภอเมืองลำปาง ทำหน้าที่ทดลองปลูกข้าวที่

อำเภอเกาะคาและอำเภอเถิน ขณะไปทำหน้าที่ใส่ปุ๋ยข้าวในนาทดลองตำบลล้อมแรด อำเภอเถิน คุณแม่เสียชีวิตที่บ้านในเมืองลำปาง

ต่อมาได้ย้ายสับเปลี่ยนกับพี่บุญรอด ชัยวงศ์ ซึ่งอยู่ประจำแผนกข้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีแฟนเป็นครูอยู่ลำปาง ผมมีแฟนเป็นชาวเชียงใหม่ ตกลงย้ายสับเปลี่ยนกัน ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ข้าวอำเภอเมืองเชียงใหม่ อีกหน้าที่หนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ทำการทดลองด้านปลูกข้าวของแปลงเปรียบเทียบพันธุ์ที่อำเภอฝางหลายปี จนได้พันธุ์ข้าวคุณภาพดีเด่นในโซนพื้นที่อำเภอฝาง คือพันธุ์ข้าวเหมยนอง 62 M จึงได้นำมาส่งเสริมเผยแพร่จนถึงทุกวันนี้

ได้นำเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ พ.ต.อ.นิรันดร ชัยนาม ไปเกี่ยวข้าวในนา ตำบลแม่เหี๊ยะ อำเภอเมือง เชียงใหม่ เป็นครั้งแรก คนแรกของบ้านเมือง จัดหาที่ดินสร้างสำนักงานขยายพันธุ์ข้าวให้ ณ ที่นี่หนึ่งแห่ง จนขยายผลเป็นศูนย์ของพันธุ์ข้าวจังหวัดเชียงใหม่

ต่อมาคุณเพชรรัตน์ วรรณภีร์ สมัยที่เป็นผู้อำนวยการกองบำรุงพันธุ์ข้าว นำคณะเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณมาดูงาน จึงได้ขยายผลสร้างเป็นศูนย์ของพันธุ์ข้าวขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแห่งแรก

เมื่อย้ายไปเป็นเกษตรอำเภอเมืองลำพูน ได้ส่งเสริมปรับปรุงการปลูกกระเทียมจนเปลี่ยนชื่อค่านิยมจากคำว่ากระเทียมเชียงใหม่เป็นกระเทียมลำพูน จัดงานประกวดขึ้นที่ตำบลหนองช้างคืน และจัดที่ตำบลริมปิง แหล่งใหญ่ของการปลูกกระเทียม จัดงานมหกรรมประกวดธิดาชาวสวนกระเทียมขึ้น กระเทียมที่ส่งเข้าประกวด ประมูลขายได้เงินไปซื้อบ้านเก่าที่ตำบลมะเขือแจ้ มาแปรรูปสร้างเป็นสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำพูน

เป็นแห่งแรกของประเทศไทย โดยสมทบกับเงินขายข้าวเปลือกซึ่งได้ส่งเสริมการทำนาแผนใหม่ นำข้าวเปลือกโดยการร่วมบริจาคจากชาวนาหมู่บ้านตำบลต่างๆ มากองก่อเป็นเจดีย์ นิมนต์พระสงฆ์มาทำพิธีถวายทานเจดีย์ข้าวเปลือก ขายได้เงินสมทบสร้างสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำพูน

ต่อมาคุณไพโรจน์ โสพรรณรัตน์ ผู้อำนวยการกองการข้าว กรมการข้าว ไปเยี่ยมดูสำนักงานเกษตรอำเภอเมือง ได้นำบุคคลสำคัญท่านหนึ่งไปด้วย คือ คุณสมศักดิ์ รอดศัตรู หัวหน้าสำนักงบประมาณแผ่นดิน ฝ่ายกระทรวงเกษตร ไปเห็นเกิดความพึงพอใจมาก ท่านได้กล่าวว่า “กลับไปจะจัดประชุมให้อธิบดี กรมส่งเสริมการเกษตร ทำแผนของบประมาณสร้างสำนักงานเกษตรอำเภอขึ้น” และท่านก็ได้ทราบว่ามีเกษตรตำบลอาสาสมัครช่วยงานอยู่หลายตำบลด้วย ต่อมาจึงมีสำนักงานเกษตรอำเภอ-เกษตรตำบล และมีเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรตำบลใช้เป็นบ้านพักเกษตรตำบลด้วย สำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดทั่วประเทศก็เกิดขึ้นตามมา

ท่าน รศ.ดร.วิภาต บุญศรี วังซ้าย อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ขยายผลเปิดรับนักศึกษารุ่นพิเศษขึ้นผลิตบุคลากรเกษตรตำบลให้ จนมีเกษตรตำบลขึ้นทั่วประเทศ สำนักงานเกษตรตำบลและสำนักงานเกษตรจังหวัดจึงได้มีขึ้นทั่วประเทศ สร้างวงการเกษตรของประเทศให้เจริญขึ้นดังเช่นในปัจจุบัน

สร้างอนุสาวรีย์บรรพชน นครลำปาง

งานพิเศษ สร้างอนุสาวรีย์บรรพชนแห่งที่ 1 สร้างไว้ ณ ที่ลานด้านเหนือ วัดข่วงสิงห์ อำเภอเมือง เชียงใหม่และแห่งที่ 2 สร้างไว้ที่ลานบริเวณด้านข้างสระน้ำ วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม อำเภอเมือง ลำปาง ทั้งสองแห่งจารึกเหตุการณ์สำคัญในการกอบกู้เอกราชของบ้านเมือง เพื่อถวายเป็นราชสักการะในวโรกาศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงครองสิริราชสมบัติ ๘๐ ปี

เป็นผู้ดำเนินการร่วมกับเจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยสุเทพ ฟื้นฟูบูรณะพัฒนาวัดร้าง ซึ่งเป็นวัดโบราณที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และการพระศาสนา โดยเงินมูลนิธิพระธาตุดอยสุเทพฯ ให้เป็นวัดมีพระสงฆ์จำพรรษา

วัดดอยสัพพัญญู ตำบลบ้านกาด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
วัดพระธาตุสบฝาง ตำบลท่าตอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
วัดโลกโมฬี แขวงศรีวิชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
วัดเจ็ดลิน แขวงพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
วัดเชียงโฉม แขวงศรีวิชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
วัดนันทาราม ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
วัดยางกวง แขวงหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

สร้างกุฏิโพลงไม้ ถวายวัดพระธาตุดอยสุเทพฯ พร้อมสร้างถนนด้วยแผ่นซีเมนต์บล็อก จากลานสถานีที่ขึ้นรถรางถึงลาน พระธาตุฯ เป็นเงิน 1,200,000 บาท(หนึ่งล้านสองแสนบาทเศษ) นำเชิญศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่นที่16 เชียงใหม่ ทำพิธี รดน้ำดำหัวครูอาจารย์ในวันสงกรานต์ และทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ครูอาจารย์และเพื่อนศิษย์เก่าผู้ล่วงลับ เป็นประจำปีมา

จัดตั้งกลุ่มเกษตร ชาวสวนผัก สันป่าเป้า อำเภอดอกคำใต้มีสมาชิก 35 ครอบครัว ปลูกผักในฤดูแล้ง หลังการทำนาส่งขายเลี้ยงเมืองพะเยา

สร้างถนนลาดยาง แอสฟล้าน จากบ้านสันป่าเป้า ถึงบ้านศาลาหน้าค่ายทหาร “ค่ายขุนเจืองธรรมมิกราช” เป็นระยะทางยาว 3 กิโลเมตรครึ่ง เป็นมูลค่า 3,500,000

(สามล้านห้าแสนบาท) สามารถผ่านทุ่งนาซึ่งชาวบ้านเสียสละที่ดินบริจาคให้คิดเป็นเงินประมาณ หนึ่งล้านบาท

สนับสนุนช่วยเหลือในการจัดหาที่ดิน สร้างโรงเรียนเกษตร จังหวัดพะเยา

จัดหาที่ดินดำเนินการสร้างสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรตำบลให้แก่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ และพะเยา

จัดออกร้านแสดงกิจกรรมผลงานของส่วนราชการเกษตรร่วมจัด เป็นร้านกระทรวงเกษตรในงานฤดูหนาวและกาชาดประจำปี ได้รับรางวัลชนะเลิศประเภท ความคิดของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก แพร่และจังหวัดพะเยา

ได้รับโล่เกียรติคุณจากกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ได้รับราชการมาด้วยความอุตสาหะ วิริยะ เป็นผลดีต่อราชการจนครบเกษียณอายุในปี พ.ศ.2536

ได้รับโล่เป็นเกียรติที่ได้ให้การสนับสนุน จัดหาที่ดินสร้างสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์พะเยา ในปี พ.ศ.2547 สนับสนุนช่วยเหลือส่งเสริมการปลูกลำไยกระโหลกพันธุ์ดี มีรายได้มาก จัดให้มีงานการประกวดลำไยจังหวัดลำพูน เป็นประจำทุกปีตลอดมา

สนับสนุนช่วยเหลือส่งเสริมการปลูกลิ้นจี่จังหวัดพะเยา มีรายได้มาก จัดให้มีงานการประกวดลิ้นจี่ที่จังหวัดพะเยาเป็นประจำปีทุกปีตลอดมา

ได้ก่อตั้งกองทุน “มูลนิธิศิษย์เก่าแม่โจ้” เพื่อสนับสนุนสมาคมและช่วยเหลือนักศึกษาแม่โจ้ที่ยากจน มีเงินฝากไว้ที่ธนาคารออมทรัพย์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 210,000 บาท (สองแสนหนึ่งหมื่นบาทเศษ) มีคณะกรรมการรับผิดชอบเบิกจ่าย 3 คน

นายนิเวศน์ เชิงปัญญา อดีตดำรงตำแหน่งพนักงานข้าว แผนกข้าว จังหวัดลำปาง, อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง, เชียงใหม่, เกษตรอำเภอเมืองลำพูน, ผู้ช่วยเกษตรจังหวัดลำพูน, นครสวรรค์ อดีตเกษตรและสหกรณ์จังหวัด(เลือกตั้ง) จังหวัดแม่ฮ่องสอน, ตาก, แพร่และพะเยา เกษียณราชการปี พ.ศ.2537

ภรรยาชื่อ นาง สมบรูณ์ เชิงปัญญา มีบุตร 3 คน

1.นางประภาพันธ์ พลายจันทร์ มีบุตร 2 คน

- นางพิมประภา ผลแก้ว
- นายสมาพันธ์ พลายจันทร์

2.นางสุกัญญา สุภาภา มีบุตร 2 คน

- นางสาวสุจิรา สุภาภา
- นายสารัช สุภาภา

3.นายนราฤทธิ์ เชิงปัญญา มีบุตร 2 คน

- นายวธัญญู เชิงปัญญา
- เด็กชายกิติทัศน์ เชิงปัญญา

หยุด	*ห้ามใจ*	*ไม่ให้คิด*	*ริษยา*
หยุด	*วาจา*	*พูดชั่ว*	*มัวเหลวไหล*
หยุด	*ตัวเอง*	*หยุดทำ*	*สิ่งชั่วใจ*
หยุด	*ไม่ได้*	*หยุดทำ*	*ซึ่งความดี*

นายนิเวศน์ เชิงปัญญา

คณะนักศึกษา แม่โจ้ รุ่นที่ 16 ปี พ.ศ.2497

ออกร้านจำหน่าย บัตรเล่นปิงปอง งานฤดูหนาว จังหวัดเชียงใหม่ ณ โรงเรียน ยุพราชวิทยาลัย

หน้า ซ้าย - ขวา นิเวศน์ เชิงปัญญา, วิจิตร ไชยเพิ่ม, ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์, สุพจน์ คูณผล, วิสุทธิ์ วุฒิวงศ์, อาจารย์เสาวรัจ นิตยวรรธนะ

หลัง ซ้าย – ขวา สุภิญญา เสาวคตภูมิ , สวัสดิ์ ไชยบัติ , นพดล สุจริตจันทร์ , ไพศาล ศุภางคเสน

ขอมอบแด่ อาจารย์ เสาวรัจ นิตยวรรธนะ เนื่องในโอกาส ฉลองอายุ 7 รอบ

นิเวศน์ เชิงปัญญา อดีตเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แม่ฮ่องสอน , ตาก , แพร่ , พะเยา ผู้มอบ

ครูบาศรีวิชัย

ได้สร้างเหรียญ
ส่งให้เจ้าหน้าที่เกษตรทั่วประเทศ
เช่าบูชา

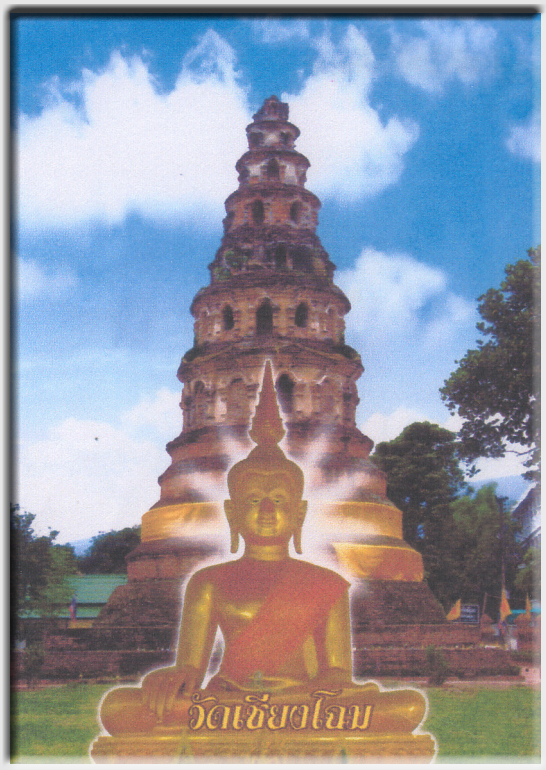

หลวงพ่อคูณ
ปริสุทฺโธ

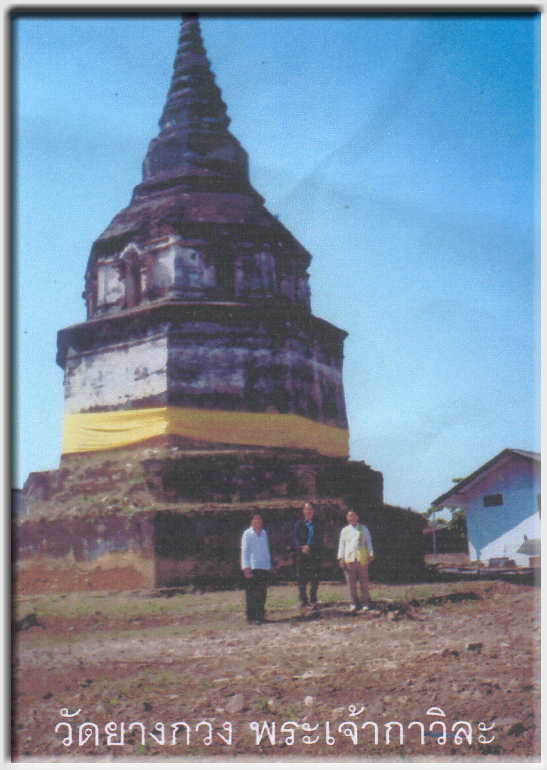
ได้สร้างเหรียญ
ส่งให้เจ้าหน้าที่เกษตรทั่วประเทศ
เช่าบูชา

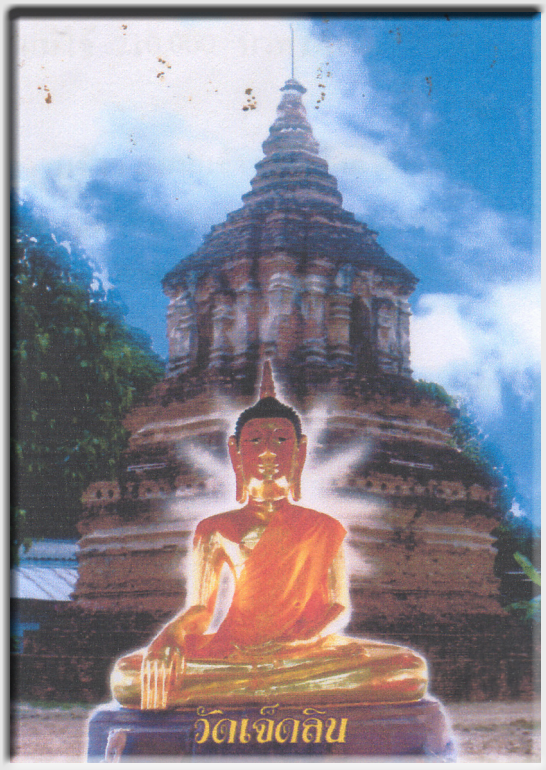
วัดดอยสัพพัญญู ตำบลบ้านกาด
อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

วัดเชียงโฉม แขวงศรีวิชัย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วัดยางกวง แขวงหายยา
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วัดเจ็ดลิน แขวงพระสิงห์
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายนิโรจน์ รัตนอุดม

119 ถนนโกษาปาน
ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี 15000
โทร. 036-610-737, 081-942-6171

เรื่องของข้าพเจ้า นิโรจน์ รัตนอุดม หลังจากจบการศึกษามัธยมปีที่ 6 (เดิม) เมื่อปลายปี 2489 ในขณะอายุเพียง 14 ปี 8 เดือน ได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อสมัครเข้าศึกษาต่อที่ เตรียมอุดมศึกษา จุฬาฯ แต่สอบไม่ติด ทำให้เสียใจมากเพราะไม่เคยสอบตกเลยตั้งแต่เรียนมา ด้วยความที่ยังอยู่ในวัยเยาว์จึงตัดสินใจไม่เรียนต่อ กลับบ้านที่จังหวัดชุมพร ขณะนั้นทางบ้านได้ประกอบอาชีพการค้าและรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งตอนนั้นได้รับเหมาส่งหินและดินลูกรังก่อสร้างถนนชุมพร-ระนองอยู่ ด้วยความที่ไม่มีงานทำก็ติดรถขนหิน ขนดินลูกรังไปเรื่อยๆ จนขับรถยนต์เป็น แต่ไม่สามารถขอใบอนุญาตขับขี่ได้ เพราะอายุยังไม่ถึง 18 ปีตามกฎหมาย แต่ก็ยังขับอยู่ต่อไปและออกรับจ้างขนของและสินค้าทั่วไปด้วยแล้วแต่ใครจะจ้าง ทำเช่นนี้อยู่จนปลายปี พ.ศ.2493 รู้สึกตัวว่าเหน็ดเหนื่อยมากจึงเดินทางไปพักฟื้นที่กทม. เรื่อยมาจนกระทั่งต้นปี พ.ศ.2494 ได้พบกับคุณจรินทร์ นาคศิริ(ล่วงลับไปแล้ว) ซึ่งเป็นนักเรียนรุ่นน้องห่างกัน 3 ปีที่สำเร็จมัธยมปีที่ 6 มาใหม่ๆ สอบถามได้ความว่าจะไปสมัครสอบเข้าศึกษาต่อที่แม่โจ้ เชียงใหม่ ทำให้รู้สึกว่าเราเองยังไม่เคยไปเที่ยวทางเหนือเลย โดยเฉพาะเชียงใหม่ด้วยแล้ว จากที่เคยได้ยินมาว่าเป็นเมืองที่สวยงามน่าอยู่น่าเที่ยวมากเป็นที่ใฝ่ฝันของคนทั่วไป จึงตัดสินใจตามคุณจรินทร์ไปสมัครสอบกับเขาด้วย ซึ่งขณะนั้นไปสอบที่โรงเรียนพาณิชยการพระนคร (ตรงข้ามทำเนียบรัฐบาล) ปรากฏว่าสอบติด เมื่อรายงานตัวแล้วก็เตรียมตัวเดินทางไปศึกษาต่อที่เชียงใหม่ต่อไป

การเดินทางจำได้ว่าให้นักศึกษาใหม่ไปพร้อมกันที่สถานีรถไฟหัวลำโพง โดยทางโรงเรียนได้เหมาโบกี้รถไฟไว้สำหรับให้นักเรียนโดยเฉพาะ ออกจากหัวลำโพงตอนเย็นถึงเชียงใหม่เช้า มีรถยนต์มารับนักเรียนที่มากับรถไฟ ทั้ง หมดเดินทางต่อไปยังโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ซึ่งอยู่ห่างตัวเมืองไปอีก 18 กิโลเมตร เมื่อถึงแม่โจ้แล้วทางอาจารย์ผู้

ปกครองได้แบ่งนักเรียนให้ไปอยู่ตามหอต่างๆ ต่อไป หอพักส่วนใหญ่ในขณะนั้นจะเป็นเรือนไม้ใต้ถุนสูงชั้นเดียว ฝาใช้ไม้ไผ่ทุบขัดแตะ หลังคาตองตึง เตียงนอนเป็นตู้ไม้เตี้ยๆ รองรับฟูกและเป็นตู้สำหรับเก็บของเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัว

ในช่วงสามเดือนแรกไม่เคยเข้าห้องเรียนเลย มีแต่การแบกจอบออกทำงานตามแต่อาจารย์จะมอบหมายให้ทำ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆละประมาณ 10 คน แยกย้ายกันไปทำ ซึ่งพวกเราเรียกว่า ลงงาน หลังจากผ่านสามเดือนแล้ว จึงได้มีการเรียน ซึ่งห้องเรียนเป็นโรงโล่งตรงกลางเป็นแผงไม้ไผ่ขัดแตะ ปล่อยข้างบนและข้างล่างโล่งทำให้ลมโกรกเย็นสบายดี กิจวัตรปฏิบัติประจำวันตอนนี้คือ ตีห้าตื่นทำกิจวัตรส่วนตัวเสร็จแล้วหกโมงแบกจอบไปลงงาน แปดโมงเลิกงานทานข้าวเช้า เก้าโมงเข้าห้องเรียน เที่ยงพักกินอาหาร บ่ายโมงเข้าเรียนต่อ จนถึงสามโมงเลิกเรียน แล้วลงงานจนถึงห้าโมงเย็น เลิกงานหกโมงทางข้าวเย็น แล้วพักผ่อนตามอัธยาศัย จนถึงสามทุ่มจะต้องเข้านอนทุกคน ในตอนนั้นแม่โจ้ยังไม่มีไฟฟ้าต้องใช้ตะเกียงรั้วบ้าง ตะเกียงกระป๋องบ้าง เทียนไขบ้าง ทำการบ้านและกิจวัตรอื่นๆ ตามแต่ฐานานุรูปของแต่ละคน และสามทุ่มทุกคนจะต้องอยู่ที่หอพักและเข้านอนหมด จะมีอาจารย์เวรตรวจอยู่เสมอ หากใครไม่อยู่หอก็จะถูกลงโทษตัดคะแนนความประพฤติ ซึ่งถ้าใครถูกตัดคะแนนจนเหลือไม่ถึง 80% ก็จะไม่มีสิทธิ์สอบไล่ปลายปี

ล่วงมาจนถึงปลายเดือน พฤศจิกายน 2494 เกิดเหตุการณ์ผิดปกติขึ้น โดยรุ่นพี่รวมทั้งพวกเราบางคนได้คิดที่จะเรียกร้องความเป็นธรรมในเรื่องอาหารการกินที่แย่ลงและซ้ำซากอยู่ทุกวัน การไม่ให้เกียรติแก่นักเรียนเช่นการให้นักเรียนที่ทะเลาะกับคนงานไปขอขมาคนงาน ตลอดจนการบริหารงบประมาณต่างๆ จึงได้นัดกันสไตรท์หยุดเรียนจนถูกคัดชื่อออกจากการเป็นนักเรียน 62 คน อีกส่วนที่เหลือก็ให้เรียนต่อไปทั้ง 62 ชีวิตที่ถูกคัดชื่อออกมีทั้งรุ่นพี่ปีที่ 2(15) และรุ่นปีที่ 1(16) ในนี้มีข้าพเจ้ารวมอยู่ด้วย เมื่อถูกคัดชื่อออกแล้วพวกเราทั้งหมด 62 คนก็ได้เดินทางลงมากรุงเทพฯ เพื่อขอความเป็นธรรมจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยทั้งคณะได้เดินทางมาพักอยู่ที่วัดชนะสงครามซึ่งเรื่องนี้เป็นข่าวฉาวโฉ่ทางหน้าหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป ทำให้มีผู้สนใจและให้การสนับสนุนพวกเราโดยนำอาหารและเครื่องดื่มมามอบให้ตลอดเวลา ทั้งยังให้คำปรึกษาแนะนำต่างๆโดย เฉพาะเพื่อนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมทั้งยังมีเอกสารเกี่ยวกับการต่อสู้ของชนชั้น ซึ่งเป็นของต้องห้ามในสมัยนั้นมาให้ได้อ่านศึกษากันด้วย เรื่องนี้ทำให้สมาชิกของ

เราบางคนต้องถูกเพ่งเล็งและติดตามตัวจากทางสันติบาลอยู่หลายปีทีเดียว

ต่อมาการต่อสู้ประสบผล ทางกระทรวงศึกษาธิการ ยินยอมให้พวกเราทั้ง 62 คน กลับเข้าไปเรียนใหม่ได้ แต่ต้องเรียนซ้ำชั้นเดิมเพราะ พวกที่ไม่ได้ร่วมสไตรท์เขาสอบเลื่อนชั้นกันไปหมดแล้ว อย่างไรก็ดีทางโรงเรียนยังให้โอกาสแก่ผู้ที่เรียนดีมีคะแนนสูงผ่านขึ้นไปเรียนกับเพื่อนๆ ที่สอบผ่านไปแล้วได้ ซึ่งใน 62 คน มีผู้ที่โชคดีของแต่ละรุ่นสอบผ่านขึ้นไปได้รุ่นละ 5 คน ในที่นี้จะขอกล่าวถึงแต่รุ่น 16 ที่สอบผ่านได้มีข้าพเจ้า ร.ศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์, คุณวีระ วัฒนกุล, คุณจรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์, และ คุณจรินทร์ นาคศิริ(ถึงแก่กรรม) ทำให้ไม่เสียเวลาในการเรียนซ้ำชั้นอีกหนึ่งปีเหมือนพี่ๆ และเพื่อนๆ อีกหลายคน

หลังจากกลับมาเรียนกันตามปกติแล้ว ต่อมาโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ก็ได้รับเครื่องกำเนิดไฟฟ้า รถแทรกเตอร์ใหม่ 1 คัน รถยนต์บรรทุก 6 ล้อ 1 คัน และงบประมาณก่อสร้างตึกอำนวยการใหม่อีกจำนวนหนึ่ง แม่โจ้จึงได้มีไฟฟ้าใช้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาทำให้พวกเราชื่นอกชื่นใจในผลงานไปตามๆ กัน

เมื่อจบการศึกษาจากแม่โจ้เมื่อปี พ.ศ.2497 แล้วตั้งใจว่าจะเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่เกิดอุปสรรคบางประการ จึงไปสมัครเข้ารับราชการที่ กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แทนโดยได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรียนสามัญชั้นจัตวา อันดับ 2 ขั้นเงินเดือน 600 บาท ในตำแหน่งพนักงานข้าวจัตวา แผนนาตัวอย่างกองส่งเสริมและเผยแพร่ พร้อมกับเพื่อนๆ อีก 12 คน ซึ่งต่างก็ได้รับการบรรจุในที่ต่างๆ กันไป แทนที่จะได้ทำงานในตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุ กลับถูกมอบให้ไปทำหน้าที่ในหน่วยธุรการกอง ทำให้คิดว่าเสียเวลาไปเรียนต่อมาตั้งสามปี แล้วต้องมาทำงานที่ใช้วุฒิมัธยมปีที่ 6 ก็พอ แต่ก็ต้องทนทำมาได้ประมาณ 3 ปี เกิดมีตำแหน่งข้าวอำเภอตรีว่างกรมฯ จึงเปิดการสอบคัดเลือกขึ้น ซึ่งก็สอบได้และได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าวอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี คิดว่าคงพ้นจากเสมียนแล้วคราวนี้ แต่คงได้แต่ตำแหน่งเพราะกรมฯ ขอยืมตัวมาช่วยราชการกรมฯ และให้อยู่ในหน้าที่เดิม ก็เสมียนใหญ่นะแหละ

อยู่มาจนวันหนึ่งกรมฯ ได้จัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้น คือหน่วยปราบศัตรูข้าว สังกัดกองป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว 3 หน่วย ที่ชัยนาท ราชบุรี และขอนแก่น เผอิญว่าหัวหน้า

หน่วยปราบศัตรูข้าวที่ 3 ขอนแก่น ได้รับทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศ กรมฯ จึงแต่งบัณฑิตใหม่ที่เพิ่งจบมาหมาดๆแทน ทำให้ต้องหาผู้ช่วยที่ชำนาญงานไปช่วยเพราะเป็นงานใหม่ จึงสมัครไปและกรมฯ ก็อนุมัติ ดีใจอย่างบอกไม่ถูกที่พ้นจากหน้าที่เสมียนซะที อยู่ขอนแก่นใช้ชีวิตอิสระสมกับที่ใฝ่หามานาน จึงเละเทะพอสมควร และเมื่องานเข้ารูปเข้ารอยดีแล้ว โดนย้ายให้ไปช่วยสร้างหน่วยปราบศัตรูข้าวใหม่ขึ้นอีกที่พิษณุโลก อยู่ปฏิบัติงานอีกประมาณปีเศษๆ ได้รับคำสั่งให้ย้ายมาอยู่ หน่วยปราบศัตรูข้าวอยุธยาพอได้พักผ่อนบ้าง แต่อยู่ได้ประมาณปีเดียว กรมการข้าวบางส่วนและกรมกสิกรรมบางส่วนยุบรวมกัน แล้วแบ่งงานใหม่ออกเป็น 2 กรม คือ กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร จนได้รับการแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ลพบุรี อยู่ได้ปีเศษๆ กรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายยุบหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืช จึงถูกแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่ง หัวหน้างานธุรการ กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืชส่วนกลาง(เสมียนอีกแล้ว) อยู่ได้ประมาณ 3 ปี ได้รับแต่งตั้งให้ไปเป็นผู้ช่วยเกษตรจังหวัดลพบุรี อยู่ได้ประมาณ 6 เดือน ได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งเกษตรจังหวัดภูเก็ต อยู่ปักษ์ใต้ได้ 1 ปีเศษ ย้ายมาเป็นเกษตรจังหวัดสิงห์บุรี ปฏิบัติงานสิงห์บุรีไม่ทันถึงปีโดนไล่ตำแหน่งเพราะซีไม่ถึง ต้องไปเป็นเกษตรจังหวัดสมุทรปราการแทน อยู่ปากน้ำไม่ทันหายเหนื่อยกรมฯ สั่งให้ไปเป็นเกษตรจังหวัดราชบุรีอีก เมื่อไปรับตำแหน่งครั้งนี้แล้ว ได้ขอร้องผู้บังคับบัญชาว่า ขอปักหลักอยู่ราชบุรีนี่แหละ อย่าย้ายอีกเลย เหนื่อยเหลือเกิน ซึ่งได้รับความกรุณาด้วยดี ทำให้ปักหลักอยู่ที่ราชบุรี ตั้งแต่ พ.ศ.2525 จนถึง พ.ศ. 2535 รวม 10 ปี และเกษียณอายุราชการที่ราชบุรีนี้แหละ

หลังจากเกษียณอายุแล้ว ได้กลับไปอยู่ที่ลพบุรีกับครอบครัว รู้สึกสบายใจและอบอุ่นเป็นอย่างยิ่งที่ได้อยู่กันใกล้ชิดอีกครั้งหนึ่ง เพราะในระหว่างรับราชการอยู่นั้นครอบครัวไม่ได้ตามไปอยู่ด้วย แยกกันอยู่ตลอดมา ดังนั้นการมาอยู่ใกล้ชิดกันใหม่ๆ ต้องปรับตัวพอสมควร แต่เป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีความสุขอย่างยิ่งมาตราบจนทุกวันนี้

เมื่อมาทบทวนถึงว่า ได้อะไรมาจากแม่โจ้บ้าง ตอบได้เลยว่าแม่โจ้ให้อะไรมากมายมาก จากคนที่สำรวยเอาแต่ใจตนเอง กลายเป็นรู้จักเกรงใจผู้อื่น จากการที่ไม่เคยพบงานหนักกลายเป็นคยหนักเอาเบาสู้พึ่งตนเองได้ แม่โจ้สอนให้สู้ชีวิต ให้มีความรัก ความสามัคคีกลมเกลียว เสียสละ ซึ่งสิ่งเหล่านี้แหละที่ทำให้ฟันฝ่าอุปสรรคนาๆ มาจนถึงทุกวันนี้ ดังนั้น หากมีอะไรที่จะทำเพื่อแม่โจ้แล้ว ยินดีเสมอ

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องความเป็นมาของชีวิต

นายนิโรจน์ รัตนอุดม แม่โจ้รุ่น 16

ภรรยาชื่อ อุบลทิพย์ รัตนอุดม

มีบุตร 2 คน ชื่อนายสิระ รัตนอุดม และนายคฑาเทพ รัตนอุดม

นิโรจน์ รัตนอุดม

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายทองดี บัวงาม

746 ม.1 ต.บ้านยาง
อ.เกษตรสมบูรณ์ จ.ชัยภูมิ 36120
โทร. 044-847040

รุ่นที่ 16 เขาเรียกว่ารุ่นปฏิบัติ เพราะรุ่นนี้เกือบจะเป็นรุ่นสุดท้ายที่มีระบบการศึกษาเพียง 3 ปี จากนั้นก็เปลี่ยนเป็น 5 ปี และเป็นรุ่นที่ต่อเนื่องกับรุ่นพี่ คือ รุ่น 13,14,15 และรุ่นน้อง 17,18,19 รุ่น 16 มีหลายๆอย่างที่มีการปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีไม่ว่าจะเรื่องการศึกษาสังคมในพี่ๆน้องๆ การปกครองของแต่ละหอพัก ระบบการอยู่-กินซึ่งมีการปรับปรุงดีขึ้นมากๆ แต่ก่อนเราทุกรุ่นกินข้าวกระทะเดียวกัน กินน้ำแทงค์เดียวกัน อาบน้ำห้วยเดียวกันนอนด้วยกันมีลูกพี่เป็นหัวหน้าหอทุกหอ ดูแลน้องๆทุกคน พวกเราเคารพในสิทธิและเสรีภาพมากกันทุกคน คำว่า “ปีนเกลียว”ไม่เคยมีดังนั้นรุ่น 14,15,16,17และ18 จึงเป็นรุ่นปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีหลายๆอย่างจนถึงบัดนี้

ผมภูมิลำเนาเดิมอยู่อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา จบจากแม่โจ้แล้วกลับบ้านสมัครสอบเข้ารับราชการครู สอนได้ 9 เดือน ก็ลาออกไปสอบกสิกรรมอำเภอ ของกรมกสิกรรม เริ่มทำงานใหม่ในปี 2498 อยู่จังหวัดชัยภูมิ ตลอดและมาครบเทอมเมื่อปี 2535 อายุ ราชการแท้ๆ 37 ปีเศษ รวมวันทวีคูณ และอื่นๆ ได้อายุราชการ 58 ปี 10 เดือน 11 วัน ก็เท่ากับ 59 ปี “แซบ”

ผมแต่งงานปี 2500 มีลูก 4 คน (ตัวเมียทั้งหมด) รับราชการ 3 คน เป็นแม่บ้าน 1 คน หลานๆ ชาย 3 คน หญิง 1 ขณะนี้อายุ 78 ปี (แก่หงัก) มีสุดที่รักประจำตัว “เบาหวาน” น้ำตาล 148 และ “โรคทรัพย์จาง” อีก 1 โรค อันหลังนี้รักษาไม่ค่อยหายขาด เพราะเอาทุกอย่างนอกจากผู้หญิง สุขภาพใช้ได้ ไม่ค่อยเจ็บป่วยผมกินข้าวน้อยกินผักมาก ร่างกายพออยู่ได้น้ำหนัก 67-68 ก.ก. ถ้าเกิน 70 ก.ก. ขึ้นไป เบาหวานจะขึ้น 200 กว่า จึงต้องระวังมาก ๆ

ผมกลับไปบ้านแม่ ประมาณ 2 ปีต่อครั้ง เพราะมีพี่น้องอยู่ป่าขาม,ห้วยเกี๋ยว ซอย 10 หลายครอบครัว ผมยังระลึกถึงรุ่นพี่, เพื่อน รุ่นน้อง ๆ ทุกคน เพราะเป็นลูก แม่เดียวกันก่อนจะจบก็ขอกราบอวยพรให้ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่ยังไม่ตาย จงมีแต่ความสุขทั้งครอบครัวลูกหลานให้เจริญก้าวหน้า ทำมาค้าขายร่ำรวยขึ้นๆ ไป

ขอกราบขอบคุณทุกท่านและสวัสดีครับผม

ทองดี บัวงาม

แม่โจ้รุ่นที่ 16
พันเอก(พิเศษ) โชติวุฒิ วรรณรสพากย์

135/1-3 ถนนพระราม 5
ราชวัตร กรุงเทพฯ10300
โทร. 02-241-1202, 02-241-5196

ผมสำเร็จการศึกษาเดินทางออกจากแม่โจ้ไปเมื่อปี พ.ศ.2496 ซึ่งในขณะนั้นผมมีอายุเพียง 18 ปี กลับไปถึงบ้านมืดแปดด้านไม่ทราบจะไปเรียนต่อที่ไหนดี ไม่รู้จะไปหางานทำที่ไหน มหาวิทยาลัยในประเทศ ในขณะนั้นมีแค่ จุฬา ธรรมศาสตร์ และเกษตรบางเขน เท่านั้น เกษตรบางเขนก็เพิ่งก่อตั้งเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ได้ไม่กี่ปี มันเป็นการยากอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีความรู้น้อย ๆ อย่างผมจะสอบเข้าไปศึกษาในเกษตรบางเขนได้ ระหว่างที่ครุ่นคิดอันหนักหน่วงเรื่องการเรียนต่ออยู่ในห้วงเวลานั้น ก็พอดีทางกองทัพบกประกาศรับสมัครสอบบุคคลที่จบ ม.8 หรือเทียบเท่าเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยสำรองทหารบก ผมไม่รอช้ารีบไปสมัครทันที ผมจำได้ว่าเพื่อน ๆ แม่โจ้ที่ไปสมัครเรียนรุ่นเดียวกันกับผมนี้ ก็มีคุณชูชาติ บุรณศิริ สมัครเข้าเรียนเหล่าทหารพลาธิการ คุณชลินทร์ วิโรจน์ศิริ สมัครเข้าเรียนเหล่าทหารสื่อสาร และคุณแฉล้ม สุขเกษม สมัครเข้าเรียนเหล่าทหารช่าง ส่วนตัวผมสมัครเข้าเรียนเหล่าทหารราบ ซึ่งเหล่าทหารราบนี้ใคร ๆ ก็รู้ดีว่าเป็นเหล่าหลักในการรบ ทำการรบ กวาดล้าง เข้าปะทะข้าศึกและยึดที่หมายเข้าประจัญบานยิงข้าศึกด้วยการรบเดินดิน ในที่สุดผลการสอบคัดเลือกอันหนักหน่วงแบบทหาร ทุกคนที่กล่าวชื่อมาแล้วทั้งหมด รวมทั้งตัวผมก็สามารถสอบคัดเลือกได้ ต่างคนต่างแยกย้ายกันไปเข้าเรียนตามเหล่าของตน สำหรับเหล่าทหารราบไปเข้าเรียนที่ศูนย์การทหารราบค่ายสมเด็จพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี

ในระหว่างที่กำลังรับการศึกษาอยู่นั้น ผมมีความสงสัยในตัวเองว่า เพราะเหตุใดทางราชการจึงรับสมัครพวกผมเข้ามาประจำการ ซึ่งเป็นการศึกษาวิชาทหารอย่างรวบรัดรวดเร็ว เพื่อเอาพวกผมออกไปใช้ทำการรบให้ทันเวลากับสถานการณ์ในขณะนั้น ต่อมาภายหลังจึงได้ทราบความจริงว่าเหตุที่ผมสงสัยนั้น ก็เป็นเพราะหน่วยกำลังรบทุกหน่วยภายในกองทัพบกขาดแคลนกำลังพลที่ใช้ทำการรบอย่างหนัก กำลังพลที่เหลืออยู่ในหน่วยมีแต่ผู้บังคับบัญชาระดับรองผู้บังคับกองพันขึ้นไป ซึ่งทุกคนอยู่ในวัยชราแทบทั้งสิ้น กำลังพลที่ใช้ทำการรบระดับต้น ๆ ที่อยู่ในวัยฉกรรจ์ระดับผู้บังคับหมวดที่ต้องถือปืนนำหน่วยทหารไปยิงสู้กับข้าศึกนั้นไม่มี สถานการณ์การขาดแคลนกำลังพลที่ใช้ทำการรบเป็นอย่างนี้ทุกหน่วยในกองทัพบก รวมทั้งหน่วยช่วยรบและหน่วยสนับสนุนการรบ ต่างก็ประสพปัญหาแบบนี้เช่นเดียวกัน สาเหตุที่กำลังพลระดับล่างๆ ขาดแคลน เป็นเพราะโรงเรียนนายร้อยทหารบก ในขณะนั้นหยุดการผลิตการสอนนักเรียนนายร้อยเข้าประจำทหารขาดช่วงการผลิต ต่อมาเริ่มผลิตใหม่แต่ผลิตไม่ทัน ทั้งนี้เป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากสงครามโลกครั้งที่ 2

อีกทั้งสถานการณ์ภายในประเทศไทยในขณะนั้นอยู่ในช่วงวิกฤติ ไหนจะมีปัญหาของขบวนการแบ่งแยกดินแดน 4 จังหวัดภาคใต้ ไหนจะมีปัญหาขบวนการคอมมิวนิสต์ซึ่งเริ่มก่อตัวอยู่ใต้ดินอย่างลับ ๆ ขึ้นในประเทศไทย มีการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์กันอย่างกว้างขวาง ต่อมาฝ่ายคอมมิวนิสต์เหิมเกริมถึงขั้นประกาศจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย อีกทั้งฝ่ายคอมมิวนิสต์ภายในประเทศและนอกประเทศทำการประกาศว่าจะทำการยึดครอง 19 จังหวัดในภาคอีสานของไทยจนถึงจังหวัดนครราชสีมาให้ได้ ภายในปี พ.ศ.2513 เพื่อไปผนวกกับดินแดนประเทศลาว เขมร และเวียดนามใต้ จัดตั้งสถาปนาขึ้นเป็น สหพันธรัฐอินโดจีน

ผมไม่ได้ปลุกผีคอมมิวนิสต์ขึ้นมาใหม่ แต่ขอยืนยันว่าคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยมีจริง สิ่งที่จะพิสูจน์ให้เห็นได้อย่างเด่นชัดก็คือ เมื่อก่อนนี้ทุกปีจะมีการพระราชทานเพลิงศพให้ ทหาร ตำรวจ และข้าราชการพลเรียนที่เสียชีวิต เนื่องจากการสู้รบกับคอมมิวนิสต์ที่วัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน ทุกท่านคงพอจะจำกันได้

สาเหตุประการที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งก็คือ ในห้วงระยะเวลานั้นประเทศสหรัฐฯ ได้ให้อาวุธใหม่ทุกชนิดแก่กองทัพบกไทย ปืนเล็กยาวแบบโบราณของไทยที่ใช้ใน

กองทัพบกไทยในขณะนั้น ที่ยิง ทีละนัด เลิกใช้ หันมาเปลี่ยนมาใช้เป็นปืนไรเฟิลแทน ที่ทำการยิงเป็นแบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ สหรัฐฯ ได้ให้อาวุธใหม่ทันสมัยแก่กองทัพบกไทยทุกชนิดตั้งแต่อาวุธขนาดเบา ขนาดกลาง จนถึงขนาดหนัก ที่สำคัญคือคนที่จะไปรับอาวุธ ฝึกอาวุธใหม่ ก็ไม่มี ทางกองทัพบกก็ได้ใช้พวกนายร้อยสำรอง เป็นผู้ไปรับอาวุธใหม่และทำการฝึกอาวุธใหม่กับทหารสหรัฐฯ โดยมีทหารสหรัฐฯ เป็น ผู้ฝึกสอนให้ แล้วนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้การฝึกจากทหารสหรัฐฯ นั้น กลับมาทำการฝึกสอนให้แก่กำลังพลภายในกองทัพบกได้เรียนรู้กันต่อ ๆ ไป ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วทางราชการจึงมีความจำเป็นต้องประกาศรับสมัครนักเรียนนายร้อยสำรองทหารบกเข้ามาประจำการเพื่อนำกำลังพลเหล่านี้มาใช้ทำการรบเพื่อป้องกันประเทศให้ทันกับสถานการณ์เหตุการณ์ในขณะนั้น และเพื่อให้สอดคล้องกับอาวุธใหม่ที่ได้รับจากสหรัฐฯ ทางกองทัพบกจึงได้เปลี่ยนวิธีการรบใหม่ การจัดกำลังรบใหม่ให้เป็นไปตามแบบอย่างของกองทัพบกสหรัฐฯ

การเรียนการสอนของผมที่ศูนย์การทหารราบ ผมได้รับการฝึกการสอนวิชาการรบของทหารราบอย่างหนักทั้งกลางวันและกลางคืน ศึกษาวิชาทำการสู้รบอย่างเดียวไม่มีการสอนวิชาพลเรือนอื่น ๆ ทำการฝึกยิงปืนอาวุธของทหารราบทุกชนิดด้วยกระสุนจริง จนมีความเชี่ยวชาญและมีความชำนาญอย่างแท้จริง เมื่อผมเรียนจบหลักสูตรในระยะเวลา 1 ปีแล้วก็ได้รับพระราชทานยศเป็น ร้อยตรีต่อจากนั้นผมก็เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรทหารพลร่มและการรบนอกแบบอีก 6 เดือน เมื่อผมเรียนจบหลักสูตรหลังนี้แล้ว ทางราชการก็ส่งผมขึ้นประจำการทำการรบในสมรภูมิสงครามในแนวหน้าทันที กล่าวคือ

ผมเป็นอดีตทหารผ่านศึกสมรภูมิสงคราม ประเทศเกาหลี ประเทศไม่เปิดเผย ประเทศเวียดนาม และเป็นหัวหน้าชุดปฏิบัติการต่อสู้ กวาดล้างปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ต่างชาติที่แทรกซึมเล็ดลอดเข้ามาก่อการร้ายในประเทศไทย ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคอีสานตอนบน ในช่วงเวลาที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ภายในประเทศไทยเรืองอำนาจ

จากผลของการปฏิบัติหน้าที่ในยามสงครามที่ทำการรบ ผมได้รับเหรียญกล้าหาญจากกองทัพบกสหรัฐฯ 2 ครั้ง ได้รับเหรียญกล้าหาญจากกองทัพบกเวียดนามใต้ และได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิประดับเปลวระเบิดจากกองทัพบกไทย เนื่องในการปะทะสู้รบกรณีสงครามเวียดนาม เมื่อ พ.ศ.2512

เมื่อผมกลับจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการสงครามที่ประเทศเวียดนามแล้ว พอเดินทางกลับถึงประเทศไทยผมก็เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก สำเร็จการศึกษาออกรับราชการเป็นนายทหารฝ่ายเสนาธิการจนเกษียณอายุราชการ

นับเวลาที่ผมเดินทางออกจากแม่โจ้มาจนถึงวันนี้ เป็นเวลาเกือบ 60 ปีแล้ว แต่ผมไม่เคยหวนกลับไปแม่โจ้อีกเลย บางเวลาผมครุ่นคิด คิดถึงแม่โจ้ที่ผมเคยได้รับการศึกษามา แม่โจ้สอนให้ผมเป็นคน “แกร่ง” และ “อดทน” ก่อนที่แผ่นดินจะกลบหน้า ผมมีความตั้งใจไว้ว่าอยากจะกลับมาเห็นแม่โจ้อีกสักครั้ง ผมระลึกถึงบรรยากาศเก่า ๆ ที่เคยอยู่ในแม่โจ้ ผมภูมิใจที่ผมเป็นผู้ “ชิงธง” ได้ในวันรับน้องใหม่ในรุ่นของผม ทุกท่านคงทราบกันดีแล้วว่าประเพณีชิงธงในวันรับน้องใหม่ของแม่โจ้นั้น ผู้ใดกว่าจะชิงธงได้มันสาหัสสากรรจ์เพียงใด ผมภูมิใจ ดีใจที่แม่โจ้เวลานี้เป็น “มหาวิทยาลัย” แล้ว อยากจะไปดูหอเทอดกสิกรที่ผมเคยอยู่อาศัยเป็นที่พักพิง หลังคาใบตองตึงในแม่โจ้คงไม่มีให้เห็นอีก

ปัจจุบันผมชราภาพมากแล้ว มีความเป็นอยู่พอสมควรกับอัตตภาพ ภรรยายังคงทำงานเป็นอาจารย์พิเศษ สอนวิชาภาษาต่างประเทศในสถาบันการศึกษา และมหาวิทยาลัยของรัฐหลายแห่ง บุตรสาวคนโตทำงานมีอาชีพเป็นแอร์โฮสเตสของสายการบินแห่งชาติ บุตรชายคนกลางมีอาชีพเป็นวิศวกรขุดเจาะน้ำมัน ทำงานบนแท่นขุดเจาะน้ำมันในทะเลให้บริษัทขุดเจาะน้ำมันในทะเลของสหรัฐฯ ซึ่งบริษัทนี้เป็นบริษัทขุดเจาะน้ำมันใหญ่เป็นอันดับ 1 ใน 5 ของโลก ส่วนบุตรสาวคนสุดท้องสำเร็จการศึกษาแพทยศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) มีอาชีพเป็นจักษุแพทย์ นอกจากจะทำการรักษาโรคตาตามปกติแล้ว ยังมีความชำนาญเชี่ยวชาญเป็นพิเศษในการเปลี่ยนถ่ายดวงตาจากคนตายมาให้คนเป็น ในกรณีที่คนเป็นดวงตาใกล้บอดและหมดหนทางที่จะทำการรักษาโดยวิธีอื่นแล้ว และยังมีความชำนาญเชี่ยวชาญพิเศษอีกประการหนึ่งก็คือ มีความสามารถทำการผ่าตัดดวงตาคนที่มีสายตาสั้นมากให้กลับกลายเป็นสายตาปกติได้อีกด้วย ทำงานในโรงพยาบาลของรัฐและของเอกชนหลายแห่ง

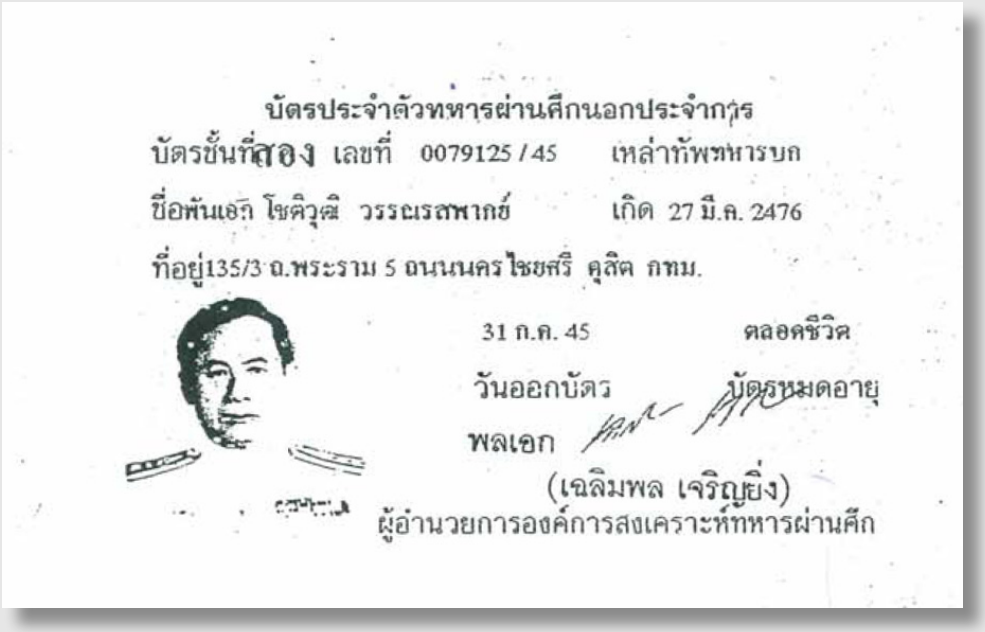
ผมภูมิใจที่ผมเป็นคนหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ทำการปฏิบัติการรบอย่างหนักอย่างสุดชีวิต ในหลายๆ เหตุการณ์ในหลายประเทศรวมถึงประเทศไทยด้วย เพื่อปกป้องรักษาประเทศชาติไทยไว้ มิให้ผืนแผ่นดินแห่งนี้ต้องตกไปอยู่ภายใต้การปกครองของลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่มาปัจจุบันผมมีความรู้สึกว่าชาติบ้านเมืองอันเป็นที่รักยิ่งหวงแหนของ

พวกเราทุกคน กำลังคืบคลานเข้าสู่สถานการณ์ความอยุติธรรม ความไม่เป็นธรรม ฯลฯ อันเลวร้ายหนักมากยิ่งขึ้นทุกที และกำลังจะลุกลามถึงจุดกาลแห่งกาลียุคใกล้เข้ามาทุกขณะ สมดังตามคำทำนาย ที่ว่า

“.....กระเบื้องจะเฟื่องฟูลอย
น้ำเต้าน้อยจะถอยจม.....ฯ”

โชติวุฒิ วรรณรสพากย์

บัตรประจำตัวสมาชิก
สมาคมนักรบนิรนาม 333
65/6 ถนนแจ้งวัฒนะ ซอย 1 แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
ชื่อ.....พันเอกโชติวุฒิ.....(อภินันท์).....
สกุล.....วรรณรสพากย์.....
(ลายมือชื่อผู้ถือบัตร)
พลเอก
นายกสมาคมนักรบนิรนาม 333

บัตรประจำตัวทหารผ่านศึกนอกประจำการ
บัตรชั้นที่สอง เลขที่ 0079125 / 45 เหล่าทัพทหารบก
ชื่อพันเอก โชติวุฒิ วรรณรสพากย์ เกิด 27 มี.ค. 2476
ที่อยู่135/3 ถ.พระราม 5 ถนนนครไชยศรี ดุสิต กทม.
31 ก.ค. 45 ตลอดชีวิต
วันออกบัตร บัตรหมดอายุ
พลเอก
(เฉลิมพล เจริญยิ่ง)
ผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

แม่โจ้รุ่นที่ 16

พันเอก(พิเศษ) ชูชาติ บุรณศิริ

646 ซ.22 การเคหะฯ แขวงคลองจั่น
บางกะปิ กทม. 10240
โทร. 0-2377-5722, 0-2378-0238

“๖๐ ปีแห่งความหลัง” ปีพ.ศ. ๒๔๙๔ ได้เดินทางเข้ารับการศึกษาที่สถาบันแม่โจ้ เรียนด้านเกษตร สถานศึกษาแห่งนี้เป็นที่สนใจมานาน เป็นคนกรุงเทพตั้งแต่เกิดไม่เคยทำไร่ทำนาจะไหวหรือ เพราะ ชื่อเสียงโรงเรียนเกษตรกรรม แม่โจ้นั้นเขาว่าโหดสุดๆ แต่เมื่อเข้าไปถึงแล้วมีความรู้สึกว่า เราได้มาอยู่ในครอบครัวเดียวกัน กินข้าวกะทะเดียวกัน ครูบาอาจารย์ รุ่นพี่ ให้ความอบอุ่น เรื่องความท้อแท้ต่างๆ หมดไป สถานที่แห่งนี้เป็นที่ให้กำเนิดแห่งความเป็นลูกผู้ชาย มีความมุ่งมั่น อดทด สู้ทุกรูปแบบ รักหมู่รักคณะ เสียสละ ทุกสิ่งทุกอย่างยังจดจำได้เป็นอย่างดี มีความภูมิใจที่ได้ผ่านการศึกษาจากสถาบันแม่โจ้ ประสบการณ์ที่ได้รับนำมาใช้ในการทำงาน เรียกว่าหนักเอาเบาสู้ ทุกครั้งที่มีโอกาสเดินทางไปเชียงใหม่ จะต้องแวะไปเยี่ยมดูสถานศึกษาอันเป็นที่รักเห่งนี้ รำลึกถึงความหลังที่ไหนเราเคยอยู่ เคยเล่น ทำอะไรที่ไหนอย่างไร ได้พบได้เห็นก็ดีใจแล้ว

แม่โจ้ เขียว ขาว เหลือง ลูกพระพิรุณ ทุกคนภูมิใจที่ได้มาศึกษาและสำเร็จจากที่นี่ ๖๐ ปีที่ผ่านมาไม่เคยลืมและขอเทิดทูนตลอดไป

“แม่โจ้ แม่โจ้ ไชโยพวกเรา”

จาก

ชูชาติ บุรณศิริ

ครอบครัว “แม่โจ้”

พ.อ.(พิเศษ) ชูชาติ บุรณศิริ และภรรยาคุณ บุญชลอ บุรณศิริ

คุณกิตติพงษ์ บุรณศิริ (บุตร) แม่โจ้รุ่น ๕๙

คุณสุกัญญา บุรณศิริ (สะใภ้) แม่โจ้รุ่น ๕๙

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายชูเกียรติ เชาวสันต์

2 ถ.พระแก้ว ต.เวียงเหนือ
อ.เมือง จ.ลำปาง
โทร. 085-422-1535

กระผมนายชูเกียรติ เชาวสันต์ หรือนายชูเกียรติ จุ่มสันกลาง ชื่อ-สกุล ในขณะเป็นนักเรียนโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2494 -2496 หลังจากจบการศึกษาตามหลักสูตรในขณะนั้น หลังจากนั้นในปี 2497 เดินทางสู่กรุงเทพฯ เพื่อความก้าวหน้าในชีวิต โดยไปสมัครสอบเรียน โรงเรียนนายร้อยสำรองทหารบกเพราะเราใฝ่ฝันในเครื่องแบบทหารตั้งแต่เรียนอยู่แม่โจ้ไปสอบพร้อมเพื่อนแม่โจ้รุ่น 16 เท่าที่จำได้ในขณะนั้น คือ พ.อ.พิเศษ ชูชาติ บุรณศิริ, พ.อ.พิเศษ โชติวุฒิ วรรณรสพากย์ ผมสอบได้ในเลขประจำตัว 497 สอบติด แต่ไปรายงานตัวไม่ทันทางราชการทหารเขาจึงเอาผู้ที่สอบได้ตัวสำรองทดแทน เราจึงผิดหวังเอาละไม่ได้เรียนก็ไม่เป็นไร ปีหน้าเอาใหม่ ในขณะนั้นก็ว่างอยู่ เพื่อนแนะนำให้ไปสมัครเป็นพนักงานฝึกหัดที่กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมเพื่อนที่แนะนำผมคิดอะไรไม่ออกในตอนนั้น ก็เลยไปสมัครตามที่เพื่อนแนะฝึกงานอยู่ประมาณ 10-11 เดือน ก็สอบเป็นข้าราชการ เราสอบได้ ทางราชการส่งไปให้ทดลองงานอยู่ที่สถานีทดลองข้าว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พร้อมเพื่อนอีก 2 คน คือ คุณบุญส่ง วรรณรัตน์ และคุณวัชรินทร์ ณ ลำปาง กางเต็นท์พักด้วยกันในบริเวณสถานีฯ แรกๆ ก็สนุกดี แปลกใหม่ ให้คนงานปลูกไม้ดอก หลายชนิดหลายพันธุ์ พอถึงตอนเย็นก็มีชาวบ้านมาเยี่ยมชม รวมทั้งสาวๆ สวยๆ มากมาย จนเพื่อนเราได้เป็นเขยอำเภอพาน 1 คน พวกเราอยู่ปฏิบัติงานที่สถานีฯ ประมาณ 1 ปี พวกเราจำเป็นต้องย้าย

ณ ที่แห่งใหม่ เพราะอะไร หรือ ..ไม่บอก..เอ้า บอกให้ก็ได้ ฟังนะ อยู่มาวันหนึ่งมีผู้บังคับบัญชาจากกรมฯ ไปตรวจเยี่ยมเยือนพวกเรา แต่ไม่พบพวกเราสักคนเลย เราคิดว่าคงไม่เป็นไร ครั้งเดียวเท่านั้น โธ่เป็นเรื่องเลย ประมาณเดือนเดียวมีจดหมายน้อยเอ๊ย! ไม่ใช่จดหมายน้อยสิ เพราะหนังสือมีตราครุฑแจ้งว่าให้นายทั้ง 3 คนย้ายไปปฏิบัติงานที่แห่งใหม่...ในที่นี้ขออนุญาตไม่พูดถึงเรื่องย้ายของเพื่อนทั้ง 2 คนว่าไปอยู่ที่แห่งใด สำหรับผมโชคดีหน่อยได้ย้ายไปรับตำแหน่งพนักงานข้าวอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ในปี 2499 ถือว่าได้กลับบ้านภูมิลำเนาเดิมถึงตอนนี้ขอคั่นเวลาหน่อย คือ ตอนอยู่ลำปางปี 2500 ได้เข้าพิธีสมรสกับสาวชาวอำเภอสันกำแพง สาวฝึกหัดครูวัฒโณทัยพายัพ เชียงใหม่ มีบุตร 2 คน คือ น.ส.ธันยภัทร นายชินวุฒิ เชาวสันต์ ธันยภัทร เรียนรามคำแหง ชินวุฒิ เรียนมหาวิทยาลัยกรุงเทพ พอถึงปี 2501 จำต้องย้ายไปอำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย เพราะมีรุ่นพี่อายุมากแล้ว เมียอยู่ลำปาง ขออยู่แทนเราก็เลยเสียสละ ไปอยู่พะเยา อยู่พะเยาได้ปีกว่าๆ เราขอย้ายไปอยู่อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปางในปี 2503 อยู่ได้ 16 ปี (03-19) ตอนนั้นปี 03 แจ้ห่มยังไม่มีไฟฟ้าใช้ รถโดยสารประจำทางมีคันเดียว ถนนเป็นลูกรังระยะทางจากอำเภอเมืองบ้านเราไปแจ้ห่ม 54 ก.ม. พออำเภอห้างฉัตรว่างเกษตรอำเภอ เราจึงขอไปอยู่แทนได้สมใจนึก อยู่ห้างฉัตรประมาณ 6 ปี สอบเลื่อนซี ได้ จึงถูกส่งไปปฏิบัติงานที่อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ประมาณ 3 ปี ถึง พ.ศ. 2529 จึงย้ายกลับอำเภอห้างฉัตรตามเดิม ปี 30 ย้ายเปลี่ยนกับเกษตรอำเภอเกาะคา คงอยู่ประมาณ 1 ปี-ปี 31 กลับไปอยู่ อำเภอห้างฉัตรตามเดิม จนถึงต้นปี 2533 ต้องย้ายไปอยู่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายโดยไม่มีข้อแม้ เราไม่ว่า เพราะเราปรารถนาอยู่แล้ว จนกระทั่งเกษียณอายุราชการในวันที่ 30 กันยายน 2535 สิ้นสุดกันทีไม่ว่าชาตินี้ชาติไหน

คนเราก็เท่านี้จะเอาอะไรกันนักกันหนา เหมือนกับครั้งหนึ่ง พระพุทธองค์เคยตรัสถามว่า แต่ละคนมีอายุยืนยาวเท่าใด คำตอบ คนเรามีอายุชั่วลมหายใจเข้าออกเท่านั้น - หายใจเข้าแล้วไม่ออก - หายใจออกแล้วไม่เข้าก็หมดลมนั่นเอง - สัจจธรรม

“คนเราสิ่งที่จะต้องทำ คือความดี
สิ่งที่จะต้องมี คือ คุณธรรม
สิ่งที่จะต้องจำ คือ บุญคุณ”
ของแถม คบคนพาล ถ้าจริงใจก็ไม่ผิด
คบบัณฑิต ไม่จริงใจก็ไร้ผล

สรุป ขอบคุณและภาคภูมิใจที่ได้เกิดเป็นลูกแม่ คือ แม่โจ้ พร้อมเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ หวัดดีครับ

ชูเกียรติ เชาวสันต์
14 ก.พ. 54

สวนอาหารที่กรุงเทพฯ

ร่วมงานวันเกิดของแม่ของเพื่อน

บ้านชูเกียรติ เชาวสันต์ที่ลำบาง

พิมพร เชาวสันต์
ชุ้มเสด็จพ่อ ร.5 ที่บ้าน

บ้านเพื่อนที่ลำบาง

หลานมาสวัสดีปีใหม่ที่บ้าน
1 ม.ค. 53

ธันยภัทร เชาวสันต์
สวนอาหารกรุงเทพฯ

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายจรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์

41 ถ.ช้างม่อย ซ.3 ต.ช้างม่อย
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300
โทร. 053-251-888, 089-432-8889
e-mail: jade__arunsit@hotmail.com

ผมนายจรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์ นักเรียนแม่โจ้ “รุ่น 16” ไม่มีใครรู้จักหรอกครับ มันต้อง “ไอ้หนาน” “บักหนาน” “คุณสนาน” “พี่สนาน” ตอนผมเป็นนักเรียนปี 1 ก็ได้มีโอกาสไปร่วม “สไตรท์” กับเขาก็ไม่มีอะไรหรอกเป็นความเข้าใจผิดระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์

ผมมีเพื่อนอยู่คนหนึ่ง จะว่ารักหรือไม่รักก็เหลือเดา เขาคือ “รองศาสตราจารย์ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์” คนๆ นี้กำหนดชีวิตให้ผม โดยเขาช่วยให้ผมเข้ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แต่ผมก็พลาดไปหน่อยเรียนไม่จบที่นี่หรอกครับ แต่ก็ทำให้มีโอกาสได้ไปศึกษา และเรียนจบที่ UP (University of Philippincs) วิทยาเขต “ลอสบายอส” เกิดมาจากความเป็นเพื่อนของ “แม่โจ้” ก็ขอขอบคุณ “เพื่อนรัก” ของผมด้วย

ชีวิตผกผันเหลือเดา ผมมีเพื่อนมากมาย รวมทั้งรุ่นพี่หลายๆ ชั้น และรุ่นน้องก็มากมี อาศัยชีวิให้กับทุกฝ่าย ขอเสียใจกับเพื่อนๆ ผู้จากไปและขอ “ร่วมใจ” กับเพื่อนที่ยังเหลืออยู่ “ต่อสู้ต่อไป”

“แม่โจ้” ได้สอนให้พวกเราได้มีชีวิตอยู่มาจนถึงวันนี้ ชั่วก็มี ดีก็ปรากฏ มีตั้งแต่ คนเก็บกวาดถนน จนกระทั่งรัฐมนตรีแล้วแต่กรรมเวรที่ได้กระทำ โดยเฉพาะ “แม่โจ้” เริ่มตั้งแต่ “โรงเรียนประถมเกษตรกรรม” จนมาเป็น “มหาวิทยาลัย” ก็เพราะผลงานของครูบาอาจารย์ร่วมกับลูกศิษย์จากรุ่นเก๋ามาจนถึงปัจจุบัน ได้ฝึกอบรมบ่มเพาะมา ก็ขอขอบพระคุณสถาบันเป็นอย่างยิ่ง มา โอกาสนี้ด้วย

“ขออโหสิกรรม” สถาบัน ครูบาอาจารย์ นักศึกษาผู้พี่ เพื่อน และน้อง รวมทั้ง

บุคลากรของสถาบัน ทั้งที่ได้รู้จักคุ้นเคยและที่มีไม่รู้จักก็ดี ได้โปรดอภัยให้กับผมด้วย ก็เพราะผมมีทั้ง “ปู๊และปุ่น” ในตัวผมเองทั้งสิ้น

เกือบลืม! ผู้จัดทำหนังสือเล่มนี้ ได้กำหนดให้เล่าเรื่องราวชีวิตที่ผ่านมาให้ด้วย นึกได้ว่าผมเป็นนักเรียน “ภาคเหนือ” คนเดียวที่หลงไปเดินขบวนที่ “กระทรวง” จนเขาเรียกว่า “รุ่นสไตรค์หัวเห็ด” รุ่นเดียวกับคุณไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ นั่นแหละ จบการศึกษามาด้วยความสบักสบอม แต่งงานก็กับคนใกล้บ้าน แค่ปีนรั้วข้ามก็ถึง เพราะจีบสาวไม่เป็น แต่รูปหล่อไม่เบานะ ขนาดไปวัดสายๆ นั่นแหละ ถูกส่งไปรับราชการที่โคราช หมอดูใต้ต้นมะขามทำนายว่า “ชั้นเอกแก่ๆ ผมหงอกๆ” ก็พอแล้ว จริงแฮะ! ทั้งนี้ผมเป็นลูกผู้ชายคนโต ส่วนน้องก็ผู้ชายเหมียนกัลล์ โดยหน้าที่ก็ต้องไปดูแลบุพการีเมื่อท่านแก่เฒ่า ส่วนตำแหน่งหน้าที่ก็ไม่ต้องเอามันละวะ ตามคำสอนของ “เปาบุ้นจิ้น” ยศถาบันดาศักดิ์ไม่สำคัญ ได้ตอบแทนบุญคุณบุพการีและดูแลลูกและเมียให้อยู่สุขสำราญก็พอใจแล้ว

ขอขอบคุณ

จรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์

FACULTY OF ENGINEERING
KASETSART UNIVERSITY
'90 8 12

KASE
UNIVERSITY

สำนักงานอธิการบดี
Welcome to
Maejo University

แม่โจ้รุ่นที่ 16
นายคิด เฉลิมวรรณ์

56/222 หมู่บ้านซื่อตรง ถ.ฟ้าคราม
ต.คูคต อ.ลำลูกกา ปทุมธานี 12130
โทร. 0-2521-3080, 0-2972-3620

คิด เฉลิมวรรณ์ เกิดวันที่ 5 มีนาคม 2475 ณ ตำบลหัวเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ต่อมาในปี พ.ศ. 2480 คุณพ่อและคุณแม่ได้ย้ายครอบครัวมาประกอบอาชีพที่จังหวัดเชียงใหม่ ผมจึงเป็นคนเชียงใหม่ตั้งแต่บัดนั้น

การศึกษา

- ปริญญาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์บัณฑิต พ.ศ. 2502 จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ พ.ศ. 2534 สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

ครอบครัว สมรสกับคุณจิศาณี เฉลิมวรรณ์ (วงศ์ท่าเรือ) เมื่อ พ.ศ.2507 ผมขอแนะนำให้รู้จักกับครอบครัวของผมตามรูปถ่ายหมู่ ซึ่งประกอบด้วยตัวผมเอง กับคุณจิศาณี ภริยา พร้อมด้วยลูก ๆ และสะใภ้ กับหลานปู่และหลานตา ตามรูปหมู่

อาชีพ เข้ารับราชการในกรมสหกรณ์ที่ดิน ตั้งแต่วันที่ 10 ธันวาคม 2525 ซึ่งต่อมาปรับปรุงเป็นกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทำงานก้าวหน้ามาตามลำดับจนกระทั่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2530 และดำรงตำแหน่งนี้จนเกษียณ อายุราชการเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2536

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานคือ ปฐมาภรณ์ มงกุฎไทย และปฐมาภรณ์ช้างเผือก

คำสดุดีเกียรติคุณ
นายคิด เฉลิมวรรณ์
ปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

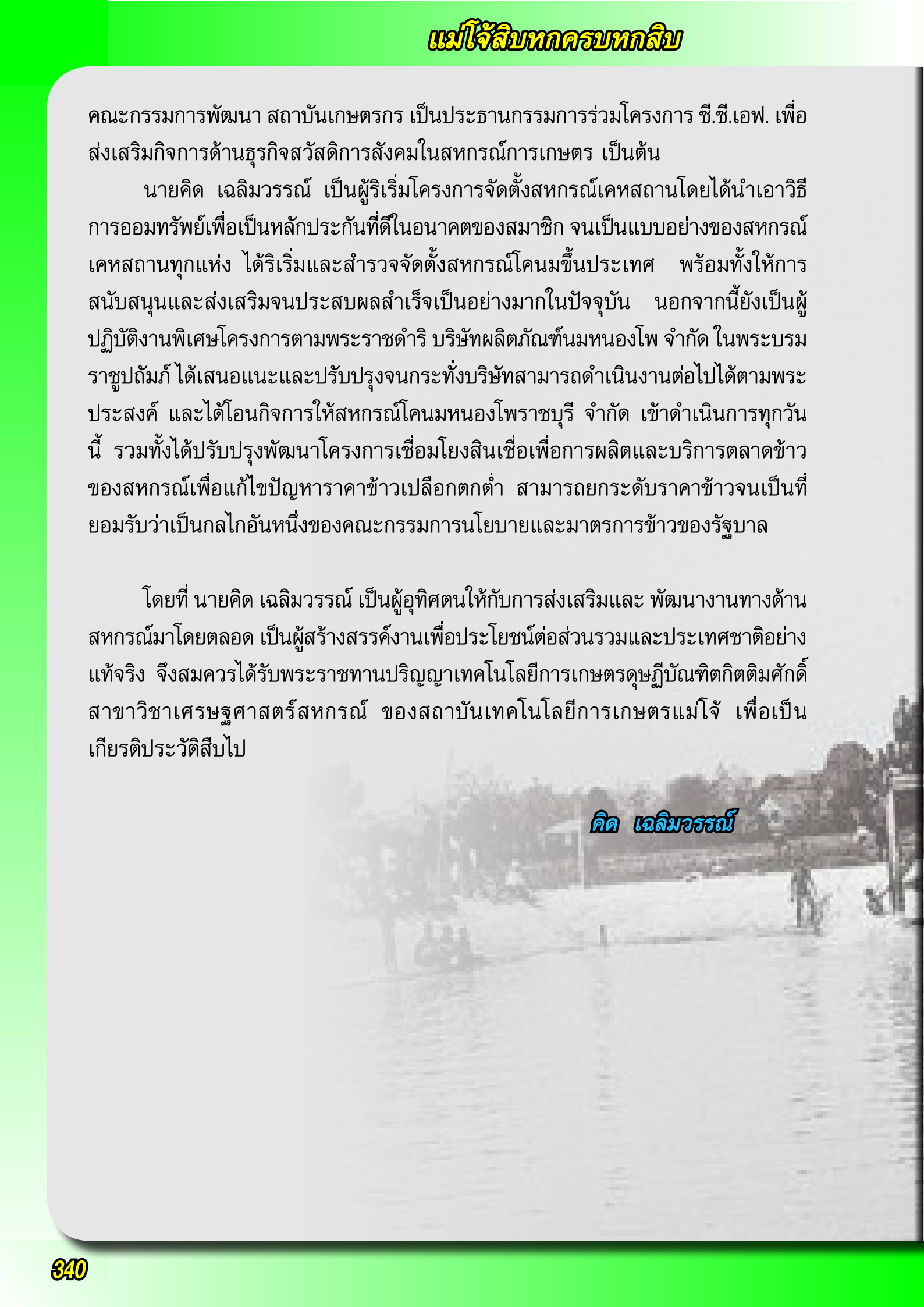

นายคิด เฉลิมวรรณ์ สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นอาชีวชั้นสูงสาขาเกษตรกรรม จากวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ และสำเร็จเศรษฐศาสตร์สหกรณ์บัณฑิตจากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้ยังเป็นกรรมการและเลขานุการ

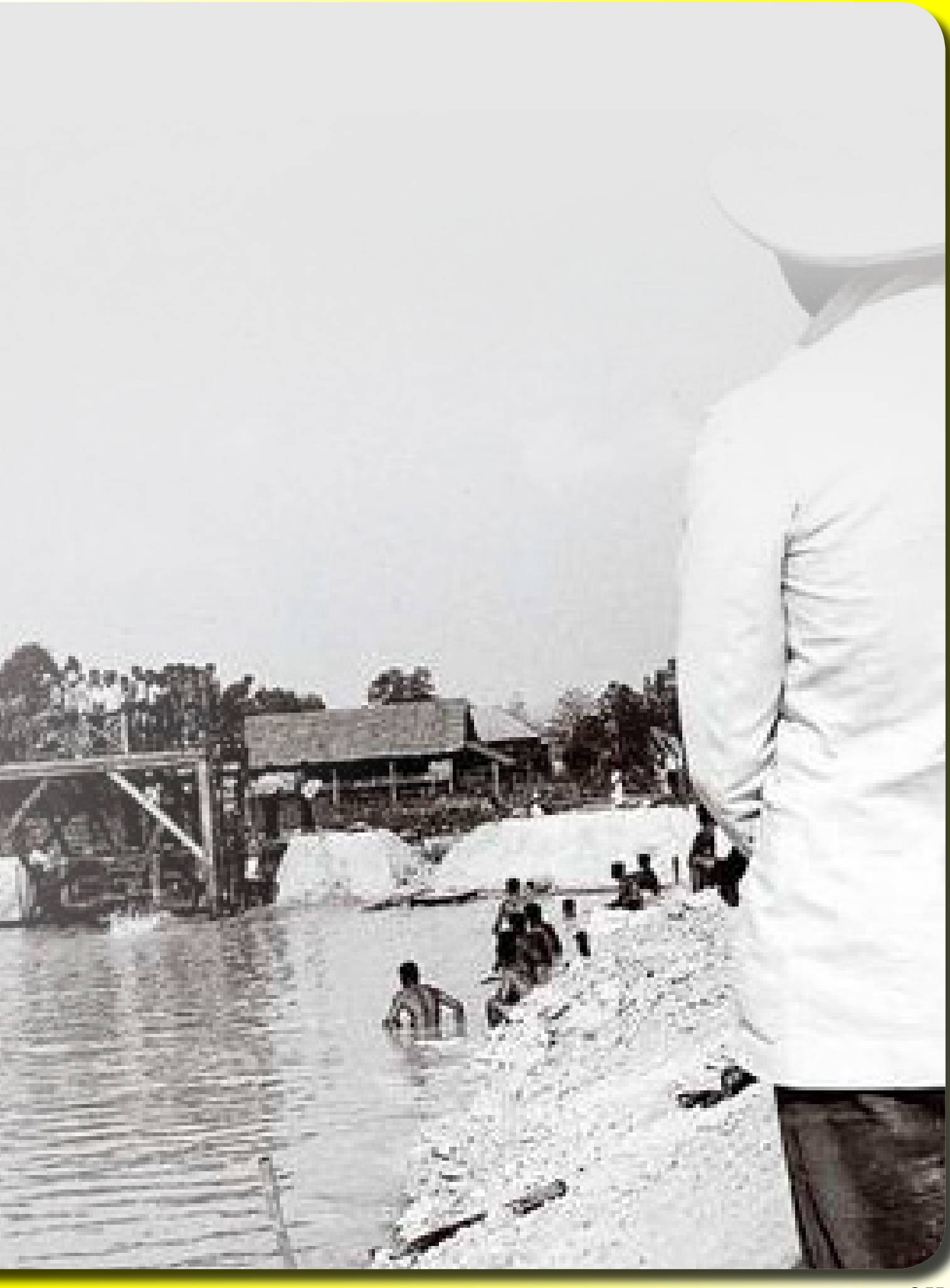
คณะกรรมการพัฒนา สถาบันเกษตรกร เป็นประธานกรรมการร่วมโครงการ ซี.ซี.เอฟ. เพื่อส่งเสริมกิจการด้านธุรกิจสวัสดิการสังคมในสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

นายคิด เฉลิมวรรณ์ เป็นผู้ริเริ่มโครงการจัดตั้งสหกรณ์เคหสถานโดยได้นำเอาวิธีการออมทรัพย์เพื่อเป็นหลักประกันที่ดีในอนาคตของสมาชิก จนเป็นแบบอย่างของสหกรณ์เคหสถานทุกแห่ง ได้ริเริ่มและสำรวจจัดตั้งสหกรณ์โคนมขึ้นประเทศ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและส่งเสริมจนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมากในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ปฏิบัติงานพิเศษโครงการตามพระราชดำริ บริษัทผลิตภัณฑ์นมหนองโพ จำกัด ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เสนอแนะและปรับปรุงจนกระทั่งบริษัทสามารถดำเนินงานต่อไปได้ตามพระประสงค์ และได้โอนกิจการให้สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด เข้าดำเนินการทุกวันนี้ รวมทั้งได้ปรับปรุงพัฒนาโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ สามารถยกระดับราคาข้าวจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นกลไกอันหนึ่งของคณะกรรมการนโยบายและมาตรการข้าวของรัฐบาล

โดยที่ นายคิด เฉลิมวรรณ์ เป็นผู้อุทิศตนให้กับการส่งเสริมและ พัฒนางานทางด้านสหกรณ์มาโดยตลอด เป็นผู้สร้างสรรค์งานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติอย่างแท้จริง จึงสมควรได้รับพระราชทานปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป

คิด เฉลิมวรรณ์

แม่โจ้อนุสรณ์

๒๔๙๖

โกวิท ณ เชียงใหม่
๗๑ ถนนข้างเผือก
เชียงใหม่

สังแก่กรรมเสียแล้ว เมื่อ ๒.๑.๔๙ เพื่องจากโรค "เอสมิ" ขณะเรียนไฟฟ้า ที่โรงเรียน ยูพราส อตฺตาหิ อตฺตโนนาโถ เชียงใหม่ "ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน" ขาดเพื่อน "แม่ฮิ" ขมอัก เพื่อน!

☆

ขจัด มังคละศิริ
๗๒ ถุนทรวิจิตร
จ. นครพนม

"กรุงโรมไม่ได้สร้างเสร็จในวันเดียว"

☆

จรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์
ต. ศรีภูมิ
อ. เมือง
เชียงใหม่

จินดา ม่วงสุข
๓๓ เชียงชันนิเวศ
พระบรมมหาราชวัง
พระนคร
"อย่าคิดว่ามีความรู้มากในขณะที่ยังรู้น้อย"

☆

เฉลิม ศุขเขษม
๒๓๖ ศิริสุริยวงศ์
พระนคร
"The way of life is up to the Providence, which may come up or go down all depend on to Provide the inspine of the Holy one"

☆

เฉลิม อัศเวศน์
๒๖๗๔ ข. วงเวียนใหญ่
ธนบุรี

ชูเกียรติ จุ่มสันกลาง

๓๖๙๔ ปงสนุก

ต้าปาง

"No one can disgrace us but ourselves"

ชูพันธ์ เชาว์ดี

ช้างสุรศักดิ์บ้านตึก อ. หล่มสัก

เพชรบูรณ์

"จงหวัง จงกล้า จงลงมือทำ"

ชูชาติ บุรณศิริ

๑๔๙ ตรอกโรงน้ำแข็ง

ถนนตีทอง

พระนคร

"เกิดเป็นลูกผู้ชาย อย่าให้เขาดูถูก"

ชุมพล แสนโคตร
กิ่งคำชะอี
อ. มุกดาหาร
นครพนม
"อตฺตาหิ อตฺตโนนาโถ"

โชติวุฒิ เหรียญสิบเจ็ด
๗๓ ถนนท่าดินแดง
ธนบุรี
"เป็นผู้น้อยค่อยก้มประณมกร ขุดหญ้าคาไปก่อน
คงสบายเมื่อปลายมือ"

ดิเรก ไรบิน
ศรีราชา
ชลบุรี
"สันติสุขคือสิ่งที่ข้าพเจ้าปรารถนา"

ดวงดี ยอดเมือง

๓๒๖๓ ฝ่ายในแม่ต๋ำ

พะเยาว์

"อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน แล้วจงตนอยู่เสมอ"

ดี บัวงาม

ตลาด อ. โนนไทย

นครราชสีมา

"ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว"

ตรีรัตน์ พรหมศิริ

พนัสนิคม

ชลบุรี

"อย่าอวดดี ควรให้มีดีกว่าอวด"

ธีรวัจน์

อ. พนัสนิคม

ชลบุรี

"จงใฝ่ฝันไปเถิด แต่อย่าเพ้อฝัน"

ธีระ พันธุ์บัญญา

๔๓๔๑ ประตูผ้า

นครลำปาง

"เกียรติศักดิ์รักของข้า มอบไว้แก่ตัว"

นิเวศน์ เชิงบัญญา

๔๔๕๘ ถนนพระแก้ว

ลำปาง

"โลกย่อมหลีกทางให้แก่ทุก ๆ คนซึ่งรู้ดีว่าเขาจะมุ่งไปทางใด"

นิโรจน์ รัตนอุดม
ร้านไทยชุมพรพาณิชย์
ถนนปรมินทร์มรรคา
ชุมพร

นภดล สุจริตจันทร์
๒๒๙ ร้าง ร.ร. เทศบาล
ลพบุรี

"ท่านจงภูมิใจในความดีของท่านที่ทำไว้เถิด เพราะมันเสมือนมนต์บทหนึ่งที่คอยคุ้มครองท่าน

บุญธรรม สิทธิโชค
๒๕๖ ถนนเจริญประเทศ
เชียงใหม่

"อย่าได้คิดถึงสิ่งที่เป็นมาอย่างขื่นขมในอดีต และชีวิตที่ต้องไปด้วยความหนาม หรือโรยตาให้ต้องถลำลึกในอนาคต นอกจากรอทำงานให้ตรงกับที่ใจรัก! เพราะถือเสียว่าความสุขที่หาได้คือกำไรของชีวิต"

บังการ ณ นครพนม

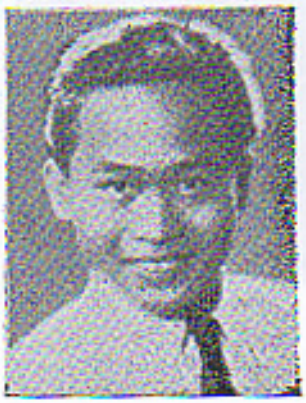
๘๔๐ ตุ้นทรวิจิตร

นครพนม

Slumber not in the tents of your father any longer

the world is advancing, advance with it

" Who standing still is sliding backward "

บัวลี บุญประกอบ

๔๖๔ หล่มสัก

เพชรบูรณ์

"ความมีใจจริง ย่อมสำเร็จ"

บุญเลือน เกิดเพ็ชร

หมู่ ๒ ต. หาดท่าเสาหมู่ อ. เมือง

ชัยนาท

"ความสุข ความสำเร็จ ความก้าวหน้า ของลูกเขยสะใภ้ ขาว—เหลืองทุกคน คือความปรารถนาของมิตรผู้นี้"

บุญส่ง วรรณรัตน์
บ้านแม่ทะ อ. แม่ทะ
ลำปาง
"สจฺ จิ เว อมตา วาจา"

บรรจบ วรรณรัตน์
๔๓๙ ปากพนัง
นครศรีธรรมราช
"While I breathe, I hope"

ประชา วิสุตรโยธิน
ต. ศรีภูมิ
อ. เมือง
เชียงใหม่

ประนิตย์ ณ นครพนม

อ. วานรนิวาส

จ. สกลนคร

"Auseless man is om early death"

"คนที่ไร้ประโยชน์ คือคนที่ใกล้จะตาย"

ประเวทย์ อาชวะสมิท

๕๘๗ ราชภาคินัย

เชียงใหม่

ปริชา ทุมแต้ม

อ. ท่าอุเทน

จ. นครพนม

"ความอดทนอันเข้มข้นเป็นกำไรของชีวิต"

ปรีชา อบอาย

๖๒ ท่าแร่

อุทัยธานี

"ถ้าเราไม่ผิดหวังเสียเลย ชีวิตก็บอบบางเต็มที"

ประกิต ชาแป

อ. บ้านไผ่

ขอนแก่น

"เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก"

ประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา

หมู่ ๕ ค. เด่นยง

อ. เมือง

เพชรบูรณ์

"รักมิให้ค้า รักก้าวหน้าให้เรียน"

ประทีป วาทกิจ
ช้างวัด อำเภอโนนไทย
นครราชสีมา

"The greatest art of all is the gentle art of life"

ประยงค์ สายประเสริฐ
๔๘๙ ถนนนครสวรรค์
บ. ดุสิต
พระนคร

"Use your head not your heart"

พิจิตร แสไพศาล
ค. ส่ระจรเข้
ข. ด่านขุนทด
นครราชสีมา

พิทักษ์ สามัง

๗๔๕ ถนนชนะผล

กาฬสินธุ์

"While there life there is hope"

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

๓๒๕๑ ใกล้สถานีรถไฟ

นครราชสีมา

"ความสุขของชีวิตอย่างพวกเราไม่ได้อยู่ในกรุง"

ไพฑูรย์ นาคะลักษณ์

๒๗๗ ตรอก ร.ว. เพชรบุรี

ถนนเพชรบุรี

พระนคร

"Simplicity enriches and deepens our lives"

ไพโรจน์ สุขศิริ (สึงแก่งแผนสั้น)

บ. บางตะมุง

ชลบุรี

"ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน"

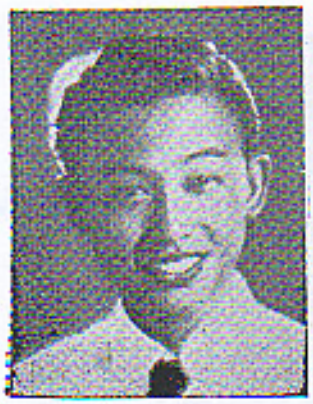
ไพศาล ศุภางคเสน

๓๗ หมู่ที่ ๒๐ ต. บางมด

อ. บางขุนเทียน

ธนบุรี

"ความเพียรเป็นบ่อเกิดแห่งความสำเร็จ"

มนัส ศิริมัย

๗๒๗ ศิริพร

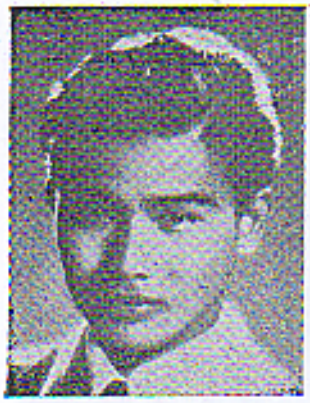
ถนนเจตน์จำนงค์

ชลบุรี

"Where there is a will, where there is a way"

มีรัฐ บุลประเสริฐ
๓๗ ซอยพิพัฒน์
พระนคร
"ทำดีกว่าพูด"

ยรรยง ชินะโชติ
๒๖ ถนนตูกหลวง
เทเวศน์
พระนคร
"คิดพูดและทำในสิ่งที่มีเหตุผล"

เรวัต ชำชอง
อ. สำราญ
เชียงใหม่
"จงขยันต้อนรับโชคและเคราะห์"

วิจิตร ไชยเพิ่ม

๒๓๕ วชิระซอย ๒

พระนคร

"Good name is better than rich"

วิชัย ชมจุรัย

หลังสถานีตำรวจภูธร

จ. ชัยนาท

"คิดก่อนทำ"

วิชัย วรรธโนทัย

๗๒ ถนนสามเสน

บางซื่อพรหม

พระนคร

วิเชียร ตุ้มปัสวรรณ
หมู่ที่ ๕ ต. บางทราย
อ. เมือง
ชลบุรี
"กระทำความดีเพื่อรักษาความดี"

วิสูตร์ บัตรประกร
๓๓ พญาไท
พระนคร
"มองคนในแง่ดีเสมอ"

วัชรินทร ณ ลำปาง
๑๒๓ รอบเวียง
ลำปาง
"โลกเป็นของน่าคิด ชีวิตเป็นของน่าพิศวง"

วิจิตร ไชยเพิ่ม

๒๐๕ วชิระชอย ๒

พระนคร

"Good name is better than rich"

วิชัย ชมจุรัย

หลังสถานีตำรวจภูธร

จ. ชัยนาท

"คิดก่อนทำ"

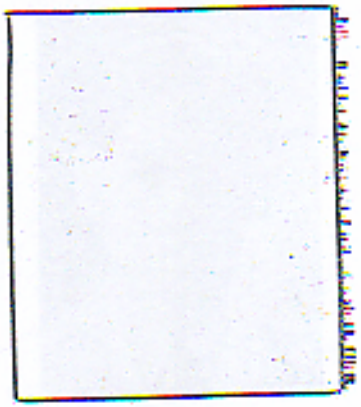

วิชัย วรรธโนทัย

๗๓ ถนนลำพูนเด่น

บางซื่อ

พระนคร

วีระ วัฒนกูล

๑๑๙๙ ถนนชนเกษม

บ้านดอน

สุราษฎร์ธานี

ศรีบุญใญ จันทรานนท์

๒๐ ตรอกมะยม

ถนนจักรพงษ์

พระนคร

"ชาติเสือยังไว้ลาย ชาติชายต้องไว้ชื่อ
สงวนศักดิ์รักความชื่อ ถือมั่นจนวันตาย"

สกล สายัณห์กุล

ย. มโนรมย์

ชัยนาท

"มีเป็นคน จนเป็นหมา"

สนิท สมโภชน์

อ. พรานกระต่าย

กำแพงเพชร

"จงมีชีวิตอยู่เพื่อความหวัง"

สวัสดิ์ ไชยบัติ

๕๗ ซ. ๗ ถนนวังจันทร์

พิษณุโลก

"เกิดเป็นชายต้องพยายามร่ำไป ถึงชื่อว่าศิลป์แม้
เช่นใดเช่นหนึ่ง ก็ยังเป็นประโยชน์ให้สำเร็จได้"

สวัสดิ์ ธะวิชัย

๕ พระนอนเหนือ

แพร่

"ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น"

สุชาติ ยงใจยุทธ
บ้านซ่อนกลิ่น
ต. ห้วยส้าม
เชียงใหม่

สาร วงค์เรือง
แม่ต๋ำ
พะเยา
"รักแท้ย่อมมีอุปสรรค"

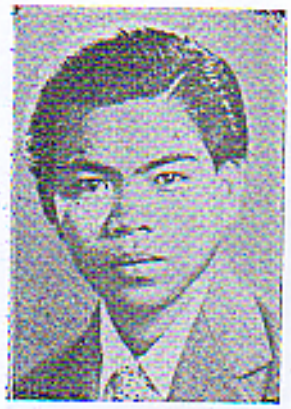
สมคิด เฉลิมวรรณ์
๑๕๙ ถนนถวยเครา
เชียงใหม่

สมบูรณ์ จูประจักษ์
๖๔๘ ถนนกรุงเกษม
พระนคร
"สุนัขไม่เห่าคือสุนัขที่ดุที่สุด จงระวัง"

สุนทร จำเนียรไว
โรงสีกิมไทยเซ่งพานิช
อ. สามง่าม
พิจิตร
"กล้าหาญอดทนเพื่ออนาคตและสุภาพอ่อนโยนต่อคนทุก ๆ ชั้น"

สุนทร จำปาเทศ
บ้านหมู่ที่ ๘ ต. ชางใหญ่
อ. ศรีรัตภูมิ
สุรินทร์
"Think well before you do a thing"
จงคิดให้ดีเสียก่อนที่ท่านจะกระทำสิ่งใด

แสดง สิงหะวาระ

ข. เมือง

นครพนม

"บุคคลผู้ฉลาดย่อมจะสร้างโอกาสขึ้นมากกว่าจะคอยหาโอกาส"

เสมอ ทวีวิทยการ

๖๕๐ เยอะสุขศาสตร์มเด็จฯ

อุทัยธานี

"ทำ พูด และคิดในทางที่ดี"

สมาน กตัญญู

๒๒๐ ก. ธนาตัย

เชียงราย

"จงขึ้มเขาให้แก่พรหมลิขิต, เวลาคือครูสอนที่ดีเลิศ"

สุพจน์ คูณผล
"สุรณี" ถนนยุทธภัณฑ์
อุบลราชธานี

"Speak politely to athers as you want others speak politely to you"

สุภิญญา แป้นนมยา
บ้านหนองกะพร้อ
อ. เขาย้อย
เพชรบุรี

"คนฉลาดย่อมถือว่าวันหนึ่งๆเป็นชีวิตใหม่ของเรา"

มังกร จูมทอง
หมู่ ๒ ต. บ้านทราย
อ. บ้านหมี่
ลพบุรี

"อดีต อนาคต ปัจจุบันก็ดี ไม่มีนักปราชญ์ใดจะตรัสรู้ยิ่งไปกว่าพระพุทธเจ้าได้"

สมมิตร สุทธิธรรม

ตลาดบางปะกง

ฉะเชิงเทรา

"So much to do, so little done"

อารีย์ ตรัตน์

ป. มุกดาหาร

นครพนม

"อกุโกเธน ชิเนโกธ์ อสาธุ สาธุนาชิเน"

อุดม พรหมขัติแก้ว

๑๗๒ บำรุงราษฎร์

เชียงใหม่

"จงชนะศัตรูด้วยความดี ธรรมย่อมชนะอธรรม"

อรุณ รุดดิษฐ

๕ หมู่ ๓

ต. บางบ่อ

สมุทรปราการ

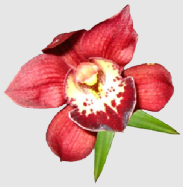
"นอนดึก ตื่นเช้า ทำงานหนัก ประหยัด"

แม่โจ้รุ่น17
รศ.สนิท วาฤทธิ์

26 ซ.3 ถ.สิโรรส ต.สุเทพ
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทร. 053-279-926

เสี้ยววินาทีหนึ่ง ของข้าพเจ้า

นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ ที่จบการศึกษาปี พ.ศ. 2498 แม่โจ้รุ่นที่ 17 มีนักศึกษาหนุ่มน้อยรูปร่างผอมสูงผิวขาวมีภูมิลำเนาอยู่เชียงใหม่ สำเร็จการศึกษามากับเขาคนหนึ่งชื่อ สนิท วาฤทธิ์ หลังจากนั้นก็เดินทางเข้ากรุงเทพมหานครเพื่อเข้าไปศึกษาต่อ ในที่สุดก็ได้เลือกเข้าเรียน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยทำงานและเรียนไปด้วย รุ่งขึ้นอีกปีหนึ่ง ปี พ.ศ.2499 ได้ไปสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จบเป็นเศรษฐศาสตร์สหกรณ์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ปีพ.ศ.2504 จากนั้นก็สมัครเข้าทำงานที่กรมสหกรณ์ที่ดิน ถูกส่งให้ไปจัดตั้งสหกรณ์บำรุงที่ดิน โครงการรับน้ำชลประทานแม่ลาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ทำงานอยู่จนถึงปี พ.ศ.2507 ได้ลาออกไปทำงานที่กรมพัฒนาที่ดิน สาเหตุที่ต้องลาออกคิด

ว่าไปอยู่กรมพัฒนาที่ดิน คงจะเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการดีกว่า เพราะเห็นรุ่นพี่ๆ ที่จบมาแล้ว ทำงานที่เดิมมากกว่า 3-4 ปี ยังติดขั้นชั้นตรี ถ้าจะขอโอนไปอธิบดีเจ้ากรมไม่ยอม ก็ต้องตัดสินใจลาออกไปอยู่ กรมพัฒนาที่ดิน ตามที่ตั้งใจไว้ โดยฝันหวานว่า ท่านผู้อำนวยการกอง ซึ่งเคยเป็นอาจารย์สอนที่บางเขน คงจะสนับสนุนให้ไปเรียนหรือดูงานต่างประเทศ แต่พอเข้าไปอยู่กรมใหม่นี้จริงๆ ความฝันที่วาดไว้ก็สลายไปหมด คงถูกส่งให้ไปทำงานต่างจังหวัดเหมือนเดิม เมื่อกลับจากต่างจังหวัดเข้ากรมแต่ละครั้ง พวกน้องๆ ที่เข้ามาทำงานทีหลังต่างทยอยกันไปเรียนหรือดูงานกันหมด รอดูว่าเมื่อไรจะถึงคิวเราสักที แต่ดูแล้วก็หมดหวัง ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่ถูกชะตาหรือไม่กินเส้นกับผู้ช่วยหัวหน้ากอง (ถ้าบอกชื่อแล้วพวกบางเขนก็รู้จัก) นายคนนี้ร้ายมาก เราเคยนับถือเป็นอาจารย์ แต่มาระยะหลังๆ นี้ หมดศรัทธาที่จะเคารพนับถือ เพราะเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีพรหมวิหารสี่ในการปกครองคน มีแต่จะคอยเข่นฆ่าลูกน้อง คนที่ตัวเองไม่ชอบหน้า ซึ่งถ้าไม่มีท่าน ผอ.กองช่วยไว้ ก็มีหวังจะถูกสอบสวนเอาความผิดไม่รู้กี่ครั้ง จึงคิดว่าอยู่ไปก็คงจะแย่ลงๆ ดังสุภาษิตที่ว่า “หนีเสือไปปะจรเข้” อยู่ไปใจก็ห่อเหี่ยวลงทุกวัน ในช่วงไปทำงานต่างจังหวัดในภาคเหนือตอนบน 7 จังหวัด โดยไปเริ่มจัดตั้งศูนย์พัฒนาที่ดินที่จังหวัดน่านและเชียงใหม่ จึงได้มีโอกาสไปทำงานอยู่ภาคนี้ตลอดเวลา ทำให้มีโอกาสพบกับบุพเพสันนิวาสที่เชียงใหม่ และต่อมาก็ได้แต่งงานกัน เธอผู้นั้นจบสังคมสงเคราะห์ศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นหัวหน้างานสังคมสงเคราะห์ คณะแพทย์ศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบันได้เกษียณราชการแล้วตำแหน่งสุดท้ายเป็นนักสังคมสงเคราะห์ 9 หัวหน้างานสังคมสงเคราะห์ได้ จัดพิธีแต่งงานมื่อปี พ.ศ.2511

ความตั้งใจครั้งแรกที่มาอยู่กรมพัฒนาที่ดิน ก็คิดว่าจะฝังรกรากอยู่ที่นี้ตลอดเกษียณอายุราชการ วางแผนไว้ว่าจะย้ายแม่บ้านเข้ามาทำงานที่ กรุงเทพมหานคร ได้จัดซื้อที่ดินไว้แล้วที่บางซ่อน แต่บังเอิญมาประสบเหตุการณ์เช่นนี้เข้า จึงได้เปลี่ยนเข็มชีวิตใหม่ เราจะมาหลงอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้เขาเข่นฆ่าอยู่ทำไมเชียงใหม่ก็น่าอยู่ไม่น้อยกว่ากรุงเทพมหานคร จะเดินทางไปไหนๆ ก็สะดวกสบายกว่าอยู่กรุงเทพมหานคร ไม่มีปัญหารถติด ปัญหามลพิษต่างๆ ก็แทบจะไม่มีในช่วงนั้นเราก็มีบุตรชายคนแรกแต่แยกกันอยู่

ในที่สุดไม่มีสิ่งใดจะมายับยั้งความคิดนี้ได้คือ ต้องย้ายติดตามภรรยาไปอยู่เชียงใหม่แน่นอน ถ้าเราย้ายไปอยู่เชียงใหม่เราจะไปทำงานอะไร แต่ก็มีทางให้เลือกสองทางโดยขอโอนย้ายไปอยู่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่หรือวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ ซึ่งเป็นบ้านเกิด

เมืองนอนของเรามาก่อน จะไปมหาวิทยาลัยเชียงใหม่คงจะยาก เพราะเราอายุมากและวุฒิที่เรามีอยู่ไม่ค่อยตรงกับที่เขาต้องการ สำหรับแม่โจ้ นั้นมีความเหมาะสมกับเราที่สุด เราเคยเป็นศิษย์เก่าที่นี่อาจารย์ที่เคยสอนมาก็เป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งต่างก็เข้าใจซึ่งกันและกันดี สุดยอดปรารถนาที่สุดก็คือ ต้องการที่จะมาสร้างแม่โจ้ให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น ให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ก้าวหน้าเคียงบ่าเคียงไหล่ หรือมาตรฐานสูงกว่าสถาบันอื่นๆ การย้ายงานครั้งที่สาม จากกรมพัฒนาที่ดินไปอยู่วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้เชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2513 เป็นการเปลี่ยนวิถีชีวิตจากการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญมาเป็นข้าราชการครูอาจารย์ ซึ่งข้าพเจ้าก็ไม่เคยคิดฝันมาก่อนว่าจะมาประกอบอาชีพนี้ แต่มื่อชะตาชีวิตกำหนดให้เป็นเช่นนี้ก็ต้องยึดอกรับงานนี้อย่างเต็มที่ อาจจะกล่าวได้ว่า ข้าพเจ้าได้ดำเนินชีวิตมาทำงานนี้ ข้าพเจ้าก็มีความสุขและภูมิใจเป็นที่สุด เพราะถือว่าเรามีโอกาสสร้างคนให้เป็นคนดีเป็นคนที่มีคุณภาพ มีความรู้ และได้บุญกุศล ความสุขอีกประการหนึ่งคือ เราได้ทำงานในสิ่งแวดล้อมที่เราชอบ ซึ่งล้วนแต่เป็นครูอาจารย์เก่าและรุ่นพี่ๆ ที่ให้คำแนะนำสนับสนุนในการทำงาน ทำให้มีความรู้สึกว่าเหมือนกับทำงานในหมู่ญาติพี่น้องคนในครอบครัวเดียวกัน ทำให้เกิดความรักและหวงแหน ความรู้สึกในการเป็นเจ้าขององค์กรหรือสถาบันก็มีมาก ยิ่งไปกว่านั้น หัวหน้าและรองหัวหน้าองค์กรในสมัยนั้น ท่านมีความรักผูกพันและให้ความเอ็นดูและช่วยเหลือแก่สมาชิกในองค์กรด้วยความจริงใจ

หลังจากข้าพเจ้าได้โอนย้ายมาอยู่วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้แล้ว ชีวิตในครอบครัวก็มีความสุขสดชื่นและราบรื่นมาตลอด เพราะเราได้มีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดครอบครัวหมดห่วงกังวลที่จะต้องเดินทางไปทำงานต่างท้องที่ เช่นที่เคยอยู่ในกรมต่างๆ มา มีกำลังใจทุ่มเทการทำงาน ทั้งการเรียนการสอนและพัฒนาตัวเองอย่างเต็มที่

ชีวิตในครอบครัวของข้าพเจ้ามีบุตรชาย 2 คน หญิง 1 คน

คนที่หนึ่งเป็นชาย ขณะนี้อยายุได้ 42 ปี จบการศึกษาปริญญาตรีทางสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยพายัพ จบปริญญาโทภาษาญี่ปุ่น จากมหาวิทยาลัยเทนริ ประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันทำงานบริษัทญี่ปุ่นที่นิคมอุตสาหกรรมนครราชสีมา แต่งงานแล้วมีบุตรชาย 1 คน

คนที่สอง เป็นหญิง ขณะนี้อายุได้ 39 ปี จบการศึกษาปริญญาตรีพยาบาลมหาวิทยาลัยพายัพ จบปริญญาโททางโภชนศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบันทำงานที่โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม แต่งงานแล้ว มีบุตรชาย 1 คน

คนที่สามเป็นชายขณะนี้ อายุได้ 37 ปี จบการศึกษาปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สอบแข่งขันชิงทุน ก.พ. ไปเรียนปริญญาโท เอก ที่สหรัฐอเมริกา จบปริญญาเอก Food Engineering จากมหาวิทยาลัย Washington State University ปัจจุบันเป็นอาจารย์ คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประสบการณ์ในต่างประเทศ

1. พ.ศ.2519 ได้ไปศึกษาดูงานที่ประเทศญี่ปุ่นเกี่ยวกับการตลาดเกษตร การเกษตร
2. พ.ศ.2539 ไปศึกษาดูงานประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งที่สองดูงานเกี่ยวกับทางด้านสังคมศาสตร์
3. พ.ศ.2526 ไปศึกษาอบรมและดูงานที่ประเทศจีนไต้หวันเป็นเวลา 3 เดือนครึ่ง ศึกษาแบบ International Course ใช้ภาษาอังกฤษหลักสูตรการปฏิรูปที่ดิน ที่ The Land Reform Training Institute ได้รับประกาศนียบัตร Graduate Course.Cert. in The Land Reform. โดยทุนของรัฐบาลไต้หวัน ในปีเดียวกันได้เดินทางไปดูงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นเวลา 1 สัปดาห์
4. พ.ศ.2530 เดินทางไปดูงานประเทศจีนไต้หวัน เป็นครั้งที่ สอง โดยทุนของรัฐบาลไต้หวัน และโครงการหลวง ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปลูกไม้ผล และพืชไร่ พวกตระกลูถั่ว
5. พ.ศ.2522 เดินทางไปศึกษาอบรมเกี่ยวกับการสหกรณ์โดยทุนของ Co – operative Union ประเทศอังกฤษ หลักสูตร Training Methods for Management ได้รับประกาศนียบัตร Graduate Course Cert. in Specialist Course in Training Methods for management เป็นเวลานาน 4 เดือน
6. พ.ศ.2524 ได้รับทุนจาก Swedish Institute ของรัฐบาลสวีเดน ให้ไปศึกษาดูงานสหกรณ์ มหาวิทยาลัยอุปซาลา ดูงานสหกรณ์ร้านค้า ณ กรุงสต๊อกโฮม และคลังสินค้าสหกรณ์ เมืองวาสเตอร์โรส เป็นเวลา 1 เดือน
7. พ.ศ.2535 และไปศึกษาดูงานสหกรณ์โดยทุนของ Swedish Institute

อีกเป็นครั้งที่ 2 เมื่อ เดือนสิงหาคม เป็นระยะเวลา 1 เดือน โดยผ่าน Swedish Co–operative Centre (SCC) ศูนย์กลางขบวนการสหกรณ์สวีเดน เพื่อศึกษาดูงานสหกรณ์ เข้าประชุมสัมมนาและบรรยายพิเศษเรื่อง ขบวนการสหกรณ์ของประเทศไทยให้แก่เจ้าหน้าที่ SCC เจ้าหน้าที่สหกรณ์ของอินโดนีเซียและจีน

8. พ.ศ.2532 ได้รับทุน Deutscher Akademischer Austausch Dienst. (DAAD) จากประเทศสหพันธรัฐเยอรมนี เป็น Visiting Professor ณ สถาบันการศึกษาสหกรณ์การเกษตร (Institute fur Landiches Genos-senschaftswesen an der Justus)Liebig Universitat เมือง Liebig เป็นเวลา สามเดือนครึ่ง เข้าร่วมประชุมสัมมนาและบรรยายพิเศษ เรื่อง ขบวนการสหกรณ์ของประเทศไทยดูงานสหกรณ์ประเภทต่างๆ ในแคว้น Hessen
9. พ.ศ.2544 ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการเดินทาง จากโครงการหลวง เพื่อไปติดต่อภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย Washington State University เพื่อขอเมล็ดพันธุ์ถั่วแดงหลวง นำมาปรับปรุงขยายพันธุ์ใช้ในโครงการหลวง

ประวัติรับราชการ

1. ได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์วิทยาลัยเกษตรแม่โจ้ ปี 2517
2. ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ปี 2519
3. ได้รับแต่งตั้งเป็นรองศาสตราจารย์ สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ปี 2528
4. ได้รับตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งคณบดี (คนแรก) คณะธุรกิจการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร (แม่โจ้) ในปี 2518 – 2522
5. รับราชการมา 32 ปี เกษียณอายุราชการปี 2536 และยังเป็นอาจารย์พิเศษสอนต่อไปอีก 9 ปี จึงขอหยุดพักการสอนเนื่องจากสุขภาพไม่แข็งแรง ตำแหน่งสุดท้ายก่อนเกษียณอายุราชการเป็นรองศาสตราจารย์ระดับ 9
6. เป็นกรรมการวิชาการของสมาคมกล้วยไม้เชียงใหม่ ในพระบรม

ราชินูปถัมภ์ ได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินกล้วยไม้ในงานประกวดกล้วยไม้ของจังหวัดเชียงใหม่ และของจังหวัดอื่นๆ เป็นประจำ ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้มาเป็นเวลานานกว่า 30 ปี ได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินกล้วยไม้ในงานมหกรรมพืชสวนโลก ปี 2549

ภายหลังจากที่ได้รับโอนมาอยู่วิทยาลัยเกษตรแม่โจ้ ในปี 2513 ในปีเดียวกันนี้เองทางแม่โจ้ได้รับการร้องขอให้ไปช่วยทำงานส่งเสริมการเกษตรชาวไทยภูเขามาก่อนหน้านี้ เมื่อข้าพเจ้าเข้ามาอยู่แม่โจ้ ก็รับอาสาเข้ามาช่วยงานนี้ทันที เพราะเป็นงานที่ข้าพเจ้าชอบและเคยทำมาก่อนสมัยเมื่อทำงานสหกรณ์ งานนี้ในครั้งแรกเรียกชื่อกันตามถนัดบ้างก็เรียกว่า งานส่งเสริมเศรษฐกิจชาวไทยภูเขา บ้างก็เรียกงานส่งเสริมเกษตรชาวไทยภูเขา จนกระทั่งได้พัฒนาขึ้นมาเป็น โครงการหลวง งานนี้ได้รับการสนับสนุนพาหนะเดินทางไปทำงาน จากหน่วยงานบางหน่วย โดยใช้เครื่องบินปีกหมุนหรือ เฮลิคอปเตอร์ พาไปลงจุดต่างๆ ที่กำหนดไว้ เดินทางไปวันอาทิตย์เช้าแล้วเดินทางกลับเชียงใหม่มาเวลาเย็น เดือนละ 1 ครั้ง ไปขึ้นเครื่องที่สนามบินเชียงใหม่ ข้าพเจ้าได้เป็นอาสาสมัครปฏิบัติงานโครงการนี้มาตั้งแต่ปี 2513 ถึงปี พ.ศ.2545 เป็นเวลา 33 ปีเศษ ในการเดินทางไปปฏิบัติงานในระยะแรกๆ ข้าพเจ้าจำได้ว่าประมาณช่วงปี พ.ศ.2521 ในเช้าวันนั้นคณะของอาจารย์แม่โจ้ได้เดินทางกันไปประมาณ 7 คน โดยที่ท่านอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีเกษตรแม่โจ้ อาจารย์วิภาต บุญศรีวังซ้าย เป็นผู้นำ คณะเราเดินทางไปขึ้นเครื่องบินที่สนามบินประมาณ 8 น.เศษ สักครู่หนึ่งเครื่องก็มาถึง พาคณะเราเดินทางไปอำเภอชายแดนเหนืออำเภอฝาง อยู่ติดชายแดนประเทศเมียนม่า เมื่อส่งคณะเราตามจุดแล้วเครื่องบินต้องกลับไปเติมน้ำมันสถานีที่ฝากน้ำมันไว้ จากนั้นนักบินก็นำเครื่องบินไปจอดรับประทานอาหารและดื่ม ตามดอยที่เขารู้จักสนิทสนมกัน จนถึงเวลาประมาณบ่าย 3 โมงเศษ เครื่องก็บินกลับมารับคณะเราตามจุดที่นัดหมายกันไว้ คือ สนามหน้าโรงเรียนในหมู่บ้าน ซึ่งอยู่บนลานเขาเตี้ยๆ เมื่อถึงเวลานัดหมายคณะของเราก็เดินขึ้นไปยังจุดนัดหมาย รอได้สักครู่เศษ เครื่องบินก็มาถึง แต่มาคราวนี้ค่อนข้างแปลก โดยนักบินจะนำเครื่องบินขึ้นสูงมาก แล้วร่อนลงมาอย่างเร็วถึงพื้นดินอย่างน่าหวาดเสียว แล้วช่างเครื่องก็เปิดประตูให้เราขึ้น ในขณะเดียวกันนั้น นักบินมือหนึ่งก็หันมาตะโกนใส่พวกเราบอกว่า

“อาจารย์ขึ้นมาเลย คนเราไม่ต้องกลัว เมื่อถึงที่ตายมันก็ตายเอง”

อาจารย์อาวุโสที่มาด้วยกันท่านหนึ่งปรารภกับข้าพเจ้าว่า

“วันนี้นักบินทำไมพูดเป็นลางสังหรณ์เช่นนี้”

“สงสัยจะไปดื่มน้ำปานะข้าวโพดแม้วบนดอยดีมาแล้ว”

ข้าพเจ้าเปรย และสังเกตดูกิริยาท่าทางแกเปลี่ยนไป ปกติแกจะสุภาพอ่อนโยน แต่มาคราวนี้มองนัยน์ตาขวางท่าทางดุดัน แข็งกร้าว เมื่อคณะของเราขึ้นเรียบร้อยแล้ว นักบินมือหนึ่งก็จะทำหน้าที่ผู้บังคับการบินยกเครื่องขึ้นแล้วออกบินกลับทางเดิม เมื่อเครื่องบินออกห่างจากหมู่บ้านและอยู่สูงพอประมาณ นักบินมือหนึ่งก็หันหน้ามาทางท่านอธิการบดีแม่โจ้ ซึ่งนั่งอยู่ม้านั่งตัวแรกอยู่ข้างหลังนักบินมือหนึ่ง บอกกับท่านอธิการบดีว่า

“อาจารย์ผมเคยบอกกับอาจารย์ว่าผมจะสอนอาจารย์ขับเครื่องบินก่อนที่ผมจะย้ายหน่วยบิน”

แล้วนักบินมือหนึ่งก็ลุกขึ้นก้าวขามาที่ท่านอาจารย์โดยปล่อยให้นักบินมือสอง ที่นั่งข้างๆ ทำหน้าที่ขับต่อ พร้อมกับนั้นก็ผายมือไปยังที่นั่งของตนเพื่อให้ท่านอาจารย์ไปนั่ง แต่ท่านอธิการบดีตอบปฏิเสธว่า

“ผมยังไม่รู้ว่าเครื่องยนต์มันเป็นอย่างไร บังคับอย่างไร เอาไว้ให้เครื่องลงจอดเสียก่อนค่อยอธิบาย”

นักบินมือหนึ่งไม่ยอม กล่าวคะยั้นคะยอพลางดึงมือท่านไปนั่งจนได้ ท่านอาจารย์ก็ขัดไม่ได้ลุกขึ้นไปนั่งที่นักบินแล้วสลับที่กัน เมื่อท่านอาจารย์เข้ามานั่งที่แล้ว นักบินมือสองก็พูดทางโทรศัพท์หูฟังว่า

“ผมปล่อยมือให้ท่านบังคับเครื่องเองแล้ว”

จากนั้นท่านอาจารย์วิภาตก็แสดงฝีมือโดยโยกคันบังคับมาทางขวาเครื่องก็เซไปทางขวาแล้วโยกคันบังคับมาทางซ้ายเครื่องก็เซไปทางซ้าย เมื่อยกคันบังคับขึ้นเครื่องก็ยกหัวบินขึ้นและเมื่อกดลงเครื่องก็ดิ่งหัวลง ซึ่งพวกเรานั่งอยู่ข้างหลังรู้สึกหวาดเสียวกัน ดังนั้นนักบินมือสองจึงพูดว่า

“อาจารย์อย่าบังคับเครื่องแรงเพราะเครื่องมัน Sensitive มากต้องเบาๆ หน่อยมันไม่เหมือนเครื่องรถยนต์”

เมื่อท่านอาจารย์วิภาตบังคับเครื่องพาเราผ่านอำเภอฝาง และใกล้จะถึงทางออกไปจากอำเภอฝาง จะไปพบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ญี่ปุ่น ท่านอาจารย์ก็บอกกับนักบินมือสองว่า

“ขอบังคับเครื่องลงจุดนี้หน่อยต้องการไปธุระ”

แล้วนักบินมือสองก็กดเครื่องลงแล้วช่างเครื่องก็เปิดประตูให้เราออกไป นักบินมือหนึ่งและนักบินมือสองไม่ลงไปยังคงนั่งอยู่บนเครื่อง จนกระทั่งคณะเราทำธุระเสร็จพร้อมกับเติมเชื้อเพลิง คนโดยสารเรียบร้อยก็เดินมาขึ้นเครื่อง ก่อนที่จะสตาท์เครื่องยนต์ นักบินมือหนึ่งก็บอกกับอาจารย์วิภาตอีกว่า

“อาจารย์ขอเชิญมาขับต่อครับ”

ในทันใดนั้น ช่างเครื่องก็บอกกับนักบินมือหนึ่งว่า

“หัวหน้าอย่าให้ขับเลยครับเพราะเครื่องยนต์ไม่ค่อยจะปกติเมื่อตอนขึ้นจากสถานีเติมน้ำมันตัวโรเตอร์พัดเอาฝาเข่งขึ้นไป” พอสิ้นเสียงช่างเครื่องนักบินมือหนึ่งก็หันขวับมาหาช่างเครื่องทันที พร้อมกับสบถออกมาดังๆ

“ไอ้ห่า...มึงจะเอายังไงกับกูวะ”

ทำตาเขียวเหมือนจะกินเลือดกินเนื้อ แล้วดุด่าช่างเครื่องด้วยถ้อยคำหยาบคายไปหลายทีข้าพเจ้าเข้าใจว่านักบินมือหนึ่ง เป็นหัวหน้าผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบเครื่อง แล้วช่างเครื่องที่มีชั้นยศต่ำกว่า จะมาบอกหรือสอนแกก็คงไม่พอใจและยิ่งทำให้เกิดโทษะขึ้นแต่ทำอะไรช่างเครื่องไม่ได้ แล้วนักบินมือหนึ่งก็กลับเข้าไปนั่งที่คนขับพร้อมกับยกเครื่องขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนภูมิประเทศข้างล่างต่อจากนี้ไปเป็นป่าไม้และภูเขาสูงจนไปถึงอำเภอเชียงดาว นักบินมือหนึ่งพยายามยกเครื่องขึ้นสูงมาก จากนั้นก็ร่อนเครื่องลงอย่างรวดเร็วแล้วก็เริ่มดึงเครื่องขึ้นใหม่ให้สูงสุด ปล่อยให้เครื่องดิ่งลงสู่ลำห้วยอีก พวกเราที่โดยสารมาด้วยต่างก็รู้สึกกลัวมากและหวาดเสียวเป็นที่สุด เมื่อเครื่องดิ่งลงนั้น ลำไส้และอาหารที่กินเข้าไปมันเลื่อนมาจุกอยู่ที่อกและคอหอย เมื่อข้าพเจ้าชะโงกหน้าผ่านกระจกหน้าต่างไปดูข้างนอกแล้วรู้สึกว่าคราวนี้เราคงจะเอาชีวิตมาทิ้งในป่าก้นเหวนี้แน่ เพราะเห็นเครื่องบินกำลังพุ่งดิ่งลงไปหาตอไม้ไหญ่ที่ก้นเหวลึก แต่พอเครื่องกำลังจะพุ่งลงชนตอไม้ในลำห้วยเหลือระยะเพียงนิดเดียว นักบินก็ดึงเครื่องขึ้นใหม่แล้วบินลัดเลาะไปตามลำห้วยเลียดยอดไม้ไป พวกเราที่อยู่ข้างหลังต่างก็ช่วยกันตะโกนบอกช่างเครื่อง ให้บอกนักบันมือหนึ่ง ว่าพวกเราแย่แล้วและยังมีเด็กชาวเขาไม่สบายขอติดมาด้วย จึงขอให้ขับให้นิ่มนวลหน่อย ทันใดนั้นเองเหมือนกับเราเอาเบนซินลาดลงไปในกองเพลิง

นักบินมือหนึ่งที่กำลังโมโหสุดขีด ลุกยืนขึ้น ข้ามเข้ามาช่องว่างระหว่างเก้าอี้นั่งของอาจารย์วิภาต พร้อมยกมือขึ้นกาดมวย ปากก็พร่ำพูดว่า

“มึงจะเอายังไงดี...มาต่อยกันซิวะ”

แล้วเขาก็ก้าวเข้ามาที่ช่องม้านั่งข้างๆ ข้าพเจ้า ซึ่งนั่งอยู่แถวที่สองอยู่ถัดจากอาจารย์วิภาต ส่วนช่างเครื่องนั่งอยู่ม้ายาวด้านข้างของตัวเครื่อง ซึ่งอยู่ด้านหลัง ยากที่จะเข้าหรือออกมาด้านหน้าช่างเครื่องก็นั่งเฉยไม่โต้ตอบ นักบินมือหนึ่งก็ถอยหลังกลับไปที่นั่งเพราะไม่สามารถจะทำอะไรได้ แต่แล้วเหตุการณ์ระทึกขวัญอย่างที่ไม่มีใครคาดฝันมาก่อนก็บังเกิดขึ้น นักบินมือหนึ่งเอามือขวาไปปัดคันบังคับอย่างแรง พรางพูดว่า

“ตายก็ตายกันเถอะวะ”

เมื่อคันบังคับซึ่งเปรียบเสมือนพวงมาลัยรถยนต์ แต่ Sensitive มาก ถูกมือปัดอย่างแรงไปทางขวา เครื่องบินก็พลิกตัวไปทางขวาอย่างแรง จนเกือบจะพลิกคว่ำ แล้วเขาก็ยกมือปัดคันบังคับไปด้านซ้ายอีก เครื่องบินก็พลิกตัวกลับมาด้านซ้าย เขาเอามือปัดไปปัดมา 2-3 ครั้ง เครื่องบินก็โครงเครงพลิกไปมาเหมือนกำลังจะตก นักบินมือสองซึ่งประคองเครื่องไว้ก็เอาไม่อยู่นักบินมือสองจึงร้องตะโกนด้วยเสียงหลงขึ้นว่า

“อาจารย์ช่วยผมด้วยล็อคเลย”

ท่านอาจารย์วิภาต ซึ่งนั่งอยู่ด้านหลังนักบินมือหนึ่ง ก็เอื้อมมือโอบรอบตัวนักบินแล้วรัดติดพนักที่นั่งด้านหลังสุดแรงเต็มที่โดยเอาคางท่านยันกับพนักไว้ โชคยังดีขณะนั้นเครื่องบินได้บินเข้าเขตป่าเชียงดาว เมื่อมองลงไปด้านล่างก็เห็นที่นาซึ่งชาวบ้านกำลังปลูกถั่วอยู่มีที่ว่างอยู่ประมาณ 20 ตารางเมตร พวกเราที่อยู่ด้านหลังเครื่อง ต่างก็ตะโกนบอกนักบินมือสองให้เอาเครื่องลง นักบินมือสองพยายามกดเครื่องลงแต่ก็ลงไม่ได้ เพราะนักบินมือหนึ่งเอาเท้าไปสอดเข้ากับคันบังคับข้างล่าง นักบินมือสองจึงตะโกนว่า

“พี่เอาเท้าออก”

แต่แกก็เฉย อาจารย์วิภาตจึงได้กระชากตัวนักบินที่หนึ่งขึ้น ทำให้เท้าของเขาหลุดจากคันบังคับข้างล่าง จากนั้นนักบินมือสองจึงได้กดคันบังคับเอาเครื่องลงไปยังจุดที่นาที่ชาวบ้านกำลังปลูกถั่วในที่สุดเครื่องบินก็ลงจอดกลางที่ว่าง แล้วนักบินมือสองก็เบาเครื่องแล้วปิดสวิทไฟในที่สุด สำหรับช่างเครื่องรีบเปิดประตูแล้วกระโดดออกไปด้านข้างเครื่องห่างประมาณ 10 กว่าเมตร ส่วนพวกเราที่อยู่ในเครื่องก็ตะโกนพร้อมกับเอามือผลักคนที่

อยู่ริมประตูให้กระโดดลงไป เมื่อพวกเราลงมากันหมดแล้ว ยังคงเหลือนักบินมือหนึ่งนั่งอยู่ด้านหน้าตะโกนด่าว่าท้าทายให้ช่างเครื่องมาชกกัน เมื่อข้าพเจ้าเดินไปดูด้านหลังเครื่องที่จอดอยู่ เห็นตอไม้ต้นเท่าขายาวประมาณ 3 เมตร ตั้งอยู่ห่างจากท้ายเครื่องไปนิดเดียว ถ้านักบินมือสองบังคับไม่พ้นก็คงจะเฉี่ยวหรือชนกับตอไม้นี้ ในขณะเดียวกัน ถ้าเครื่องร่อนลงแรงไปกว่านี้ก็คงจะต้องพุ่งเข้าไปในป่าไม้พลิกคว่ำไฟคลอกพวกเราแน่ เมื่อลงมาถึงพื้นดินแล้ว ข้าพเจ้าต้องยกมือขึ้นท่วมหัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ได้ช่วยคุ้มครอง ให้คณะเรารอดตายมาได้ ซึ่งเสมือนตายแล้วเกิดใหม่ ทำให้ระลึกถึงคำกล่าวของนักบินมือหนึ่งพูดว่า

“คนเราไม่ต้องกลัวเมื่อถึงที่ตายมันตายเอง”

สนิท วาฤทธิ์

แม่โจ้รุ่น17
นายเผดิม สุนทราญู

395 ซ.สะพานขวา ถ.ประชาราษฎร์สาย 2
แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ
กรุงเทพฯ 10800
โทร. 0-2910-3499, 081-801-7433

ทางโรงเรียนได้ประกาศผลสอบปลายปี ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดหลงเหลืออยู่หรือต้องเรียนซ้ำชั้น ทุกคนเตรียมตัวเก็บข้าวของเพื่อจะได้กลับบ้าน ยกเว้นพวกที่เรียน ร.ด.ปี 3 จะต้องไปฝึกซ้อมรบเป็นเวลา 2 อาทิตย์ที่อำเภอหางดง จ.เชียงใหม่ ฝึกทั้งกลางวันและกลางคืนจนจบหลักสูตรจึงจะกลับบ้านได้ วันเดินทางกลับกรุงเทพฯ ผมไปที่สถานีรถไฟเชียงใหม่ เมื่อซื้อตั๋วและได้ที่นั่งแล้วจึงรู้ว่าเราเดินทางเพียง 2 คนในขบวนรถไฟนั้น มีผมและคุณชาย วัชรเสถียรที่ได้เดินทางกลับด้วยกัน เรา 2 คนก็เอาเงินที่มีอยู่มารวมกันไปซื้อเหล้าแม่โขง 1 ขวดและโค้กขวดใหญ่ 1 ขวด พร้อมด้วยกับแกล้มมานั่งดื่มด้วยกัน จนรุ่งเช้าขบวนรถด่วน เชียงใหม่ – กรุงเทพฯ เข้าเทียบชานชลาสถานีรถไฟหัวลำโพง เรา 2 คนไม่มีเงินติดตัวแม้แต่บาทเดียว คุณชายพาไปขึ้นรถแท็กซี่เพื่อกลับบ้าน เมื่อไปถึงบ้านคุณชายก็ได้ไปขอเงินจากพี่สาวมาจ่ายค่ารถแท็กซี่ และได้ให้เงินผมเพื่อเป็นค่ารถกลับบ้าน จากนั้นผมได้ขึ้นรถเมล์เพื่อกลับบ้านทำให้ผมรู้สึกว่ากรุงเทพฯเปลี่ยนแปลงไปมาก มีตึกรามบ้านช่องโผล่ขึ้นอย่างมากมาย พอนั่งรถเมล์ไปจนถึงบริเวณตลาดพลู ผมได้มองหาซอยเข้าบ้านแต่ไม่พบจึงได้นั่งรถเมล์เลยซอยบ้านไป แล้วก็เดินหิ้วกระเป๋ากลับมาจนพบซอยเข้าบ้าน (เพราะผมไม่ได้อยู่กรุงเทพฯ เป็นเวลา 4 ปี เนื่องจาก ผมเป็นลูกข้าราชการ คุณพ่อได้ย้ายไปอยู่ จังหวัดน่าน ผมจึงเรียนจบม.6 ที่จังหวัดน่าน แล้วไปเรียนต่อที่แม่โจ้อีก 3 ปี รวมเป็น 4 ปี)

1 เดือนหลังจากผมได้กลับมาอยู่กรุงเทพฯนั้น ผมได้ไปดูประกาศรับสมัครสอบเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ผมจึงไปสมัครสอบคณะวนศาสตร์ ซึ่งขณะนั้นทางคณะวนศาสตร์รับนักศึกษาเพียง 50 คนเท่านั้น ไม่เหมือนคณะกสิกรรมฯ ซึ่งรับนักศึกษาถึง 200 กว่าคน พอถึงวันสอบมีคนมาสอบเยอะมาก ผมก็ไปนั่งโต๊ะสอบตามเลขที่ที่กำหนดไว้ ข้อสอบยากมากทำได้บ้างไม่ได้บ้าง เท่าที่จำได้วิชาความรู้รอบตัวมีอยู่ข้อหนึ่ง

ถามว่า สหรัฐอเมริกาสร้างเรือดำน้ำปรมาณูลำแรกของโลกชื่ออะไร? มีเสียงกระซิบจากด้านหลังถามว่าคำตอบข้อนี้คืออะไร ผมได้บอกคำตอบให้คนนั้นทราบ ต่อมาผมมาทราบว่าคนที่สอบถามผมวันนั้นเขาเป็นนักร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมทีเดียว

ผู้ที่มาสอบคณะวนศาสตร์นั้นยังมีวิชาที่จะต้องสอบอีกนั้นคือ การฝึกความอดทน โดยจะต้องไปปฏิบัติงานในป่าเพื่อทดสอบว่ามีความอดทนได้จริงหรือไม่ วิชานี้ต้องวิ่งแข่งขันกันในระยะทาง 20 กิโลเมตร โดยต้องไปวิ่งที่สนามม้านางเลิ้ง ทั้งหมดรวมแล้วใช้ระยะทางถึง 12 รอบครึ่ง เมื่อถึงเวลาที่นัดหมายทุกคนไปพร้อมกันที่สนามม้านางเลิ้ง เวลา 05:00น. และเมื่อได้เวลาปล่อยตัวผมก็วิ่งไปด้วยความคึกคะนองนึกว่าเราคงจะแข็งแรงกว่าคนอื่น วิ่งไปได้ประมาณ 12 รอบ เหลืออีกแค่ครึ่งรอบก็จะถึงเส้นชัย กำลังขาชักเริ่มอ่อนลงเมื่อเหลียวไปดูข้างตัวก็มีคนวิ่งอยู่ 3 คนที่นำหน้าอยู่ด้วยกัน ขณะนั้นขาของผมขัดกันและได้ล้มลง เพื่อนๆ ที่วิ่งมาด้วยกันได้เข้ามาถามว่าเป็นอะไรหรือเปล่า ผมบอกว่าไม่เป็นอะไรขอให้คุณรีบวิ่งต่อไปเถอะ ผมนั่งมองคนวิ่งผ่านไปคนแล้วคนเล่า จึงรวบรวมกำลังที่มีอยู่ทั้งหมด ลุกขึ้นวิ่งต่อได้พยายามวิ่งแซงคนอื่นขึ้นไปเรื่อยๆ จนถึงเส้นชัย ปรากฏว่าผมเข้าเส้นชัยเป็นที่ 10 ผมรู้สึกว่าหมดแรงและขาแข็งไปหมดจะเดินข้ามสี่แยกยังต้องเรียกตำรวจพาข้ามถนนเนื่องจากกลัวถูกรถชนเอา

จากนั้นไม่นานทางมหาวิทยาลัยได้ประกาศผลสอบปรากฏว่าชื่อผมอยู่ในอันดับที่ 50 กว่า จึงอยู่ในรายชื่อสำรอง จากนั้นผมตัดสินใจไปสมัครทำงานที่กรมป่าไม้ (วังแดง) ทางกรมป่าไม้รับผมเข้าทำงานที่กองบำรุงเป็นพนักงานบำรุงป่า ผมทำงานอยู่กรมป่าไม้ได้เดือนกว่าๆ คุณกษม รัตนไชยได้มาแจ้งให้ผมทราบว่า ทางมหาวิทยาลัยให้รีบไปรายงานตัว ผมจึงลาออกจากกรมป่าไม้ แล้วไปรายงานตัวที่มหาวิทยาลัย อีก 2 วันต่อมาผมจึงกลายเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ตามความใฝ่ฝันเมื่อครั้งยังเรียนอยู่แม่โจ้

เผดิม สุนทราญ

แม่โจ้รุ่น17
นายประเทือง แก้วลำพูน

28 ถ.มนตรี 2 ต.ท้ายช้าง
อ.เมือง จ.พังงา 82000
โทร. 076-411-786, 089-866-8566
email : Kaewlampoon@hotmail.com

เกิดเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2477 ตำบลขันเงิน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

บิดาชื่อ โสม มารดาชื่อ เลื่อน เป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวน 6 คน นับถือศาสนา พุทธ สมรสกับ คุณมณฑา ศรีสมัย อาชีพ รับราชการครู

เมื่อ พ.ศ. 2508 มีบุตร 3 คน เป็นผู้หญิง 1 คน เป็นผู้ชาย 2 คน

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษาโรงเรียนประชาบาลวัดประสาทนิกร ตำบลขันเงิน
อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

มัธยมศึกษา โรงเรียนประจำอำเภอหลังสวน (สวนศรีวิทยา) จังหวัดชุมพรอาชีวศึกษา โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ เชียงใหม่

ประสบการณ์ของการทำงาน

1 ก.ย. 2499 เริ่มรับราชการในตำแหน่งพนักงานข้าวจัตวาแผนกจัดสรรปุ๋ย
กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมการข้าว กระทรวงเกษตร

1 ก.ค. 2501 เป็นพนักงานข้าวอำเภอจัตวา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมการข้าว

1 ก.ย. 2506 ตำแหน่งพนักงานข้าวตรี จังหวัดนครศรีธรรมราช กองส่งเสริม
และเผยแพร่ กรมการข้าว

1 เม.ย. 2509	ตำแหน่งพนักงานข้าวตรี แผนกปราบศัตรูข้าว กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมการข้าว
19 มิ.ย. 2511	โอนไปรับราชการกรมส่งเสริมการเกษตร
1 ต.ค. 2511	ตำแหน่งพนักงานเกษตรตรี หน่วยปราบศัตรูพืชที่ 26 จังหวัดนครศรีธรรมราช กรมส่งเสริมการเกษตร
12 ต.ค 2515	ตำแหน่งเกษตรอำเภอโท อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช กรมส่งเสริมการเกษตร
24 ส.ค. 2519	ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่1 จังหวัดพังงา
30 ก.ย. 2537	เกษียณอายุราชการในตำแหน่งหัวหน้าหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่1 จังหวัดพังงา (ระดับ 7)

ในระหว่างรับราชการ ได้รับทุนเดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศรวม 4 ครั้ง

1. ศึกษาดูงาน ณ. ประเทศจีนไต้หวัน จำนวน 4 สัปดาห์
2. ศึกษาดูงาน ณ. ประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 4 สัปดาห์
3. ศึกษาดูงาน ณ. ประเทศมาเลเซีย จำนวน 2 สัปดาห์
4. ศึกษาดูงาน ณ. ประเทศเวียดนาม จำนวน 2 สัปดาห์

ประเทือง แก้วลำพูน แม่โจ้ รุ่น 17 พ.ศ. 2495
(อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 4)
อายุ 76 ปี 9 เดือน

นางมณฑา แก้วลำพูน

ประเทือง แก้วลำพูน

แม่โจ้รุ่น17
นายกษม รัตนไชย

49/33 ซ.ท่านผู้หญิงพหลฯ ถ.งามวงศ์วาน
เขตจตุจักร กทม.10900
โทร. 0-2579-5481, 0-2579-1830

น้องเนย.....ซึ่งเป็นหลานปู่คนเดียวของผมกำลังอ่านร่างเพื่อพิมพ์เรื่องเกี่ยวกับกีฬาที่ผมเคยเล่นในอดีต น้องเนยบอกว่าอ่านสนุกดีค่ะคุณปู่ ถ้าเนยว่างเนยจะพิมพ์ให้ค่ะ ความจริงเนยอยากจะรู้เรื่องราวของคุณปู่ คุณย่า ตอนอายุเท่าๆ กับเนยในขณะนี้

คุณปู่เขียนซิคะคงสนุกดีนะคะ แต่วันนี้เนยมีเวลาไม่มากประมาณครึ่งชั่วโมง เนยจะต้องไปเรียนพิเศษค่ะ คุณปู่เล่าเป็นการเริ่มต้นก่อนนะคะ หลังจากนี้คุณปู่เขียนวางไว้เนยจะจัดการพิมพ์ค่ะ

เริ่มเลยนะ...ปู่เป็นคนต่างจังหวัด คือ จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดอยู่เหนือสุดของเมืองไทย ปู่เกิดที่อำเภอเมืองเชียงรายทั้งคุณปู่ทวด คุณย่าทวดไม่ใช่คนเชียงราย คุณปู่ทวดเป็นคนลำปาง คุณย่าทวดเป็นคนพะเยา ช่วงที่ปู่เกิดปี 2478 ถ้าจะเรียกว่าปู่เกิดในชนบท

ก็ไม่น่าจะผิด แต่โชคดีที่ขณะนั้นมีมิชชันนารีเข้าไปเผยแผ่คริสตศาสนาจำนวนมาก จึง

เสมือนฝรั่งที่เป็นมิชชันนารีนำความเจริญทั้งการศึกษา การสาธารณสุข การสังคม สู่ชาวเชียงรายมากกว่าภาครัฐเสียอีก ตั้งแต่ปู่จำความได้ปู่เห็นตึกโรงเรียนคริสเตียนวิทยาคม 2 ชั้นยาวเหยียดเป็นสง่าอยู่คนละฝั่งถนนตรงข้ามห้องเรียนเด็กเล็กที่ปู่เรียนอยู่ เห็นตึกโรงพยาบาลและตึกบ้านพักแพทย์หลังใหญ่อยู่บนฝั่งแม่น้ำกก ชื่อโรงพยาบาลโอเว่อร์บรู๊ค ทั้งโรงเรียนและโรงพยาบาลยังใช้การจนถึงบัดนี้

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โรงเรียนเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม จนถึงปัจจุบันปู่เรียนที่นี่จนจบมัธยมปีที่4 ย้ายไปเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคม ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด เพื่อที่จะได้ขอรับทุนเรียนต่อที่โรงเรียนฝึกหัดครูตามความเห็นของคุณปู่ทวด คุณย่าทวดของหนูและปู่ก็ได้เป็นนักเรียนทุนของจังหวัด ไปเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูเชียงใหม่ ช่วงที่ปู่ไปรอรายงานตัวที่โรงเรียนฝึกหัดครู ปู่แอบไปสอบเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ซึ่งประกาศรับสมัครนักเรียนจำนวน 35 คน ระหว่างเตรียมการสอบปู่พักอยู่หอพักที่แม่โจ้ ได้รับทราบประวัติของโรงเรียนจากนักเรียนรุ่นพี่ว่าในอดีตเป็นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเกษตรศาสตร์แม่โจ้ เช่นเดียวกับ เตรียมจุฬา,เตรียมธรรมศาสตร์ ภายหลังปรับเปลี่ยนเป็น โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยมเกษตร และโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ในขณะที่ปู่เข้าไปเรียน (พ.ศ.2495-2497) ปู่ได้ทราบจากรุ่นพี่อีกว่าโรงเรียนแห่งนี้เป็น “โรงเรียนแห่งชีวิต” สอนคนให้เป็นคน ผู้ที่จะจบออกไปได้ จะต้องมีความทรหด เข้มแข็งอดทด บากบั่น มานะพยายามมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและหมู่คณะอย่างสูงมาก ที่นี่ปกครองระบบอาวุโสดูแลกันเอง

ความท้อแท้ของผู้จะมาเรียน เริ่มต้นที่ความเป็นชนบทห่างไกลจากตัวเมืองและรัฐบริการอื่นๆ ถึง 18 กม. บนเส้นทางคมนาคมที่ค่อนข้างลำบาก ขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อฝุ่นตลบเวลารถวิ่ง มีรถประจำทางเพียงคันเดียว แม่โจ้ – เชียงใหม่ วันละ 2 เที่ยว (ไป-กลับ) ความท้อแท้ในเรื่องนี้เป็นสาเหตุให้ผู้ที่จะมาสอบเข้าเรียนเปลี่ยนใจมามากต่อมากแล้ว รุ่นพี่คนนั้นถามปู่ว่าตัวเปี๊ยกๆ ยังงี้จะไหวหรือปู่ไม่ตอบได้แต่ยิ้มด้วยความกระหยิ่มในใจว่า “เล็กพริกขี้หนูโว้ย” เพราะปู่ตัวเล็กจริงๆ จบมัธยม 6 มายังไม่อยู่ในเกณฑ์จะเล่นฟุตบอลรุ่นกลางได้เลย ไม่รู้จักกางเกงขายาว คงอยู่ในชุดกางเกงขาสั้นผมเกรียน จนถูกเรียกว่า “ไอ้เปี๊ยก”

ปู่จำได้ว่าก่อนหลับปู่นอนคิดถึงคำพูดรุ่นพี่คนนั้นที่ว่า ที่นี่เป็น “โรงเรียนแห่งชีวิต” ปู่พยายามหาเหตุผลเพื่อเป็นคำตอบให้ตัวเองเข้าใจความหมายของคำว่าโรงเรียนแห่งชีวิต สุดท้ายปู่คิดว่ามันคงใกล้เคียงกับคำว่า โรงเรียนดัดสันดาน วันต่อมาปู่ค่อยๆ คิดทบทวนคำพูดของรุ่นพี่คนนั้นอีก ที่บอกว่าผู้ที่จะจบไปได้ จะต้องมีความเข้มแข็ง ทรหดอดทน บากบั่น มานะพยายาม มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและหมู่คณะเป็นอย่างมาก ทำให้คิดย้อนกลับไป ช่วงเป็นนักเรียน ป.1 ถึง ม.6 ซึ่งปู่ผ่านมาได้ก็เท่ากับเป็นการสะสมความเข้มแข็ง ทรหดอดทน บากบั่น มานะพยายาม มีความรับผิดชอบเป็นทุนอยู่แล้ว หากเราจะดำเนินชีวิตในวัยที่สูงขึ้นอีกขั้นหนึ่งในโรงเรียนแห่งชีวิต ตามที่รุ่นพี่คนนั้นบอกเล่าให้ฟัง ยิ่งทำให้ปู่เพิ่มความรู้สึกอยากเข้าเรียนที่นี่อีกมาก และเพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจในการจะเรียนต่อที่นี่ แล้วเมื่อถึงวันประกาศผลการสอบก็ปรากฏว่ามีชื่อปู่สอบได้เป็นสำรองที่ 2 เจ้าหน้าที่โรงเรียนแจ้งว่าให้รออยู่สักวันสองวัน เพราะผู้ที่สอบได้คงจะสละสิทธิ์หลายคน และก็เป็นจริงตามที่เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนแจ้งให้ทราบ เมื่อรายงานตัวแล้วก็พบประกาศของโรงเรียน แจ้งให้ผู้ที่สอบข้อเขียนผ่านแล้วไปสอบในภาคสนาม ซึ่งกำหนดให้ใช้จอบขุดพลิกฟื้นดินให้เป็นนาโดยยกคันดินเป็นคันนา รอบพื้นที่ 100 ตารางวา ให้ขุดเก็บตอไม้ กิ่งไม้ สุมเผาให้หมด โดยกำหนดในแผนผังตามรายชื่อของผู้เข้าสอบ ให้ใช้เวลาสอบภาคปฏิบัติ 1 สัปดาห์ มีคณะกรรมการควบคุมดูแลตลอดการสอบ ช่วงที่ทำการสอบภาคสนามทางโรงเรียนเปิดโรงครัวให้ผู้เข้าสอบรับประทานอาหารฟรี เสมือนเป็นการตอบแทนผู้บุกเบิกนาให้โรงเรียนได้ราวๆ 10 ไร่

ช่วงที่ปู่สอบเป็นช่วงปิดเทอมปลาย รุ่นพี่หลายคนไม่กลับบ้านคงจะอยู่ห่างไกล ทำให้ปู่ได้รับความรู้จากการแนะนำของเขาเกี่ยวกับการใช้จอบ และให้ยืมจอบของเขาไปทำการสอบภาคสนามอีกด้วย และยังตามไปให้กำลังใจถึงสนามสอบ ปู่จำได้ตอนหนึ่งที่รุ่นพี่เขาแนะนำว่า เพื่อประหยัดเวลาควรใช้จอบที่มีคุณภาพ มีด้ามที่มั่นคงแข็งแรง ที่นี่เขาให้จอบตราจรเข้นะ ขุดรอบต้นไม้โดยไม่ต้องตัดต้นไม้ ตื้นลึกตามความลึกของราก โน้มกิ่งโค่นลง ใช้จอบตัดรากใต้ดินตามความลึกที่ขุดไว้โดยรอบแล้วก็ยกทั้งต้น ราก กิ่ง ออกไปกองสุมเผานอกพื้นที่แปลงที่ดินที่สอบภาคสนามเป็นป่าเต็งรังไม้ใหญ่ถูกตัดโค่นออกไปแล้ว ปู่ใช้เวลา 5 วันก็เสร็จเรียบร้อย ช่วงที่รอผลการสอบรวมที่หอพักรุ่นพี่หลายคนมานั่งคุยด้วย จึงรู้ว่าลูกแม่โจ้จะต้องผ่านการสอบภาคปฏิบัติทุกคนและใช้จอบเป็นเครื่องมือหลักไม่ว่าตัดถนน ขุดร่องระบายน้ำ ขุดบ่อปลา ทำนา ทำสวน ทำไร่ ดายหญ้า จนเป็นที่มาของเพลง ..มาร์ชแม่โจ้ ซึ่งมีเนื้อร้องขึ้นต้นว่า “โอ้แม่โจ้ของเราแต่ก่อน เป็นป่าดงดอนไร้ความงาม

ตา เหล่าพี่ชายของเราสร้างมา ฝ่าฟันพงพี..”

เมื่อทางโรงเรียนประกาศผลสอบเข้าเรียนในปี 2495 ซึ่งมีชื่อปู่เป็นผู้สอบได้คนหนึ่ง ปู่รีบรายงาน คุณปู่ทวด คุณย่าทวด ขอให้สละสิทธิ์การเป็นนักเรียนทุนของจังหวัดตามที่ขอไว้ทางโทรเลข คุณปู่ทวด คุณย่าทวด ตอบไม่ขัดข้องพร้อมสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่อไป จึงนับว่าปู่เป็นผู้โชคดีมากที่สมหวังในสิ่งที่มุ่งหวังทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ทางรัฐบาลมีดำริที่จะยุบ โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้อยู่แล้ว หากยุบ ปู่คงไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนแห่งชีวิตแห่งนี้อย่างน่าเสียดายยิ่ง

คุณปู่คะ เนยต้องขอไปเรียนพิเศษแล้วล่ะ คุณปู่เขียนต่อจากที่เล่า แล้วเนยจะจัดการพิมพ์ภายหลังนะ OK. นะคะ

กษม รัตนไชย

แม่โจ้รุ่น18
พลตรี พัฒนา ศิริสาคร

123/1 หมู่ 11 ซ.วิธานธรรมวัตร
ถ.ทรงธรรม อ.พระประแดง
จ.สมุทรปราการ 10130
โทร. 0-2463-5463, 081-491-2955

หลังจากได้ดูหนังในวิกที่ตลาดพระประแดงซึ่งยังบ้านนอกอยู่มากในสมัยนั้น พระเอกเป็นนักเรียนแม่โจ้ ได้เห็นธรรมชาติของเชียงใหม่ที่งดงาม ผมเป็นปลื้มมาก ตั้งใจว่าโตขึ้นจะเป็นนักเรียนแม่โจ้จบแล้วจะเป็นเกษตรกรใช้ชีวิตอยู่กับไร่นา

ผมได้เป็นนักเรียนแม่โจ้สมใจ ได้เห็นเชียงใหม่ตามที่วาดฝันไว้ ได้พบกับแม่อุ้ยและน้ำใจของชาวเชียงใหม่อย่างที่ไม่เคยคิดมาก่อน 3 ปี ที่แม่โจ้ จากการใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อนๆ ความเป็นพี่เป็นน้องระหว่างรุ่น การเรียนและการฝึกงาน ผมได้ซึมซับในสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงตน และอยู่รอดในสังคมเอาไว้พอตัว นั่นคือ การอ่อนน้อมถ่อมตนและอดทนต่องานหนักที่ใกล้เคียงกับคำขวัญของแม่โจ้ในทุกวันนี้ที่ได้รับจากอาจารย์วิภาต บุญศรี วังซ้าย อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่สมัยผมเรียนว่า “งานหนัก ไม่เคยฆ่าคน”

จากแม่โจ้มาในรุ่น18 พ.ศ.2499 ผมได้ผ่านสถานศึกษาอีกหลายแห่ง ทั้งในและนอกประเทศรวมทั้งโรงเรียนทหาร ผมกล้ากล่าวได้ว่าไม่มีที่ไหนได้ให้ผมเท่ากับแม่โจ้ และที่เป็นอยู่มาได้ถึงทุกวันนี้ แม่โจ้มีส่วนอย่างสำคัญยิ่ง

ความฝันที่จะอยู่ในไร่นาต้องเปลี่ยนไป หลังจบปริญญาตรี ผมได้สมัครเข้ารับราชการเป็นทหารในกองทัพบก ได้รับพระราชทานยศร้อยตรี เมื่อได้ร้อยโท ผมสอบไปศึกษาต่อปริญญาโท ระหว่างเป็นพันตรีผมไปปฏิบัติราชการในสำนักงานทูตทหารบก ที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. 4 ปี กลับมาปรับย้ายไปอยู่หน่วยต่างๆ หลายหน่วย ที่เป็นหน่วยกำลังรบมีกรมทหารราบที่ 21 รักษาพระองค์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบมราชินีนาถ และกองกำลังทหารพรานกองทัพบก ยศสูงสุดที่ได้รับพระราชทานเป็น

พลตรี หลังเกษียณอายุราชการได้รับใช้ท้องถิ่นอันเป็นบ้านเกิดช่วงหนึ่ง ในตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองพระประแดง และสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพระประแดง คงจะเป็นคำยืนยันได้อย่างหนึ่งที่ว่าลูกแม่โจ้ทำได้ทุกอาชีพ อยู่ที่ไหนก็ทำดี และเอาตัวรอดได้

ในบั้นปลาย ผมได้ถือโอกาสกลับไปสู่ความตั้งใจเดิมที่จะอยู่ในไร่นา ผมเริ่มต้นทำสวนขนุน 40 ไร่เศษ แต่ไม่ได้ผลในเรื่องตลาด ต่อมาจึงรื้อเป็นไร่อ้อย มีสวนกล้วยไม้รอบบ้านพัก 4 ไร่ ที่อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผมทำไร่อ้อยโดยไม่มีพื้นฐานเดิมมาก่อนเลย ได้ไปขอคำแนะนำจากศูนย์พืชไร่ฯ ด้วยความเป็นพี่เป็นน้องลูกแม่โจ้ด้วยกัน ผมได้รับความกรุณาจากน้องๆ ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี เอื้อเฟื้อนำชมแปลงทดลอง แนะนำพันธ์อ้อย ตรวจสอบสภาพดิน และการเยี่ยมเยียนที่ไร่ต้องขอขอบคุณน้องๆ ที่มีใจให้และนับถือรุ่นพี่ แม้เราจะห่างกันมาก ผมรุ่น 18 น้องรุ่น 48 และรุ่น 69 ผลของการทำไร่อ้อยดีกว่าที่คิดไว้ ความสำเร็จที่ได้รับนี้เพราะผมมีพี่มีน้องมีเพื่อนเป็นลูกแม่โจ้

ในพิธีพระราชทานปริญญา ประจำปี 2547 ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผมได้รับเกียรติอย่างสูงให้เข้ารับพระราชทานโล่ศิษย์เก่าดีเด่นคนหนึ่งของแม่โจ้ นับเป็นความกรุณาอย่างยิ่งจากเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง สมาคมศิษย์เก่า และมหาวิทยาลัยแม่โจ้

เป็นความสุขทุกครั้งที่นึกถึงแม่โจ้ ได้เห็นแม่โจ้ที่มีการเปลี่ยนแปลงโดดเด่นมาตลอด ผมรักแม่โจ้เคารพรุ่นพี่รุ่นน้อง และเพื่อนๆ เสมอครับ

พัฒนา ศิริสาคร

ภาคภูมิใจที่สุดในชีวิต

หลวมะ

หลาน-ปู่-ย่า

สถานเอกอัครราชทูตไทย
ณ. กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. 2519

ไร่อ้อย 2553

ถ่ายกับ รอง Miss Cow Boy แม่โจ้ 2547

แม่โจ้ 2498

เรือนกล้วยไม้

ทีมงานไร่อ้อยนายพล พ่อ-แม่-ลูก

ไร่อ้อย

แม่โจ้รุ่น18
นายเฉลียว แจ้งไพร

554 ซอย 12 ถนนงานวงศ์วาน 25
หมู่ 2 ตำบลบางเขน อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร.02-5881468, 02-5915419, 081-4311690

ข้าพเจ้าเข้าศึกษาที่สถาบันแม่โจ้ ปีการศึกษา พ.ศ 2496 สำเร็จปี พ.ศ.2498 เป็นนักศึกษาแม่โจ้ รุ่น18 (อาชีวะชั้นสูง รุ่น.5) เมื่อสำเร็จแล้วเข้าศึกษาต่อที่คณะกสิกรรมและสัตวบาลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน รุ่น K.U.16 สำเร็จแล้ว สอบบรรจุเป็นข้าราชการชั้นตรี กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในกลางปี พ.ศ.2504

ปี.พ.ศ.2506 โอนไปรับราชการที่กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และได้รับทุนยูซอม ไปศึกษาปริญญาโท ที่ Mississippi State University สหรัฐอเมริกา ระหว่าง ปี พ.ศ 2507-2508 สำเร็จปริญญาโทเกษตรศาสตร์สาขาปฐพีวิทยาปลายปี พ.ศ. 2508 เดินทางกลับมาปฏิบัติงานที่ต้นสังกัดเดิม

ปีงบประมาณ พ.ศ 2510-2511 สำนักงานการพลังงานแห่งชาติ ขอยืมตัวไปช่วยงานโครงการพัฒนาเขื่อนผามอง ลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ปฏิบัติงานร่วมกับคณะผู้เชี่ยวชาญของสหรัฐอเมริกา เมื่อครบ 2 ปี ได้กลับมารับราชการที่กรมพัฒนาที่ดินอีกครั้งจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2519-2520 หน่วยสันติภาพสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย ขอยืมตัวไปช่วยงานโครงการพัฒนาการเกษตรและชนบท ในตำแหน่งที่ปรึกษาวิชาการ เมื่อเสร็จภาระกิจการยืมตัว ได้กลับมาปฏิบัติงานที่กรมพัฒนาที่ดินอีกรอบ และได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ในปี พ.ศ.2531

ในเดือนตุลาคม พ.ศ.2537 ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า แต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และโอนไปสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จนเกษียณอายุราชการในสิ้นเดือน กันยายน พ.ศ.2538

เมื่อหวลรำลึกถึงอดีตในช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันแม่โจ้ ข้าพเจ้ามีความภูมิใจในสถาบันแห่งนี้เป็นอย่างยิ่ง และมีความประทับใจในหลายสิ่งหลายอย่าง โดยเฉพาะข้าพเจ้าได้รับความเมตตา กรุณาจากอาจารย์หลายท่านเป็นพิเศษ ที่ขอกล่าวนาม ได้แก่ อาจารย์เปลื้อง อุไรพงษ์ อาจารย์ศรีฉันท์ นาคะประทีป และอาจารย์อุดม จันทรศิริ ที่ได้ช่วยติววิชาวิทยาศาสตร์ให้โดยเฉพาะ อาจารย์เปลื้อง อุไรพงษ์ ท่านมีพระคุณต่อข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก ให้ทั้งที่พักอาศัยขณะมารอสอบเข้า และให้คำแนะนำต่างๆ ในการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีนักเรียนรุ่นพี่ เช่น คุณไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ คุณชาญ ชลภักดี คุณไพฑูรย์ นาคะลักษณ์ และคุณเสมอ ทวิวิทยการ ที่ช่วยติววิชาคณิตศาสตร์ เนื่องจากข้าพเจ้าเป็นนักเรียนอาชีวะเกษตรชั้นกลางที่สอบเข้าเรียนต่อที่แม่โจ้ได้..จึงต้องเรียนวิชาสามัญดังกล่าวเพิ่มเติม โดยเฉพาะคุณไพบูลย์ หรือ รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ คนปัจจุบัน ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างมาก จนข้าพเจ้าเรียนสำเร็จและสามารถสอบเข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ในโอกาศนี้อีก ครั้งถึงแม้บางท่านได้เสียชีวิตแล้ว

สำหรับอุดมคติที่ข้าพเจ้ายึดมั่น ถือปฏิบัติมาตลอด คือ “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”

ส่วนชีวิตครอบครัว แต่งงานเมื่อ ๖ มิถุนายน 2510 กับนางพิศศรี แจ้งไพร นามสกุลเดิม “กมลเวชช” ปริญญาตรีและโท คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร มีบุตรสาว 2 คน

คนแรกชื่อ นางสาวปาริฉัตร แจ้งไพร ปริญญาตรี เศรษฐศาสตร์ มหาวิยาลัยเกษตรศาสตร์และปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ปัจจุบันทำงานที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

คนที่สองชื่อ นางสาวปาริชาต แจ้งไพร ปริญญาตรี บริหารการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปัจจุบันทำงานที่ธนาคารไทยพาณิชย์ ถนนรัชโยธิน

ถ่ายเมื่อ พ.ศ.2498 ขณะศึกษาอยู่ที่แม่โจ้

ถ่ายเมื่อ พ.ศ.2538 ปีเกษียณอายุราชการ

ถ่ายเมื่อ พ.ศ.2553 หลังเกษียณอายุราชการ 15 ปี

เฉลียว แจ้งไพร

Maejo

แม่โจ้รุ่น19
นายชนินท์ ด่านพานิช

๔/๙ อมรพันธ์ ๒ ถนน วิภาวดีรังสิต ๕๔
เขต หลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐
โทร. ๐-๒๕๗๙-๒๐๕๑, ๐๘๑-๓๓๙-๓๖๗
E-mail : chanin__d@hotmail.com

นับเป็นคุณประการต่อสมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้ ที่จะได้รวบรวมเป็นฐานข้อมูลของสมาคม ขอสดุดีความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกลสิ่งที่ท่านได้ทำ ได้รวบรวมไว้ สร้างประวัติศาสตร์ลูกแม่โจ้กรุงเทพฯที่จะได้มอบรวมเรื่องเล่าให้สมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้ไว้เป็นแบบอย่างแก่รุ่นน้องๆ ได้สานต่อสร้างคลังความรู้ของแต่ละสาขาวิชาชีพ รวมพลัง พี่ช่วยน้อง สร้างเครือข่าย แม่โจ้รวมพลังสร้างชาติ ต่อไป

เรื่อง C Model ถอดรหัสรวมพลังสร้างชาติ(ผู้ที่สนใจติดต่อเจ้าของบทความได้ ตามที่อยู่ข้างบนครับ)

อกท. รวมพลังสร้างชาติ

ภูมิปัญญาไทย สร้างไทย ให้เกษตรกรไทยอยู่รอดปลอดภัย อยู่ดีมีสุขมาจนถึงยุคปฏิวัติเขียว ยุคเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ถูกชาติมหา-อำนาจครอบงำทั้งด้านเศรษฐกิจ และการเมือง ชนชั้น นักวิชาการ การทำลายภูมิปัญญาไทย วางระเบียบออกกฎหมายบังคับใช้เป็นเครื่องมือให้ นายทุน บริษัทข้ามชาติ หาประโยชน์ใส่ตน คนรวยรวยขึ้น คนจนจน

ลง สังคมเกษตรกรถูกเอารัดเอาเปรียบ ต้องละทิ้งไร่นาเหลือคนแก่กับเด็ก ลูกขาดพ่อแม่ อบรมเลี้ยงดูเป็นผลพวงของการพัฒนา

องค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทยจะต้องปรับปรุงรูปแบบการต่อสู้กับสังคมโลกาภิวัฒน์ด้วยแนวพระราชดำริ ***"เศรษฐกิจพอเพียง"*** ในระบบทุนนิยมมาใช้ ได้หรือไม่ อย่างไร? สร้างสรรค์ พัฒนาองค์การของเราด้วยการปฏิรูปอาชีวศึกษาเกษตร ตามหลักการของ อกท. โดยยึดปรัชญา ***"เศรษกิจพอเพียง"*** ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใช้ยุทธศาสตร์ ***"พี่ช่วยน้อง"*** ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สร้าง อกท. สัมพันธ์ให้มีเครือข่ายทั่วไทย ก้าวไกลทั่วโลก

ถึงเวลาหรือยังที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ สร้างขบวนทัศน์ใหม่ คิดใหม่ ทำใหม่ สร้างเกษตรกรในอนาคตใหม่ สู่ อกท. รวมพลังสร้างชาติไทย

กฎหมายของชั้นใด ก็เพื่อยังประโยชน์ให้กับคนชั้นนั้น
กฎหมายของเกษตรกร ก็ต้องออกโดยเกษตรกร เพื่อเกษตรกร
เพื่อแก้ความยากจนของคนในชาติ! ด้วยสภาเกษตรกร

ชนินท์ ด่านพานิช

องค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย

*“**อกท.**” คืออะไรใครรู้บ้าง*
*“**อกท.**” เกี่ยวข้องกับผู้ใด*
*“**อกท.**” เป็นองค์การนักศึกษา*
ฝึกฝนให้เป็นผู้นำเกษตรกร
ใช้กิจกรรมสิบอย่างเข้ามาช่วย
ร่วมสร้างสรรค์ค้นคิดวิทยา
*“**อกท.**” รวมพลังช่วยสร้างชาติ*
สร้างเครือข่ายทั่วไทยใหญ่โอฬาร
นำอาชีวเกษตรสู่ความเป็นเลิศ
เป็นศูนย์กลางอาหารของโลกา
*“**อกท.**” ควรมีพี่ช่วยน้อง*
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์อย่าดูดาย
องค์กรกลางต้องร่วมด้วยช่วยประสาน
รวมพลังทุกฝ่ายให้ช่วยกัน

อกท.มีทิศทางกว้างแค่ไหน
ศึกษาได้เรื่องนี้ดีแน่นอน
ตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเสริมการสอน
เน้นการสอนเพื่อปฏิบัติพัฒนา
กำกับด้วยครูดีที่ปรึกษา
พัฒนาลูกหลานไทยให้เชี่ยวชาญ
ให้ผงาดโดดเด่นด้านอาหาร
แผ่ไพศาลก้าวไกลทั่วโลกา
เพื่อชูเชิดชาติไทยไปแนวหน้า
ปวงประชาจะแซ่ซ้องยกย่องไทย
มาประคองนำพาสู่เป้าหมาย
ต้องมุ่งหมายโอบเอื้อเกื้อกูลกัน
ดำเนินการดั่งใจที่ใฝ่ฝัน
*มุ่งสร้างสรรค์ “**อกท.**” ต่อไปเอย*

แม่โจ้
รวมพลังสร้างชาติ

รวมพลัง“พี่ช่วยน้อง”จากสปิริต
ของพวกเรา ลูกแม่โจ้
สร้างเครือข่ายทั่วไทย
ก้าวไกลทั่วโลก
ให้เกิดประโยชน์รวมพลัง
ภูมิปัญญานำมาพัฒนาต่อยอด
สู่สถาบันเกษตรกร

เกษตรกรแข็งขัน
คือกระดูกสันหลังของชาติ
ไทยจะเรืองอำนาจ
เพราะไทยเป็นชาติกสิกรรม

ฟ้าสีทองผ่องอำไพ
แม่โจ้
จะยิ่งใหญ่ในแผ่นดิน

สถาบันเกษตรกร ระดับ จังหวัด
” ” ภาค
” ” ชาติ

สภาเกษตรกร คือ เป้าหมายสุดท้าย
ของ แม่โจ้รวมพลังสร้างชาติ
ได้หรือไม่
มารวมพลังร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำ แม่โจ้

E-mail : chanin_d@hotmail.com 5/ธ.ค./2553

ส.ค.ส. ปี ๒๕๕๔

ขอให้พร อันประเสริฐ ในโลกนี้
ส่งผลดี ให้แก่ท่าน ในวันหน้า
คิดสิ่งใด หวังสิ่งใด จงได้มา
สมปรารถนา ดั่งใจหวัง ยั่งยืนนาน

ประธานชมรมแม่โจ้ ๑๕ ปี ๒๕๕๔

อดีตกาลผ่านไป ไวยิ่งนัก
พวกเราชักแก่เฒ่า ไม่เอาไหน

ความแข็งแรงทรหด ก็หมดไป
คงเหลือไว้เพียงความจำ เป็นตำนาน

พวกเรานี้แน่แน่ แก่กันแล้ว
คิดไปใจก็แป้ว ไม่ฮึกหาญ

บ้างปวดเข่า ปวดข้อ ทรมาน
บ้างเบาหวาน บ้างความดัน บ้างหัวใจ

เราทั้งมวล ล้วนไม้ ที่ใกล้ฝั่ง
ไม่รู้ว่าชีพจะยัง อยู่นานไหม

จงเป็นสุข อย่าได้ เบียดเบียนใคร
ถ้าเขาให้ก็อย่าเห็น เป็นพระคลัง

พระพุทธองค์ทรงสอนไว้ ตอนหนึ่ง
คิดให้ซึ้งถึงแก่นแล้ว แสนขลัง

โอ้เพื่อนรัก ทั้งหลายเอ๋ย คงเคยฟัง
“อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา”

ทูลกระหม่อมแก้ว
ของชาว ลกท.

มูลนิธิโนเบล ทูลเกล้าฯ ถวายพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สาส์นจากประธาน
คณะกรรมการอำนวยการ
องค์การเกษตรกรในอนาคต
แห่งประเทศไทย
ถึง
สมาชิกองค์การเกษตรกรในอนาคต
แห่งประเทศไทยทุกท่าน

.บ้านหลังสวน.
THAILAND (FFT)

.บ้านหลังสวน.
OF THAILAND (FFT)

.บ้านหลังสวน.
THAILAND (FFT)

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

อาคารปฏิบัติการทางเกษตรป่าไม้
สาขาวิชาเกษตรป่าไม้
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

บ้านพลังสวน
FUTURE FARMERS OF THAILAND (FFT)

แม่โจ้รุ่น22
นายวิรัตน์ สุริยกมล

11/10 ซ.พิทักษ์1 ถ.แจ้งวัฒนะ14
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210
โทร. 0-2573-3224, 084-111-5541

แม่โจ้รุ่น 22 เป็นรุ่นแรกที่ไม่ต้องเดินทางไปสอบแข่งขันเข้าเรียนที่แม่โจ้ โดยมอบให้จังหวัดจัดการสอบคัดเลือก แล้วส่งตัวไปเรียนในนามของจังหวัดนั้นๆ มีจำนวนเท่ากับจำนวนของส.ส.(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) ของจังหวัดนั้น จังหวัดใดมีโรงเรียนเกษตร ให้แบ่งฝ่ายละครึ่ง เช่นจังหวัดสุรินทร์ มี ส.ส.4 คน และมีโรงเรียนเกษตรด้วย จึงแบ่งเป็นของ ม.ปลายเกษตร 2 คน,ม.6 สายสามัญ 2 คน ผมเป็นหนึ่งในจำนวนนั้น

ต้นปี 2503 แม่โจ้ยังไม่ประกาศผลการสอบ เห็นสภาพแล้วสงสารพ่อ จึงตัดสินใจไม่เรียนต่อออกตระเวนหางานทำในบริเวณใกล้ๆ บ้านแถวบุรีรัมย์ สุรินทร์ โชคดีกรมกสิกรรมกำลังบุกเบิก เพื่อตั้งหน่วยบูรณการเกษตรสุรินทร์ มอบให้กสิกรรมจังหวัดสุรินทร์ทำหน้าที่หัวหน้าหน่วย รับผมเข้าทำงานในอัตราจ้าง ม.ปลายเกษตร อัตรา 40 บาท ถ้า ม.ปลายสายสามัญจ้างในอัตรา 30 บาท แม่โจ้จ้างในอัตรา 60 บาท

ผมถูกส่งตัวไปประจำที่หน่วยควบคุมคนงานปรับพื้นที่ ขุดตอไม้ ถากหญ้า เตรียมแปลงปลูกพืช พืชที่กำลังเป็นที่นิยมของชาวบ้านและราชการกำลังส่งเสริมในขณะนั้นได้แก่ ปอแก้วจีน ปอคิวบา (เป็นปอพันธุ์ใหม่ที่นำเข้าจากต่างประเทศ กำลังปลูกทดลอง) แตงโมมีสองพันธุ์ ชาร์ลส์ สตันเกรย์ และพันธุ์บางเบิด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง มะม่วงหิมพานต์ อาจจะเป็นเพราะดินบุกเบิกใหม่ พืชที่ปลูกจึงเจริญงอกงามเป็นอย่างดี โดยเฉพาะปอทั้งสองพันธุ์ ลำต้นสูงชะลูด ท่วมหลังช้าง และก็เป็นการบังเอิญอีกเหมือนกัน อาจารย์สมัย เจริญรัถ ย้ายจากหัวหน้าสถานีทดลองแม่โจ้ เข้ามาเป็นหัวหน้ากองค้นคว้าและทดลอง ซึ่งเป็นเจ้านายของหน่วยงานนี้โดยตรง ได้เดินทางไปตรวจราชการที่จังหวัดสุรินทร์ เห็นความเป็นระเบียบเรียบร้อย พืชที่ปลูกขึ้นอย่างเป็นแถวเป็นแนว มีป้ายบอกทุกแปลง ท่านถึงถามคนงานว่าใครทำ คนงานตอบนายวิรัตน์ ท่านจึงให้คนงานไปตามผมให้ไปพบ เมื่อท่านทราบว่าผมจบจากแม่โจ้ แต่จ้างในอัตรา ม.ปลายเกษตร ดังนั้น

เมื่อท่านกลับถึงกรุงเทพฯ ท่านโทรเลขด่วน สั่งให้กสิกรรมจังหวัดเพิ่มค่าจ้างให้ผมตามวุฒิ แม่โจ้ กสิกรรมจังหวัดได้โทรเลขกลับไปแจ้งว่า ผมได้เดินทางไปบรรจุเป็นข้าราชการที่กรมการข้าวแล้ว

กรมการข้าวเป็นกรมแรกที่ประกาศสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการในตำแหน่งพนักงานข้าวจัตวา 20 อัตรา ผมเป็นอันดับที่ 2 บรรจุกองบำรุงพันธุ์ ที่ทำงานอยู่มุมตึกชั้นล่างด้านทิศเหนือของตึก กระทรวงเกษตร ทำงานได้สองสัปดาห์ จึงรู้ว่ากองนี้ต้องไปอยู่ตามสถานีทดลองข้าว จึงไปปรับทุกข์กับเพื่อนว่าอยากเป็นข้าวอำเภอ เพื่อนจึงพาไปรู้จักกับพี่คนหนึ่ง (จำชื่อไม่ได้) พี่คนนั้นก็ดีใจหาย ทำเรื่องโอนให้ผม จากกองบำรุงพันธุ์ ไปอยู่กองส่งเสริมและเผยแพร่ในวันนั้นเลย วันรุ่งขึ้นผมต้องไปทำงานที่แผนกปราบศัตรูข้าวที่บางเขน ทำงานได้สามวัน ได้รับโทรศัพท์จากอาจารย์สมัย เจริญรัถ ให้ผมไปพบที่กรมกสิกรรม ท่านถามลาออกจากข้าราชการไปเป็นลูกจ้างที่สุรินทร์ตามเดิมเอาไหม สิ้นปีครูจะบรรจุให้ด้วยความเกรงใจที่อาจารย์ได้มอบความเมตตาให้ประการหนึ่ง ประการสำคัญอีกประการหนึ่งจะได้กลับไปทำงานที่ใกล้บ้าน จึงตอบตกลงกับอาจารย์โดยไม่ลังเล อาจารย์ให้ไปยื่นใบลาออกและเดินทางไปสุรินทร์เย็นนี้เลย แต่สั่งห้ามไม่ให้บอกใครว่าอาจารย์ให้ลาออก ให้บอกว่าลาออกไปประกอบอาชีพส่วนตัว ผมกระโดดขึ้นรถรางตรงหน้ากรมข้างวัดเลียบ ไปลงหน้าเฉลิมไทย ผ่านฟ้า อาจารย์สวัสดิ์ เชี่ยวสกุล หัวหน้ากองส่งเสริมเผยแพร่ ไม่อนุญาตให้ลาออก บอกว่าเสียเวลาสอบใหม่ เมื่อเห็นผมยืนยันจะลาออกจริงๆ ท่านจึงพูดว่า ไม่เชื่อว่าฐานะอย่างผมจะลาออกเพื่อไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้ ขอให้ผมบอกความจริงว่าใครให้ลาออก เมื่อปิดไม่ได้แล้วก็บอกความจริงว่า อาจารย์สมัย เจริญรัถ ให้ลาออกเพื่อให้กลับไปทำงานที่สุรินทร์ แค่นั้นแหละ ผมรีบกลับไปพบอาจารย์สมัยอีกครั้ง ท่านคงจะทราบว่าผมไม่มีเงิน บอกให้ผมไปยืมเงินทดลองจ่ายกับคุณณรงค์ วิเชียรไชย (หน้าห้อง) พร้อมกับสั่งให้ฝากใบสุทธิและเอกสารอื่นไว้กับคุณณรงค์ จะได้ไม่เสียเวลาเดินทางมาสมัครสอบอีก สิ้นปีเปิดสมัครสอบ ปรากฏว่าคุณณรงค์ทำใบสุทธิและเอกสารผมหาย ต้องทำหนังสือถึงแม่โจ้ ขอใบแทนใบสุทธิ ไม่ทราบธุรการแม่โจ้ไปทำอีท่าไหน เปลี่ยนเดือนเกิดจากมีนาคม เป็นเดือนมิถุนายน ซึ่งใช้เป็นหลักฐานการรับราชการของผมตามนั้น ทำให้ผมเสียเวลาราชการสำหรับนำไปคำนวณบำนาญตอนปลดเกษียณถึง 3 ปี กล่าวคือช่วงลาออกจากราชการไปเป็นลูกจ้างปี 2503 เป็นช่วงนับเวลาราชการทวีคูณหนึ่งปี เท่ากับสองปี บวกกับเปลี่ยนเดือนเกิดอีกหนึ่งปีรวมเป็นสามปี

หน่วยบูรณการเกษตรสุรินทร์ มีหน้าที่ปลูกพืชเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ นำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกนอกนั้นให้เจ้าหน้าที่ออกไปส่งเสริมตามหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งก็ไม่มีปัญหา นอกจากมะม่วงหิมพานต์ เนื่องจากชาวสุรินทร์เรียกมะม่วงหิมพานต์ว่า “สะวายกะแร็ด” นอกจากจะไม่รับต้นกล้าแล้ว ยังเดินอมยิ้มหนีไปเฉยๆ ถ้าเป็นสาวๆ ก็จะหน้าแดงอายม้วนไปเลย ความหมายสะวายกะแร็ดก็คงจะคล้ายกับทางใต้เรียกมะม่วงหิมพานต์ว่า “เม็ดล่อ” คือเมล็ดในโผล่ออกมาอยู่ข้างนอกผล

หน่วยบูรณการเกษตร หลังจากที่ผมจากมาแล้ว ได้พัฒนาเป็นสถานีขยายพันธุ์พืช และเปลี่ยนเป็นสถานีทดลองหม่อนไหมสุรินทร์ในปัจจุบัน

หลังสอบสิ้นปี อาจารย์สมัยบอกว่า กองค้นคว้าทดลองไม่มีตำแหน่งเลยแม้อัตราเดียว วิรัตน์ไปอยู่ด่านก็ดีเหมือนกันนะ พร้อมทั้งบอกให้ผมบอกเพื่อนๆ ที่ยังไม่ได้ทำงานให้ไปพบท่านได้ ผมจึงส่งจดหมายถึงเพื่อนๆ เท่าที่ติดต่อได้ ซึ่งเพื่อนหลายคนได้ดิบได้ดีในตอนหลังไปหลายคน

ผมไปรายงานตัวกับเลขานุการกรม อาจารย์ประสบ ลิ่มทองขาว บอกว่าต้องไปรายงานตัวกับหัวหน้าแผนกตรวจและกักกันโรคพืชที่บางเขน ท่านกลัวผมจะไปไม่ถูก จึงให้ผมออกไปนั่งรอที่ระเบียงหน้าห้อง ท่านโทร.ไปบอกให้คนมารับ นั่งรอประมาณชั่วโมงเศษ มีคนขับรถแลนด์โรเวอร์มารับ และพาผมเข้าไปรายงานตัวกับหัวหน้าแผนก อาจารย์ศักดิ์ศิริ เกิดปรีดี สั่งให้ไปตัดเครื่องแบบตรวจพืชในวันนั้นเลย และให้แต่งเครื่องแบบไปรายงานตัวก่อนแปดโมงเช้าในวันพรุ่งนี้ ผมบอกว่าไม่มีเงินตัดเครื่องแบบ ท่านชี้ให้ไปยืมอนุวรรต ผมเพิ่งทราบว่าคนที่ขับรถไปรับผมเมื่อเช้านี้คือ อาจารย์ ดร.อนุวรรต วัฒนพงศ์ศิริ ให้ผมยืมเงินไป 300 บาท จึงรีบไปร้านตัดเครื่องแบบแถวบางลำภู เป็นเวลาเย็นมากแล้วพอบอกจะมารับตอนหกโมงเช้าพรุ่งนี้ไม่มีใครรับ บอกว่าตัดไม่ทัน โชคดีมีอยู่ร้านหนึ่งรับตัด แต่คิด 200 บาท และมัดจำไว้ก่อน 100 บาท ให้ไปรับชุดหกโมงเช้า จากบางลำภูต้องรีบไปเสาชิงช้า หาซื้อเข็มขัดและบ่าตรวจพืช บ่าแพงมาก ค่าบ่ากับเข็มขัดหนึ่งร้อยพอดี

ตื่นนอนตีห้าใจจดจ่ออยู่ที่เครื่องแบบ ถึงร้านก่อนหกโมงเล็กน้อย นั่งรอหน้าร้านเกือบเจ็ดโมงเช้า ร้านถึงเปิด อ้างว่านอนดึกเพราะชุดๆ นี้ ไม่รีรอสวมใส่กันตรงนั้น ไม่

คำนึงถึงรอยดินสอสีน้ำเงิน สีแดง จากฝีมือของช่างเต็มไปหมด อาจารย์ศักดิ์ศิริ สั่งให้ไปเข้าเวรที่ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานกรุงเทพฯ(ดอนเมือง) ในเช้าวันนั้นเลย ฝึกงานที่ดอนเมืองครบสองเดือน ส่งไปฝึกต่อที่ด่านตรวจพืชท่าเรือกรุงเทพฯ (คลองเตย) อีกสองเดือน จึงส่งไปประจำที่ด่านตรวจพืชสะเดา จังหวัดสงขลา ไปบรรจุเป็นสามัญเอาที่นั่น

โจรจีนคอมมิวนิสต์มาลายู เพิ่งหมดอิทธิพลไปหมาดๆ ทำให้ผมใช้ชีวิตอยู่ในปักษ์ใต้อย่างปลอดภัยเป็นเวลา 5 ปีเศษ ที่ด่านตรวจพืชสะเดา 3 ปีกว่า ด่านตรวจพืชปาดังเบซาร์อีก 2 ปี จึงย้ายเข้ามาเป็นนายตรวจพืชตรี ที่ด่านตรวจท่าเรือกรุงเทพฯ ตอนนั้นคิดแต่เพียงว่า เป็นข้าราชการปลดเกษียณแค่ชั้นตรีแก่ๆ ก็พอแล้ว

กลางปี 2512 ย้ายไปเป็นหัวหน้าด่านตรวจพืชหนองคาย อยู่ได้พักใหญ่ๆ ประเทศลาวแตก(2518) ทั้งคนสินค้าทะลักจากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงมาขึ้นฝั่งขวาที่จังหวัดหนองคาย เปิดตลาดนัดสินค้าของเก่าใช้แล้ว ประเภท House Hold, House Effect ของฝรั่งที่เข้าไปทำงาน USAID ในประเทศลาวนานเข้าก็มีสิบล้อขนของเก่าจากกรุงเทพฯ ไปวางขายด้วย คนกรุงเทพฯ ก็ตามไปซื้อกลับมาใช้ที่กรุงเทพฯ อีก

สาวลาววัยรุ่นสวมกางเกงยีนส์ ออกจากศูนย์อพยพมาเดินตามร้านค้าและท้องถนนกันขวักไขว่เต็มไปหมด ทำให้บรรยากาศเมืองหนองคายคึกคักสุดๆ ในช่วงนั้น

ประเทศไทยอยู่ในช่วงกำลังเปลี่ยนแปลงระบบราชการจากชั้นเป็นซี ปลายปี 2522 ย้ายเข้ามาเป็นนักวิชาการเกษตร 5 ทำหน้าที่หัวหน้าผลัดที่ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานกรุงเทพฯ

ปี 2525 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.) ประกาศรับสมัครนักศึกษาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ดลใจในเงื่อนไขตรงที่ไม่ให้นักศึกษาไปยุ่งเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ให้นักศึกษาติดต่อกับมหาวิทยาลัยโดยทางไปรษณีย์เท่านั้น จึงลองสมัครเรียนเล่นๆ ดู เรียนได้ก็เอา เรียนไม่ได้ก็ไม่เสียหายอะไร จึงสมัครเทอมแรกไป 3 วิชา ๆ ละ 6 หน่วยกิต ผลเทอมแรกได้ H 3 ตัว ม.ส.ธ.มีเกณฑ์วัดผลการเรียน 3 ระดับ คือ H = Honour, S = Satisfactory และ U = Unsatisfactory (ตก) ทำให้เทอมสองชะล่าใจ ตั้งใจบ้างไม่ตั้งใจบ้าง ผลได้ H บ้าง S บ้าง ปนเปกันออกมา เทอมสามจึงเริ่มตั้งใจ สาม

ปีครึ่ง(รวม Summerด้วย) หมดวิชาที่จะเรียน เหลือวิชาบังคับอยู่หนึ่งวิชาเป็นวิชาสุดท้าย มหาวิทยาลัยคงกลัวผมเรียนจบก่อนกำหนดจึงไม่เปิดสอบ Summer ให้ในวิชานั้น ไปเปิดสอบเอาปลายปี เป็นวิชาที่ยากที่สุดเท่าที่เรียนมา และทำให้ขี้เกียจที่สุด จับอ่านเมื่อใดเป็นหลับเมื่อนั้น ผลการเรียนขาด H ไปสองตัวจึงจะได้เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นเอง ประเทศสมาชิก ASEAN ซึ่งในสมัยนั้นมีเพียง 5 ประเทศ Indonesia ,Malaysia, Philippines, Singapore และ Thailand ได้ตั้งสถาบันฝึกอบรมและศูนย์กักกันพืชขึ้นที่ประเทศ Malaysia ตั้งอยู่ที่เมือง Serdang รัฐ Selangor ห่างจากรุง Kualalumpur ไปทางทิศเหนือประมาณ 26 กม. ติดกับอาณาเขตของมหาวิทยาลัยเกษตรมาเลเซีย UPM (Universiti Pertanean of Malaysia) และสถาบันเกษตรที่สำคัญๆ ของมาเลเซีย อาทิเช่น MARDI เป็นต้น

สถาบันนี้มีหน้าที่ฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่กักกันพืชของประเทศสมาชิก ASEAN แบ่งการฝึกอบรมออกเป็นสองหลักสูตร คือ

Long Course ใช้เวลาฝึกอบรม 6 เดือน ได้รับ Diploma
Short Course ใช้เวลาฝึกอบรม 3 สัปดาห์ ได้รับ Certicate

ผมเลือก Short Course จึงถูกส่งไปฝึกอบรม 5 ครั้งดังนี้ ประเดิมรุ่นแรก

- ปี 2524 หลักสูตร Training Course in Plant Quarantine.
- ปี 2527 หลักสูตร Identication of Fruit Flies : Their Symtoms and Damage.
- ปี 2529 หลักสูตร Quarantine Treatments for Plants and Plant Parts.
- ปี 2530 หลักสูตร Workshop of Documentation and Information System.
- ปี 2531 หลักสูตร Fumigation for Operators.

และไปราชการต่างประเทศเพื่อศึกษาดูงานด่านตรวจพืช 2 ครั้ง คือ

- ปี 2538 ประเทศเวียดนาม ที่กรุงฮานอย ด่านตรวจพืชท่าเรือไฮฟอง ฮาลองเบ และโฮจิมินห์ซิตี้
- ปี 2540 ประเทศจีน ที่กรุงปักกิ่ง ด่านตรวจพืชท่าเรือเทียนสิน ศูนย์ฝึกอบรมกักกันพืชเมืองเทียนสิน เจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชจีนทุกคนทั้ง 300 ด่านต้องไปฝึกอบรมที่นั่น

- กลางปี 2528 นักวิชาการเกษตร 6 ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานกรุงเทพฯ
- ต้นปี 2535 นักวิชาการเกษตร 6 ด่านตรวจพืชท่าเรือกรุงเทพฯ
- กลางปี 2536 เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร 7 หัวหน้าด่านตรวจพืชท่าเรือกรุงเทพฯ
- กลางปี 2539 นักวิชาการเกษตร 7 หัวหน้าด่านตรวจพืชและวัสดุการเกษตรไปรษณีย์
- ปลายปี 2540 นักวิชาการเกษตร 8 หัวหน้าด่านตรวจพืชและวัสดุการเกษตรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ
- 1 ต.ค. 2542 ปลดเกษียณราชการเป็นราษฎรธรรมดา

ครอบครัว สมรสกับนางสาวดุษณี วังโน ปี 2510 ตำแหน่งสุดท้าย อดีตพยาบาลวิชาชีพ 8 วช. โรงพยาบาลโรคทรวงอก จ.นนทบุรี มีบุตร-ธิดา 3 คน ได้แก่

1.น.ส. วิภาดา สุริยกมล ที่ทำงานในปัจจุบัน ฝ่ายต่างประเทศ สำนักงานใหญ่ธนาคารกรุงเทพ สมรสกับ นายอรรถกฤษณ์ ศิวสฤษดิ์ มีบุตร 1 คน ชื่อ ด.ช.ธนิสร อายุ 4 ขวบ

2. พ.อ.นฤดม สุริยกมล ที่ทำงานในปัจจุบัน รอง ผอ.กองกลาง สำนักรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สมรสกับแพทย์หญิง ศิริวรรณ จิตต์ไชยวัฒน์ อาจารย์นักศึกษาแพทย์ โรงพยาบาลสุรินทร์ จ.สุรินทร์

3.นายนภดล สุริยกมล ที่ทำงานในปัจจุบัน กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ถือ Passport Great Britain

ต้องกราบขออภัยทุกท่านที่ได้ล่วงเกินกล่าวนามโดยไม่ได้รับอนุญาตก่อน

รูปภาพจากซ้ายไปขวา

1. นายวิรัตน์ สุริยกมล

แม่โจ้รุ่น 22 เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร 7 หัวหน้าด่านตรวจพืชท่าเรือ กรุงเทพฯ

2. นายประดิษฐ์ แก่นจันทร

เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร 6 หัวหน้าด่านตรวจพืชสะเดา จ.สงขลา

3. นายภูวดล คำสิงห์

แม่โจ้รุ่น 22 เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร 6 หัวหน้าด่านตรวจพืชไปรษณีย์ ไปสัมมนาวิชาการกักกันพืช ณ โรงแรมลิตเติลดั๊ก จังหวัดเชียงราย ปี 2537

แม่โจ้รุ่น24
นายสุรพงษ์ เปรมสมิทธ์

45/115 หมู่ 1 ต.คลองหก
อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120

“เผยใจ” เมื่อผมไปเรียนเกษตร ที่วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ (แม่โจ้) ทั้งที่ผมไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้าของผมเอง คิดเพียงแต่ขอให้ได้ไปถิ่นเวียงหนือ “นครเชียงใหม่” ที่สมัยก่อนร่ำลือนักหนาว่าเชียงใหม่คือถิ่นไทยงาม ผมถึงพยายามสอบชิงทุน ได้ทุนไปเรียนดั่งที่ผมตั้งใจ ในช่วงเดียวกันผมต้องสละที่จะเรียนพละศึกษา หวังจะก้าวเป็นผู้พิทักสันติราษฎร์ ปี 2502 ผมเรียนสถานศึกษาแม่โจ้ แห่งนี้ใช้เวลาหกปี จึงสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ ที่ผมได้เป็นลูกแม่โจ้ร้อยเปอร์เซนต์ (โดน..ลงสระสนาน) ที่แม่โจ้ผมมีความอบอุ่น เพราะผมมีพี่ มีเพื่อน มีน้อง ที่สุด ผมมีครู-อาจารย์ เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาติดอาวุธให้ศิษย์ ครู-อาจารย์ท่านอบรมสั่งสอน ให้ลูกแม่โจ้ เป็นสุภาพบุรุษ (เป็นฅน) มีความรับผิดชอบ เป็นคนสู้งานชีวิตผมจึงสู้งานอยู่ในระดับไม่สูง และก็ไม่ต่ำ ที่สำคัญไม่ทำให้เสียชื่อแม่โจ้ พูดถึงเรื่องความรัก ความสามัคคี จากรุ่นสู่รุ่น รุ่นแรกถึงรุ่นสุดท้าย แม่โจ้มีความรักเอื้ออาทร ให้ความเคารพ รุ่นพี่ รุ่นน้อง เป็นจุดเด่นของลูกแม่โจ้

หลังเกษียณราชการ ผ่านมา 12 ปี ผมได้มีโอกาส มีเวลาไปสังสรรค์ ได้สัมผัสรุ่นพี่ๆ ที่มีการสังสรรค์ไม่ว่าที่พงหลี หรือจิตรโภชนา ความตั้งใจของผมจะชดเชย กับระยะเวลาที่เมื่อยังรับราชการ ผมไม่เคยที่จะไปสังสรรค์ ได้เหมือนปัจจุบัน ตอนนี้ผมมีเวลาสำหรับลูกแม่โจ้แล้วครับ เมื่อผมได้เข้าไปร่วมสังสรรค์กันรุ่นพี่ๆ ผมได้อะไร? สิ่งที่ผมได้

ผมได้ข้อมูลเก่าๆ จากรุ่นพี่ เกี่ยวกับลูกแม่โจ้ ที่มากกว่านั้นผมได้รับความอบอุ่นจากพี่ๆ พี่ๆ ให้ความรักกับน้องๆ พี่ครับผมพูดได้เต็มปากว่า พี่ครับผมรักพี่

หลังที่ผมเคยชินกับรุ่นพี่ๆ แล้ว ผมได้ไต่ถามรุ่นพี่ ตั้งแต่รุ่น 2 รุ่น 3 รุ่น 5-6 รุ่น 11 ,12,14 และ 15,16 ผมถามพี่ครับมีการสังสรรค์ทุกครั้ง พี่คุยสนุกสนานเรื่องแม่โจ้ พี่ๆ บอกผมว่า ที่แม่โจ้มีอะไรหลายอย่างไม่เหมือนใครที่อื่นไม่แนบแน่นเหมือนแม่โจ้ พี่บางท่านก็ว่าลูกแม่โจ้ลำบากมาด้วยกัน, กินข้าวหม้อเดียวกัน, นอนหอเดียวกัน ,เที่ยวด้วยกัน อีกอย่างที่ผมประทับใจ พวกพี่ๆ คุยกันส่วนมากจะใช้คำพูดสมัยพ่อขุนรามคำแหง เท่านั้นไม่พอยังมีต่อคำ ไอ้..เฮ อีกด้วย ผมจึงมีความภูมิใจอย่างยิ่งที่ผมได้ร่วมสถาบันเดียวกับรุ่นพี่คือแม่โจ้

ผมรับราชการกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี
มีบุตร ธิดา เจ็ดคน (แม่เดียว)
คนที่ 1-5 ลูกสาว คนที่ 6 และ 7 ได้ลูกชาย (เพื่อสืบตระกูล)
หลานตา 4 คน หลานปู่ 3 คน

สุรพงษ์ เปรมสมิทธ์

แม่โจ้รุ่น24
นายวีระศักดิ์ จุลลเกษตร

116-118 ซ.3 ถ.สมเด็จเจ้าพระยา
อ.คลองสาน กทม. 10600

ข้าพเจ้านายวีระศักดิ์ จุลลเกษตร เป็นชาวจังหวัดสิงห์บุรี “คำขวัญ : ถิ่นวีรชนคนกล้า คู่หล้าพระนอน นามกระฉ่อนปลาแม่ลา ย่านการค้าภาคกลาง” ได้เข้าสมัครสอบชิงทุนการศึกษาของจังหวัดสิงห์บุรี (ทุน 1,300 บาท/ปี) นับว่าเป็นครั้งแรกในชีวิตการศึกษาที่ได้ทุนของจังหวัดสิงห์บุรี เมื่อปีการศึกษา 2502

การเดินทางมาเรียนที่ วิทยาลัยเกษตรกรรม แม่โจ้ ได้มาขึ้นรถไปที่จังหวัดลพบุรี และมาถึงจังหวัดเชียงใหม่ของวันรุ่งขึ้น และได้พักผ่อนที่โรงแรมไทจีน 1 คืน ได้พบสิ่งปกติ ทำให้ชีวิตตื่นเต้นและสนุกสนานไปอีกแบบหนึ่งสำหรับลูกผู้ชายอย่างข้าพเจ้า

ในขณะนั้นเอง ทางวิทยาลัยได้จัดให้ไปเบิกเครื่องอำนวยความสะดวกในการหลับนอนจากท่านสม และเข้าไปอยู่หอพักชาญกสิกิจ ซึ่งพักอยู่ที่หอนี้อยู่ 3 ปีร่วมกับเพื่อนอีก 1 คน คือ นายสมเกียรติ์ ชาญด้วยกิจ จากจังหวัดระยอง โดยการแนะนำของ อ.รัตน์ ชลลัมพี และข้าพเจ้าก็จบการศึกษา 3 ปี และเพื่อนๆ ก็เข้ากรุงเทพฯ กันเกือบหมด เหลืออยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่อีกไม่กี่คน ส่วนข้าพเจ้าได้เป็นนักเรียนรุ่นที่ 24 ของวิทยาลัยเกษตรกรรม แม่โจ้

ข้าพเจ้าได้ว่าไปหนึ่งปี และหางานทำโดยการส่งหนังสือพิมพ์รายวัน ของร้านศรีวิชัย ตรอกโลโจ้ โดยท่าน อ.ประสงค์ วรยศ ไปฝากไว้กับเจ้าของร้าน คุณสานนท์ นิมากร ส่งหนังสือพิมพ์อยู่ 1 ปี ก็สอบเข้าเรียนเทคนิคเกษตรเป็นรุ่นแรกร่วมกับรุ่นที่ 25 ส่วนรุ่นอื่นจะน้อยมาก และก็เรียนจบภายในเวลา 2 ปี เดินทางเข้ากรุงเทพมหานคร

เมื่อเรียนจบเข้ากรุเทพมาหางานทำ นับว่าหายากมากๆ เพราะหลักสูตรที่จบมาทางหน่วยงานต่างๆ รวม กพ. ยังไม่ทราบว่านักศึกษาที่จบมานั้นจะรับเทียบได้ขนาดไหน แต่บางท่านก็โชคดีที่มีรุ่นพี่ๆ ได้รับเข้าเป็นพนักงานเกือบหมด บางท่านก็โชคดีคุณพ่อคุณแม่

มีกำลังทรัพย์ พอที่จะส่งบุตรหลานไปเรียนต่างประเทศได้ หรือบางท่านก็หายสาปสูญไปจากรุ่นก็มี พอมาทราบข่าวอีกทีก็หายจากโลกนี้ไปแล้ว ส่วนข้าพเจ้าเองก็ได้เข้ารับราชการที่แผนกตรวจและกักกันโรคพืช กรมกสิกรรมในขณะนั้น และก็ได้รับการชักนำจากเพื่อนร่วมสถาบัน “แม่โจ้” ให้ได้ไปศึกษาที่ CENTRAL LUZON STATE UNIVERSITY ประเทศ PHILIPPINES เป็นเวลา 2 ปี

เมื่อได้กลับมาประเทศไทย ก็ได้ปฏิบัติราชการรับใช้ประเทศชาติจนปลดเกษียณราชการ มีอายุราชการ 34 ปี

“จงมีความหวัง แต่อย่าคาดหวัง ว่าจะสมหวัง ในสิ่งที่หวัง”

วีระศักดิ์ จุลลเกษตร

แม่โจ้รุ่น25
ดร.อุดม ลดหวั่น

122/77 ถนน332 หมู่ 4 ต.พลูตาหลวง
อ.สัตหีบ ชลบุรี 20180
โทร. 038-722-341, 081-588-0060

ยิ่งแก่ยิ่งขลัง เลือดความรักเพื่อนฝูง รักรุ่นพี่รุ่นน้องของลูกแม่โจ้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลทั่วไป ท่านพี่ รศ.ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ ได้สร้างสายโซ่แห่งความรัก จากรุ่น 16 ถึงรุ่น 14-15 และรุ่น 17-18 ซึ่งเป็นรุ่นใกล้ชิดสายโซ่แห่งความรัก ย่อมมีห่วงโซ่เกี่ยวโยงกันมาอีกหลายสิบรุ่น

คงเป็นเพราะฟ้าลิขิต ส่งให้ผมไปเรียนที่แม่โจ้เมื่อ พ.ศ.2503 รุ่นพี่ รุ่นเพื่อน รุ่นน้อง หลายร้อยแม่ได้มาหลอมเป็นแม่เดียวกันที่แม่โจ้ เรียน กิน ทำงาน และนอนเป็นเวลา เราถูกแม่โจ้หลอมให้เคารพรุ่น ให้รัก ให้สามัคคี ให้มีความอดทน คำขวัญที่อยู่ในจิตใจของลูกแม่โจ้ “งานหนักไม่เคยฆ่าคน”

ผมสนุกกับการเรียน การทำงานที่แม่โจ้มา 1 ปี พ.ศ.2504 ขึ้นเรียนชั้นปีที่ 2 แม่โจ้ได้ก่อตั้น FFT เป็นหน่วยแรก ผมสมัครเข้าร่วมโครงการ FFT เป็น FFT รุ่นแรก พ.ศ. 2505 ผมได้รับคัดเลือกเป็นสตาร์ฟาร์เมอร์ 1 ใน 4 คน ของสตาร์ฟาร์เมอร์ รุ่นแรกของแม่โจ้

สตาร์ฟาเมอร์ที่ได้รับ มีอิทธิพลต่อความฝันอย่างรุนแรง จบการศึกษาปี 3 พ.ศ.2505 ผมไม่เรียนต่อไม่คิดรับราชการ กลับบ้านมุ่งเป็นเกษตรกรตามความฝัน

วางโครงการ

ปลูกผัก พริก มะเขือ	เป็นรายได้รายวัน
ปลูกฝรั่ง มะละกอ มะพร้าวน้ำหอม	เป็นรายได้รายเดือน
ปลูกมะม่วง มะขามหวาน ขนุน	เป็นรายได้รายปี

ส่งลูก 3 คน จบปริญญาตรี ที่แม่โจ้ พืชสวน ภูมิทัศน์ สัตวบาล

ย้อนมองตัวเอง เราจบอาชีวะแม่โจ้ปีที่ 3 ไม่มีปริญญา กลายเป็นคนยุคโบราณ ตัดสินใจสมัครเรียน มสธ. สาขาส่งเสริมการเกษตร รับปริญญาตรีเมื่ออายุ 54 ปี ขอโทษ.. อย่ามองผมว่าเป็นคนโบราณนะครับ ปริญญาของผมมันใหม่กว่าของท่าน

มนุษย์เรานี้แปลก แข่งขันกันเรียนปริญญา ตรี โท เอก ไว้หาเงิน ไว้อวดกัน เคยคิดไหมว่าในวัยชราอายุ 60 ปี ไปแล้ว ปริญญาเล่านั้นมันเริ่มหมดความขลัง ส่วนใหญ่เขาเลิกจ้าง

นึกถึงหนังสือที่เคยอ่านตอนเป็นเด็ก เรื่องสังข์ทอง ถ้าเราได้คาถาเรียกเนื้อเรียกปลาของพระสังข์ แก่แล้วนั่งอยู่กับบ้าน บริกรรมคาถาเรียกครุฑสีต่างๆ ให้มาหา คงมีเงินจับจ่ายใช้สอยในยามชรา

เก็บปริญาตรี มสธ.ไว้กับบ้าน ตัดสินใจเรียนแพทย์แผนโบราณ วิชานี้มันมีความแปลก เรียนจบสอบได้ใบประกอบโรคศิลปะเภสัชกรรม แผนโบราณ นั่งอยู่กับบ้านมีคนนำเงินมาให้ ต่างกับปริญญาที่เรียนมา อายุ 60 แล้วหมดความขลัง แต่วิชาหมอโบราณยิ่งแก่มันยิ่งขลัง มีพลัง เหมือนพระสังข์ นั่งเรียกเนื้อ เรียกปลา

แนวความคิด *ในวัยหนุ่ม มุ่งเรียนเพื่อหาเงิน*
ในวัชรา มุ่งเรียนเพื่อเรียกเงินมาหา

ดร.อุดม ลดหวั่น (68 ปี)

- ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- หลักสูตรบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เภสัชกรแพทย์แผนไทย กองประกอบโรคศิลปะ กระทรวงสาธารณสุข
- วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพืชศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เกิด 12 พฤษภาคม 2484

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

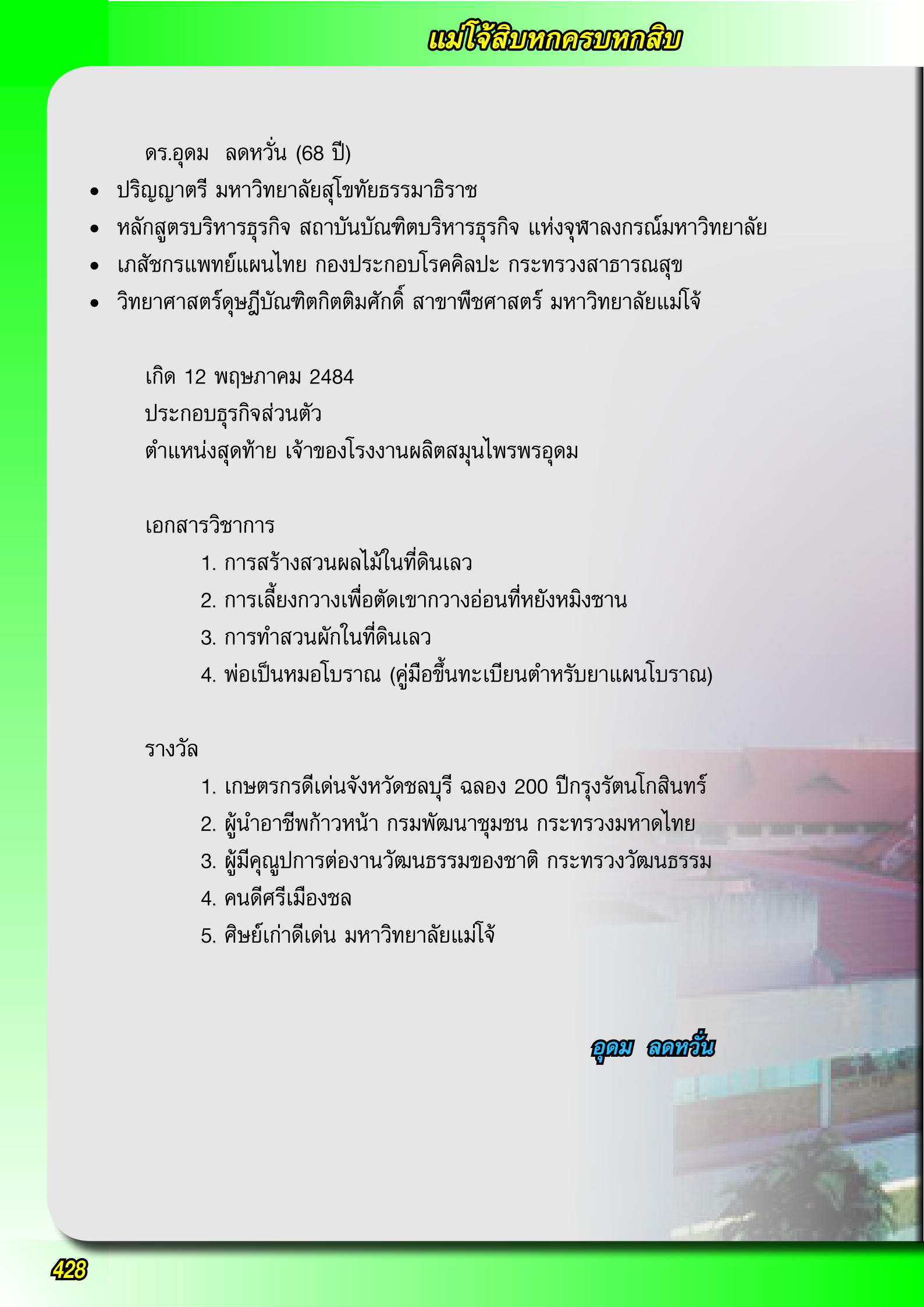
ตำแหน่งสุดท้าย เจ้าของโรงงานผลิตสมุนไพรพรอุดม

เอกสารวิชาการ

1. การสร้างสวนผลไม้ในที่ดินเลว
2. การเลี้ยงกวางเพื่อตัดเขากวางอ่อนที่หยังหมิงซาน
3. การทำสวนผักในที่ดินเลว
4. พ่อเป็นหมอโบราณ (คู่มือขึ้นทะเบียนตำหรับยาแผนโบราณ)

รางวัล

1. เกษตรกรดีเด่นจังหวัดชลบุรี ฉลอง 200 ปีกรุงรัตนโกสินทร์
2. ผู้นำอาชีพก้าวหน้า กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
3. ผู้มีคุณูปการต่องานวัฒนธรรมของชาติ กระทรวงวัฒนธรรม
4. คนดีศรีเมืองชล
5. ศิษย์เก่าดีเด่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้

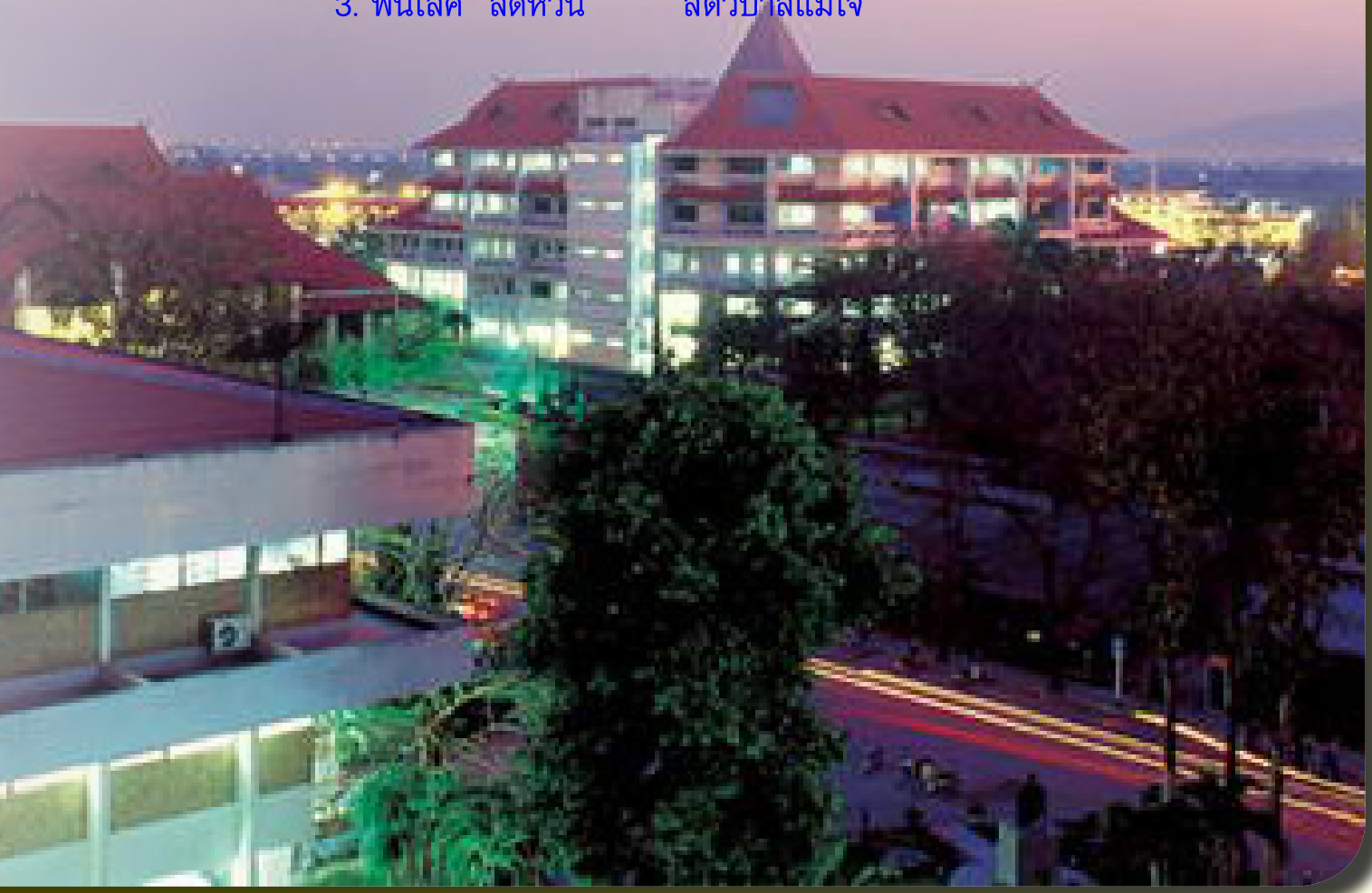

อุดม ลดหวั่น

รูป ครอบครัว อุดม-ศิริรัตน์ ลดหวั่น ยืนกลาง ศ.คร.วิภาต บุญศรี วังซ้าย

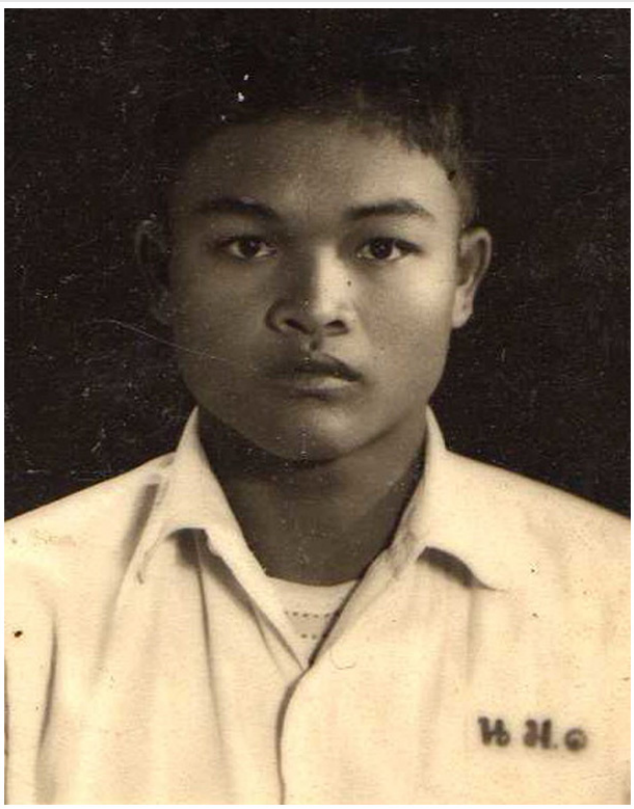
1. หิรัณพการ์ ลดหวั่น พืชสวนแม่โจ้
2. จักรรัฐ ลดหวั่น ภูมิทัศน์แม่โจ้
3. พันเลิศ ลดหวั่น สัตวบาลแม่โจ้

แม่โจ้รุ่น25
นายสงวน จันทร์ทะเล

16/2 ถ.มูลเมือง ซ.4 ศรีภูมิ
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทร. 053-862-637, 053-120-063
email : sanguanton@gmail.com

แม่โจ้ในความฝันของเด็กหนุ่มโคราช กว่าจะมาถึงวันนี้

ในปีพ.ศ.2500 นั้นผมยังไม่รู้จักคำว่าแม่โจ้ มีพนักงานส่งเสริมยุวกสิกรในหมู่บ้านมาชักชวนให้สมัครเป็นสมาชิกและทำกิจกรรมเกษตรร่วมกับเพื่อนๆในหมู่บ้านมีปลูกข้าวโพดและเลี้ยงไก่ ผมก็ชอบและร่วมกิจกรรมนี้ตลอดมา

สำนักงานส่งเสริมเกษตรภาค 3 มีคุณพินิจ สุวรรณชด(แม่โจ้ รุ่น 10)เป็นหัวหน้าหน่วย มีคุณอเนก สุทธาโรจน์ คุณสมนึก ทาดี (รุ่น 14) เป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร ผมก็ออกเดินทางไปเยี่ยมหน่วยยุวกสิกรในต่างอำเภอเพื่อเรียนรู้งานยุวกสิกรและมีโอกาสได้รู้จักพี่ๆพนักงานส่งเสริมเกษตรอีกหลายท่าน

ผมเริ่มเรียนรู้เรื่องราวของพี่สมนึกบ้างในเบื้องต้น เป็นคนหนุ่มคนแรกของหมู่บ้านที่มาเรียน แม่โจ้ จบแล้วก็ไปทำงานยาสูบอยู่ที่หนองคาย ภายหลังมาทำงานอยู่ที่โคราช สังกัดกรมกสิกรรม อยู่ที่สำนักงานส่งเสริมเกษตรภาค 3 มีรถยนต์เคลื่อนที่ออกไปฉายหนังตามหมู่บ้านในต่างอำเภอ ของโคราช ผมก็ขอร่วมเดินทางไปด้วย ทำให้ผมได้มีโอกาสพบกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรอยู่เสมอ

ผมเริ่มหาข้อมูลเกี่ยวกับแม่โจ้ จากพี่ๆ ที่จบจากโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัยก่อนผม เช่น พี่ณรงค์ ทันจิตต์ พี่พิบูลย์รัตน์ รักยุติธรรม พี่ดัด จูกระโทก พี่ธนิต สุบงกช แต่ก็ไม่ทราบเรื่องราวของแม่โจ้ว่ามีสภาพอย่างไร รู้เพียงว่า อยากมาเรียนแม่โจ้ให้ได้ อยากมาเห็นชียงใหม่ อยากเห็นน้ำตกห้วยแก้ว อยากเห็นพระธาตุดอยสุเทพ อยากเห็นป่าภาคเหนือ อยากมีแฟนคนรู้จักเป็นคนเหนือบ้าง นั่นเป็นความหวังของผมในวัยเด็กหนุ่ม เมื่อ 50 ปีเศษ มาแล้ว

ผมได้ในสิ่งที่ผมหวังเกือบทุกอย่าง แต่กว่าจะได้มา ต้องใช้เวลา อดทน อดกลั้น และต่อสู้กับปัญหาชีวิตมากมาย กว่าจะมาถึงวันนี้ได้ เหนื่อย และเกือบท้อใจไปหลายครั้งครับ

ขอขอบพระคุณผู้ที่ช่วยให้ผมได้มาเรียนแม่โจ้ ประสบความสำเร็จในชีวิต ในการทำงาน และดำรงชีพในสังคมปัจจุบันได้

ท่านสามารถอ่านเพิ่มเติมได้จากเว็บไซท์ของผมที่ http://www.pangfan.org/4hclub/index.html หรือที่ www.maejo.net

คุณพินิจ สุวรรณชฎ

อ.ทำนอง สิงคาลวณิช

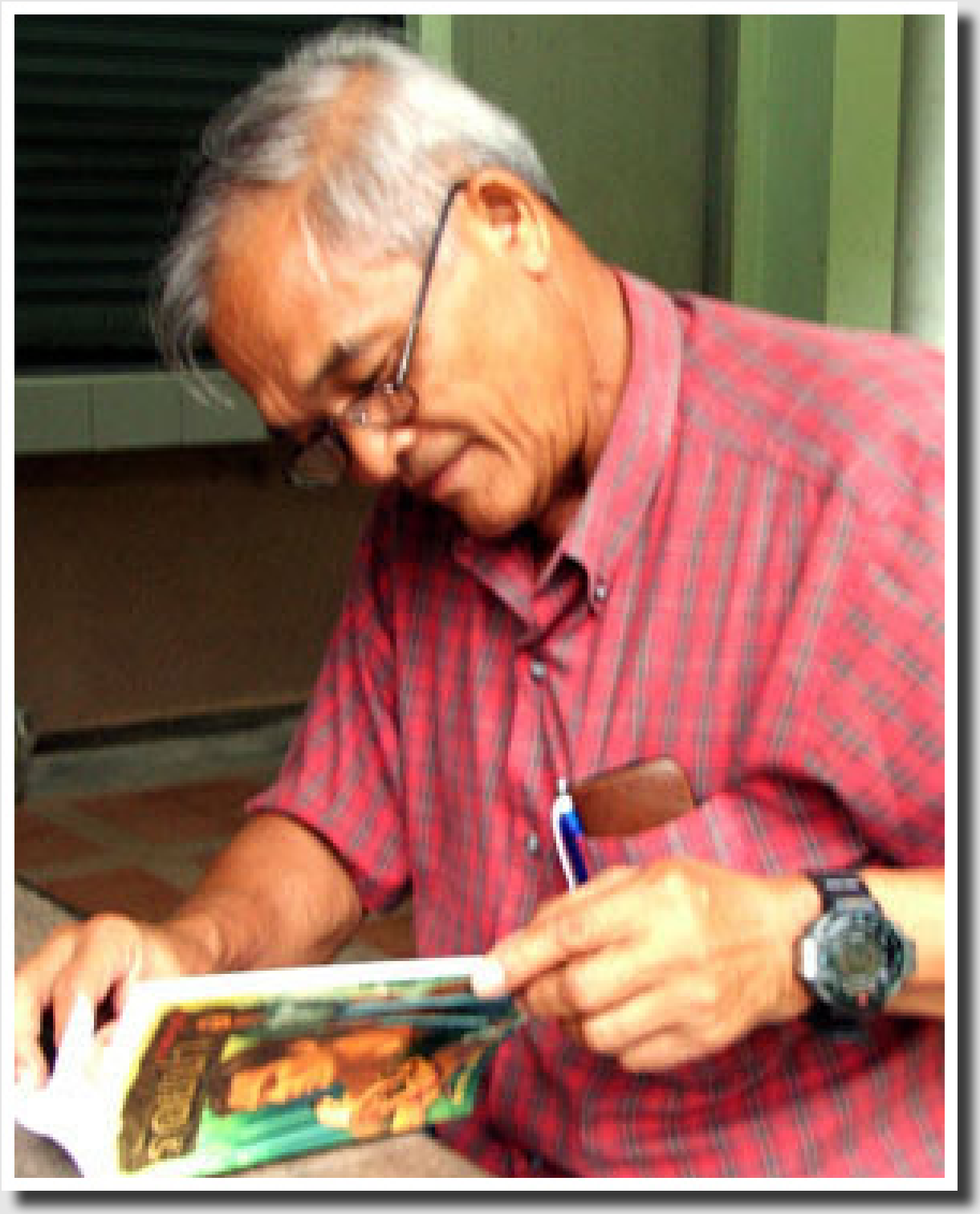
พี่สมนึก ทาดี รุ่น 14 พนักงานส่งเสริมเกษตรและยุวกสิกร ที่ทำให้ผู้เขียนเริ่มตั้งเป้าหมายชีวิตว่า จะต้องไปเรียนแม่โจ้ให้ได้ (ภาพล่าสุด ตุลาคม 2543)

อ.ประยูร สวนสุจริต หัวหน้าแผนกยุวกสิกร และผู้เขียนในงานชุมนุมยุวกสิกรแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ.2502

สงวน จันทร์ทะเล รุ่น 25

26 ก.พ.2554

แม่โจ้รุ่น25
นาวาอากาศเอก พงศ์ศักดิ์ เดือนจันทร์ฉาย

24 ซ.สรงประภา22 ถ.สรงประภา
แขวงสีกัน เขตดอนเมือง
กรุงเทพฯ 10210
โทร. 0-2566-1158, 087-900-3459
email : tit__d@hotmail.com

- ปีพ.ศ. 2503-2509 เข้าเรียนที่ วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ เชียงใหม่
- ปีพ.ศ. 2512-2513 สอบคัดเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จปร.(พ) รุ่น 2 มีทั้งหมด 220 คน
- ปีพ.ศ. 2516 ไปราชการที่ฐานบินน้ำพองในตำแหน่ง ผู้กองร้อยทหารสารวัตรทหารอากาศ
- ปีพ.ศ. 2519 แต่งงานมีครอบครัว กับ คุณมารศรี ตันอารีย์ พยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี จัดงานที่สโมสรรัฐสภา ปัจจุบัน
- ปีพ.ศ. 2520 ย้ายไปรับตำแหน่งผู้บังคับกองร้อยทหารสารวัตรทหารอากาศที่กองบิน 4 อำเภอตาคลี จ.นครสวรรค์
- ปีพ.ศ. 2521 ไปราชการ คอ.รมน.ที่ฝูงบิน 406 จ.พิษณุโลก
- ปีพ.ศ. 2522-2547 ย้ายมาอยู่ที่ดอนเมือง ที่อยู่ปัจจุบัน

ตำแหน่งสุดท้าย พ.ศ. 2544-2547 หัวหน้ากองรักษาความปลอดภัย สำนักงานผู้บังคับบัญชาการทหารอากาศดอนเมือง

มีบุตร 2 คน 1.นายทิต เดือนจันทร์ฉาย 2.น.ส.นิสิตา เดือนจันทร์ฉาย

คติและข้อคิด

“นโปเลียนกล่าวไว้ว่า โลกนี้ไม่มีทหารเลว มีแต่แม่ทัพเลว”

“นรชนผู้อรุ่งด้วยปัญญามีทรรศนะดุจเดียวกัน เพราะต่างก็เห็นทางถูกต้อง แต่ถ้าประโยชน์เขาเกิดขัดกันขึ้นมาคนพวกนี้ก็ฟาดฟันกันถึงพริกถึงขิงเทียวละ”

(The wisest men see eye to eye for each but see the right, but should their several interests clash, they all the erce ght.)

พงศ์ศักดิ์ เดือนจันทร์ฉาย

แม่โจ้รุ่น25
นายนฤบาล เมืองบุญ

226 หมู่ 8 ต.อุโมงค์
อ.เมือง จ. ลำพูน 51150
โทร. 089-561-3895

“โลกหมุนเวียน” อันความหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนที่ในโลกเรา ทั้งเขาเราก็คงจะเห็นทั่วกันไม่เทียงไม่แท้ปรวนแปรทุกวัน ต่างเปลี่ยนแปรผันยิ่งนานนับวันมากหนโลกเราทุกวันกลับเปลี่ยนแปรผันง่ายดาย ทั้งหญิงทั้งชายมีดีมีร้ายเจือปน แต่ก่อนเศรษฐีเดี๋ยวนี้ซิจนผลัดเปลี่ยนเวียนวนจะแน่ไฉนกับโชคโลกเราโลกเรานี้ก็เหมือนเวทีที่กว้างใหญ่ เราเกิดมาเพื่อใช้กรรมเก่า ต่างมีกรรมทุกผู้ทุกหมู่เหล่า เพราะว่าเขากับเราเกิดมาแสดงละครกันละครของโลกมีโศกมีทุกข์สุขปน ทุกข์เคล้าระคนชั่วดีเจ็ดหนปนกัน อยู่ๆ ก็ร้ายแล้วหายไปพลัน สับเปลี่ยนแปรผันความดีเลวนั้นช่างกลับช่างกลาย โลกเราผันแปรเกิดแก่เจ็บตายว่ายวน คนเราทุกคนเกิดมาไม่พ้นความตาย เกิดมาแล้วไม่แคล้วสักราย บทบาทสุดท้ายไม่แคล้วตายเพื่อนเอ๋ย เป็นคนทั้งทีก่อความดีให้สม ทุกๆ สังคมจะได้นิยมชมเชย เมื่อพลาดเพลี่ยงพล้ำอย่าซ้ำกันเลย ไม่ช่วยก็เฉยโปรดเถิดอย่าเย้ยผ่อนหนักผ่อนเบา ชีพยังอยู่ให้เขาชื่นชูประเสริฐกว่า ไยจะมาอิจฉากันเล่า อย่าเป็นคนเสียทีที่เกิดเปล่า เพราะว่าเขากับเราไม่วายใกล้ตายทุกเวลา ยามชีวิตยังจะฝากจะฝังอะไร ครั้งถึงตายไปโลกจะบูชา ด้วยเหตุฉะนี้ความดีนานา อุตส่าห์ใฝ่หาประเสริฐหนักหนายิ่งกว่าอะไร

เป็นผลงานจากปี พ.ศ. 2490
คือครูแก้วอัจฉริยะกุล และครูเวชสุนทรจามร
ถือกันว่าเป็น “ยอดขุนพล” ของสุนทรภรณ์
จาก...นายนฤบาล เมืองบุญ ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่
30 ธันวาคม 2553

เคล็ดลับสุขภาพดี กระเทียม ถึงกลิ่นฉุนแต่มากสรรพคุณบำบัดโรค คนไทยมักคุ้นเคยกับกลิ่นฉุนๆ ของ “กระเทียม” เป็นอย่างดีมาตั้งแต่สมัยโบราณเพราะใช้เป็นส่วนประกอบของอาหารแทบทุกชนิดในการดับกลิ่นคาว หรือกลิ่นอาหารต่างๆ ที่ไม่พึงประสงค์

ให้มีกลิ่นหอมและมีรสชาติชวนลิ้มลองมากขึ้น นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของอาหารแล้ว กระเทียมยังมีสรรพคุณต่างๆ อีกมากมาย ซึ่งถือเป็นสมุนไพรไทยที่มีคุณค่าชนิดหนึ่งที่เราควรทราบคุณประโยชน์และวิธีรับประทาน รวมถึงสรรพคุณในการใช้เป็นยารักษาโรค

กระเทียม จัดเป็นพืชล้มลุกมีลำดับอยู่ใต้ดินเรียกว่า หัว ลำต้นสูงประมาณ 30-45 ซม. หัวกระเทียมประกอบด้วยกลีบหลายกลีบรวมกัน มีเปลือกหุ้มหลายชั้นสีขาวหรือขาวอมม่วง เนื้อกระเทียมสีขาว

อ.ดร.ไฉน น้อยแสง หัวหน้าแผนกวิจัย วิทยาลัยการแพทย์ไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้ความรู้ว่า กระเทียมมีประโยชน์ในด้านการบำบัดรักษาโรค ทั้งใช้เป็นยารักษาภายในและภายนอกที่สำคัญ ได้แก่

1. ใช้ขับเหงื่อ ขับเสมหะและขับปัสสาวะ วิธีทำ ใช้หัวกระเทียมสดครึ่งกิโลกรัม ทุบพอแตก ใส่ในขวดโหล เติมน้ำผึ้งหรือน้ำหวานข้นๆ 1 ถ้วยแก้ว แช่ไว้ประมาณ 1 อาทิตย์ ใช้รับประทานครั้งละครึ่งช้อนโต๊ะ วันละ 3 ครั้ง

2. ใช้ขับลม แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ แก้จุกเสียดแน่นนำกระเทียม 5-7 กลีบ บดให้ละเอียด เติมน้ำส้มสายชู 2 ช้อนโต๊ะ เติมเกลือและน้ำตาลเล็กน้อยผสมให้เข้ากัน กรองเอาแต่น้ำใช้ดื่ม หรือใช้เนื้อกระเทียม 5 กลีบ หั่นซอยให้ละเอียด รับประทานหลังอาหารทุกมื้อ

3. ช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลในเลือด

4. ช่วยลดความดันโลหิต รับประทานกระเทียมสดครั้งละ 5 กรัม วันละ 3 ครั้ง พร้อมอาหารหรือหลังอาหาร เป็นเวลา 1 เดือน ปริมาณระดับคอเลสเตอรอลในเลือดจะลดลง เมื่อไขมันอยู่ในระดับปกติแล้ว ให้รับประทานกระเทียมต่อไปวันละ 5 กรัมจะสามารถรักษาระดับคอเลสเตอรอลให้ปกติได้ ซึ่งสารสำคัญที่ออกฤทธิ์คือสารอัลลิซิน

5. ช่วยป้องกันโรคหลอดเลือดอุดตัน และกล้ามเนื้อหัวใจหยุดทำงานเฉียบพลัน รับประทานกระเทียมสด ครั้งละ 5 กรัม วันละ 3 เวลา พร้อมอาหารหรือหลังอาหาร ซึ่ง

สารสำคัญที่ออกฤทธิ์ คือ เมททิลอัลลิลไตรซัลไฟด์

6. ช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของ วัณโรค คอตีบ ปอดบวม ไทฟอยด์ และคออักเสบ โดยพบว่าฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรียดังกล่าวจะได้ผลดีเมื่อใช้กระเทียมสด ฤทธิ์จะลดลงมากหลังเก็บกระเทียมไว้นาน 6 เดือน และ

7. ช่วยรักษาโรคกลากและเกลื้อน ใช้หัวกระเทียมสดฝานทาบริเวณที่เป็นบ่อยๆ แต่หากใครรู้สึกไม่ชอบกลิ่นในการบริโภคกระเทียมสด สามารถรับประทานแบบแปรรูป กระเทียมผง หรือ น้ำมันกระเทียมแทนก็ได้โดยรับประทานครั้งละ 2 แคปซูลวันละ 3 เวลาหลังอาหารหรือจะแปรรูปไว้รับประทานเองด้วยการดอง ซึ่งเราสามารถทำ กระเทียมดองไว้รับประทานในครัวเรือนง่ายๆ เริ่มจากต้มน้ำปรุงรสใส่เกลือ น้ำส้มสายชูและน้ำตาล คนจนเครื่องปรุงละลายและยกลงจากเตาทิ้งไว้ให้เย็น จากนั้นนำกระเทียมสดมาตัดราก ปลอกเปลือก ล้างทำความสะอาด ใส่ไหหรือภาชนะจนเกือบเต็มและใส่น้ำปรุงลงไปให้เต็ม ก่อนจะปิดฝาให้สนิทด้วยพลาสติก โดยใช้ยางหรือเชือกมัดให้แน่นอย่าให้แมลงหรือสัตว์ต่างๆ เข้าไปอาศัยอยู่ได้ เก็บไว้ในที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก ประมาณ 2-3 เดือน จึงเปิดฝานำมาบรรจุใส่ขวดหรือรับประทานได้ กระเทียมเป็นสมุนไพรไทยที่นอกจากจะช่วยปรุงแต่งอาหารให้มีรสชาติดีขึ้นแล้วยังมีสรรพคุณทางยาช่วยบำบัดรักษาโรคอีกมากมายแต่ทั้งนี้ทั้งนี้นไม่ควรรับประทานขณะท้องว่างนะคะ เพราะจะทำให้เกิดการระคายเคืองต่อกระเพาะอาหาร ควรรับประทานควบคู่ไปกับอาหาร หรือหลังอาหารก็ได้ค่ะ

เตือนภัยย้ายเมืองหลวงหนีน้ำท่วม จากกรณีที่องค์การกองทุนสัตว์ป่าสากล เปิดเผยผลการศึกษาสภาพภูมิอากาศของเมืองใหญ่ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งกทม.ติดโผเมืองใหญ่ที่มีความเสี่ยงสูง คือ ระดับ 5 ที่จะเกิดภัยธรรมชาติเนื่องจากภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับนครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนามและเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน ได้มีนักวิชาการออกมาสนับสนุนผลการศึกษาและหวาดวิตกกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นนั้น เมื่อ วันที่ 13 พ.ย. นายพิจิตต รัตตกุล ผอ.ศูนย์ป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชียกล่าวว่า ภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นในพื้นที่ กทม.นั้นตามรายงานการติดตามของศูนย์เอดีพีซี พบว่าจะมี 2 อย่างที่จะเกิดขึ้นได้คือ ปริมาณน้ำทะเล น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาเอ่อล้นเข้าท่วมพื้นดินได้นานกว่าปกติ และกระแสลมที่มีความรุ่นแรงมากขึ้น ซึ่งพื้นที่ กทม.นั้นถือว่าเป็นพื้นที่ต่ำ และขณะนี้พบว่า

ระดับความสูงของพื้นดินนั้นสูงเพียง 40 เซนติเมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ซึ่งจะทำให้เกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลหนุนสูง น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาหรือคลองเอ่อล้น เข้าท่วมพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น แม้ว่า กทม.จะมีระบบระบายน้ำ ระบบแก้ปัญหาที่รองรับ แต่ก็จะไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้าน ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา นักวิทยาศาสตร์ กล่าวว่า สิ่งที่ตนเคยคาดการณ์ไว้ว่าประเทศไทยจะมีหิมะตก โดยเฉพาะทางบนภูเขาทางภาคเหนือไม่ใช่เรื่องที่เหนือความคาดหมาย ขณะนี้ขาดเพียงความชื้นเท่านั้น ขณะที่พื้นที่กรุงเทพฯ ถือเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ เนื่องจากระดับน้ำทะเลสูงขึ้นเรื่อยๆ จนในอนาคตกรุงเทพฯ จะอยู่ใต้น้ำทะเล รวมถึงจังหวัดอื่นๆ ด้วยจากนี้ไม่เกิน 10 ปี จะเริ่มเห็นอย่างชัดเจนดังนั้น กทม.ควรเตรียมความพร้อมในการย้ายเมืองหลวงไปอยู่ที่อื่น ซึ่งสถานที่ที่ปลอดภัยและมีความเหมาะสมที่สุด คือ อีสานใต้ เพราะสูงจาระดับน้ำทะเลเกินกว่า 100 เมตร และไม่มีรอยร้าวในแผ่นดิน

นฤบาล เมืองบุญ

แม่โจ้รุ่น50
นางศิริกุล ทิวาวรชัย

313/47 หมู่ 4 แกรนด์โฮมวิลเลจ
ถ.ประชาอุทิศ ซ.33 แยก10
แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กทม. 10140
โทร. 081-986-7550
email : sirikun192th@yahoo.com

“ไอ้รุ่นบ้าๆ อยู่ดีๆ ก็พากันประท้วงไล่อธิการ เขาไปทำอะไรให้ และเขาเป็นรุ่นพี่พวกเอ็งนะโว้ย ...ฯลฯ” เสียงค่อนว่าจากรุ่นพี่ๆ รุ่นใหญ่ๆ ดังมาให้ได้ยินเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ที่เริ่มพบปะสังสรรค์กับชมรมศิษย์เก่าแม่โจ้ในที่ต่างๆ หลายท่านก็เอาน้ำเย็นเข้าลูบ “รุ่นอะไรนะ? อ้อ .. รุ่น ๕๐ อ้าว .. รุ่นไล่อธิการยรรยงนี่นา แล้วมันเป็นยังไงมายังไงล่ะหนู? ... ฯลฯ” หลังจากเล่าแบบฉายหนังวนไปหลายทีและหลายปี พี่ๆ ก็เริ่มเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นในแม่โจ้เมื่อยี่สิบกว่าปีนู้น ช่วงหลังๆ มานี่ก็ไม่ต้องเล่าถี่ๆ แบบเดิมอีก แต่ชะรอยสวรรค์จะมีตา พี่ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ รุ่น ๑๖ ท่านมีจิตกุศลอันแรงกล้าจะจัดงาน “แม่โจ้ สิบหก ครบ หกสิบ” โดยจัดทำหนังสือที่ระลึกงานนี้โดยเฉพาะ โดยให้โอกาสรุ่นพี่รุ่นเพื่อนและรุ่นน้องได้ส่งเรื่องราวของแต่ละคนที่เกี่ยวข้องกับแม่โจ้มาให้ ตอนแรกก็ไม่หาญกล้าที่จะเขียนเรื่องด้วยคิดว่าตนเองนั้นมีคุณสมบัติน้อยกว่าโทษสมบัติ อีกอย่างคือนึกไม่ออกเอาเสียเลยว่าจะเขียนเรื่องอะไรให้พี่ท่านดีหนอทั้งที่วัตถุดิบเต็มหัวไปหมด ตอนหลังพี่ไพบูลย์กรุณาให้ก๊อกสองโดยยืดเวลาส่งเรื่องไปอีกจนสิ้นเดือนกุมภาพันธ์๒๕๕๔ จึงเพิ่งมานึกได้ว่าอย่างไรก็ต้องโหนรถไฟขบวนสุดท้ายนี้ให้จงได้ เพราะเป็นโอกาสอันดีเลิศที่จะมีการเล่าเรื่องการประท้วงของรุ่น ๕๐ ในปี ๒๕๒๘ ได้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ต่อนี้ไปคงต้องสบายลอยลำขึ้นแน่นอนเพราะหนังสือฉบับนี้น่าจะเจาะท่านผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง ก็เลยต้องมีการขอดเกล็ดกันอย่างที่ว่านี่แหละค่ะ

มาว่ากันถึงเหตุและผลแห่งการประท้วงดังกล่าวกันดีกว่า ถ้าจะให้สนุกต้องคุยเรื่อง “ผล” ก่อน

“ผล” ก็คือหลังการประท้วงไล่ท่านอธิการยรรยง สิทธิชัย ในครั้งนั้น รุ่น ๕๐ และ

รุ่น ๔๙ รวมถึงรุ่น ๔๘ บางคนเรียนรอน้องอยู่ (ไม่ยอมจบ) ต้องมีอันเป็นไป คือ ต้องม้วนเสื่อกลับบ้าน (รีไทร์ .. ที่ไม่ใช่เออร์ลี่รีไทร์) ไปราวๆ ร้อยละ ๒๕ เพราะคะแนนนั้นหายากยิ่งนัก พวกที่เดิมเรียนได้ในระดับเกรดเอก็ไถลตกหลุมตกร่องไปอยู่เกรดบีลบบ้างและบางวิชาเลื่อนปรู๊ดไปอยู่เกรดซีอย่างน่าอัศจรรย์ ส่วนพวกชาวพุทธแต่เดิม (ที่ชอบเดินสายกลาง .. เกรดซีโดยประมาณ) ก็ไม่ต้องพูดถึง ตอนประกาศผลสอบยังไม่ค่อยรู้กันว่าชะตากรรมใครจะเป็นอย่างไรบ้างเพราะประกาศทีละวิชา แถมใช้รหัสประจำตัวประกาศโดยไม่มีชื่อกำกับ เมื่อเกรดออกพวกที่เรียนเก่งแต่มีรหัสอยู่ระหว่างพวกชอบเดินสายกลางเวลาไปดูเกรดแต่ละทีหัวใจหล่นไปอยู่ที่ตาตุ่ม ยกตัวอย่าง

รหัสนักศึกษา	**เกรด**	
28009020	D	พวกชอบเดินสายกลาง
28009021	F	พวกชอบเดินสายกลาง
28009022	C	พวกเรียนเก่ง
28009023	D	พวกชอบเดินสายกลาง
28009024	F	พวกชอบเดินสายกลาง

บางวิชาที่ค่อนข้างยากในเนื้อหาอยู่แล้ว เช่น กฎหมาย สถิติ Genetics เกรดจะเรียงเป็นแถวงามจับตาแบบนี้

รหัสนักศึกษา	**เกรด**	
28009020	F	พวกชอบเดินสายกลาง
28009021	F	พวกชอบเดินสายกลาง
28009022	D	พวกเรียนเก่ง
28009023	F	พวกชอบเดินสายกลาง
28009024	F	พวกชอบเดินสายกลาง

เมื่อเกรดออกครบหมดก็ปิดเทอม พอเปิดเทอมก็ไม่เห็นเพื่อนและพี่ๆ หลายคนเลย นับแต่นั้นไปดูที่หอพักก็เก็บเสื้อผ้าข้าวของไปเกลี้ยง จากนั้นอีกร่วมสิบกว่าปีให้หลังจึงได้พบกันอีกในงานสังสรรค์รุ่นบ้าง สังสรรค์ประจำจังหวัดหรือภาคบ้าง แต่ทุกคนก็ยังรักแม่โจ้ดีและไม่ค่อยพูดถึงเหตุการณ์ในเรื่องนี้กันเพราะเมื่อพบกันตอนนี้มักคุยกันเรื่องตอนเป็นน้องใหม่หรือคุยเรื่องนินทาเมียคนปัจจุบันสนุกกว่าแยะ

ที่กล่าวมาเรื่อง “ผล” นี้ ไม่ได้รู้สึกว่าเป็นเรื่องกล่าวโทษอันใดต่อผู้ใด เพราะในแง่

ของตัวเองก็ไม่ได้คิดว่าถูกลงโทษ (ที่จริงไม่ได้คิดอะไรเลยเพราะสังกัดอยู่ในกลุ่มที่มีทักษะคล้ายๆ แมลงสาป คือ ไม่ใช่พวกเดินสายกลางและไม่ใช่พวกเรียนเก่ง แต่อยู่ตรงกลางระหว่างสองพวกนี้ โดยบางครั้งก็สามารถพัฒนาเป็นพวกเรียนเก่งได้ในบางครั้งบางวิชาและสามารถลดเพดานไปอยู่กับอีกพวกได้ด้วย)

ทีนี้ถ้าจะให้ครบถ้วนสมบูรณ์ก็ต้องพูดถึง “เหตุ” ที่ประท้วงกัน ต้องนำคำถามของพี่ๆ ที่จั่วหัวไว้ตอนต้นเรื่องมาประกอบถึงจะเห็นภาพ “รุ่นอะไรนะ? อ้อ .. รุ่น ๕๐ อ้าว .. รุ่นไล่อธิการยรรยงนี่นา แล้วมันเป็นยังไงมายังไงล่ะหนู ? ... ฯลฯ”

คำตอบ “ไม่ทราบค่ะพี่”

เฉลย ขอเรียนตามตรงว่าไม่ทราบสาเหตุเลยว่าทำไมต้องไปประท้วงไล่อธิการฯ เท่าที่ถามจากเพื่อนๆ ร้อยละ ๙๕ ตอบเหมือนกันคือไม่รู้ ร้อยละ ๓ รู้เลาๆ ส่วนที่เหลือซึ่งมารู้เมื่อสิบกว่าปีหลังจบจากแม่โจ้ว่าพวกเขาอยู่ในกลุ่มผู้ก่อการที่ประกอบจากหลายๆ รุ่น และทุกวันนี้เขาเสียใจเพราะเดิมคิดว่าสิ่งที่เขาทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องแต่มารู้ภายหลังเมื่อมีอายุแล้วว่าสิ่งที่เขาทำนั้นโง่มากเพราะนำความสามัคคีมาเปลี่ยนเป็นกฎหมู่ทำให้ตนเองและเพื่อนๆ ต้องเดือดร้อนโดยผลแห่งการกระทำนั้น ทุกวันนี้พวกเขาก็ไปกราบท่านอาจารย์ยรรยงทุกครั้งที่ไปแม่โจ้และยังช่วยเหลือกิจกรรมของสถาบันอยู่ตลอดเวลาอย่างเต็มกำลัง ทั้งนี้จำเป็นต้องกล่าวถึงพวกร้อยละ ๙๕ ที่ว่า เนื่องจากถือเป็นชนกลุ่มใหญ่ของรุ่น ๕๐ เอาเป็นว่ามาย้อนเวลาไปในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ก่อนสอบปลายภาค พวกเรายังคงเป็นนักศึกษาใหม่แม้จะปล่อยกฎทั้งหมดแล้วก็ตาม

อยู่มาวันหนึ่ง พวกเราเดินไปเรียนโดยผ่านซุ้มตึกคุณพระช่วงฯ เห็นมีกระดานกระดาษแข็งแขวนไว้หน้าตึกโดยเขียนว่า “วันนี้เวลา 18.00 น. ให้นักศึกษาใหม่ทุกคนไปรายงานตัวที่โดมฯ* แต่งกายนายร้อยและคุณนาย” ในรุ่นนั้น ถ้ามีประกาศแบบนี้ จะเป็นประกาศจากคณะกรรมการประเพณี อันหมายความว่าคงมีการทำโทษใครลงสระเป็นแน่

หมายเหตุ

๑. โดมฯ * คือโดมรับพระราชทานปริญญาบัตร คือ โดมแผ่พืชน์ ในปัจจุบัน

๒. **แต่งกายนายร้อย** สำหรับผู้ชาย คือ เสื้อยืดสีขาวกุ๊นเขียว เขียนชื่อและรหัสสาขาที่เรียนทั้งข้างหน้าและแผ่นหลัง กางเกงขายาวสีเข้ม

แต่งกายคุณนาย สำหรับผู้หญิง คือ เสื้อหม้อฮ่อมแขนยาว เขียนชื่อและรหัสสาขาที่เรียนที่แผ่นหลัง กางเกงขายาวสีเข้ม

เมื่อถึงเวลาพวกเราทั้งหมดก็ไปรวมกันที่โดมฯ เหมือนเคย โดยค่อนข้างแปลกใจว่าใครทำอะไรผิดอีกล่ะนี่แต่ทำไมไม่เห็นได้ข่าวก่อนหน้าเลย เพราะทุกครั้งถ้าจะมีการทำโทษกัน เรามักรู้กันคร่าวๆ ล่วงหน้าแล้วว่าใครจะโดน และโดนข้อหาใด แต่ครั้งนี้ไม่มีข่าวเลยจริงๆ โดยมีรุ่นพี่ ๔๙ มารวมกันด้วย ซึ่งมารู้ทีหลังว่าส่วนใหญ่ของพี่เขาก็เป็นแบบเรา คือไม่รู้อะไรเหมือนกันรออยู่พักใหญ่จนค่ำมากแล้วก็ไม่มีใครมาประกาศอะไร เอ้า ... รอต่อไป ชักจะเริ่มดึก ก็ยังไม่มีอะไรความหิวบวกกับความสงสัยทำให้เริ่มมีการรวนเร เริ่มมีคำถาม ฯลฯ พักใหญ่ก็มีข้าวห่อมาแจก เอ้า .. กินกันก่อนรองท้องไป แล้วรออีก ราวๆ สี่ทุ่ม เห็นท่าไม่ได้ความ บางกลุ่มทำท่าจะกลับ ก็มีพวกสกัดไว้บอกให้รออีกหน่อย ว่าแล้วอยู่ๆ ก็มีวงดนตรีคาวบอยมาเล่นฆ่าเวลา รวมแล้วนั่งเฉยๆ มีข้าวมีขนมกินแถมยังมีดนตรีสนุกๆ ให้ดูอีก เด็กอายุยี่สิบหน่อยๆ จะคิดอะไรได้ ก็สนุกกันไป โดยไม่รู้เลยว่ามีพวกเราส่วนหนึ่งพร้อมด้วยอีกหลายรุ่นหลายคน ดอดไปยื่นเงื่อนไขกับท่านอธิการโดยอ้างว่าพวกเราทั้งหมดชุมนุมประท้วงให้ท่านลาออกและแล้วพวกเราทั้งหมดก็ไม่ได้กลับหอพักกันเลยจนล่วงเข้าอีกวันหนึ่ง รุ่งเช้าก็มีข้าวมีขนมมีดนตรีเช่นเดิม แต่ช่วงสายๆ เราชักเห็นท่าไม่ดี ก็มีการทะยอยกลับกันเรื่อยๆ ในขณะที่กลุ่มผู้ก่อการเขาไปทำอะไรกันบ้างก็ไม่ทราบคน ที่ทราบก็คงเป็นกลุ่มที่ก่อการด้วย แต่เขาอยู่ที่โดมฯ ควบคุมมวลชนส่วนใหญ่ คือ พวกเราโดยใช้ความเคารพและศรัทธาในประเพณีของพวกเราเองเป็นกรงกักพวกเราเป็นตัวประกันไว้หนึ่งคืนกับอีกค่อนวันแล้วรุ่น ๕๐ ทั้งรุ่นก็ได้รับการแซ่ซ้องกันให้ขรมแต่นั้นมาว่า “ไอ้รุ่นเฮงซวยที่ประท้วงไล่อธิการ” เรื่องก็เป็นโดยประการฉะนี้แหละเจ้าค่ะ

ทั้งนี้และทั้งนั้น ก็ต้องกราบขอบพระคุณพี่ๆ ทุกท่านที่เมตตาฟังทุกครั้งที่ต้องมีการท้าวความกัน อีกทั้งยังกรุณาให้ข้อคิดเห็นและความจริงในอดีตที่น้องรุ่นหลังไม่ทราบ แต่จำต้องไปรับบทเป็นตัวเบี้ยในศึกครั้งนั้นด้วยความเยาว์บวกความเขลา เป็นสิ่งที่หากว่าย้อนอดีตไปแก้ไขได้ คงต้องดำเนินการเป็นสิ่งแรกๆ ถึงตอนนี้ ถ้าเป็นปลาก็ขอดเกล็ดสำเร็จดีแล้วที่เหลือก็แล้วแต่ท่านผู้อ่านจะนำไปปรุงให้ได้ตามอัธยาศัยเถิด

ด้วยความเคารพ

น้อง .. ศิริกุล ทิวาวรชัย

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

จากซ้ายไปขวา มนต์ชัย(สามี) ดร.พินิต สุวรรณชฎ(รุ่น10) ดช.เม่น อาจารย์นุช(ภริยา ดร.พินิต) และ ศิริกุล (ครอบครัวทิวาวรชัยมี 3 คน มนต์ชัย - ศิริกุล - ดช. เม่น)

ดังนั้น มักถ่ายภาพเดี่ยวหรือจับคู่พ่อลูก หรือ แม่ลูกเสมอ จะได้ภาพครบ 3 คนต้องขอให้ผู้อื่นถ่ายภาพให้แบบนี้ค่ะ)

ศิริกุล และ เด็กชายปิยวัจน์ (เม่น)

แม่โจ้รุ่น64
นายเดช คำวงศ์ษา

290/305 หมู่12 หมู่บ้านคู่สร้าง-คู่สม
ซ.15 ต.ในคลองบางปลากด
อ.พระสมุทรเจดีย์ จ.สมุทรปราการ 10290
โทร. 081-594-4023

แม่โจ้บอกว่า “มาก่อนเป็นพี่ มาทีหลังเป็นน้อง มาพร้อมกันเป็นเพื่อน” ผมเป็นคนจังหวัดเชียงราย อายุ 47 ปี เรียน ป.7 รุ่นสุดท้ายหรือ ม.ศ.รุ่นสุดท้ายนั่นแหละครับก็จบแค่ ม.ศ.3 รุ่นเดียวกันที่เขาไปเรียนต่อเกษตรแม่วัง เกษตรน่านแล้วไปต่อแม่โจ้ ก็จะเป็นรุ่น แม่โจ้ 51 แต่ด้วยพ่อ-แม่มีลูกหลายคน (ผมเป็นคนที่ 5 จาก 7 คน) จึงไม่ได้เรียนต่อออกไปหางานทำ หาเงินเรียนหนังสือ จนกระทั่งก้าวเข้ามาเป็นลูกแม่โจ้รุ่นที่ 64 เมื่อปี 2542 ภูมิใจมากที่ได้เป็นลูกแม่โจ้ ขณะนี้ผมทำงานอยู่ที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (วิทยาเขตบางขุนเทียน ซ.เทียนทะเล 25 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน ดูแลภูมิทัศน์ของวิทยาเขตพื้นที่ทั้งหมด 200 ไร่ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตร โทร.ที่ทำงาน 0-2470-7000 ต่อ 7378 Fax 0-2470-7393 ผมเพิ่งได้รับเอกสารเมื่อวานตอนเย็นครับ ไม่ทราบว่าพี่ไพบูลย์ได้ที่อยู่ผมมาจากไหนไม่ทราบครับ หรือว่าได้มาจากชมรมศิษย์เก่าแม่โจ้กรุงเทพ ถ้าผมได้รับเอกสารเร็วกว่านี้อาจจะเขียนบทความอะไรได้เยอะกว่าสิ่งที่จะมอบให้พี่ๆ รุ่น 16 ในครั้งนี้ วันนี้ผมเข้ามาที่ทำงานมาส่งเมลให้พี่โดยเฉพาะ ผมก็มีบทกลอนหนึ่งในหลายๆ บทที่ผมเขียนไว้ขณะที่เรียนอยู่แม่โจ้เมื่อปี 42 มอบให้พี่ๆ รุ่น 16 และลูกแม่โจ้ทุกๆ คนครับ

ชาติเชื้ออินทนิล

ลูก แม่โจ้นามนี้กล้าแกร่งนัก
แม่ พร่ำสอนลูกเอ๋ยต้องรักกัน
โจ้ เจ้าจงจดจำไว้ให้ดี
เลิศ ยิ่งกว่าอาวุธอันแพรวพราย
น้ำ ใจจากรุ่นพี่มีให้น้อง
ใจ ใส่เฝ้าดูแลดั่งกมล
วิ มานแมนที่นี่ไม่มีให้
นัย ว่ายากกว่างมเข็มในธารา
ดี หรือเลวใครรู้นามแม่โจ้
เชิด ศักดิ์ศรีลูกแม่โจ้ไม่เป็นรอง
ชู จอบเสียมครั้งใดต้องได้งาน
ประเพณี เก่าแก่ต้องเชิดชู
สามัคคี สามัคคีอันดีเลิศ
อา นุภาพดั่งทินกรส่องตระการ
วุ ฒิบัตรปริญญาหามาได้
โส ภาสีเขียวขาวเหลืองสะบัดบน
พี่น้องรักสามัคคีสมานฉันท์
ไม่มีวันชาติใดมาทำลาย
สามัคคีคำนี้มีความหมาย
อยู่ในกายลูกแม่โจ้ทั่วทุกคน
คอยปกป้องห่วงใยไม่ขัดสน
พี่ทุกคนต้องถากถางล้วนสร้างมา
ใครอยากได้อยากมีต้องเสาะหา
แม้นศรัทธาเลือดแม่ต้องประลอง
ว่าอ่าโอ่เป็นหนึ่งหรือเป็นสอง
ต่างหมายปองยกย่องให้เป็นครู
ใจประสานกล้าแกร่งไม่อ่อดสู
บูชาครูนามพระช่วงศิลปการ
ก่อกำเนิดชาติโจ้สมัครสมาน
นามขนาน “งานหนักฯไม่ฆ่าคน”
ไม่ใช่ง่ายได้มาด้วยฝึกฝน
อยู่คงคนดังเช่นอินทนิล

เดช คำวงศ์ษา
แม่โจ้ รุ่น 64

มีลูกแม่โจ้หลายคนเอาบทกลอนผมไปเผยแพร่พิมพ์ผิดพิมพ์ถูก ที่ถูกต้องคือข้างบนนี้ครับ ผมไม่ได้จดลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตรอะไรทั้งนั้นครับ หลายคนเอาไปลงเว็บโดยไม่ได้อ้างที่มา ซึ่งอ่านแล้วเหมือนตัวเขาแต่งเองผมไม่ระบุชื่อหรือรุ่นก็แล้วกัน พี่น้องกันต้องให้เกียรติกันบ้าง

รายชื่อนักศึกษาแม่โจ้ รุ่น1 - รุ่น 21

รุ่น 1 พ.ศ. 2477 (ป.ป.ก. รุ่น 1)

1. ดวงชื่น อัฒวุฒิ
2. กำจร บุญแปง
3. บุญยง เตียเจริญ
4. ชังเล้ง คู่ชุ่นเสง
5. ชื้น คันธพนิต
6. ใหญ่ ศิริยราช
7. จาด วงศ์ประพันธ์
8. ก้านทอง ฉิมพลีย์
9. สว่าง ขันทปราบ
10. ประจัน ขันทปราบ
11. อิ่นแก้ว สุกัณศีล
12. มนตรี สัปจาตุระ
13. จำรัส พิชัยพรหม
14. ยุทธ กำแหงสงคราม
15. สมบูรณ์ ณ ลำปาง
16. เลื่อน เมฆบังวัน
17. ทองสุข ปัญญาบาล
18. บุนนาค มหาเกตุ
19. สมจิตต์ โล่สุวรรณ
20. เกียรติ ปัญญาวงศ์
21. เอนก อารีย์มิตร์
22. ไสว ฉิมพลีย์
23. เหรียญ สายศร
24. วิทย์ วังซ้าย
25. จิตรพร ประเทศรัตน์
26. ส่วยนุ สุวรรณมาลัย
27. พล พิกุลสวัสดิ์
28. แสน วงศ์วาน
29. โชติ วังซ้าย
30. เพชร ศศิบุตร
31. จำรัส วัฒนพานิช
32. บัญชา เทพไชย
33. เจือ พิกุลสวัสดิ์
34. สีสวน ไชยพันธ์
35. ระพินทร์ วงศ์โควภรณ์
36. อินสม อินตานนท์
37. คำตัน อินบุรี
38. สุรัตน์ มงคลชัยสิทธิ์
39. เต่า เชื้อเจ็ดตนรี
40. อุ่นเรือน พรหมสุวรรณ์
41. จรูญ วรรณวัต
42 . สนิท จิตตวงศ์พันธ์
43. บุญเลิศ สุอังคะ
44. ละออง เทศะวิบูลย์
45. วิภาต บุญศรี วังซ้าย
46. ประเสริฐ รัตนาคม
47. วิวัฒน์ วรวุฒิปรีชาเวช
48. ล้วน ชาวไร่เงิน

รุ่น 2 พ.ศ. 2478 (ป.ป.ก. รุ่น 2)

1. สมบูรณ์ วัฒนวงศ์ไชย
2. อุทัย สมบูรณ์สุข
3. ทองอินทร์ ธิแสง
4. นคร สุนทรจามร
5. ประทาน วุฒิประไพ
6. จันตุ้ย คำตุ้ยเชื้อ
7. จ๋อย ปัญญาสา
8. บริบูรณ์ ผะเอม
9. บุญธรรม น้อยเขมา
10. สฤษฎ์ วิชัยคำมาตย์
11. สำเริง เอี่ยมกล่ำ
12. บุญช่วย เลี้ยงสกุล
13. ศุภชัย สาชลวิจารย์
14. สวรรค์ สันหภักดี
15. จำนงค์ ภวภูตานนท์ฯ
16. ปราโมทย์ บัวชาติ
17. บุญช่วย ทัศนภักดิ์
18. ทองคำ สิทธิมงคล
19. สัณห์ จันทร์หนู
20. เทิน ประยุง
21. จ๋วน จันทรมณี
22. เกิ่ง ปัญญามี
23. เอ็ด บุตรเนียร
24. จันทร์ กองพลพรหม
25. สมเพ็ชร วรรณศิริ
26. เข็ม ปัญญามี
27. จำเนียร ยอดศรีเมือง

28. ทอง วรินทรา
29. ประสาร กรรณิการ์
30. ทองพูน ทองเยี่ยม
31. ถวิล ศรีชะฎา
32. โกเมนทร์ มณีมาโรจน์
33.ธีระ กัณฑษา
34. ประเสริฐ อินกลั่น
35. ประดิษฐ์ รัตนศร
36. นพ เพชรดี
37. บุญรื่น บุญสิงห์
38. อ้วง กุลทนันท์
39. ผัน ศิริสานต์
40. เฉลิม สุทธิกุล
41. ประสาน ผสมบุญ
42. เพี้ยน โตปลักแรต
43. ประจวบ ฉิมณรงค์
44. ราศี ชูติพงษ์
45. เชือย กัลยาณมิตร
46. ประเสริฐ วิชารักษ์
47. กู้ ทิพยเนตร
48. โพยมรัตน์ แซ่ด่าน
49. สมาน รัตนศรีสว่าง
50. วิศิษฏ์ ปัญญาธรรม
51. สว่าง ธนะมั่น
52. ถวิล ฉิมพลีย์
53. สองเมือง เบญจมาลย์
54. สนั่น นิลกำแหง
55. พริ้ง ไวชนะ
56. ศิลปะชัย แก้วมงคล
57. มณี ศุภเอม
58. สมบูรณ์ วิชัยพรหม
59. ลิ้ม บุญชีพ
60. ไสล กาญจนภาค
61. ทองแดง สุนทรยาตร
62. อภิรักษ์ อิศรภักดี
63. สวัสดิ์ ภูมะกาญจนะ
64. ชอบ โปษยะคุปต์
65. ชะลอ รัศมิทัต
66. ไพศาล ทองดอนสนธิ์
67. จง ธรรมมานุวงศ์
68. เสวตร สืบยุบล
69. ประเสริฐ ชลายน
70. สมบูรณ์ เชื้อหงส์ทอง
71. สำรวย กลีบพิกุล
72. สกล สุคันธมัต
73. คำตัน คันธาทิพย์
74. ชอบ มุนิกานนท์
75. ชุ้น เชาวน์ดี
76. ทองม้วน นรดี
77. ทองใบ ศรีหะทัย
78. บุญเย็น อินตานนท์
79. ปฐม ศิริวัฒนา
80. เผ่า โคบุตร
81. ละอัย เพศยนิกร
82. เล็ก ศุกรนันท์
83. สวัสดิ์ อุณหนันท์
84. สมัคร ชูเมือง

รุ่นที่ 2 พ.ศ. 2478 (มัธยมวิสามัญเกษตรกรรม รุ่น 1)

1.ประเสริฐ ชลทรัพย์
2.ทวี ดิษยสุต
3. วิบูลย์ บุณยปรัตยุษ
4. ไสว บุณยปรัตยุษ
5. ประสพ ปทุมรัตน์
6. บุศรินทร์ ปฤชาญาณ
7. พิทักษ์ พงศ์ศักดิ์ศรี
8. หอม บัวสาย
9. พยุง แสงสิงห์แก้ว
10. ทวีศักดิ์ ศรีบุรี
11. มี แก้วมา
12. อนันต์ ปักษานนท์
13. บุญเกิด กาวีต๊ะ
14. แก้วมา ใจทาน
15. สิงห์คำ มณีกิจ
16. เทพ ศิวิศิลป์
17. ไพโรจน์ อดิศรประเสริฐ
18. สมเกียติ ศุภโกวิทย์
19. บุญพร้อม อุ่นเมืองกุล
20. เผ่า ชัยเลิศ
21. บุญทอง สุวรรณปัญญา
22. ศรีบุศย์ พันธ์คำ
23. ปึก อินยศ
24. ปิง พิมพิสาร
25. ไวพจน์ เมนะเสวต
26. สมบูรณ์ แสงแก้ว
27. สงวน รัตนพันธุ์

28. สิงห์โค รัมมะฉัตร
29. สำราญ จันพลา
30. ศิริชัย สามชัย
31. แสงคำ อินทร์บุรี
32. ละเอียด สิงหลักษณ์
33. เอก สิงหลักษณ์
34. ประกอบ ผดุงพงษ์
35. เมืองดี สุวรรณมงคล
36. บุญศรี พิชัยพรหม
37. อารยะ ศาสตราคม
38. จำนง ธมมาลัย
39. ชง สังวรโยธิน
40. สุวรรณ วงศ์กาสิทธิ์
41. เฉิด ฤทธิจรณ์
42. โอภาส พลศิลป์
43. ส่วยลาน เจริญกุศล
44. พายัพ กลิ่นทอง
45. ป๊วย ต๊ะรังสี
46. จิตติ จารุจารี
47. บุญศรี แช่มชูศรี
48. ศรีนวล เจริญธร
49. บุญมี ตากมล
50. อุกฤษฏ์ กุศลวงศ์
51. เสรี หัสนชัย
52. พยุง นวลอนันต์
53. อินป่วน ชุ่มวงศ์
54. ขบวน เมสะเวส
55. สมบูรณ์ ยุววรรณ
56. ปลื้ม รังสิยานนท์
57. ทวี กาสุริยะ
58. บุญหยู่ หาญสมุทร
59. เอมเอ นานา
60. จันทร์ทอง ณ เชียงใหม่
61. สิงโต อุ่นใจ
62. รัตน์ กันพรหม
63. ธวัช วงศ์กาสิทธ์
64. บรรณานุรักษ์ โดยบุญ
65. แล ทิพยกะลิน
66. บุญทรัพย์ ทุนอินทร์
67. เชาวน์ จำเรืองศรี
68. บุญศรี พันธุ์รัตน์
69. วิจิตร เปรมะศิริ
70. ผจญ เปรมะศิริ
71. ดวงศร การัตน์
72. มนตรี สุขสภา
73. บุณณะ ศรีขจร
74. มาโนช พิชิตกุล
75. เง็กคุณ ตันเกียถ่าย
76. กัสสปะ อัคนิทัต
77. สุวรรณ ทัพยัค
78. สว่าง อยู่หุ่น
79. สมบัติ คุ้นวงศ์
80. แผ่พืช เทพหัสดินฯ
81. ประดิษฐ์ สดากร
82. ถมยา บุณยเกตุ
83. สนิท ศรีดิษฐ์
84. พินิจ ปัณยาชีวะ
85. ประวัติ สายทองสุข
86. จำรัส บุญเต็ม
87. มณี ทวีผล
88. สงบ ศุขบุตร์
89. วิทย์ ตุงคะสามน
91. ประเสริฐ วิบุลยารุณ
92. สวัสดิ์ เปลี่ยนพิจิตต์
93. ม.ล.ฉาบชื่น กำภู
94. ง้าว สุคนธวัต
95. แหลม แซ่เล้า
96. วิชัย ชื่นวิเชียร
97. จำลอง วนิคพันธุ์
98. สม เสมรสุต
99. สุวรรณ จารุทัต
100. บุญชู เพ่งผล
101. ต่อ ประพันธโยธิน
102. ฉาบ จิตรนุสนธ์
103. ประสิทธิ์ ใจบุญ
104. ศิลา ฉายานนท์
105. สมสวาท วาศวิท
106. จรัสพงศ์ อิศรางกูล ฯ
107. สัมผัส สุพรรณกุล
108. พินิจ วิมุกตานนท์
109. สำราญ เสน่หา
110. เยือน ภัทรเลาหะ
111. พ่วง สุวรรณธาดา
112. อิโนทัย บุญนาค
113. ทองดี วงศ์ดาว
114. แก้ว น้อยวงศ์
115. จั๊ว สงวนสัตย์
116. ซุ่นหลี บุญศิริ
117. ลอย ฉิมคำ

118. เที่ยง ด้วงเผือก
119. เลื่อง กาญจโนภาค
120. แผ้ว ดิษอินทร์
121. วุ่น เอียดมาก
122. ถนัน โกศัยกานนท์
123. เฉลิม เขมะวณิช
124. เล็ก ศุกรนันทร์
125. ไสว โสรัตน์
126. กล่อม ฤทธ์รงค์
127. บุญโฮม จันทร์โทมา
128. นุกูล นราศรี
129. สนิท วัฒนวงศ์
130. กำปั่น สิงหาคำ
131. คำปุ่น สุวรรณสิงห์
132. แจ่ม ศรีภมร
133. พลอย ไชยนิลพันธุ์
134. อำนาจ โลหพรหม

รุ่น 3 พ.ศ.2479 (ป.ป.ก. รุ่น 3)

1. เสียง ชลวาสิน
2. เลื่อน ศรีไชโย
3. อนันต์ รัตนพล
4. นิทัศน์ ประทุมไชย
5. สาย ประเคนรี
6. จรูญ เยี่ยมราษฎ์
7. ประสงค์ ธนเศรษฐ
8. สุนทร สุจริตจันทร์
9. ประวิทย์ สายทองสุข
10. สำราญ ศรีบุญลือ
11. เปล่ง พลชนะ
12. เสย ไชยกาล
13. เหม สุริยะราช
14. ประเสริฐ คงพันธ์
15. ธีระ นาคะธีรานนท์
16. คำซาว ซาวงศ์
17. ฝุ่นสุวรรณ จันทาทิพย์
18. สินาด กลิ่นขจร
19. สุดใจ มหาภูมิ
20. อรุณ พงษ์พรต
21. ทองอ่อน นิลกัณฑ์
22. ชาญ ปทุมรัตน์
23. ทองดี ทิพย์มณี
24. เปี่ยม แสนนามวงศ์
25. บุญส่ง ชั้วยี่
26. ปุณณะ มหาเพชร
27. สุพิน สุขวิริยะ
28. สุภาพ ขาวสำอาง
29. ถาวร อินเฉิดฉาย
30. เธียร พันธะโร
31. ชิด จุลพยัคฆ์
32. วินัย สุภาพ
33. สุโพธิ์ รักษ์มณี
34. สนิท ปุตระเศรณี
35. สุข โฉมที
36. บุญมาก เจริญยิ่ง
37. ประหยัด ใต้กิมพก
38. สำเนียง ไทยน้อย
39. เฉลิม เอมอยู่
40. แสน วงศ์วัน
41. โกสุมภ์ รัตนพันธุ์
42. เสถียร พรหมประกาย
43. ไสว โสรัตน์
44. บุญหนุน สุวรรณานนท์
45. พัฒน์ นาวิกบุตร
46. จรัส กล่ำศิริ
47. ทองหล่อ นุ่มทองคำ
48. สมาน รัตนศรีสว่าง
49. รักไทย อินทรสุขศรี
50. สวัสดิ์ ชาติพงศ์
51. ประจวบ ศุภามาลา
52. ประคอง ศรีเกตุ
53. ทองสุข อ้นนาค
54. จรัส ตรีพลอักษร
55. จำเนียร คชวัตร
56. สุนันท์ ยุวนานันท์
57. คุ้ม พวงแก้ว
58. ประเสริฐ ศิริจิตร
59. เกื้อ อนุเคราะห์กุล
60. ประหยัด คารวานนท์
61. ทองอินทร์ เชาวน์ประยูร
62. คำปวน อินทร์บุรี
63. กัลป์ กนิษฐานนท์
64. ไมตรี บันเทิงสุข
65. มณี ชูมณี
66. บุญเหลือ สุวัณณหิตาทร

67. เกื้อ มณีกุล
68. เอี๋ยน สายสูง
69. ถวิล สุขสมพงศ์
70. เล็ก ศตะนาวิน
71. พนัส อินทรบาล
72. ทศ อัจฉฤกษ์
73. เที่ยง ชินขุนทด
74. นวล พรหมภักดี
75. วีระ วีระสัมพันธ์
76. ทองอินทร์ มั่งมูล
77. อุทิศ ศาสตราศรัย
78. ถนอม จันทร์เจริญ
79. วิเชียร บุรณธรรม
80. แถม แปลงประวัติ
81. เขน กันภัย
82. จุมพล วิรุณหะ
83. บรรจง เกษตรศิริ
84. สุนทร คงถาวร
85. ประยูร สวนะสุจริต
86. ศิชัย สามไชย
87. จิตตเสน บุญนาค
88. จำนวน เมษะมัต
89. สวรรค์ สันตบุตร
90. เซ็ง การสมดี
91. ไล้ โค้วสกุล
92. สงค์ แสนศักดิ์
93. ชำนาญ สุขชื่น
94. ฉลวย เชียวพานิช
95. อุไร ศรีนรา
96. เสถียร พรหมประการ
97. บัญญัติ บุณยปรัษยุษ
98. สมศักดิ์ บุรณศิริ
99. ประดับ ชินากะโร

รุ่น 3 พ.ศ.2479 (มัธยมวิสามัญเกษตร รุ่น 2)

1. เหรียญ บุพศิริ
2. สวัสดิ์ ธีรานนท์
3. กำจัด เลติกุล
4. สายัณห์ มณีเลิศ
5. ประสพ โตกะหุต
6. เจียน อยู่วัฒนา
7. บุญชื่น เจริญจันทร์แดง
8. พจน์ เพ็ญศรี
9. อุทัย ธรรมคุณ
10. กิติ เดี่ยววานิช
11. เฉลา สุรัตพิพิธ
12. โพธิ์ คำรพมิ่ง
13. ไพบูลย์ จันทรา
14. บัญญัติ หุ่นธานี
15. แสวง เหล่ารอด
16. สมศรี สุริยภูมิ
17. บุญรอด สุวรรณพัฒน์
18. เกรน ผลนิวาส
19. สาย ภารัตนวงศ์
20. เชิด ณ ป้อมเพชร
21. บุญเสริม บุรณศิริ
22. ทองใบ คลาดโรค
23. สวัสดิ์ ทวีทรัพย์
24. สุชาติ ทีนะลักษณ์
25. มงคล ใจเดียว
26. เจริญ เทศะหาสะ
27. โอภาส เจริญภักดี
28. ตระหลบ บางแค
29. สรศักดิ์ ผิวงาม
30. ไสว เดชคุ้ม
31. เชิญ เศรษฐะทัตต์
32. สำอาง พรหมบุษบา
33. ชิต เศรษฐะทัตต์
34. มนัส เจริญศักดิ์
35. สมัย ตันติกุล
36. ดุสิต เจริญศักดิ์
37. บุญรักษ์ เทพมณี
38. แจ่ม จิตต์จุล
39. ยงยุทธ์ หล่อสวรรค์
40. สะอาด ใจกล้า
41. ประสาร สมิตินันท์
42. ทองหล่อ นุ่มทองคำ
43. บุญเสริม มะกรครรภ์
44. บุญรอด บุญบงการ
45. พยนต์ ศรลัมภ์
46. แถว สิทธิพงศ์
47. ผิว โกมลวณิช
48. ประสิทธิ์ อุเทนสุต
49. นคร รถานนท์
50. ชำนิ ชัยเกษม
51. วิลาศ เด้งประยูร

52. ประสิทธิ์ จุลกัณฑ์ 53. เผือด พลจันทร์ 54. ประสิทธิ์ ชัยนำ
55. ฉลอง รัตติประกร 56. สิน ภุมรา 57. หริทกี จุลกมล

รุ่น 4 พ.ศ.2480 (มัธยมวิสามัญเกษตร รุ่น 3)

1. ถ้องหวล สุทธิ์ธานี 2. สวัสดิ์ มาลัย 3. ทองคำ ร่วมรักษ์
4. นิรุต ไชยกูล 5. เฉลิม เพชรรัตน์ 6. เถกิง วาทกิจ
7. มนู ภักดีพงษ์ 8. จินดา แสงวิเชียร 9. บุญยืน หัสวาณิชย์
10. ประดิษฐ์ วิศาลจิตต์ 11. วงษ์ มีเนียม 12. จรัล เข็มสวัสดิ์
13. อาจิตร หงส์สกุล 14. ประมวล เปรมโยธิน 15. ประสิทธิ์ เกษจินดา
16. เมืองแก้ว เจริญทรัพย์ 17. ผึ้ง สิงห์วิเศษ 18. พุก เกตุมาน
19. อุไร มุสิราช 20. ไล้ โค้วสกุล 21. ไพฑูรย์ ลาภเกสร
22. พูลศรี ปานเสถียร 23. จำนวน เมษมัด 24. สมชาติ บุรณศิริ
25. บัญญัติ บุณยปรัตยุต 26. สวรรค์ สันตบุตร 27. จิตตเสน บุญนาค
28. มณฑล รถานนท์ 29. สะอาด เปี่ยมแสง 30. สมศักดิ์ บุรณศิริ
31. บุญเมฆ ไชยมงคล 32. บุญส่ง ชัยศิลปิน 33. ขจร สิงหัษฐิต
34. ไฉน ลาวะศิริ 35. รภา พัฒนะ 36. ทองอิน วรรณณรัตน์
37. เซ็ง การสมดี 38. หลาน หมั่นตรวจ 39. บุญ สาคร
40. มนู นันตาลิก 41. สุวรรณ เกษตรสุวรรณ 42. ตุ่ม ทับทิมทอง
43. คำมูล วรรณวงศ์ 44. ไปล่ สุขะเสนา 45. จันทร์คำ สิมสาดี
46. บุญศรี โยธาวงศ์ 47. ทองคำ เนาว์วัฒน์ 48. วิลาวัณย์ สันทัดยนต์
49. ลำไย ขันฑไพรศรี 50. พร้อม พาณิชย์การ 51. พรหมา ชาเชื้อ
52. อารี เสืออิ่ม 53. อรุณ มารุตวงศ์ 54. วิจิตร รสานนท์
55. เจริญ มุขสมบัติ 56. สำเนียง ภู่อนันต์ 57. ประสาท แซ่อึ้ง
58. สนาม รัตนารัมภ์ 59. ชัฏ พหลโยธิน 60. แก้วมา ใจทาน
61. ประชิต อินทรคุปต์ 62. สวัสดิ์ สัตยารัฐ

รุ่น 5 พ.ศ. 2481 (มัธยมวิสามัญเกษตรกรรม โอนมาจากบางกอกน้อย และคอหงส์ ปี2481)

1. ยุทธ นิลประพันธ์ 2. มณฑล มณีรังสี 3. สมปอ ภู่เรือน
4. ประสิทธิ์ โมรัษเฐียร 5. กรี ปฐมพงษ์ 6. พาท กำลังเอก
7. สุริยา อุดมทวี 8. อุดม ดิษแพทย์ 9. เฟื้อ สุคนธกนิษฐ์

10. ฟอง ศศิสนธิ์
11. ยวง เงินคล้าย
12. แสวง สุนทรกลัมย์
13. ศิริ พักตรานนท์
14. นิพันธ์ วัลลิกุล
15. ทวี นิโครธานนท์
16. บุญช่วย โกมลวัติ
17. จินดา กลิ่นไพบูลย์
18. ชิน ศรียาภัย
19. ละออง ชุมมานนท์
20. พนอม นิยมตรุษ
21. ผิว วิฉายา
22. เที้ยม ราชประเสริฐ
23. ไกรสร บุญนุวงศ์
24. อำนาจ นิยะโฆสถ
25. สมบุญ สุนทรยาตร์
26. ธงชัย บงกชเกิด
27. ประยงค์ ว่องเลขา
28. สะอาด ปาณะกุล
29. คล้อย บุศยนาค
30. สันส์นีย์ เอี่ยมรัตน์
31. เอก อนันตวงศ์
32. จิตต์ กัณวเศรษฐ
33. สมจิตต์ ศรีจันทร์นนท์
34. อัมพร สายอุบล
35. พิสิษฐ มินทวิกท์
36. พรหม โพธิ์ทอง
37. สว่าง อยู่หุ่น
38. วุฒิ อินทรเดชะ
39. ทองคำ แซ่ก๊วย
40. ประเสริฐ ศิริโพธิ์
41. นิตย์ ลิ้มไพบูลย์
42. จรินทร์ ศรีพรหมา
43. สำอางค์ จันทรรังสี
44. ประทิน พลชาติ
45. สวิท การิกกาญจน์
46. สลัด วิไชยคำมาตย์
47. ฉะอ้อน แก้วกังวาน
48. ธวัช โบรานนท์
49. บุญเหลือ สุวรรณเลิศ
50. เรือง วังภูสิทธิ์
51. หวล บุญมา
52. ศิริ จุ้ยสาย
53. บุญธรรม สุทัศน์ ณ อยุธยา
54. มีเดช วรสีหะ
55. สมพงษ์ จารุวัฒน์
56. ประสพ ณ สงขลา
57. สมาน รัตน์จันทร์
58. เต็กเลี่ยง มนูญผล
59. เชย ณ พัทลุง
60. สาคร รัตนพืช
61. สุรินทร์ ภูรีสารศัพท์
62. อมร เครือตราชู
63. เหลือง สุวรรณศักดิ์
64. เปรม หัศภาคย์
65. การุณ กะมุกุล
66. จิตต์ วงศ์สุวรรณ
67. ชื่น โชติพันธ์
68. ทวี อร่าม
69. เติม โพธิ์ทอง
70. เพิ่ม บาลทิพย์
71. ข้อง สร้างทองดี
72. สัมพันธ์ ณ ตะกั่วทุ่ง
73. อร่าม บุญรัตน์ผลิน
74. ประยูร นาทะทัต
75. แทน น้อมศิริ
76. โสภณ อิงควัต
77. ประณีต พงษ์มาลา
78. สาย จั่นถู่
79. จรูญ ฉาบบุญ
80. สุรจิตร โกศัยเสวี
81. สมาน ศรีราชบัวผัน
82. มณฑล บุณประภูติ
83. อำนาจ นิยะโฆสถ

รุ่น 5 พ.ศ. 2481 (มัธยมวิสามัญเกษตรกรรม รุ่น 4)

1. จำเริญ เพชรประสิทธิ์
2. สืบ จันทรทรัพย์
3. ประชา โกญจนาวรรณ
4. ฐูป นวลยงค์
5. สำรวจ กิจธิกุณ
6. เจียน แสนสุคโต

7. บุญเพิ่ม ทีปพันธ์ 8. อ้วน สุวรรณราช 9. เจ้อาแซ่ เบญจสมัย
10. อรัญ โสโน 11. อรพินธ์ พรหมเดช 12. ประโชติ ชิตะเดชะ
13. จิตต์ เจริญมหาดไทย 14. ขอม จิตต์เซ้ง 15. สว่าง สุวรรณอักษร
16. อุดม สุคนธตามล 17. บุญทรวง ไหมดี 18. สมพร ศิลปะรัศมี
19. จำเริญ ไชยจรัส 20. จำลอง ดุลยายน 21. สมศักดิ์ โฆษสงวน
22. ดัด เข็มแป้นพะเนาว์ 23. สมโภชน์ ทองคำ 24. ดิเรก สกุณาธวงศ์
25. เรียบ พรหมโมบล 26. สนิท ทรัพย์สมบูรณ์ 27. เฉลิม คชหิรัญ
28. ชัยยะ ปิติปาละ 29. สวิง อินทรกนก 30. อุดม ท้าวสัน
31. บุญเมฆ อินทรวุฒิ 32. ชุมสาย ทัพพะสุต 33. เปลื้อง อุไรพงษ์
34. บุญช่วย ยะโสธร 35. นิเวศน์ ไชยนิเวศน์ 36. สาย อินทะนา
37. มานิตย์ ปาหนัน 38. ศรีสุข ศุขทัพภ์ 39. อุทิศ นาคสวัสดิ์
40. เสนอ ทัศนพันธ์ 41. ประทีป อุตะมะโยธิน 42. อุดร สุขทัต
43.เสนอ ประวาหะนาวิน 44. ชาลี ซัลเลอร์ 45. เชิญ นิลวิเศษ
46. บุญชู กาญจนพันธ์ 47. ทวี มรรคดวงแก้ว 48. ทองอินทร์ ชื่นกลิ่น
49. จำลอง บุศยกนิษฐ์ 50.ประเสริฐ สุวรรณสุข 51. ประเสริฐ นิโครธา

รุ่น 6 พ.ศ. 2482 (เตรียมวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น 1)

1. สาคร เหมะธุริน 2. อนันต์ ดาระสวัสดิ์ 3. ม.ร.ว.ชวนิศนากร วรวรรณ
4. เพ่ง เพ็ญตระกูล 5. วิบูลย์ ชำนาญ 6. แสงอรุณ ชูเวศ
7. ประสาน เจตจำลอง 8. ศฤงคาร มณี 9. สิงห์ ธีระเนตร
10. ผาสุข สมรรคะบุตร 11. ประไพ ตะปานนท์ 12. คำปัน ธีระใจ
13. บุญมี ภักดี 14. แฉลม มหาเดช 15. บัว สีมงคล
16. สมเกียรติ บุญสมบัติ

รุ่น 7 พ.ศ. 2483 (เตรียมวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น 2)

1 .ดาเล็ก นานากุล 2. จรินทร์ เบน 3. เจริญ แดงสุวรรณ
4. เพ่ง เพ็ญตระกูล 5. ชุษนะ รามสมภพ 6. ชีวัน ณรงค์ชวนะ
7. ชลอ ถาวรนันท์ 8. ชูวงศ์ สุจริตกุล 9. ชิน ฤทธิเดช
10. เต็ม กนิษฐานนท์ 11. ถาวร วิริยะ 12. ถิน วิเศษ
13. ถนอม ตระกูลอินทร์ 14. ทวีป รัตโนสถ 15. ทองเติม ญาณสุคนธ์

16. ทุนอ่อง เจริญมิตร
17. ทวีผล สมุทรประ
18. ทวีป เจริญสิน
19. ทำนอง รุ่งสัมพันธ์
20. ธวัช จะเรียมพันธ์
21. ธวัช ชูเกียรติ
22. ธรรม เปิดใจช่วย
23. นครินทร์ จาติกรัตน์
24. นิล ธรรมจารีย์
25. ไสว ขุนทอง
26. สุวิทย์ เจตะภัย
27. สำรวย อุเทนสุต
28. สงวน โรจนะนาค
29. สำราญ วรรณศิริ
30. สนอง แมตติชวลิต
31. สม แสนจิตต์
32. สมัย เจริญรัถ
33. สุเทพ เผ่าชัย
34. สุทิน วัฒนสมบูรณ์
35. สมหมาย จิโนภาษ
36. สมหวัง ขาวสะอาด
37. สลิด นุชเวช
38. สละ สินธุรัตน์
39. สส้อย สีหะเนิน
40. สัมฤทธิ์ พิษณุธนารักษ์
41. สุวรรณ ชีวะปรีชา
42. ไพศาล มุสิกโปฎก
43. พยุง ค้าแพรดี
44. โอสถ ณ สงขลา
45. อัญเชิญ ชมพูโพธิ์
46. อรุณ ประสังสิทธิ์
47. อนงค์ เถินสกุล
48. อุดม ลี้บุตร
49. อุดม บูรณะกานนท์
50. อังชัญ นิทธยุ
51. เอื้อม คังสนันท์
52. อุทัย สุนทโรทก
53. อนงค์ กินาวงศ์
54. บรรลุ ศิวะแพทย์
55.บุญนำ รัตนเทวิน
56. บุญช่วย อยู่รอด
57. บุญรัตน์ ใจขวัญ
58. บุญเลิศ ชายคลอง
59. บรรจง สุนทรศาลทูน
60. บุญนึก พิชากร
61. ไพจิตร วัฒนสุข
62. บำรุง ปัญญวัฒโน
63. พิพัฒน์ สุจินดา
64. ประยงค์ ชูชาติ
65. ระมิตร หุสะสิงห์
66.ประพันธ์ วณีสอน
67. ปราณี แจ้งเจนกิจ
68. ประเทือง สายพันธ์
69. ประทีป บุษปวรรธนะ
70. ปาน วิภาตศิลปิน
71. ประคอง วงศ์กาฬสินธุ์
72. ประจิตต์ จันทร์ไพบูลย์
73. ปราโมทย์ วานิชกร
74. ประสิทธิ์ วงศ์จินดา
75. ประสิทธิ์ นรเดชานนท์
76. ประสาน วงศ์แดง
77. ผจญ มาระการ
78. วิรัต ศิริกุล
79. ประวิทย์ คุณาพัทธิ์
80. ไม สุริยวงศ์
81. ยนตร์ ราวีศรี
82. ยรรยง ทุมานนท์
83. ผัน โภชฌงค์
84. ระดม เศรษฐีธร
85. รื่น ดิษยบุตร
86. ระพี สาคริก
87. เรืองศรี บุรณศิริ
88. เลื่อน จันทรกุล
89. ลิขิต ทุ่งกาวี
90. วิเชียร ไศลบาล
91. วีระ กระจ่างเวช
92. วันสิทธิ สหัสสานนท์
93. ศุลี บุญยาศวิน
94. สฤษฎ์ สฤษฎ์พงศ์
95. แข็ง สีตะธานี
96. ประไพ ตาปานนท์
97. สวิง อินทกนก
98. ประเสริฐ ศิริโพธิ

รุ่น 8 พ.ศ. 2484 (เตรียมวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น 3)

1. เกษตร ณ นคร
2. แก้ว ศรสูงเนิน
3. ขุนของ แท้สูงเนิน
4. คำหมั้น อูยี
5. คำรณ พรหมารัตน์
6. สันต์ จันทรางกูล
7. จำลอง มาลาวงศ์
8. จินดา จันทรเกษม
9. จรัญ แจ่มสะอาด
10. เฉิด จรัสวงศ์
11. ฉลอง กุญชร ณ อยุธยา
12. ฉลอง คงเครือ
13. ชูเกียรติ อิฐรัชฎ์
14. ชัช เหล่าตระกูล
15. ชอ้อน หมั่นภักดี
16. ชวน พงษ์สุวรรณ
17. ชะลอ นิตยสมบูรณ์
18. โชค รัตนผัสสะ
19. โชคเชิด สาริมาน
20. ซอ ธรรมจารีย์
21. ดำรง วรรณาลัย
22. ดวง เตชะโกมล
23. ถม ธรรมบุตร
24. ทองอยู่ อึ้งวิบูลย์
25. ทรงศิลป์ สุจริตกุล
26. ทองกร สามารถ
27. ทอง มาละวิชัย
28. ทอง ทองอู่
29. นึก จันทรภูมิ
30. นิวัตร ตันติวนิช
31. นิบูรณ์ บูรณศิลป์
32. นิสสัย กาญจนชีวะ
33. บุญธรรม คิรีรัตน์
34. บุญเทอญ สายศร
35. บุญทวี โสปิต
36. บุญทรง เทียนประภาส
37. บุญช่วย พงษ์เสนา
38. บุญส่ง ไชยวัฒนา
39. บุญนาค ยิ้มประยูร
40. บรีห์ ภักดีกุล
41. บุญช่วย พันธุ์รัตน์
42. บุญยง เมืองพระ
43. บุญแจ้ง พัตรปาล
44. บันลือ ไทยชน
45. ประภาศ นิตย์จินต์
46. ประเดิม ฐิตะฐาน
47. ปรีชา ยุกติรัตน์
48. ประชุม แดงสุวรรณ
49. ประเสริฐ วิสุทธิแพทย์
50. ประดิษฐ์ เปี่ยมมงคล
51. ประกอบ รอดโพธิ์ทอง
52. ปรีดา จิตติปราโมทย์
53. ประเทือง ธนะจันทร์
54. เปล่ง ปากบ่อง
55. ประเคน ปัทมะเทศ
56. ประโมทย์ วาณิชกร
57. เผย ตรีเพชร
58. พังคี เมืองแทน
59. พยงค์ แช่มประเสริฐ
60. ม.ล.พรพันธ์ ณ อยุธยา
61. พิชัย มนธาตุผลิน
62. ไพฑูรย์ สุนทรนาค
63. พิพัฒน์ สุจินดา
64. พัน มาลีวรรณ
65. พิสิษฐ์ จงสรวิทย์
66. ไพศาล ฮั่นยะลา
67. พินิจ สุจินดา
68. พจน์ เพชรบูรณิน
69. เมฆ บุญพราหมณ์
70. มีชัย ธีระเนตร
71. เยี่ยม ศิรินันท์
72. เลื่อน ศิริอุดม
73. หลั่น สุวรรณพงศ์
74. ไหว ภิญโญ
76. สละ เพ็งโตวงศ์
77. สมัย คำเพิ่มพูน
78. สุนันท์ สุวงศ์
79. นิคม ดำรงกิจเกษตร
79. สุนันท์ สุวงศ์
80. สมพงศ์ วิเศษ
81. สมพงศ์ สุจริตกุล
82. สวาท เจริญศาสตร์
83. สุข สีเทา
84. สนิท กนกรัตน์
85. สง่า สุภาภา
86. สมิตย์ เทเพนทร์
87. สมศักดิ์ ทองศรีสุข

88. สมโชค เสรีรัตน์
89. สัมฤทธิ์ วงศ์เลิศ
90. สุภชัย รัตนกาฬ
91. สมพงศ์ สุวรรณ์เคหะ
92. สถิต เกตวัลต์
93. สกล เขื่อนสุวรรณ
94. สมศักดิ์ ชุติมา
95. สมศักดิ์ รักตะวัต
96. สัมฤทธิ์ ศรีราชพนมปาน
97. ไสน ดนตรี
98. สัมพันธ์ ทะแกล้วพันธุ์
99. สาคร กุลมาตย์
100. ศิริ นิตยะ
101. ศรีนวล สุริยะแก้ว
102. ศฤงคาร บุญรัตน์
103. ศวง เจริญจิตร์
104. อุดม กาญจนวิจิตร
105. อินทร์แต่ง ภักดี
106. อู๊ด พงศ์สุวรรณ์
107. อารี สิทธิมังค์
108. อุทัย พรหมมินทร์
109. อาทร ทัพพะรังสี
110. อรุณ เมนะคงคา
111. อรุณ ใจปี่ยม
112. อารี วิไลยมาลย์
113. จัตุระ นนทลี
114. จำเนียร มีเดช
115. พินิต สุจินดา
116. ปทุม แดงสุวรรณ
117. ถม ชัมบุญ

รุ่น 9 พ.ศ. 2485 (เตรียมวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น 4)

1. แก้วเมือง ต๊ะวิชัย
2. แก้ว วังน้อยกุล
3. แก้วมูล รัตนพงษ์
4. โกศล หงสกุล
5. จรัญ จารุวัฒนา
6. จินดา จึงประเสริฐ
7. จำนวน เนตรวิจิตร
8. ฉลาด สังขภูติ
9. เฉลิม ประทุมวงษ์
10. ชาย พรนิมิต
11. ชุณห์ ทวิสุวรรณ์
12. ชูกลิ่น วาฤทธิ์
13. ช่วง กัลยาณมิตร
14. ดิเรก พุ่มคชา
15. ตาน รัตสังกร
16. เติมศิริ ธรรมสโรช
17. ถนอม ทองประเสริฐ
18. ถวิล ละอองทัพ
19. ถาวร วิเศษจินดา
20. ถิน คันธะเสน
21. บรรเทิง พร้อมพวก
22. บุญเกื้อ สวาสดิ์รัตน์
23. บุญชวน สาครินทร์
24. วีระ สง่าศรี
25. ทวี เวทะธรรม
26. บุญธรรม ตันฑประภา
27. บุญธรรม ทองกวาว
28. วินัย วานิช
29. บุญมาก บุญไทร
30. บุญเย็น สุวรรณอัตถ์
31. มนูญ พิมสาร
32. บุญเรือง เรืองยศ
33.เฉลิม แก่นหอม
34. บุญสม แสงศรี
35. สุโรจน์ ห้องโอสถ
36. ใบ แก้วมณี
37. ประคุณ ชินวัฒน์
38. ประจิตต์ โรจนประดิษฐ์
39. ประชุม ชลทรัพย์
40. ประดิษฐ์ ฤทธิ์เรืองเดช
41. ประพัฒน์ สิทธิสังข์
42. ประยูร วรธงไชย
43. ประยงค์ ตันวัฒนกุล
44. ประยงค์ ประยูรหงส์
45. ประวิชย์ ประดิษพงษ์
46. ประสาน เทียมทิน
47. ประเสริฐ ศิระวงศ์
48. ปรีดา ลาภเกษตร
49. ผดุง จันทรุเบกษา
50. พันธุ์เลิศ บูรณศิลปิน
51. พิกุล อินตะนัย
52. พิเชษฐ์ เกสรแพทย์
53. พิสิษฐ์ สุวรรณวาสี
54. โพธิ์ วรรณพักตร์

55. ไพโรจน์ ลิปิกร
56. ระยัน ชุ่มภาณี
57. รังสี สุขุมินทร์
58. รังสิต ทัศนพยัคฆ์
59. รัตน์ ชลรัมพี
60. เรวัตร โชติกเสถียร
61. ร่วมจิตต์ มาตาพิทักษ์
62. วรุณ ประทีปเสน
63. วัฒนา คลายพสูตร
64. วิชัย พหลโยธิน
65. วิชัย สุวรรณประเสริฐ
66. วิสุทธิ์ วัชรากุล
67. วรจิตร โอชาพันธ์
68. ศรีฉันท์ นาคะประทีป
69. ยุทธ พงพันธ์
70. ม.ล.พรสุทธี ลดาวัลย์
71. สังเวียน โพธิ์ศรี
72. สันต์ วีรานันท์
73. สละ พิกุลสวัสดิ์
74. สวัสดิ์ บุญไทย
75. สมุทร วิมุกตานนท์
76. สวาสดิ์ เพชรไทย
77. แสวง เชื้อชาติ
78. แสวง ทองพันชั่ง
79. ไสว นนทรีย์
80. สุขุม อาบประดิษฐ์
81. สุธรรม จิตต์ประจง
82. สุรัตน์ ชลทรัพย์
83. สุวรรณ จุลปาณะ
84. โพธิ สวนเจริญ
85. สุขเลิศ สุขใจ
86. สมบัติ สมุทมาลัย
87. สมบูรณ์ ถนอมคุณ
88. สมพงษ์ ทองเมือง
89. โสภิต เนาวรังสี
90. แสน อินทราวุธ
91. สำราญ ดำรงรัตน์
92. สำรวย วงษ์สุวรรณ
93. หอมจันทร์ บุญส่ง
94. อนันต์ สุขเสารัจ
95. อรุณ ติคำ
96. อัมพร ภูมิวิเศษ
97. ระไร วิชัยขัตคะ
98. ตี๋ แซ่ลี้
99. ทองอินทร์ ไชยชนะ
100. จันทร์แก้ว วงศ์เต็ม
101. เขียน ชมภูแก้ว
102. สมัย สุคนธพันธ
103. สวัสดิ์ พันธุมาตย์
104. ไมตรี จุลตระกูล

รุ่น 10 พ.ศ. 2476 (เตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น1)

1. กวี มีนะวนิช
2. กลินท์ อิงคะวัต
3. เกรียงไกร ศรโชติ
4. เกลื่อน ไชยสังข์
5. จรูญ เกิดพิพัธน์
6. จำนง โพธิสาโร
7. จรวย ปัทมดิลก
8. จรูญ เล็กมณี
9. จรูญ สังขนนท์
10. จรูญ วิมลนิตย์
11. จรูญ วรอท
12. จิรันทร์ เพ็ญสุข
13. ฉลาด วงศ์ยะลา
14. ชุบ วิลัย
15. เชาว์ เสมอตน
16. ชิด ทั่งสุสังข์
17. ชูวงค์ ถนอมกุลบุตร
18. ชาญ กนิษฐานนท์
19. ชนะ บุญยสิทธิเสนีย์
20. ชูเลิศ จารุจินดา
21. ถวิล นีระ
22. ดัด ดริสนะกลิน
23. เทียน ไตรเวทย์
24. ทวิ แสงสวาสดิ์
25. ทองอินทร์ อัถพาส
26. เทอด เหลืองอ่อน
27. ทวิช แสงธรรม
28. ทวี อยู่ประเสริฐ
29. เทียน ภักดีกุล
30. เทียนศิริ วิริยศิริ
31. ธำรง ชุนหะนันท์
32. นัด ศิริวานิชย์
33. นิรัตน์ วิมลศิริ

34. นามพันธุ์ ณ ถลาง
35. นิยม พนายางกูร
36. บุญประเสริฐ ณ เชียงใหม่
37. บุญวิทย์ พันธชาติ
38. รัตน์ ใจกล้า
39. บุญเลิศ งามวิลัย
40. บุญทริก ภะรตะศิลปิน
41. บุญส่ง ศรีอำไพ
41. บุญทริก ภารตะศิลปิน
42. เอกชัย สมเล่ห์
43. ประสิทธิ์ มาลยเวช
44. ประสาท กนิสกานนท
45. ปลั่ง ทับทิม
46. ประสิทธิ์ สังขศิลปิน
47. ประกิจ วีระศิลป์
48. ประกอบ กาญจนศูนย์
49. ประสาท โง้วรี่เส็ง
50. ประเสริฐ ไทยสวัสดิ์
51. ประธาน อารยะวงศ์
52. ประยงค์ เปลี่ยนเมือง
53. ประยงค์ ศรีกาฬสินธุ์
54. ประวัติ บุญยนิวาส
55. ประดิษฐ์ สืบสนธิ
56. ประสิทธิ สังข์นิลแก้ว
57. ประสงค์ สุขรังสรรค์
58. ปรีดา จาติกวนิช
59. ประวัติ จาติกวนิช
60. ผานิต กเสตระทัต
61. ม.ล.พิมล มาลากุล
62. พิศิษฐ์ ศศิผลิน
63. พันธ์ ผ่องอำไพ
64. พนอ เปี่ยมสุวรรณ
65. พินิต สุวรรณชฎ
66. พร เรสานนท์
67. พันธุ์เทพ มาละวิชัย
68. พัสกิจ ธาตุสุวรรณ
69. ไพโรจน์ โสพรรนรัตน์
70. ฟื้น ขันธมิตร
71. มาโนช โล่ทอง
72. มนู สุวรรณปุระ
73. มานพ ฉิมประภา
74. รุจิ พรหมประกาย
75. อาทิตย์ เจริญภักดี
76. เกียรติ พฤกษ์ประมูล
77. วินัย ทองชาติ
78. วิเชียร สุนทรสวัสดิ์
79. วัฒนา วัฒนสุข
80. วิเชียร แสงทอง
81. วาส หนอมเจริญ
82. วิสิทธิ์ บุญยจินดา
83. วินิจ แจ้งศรี
84. วิจัย สวัสดิ์เกียรติ์
85. สมบูรณ์ ภักดี
86. สุวิทย์ สระทองคำ
87. สำราญ กิจวิสาละ
88. สมจิตต์ กลั่นเจริญ
89. เสนอ ผาสุกดี
90. สนอง นิลวานิช
91. เสวียน หอมนาน
92. สุบิน รัตรสาร
93. สัมพันธ์ ควรประเสริฐ
94. สุดชา ชะมะลิต
95. สรเดช สิงห์สถิต
96. สมจิตต์ ตังสุรัตน์
97. แสวง คงด้วงแก้ว
98. สุเมธ เกื้อกูลวงศ์
99. ไสว พุทธพงษ์
100. แสวง วงค์สังข์
101. แสวง ภูศิริ
102. เสรนี ชุมสมุทร
103. ธรรมศักดิ์ สุวแพทย์
104. สำเนา รักตระกูล
105. ศิวชาติ วรทรัพย์
106. สรวง บุญยาคุม
107. สนั่น สุขสนอง
108. สุชีพ รัตนสาร
109. ทิพย์ ทองเนื้อแปด
110. สามารถ บุญยืน
111. ศักดิ์ วัฒนากูล
112. สมศักดิ์ วราหะ
113. ดำรงค์ นาวานุเคราะห์
114. อารมณ์ รัตนสาร
115. อินทรีย์ พีลี
116. เอื้อ เฮียงกูล
117. จำลอง นุตตะลังค์
118. เสริม บุญยาทวี
119. มนัส สุวรรณสทิตกร
120. วิชัย เฟื่องคอน
121. สิงขร ถาวรประเสริฐ
122. ศรีนวล พงษ์พันธุ์

123. มรกต เมฆพัฒน์

รุ่น 11 พ.ศ. 2487 (เตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น 2)

1. เกียรติ สุนทรพงศ์
2. กุหลาบ เชาวน์ปรีชา
3. กุญชร วัฒโนทัย
4. แก้ว ศิริกูล
5. เขียน กองจันทึก
6. จาดูร กองสาร์
7. จารีย์ สังข์ดุล
8. จุลศักดิ์ บุญชินะ
9. ฉัตร พุ่มสุทัศน์
10. เฉลิม ก้อนสมุทร
11. แฉล้ม ไทยประยูร
12. ชนะ บัววิรัตน์
13. ชนะ ใจสุข
14. ชะลอ แก้วมณี
15. ชาญชัย ชนะณรงค์
16. ชิต สุวรรณโชติ
17. ชีวา ธุระภาคพิบูลย์
18. เชษฐ์ สหัสสานนท์
19. ชม สุนทรสร
20. เชาวน์ อินทรทัพ
21.ชัยโย มังกรพันธุ์
22. ชนันท์ พะลายานนท์
23. ตระกาล ทรัพย์มณี
24. ทวี จำรูญรัตน์
25. ทำนอง ตัณฑะเตมีย์
26. ทองม้วน สังข์ศิลา
27. ธนัตถ์ เศรษฐกร
28. นันทพร วิจิตรวรการ
29. นิเวศณ์ เทพทำพันธุ์
30. บรรจง บรรณการ
31. บรรเจิด คติการ
32. ชาญ จิตตาลาน
33. บุญจริง ขวัญยืน
34. บุญช่วย อีมอก
35. บุญแปง ขยัน
36. บุญมี ชูติกุลัง
37. บุญเลิศ บำรุงผล
38. บุญสืบ วัฒนะโชติ
39. บุญส่ง สรรพศรี
40. ประกาย จันทโรจน์วงศ์
41. ประกอบ พุกกะเปรม
42. ประคอง เสืออิ่ม
43. ประจวบ มหาดิลก
44. ประจวบ เทพจันทร์
45. ประจักษ์ ไวยิ่ง
46. ประชุม เพ็งคะนังค์
47. ประดิษฐ์ สืบสนธิ์
48. ประพจน์ หุตตะสิงห์
49. ประหยัด จันทร์พวง
50. ประโยชน์ นาคสวัสดิ์
51. ประวัติ เสวตกนิสถ์
52. ประเวศ ศิลปิกุล
53. ประสงค์ ชนะกานนท์
54. ประเสริฐ เจิมพร
55. ปาน ธรรมประวัติ
56. ปราโมทย์ จำลองทรัพย์
57. ปรีชา คู่เทียม
58. ปุริสะ เลาหะพันธ์
59. ปรุง ไรแสง
60. ปรุง แจ่มกระจ่าง
61. ผลิน สิงหะผลิน
62. พล คุนาพัทธ์
63. พยนต์ จิตมิตร
64. พยุง ปฏิมาประกร
65. แผ้ว ดิษเลิศ
66. สุรีย์ รัตนอุดม
67. มาสก รังควร
68. มนู สมิตพันทุ
69. มนตรี เฉยสะอาด
70. เล็ก ธรรมนูญรักษ์
71. ล้วน พงศ์สถาพร
72. โลม คุ้มสุพรรณ
73. วิชิต ลำเลียงพล
74. วิเชียร พันธ์เพ็ง
75. วิชาญ ศิริผล
76. วิทิต แม้นทอง
77. วิบูลย์ ปิติวรรณ
78. วิรัตน์ เจริญพิพัฒน์

79. วิรัตน์ พุทธโกษา
80. วีระ ธรรมจินดา
81. วุฒิ พรหมสมบูรณ์
82. วันชัย เรืองสวัสดิ์
83. สะสม ชัยพันธุ์
84. สง่า เกิดพิบูลย์
85. สง่า ยุบล
86. สกาศ พึ่งบุญ ณ อยุธยา
87. สวัสดิ์ ชัยบัณฑิตย์
88. สัญญา เจริญหลาย
89. เสมา ฉวีงาม
90. ศรีสวัสดิ์ รณะนันท์
91. สมหมาย กปิลานนท์
92. สมพล หิญชีรนันท์
93. สมศักดิ์ เฉลิมฤทธิ์
94. สมโภช สุวรรณวงศ์
95. สมพันธ์ วิเทศวรกิจ
96. สมพงษ์ ปโชติการ
97. สมแก้ว ณ ลำปาง
98. สมชาติ ชอุ่มทอง
99. สมทบ ชัยพันธ์
100. สมบัติ วงศ์พรหมเมฆ
101. สมเพชร ปุกมณี
102. สุวรรณ ฟักเขียว
103. สุวรรณ เผ่าช่างทอง
104. สุขุม มิลังกูร
105. สุเทพ ทองมั่ง
106. เสรี ภูมิสุวรรณ์
107. เสนาะ วิลาวรรณ
108. แสวง เพ็งอุดม
109. สำเนียง ลุมพิกานนท์ 1
10. สังสุทธิ์ ผลชีวิน
111. เสริมศักดิ์ ชูศิลป์
112. ส่วยหม่าน อำไพ
113. ไสว นุชพงศ์
114. อนันต์ ทัตตะวร
115. อนันต์ โกเมศ
116. อรุณ ตุรงค์เรือง
117. อรุน เลี่ยนทอง
118. อรุณ วุฒิการ
119. อนุรักษ์ อิศรางกูร ฯ
120. อารี แก้วกรณ์
121. อาคม ลพสุนทร
122. อรรณนพ เดอเยซู
123. อุดม ปโชติการ
124. อุดม ทัยมณี
125. อุดม อำนวยสวัสดิ์
126. อุดม รัตนประทุม
127. อุ่นเรือน กันธมาลา
128. อุไร โสภณ
129. อำพัน พินธุโยธิน
130. อัมพร สารภีเพ็ชร์
131. อบ นาคอ่วม
132. สุทิน สยามานนท์

รุ่น 12 พ.ศ. 2488 (สถานศึกษาเกษตรแม่โจ้ รุ่น 1)

1. สุภพ กันธมาลา
2. ประจวบ ขจีจิตต์
3. บุญรอด รัตนบุตร
4. ไกรศรี แสงแจ่ม
5. เกษม หวังชนะ
6. คเชนท์ พละเสน
7. ดิเรก บุญเลิศ
8. ตระกูล สุวรรณโพธิ์ศรี
9. ตุ้ม อำพล
10. ทองเลี่ยม มณฑล
11. ธานี ภมรนิยม
12. นิคม เจริญมิตร
13. บุญใส สุสาร
14. ปราโมทย์ ศิริกูล
15. ประศาสตร์ จีระมณีมัย
16. ประภากร ยุทธศาสตร์โกศล
17. พิสัย จิตโรภาส
18. ไพโรจน์ สมิตะโยธิน
19. พิจาร สายะศิลป์
20. ปรีชา ชาญสงวน
21. มณี เชื้อวิโรจน์
22. ปรีชา ชาญสงวน
23. สำเริง อนุมัติราชกิจ
24. พัลลภ วรรณวงค์

25. นพรัตน์ พรหมกันธา
26. วีระ แสงทิพย์
27. วิชิต อมรินทร์
28. วิชัย เจริญวัฒน์
29.วิศิษฐ กนิษฐานนท์
30. ศรีวงศ์ คำเกตุ
31. สมาน สุขสมบูรณ์
32. สมพร บูรณาหาร
33. สงัด ท้วมเจริญ
34. สุรินทร์ พงษ์โสภา
35. สมพันธ์ วินิจฉัยกุล
36. สมพงษ์ หาญกำจัดภัย
37. สว่าง พฤกษาชีวะ
38. สมพงษ์ บุญเย็น
39. สุนทร บุญญฤทธิ์
40. สมศักดิ์ ทองอร่าม
41. อำนวย กาฬปักษ์
42. อเนก สิงโตโรจน์
43. บัญญัติ โกมลวาท
44. โยธิน อนันต์
45. สรหัส โชติกเสถียร
46. ไสว กระต่ายจันทร์
47. ม.ล.อัคนี เนาวรัตน์
48. อุทัย ธนะปัญโญ
49. สวัสดิ์ สาเมือง
50. เอื้อม ทองมาก
51. ยอร์ช ดุ๊ก
52. อภิชา เมืองมั่งคั่ง
53. เฉลิม ผาสุก
54. ดำรง ศิริโกมล
55. บุญเติญ ไมตรีจิต
56. ปราโมทย์ อังศิริกุล
57. พยันต์ มหาวัจน์
58. ภิญโญ อุกฤษณ์
59. สมมาตร ธรรมานุวงค์
60. สุชาติ เกิดสมบุญ
61. สม ไพบูลย์
62. วิง ลูกจันทร์

รุ่น 13 พ.ศ. 2490 (สถานศึกษาการเกษตรแม่โจ้ รุ่น 2)

1. โยธิน อนันต์จิตต์
2. พล คุณาพัทธ์
3. กาญจนศิลป์ มีสุข
4. เกษม อินทรกุล
5. โกศล บวรโกศล
6. กมล บุณยประยูร
7. คงทน เครือแก้ว
8. จินดา ศิริผ่อง
9. จินันต์ ตัณฑศรี
10. เฉลิม เสนารักษ์
11. ชัยศรี สาริกบุตร
12. เชาวน์ นันทดี
13. เชิดจิตร สิงหนาท
14. ชัยรัตน์ เจริญประสิทธิ์
15. ชาคริต จุลกเสวี
16. เจริญ เข็มสวัสดิ์
17. เฉลิมวงศ์ พรหมลัมพัก
18. ฉัตรชัย ยรรยง
19. เฉลิม จันทรสุต
20. จำลอง หงส์ยนต์
21. ชม ทัปนวัจ
22. ทวีศักดิ์ มลิกดิลก
23. เทียน ไตรธรรม
24. เทพ ปัญจวัฒน์
25. ทรวง คงเจริญ
26. ธรรม เทศนา
27. ตั้ง กลมแก้ว
28. ณรงค์ เชื้อสุวรรณ
29. ณรงค์ฤทธิ์ วิจิตรจันทร์
30. น้อม ขันติคุณ
31. นพ วรรณราชู
32. บรรพต ทัพทวี
33. บุญยงค์ ปนะมณฑา
34. บัญญัติ ศรีเนตร
35. บุญครอง กาญจนกุญชร
36. ประเสริฐ สิมมาทัน
37. ประพันธ์ นิยมะจันทร์
38. ปรีชา วงศ์ประเสริฐ
39. ม.ร.ว.ปรัชญากร วรวรรณ
40. ปิฏฐะ บุญนาค
41. ประจัน สายแก้ว
42. ประชุม บุญทิม

43. ประยุทธ บัณฑุกุล
44. ปชา ลาภานันต์
45. ปรีชา นงนุช
46. ประยูร แต้มบรรจง
47. ประจวบ เสนะวีณิน
48. มานิต นิภารัตน์
49. พิชัย ลาภเกสร
50. ไพบูลย์ นาคะเสถียร
51. ภุมรินทร์ ภุ่มขจร
52. ภุชงค์ กาญจนโกมล
53. พยม สิงห์กุล
54. วิชัย สิงห์กุล
55. วิฑูรย์ กำเนิดเพชร
56. วิจิตร์ พรหมจรรย์
57. วิสุทธิ์ เลาหวิวัฒน์
58. วิจิต โกศัลวิตร
59. วิถี องศามาล
60. บุญทัน สุวรรณศรี
61. เพ็ชร วัฒนาพร
62. เยี่ยม รักษาสัตย์
63. สินสมุทร์ นุตตะรังค์
64. สะอิ้ง ปืนงาม
65. ไสว เมฆมุกดา
66. สง่า สุขสุโชค
67. สวน อินทรามะ
68. สมศักดิ์ ยอดวิเศษ
69. เสถียร สุวินทร
70. สุเรนทร์ ธีรเกษตร
71. แสงอรุณ ตุวินันทน์
72. สมชาติ เมืองชื่น
73. สมัคร มณีวงศ์
74. สิงห์ทอง ไก่แก้ว
75. สนิท โพธิ์นาคเงิน
76. สมชาย ชื่นชู
77. สง่า เนตรหิน
78. สุภาพ กันธมาลา
79. ศรีทัศน์ ทองบ่อ
80. วิรัตน์ เผือกวัฒนะ
81. น่วม โพธิ์มีศิริ
82. สมโพธิ์ บุญมา
83. สมิงพงษ์ สุรวดี
84. เศียร สุขประเสริฐ
85. ศิวชัย วรทรัพย์
86. ทองด้วง ตั้งใจ
87. อัชชา รมยะนันท์
88. อนันต์ โทนบุตร
89. สุชาติ ชำนิยะ
90. ประโชติ สโมสร
91. อารมณ์ นิโรจน์
92. อวจ แจ่มเมฆ
93. อุทัย วงศ์วิเศษ
94. โอภาส สุวรรณเหนือ
95. ลอย คำชื่น
96. วิเชียร ทรงธนศักดิ์
97. บุญธรรม บูรณนัติ
98. บุญช่วย แช่มสุวรรณ
99. สุเทพ จาตุรงคกุล
100. สำราญ วุฒิสัตย์
101. สัมพันธ์ อุดมลาภ
102. พยุง บุญศิริ

(พ.ศ. 2491 งดรับนักศึกษา 1 ปี)

รุ่น 14 พ.ศ. 2492 (อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 1)

1. นิยม ภูวรักษ์
2. บุญรอด ชัยวงศ์
3. ส่งศรี ศัตรูลี้
4. ทวี หอมชง
5. พิทย์ สุริยเดช
6. สมพงษ์ คุณประสพ
7. ธงชัย วงศ์เสรี
8. ณรงค์ พรหมมาลี
9. จำรัส ศรีจันทร์
10. สันหจิตร ฐาปนะดิลก
11. สมนึก ทาดี
12. สนิท ทองสง่า
13. พินิจ ยมเสน
14. บรรณ บูรณ์ทอง
15. สมร พรมเพชร์
16. กังวาล ดำริอนันต์
17. อำนวย รุ่งเรือง
18. ยรรยง สิทธิชัย

19. พายัพ เป้าประจักษ์
20. สมศักดิ์ พิชัยศิริ
21. ทุ่น อารี
22. ไพศาล อนุศศาสนนันท์
23. สมศักดิ์ ฉวีวัฒน์
24. วิรัช บุญยรัตพันธ์
25. บุญยืน สุวรรณศร
26. ประเสริฐ แก้วนุ่ม
27. วิจิตร กฤษณบำรุง
28. สุทิน ห้วยเรไร
29. สายัณห์ เอี่ยมประชา
30. ณรงค์ศักดิ์ มหาวรรณ
31. วัน ไชยแก้ว
32. ชนะ สินธุเดช
33. จันทร์แก้ว เมืองใจ
34. ปิติ ยุวนิมิ
35. จรูญ สุขเกษม
36. นิพนธ์ ชัยสุริยา
37. ศิลป์ ศัลยพงศ์
38. วิชิต ตัณฑิกุล
39. อรัญ กฤตานุสรณ์
40. ศรีมูล บุณรัตน์
41. พิชาติ วงศ์เงิน
42. บรรจง ศรีเจริญ
43. เทพประสงค์ วรยศ
44. วิทยา สิงคกุล
45. บุญเจือ สุทธวนิช
46. สมบัติ เอมแย้ม
47. อนันต์ แจ่มศรี
48. อุทิศ ชูโต
49. สกล สุวรรณสิทธิ์
50. บุญส่ง โฉมงาม
51. สุพร ลีละศิริ
52. ศักดิ์ สุวรรณศร
53. สุรินทร์ หิรัญบูรณะ
54. สมปอง มณีวงศ์
55. ทวี วังวาลย์เพชร์
56. อินทร์ทอง เมฆขยาย
57. สวง ทัพกฤษณ์
58. วิรัช วรชาติ
59. วีรวัฒน์ พูนทองดี
60. พลสินธุ์ สุวรรณประเทศ
61. อนันต์ วีระปัญญา
62. ณรงค์ จุลละปิยะ
63. อนันต์ แม้นวงศ์
64. บุญลือ สมบูรณ์วงศ์
65. หาญ กุลม์กำธร
66. สุวิทย์ วิวิธวร
67. สำเภา พิพิธภัณฑ์
68. ชะอ้อม แจ้งศรี
69. ประณุท จุณณานนท์
70. วีรสิทธิ์ เพชรบุญ
71. แสงอรุณ ตุวินันทน์

รุ่น 15 พ.ศ. 2493 (อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 2)

1. เกษม มัยยะ
2. โกวิท จิตต์จำนง
3. โกศล คูหาทอง
4. โกสุม สัณฑมาศ
5. วัชรชัย ชูชื่น
6. แก่น พุฒศรี
7. คำนวณ สุทธิ์จิตต์
8. เจริญ พรหมประเสริฐ
9. เจริญ ศรีเถื่อน
10. จินดา ม่วงสุขำ
11. จำนง ลักษณิยานนท์
12. จำนง อินเสือ
13. จำลอง ภูมิวิเศษ
14. จัตุรงค์ รัตนไชยศรี
15. ฉลาด คงสมุทร
16. เฉลียว นิ่มนวล
17. เฉลิม ศรีทองคำ
18. เฉลิม สุขปลั่ง
19. แฉล้ม สุขเกษม
20. เฉลิมพล สัตถาภรณ์
21. ชรินทร์ วิโรจน์ศิริ
22. ชาญ ลีนวัค
23. ชูรัตน์ มณีรัตน์
24. เชาว์ ทวีสิน

25. เชาว์ เชื้อหอม
26. ชัยมงคล สุวพานิช
27. ณรงค์ ประยูรทอง
28. ดุษฎี อนุภาษ
29. เติมพงษ์ สุขสถิต
30. ถวิล แสงศรี
31. ถาวร จันทนา
32. ทองเชิญ สายสังข์
33. มนตรี เมืองบุญ
34. ทม พูนสวัสดิ์
35. ทรงศักดิ์ รัถปัตย์
36. ทัฬห์จิตต์ บุรานนท์
37. ธานี เตชะโกมล
38. ธงชัย มากศิริ
39. ธัญญะ สุทนต์
40. นิคม มากดี
41. นิยม แสงศิริ
42. นวน ศิริเลิศ
43. นัทธี เพิ่มโภคา
44. บุญเอิญ มลินทสูตร
45. บุญนาค พรหมทันใจ
46. บุญเรือง รัตนวิไลวรรณ
47. บุญรอด ฉลองแดน
48. บุญเลื่อน บุญเรือง
49. บุญสม ชมชื่น
50. บุญเสริม สายศร
51. บำเพ็ญ ชุติมา
52. เลอสันต์ สุวรรณนิตย์
53. บรรจง วิลัยแก้ว
54. ประกอบ เม่งอำพัน
55. ประดิษฐ์ มัชฌิมา
56. ประมวล พิควัฒน์
57. ประทีป ศิวิโรจน์
58. เอกชัย ศรีคชา
59. ประพันธ์ สุริยไชย
60. ประภาส สายสุวรรณ
61. ประมูล ภานุเวช
62. ประยูร เจริญพันธ์
63. ประสาน ผงทอง
64. ประเสริฐ สุวรรณพงษ์
65. ปรีชา จุลโลบล
66. ผวนผิน ขำเพ็ง
67. ฝน มั่งคั่ง
68. วิเชียร สิงหจูฑะ
69. ไพศาล สมทรัพย์
70. พิชัย หงส์หิรัญ
71. พิทยา โรหิตเสถียร
72. พุธ เทียมสมบูรณ์
73. ภิญโญ วรีวัฒน์
74. ภูมิรัตน์ รัตตากร
75. มานิตย์ กาละดี
76. มงคล สวาสดิ์ญาติ
77. ยินดี นับแสง
78. ยุ้ย ซื่อสัตย์
79. ยอด นอมสันเพี๊ยะ
80. รัศมี ต่างมงคล
81. ลิขิต นุกูลรักษ์
82. วสันต์ โสมชาติ
83. วสันต์ สรรประดิษฐ์
84. วสันต์ อินทรัคคัมพร
85. วิโรจน์ จันทร์อินทร์
86. วิโรจน์ สุวรรณเลิศ
87. วุฒิ ชัยเนตร
88. ศรีผล วิทยะศักดิ์
89. ศักดิ์ สุวรรณพฤกษ์
90. สกล สายัณกูล
91. สมาน กตัญญู
92. สงัด วงศ์นายะ
93. สมาน ศรีธัญญา
94. สะอาด ฉัตรเกษ
95. ไสว พงษ์เก่า
96. แสวง ข่ายสุวรรณ
97. สมันต์ มุ่งสวัสดิ์
98. สุจิต ศักดิ์สูง
99. สุพจน์ การุณพักตร์
100. สุริชัย ภูริพัฒน์
101. สุพรรณ สุวรรณร
102. สุวรรณ หงส์ทอง
103. โสพิส เสมาภักดี
104. สมจิตต์ สนองนารถ
105. สมนึก คชเสนีย์
106. สมนึก พุ่มพวง
107. สมพล วรรณกูล
108. สมพร พินธุโยธิน
109. สำราญ ศรียาภัย
110. สัมฤทธิ์ มั่งมีศรี
111. สัญชัย นาคะพงษ์
112. สุนทร ผดุง
113. สุนทร พะหะละ
114. สุดจิตร เนตรประไพ

115. อโนดาต มานิตย์กูล
116. เอนก วิลัยรัตน์
117. อนันต์ สาตมูล
118. อนันต์ อินทุโสภณ
119. อภินันท์ ศรีสารคาม
120. อมร บุญเทศ
121. อินทร์สั่ง จิตรเกษม
122. อุบล จารึก
123. อุรุพันธุ์ บุญประกอบ
124. อัมพร มุสิกอง
125. เอื้อน เรืองประเสริฐ
126. คูณ สังฆะศรี
127. เชาวน์ ปานขาว

รุ่น 16 พ.ศ.2494 (อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 3)

1. กำธร ศรีเสน่ห์
2. โกวิท ณ เชียงใหม่
3. ขจัด มังคละคีรี
4. ชูพันธ์ เชาวน์ดี
5. สัญญา ชัยวงศ์
6. จรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์
7. จรินทร์ นาคศิริ
8. จารีต ลุมพิกานนท์
9. เฉลิม อัศเวศน์
10. ชูชาติ บุรณศิริ
11. ดวงดี ยอดเมือง
12. ตรีรัตน์ พรมศิริ
13. ต้อย ตั้งสง่า
14. โชติวุฒิ วรรณรสพากย์
15. ทวีศักดิ์ เจียรพันธุ์
16. ธาดา ดาระสวัสดิ์
17. ธงชัย อดทน
18. นิโรจน์ รัตนอุดม
19. นภดล สุจริตจันทร์
20. บุเรศ สะเทียนรัมย์
21. บัวลี บุญกอบ
22. บุญดี สุขใจ
23. บุญเลื่อน เกิดเพชร
24. บุญส่ง วรรณรัตน์
25. บรรจบ วรรณรัตน์
26. ประกิจ ซาแป
27. ประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา
28. ประทีป วาทกิจ
29. ประนิตย์ ณ นครพนม
30. ประยงค์ สายประเสริฐ
31. ปรีชา ทุมแต้ม
32. ปรีชา อบอาย
33. ธีรวัจน์ ธีรกสิกร์
34. พิจิตร แสไพศาล
35. พิทักษ์ สามัง
36. อรรณพ บูรณะยุกติ
37. ไพฑูรย์ นาคะลักษณ์
38. ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์
39. ไพโรจน์ สุขศิริ
40. ไพศาล สุภางคเสน
41. พัฒนเดช(วัฒนา) บุญนาค
42. ภิญโญ เชิงดี
43. มนัส ศิริมัย
44. มานพ เจ็งเจริญ
45. มีรัฐ บุลประเสิฐ
46. โยธิน วดีศิริศักดิ์
47. ยรรยง ชินะโชติ
48. ดิเรก ไรปิ่น
49. เรวัตร ช่ำชอง
50. เหรียญชัย บิณฑะวิหค
51. วิชัย ชมจุรัย
52. วิเชียร ตุ้มปี่สุวรรณ
53. วิจิตร ไชยเพิ่ม
54. วิสุทธิ์ วุฒิวงศ์
55. วีระ วัฒนกูล
56. ศรีบุญโญ จันทรานนท์
57. สกล สุวรรณสิทธิ์
58. สนิท อยู่อ่อน
59. สนิท สมโภชน์
60. สนอง ชินอ่อน
61. เสมอ ทวีวิกยการ
62. สวัสดิ์ ไชยมัติ
63. สาร วงศ์เรือง
64. สุชาติ วงศ์โต
65. สุพจน์ คูณผล
66. สุภิญญา เสาวคตภูมิ

67. สุนทร จำเนียรไวย
68. สุนทร จำปาเทศ
69. สังเวียน บำรุงศรี
70. คิด เฉลิมวรรณ์
71. สมบูรณ์ จุระเสถียร
72. สมพงษ์ คุ้มแถว
73. สมมิตร สุทธิธรรม
74. อรุณ รุดดิษฐ์
75. อุดม พรหมขัติแก้ว
76. ชูเกียรติ เชาวสันต์
77. ชูเดช พรหมปัทมะ
78. ชุมพล แสนโคตร
79. ทองดี บัวงาม
80. เอนก มังตรีสรรค์
81. ธีระ พันธุ์ปัญญา
82. นิเวศน์ เชิงปัญญา
83. บงการ ณ นครพนม
84. ประชา วิสูตรโยธิน
85. ประเวทย์ อาชวสมิต
86. ปรีชา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา
87. ม.ล.พร้อมศักดิ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
88. วิสูตร ปัตรประกร
89. มณฑล ศรีสวรรค์
90. โยธิน โรหิตเสถียร
91. สำราญ ลายทอง
92. เลื่อน ธนะแพทย์
93. วสันต์ เพชรบูรณิน
94. วิชัย วรรธโนทัย
95. วัชรินทร์ ณ ลำปาง
96. ศรีปาน สุขสินชัย
97. แสดง สิงหะวาระ
98. สวาท สินธุเสน
99. สวัสดิ์ ธะวิชัย
100. สุชาติ ยงใจยุธ
101. มังกร จูมทอง
102. ปธาน(สุนทร)พานิสุทธิ์
103. สมถวิล สุภานันท์
104. สมโพธิ นาคอุดม
105. สมหวัง รัตนราช
106. อนงค์ ดีฉนวน
107. อารีย์ ดีรัตน์
108. บุญธรรม สิทธิโชค
109.จรูญศักดิ์ อรุณสิทธิ์

รุ่น 17 พ.ศ.2495 (อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 4)

1. โกมล เกรียงไกร
2. ขวัญชัย วงศ์สกล
3. ชาญ ชลภักดี
4. เฉลิมพันธุ์ เสนาไชย
5. ชาย วัชรเสถียร
6. ดำรง ดินสม
7. ทรงศักดิ์ สุภาวนี
8. ธรรมนูญ ยุวเวศ
9. นิยม ฐานสันโดษ
10. บุรินทร์ สามิบัติ
11. บุญเรือง ชัยมงคล
12. ประเทือง แก้วลำพูน
13. ประยงค์ ชัยอินคำ
14. ประสิทธิ์ เกษสัญชัย
15. พนอม สุวรรณหงส์
16. พินิจ สังโขบล
17. พิณ สุทธิกุล
18. เผดิม สุนทรานู
19. มนูญ ต๊ะปินตา
20. มานพ กิจเฟื่องฟู
21. ตระกูล คุณาพัทธ์
22. เริงฤทธิ์ แสงแก้ว
23. วรเทพ เกษสุวรรณ
24. วิฑูรย์ ขันติกุล
25. วิเทียน บุตรโยจันโธ
26. วินัย สัจจัง
27. วิสุทธิ์ จิตตสุทธิ์
28. สถาพร โฆษจันทร์
29. สวัสดิ์ องค์ไชย
30. สนิท วาฤทธิ์
31. โสภณ แสนทิพย์คำ
32. เสียง ดีอินทร์
33. สมบูรณ์ ศิริกุล
34. วิรัช บุรารักษ์
35. พิบูลย์ สร้อยทอง
36. กษม รัตนไชย

37. จำรัส คนชม
38. จินดา ปาละสิริ
39. มานพ ขัดแก้ว
40. อวยชัย หาญใจ
41. ทวีศักดิ์ เอกสิงห์
42. นิคม คามดิษฐ์
43. บุญเลย มณีรัตน์
44. ประสิทธิ์ สุทธิ์นุ่น
45. สุริยา โล่ห์เพชร
46. วิฑูร ยะนันโต
47. อุดม วงศ์สุวรรณ
48. เวชยันต์ สันติธรรม
49. สุรพงษ์ พลพานิชย์

รุ่น 18 พ.ศ.2495 (อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 4)

1. กมล ตันติพงศ์
2. วิวัฒน์ สุทธิวงศ์
3. เฉลียว แจ้งไพร
4. ชลอ ชวนะพงศ์
5. ชูฤทธิ์ เปรมใจ
6. ชำนาญ จันทร์แสง
7. ชุบ ศิลปะชัย
8. ชุบ สุทธิสุภา
9. ทรงบุณย์ อินทราลาวัณย์
10. ปฏิวัติ คูหาเจริญ
11. ทองพูน สิทธิเศรษฐ์
12. นิธิ โชติกจำรูญ
13. นิตสิต วัฒนสิงห์
14. บุระ กาญจนเสริม
15. บุญ กล่อมจอหอ
16. บุญชม สุภาวรรณ
17. บุญส่วน อ่อนฤทธิ์
18. ประเทือง สุทธมงคล
19. ปิง อินทะเขื่อน
20. ไพบูลย์ สงวนเผ่า
21. เกรียงไกร อักษรมี
22. พัฒนา ศิริสาคร
23. มานพ ไชยสุวรรณ
24. มงคล ธรรมรักษ์
25. เรียบ ทิพย์พิลา
26. เรือน ลายทอง
27. เล็ก ชาติเจริญ
28. ลพ ตรีถัน
29. วิจิตร เทพสาร
30. วิชาญ พหลโยธิน
31. ไววิทย์ ชัยถาวร
32. เสงี่ยม แสงอรุณ
33. สถิตย์ หาญใจ
34. สนาน พ่วงภิญโญ
35. สว่าง ไชยศรี
36. สว่าง องค์ไชย
37. แสวง นออินทร์
38. สวัสดิ์ แก้วคำฟู
39. สาธร จิตรธร
40. สำราญ มีศรเอี่ยม
41. สำเริง บัวชุม
42. สมเจตน์ ชุตินันทน์
43. สมชาย ชัยวาฤทธิ์
44. สมศักดิ์ ภักดี
45. เอนก พุ่มแก้ว
46. อำนวย ทองดี
47. อำนวย มานิตย์
48. อำพล วงศ์สว่าง
49. เอี่ยน ศิลาย้อย
50. แสวง สุริยโชติ
51. ทองอินทร์ มังตรีสรรค์
52. วิโรจน์ วิสูตรโยธิน

รุ่น 19 พ.ศ.2497 (อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 6)

1. ขอม ถึงแก้ว
2. คำมูล ทองคำ
3. คงฤทธิ์ วิสุทธิเวช
4. จรัส วินิจกุล
5. จินดา เชยประทับ
6. จำนุ คชรินทร์
7. จำนง มหาผล
8. ทะนง มณเฑียรมณี
9. ฉัตรชัย ปัญจไชยา
10. เฉลียว มูลใจ
11. เช้า คำแสน
12. โชค วงศ์บุรี
13. ชวน มุนิกกานนท์
14. ชะลอ ส้มแสง
15. เชิดเชื้อ เหมะจันทร์
16. ไชยยนต์ บัวศรี
17. ดุสิต ดุษิยามี
18. ธวัช ศรีวิชัย
19. ถวิล ข่ายสุวรรณ
20. ถาวร โพธิ์อุมงค์
21 ทวี แก้วเรือน
22. ทวี มาฆึก
23. ทองคำ จันทร์มณี
24. ทองเลื่อน เจริญพานิช
25. ธรรมนูญ บุญทอง
26. นเรศ ชมพูมิ่ง
27. นิวัฒน์ ประกอบกิจ
28. บุญทา สิงห์กูล
29. บุญศรี อโนมา
30. บุญศรี สุริยเจริญ
31. บุญยิ่ง วงศ์ดาว
32. บุญทศ แบ่งทิศ
33. บุญทรง อุดรพงษ์
34. บุญธรรม การัตน์
35. บุญร่วม สงวนสิน
36. บุญช่วย บุญทอง
37. บุญช่วย กาศลังกา
38. บรรจบ ณ นคร
39. บันเทิง บุญอ่อน
40. บำเพ็ญ สมุทัย
41. ประกอบ ศรีสุริยะชัย
42. ประกอบ พัฒนพิบูลย์
43. ประสิทธิ์ ผุดผ่อง
44ประยูร เที่ยงตรง
45. ประสงค์ ชัยมงคล
46. ประสพ ผลารุจิ
47. ประสูติ มินประพาฬ
48. ประพันธ์ มณีวรรณ
49. สุขสันต์ พุ่มประทีป
50. ประวัติ ญาณะชัย
51. ประจักษิณ หอมจันทร์
52. ปกรณ์ ดีตันนา
53. ปรีชา ถาวร
54. ผดุง กุลวาไชย
55. สุรเดช จันทร์ศรีสัตนา
56. พินิจ จิตรธร
57. พิทักษ์ เชี่ยวศิลป์
58. พีรพัฒน์ มีนะกนิษฐ์
59. ภูมี ภูวารคำ
60. มา คมขำ
61. มนูญ อินทะพันธุ์
62. มนูญ หุตะโชค
63. มนัส ฟูวงศ์
64. มานิตย์ ฟุ่มเฟือย
65. มนตรี ชัยปราณี
66. ยุทธ จันประยูร
67. ยุทธการ สมุทรเพชร
69. วิชาญ สู่พานิช
70. วิลาศ ประจำดี
71. วินัย ทวนทอง
72. ศุภวัตร อินทะหลาบ
73. วีระ อิศรางกูร ณ อยุธยา
74. วีระ สิงห์เนตร
75. วัลลพ ชูติวัตร
76. วัลลพ คงชนะ
77. วัชระ สุวรรณาคินทร์
78. วัชรินทร์ หาญใจ
79. ศิลป์ อินโปธา
80. สง่า เหมะวรรณ
81. สมาน โชคเหมาะ
82. สนั่น ณ น่าน
83. เสวก คู่เทียม
84. เสมอ สมนาค
85. สมัย อุ่นใจ
86. สากล อันตะชวนะ
87. ประยุทธ แสงมณี
88. สิงห์รัตน์ รัตนพฤกษ์

89. สุชาติ วงศ์จินดารักษ์ 90. สุขุม ตุ้มปี่สุวรรณ 91. สุพจน์ เตชะเทศ
92. สุวิทย์ ธรรมครีย์ 93. สุระ ทองภู่น้อย 94. สุนทร สุทธศิลป์
95. สุนทร ธานีรัตน์ 96. สมบัติ แสนวิเศษ 97. สมบัติ มณีโชติ
98. สมบูรณ์ หงส์มณี 99. ชนินทร์ ด่านพานิช 100. สมคิด เล็กน้อย
101. สมศักดิ์ เอี่ยมตาล 102. สมฤทธิ์ อุดรพงษ์ 103. สุรพงศ์ ศรีนรพรรณ
104. สัญญา กองกลม 105. สำเรียง ขจรภัย 106. สำเนา พลพานิช
107. เสริมศักดิ์ รักธรรม 108. อนันต์ วัฒนธัญญกรรม 109. อิน ทองขาว
110. อินสอน หวั่นแก้ว 111. อุดม ศุภนิชยารักษ์ 112. อุทัย สอนหลักทรัพย์
113. สัมพันธุ์ อาษากิจ 114. อำนวย บุญทนุวัง 115. ชาดา รัตนสมบูรณ์
116. รังสรรค์ คุ้มสะอาด 117.มังกร บุรารักษ์ 118. สมหวัง หวังสืบ
119. สกุล หาพา 120. สมพร สิ้นทุกษ์ 121. ชาติ ช่างไม้งาม

รุ่น 20 พ.ศ. 2498 (อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 7)

1. เกษม เขื่อนจินดา 2. โกวิท ณ ถลาง 3. โกศล แวงวรรณ
4. กุญชร ชัยมงคล 5. เกรียงศักดิ์ มีแดนไผ่ 6. เกรียงศักดิ์ ศรีวาปี
7. เกรียงศักดิ์ อุดมสุข 8. เกียรติศักดิ์ สินทอง 9. ไขแสง โสมวิภาต
10. คะนึง บัวชม 11. คีรี ปกป้อง 12. จรูญ คุ้นวงศ์
13. จรูญ แสนอุ้ม 14. จิระพงษ์ ศิวะรักษ์ 15. จำนงค์ ระวิโรจน์
16. จำรูญ ใจวรรณ 17. จำลอง ศิริจันทพันธ์ 18. จุ่ง จินดามณี
19. จรัล ไชยองค์การ 20. เจตน์ โตเร็ว 21. เฉลิม ข่ายทอง
22. เฉลิม พรหมเลิศ 23. เฉลียว สุคนธเวศ 24. พีระพัฒน์ พึ่งเจริญ
25. ชวลิต ธรรมโม 26. ชวลิต มานพพงศ์ 27. ชูรัฐ ดีเอม
28. ชูรัฐ มณีรัฐ 29. ชำนาญ ทองกลัด 30. ชำนาญ สมบัติธง
31. เชิดสิทธิ์ ธารากุล 32. ณรงค์ แก้วกะโผะ 33. ณรงค์ จำนงผล
34. ณรงค์ ศรีวิหค 35. ดนัย แสงดอก 36. ดำเนิน ติยะวลีย์
37. ดำริ วงศ์ขัติย์ 38. ดำรง ทรวงแก้ว 39. ถนอม ภู่ทองคำ
40. ทวี เกศามูล 41. ทวีชัย ลัทธิรมย์ 42. ทวีลาภ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
43. ทวิช ธราวรรณ 44. เทเวศร์ เดือนดาว 45. ทอง ใจสืบ
46. ทองคำ จิตสง่า 47. ทองอินทร์ โพธิรัตน์ 48. ทองอินทร์ หินคำ

49. เทียน เมฆอากาศ
50. เทียบ เต็งไตรรัตน์
51. ธเนศ กฐินทอง
52. ธนิต มะลิสุวรรณ
53. ธวัช เทพอำนวย
54. ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์
55. ธงชัย นิ่มน้อย
56. ธรรมนอง สุวพานิช
57. นิพนธ์ บุญทารมย์
58. นิพนธ์ อินทวิวัฒน์
59. นิพิฐ จารุชาติ
60. นิเวศน์ ปิดตาร์ด
61. นิยม พั่ววงศ์แพทย์
62. บุญชื่น ประดับธนกิจ
63. บุญชม โสภารัตน์
64. บุญลือ วังสุรตะ
65. บุญเลื่อน อินทวงศ์
66. บุญเลิศ เทศโหมด
67. บุญเวชช์ ชุลีลัง
68. บุญส่ง กัญชนะ
69. บุญเสริม ดอนเกิด
70. บุญเสริม จรัลพงษ์
71. บุญชื่น นิลประยูร
72. บรรจบ เอกภูมิ
73. ไพรัช แสนชมพู
74. เธียรศักดิ์ อริยะ
75. ประกิจ กมุทชาติ
76. ประจัญ ญาณพันธ์
77. ประเจิด อิ่มใจ
78. ประดิษฐ์ ชมวงศ์
79. ประดิษฐ์ ราชพัตร
80. ประดิษฐ์ ศรีเมือง
81. ประทีป มั่นชาวนา
82.ศุภศักดิ์ ทองคำมั่น
83. ประพันธ์ บุญปลอด
84. ประยูร เจริญรัตน์
85. ประวัติ วัลลภารัตน์
86. ประสิทธิ์ ทองทีฆา
87. ประสิทธิ์ ศรีเกษม
88. ประสงค์ คงพิชญานนท์
89. ประสงค์ ลักษณะหุต
90. ประเสริฐ โรยอ่อน
91. ประเสริฐ อัครราช
92. ประเสริฐศักดิ์ สุภารัตน์
93. ปราโมทย์ บรรเลง
94. ปรีชา ธรรมนุรักษ์
95. พิชัย ธชาศรี
96. พิเชษฐ์ วรายะนันท์
97. พินิจ ตันโช
98. พิบูลย์ ศิริอักษร
99. พายัพ อินทราวุธ
100. ไพฑูรย์ สุขรัตน์
101. ไพบูลย์ ไชยลาภ
102. ไพโรจน์ นิลสุวรรณ
103. พิศ เงาเกาะ
104. พิทยา แซ่หล่อ
105. เพชร แสนศิริวงศ์
106. พจน์ โพธิกุล
107. พร พละปัญญา
108. พรชัย สุทธะชนะ
109. พันธุ์เสน่ห์ สายปริญโญ
110. ภมร ศรีสมบูรณ์
111. ภิรมย์ โล่ชัยยะกุล
112. ภู่ เวทย์บูชา
113. สุภพ เพียรจริง
114. มนัส ชิดมินทร์
115. มานพ มีประเสริฐ
116. มิตร พรมสุข
117. มงคล นิลจำรัส
118. มนตรี อยู่เย็น
119. ยงยุทธ รังคะภูติ
120. ยงยุทธ วังซ้าย
121. ยงยุทธ สุขสว่าง
122. เรืองเดช ดุสิตากร
123. รังสรรค์ ศิริวรรณ
124. ลิขิต สง่าศรี
125. วสันต์ วงศ์หงส์กุล
126. วารินทร์ แก้วแสง
127. วิจิตร กุศล
128. วิจิตร ไชยสิทธิ์
129. วิติตร ทองพิทักษ์
130. วิจิตร สุวรรณมงคล
131. วินิจ พิพิธผลารักษ์
132. วินิจ ลือวัฒนานนท์
133. วิบูลย์ ไชยกันย์
134. วิบูลย์ โชติรวี
135. วิมล นัยสุวรรณ
136. วิโรจน์ ธนะแพทย์
137. วิรัตน์ จินตธรรม
138. วิสิทธิ์ ล้วนรัตน์

139. วีระ มีสวาสดิ์
140. วีรพล ฮิกกินส์
141. วีระวิทย์ สละรักษ์
142. วีระวัฒน์ เนียมสุวรรณ
143. วิทยา ทิมแย้ม
144. วันดี บุณยรักษ์
145. วัลลภ วัลลิภากร
146. วรรณจิต ชุ่มจิต
147. วัฒนา วงศ์ศิริ
148. วีระศักดิ์ วิรัตน์เกษม
149. สันติ บัวเมือง
150.ธีระศักดิ์ สุหล้า
151.ศรีมูล จิตตา
152. ศรีศวร เอี๊ยมเจริญ
153. ศรีสมุทร ยอดเมือง
154. ศฤงคาร อุดรพงษ์
155. สง่า บัวขาว
156. เสงี่ยม พรหมคุณ
157. สท้าน ศิรินาม
158. เสน่ห์ มูลสมบัติ
159. สนิท วงศ์ประเสริฐ
160. สนาม หอมหวน
161. สนอง สิทธิวุฒิ
162. สมัย นามวงษา
163. สมาน ณ ลำปาง
164. ไสว นิลระดะ
165. แสวง ธวัชวะชุม
166. สวัสดิ์ ใจใส
167. เสวต ไชยพันธุ์
168. สุจิตร วังซ้าย
169. สุเทพ แสนศิริพันธุ์
170. สุทัศน์ รัตนเมือง
171. สุทัศน์ ศรีนิลทา
172. สุพร วัชรวิภา
173. สุพจน์ สิงห์แก้ว
174. สุพิทย์ มะระยงค์
175. . สุมิตร มั่งคั่ง
176. สุรชัย จุระเสถียร
177. สุรพจน์ พรประสิทธิ์
178. สุรินทร์ เผ่าทองสุข
179. สุรสีห์ รัคนมาลัย
180. โสพร เฉลิมพักตร์
181. โสภณ สังขบุตร
182. สุนทร หอมขจร
183. สงคราม เกี๋ยงคำ
184. สิงหา บุญกูล
185. สิทธิ จุลกะทัพพะ
186. สังวร พฤกษเสถียร
187. สด พิณฑะ
188. สุข ศรีภักดี
189. สนทนา แสงจันทร์
190. สันทนา จาตนิลพันธ์
191. เสน ภิรมย์
192. สุพจน์ อินสวัสดิ์
193. สมควร คีรีวัลย์
194. สมคิด อินต๊ะซาว
195. สมชาย รัตนานนท์
196. สมนึก แกล้ววิกย์กรรม
197. สมบูรณ์ สรุงบุญมี
198. สมบัติ ศักดินันท์
199. สมพร ยกตรี
200. สมพงษ์ นรารัตน์
201. สมพงษ์ อินทรรุจิกุล
202. สมเพชร ลิขิต
203. สมหมาย เรืองศรี
204. สมวงศ์ ปิยารมย์
205. สมศักดิ์ พรหมศรี
206. เอนก อินทุโสภณ
207. อนันต์ จันทน์ผา
208. อนันต์ศักดิ์ อภิบุญสุวรรณ
209. อร่าม จันทร์สงวน
210. อานัติ ตามสกุล
211. อุดม ธนัญชนานนท์
212. อุทัย ณ เชียงใหม่
213. อำนวย ยศสุข
214. อานนท์ เที่ยงตรง
215. อินทร์ เสนาป่า
216. อินสน คล่องการงาน
217. อวยชัย จันทร์วงศ์
218. เอกสิทธิ์ สุขโข
219. สุทธิศักดิ์ อริยะ
220. ดุสิต เมธะปัญญา
221.เสถียร ศรีสารคาม
222. เฉลา อุตเจริญ
223. ทองดี อินทรจักร
224. สุวรรณ พันธุ์สีบ

รุ่น 21 (พ.ศ. 2499) อาชีวะชั้นสูงเกษตรกรรม รุ่น 8

1. ไกรศรี มานิตย์
2. เกรียงไกร ก้อนแก้ว
3. ขรรค์ชัย ทาหอม
4. ขวัญชัย สารากิจ
5. คำฟ่อน มีจินดา
6. จรี หิรัญศรี
7. จริน มณีเลิศ
8. จำนงค์ จิจิตรภาพ
9. จำลอง ขำพงศ์
10. จินดา ประชาศรี
11. จันทร์แก้ว เลิศเกษฒ
12. ทวีสิทธิ เทพมาลัย
13. จิตรพันธุ์ คิดฉลาด
14. จุมพล ศฤงคไพบูลย์
15. ชุณห์ เมฆอุไร
16. ชัย วงษ์บรรณะ
17. ณรงค์ เคี่ยมสมุทร
18. ดำริห์ มณีนิล
19. ดัด มูลสาร
20. โต คำท่าแค
21. ถวิล อินยา
22. นิคม แซ่ด้าน
23. นิคม อินท์ขะ
24. นิยม คงทน
25. บุญเรือง โสมนัส
26. อนุสรณ์ จันทร์ลอย
27. ชาติชาย อ่ำเอี่ยม
28. ประคัลภ์ กรรณิการ์
29. ประเจษฐ เขจรนันท์
30. ประภาษ จงศิริ
31. ประยงค์ ศรีพันธบุตร
32. ประวิทย์ เอี่ยวตระกูล
33. ประสาน ไชยวรศิลป์
34. ประสิทธิ เชื้อสุวรณ
35. ประสิทธิ ศรีประเทศ
36. ปราโมทย์ ศุขวัฒนา
37. ปรีชา บุญวิทยา
38. พีรเดช หว่านไชยสิทธิ์
39. ไพจิตร สุทธิรางกูล
40. ไพฑูรย์ โพธิสาร
41. มนัส เชาวน์ปรีชา
42. มอนอินทร์ รินคำ
43. หลุย ทิศกุล
44. วิจินต์ ช้อยแสง
45. วิจิตร เมืองขวา
46. สืบตระกูล คงจันทร์
47. วิทยา ไม่ซาผล
48. วันชัย ประกาศสุขการ
49. วุฒิ โตบำรุง
50. ศรีหมื่น กันธา
51. ศักดิ์สิทธิ์ ลพวงศ์
52. ม.ล.สงบ สุประดิษฐ์
53. สนั่น นันทขว้าง
54. สมัย โชคเหมาะ
55. สุจิตร ศรขวัญ
56. สุพจน์ วิมุกตานนท์
57. สุทน สร้อยแสงจันทร์
58. สุทัศน์ ทับทิม
59. สุริยา เสาร์สิงห์
60. สำเนียง คงคล้าย
61. สำรอง นารี
62. สัมผัส เวียงใต้
63. สัมฤทธิ์ สุริยะคำ
64. วิรุฬห์ มูลสุข
65. สุขสันต์ มลิทอง
66. สมจิต จำปาศรี
67. สมจิตต์ แสงศรี
68. สมชาติ ชำนาญชานันท์
69. สมนึก แสงดอก
70. หิรัญ ม่วงเล็ก
71. อนุชาติ กันธา
72. อรุณ ใจยสิทธิ
73. อัรัญ แจ้งชัด
74. อารมณ์ สิทธิเคหภาค
75. อุดมเดช คณะบูรณ์
76. อุดม เรือนสุวรรณ
77. อำนาจ ลิมปนานนท์
78. เจียม ไชยเด่น
79. สนั่น อ้วนแก้ว
80. ไสว ศิริพินท์
81. สุพพัต จันทนสุคนธ์
82. ท้าวนิราภัย วิไลหงษ์
83. ประเสริฐศักดิ์ สุภารัตน์
84. ท้าววงษ์ สุวรรณราช
85. เดชา ชัยกูล
86. ทนงศักดิ์ จันทร์วงศ์
87. บุญชวน ลิลิต

88. บุญฤทธิ์ อุยาศรี
89. ประมวล ทาองพ่อ
90. ประสงค์ พรหมศิลป์
91. เจียม ไชยเด่น
92. พงษ์พร คงชนะ
93. อันทร สธรรมศรี
94. เตชะ วระนันท์

รุ่น	คำนำหน้า	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	โทรศัพท์	E-mail
17	คุณ	กษม รัตนไชย	49/33 ซ.ท่านผู้หญิงพหลฯ ถ.งามวงศ์วาน เขตจตุจักร กทม.10900	0-2579-5481, 0-2579-1830	
53	คุณ	กษิต พิมพ์นนท์	328/1 ถ.ราชการรถไฟ ต.เมืองเหนือ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000		
15	คุณ	แก่น พุฒศรี	23/87 ม.เปรมประชา ถ.วิภาวดีรังสิต บางเขน กทม. 10210	0-25799-5481, 0-2579-1830	
15	พ.อ.(พิศษ)	โกวิทย์ จิตต์จำนงค์	64 ม.3 ต.ดำเนินสะดวก อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี 70130	083-224-1053	
16	คุณ	คิด เฉลิมวรรณ์	56/222 หมู่บ้านชื่อตรง ถ.ฟ้าคราม ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12130	0-2521-3080, 0-2972-3620	
16	คุณ	จรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์	41 ถ.ช้างม่อย ซ.3 ต.ช้างม่อย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300	053-251-888, 089-432-8889	jade__arunsit@hotmail.com
14	อาจารย์	จันทร์แก้ว เมืองใจ	109 หมู่ 4 ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 50140	053-321126, 089-926-6266	
11	คุณ	จาดูร กองสาร์	98 หมู่บ้านเทพพนา ถ.สุขาภิบาล3 สะพานสูง-บึงกุ่ม กทม. 10240	0-2517-8373	
22	คุณ	จำรัตน์ สุริยกมล	11/10 ซ.พิทักษ์1 ถ.แจ้งวัฒนะ14 แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210	0-2573-3224	
14	คุณ	จำรัส ศรีจันทร	59/66 ซ.1 เมืองทองธานี แจ้งวัฒนะ กทม. 10310	0-2574-5586	
15	คุณ	จำลอง ภูมิวิเศษ	18/2 ซ.7 ถ.ราชมรรคา ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200	053-274-727	
15	คุณ	จินดา ม่วงสุขำ	162/10 ม.1 ต.เก้าเลี้ยว อ.เก้าเลี้ยว จ.นครสวรรค์ 60230		
14	ดร.	เจือ สุทธิวนิช	12/1 ม.5 ต.ทุ่งขมิ้น กิ่งอำเภอนาหม่อน จ.สงขลา 90310	074-385-224, 081-987-4187	
11	คุณ	ฉัตรธรรม ศิกษถวรกุล	97 ถ.นวเขต ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม 73000	034-257-513, 081-493-7694	
16	คุณ	เฉลิมชัย อัศวเวศน์	80/5 ถ.บำรุงราษฎร์ ซ.2 ต.วัดเกตุ อ.เมือง จ.เชียงใหม่	053-30236	
18	คุณ	เฉลียว แจ้งไพร	554 ซ.12 ถ.งามวงศ์วาน25 หมู่2 ต.บางเขน อ.เมือง นนทบุรี 11000	0-2588-1468, 081-431-1690	
19	คุณ	ชนินท์ ด่านพานิช	4/9 อมรพันธ์2 ถ.วิภาวดีรังสิต54 เขตหลักสี่ กทม. 10210	0-2579-0251, 08-1339-3677	chanin__d@hotmail.com

15	พ.อ.(พิศษ)	ชรินทร์ วิโรจ์ศิริ	11 ซ.อาทรอุปถัมภ์ ถ.ประชาราษฎร์ สาย1 บางซื่อ กทม. 10800	0-2585-4388, 0-2587-3491	
17	คุณ	ชาย วัชรเสถียร	66/70 ซ.รามอินทรา22(บัวแก้ว) ถ.รามอินทรา กทม. 10230	0-2211-0556, 0-2943-5107	
16	คุณ	ชูเกียรติ เชาว์สันต์	2 ถ.พระแก้ว ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง	085-422-1535	
16	พ.อ.(พิศษ)	ชูชาติ บุรณศิริ	646 ซ.22 การเคหะฯ แขวงคลองจั่น บางกะปิ กทม. 10240	0-2377-5722, 0-2378-0238	
56	ผศ.	ชูชีพ ชีพอุดม	มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่เฉลิมพระเกียรติ อ.ร้องกวาง จ.แพร่ 54140	081-951-9260	
16	คุณ	ชูเดช พรหมปัทมะ	51/5 ม.4 พุทธมณฑล 1 บางระมาด ตลิ่งชัน กทม. 10170	0-2887-7317	
	คุณ	ชูฤทธิ์ เปรมใจ	34 หลังตลาดวัดพระยาไกร เขตบางคอแหลม กทม. 10120		
15	คุณ	เชาว์ เชื้อหอม	75 ม.2 ต.ธงชัย อ.เมือง เพชรบุรี 76000	083-242-5659	
11	คุณ	เชิดพงศ์ โสภณ	12/3 ถ.พหลโยธิน14 สามเสนใน พญาไท กทม. 10400	0-2278-0207	
19	คุณ	โชค วงษ์บุรี	72/4 ถ.งามวงศ์วาน 31 ซ.12 ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	0-2580-5166	
16	พ.อ.(พิศษ)	โชติวุฒิ วรรณรสพากย์	135/1-3 ถ.พระราม5 ราชวัตร กทม. 10300	0-2241-1202, 0-2241-5196	
48	คุณ	ฐิติวัลด์ ใสคำ	15/150 หมู่5 ซ.รังสิตภิรมย์ ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง ปทุธานี 12120	085-083-6448	
31	คุณ	ณัฐกุล สัตย์ซื่อ	140 หมู่ 1 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา 24190		
16	คุณ	ดิเรก ไรปิ่น	14 ลาดพร้าง 80 แยก 1 ถ.ลาดพร้าว กทม. 10310	0-2514-2656	
64	คุณ	เดช คำวงศ์ษา	290/305 หมู่12 หมู่บ้านคู่สร้าง-คู่สม ซ.15 อ.พระสมุทรเจดีย์ จ.สมุทรปราการ 10290	081-594-4023	
11	คุณ	เดชา ณ ลำปาง	33/218 ซ.9 รวมโชค โชคชัย 4 ลาดพร้าว กทม. 10230		
17	คุณ	ตระกูล คุณาพัทธ์	1812/93 ซ.วัดรวก57 ถ.จรัลสนิทวงศ์ บางพลัด กทม. 10700		
15	คุณ	ทรงศักดิ์ รัฐปัตย์	85/14 ม.9 ต.บางเลน อ.บางใหญ่ นนทบุรี 11140	0-2903-5450	

16	คุณ	ทองดี บัวงาม	746 ม.1 ต.บ้านยาง อ.เกษตรสมบูรณ์ จ.ชัยภูมิ 36120	044-847-040	
10	คุณ	ทองอยู่ ปิ่นภิบาล	16 ซ. อุดมเกียรติ ถ.สุทธิสาร ห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310		
15	พ.ต.ท.	ทัฬหจิตต์ บุรานนท์	333/35 หมู่ 2 ต.หนองจ๊อม อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210	053-240-752	
25	คุณ	ทิพย์ เลขะกุล	99/132 ซ.หมู่บ้านงามวงศ์วาน ถ.งามวงศ์วาน เขตจตุจักร กทม. 10900		
50	คุณ	เทวินทร์ รัตนะวงศะวัต	2/22 หมู่ 3 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี 20110		
51	คุณ	ธนพบ หันหาบุญ	193/8 หมู่ 2 แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160	081-934-2873	
16	คุณ	ธีรวัจน์ ธีรกสิกร์	18/149 ม.3 ต.บางเมือง อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270	0-2394-6974	
16	คุณ	นภดล สุจริตจันทร์	1204 ศรีบูรพา 4 การเคหะแห่งชาติ คลองจั่น เขตบางกะปิ กทม. 10240	0-2377-9524, 0-2378-1427	
25	คุณ	นฤบาล เมืองบุญ	226 หมู่ 8 ต.อุโมงค์ อ.เมือง จ.ลำพูน 51150	089-561-3895	
15	คุณ	นัทธี เพิ่มโภคา	571/24 ซ.นาเกลือ 16/2 ม.5 ต.นาเกลือ อ.บางละมุง ชลบุรี 20150	038-428-890	
15	คุณ	นิคม มากดี	80 ม.11 ต.แวงน่าง อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000		
50	คุณ	นิเชต สิงห์อาจ	50/83 หมู่ 14 ต.บางแก้ว อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ	081-640-0828	
16	อาจารย์	นิโรจน์ รัตนอุดม	119 ถ.โกษาปาน ต.ทะเลชุบศร อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000	036-610-737, 081-942-6171	
16	คุณ	นิเวศน์ เชิงปัญญา	14 ซ.เจดีย์ปล่อง แขวงศรีวิชัย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200	053-217-891, 085-037-2803	
11	ศ.ดร.	บรรเจิด คติการ	33/15 ซ.วัดบัวขวัญ ถ.งามวงศ์วาน ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี 1100	0-2588-0379, 081-407-3290	
16	คุณ	บรรจบ วรรณรัตน์	19/26 ถ.มนตรี ต.ก้างช้าง อ.เมือง พังงา 82000	076-412-370	
16	อาจารย์	บำเพ็ญ ชุติมา	254/3 ถ.เจริญราษฎร์ ต.วัดเกตุ อ.เมือง เชียงใหม่ 50000	053-260-928	
18	อาจารย์	บุญ กล่อมจอหอ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ต.หนองหาร อ.สันทราย เชียงใหม่	081-877-9133	

51	คุณ	บุญเทียม ติ๊บใจ	ร้านกาญจนาอาหารสัตว์ ต.ศรีประจันต์ อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี	086-173-8307	
16	คุณ	บุญธรรม สิทธิโชค	25/14 ซ.ศรีพาเพลิน ถ.บางกอกน้อย-ตลิ่งชัน บางขุนนนท์ กทม. 10700	0-2424-5395	
60	คุณ	บุญเรือน คล้ายวิมุติ	79/16 ซ.อินทามระ 23 ถ.สุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		
14	ผศ.	บุญลือ สมบูรณ์วงศ์	3/3 หมู่ 4 ถ.สันทราย-พร้าว ต.ป่าไผ่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210	053-491-687, 086-915-0150	
15	ดร.	บุญเลื่อน บุญเรือง	42/3 ซ.ประสานมิตร ถ.อินทราพิทักษ์ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กทม. 10600	0-2465-9662, 081-936-44449	
16	คุณ	บุญส่ง วรรณรัตน์	542 ม.14 ต.บ้านต๋อม อ.เมือง จ.พะเยา 56000	054-480-053	
11	ดร.	บุญส่ง สรรพศรี	84/353 ถ.โชตนา ซ.5 หมู่บ้านโชตนานิเวศน์ ต.ช้างเผือก อ.เมือง จเชียงใหม่ 50300	053-214-416, 081-671-4467	
15	คุณ	บุญสม ชมชื่น	221/1 ถ.วจี ในเขตเทศบาลเมืองหล่มสัก อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ 61170	056-701-139, 056-701-574	
15	รศ.ดร.	บุญเอิญ มิลินทสูต	29 ซ.พัฒนาการ14 ถ.พัฒนาการ เขตสวนหลวง กทม. 10250	0-2314-7683, 088-323-695	
9	คุณ	ประกอบ เม่งอำพัน	87/96 ซ.รัตนวานิช ต.เขารูปช้าง อ.เมือง สงขลา 90000		
10	พ.ต.	ประกิต วีระศิลป์	798 อุดมสุข30 บางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2393-0400	
25	คุณ	ประกิต ศิวิวงศ์	835 หมู่บ้านวราธร ซ.พงษ์ศิริ1 ถ.รังสิต-นครนายก65 อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130		
16	คุณ	ประชอบ อิศรากูล ณ อยุธยา	158/21 ถ.ศรีมารัตน์ ซ.12 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000	043-347-938	
32	คุณ	ประจักษ์ เขจรนันทน์	350/1 ม.1 ต.ชุมแสง อ.วังจันทร์ ระยอง 21210	0-2279-8999, 0-2279-9611	
60	ดร.	ประเจต อำนาจ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่เฉลิมพระเกียรติ ต.แม่ทราย อ.ร้องกวาง จ.แพร่ 54141	087-304-2304	
15	ร้อยตรี	ประดิษฐ์ มัชฌิมา	274 ถ.พหลโยธิน ต.แม่ต๋ำ อ.เมือง จ.พะเยา 56000	0-2448-0022, 089-757-3721	
5	คุณ	ประทีป อุตตมะโยธิน	154 ถ.สามเสน ซ. 28 ซอยย่อย องค์รักษ์ 8 เขตดุสิต กทม. 10300		
17	คุณ	ประเทือง แก้วลำพูน	28 ถ.มนตรี2 ต.ท้ายช้าง อ.เมือง พังงา 82000	076-144786, 089-866-8566	kaewlampoon@hotmail.com

15	ร.อ.	ประภาส สายสุวรรณ	2 ม.9 ตลาดไม้หลา ต.หินตก อ.ร่อนพิบูลย์ นครศรีธรรมราช		
15	คุณ	ประมูล ภาณุเวช	44/38 ม.3 ต.คลองสวนพลู อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา 13000	035-335-638	
16	รศ.	ประยงค์ สายประเสริฐ	31/1 ซ.สหกรณ์นิคม3 หมู่5 ถ.เชียงใหม่-แม่โจ้ ต.หนองหาร อ.สันทราย เชียงใหม่ 50900	053-498-043, 081-472-0882	
	คุณ	ปรุง แจ่มกระจ่าง	144 ม.8 แขวงหนองจอก เขตหนองจอก กทม.	0-2543-1208, 0-2543-1563	
	คุณ	ปัญญา พวงสวัสดิ์	85 ม.5 ต.บางสะแก อ.บางคณฑี สมุทรสงคราม		
15	คุณ	ผวนผิน ขำเพ็ง	6/12 ลาดพร้าว 25 ถ.ลาดพร้าว เขตจตุจักร กทม.10900	0-2511-4274	
17	คุณ	เผดิม สุนทราญู	395 ซ.สะพานขวา ถ.ประชาราษฎร์2 บางซื่อ กทม.10800	0-2910-3499, 081-801-7433	
11	คุณ	แผ้ว ดิษเลิศ	1009 ซ.วาสนา รามอินทรานิเวศน์ ถ.รามอินทรา67 ท่าแร้ง บางเขน กทม. 10230	0-2510-1856, 089-482-0578	
25	น.อ.	พงศ์ศักดิ์ เดือนจันทร์ฉาย	24 ซ.สรงประภา 22 ถ.สรงประภา แขวงลีกัน เขตดอนเมือง กทม. 10210	0-2566-1158, 087-900-3459	tit__d@hotmail.com
54	คุณ	พนาพันธุ์ จาตุรงคกุล	244/19 หมู่ 9 หมู่บ้านยิ่งโฮฮิาร ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงลีกัน เขตดอนเมือง กทม. 10210		
29	คุณ	พยนต์ บัวชุม	1001 ถ.รามอินทรา แขวงจรเข้บัว เขตลาดพร้าว กทม. 10230		
12	คุณ	พยันต์ มหาวัจน์	149/40 หมู่บ้านราชพฤกษ์ธานี ถ.ประชาชื่น ทุ่งสองห้อง หลักสี่ กทม. 10210	0-2591-2118	
48	คุณ	พัชชารีย์ ใสคำ	15/150 หมู่ 5 ซ.รังสิตภิรมย์ ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง ปทุธานี 12121	085-083-6449	
18	พล.ต.	พัฒนา ศิริสาคร	123/1 ม.11 ซ.วิธานธรรมวัตร ถ.ทรงธรรม อ.พระประแดง สมุทรปราการ 10130	0-2462-5463, 081-491-2955	
14	คุณ	พายัพ เป้าประจักษ์	417 ซ.13 ถ.สุขาภิบาล2 คลองจั่น บางกะปิ กทม. 10240	0-2377-9260	
18	คุณ	พิชิต ทิพย์พิลา	18/1 ม.3 ต.ย่านยาว อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี 57130	083-542-5073	
14	คุณ	พิทย์ สุริยเดช	223 ถ.เกศา ต.ในเมือง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000	055-711-397, 080-517-6832	
10	ดร.	พินิต สุวรรณะ	288 ถ.อิสรภาพ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10260	0-2465-5516, 0-2465-2626	

15	คุณ	พุธ เทียมสมบูรณ์	27 อินทมระ 8 สุทธิสาร เขตพญาไท กทม. 10400	0-2278-1624	
16	รศ.	ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์	49/47 ซ.ท่ายผู้หญิงพหลฯ ถ.งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900	0-2579-0391, 081-585-5000	bedmoon14@gmail.com
10	คุณ	ไพโรจน์ โสพรรณรัตน์	293/2 เศรษฐกิจ 13 เขตภาษีเจริญ กทม. 10120		
16	ดร.	ไพศาล ศุภางคเสน	71/54 ซ.ปิ่นประภาคม ถ.ติวานนท์ อ.เมือง นนทบุรี 11000		
15	คุณ	มนตรี เมืองบุญ	17/3 ม.2 ต.เกาะเกร็ด อ.ปากเกร็ด นนทบุรี 11120		
16	คุณ	มนัส ศิริมัย	623 ซ.ลาดพร้าว64(เกตุนุติ) ถ.ลาดพร้าว วังทองหลาง กทม. 10310	0-2539-8825	
17	คุณ	มนูญ ต๊ะปิ่นตา	11/3 บ้านล้านตอง หมู่3 ต.ห้วยทราย อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 50130	053-881-711	
55	คุณ	มยุรี ชำนาญจิตร	17/15 อัสสกาญจน์ เพลส อาคาร8 ซ.วัดศรีบุญเรือง หัวหมาก บางกะปิ กทม. 10240		
50	คุณ	มีบุญ สุวรรณอัตถ์	ฝ่ายการค้าต่างประเทศ ธ.กรุงไทย 35 ถ.สุขุมวิท เขตวัฒนา กทม. 10110		
14	ศ.พิเศษ ดร.	ยรรยง สิทธิชัย	289 หมู่ 4 ถ.เชียงใหม่-พร้าว ต.หนองจ๊อม อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210	053-498-326	
15	คุณ	ยินดี นับแสง	500 ถ.พหลโยธิน ซ.3 ม.11 ต.ต๋อม อ.เมือง พะเยา 56000		
7	ศ.	ระพี สาคริก	6 ซ.พหลโยธิน41 เขตจตุจักร กทม. 10900	0-2579-1028	
51	คุณ	รัตนาภรณ์ ชำเจริญ	37/18 ม.11 ต.บางตีนเป็ด อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	088-095-1176	
15	คุณ	รัศมี ต่างมงคล	301/233 ซ.18 เคหะท่าทราย ต.ประชาชื่น เขตดอนเมือง กทม. 10210	0-2589-1131	
2	คุณ	ราศรี กิติพงศ์	43/3-ก ม.5 ซ.เทพหัสดิน ถ.ร่มเกล้า เขตมีนบุรี กทม. 10510	0-2517-1281	
17	คุณ	เริงฤทธิ แสงแก้ว	18 ลาดพร้าง 74 ถ.ลาดพร้าว กทม. 10310	0-2514-0367	
16	คุณ	เลื่อน ธนะเพทย์	36 หมู่6 ถ.ฮ่องลี่ ต.รอบเวียง อ.เมือง จ.เชียงราย 57000	053-600-933, 084-611-1530	thanpate@hotmail.com
15	ผศ.	เลอสันต์ สุวรรณนิตย์	25 หมู่ 5 ต.สันทราย-พร้าว ต.สันทรายหลวง อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210	053-491-448	

15	คุณ	วัชรชัย ชูชื่น	271 ร้านวัดป่าปลาเผา ต.รั้วใหญ่ อ.เมือง สุพรรณบุรี	083-522-790	
	คุณ	วัชรพัฒน์ อินวรรณา	ธนาคารกรุงเทพ สำนักงานใหญ่ ตึกตรีทิพย์ ชั้น 7 ถ.สีลม บางรัก กทม. 10500		
57	คุณ	วิชัย ประทุมเทพ	139 หมู่ 5 ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50290	083-321-7787, 086-190-2720	
15	คุณ	วิชัยศักดิ์(โกศล) คูหาทอง	138/16 ศรีจันทร์16 ถ.ศรีจันทร์ อ.เมือง ของแก่น 40000		
16	คุณ	วิเชียร์ ตุ้มปี่สุวรรณ	10/126 ถ.สมบูรณ์กูล ต.หน้าเมือง อ.เมือง ราชบุรี 70000		
17	คุณ	วิรัช บุรารักษ์	5 ซ.1 ถ.คชสาร ต.ช้างคลาน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100	053-276-740	
14	คุณ	วิรัช วรชาติ	46/4 หมู่ 14 ต.ทุ่งเบญจา อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี 22170	089-402-9443	
14	พ.อ.	วิรัตน์ พูทองดี	120/153 หมู่บ้านเกร็ดแก้วการ์เด็น2 ห้าแยกปากเกล็ด ถ.ติวานนท์ นนทบุรี 11120	0-2584-2791, 089-002-5363	
22	คุณ	วิรัตน์ สุริยกมล	11/10 ซ.พิทักษ์1 ถ.จังวัฒนะ14 แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210	0-2573-3224, 084-111-5541	
15	คุณ	วิโรจน์ สุวรรณเลิศ	306/1 ถ.กุดยางสามัคคี ต.กาฬสินธุ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์	043-811-915	
34	คุณ	วิวัฒน์ สัตย์ซื่อ	140 หมู่ 1 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา 24190		
16	คุณ	วิสุทธิ วุฒิวงศ์	312 ซ.อินทามระ47 ถ.สุทธิสาร เขตดินแดง กรุงเทพ 10310	0-2363-5532, 081-413-1332	
16	คุณ	วีระ วัฒนกูล	44/4-5 ซ.รามอินทรา39 ม.4 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กทม. 10220	0-2521-2706	
25	คุณ	วีระ หุตะมาน	56/26 ซ.เจษฎา1 ถ.พหลโยธิน ซ.71 แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กทม. 10210	0-2523-7264, 084-357-2230	
24	คุณ	วีระศักดิ์ จุลลเกษตร	116-118 ซ.3 ถ.สมเด็จเจ้าพระยา อ.คลองสาน กทม. 10600		
60	คุณ	ศรีกรุง โกษะ	39/3 หมู่บ้านปรัชญากรีนวิลล์ ถ.รามอินทรา 46 กทม. 10230		
15	คุณ	ศักดิ์ สุวรรณพฤกษ์	1 ม.7 ต.ไผ่หูช้าง อ.บางเลน นครปฐม 73130	043-811-915	
50	คุณ	ศิริกุล ทิวาวรชัย	313/47 หมู่ 4 แกรนด์โฮมวิลเลจ ถ.ประชาอุทิศ ซ. 33 บางมด ทุ่งครุ กทม. 10140	081-986-7550	sirkun192th@yahoo.ccom

15	คุณ	สกล สายัณห์กุล	111/39 ม.1 ต.ท่าฬ่อ อ.ท่าม่วง กาญจนบุรี 71110		
14	คุณ	สกล สุวรรณสิทธิ์	110/1 ซ.เทศบาล27 หมู่ 4 ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 50140	053-322-715	
11	คุณ	สกาศ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	126 ซ.30 ประชานิเวศน์1 ถ.เทศบาลนิมิตเหนือ จตุจักร กทม. 10900	0-2589-3029	
25	คุณ	สงวน จันทร์ทะเล	16/2 ถ.มูลเมือง ซ.4 ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200	053-862-637, 053-120-063	sanguanton@gmail.com
16	คุณ	สนอง ชินอ่อน	5/3 ม.1 ต.เขาเจียก อ.เมือง จ.พัทลุง 93000	074-611-711	
14	คุณ	สนิท ทองสง่า	51/188 หมู่บ้านเมืองเอก ปทุมธานี	0-2533-9215	
17	คุณ	สนิท วาฤทธิ์	26 ซ.3 ถ.สิโรรส ต.สุเทพ อ.เมือง เชียงใหม่ 50200	053-279-926	
16	คุณ	สนิท สมโภชน์	312 ซ.อินทามระ 47 ถ.สุทธิสาร เขตดินแดง กทม. 10310	0-2275-8331, 081-561-2195	
16	คุณ	สนิท อยู่อ่อน	429 ม.13 ต.นางแล อ.เมือง เชียงราย 57000		
56	คุณ	สมจิตร ศรีจันทร์	244/19 หมู่ 9 หมู่บ้านยิ่งโฮฮาร ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กทม. 10210		
16	คุณ	สมบูรณ์ จุระเสถียร	171 ม.2 ต.ต้นเปา อ.สันกำแพง เชียงใหม่ 50130	053-338-626, 087-303-7740	
6	คุณ	สมโภช ศรีรองเมือง	100 ถนนพหลโยธิน 44 จตุจักร กทม. 10900	0-2940-2390, 0-2579-5240	
14	ว่าที่ร้อยตรี	สมศักดิ์ พิชัยศิริ	3 หมู่3 ซ.2 ถ.หลิ่งกอก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300	053-214-173, 085-033-0399	
	คุณ	สมศักดิ์ อินทมาตร	119/1 ม.6 แขวงสายไหม เขตสายไหม กทม. 10220		
24	ดร.	สราญ เพิ่มพูน	379 ม.1 ต.ในเมือง อ.เมือง ลำพูน 51600	053-561-558, 081-882-6887	
16	คุณ	สวัสดิ์ ธะวิชัย	9 ถ.พระนอนเหนือ ต.ในเวียง อ.เมือง จ.แพร่ 54000	054-523-046, 089-429-7402	
18	คุณ	สวัสดิ์ รัตนคำฟู	155 ม.7 ต.ศาลา อ.เกาะคา ลำปาง 52130	054-281-407	
15	คุณ	สัญชัย นาคะพงศ์	136/44 หมู่บ้านสุขประยูร ซ.ไทยประกัน ม.1 ต.กุดโจ้ง อ.พนัสนิคม ชลบุรี 20140		

15	คุณ	สันติ รัตนวิไลวรรณ	51/4 ถ.ราชการดำเนิน ต.ในเมือง อ.เมือง ร้อยเอ็ด 45000	081-739-4649	
14	คุณ	สายัณห์ เอี่ยมประชา	82 หมู่2 ต.สันทรายน้อย อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210	053-491-223, 081-724-5121	
14	คุณ	สำเภา(เพิ่มพร) พิพิธภัณฑ์	15/1 ตรอกบ้านหล่อ สะพานวันชาติ กทม. 10200	0-2282-6973	
16	คุณ	สำราญ ลายทอง	76 ถ.เทศบาล4 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000	044-513-196	picnin@hotmail.com
63	คุณ	สิริมา กาลายี	47/23 ซอยลาดพร้าว-วังหิน47 เขตลาดพร้าว กทม. 10230	0-2935-9041, 086-699-4765	a__de99@hotmail.com
16	คุณ	สุชาติ ยงใจยุธ	101/1 ต.ฟ้าฮ่าม อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000	053-010-071, 086-921-0010	noanae@hotmail.com
7	ดร.	สุนทร สีทะเนิน	52/123-124 ซ.พหลโยธิน45 จตุจักร กทม. 10900	0-2561-1351	
24	คุณ	สุรพงษ์ เปรมสมิทธ์	45/115 หมู่ 1 ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120	0-2577-7074, 082-525-0696	
9	คุณ	สุรางศ์ ประยูรหงษ์	54 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ หลังวัดอุทัยธาราม ริมคลองบางกะปิ เขตห้วยขวาง กทม. 10320	0-2314-1826, 081-665-9639	
49	คุณ	สุริยา แสงพงศ์	ตู้ป.ณ.6 หมู่ 7 ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี 20210		
14	คุณ	สุวิทย์ วิวิธวร	1320 ถ.นวมินทร์ แขวงคลองจั่น บางกะปิ กทม. 10240		
16	น.สพ.	เสมอ ทวีวิกยการ	119 ถ.โกษาปาน ต.ทะเลชุปศร อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000	036-610-737, 081-942-617	
55	คุณ	เสาวรัจ นิลเนตร	สำนักงานเขต คลองสามวา กทม. 10510		
16	ดร.	แสดง สิงหะวาระ	26/98 หมู่บ้านธนากรวิลล่า1 ถ.เทอดพระเกียรติ ต.วัดชลอ อ.บางกรวย นนทบุรี 11130	0-2883-8574, 081-583-0204	
10	ผศ.(พิเศษ)	แสวง ภูศิริ	ตรงข้ามทางเข้าน้ำตกกะช่อง อ.นาโยง จ.ตรัง 92170	089-472-9391	
11	คุณ	ไสว นุชพงษ์	21 หมู่บ้านมงคลนิเวศน์ ถ.งามวงศ์วาน จตุจักร กทม. 10900		
15	ศ.ดร.	ไสว พงษ์เก่า	9/73 ถ.งามวงศ์วาน ซ.21 ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	0-2589-2151	

16	น.สพ.	เหรียญชัย บิณฑวิหค	285/33 ประชานิเวศน์3 ส่วน3 ถ.งามวงศ์วาน อ.เมือง จ.นนทบุรี	0-2589-1008	
57	คุณ	อนัญญา ดำจุติ	37/18 ม.11 ต.บางตีนเป็ด อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	088-095-1175	
11	คุณ	อนันต์ ทัตตะวร	12/12 ไพฑูรย์นิเวศน์ ทางเข้าวัดเทวสุนทร ถ.งามวงศ์วาน จตุจักร กทม. 10900		
33	คุณ	อรุณ การลับวรรณ	5/50 ซ.ลำลูกกา 37 หมู่ 18 ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12130	081-821-9424	
24	รศ.ดร.	อวบ สารถ้อย	146 ซ.มงคลนิเวศน์ ถ.งามวงศ์วาน เขตจตุจักร กทม. 10900		
12	น.สพ.,ม.ล.	อัคนีศวร์ นวรัตน	96 เทศบาลรังรักษ์ใต้ ประชานิเวศน์1 จตุจักร กทม. 10900	0-2589-5761	
15	คุณ	อัมพร มุลิกอง	101/40 ซ.38 ถ.สายไหม กทม. 10220	0-2996-3035	
16	คุณ	อารีย์ ดีรัตน์	143 ม.5 ถ.ประมง อ.เมือง จ.หนองคาย 43000	042-412-577, 085-008-4271	
17	คุณ	อำพล วงศ์สว่าง	95/2 ลาดพร้าว 26 ถ.ลาดพร้าว เขตจตุจักร กทม. 10900		
25	คุณ	อุดม ลดหวั่น	122/77 หมู่ 4 ต.พลูตาหลวง อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี 20180	038-722-341, 081-588-0060	
25	คุณ	อุดม โกมลภิส	43 ซ.สุขุมวิท65 คลองเตย กทม. 10110		
24	ดร.	อุทัย วาสนาพันธ์พงศ์	419/4 ถ.วิชยานนท์ ต.ช้างม่อย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300	053-251-577, 081-783-6375	
19	คุณ	อุทัย สอนหลักทรัพย์	005 ถ.ราษฎร์บำรุง อ.เมือง จ.ระนอง 21000		
15	คุณ	อุบล จาริก	39 ถ.พหลโยธิน ม.4 ต.ปงเตา อ.งาว ลำปาง 52110		
15	คุณ	อุรุพันธุ์ บุญประกอบ	58/1 สุขุมวิท39 แขวงคลองตัน เขตวัฒนา กทม. 10110	0-2258-7496	
15	คุณ	เอกชัย ศรีคชา	84/25 ถ.มหาจักรพรรดิ4 อ.เมือง ฉะเชิงเทรา 24000	083-851-1865	
16	คุณ	เอนก มังตีสรรค์	73/3 ม.11 ถ.เชียงใหม่-พร้าว ต.หนองหาร อ.สันทราย เชียงใหม่ 50290	053-498-031	
18	คุณ	เอี่ยน ศิลาย้อย	122 ซ.มงคลนิเวศน์ ถ.งามวงศ์วาน เขตจตุจักร กทม.10900	0-2579-6567	

พินัยกรรม

หนังสือ แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ ได้ปิดเล่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่การทำหนังสือในแนวนี้ยังไม่จบ ถ้าจะกล่าวว่า เพิ่งเริ่มนับหนึ่งเท่านั้น ก็ไม่เกินความจริงแต่อย่างใด ในอนาคต หนังสือที่เล่าขานการดำเนินชีวิตของลูกแม่โจ้ก็คงจะทยอยออกมาเรื่อยๆ พร้อมกับเรื่องราวแปลกใหม่ ตามยุคตามสมัยที่เปลี่ยนไป

เพื่อให้งานทำหนังสือนี้ มีเจ้าภาพ เมื่อแม่โจ้รุ่น 16 เป็นเจ้าภาพเล่มแรก เจ้าภาพเล่มต่อไปจะเป็นรุ่นใดดี ผมมองไปที่แม่โจ้รุ่น 25 ซึ่งนับว่าเหมาะสมมาก ด้วยเหตุ 2 ประการ คือ

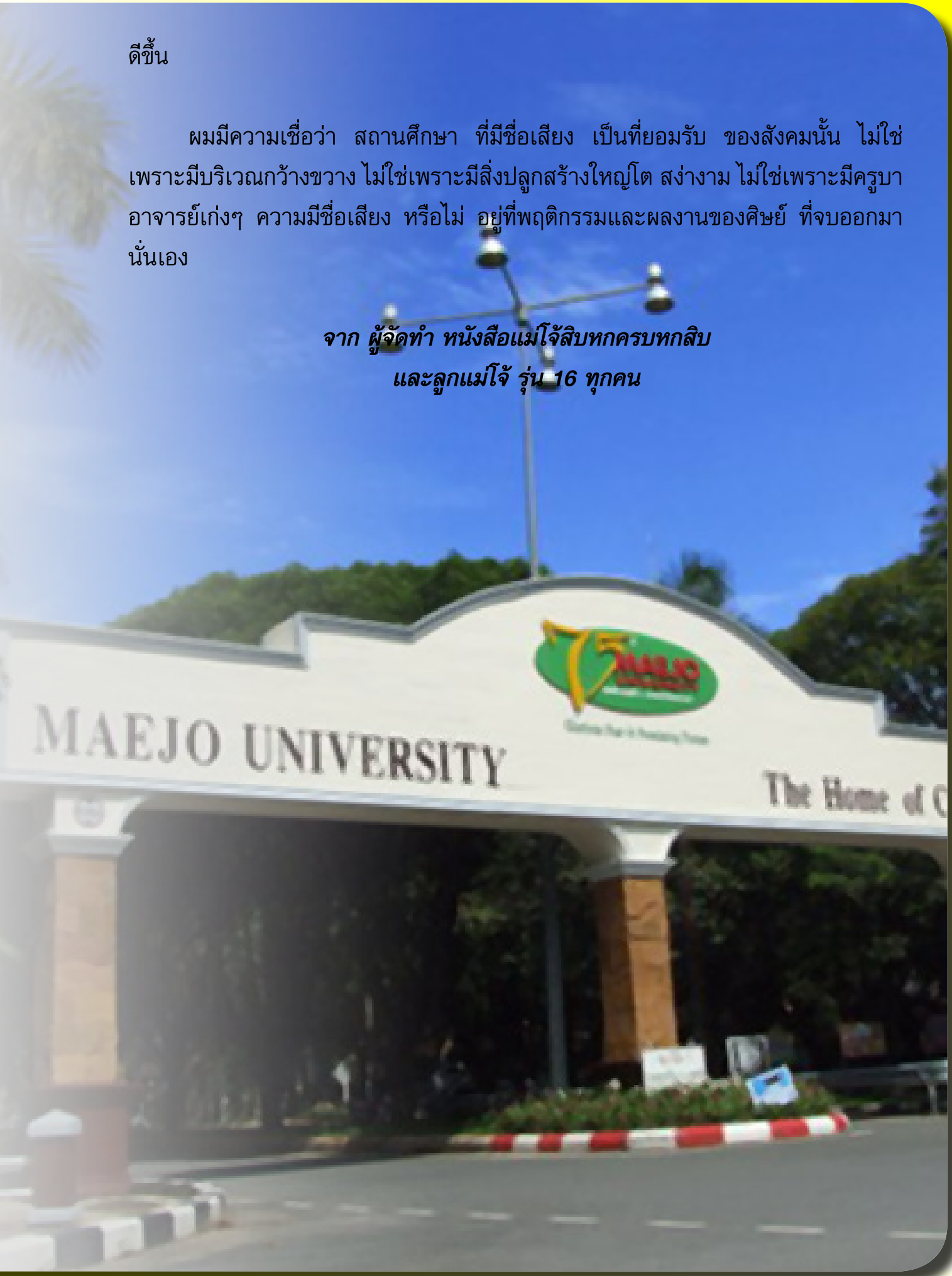
1. ลูกแม่โจ้ รุ่น 25 กำลังอยู่ในวัยเกษียณอายุตอนต้น คืออายุเกิน 60 ปี แต่ยังไม่ถึง 70 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เหมาะในการทำงานบริการสังคม คนอายุไม่ถึง 60 ยังต้องวุ่นวายกับอาชีพการงานอยู่ ส่วนคนอายุ 70 ปี ขึ้นไป ก็ชักจะหมดสภาพ ลงตามลำดับ
2. หนังสือ แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ อุบัติขึ้นด้วยแรงบันดาลใจ จากน้องๆ รุ่น 25 นี่เอง เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อวันเกิดแม่โจ้ 7 มิถุนายน 2553 ผมได้ยินน้องรุ่น 25 คุยกัน ถึงเรื่องการจัดงาน แม่โจ้รุ่น 25 ครบ 50 ปี เมื่อปีก่อน ทราบว่ามีสมาชิกมาร่วมงานอุ่นหนาฝาคั่งทีเดียวเมื่อทราบดังนั้น จึงกลับมาคิดว่าเราแม่โจ้ รุ่น 16 จะทำอะไรดี เขาทำ ยี่สิบห้าครบห้าสิบ เราก็ทำสิบหกครบหกสิบ เอาอย่างน้องเขาบ้าง คิดได้ดังนั้น ก็ปรึกษาพรรคพวก ออกหนังสือแม่โจ้สิบหกครบหกสิบ ขึ้นมา 1 เล่ม ตามที่เห็นอยู่ ขอยืนยันว่า ถ้าไม่มีงาน แม่โจ้ยี่สิบห้าครบห้าสิบ ก็จะไม่มีหนังสือแม่โจ้สิบหกครบหกสิบ

แม่โจ้รุ่น 25 จึงเป็นผู้จุดประกายให้กิจกรรมสัมพันธ์ต่างๆ ระหว่างเพื่อน ระหว่างพี่ระหว่างน้อง อุบัติขึ้น นับเป็นคุณูปการ แก่ลูกแม่โจ้โดยทั่วกัน เพื่อให้งานหนังสือ สานต่อออกไปไม่มีที่สิ้นสุด จึงขอมอบให้แม่โจ้รุ่น 25 รับไปดำเนินการจัดทำหนังสือ เล่มต่อไปในปี พ.ศ.2555 หลังจากนั้น ก็ส่งต่อกันไปเรื่อยๆ ไม่รู้จบ สังคมก็จะได้รู้จักลูกแม่โจ้

ดีขึ้น

ผมมีความเชื่อว่า สถานศึกษา ที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับ ของสังคมนั้น ไม่ใช่เพราะมีบริเวณกว้างขวาง ไม่ใช่เพราะมีสิ่งปลูกสร้างใหญ่โต สง่างาม ไม่ใช่เพราะมีครูบาอาจารย์เก่งๆ ความมีชื่อเสียง หรือไม่ อยู่ที่พฤติกรรมและผลงานของศิษย์ ที่จบออกมานั่นเอง

จาก ผู้จัดทำ หนังสือแม่โจ้สิบหกครบหกสิบ
และลูกแม่โจ้ รุ่น 16 ทุกคน

ใบบอกถึงลูกแม่โจ้ เรื่องทำหนังสือ สิบหกครบหกสิบ

ศิษย์แม่โจ้รุ่น 16 เข้ามาศึกษาหาความรู้ที่สถานศึกษาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ.2494 เมื่อนับถึงปีหน้า คือ พ.ศ.2554 ก็ครบ 60 ปี จากรุ่น สิบหก สลับกันเสียก็เป็นหกสิบ

เมื่อไล่เรียงกันดู พบว่าร่อยหรอลงไปทุกปีๆ ในที่สุดก็จะสูญสลายไปหมดสิ้น จึงน่าจะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เพื่อเป็นอนุสรณ์ แก่กันและกัน ในหมู่เพื่อนฝูงที่เคยร่วมทุกข์เสพสุขมาด้วยกัน

เมื่อกล่าวถึงการร่วมทุกข์ เสพสุข ก็ระลึกได้ว่า เรามิได้ร่วมกันเฉพาะในรุ่น 16 เท่านั้น ยังมีรุ่นพี่อีก 2 รุ่น และรุ่นน้องอีก 2 รุ่น ที่คลุกคลีกันอยู่ นั่นคือรุ่น 14-15 และรุ่น 17-18

หากนับย้อนขึ้นไปรุ่น 14-15 ก็คุ้นเคยกับรุ่น 12-13 รุ่น 17-18 ก็คุ้นเคยกับรุ่น 19-20 ฯลฯ สรุปแล้วจะตัดตอนจากรุ่นใด ถึงรุ่นใดไม่ได้ แต่ละรุ่น เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์สืบทอดกันมาเป็นสายโซ่เส้นเดียวกัน

สรุปแล้วหนังสือเล่มนี้เป็นอนุสรณ์ของศิษย์แม่โจ้กลุ่มหนึ่งที่ยังไปมาหาสู่ ติดต่อสื่อสารกันอยู่ โดยมีรุ่น 16 เป็นตัวตั้งตัวตี

ในโอกาสนี้จึงขอป่าวประกาศเพื่อนรุ่น 16 ทุกคน และพี่น้องที่คลุกคลีตีโมงกันอยู่ช่วย “เขียน” เรื่อง มาลงคนละ 1 หน้า พร้อมทั้งภาพถ่ายตนเองและครอบครัวอีก 1 หน้า

ขอให้เริ่มเขียน เริ่มเก็บภาพได้เลย เสร็จแล้วส่งไปให้ผมโดยไว ภายในเดือนธันวาคม 2553

การทำหนังสือย่อมมีค่าใช้จ่าย ฉะนั้น ขอเก็บเงินเพื่อน รุ่น16 คนละ 500 บาท ส่วนรุ่นพี่ รุ่นน้อง ไม่ขอรบกวน เพียงเขียนเรื่องมาร่วมลงก็เป็นกุศลมากแล้ว

<u>การส่งข้อเขียน</u>

ส่งที่ นายไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

49/47 งามวงศ์วาน 54 แยก1-3 (ท่านผู้หญิงพหล)

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

อีเมล์ bedmoon14 @ gmail.com (ส่งทางอีเมล์ได้เป็นดีที่สุดเพราะไม่ต้องไปพิมพ์ ไปตรวจแก้ไขใหม่) โทร 0-2579-0391, 081-585-5000

<u>การส่งเงิน(เฉพาะ รุ่น 16)</u>

ส่งที่ นายสมบูรณ์ จุระเสถียร

171 หมู่ 2 ต.ต้นเปา อ.สันกำแพง เชียงใหม่ 50130

ธนาณัติ สั่งจ่าย ปณ.ฝ.บ่อสร้าง อ.สันกำแพง เชียงใหม่ 50131 หรือโอนเข้า

บัญชีสะสมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพ สาขาบ่อสร้าง เลขที่ 532-0-214231 แล้วโทรแจ้งให้ทราบที่ 053-338-626 และ 087-303-7740

รูปแบบหนังสือ ***สิบหกครบหกสิบ***

- ขนาดเอสี่ (กว้าง ยาว ประมาณกระดาษที่พิมพ์เอกสารฉบับนี้)
- ส่วนที่1 ประวัติของแม่โจ้
- ส่วนที่2 ผู้ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าสถานศึกษา ตั้งแต่ต้นถึงปัจจุบัน
- ส่วนที่3 ภาพและข้อเขียน เรียงลำดับตามรุ่น ในแต่ละรุ่น เรียงอักษร จาก ฮ ถึง ก
- ส่วนที่4 ชื่อ ที่อยู่ โทรศัพท์ โทรสาร อีเมล์ จาก ก ถึง ฮ ไม่แยกรุ่น
- ส่วนที่5 ภาพกิจกรรม ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ตัวอย่างเรื่องที่จะเขียน 1 หน้า

ออกจากแม่โจ้ แล้วไปทำอะไร เรียนต่อหรือไม่ ได้คู่ครองเมื่อใด มีลูกกี่คน เรียนอะไร ทำงานที่ไหน มีหลาน มีเหลน กี่คน

ย้อนกลับไปคิดว่า เมื่อออกจากแม่โจ้ไปแล้ว มีชีวิตผ่านร้อน ผ่านหนาว พบสุข เผชิญทุกข์ มาร้อยแปด มีดีใจ มีเสียใจ สมหวัง ผิดหวัง ฯลฯ เขียนเล่าให้พี่ให้เพื่อนให้น้องฟังบ้าง

มีข้อคิด มีคติดีๆ บอกมาด้วย
รักใคร ชอบใคร บอกมาเลย
เกลียดใคร ชังใคร เก็บไว้ในใจคนเดียว

ข้างบนนี้เป็นเพียงข้อชี้แนะเท่านั้น ไม่อยากให้เขียนเป็นฟอร์มเดียวกัน เพราะอ่านไม่กี่หน้าก็เบื่อ ขาดความหลากหลาย ฉะนั้น อยากเขียนอะไรก็ได้ ตามใจท่าน โดยจำกัดความยาวที่ ไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ รวมทั้งภาพถ่ายอีก 1 หน้า

ส่งก่อนปีใหม่นะครับ

ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ บรรณาธิการ
สมบูรณ์ จุระเสถียร เหรัญญิกและผู้ช่วยบรรณาธิการ

อ่านหน้านี้ก่อน โปรดดูหน้าซองจดหมายที่ส่งมา ขาดตกบกพร่อง อย่างใดช่วยแก้ไข ตัดเติมให้ด้วย จัดการเสียวันนี้ แล้วส่งไปให้ผมโดยไว โดยเฉพาะเจ้าของอายุเลข7ขึ้นไป(7 UP) ถ้าชักช้า ผมเกรงว่าจะลืมเสียก่อน เพราะคนวัยนี้แม้จะซ่าจนหยดสุดท้ายก็จริง แต่หยดนั้นมักแห้งเหือดไปแล้ว

ตัวอย่างหน้าซอง

[1]รศ. [2]ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ [3]16
[4]49/47 งามวงศ์วาน 54 แยก 1-3(ท่านผู้หญิงพหล)
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
[5]กทม. 10900

[6]โทร 025790391,081-5855000 [7]bedmoon14 @ gmail.com

1. คำนำหน้านาม
2. ชื่อ-สกุล
3. แม่โจ้รุ่น
4. ที่อยู่
5. รหัสไปรษณีย์
6. โทรศัพท์
7. ที่อยู่ อีเมล์

ข้อมูลที่สมบูรณ์นี้ จะปรากฏในทำเนียบรุ่น ของหนังสือสิบหกครบหกสิบ ต่อไป

ขอแรงหน่อยขอรับ

หนังสือ แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ ครบกำหนดส่งเรื่องภายในสิ้นปีพ.ศ.2553 ปรากฏว่ามาได้ไม่ถึงครึ่งทาง มีเพื่อนรุ่น 16 และรุ่นพี่ รุ่นน้อง ส่งเรื่องมายังไม่ถึง 30 คน จำเป็นต้องขยายเวลาส่งเรื่องออกไป เป็นภายในเดือนกุมภาพันธ์ (ตั้งเป้าไว้ 100 คนครับ)

พี่ๆ และน้องๆ ส่งเรื่องไปให้บ้างไม่ส่งบ้างก็ไม่ว่ากัน จะเคี่ยวเข็ญรุ่นพี่ก็เกรงใจ จะข่มขู่รุ่นน้องก็ไม่กล้า เพียงแต่ขอความกรุณาช่วยสงเคราะห์ด้วยครับ แต่สำหรับเพื่อนรุ่น 16 ขอให้ส่งครบทุกคน ถ้าเขียนไม่ออกจริงๆ แนะนำให้ลอกจากสมุดประวัติการทำงานส่งไปก็ได้

ขณะนี้หวั่นเกรงว่า หนังสือจะไม่หนาพอ ฉะนั้น กติกาให้เขียน 1 หน้า เป็นอันยกเลิก

ใครเขียนได้ยาวเพียงใดก็ส่งไปได้ ไม่ต้องย่อความ รวมทั้งรูปภาพก็ไม่จำกัด กี่ใบก็ได้ เขียนคำบรรยายภาพให้ด้วย ก็แล้วกัน

หมายเหตุ เอกสารอีก 2 หน้าเป็นของเก่า ขอส่งมาซ้ำอีก บางคนอาจไม่ได้รับ บางคนอาจเก็บไว้ดีเกินไปจนหาไม่พบ แก่ๆ ด้วยกันแล้ว เลอะเลือนไปบ้างอย่าว่ากันเลย

สรุป

1. ***ส่งเรื่องและรูปภาพไม่ช้ากว่า กุมภาพันธ์ 2554***
2. ***ไม่จำกัดความยาวของเรื่อง และจำนวนรูปภาพ (ผู้ที่ส่งเรื่องไปแล้วจะเขียนใหม่ให้ยาวขึ้น ก็จะเป็นพระคุณยิ่ง)***
3. ***อยากให้ส่งทางอีเมลล์ เพราะไม่ต้องไปพิมพ์ใหม่ แก้คำผิดใหม่ แต่ถ้าหาคนพิมพ์ ไม่ได้ ก็ส่งที่เขียนลายมือได้ ไม่เป็นไร***

โปรดตรวจจ่าหน้าอีกครั้ง ถ้าผิดเพี้ยนไป เช่นคราวก่อน กรุณาท้วงติงด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลำดับรุ่น ซึ่งผิดพลาดมากๆ เพราะคนพิมพ์ มือใหม่ ครับ

บิดเล่ม

ผมรู้สึกผิดหวังมาก ที่อุตส่าห์เขียนประวัติของตนเอง พร้อมรูปถ่าย ให้มารวมเป็นเล่มร่วมกับเพื่อนๆ ส่งกลับไปได้อ่านยามเหงา แต่นี่กลับได้แผ่น CD ไปแทน ท่านคิดหรือว่าคนอายุ 80 ปีแล้วจะมานั่งเปิด CD ดูเหมือนเด็กๆ ผมทำไม่ได้ ต้องอาศัยหลานๆ เปิดให้ดู หลานๆ เขาไม่มีเวลาให้หรอกครับ ไม่เป็นไรคนกรุงเทพฯ หลอกคนบ้านนอกได้เป็นทีของเขา แผ่น CD ราคาไม่เกิน 60 บาท ผมทิ้งกองขยะของเทศบาลไปแล้ว เอาไว้ก็รกบ้านเปล่าๆ”

จดหมายจากเพื่อนข้างบนนี้ เขียนขึ้นขณะมีอารมณ์ ผมผู้รับ เมื่ออ่านแล้ว ก็มีอารมณ์เหมือนกัน แต่ต่างจากอารมณ์ของเพื่อน เหตุเป็นเช่นใด ขอเล่าให้ฟัง.....

.....เมื่อต้นปีมานี้เอง มีเพื่อนผมถึงแก่กรรม ด้วยโรค เบาหวาน+ไขมันในเลือดสูง+ไตวาย ฯลฯ ขอเรียกว่า เป็นโรค “เบาหวานและคณะ” ภรรยาและบุตรจัดพิธีรดน้ำศพในเย็นวันศุกร์ และจะเผาในวันเสาร์สัปดาห์ถัดไป ผมจึงบอกกับลูกเขาว่า ผมขอบัตรเชิญ 100 ใบ จะไปจ่าหน้าซองเอง เพื่อแจกเพื่อนๆ ของพ่อเขา ได้นัดหมายไปรับบัตรที่บ้านเช้าวันจันทร์

ด้วยความกังวล จึงโทรไปถามเย็นวันอาทิตย์ ว่าบัตรเชิญเสร็จเรียบร้อยใช่ไหม พรุ่งนี้เช้าจะไปรับนะ คำตอบกลับมาคือ “คุณอาครับ ผมไม่ได้พิมพ์บัตรเชิญ หรอกครับ”จึงพูดออกไปว่า “อ้าว” คำเดียวแล้ววางหู คิดตำหนิในใจว่า ทำไมนะพ่อตายทั้งคนลูก 3 คน มีงานอาชีพมั่นคง แค่บัตรเชิญมางานศพของพ่อยังไม่ยอมทำ ถ้าพูดกันต่อหน้าไม่ใช่โทรศัพท์คงต่อว่า เจ้าหลานชายไปหลายยกเป็นแน่

ผมจึงแก้ปัญหาตามความคิดของคนรุ่นเราโดยใช้วิธีพิมพ์หนังสือเวียนให้เพื่อนและผู้คุ้นเคยทราบ ประมาณ 60 คน บรรทัดสุดท้ายของหนังสือเวียน เหน็บไปด้วยตัวหนังสือขนาดใหญ่ว่า “เจ้าภาพไม่ได้ออกบัตรเชิญ จึงเวียนมาให้ทราบ”

เมื่อถึงเย็นวันเสาร์ ในพิธีเผาศพ พบว่ามีแขกไปอุ่นหนาฝาคั่งถึงระดับล้นหลาม ก็แปลกใจว่า แขกทราบได้อย่างไร จึงเข้าไปถามเพื่อนๆ ของลูกเขา ก็ได้ความจริงออกมาว่า เขาส่งข่าวกันทาง “โซเชียล เน็ตเวอร์ค” หรือที่เรียกเป็นไทยว่า “สื่อสังคม” ซึ่งมมาก

มายสารพัดรูปแบบ

เมื่อประจักษ์ด้วยสายตาดังนั้น จึงรู้สึกตัวว่า เรา “ตาม” ไม่ทันแล้ว ประเด็นอยู่ที่ว่า เราจะหยุดอยู่กับที่หรือจะตามเขาไปแม้เพียงห่างๆ ก็ยังดี ?

เพื่อนเอ๋ย! ตามเขาไปเถิด ซีดีที่ทิ้งขยะไปแล้ว ก็แล้วไป ได้ส่งแผ่นใหม่มาให้พร้อมถ่ายสำเนาหนังสือเป็นเล่มมาให้แล้ว เคี่ยวเข็ญให้หลานเปิดซีดีให้ปู่ได้ดูภาพสวยๆ ฟังเพลงแม่โจ้เพราะๆ พร้อมกับเปิดหนังสืออ่านไปด้วย ก็น่าจะประสบสุข สมหวัง พอประมาณ

คนในวัยพวกเรา ขอให้กินได้ นอนหลับ ขับถ่ายสะดวกก็น่าจะเพียงพอ นะเพื่อนนะ

บรรณาธิการ

28 กรกฎาคม 2554

